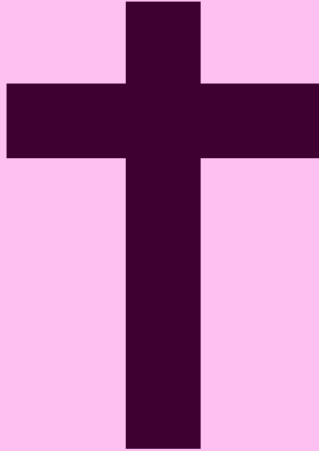

De Heilige Schrift,
Petrus
Canisiusvertaling, 1939

The Holy Bible with Deuterocanon in the Dutch language,
Petrus Canisiusvertaling, 1939

De Heilige Schrift, Petrus Canisiusvertaling, 1939

The Holy Bible with Deuterocanon in the Dutch language, Petrus Canisiusvertaling, 1939

Public Domain

Language: Nederlandse taal (Dutch)

De Heilige Schrift, Petrus Canisiusvertaling, 1939

Eerste uitgave: Het Spectrum, Utrecht, Brussel, 1939

De Petrus Canisiusvertaling is een Nederlandse rooms-katholieke bijbelvertaling, waarvan de eerste complete uitgave verscheen in 1939. De volledige naam luidt: "De Heilige Schrift, vertaling uit de grondtekst met aantekeningen, in opdracht van de Apologetische Vereniging 'Petrus Canisius' ondernomen met goedkeuring van de hoogwaardige bisschoppen van Nederland". De Petrus Canisiusvertaling is de eerste Nederlandse katholieke vertaling die gebaseerd is op de grondteksten in hun oorspronkelijke taal. Andere vertalingen gingen uit van de Vulgaat. Het taalgebruik van de uitgave is naar hedendaagse normen licht archaisch te noemen, maar nog steeds vlot verstaanbaar.

Verantwoording in verband met de auteursrechten

In verband met de auteursrechten is contact opgenomen met de oorspronkelijke uitgever (1), de Katholieke Vereniging voor Oecume (2) en de Katholieke Bijbelstichting (3) en werden geen bezwaren gevonden tegen deze publicatie. Rekening houdend met de wettelijke termijnen, kan deze uitgave beschouwd worden als vrij van auteursrechten.

First publication: Het Spectrum, Utrecht, Brussel, 1939

The translation "Petrus Canisius" is a dutch roman catholic bible translation, that was first published in 1939. Its full title is "The Holy Scripture, translation of the original texts with annotations, commissioned by the Apologetical Society 'Petrus Canisius' and executed with the approval of the most reverend bishops of the Netherlands". The translation "Petrus Canisius" is the first dutch catholic translation that was based on the scripture texts in their original language. Other translations were based on the Vulgate. The language of this edition is to current standards moderately archaic, but still easily understood.

Accountability in relation to copyright

Concerning the copyright contacts have been made with the original publisher (1), the Katholieke Vereniging voor Oecumene (Catholic Society for Ecumenism) (2) and the Katholieke Bijbelstichting (Catholic Bible Foundation) (3) and no objections have been found against this publication. Taking into account the legal terms, this edition can be considered to be in the public domain.

UITGEVERIJ UNIEBOEK | HET SPECTRUM BV, HOUTEN, THE NETHERLANDS

KATHOLIEKE VERENIGING VOOR OECUMENE, 'S HERTOGENBOSCH, THE NETHERLANDS

KBS, HOEVEN, THE NETHERLANDS

2019-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021
fe40b04f-50f3-55fe-8abb-67c8099620bc

Contents

Matteus	1
Marcus	39
Lucas	63
Johannes	104
Handelingen	135
Romeinen	176
1 Korintiers	194
2 Korintiers	211
Galaten	223
Efesiers	229
Filippenzen	235
Kolossenzen	239
1 Tessalonicenzen	243
2 Tessalonicenzen	247
1 Timoteus	249
2 Timoteus	254
Titus	258
Filemon	260
Hebreeen	261
Jacobus	274
1 Petrus	279
2 Petrus	284
1 Johannes	287
2 Johannes	292
3 Johannes	293
Judas	294
Apokalyps	296
Psalmen	315

Het Evangelie volgens Matteüs

¹ Geschiedboek van Jesus Christus, zoon van David, zoon van Abraham. ² Abraham won Isaäk. Isaäk won Jakob. Jakob won Juda en zijn broeders. ³ Juda won Fares en Zara bij Tamar. Fares won Esron. Esron won Aram. ⁴ Aram won Amminadab. Amminadab won Naässon. Naässon won Salmon. ⁵ Salmon won Boöz bij Rachab. Boöz won Obed bij Rut. Obed won Jesse. Jesse won koning David. ⁶ David won Sálomon bij de vrouw van Urias. ⁷ Sálomon won Róboam. Róboam won Abias. Abias won Asaf. ⁸ Asaf won Jósafat. Jósafat won Joram. Joram won Ozias. ⁹ Ozias won Jóatam. Jóatam won Achaz. Achaz won Ezekias. ¹⁰ Ezekias won Manasses. Manasses won Amon. Amon won Josias. ¹¹ Josias won Jekonias en zijn broeders omstreeks de tijd der wegvoering naar Babylon. ¹² En na de wegvoering naar Babylon won Jekonias Salátiël. Salátiël won Zoróbabel. ¹³ Zoróbabel won Abiód. Abiód won Eljakim, Eljakim won Azor. ¹⁴ Azor won Sadok. Sadok won Achim. Achim won Eliód. ¹⁵ Eliód won Eleazar. Eleazar won Matan. Matan won Jakob. ¹⁶ Jakob won Josef, den man van Maria, uit wie Jesus geboren is, die Christus genoemd wordt. ¹⁷ Tezamen dus zijn er van Abraham tot David veertien geslachten, en van David tot de wegvoering naar Babylon veertien geslachten, en van de wegvoering naar Babylon tot den Christus veertien geslachten. ¹⁸ De geboorte van Jesus Christus geschiedde aldus. Toen Maria zijn moeder verloofd was met Josef, werd zij, voordat ze gingen samenwonen, in gezegende toestand bevonden van den Heiligen Geest. ¹⁹ Daar Josef, haar man, een rechtvaardige was, en haar niet te schande wilde maken, besloot hij, in stilte van haar te scheiden. ²⁰ Terwijl hij met die gedachte omging, zie, daar verscheen hem in een droom een engel des Heren, en sprak: Josef, zoon van David, vrees niet, Maria, uw vrouw, tot u te nemen; want wat in haar is geboren, is van den Heiligen Geest. ²¹ Ze zal een zoon baren, en ge zult Hem Jesus noemen; want Hij zal zijn volk verlossen van hun zonden. ²² Dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden wat de Heer gesproken heeft door den profeet, die zegt: ²³ “Zie, de maagd zal ontvangen, en een zoon baren; en men zal Hem Emmánuel noemen”; dat is vertaald: God met ons. ²⁴ Toen Josef uit de slaap was ontwaakt, deed hij zoals de engel des Heren hem had bevolen; en hij nam zijn vrouw tot zich. ²⁵ Maar hij bekende haar niet, totdat zij een zoon had gebaard; en hij noemde Hem Jesus.

2

¹ Toen Jesus nu geboren was te Bétlehem van Juda in de dagen van koning Herodes, zie, toen kwamen er Wijzen uit het oosten te Jerusalem. ² Ze zeiden: Waar is de Koning der Joden, die zo juist geboren moet zijn? Want we hebben zijn ster in het oosten gezien, en zijn gekomen, om Hem te aanbidden. ³ Toen koning Herodes dit hoorde, werd hij ontsteld, en heel Jerusalem met hem. ⁴ Hij riep alle opperpriesters en schriftgeleerden van het volk bijeen, en vroeg ze, waar de Christus zou worden geboren. ⁵ Ze zeiden hem:

In Bétlehem van Juda; want zo is er geschreven door den profeet: ⁶ “En gij, Bétlehem, land van Juda, zijt zeker de minste niet onder de hoofdplaatsen van Juda; want uit u zal een vorst voortkomen, die mijn volk Israël leiden zal.” ⁷ Toen ontbood Herodes heimelijk de Wijzen, en ondervroeg ze nauwkeurig over de tijd, waarop hun de ster was verschenen. ⁸ Hij zond ze naar Bétlehem en sprak: Gaat, en doet zorgvuldig navraag naar het Kind; en als gij Het gevonden hebt, meldt het me dan, opdat ook ik Het ga aanbidden. ⁹ Toen ze den koning hadden aangehoord, gingen ze heen. En zie, de ster, die ze in het oosten hadden gezien, ging voor hen uit, totdat ze kwam boven de plaats, waar het Kind was, en daar bleef staan. ¹⁰ Toen ze de ster zagen, waren ze buitengewoon verheugd. ¹¹ En toen ze het huis waren binnengetreden, vonden ze het Kind met zijn moeder Maria; ze vielen ter aarde neer, en aanbaden Het. Ze openden hun schatten, en boden Het geschenken aan: goud, wierook en mirre. ¹² En daar ze in een droom waren gewaarschuwd, om niet naar Herodes terug te keren, vertrokken ze langs een andere weg naar hun land. ¹³ Toen ze waren heengegaan, zie, daar verscheen een engel des Heren in een droom aan Josef, en sprak: Sta op, neem het Kind en zijn moeder, en vlucht naar Egypte; blijf daar, tot ik het u zeggen zal. Want Herodes komt het Kind zoeken, om Het te doden. ¹⁴ Hij stond op, nam midden in de nacht het Kind en zijn moeder, en vluchtte naar Egypte. ¹⁵ Daar bleef hij tot de dood van Herodes; opdat vervuld zou worden, wat de Heer door den profeet had gezegd: “Uit Egypte heb Ik mijn zoon geroepen” ¹⁶ Toen Herodes bemerkte, dat hij door de Wijzen was verschalkt, werd hij zeer toornig. Hij zond zijn lieden uit, en doodde in Bétlehem en heel de omtrek alle knapen van twee jaar en jonger, overeenkomstig de tijd, die hij van de Wijzen was te weten gekomen. ¹⁷ Toen werd vervuld, wat door den profeet Jeremias gezegd was: ¹⁸ “Een stem is in Rama gehoord, Luid geweest en geschrei: Rachel beweent haar kinderen, En wil niet getroost worden, want ze zijn niet meer.” ¹⁹ Maar toen Herodes was gestorven, zie, daar verscheen in Egypte een engel des Heeren in een droom aan Josef, ²⁰ en sprak: Sta op, neem het Kind en zijn moeder, en ga naar het land van Israël; want zij, die het Kind naar het leven stonden, zijn dood. ²¹ Hij stond op, nam het Kind en zijn moeder, en ging naar het land van Israël. ²² Toen hij echter vernam, dat in Judea Archelaüs heerschte in plaats van zijn vader Herodes, vreesde hij daarheen te gaan; en nadat hij in een droom een waarschuwing had ontvangen, begaf hij zich naar de landstreek van Galilea. ²³ Daar aangekomen, vestigde hij zich in een stad, Názaret geheten; opdat vervuld zou worden, wat door de profeten voorspeld was: Een Nazareër zal Hij worden genoemd.

3

¹ In die dagen trad Johannes de Doper op, en preekte in de woestijn van Judea. ² Hij sprak: Bekeert u, want het rijk der hemelen is nabij. ³ Welnu, deze is het, van wien de profeet Isaias gesproken heeft, toen hij zeide: “De stem van een roepende in de woestijn: Bereidt de weg des Heren, Maakt recht zijn paden.” ⁴ Deze Johannes droeg een kemelharen mantel, en een leren heupkleed om zijn lenden;

zijn voedsel bestond uit sprinkhanen en wilde honing. ⁵ Toen liep Jerusalem en heel Judea en de ganse Jordaanstreek tot hem uit. ⁶ En, terwijl ze hun zonden beleden, lieten ze zich door hem dopen in de Jordaan. ⁷ Toen hij echter ook vele farizeën en sadduceën om zijn doopsel zag komen, zei hij hun: Adderenbroed, wie heeft u geleerd, de komende wraak te ontvluchten? ⁸ Brengt dus waardige vruchten van boetvaardigheid voort, ⁹ en doet niet, alsof gij denkt bij uzelf: We hebben Abraham tot vader. Want ik zeg u, dat God de macht heeft, om uit deze stenen voor Abraham kinderen te verwekken. ¹⁰ Reeds ligt de bijl aan de wortel der bomen. Iedere boom, die geen goede vruchten draagt, zal omgehouden worden en in het vuur geworpen. ¹¹ Ik doop u met water ter bekering, maar die na mij zal komen, is machtiger dan ik; en ik ben niet waardig, Hem zijn schoeisel aan te dragen. Hij zal u dopen met den Heiligen Geest en met vuur. ¹² Hij heeft zijn wan in de hand, en Hij zal zijn dorsvloer zuiveren; de tarwe verzamelen in de schuur, maar het kaf verbranden in onuitblusbaar vuur. ¹³ Nu kwam ook Jesus van Galilea naar de Jordaan tot Johannes, om Zich door hem te laten dopen. ¹⁴ Maar Johannes verzette er zich tegen, en sprak: Ik moet gedoopt worden door U, en Gij komt tot mij? ¹⁵ Jesus antwoordde hem: Laat het nu toe; want zo betaamt het ons, alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij Hem toe. ¹⁶ Nadat Jesus de doop had ontvangen, steeg Hij onmiddellijk uit het water. En zie, de hemelen openden zich, en Hij zag den Geest Gods als een duif nederdalen en over Zich komen. ¹⁷ En zie, een stem uit de hemel sprak: Deze is mijn beminde Zoon, in wien Ik mijn welbehagen heb.

4

¹ Toen werd Jesus door den Geest naar de woestijn geleid, om door den duivel te worden bekoord. ² En nadat Hij veertig dagen en veertig nachten had gevast, kreeg Hij honger. ³ De bekoorder naderde Hem, en zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dan, dat deze stenen brood moeten worden. ⁴ Maar Hij antwoordde: Niet van brood alleen leeft de mens, doch van ieder woord, dat komt uit de mond van God. ⁵ Toen voerde de duivel Hem naar de heilige stad, plaatste Hem op het dakterras van de tempel, ⁶ en zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt, werp U dan naar beneden. Want er staat geschreven: "Zijn engelen zal Hij over u bevelen, en zij zullen u op de handen dragen, opdat ge aan geen steen uw voet zoudt stoten". ⁷ Jesus zeide hem: Er staat ook geschreven: "Gij zult den Heer uw God niet beproeven". ⁸ Weer nam de duivel Hem mee naar een zeer hoge berg, en toonde Hem alle koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid. ⁹ En hij zeide: Dit alles zal ik U geven, zo Gij neervalt en mij aanbidt. ¹⁰ Toen sprak Jesus: Ga heen, satan; want er staat geschreven: "Gij zult den Heer uw God aanbidden, en Hem alleen dienen". ¹¹ Toen verliet Hem de duivel, en zie, de engelen naderden, en dienden Hem. ¹² Toen Jesus vernam, dat Johannes was gevangen genomen, vertrok Hij naar Galilea. ¹³ En nadat Hij Názaret had verlaten, kwam Hij te Kafárnaum wonen bij het meer, in het gebied van Zábulon en Néftali; ¹⁴ opdat vervuld zou worden, wat door den profeet Isaias voezegd was: ¹⁵ Het land van Zábulon En het land van Néftali, De weg naar zee, de overzijde van de

Jordaan. Het Galilea der heidenen; ¹⁶ Het volk, dat in duisternis zat, Heeft een groot licht aanschouwd. En over hen, die in het oord En in de schaduw des doods waren gezeten, Is een licht opgegaan. ¹⁷ Van toen af begon Jesus te prediken en te zeggen: Bekeert u, want het rijk der hemelen is nabij. ¹⁸ Terwijl Jesus langs het meer van Galilea wandelde, zag Hij twee broers het net uitwerpen in het meer: Simon, die Petrus wordt genoemd, en Andreas zijn broer; want ze waren vissers. ¹⁹ Hij zeide hun: Volgt Mij, en Ik zal mensenvissers van u maken. ²⁰ Aanstonds verlieten ze hun netten, en volgden Hem. ²¹ En toen Hij vandaar verder ging, zag Hij twee andere broers, Jakobus, den zoon van Zebedeüs, en Johannes zijn broer, die met hun vader Zebedeüs in de boot bezig waren, hun netten te herstellen; Hij riep ook hen. ²² Onmiddellijk verlieten ze de boot en hun vader, en volgden Hem. ²³ Nu trok Jesus heel Galilea door, leerde in hun synagogen, en preekte het Evangelie van het rijk; Hij genas iedere kwaal en iedere ziekte onder het volk. ²⁴ Zijn faam verspreidde zich door heel Syrië; en men bracht Hem allerlei krankten, die met verschillende ziekten en kwalen waren bezocht, ook bezetenen, lijdens aan vallende ziekte en lammen; en Hij genas ze allen. ²⁵ En talrijke scharen uit Galilea en de Dekápolis, uit Jerusalem, Judea en het Overjordaanse volgden Hem.

5

¹ Toen Jesus de menigte zag, besteeg Hij de berg; en nadat Hij Zich had neergezet, naderden zijn leerlingen tot Hem. ² En Hij opende de mond, om hen te onderrichten, en sprak: ³ Zalig de armen van geest; want hun behoort het rijk der hemelen. ⁴ Zalig de zachtmoedigen; want ze zullen het Land bezitten. ⁵ Zalig, die wenen; want ze zullen worden getroost. ⁶ Zalig, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want ze zullen worden verzadigd. ⁷ Zalig de barmhartigen; want ze zullen barmhartigheid ondervinden. ⁸ Zalig de zuiveren van hart; want ze zullen God zien. ⁹ Zalig de vreedzamen; want ze zullen kinderen Gods worden genoemd. ¹⁰ Zalig, die vervolging lijden om de gerechtigheid; want hun behoort het rijk der hemelen. ¹¹ Zalig zijt gij, als men u om Mijnentwil beschimpt en vervolgt, en vals beschuldigt van allerlei kwaad. ¹² Verheugt en verblijdt u, want groot is uw loon in de hemel; zo toch heeft men de profeten vervolgd, die vóór u zijn geweest. ¹³ Gij zijt het zout der aarde. Maar als het zout smakeloos wordt, waarmee zal men het zouten? Het is nergens meer goed voor, dan om weggegooid te worden, en door de mensen te worden vertrapt. ¹⁴ Gij zijt het licht der wereld. Een stad, die boven op de berg is gelegen, kan niet verborgen blijven. ¹⁵ Ook steekt men geen licht aan, om het onder de korenmaat te zetten; maar op de kandelaar, om het te laten schijnen voor allen, die in huis zijn. ¹⁶ Zo moet ook uw licht voor de mensen schijnen, opdat ze uw goede werken mogen zien, en uw Vader verheerlijken, die in de hemel is. ¹⁷ Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de Wet of de Profeten op te heffen. Ik ben niet komen opheffen, maar volmaken. ¹⁸ Voorwaar, Ik zeg u: Eer hemel en aarde vergaan, zal er geen jota of stip van de Wet vergaan, totdat alles is volbracht. ¹⁹ Wie dus een van die kleinste geboden opheft en dit aan de mensen leert, zal de minste worden genoemd in het rijk der

hemelen; maar wie ze onderhoudt en ze leert, hij zal groot worden genoemd in het rijk der hemelen. ²⁰ Ik zeg u: Zo uw gerechtigheid niet groter is dan die van schriftgeleerden en farizeën, dan zult gij het rijk der hemelen niet binnengaan. ²¹ Gij hebt gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij zult niet doden; en wie doodslag begaat, zal schuldig zijn voor het gerecht. ²² Maar Ik zeg u: Wie vertoord is op zijn broeder, zal schuldig zijn voor het gerecht. Wie tot zijn broeder zegt: Raka, zal schuldig zijn voor de Hoge Raad. En wie zegt: Dwaas, zal strafbaar zijn met het helse vuur. ²³ Als ge dus uw offergave brengt naar het altaar, en u daar herinnert, dat uw broeder iets tegen u heeft, ²⁴ laat dan uw offer voor het altaar, en ga u eerst met uw broeder verzoenen; kom dan terug, en draag uw offer op. ²⁵ Versta u spoedig met uw tegenpartij, terwijl ge nog met hem onderweg zijt; anders zal uw tegenpartij u misschien overleveren aan den rechter, en de rechter u overleveren aan den gerechtsdienaar, en zult ge in de gevangenis worden geworpen. ²⁶ Voorwaar, Ik zeg u: Ge zult daar niet uitkomen, voordat ge de laatste penning hebt betaald. ²⁷ Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Gij zult geen overspel doen. ²⁸ Maar Ik zeg u: Wie met begeerte naar een vrouw ziet, heeft reeds overspel met haar gepleegd in zijn hart. ²⁹ Als uw rechteroog u ergert, ruk het dan uit en werp het van u weg; want beter is het voor u, dat één uwer ledematen verloren gaat, dan dat heel uw lichaam in de hel wordt geworpen. ³⁰ En zo uw rechterhand u ergert, houw ze af, en werp ze van u weg; want beter is het voor u, dat één uwer ledematen verloren gaat, dan dat heel uw lichaam in de hel wordt geworpen. ³¹ Er is gezegd: Wie zijn vrouw verstoot, moet haar een scheidingsbrief geven. ³² Maar Ik zeg u: Wie zijn vrouw verstoot, behalve in geval van overspel, is oorzaak, dat ze overspel bedrijft; en wie een verstoten vrouw huwt, pleegt echtbreuk. ³³ Gij hebt ook gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij zult geen meened doen, maar den Heer uw eden houden. ³⁴ Maar Ik zeg u, in het geheel niet te zweren: noch bij de hemel, want hij is Gods troon; ³⁵ noch bij de aarde, want ze is zijn voetbank; noch bij Jerusaleem, want ze is de stad van den groten Koning. ³⁶ Ook bij uw hoofd zult ge niet zweren; want ge kunt nog niet eens één enkel haar wit of zwart maken. ³⁷ Maar uw woord zij: ja, ja; neen, neen; wat daar bijkomt, is uit den boze. ³⁸ Gij hebt gehoord, dat gezegd is: Oog voor oog, tand voor tand. ³⁹ Maar Ik zeg u, geen weerstand te bieden aan het onrecht. Als iemand u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe. ⁴⁰ Wil iemand u voor het gerecht dagen, en u het onderkleed nemen, laat hem ook de mantel. ⁴¹ Dwingt iemand u duizend schreden te gaan, leg er met hem tweeduizend af. ⁴² Geef aan wie u iets vraagt; en wend u niet af van hem, die bij u lenen wil. ⁴³ Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Uw naaste zult ge beminnen, en uw vijand zult ge haten. ⁴⁴ Maar Ik zeg u: Bemint uw vijanden, en bidt voor wie u lasteren en vervolgen; ⁴⁵ opdat gij kinderen moogt zijn van uw Vader in de hemel, die zijn zon doet opgaan over slechten en goeden, en het regenen laat over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. ⁴⁶ Want zo gij bemint, die u liefhebben, welk loon zult gij dan ontvangen? Doen dat ook de tollenaars niet? ⁴⁷ En zo gij alleen uw broeders groet, wat bijzonders doet gij dan wel? Doen dat ook de heidenen niet? ⁴⁸ Weest

dus volmaakt, zoals uw hemelse Vader volmaakt is.

6

¹ Zorgt er voor, dat gij uw gerechtigheid niet beoefent voor het oog van de mensen, om door hen gezien te worden; anders zult gij geen loon ontvangen bij uw Vader, die in de hemel is. ² Wanneer ge dus een aalmoes geeft, laat het dan niet voor u uitbazuinen, zoals de huichelaars dit doen in de synagogen en op de straten, om geëerd te worden door de mensen; voorwaar, Ik zeg u: Ze hebben hun loon reeds ontvangen. ³ Maar als gij een aalmoes geeft, laat dan uw linkerhand niet weten wat uw rechterhand doet, ⁴ opdat uw aalmoes verborgen blijft; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u vergelden. ⁵ En als gij bidt, doet dan niet als de schijnheiligen, die er van houden, in de synagogen en op de hoeken der straten te staan bidden, om door de mensen gezien te worden; voorwaar, Ik zeg u: Ze hebben hun loon ontvangen. ⁶ Maar als gij bidt, ga dan uw binnenkamer in, sluit de deur, en bid uw Vader in het verborgen; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u vergelden. ⁷ Als gij bidt, gebruikt dan geen stortvloed van woorden, zoals de heidenen dit doen; want ze menen, dat ze om hun vele woorden worden verhoord. ⁸ Doet niet zoals zij; want uw Vader weet, wat gij nodig hebt, vóórdat gij er Hem om vraagt. ⁹ Zó zult gij dus bidden: Onze Vader, die in de hemel zijt: Uw naam worde geheiligd. ¹⁰ Uw rijk kome. Uw wil geschiede op aarde, zoals in de hemel. ¹¹ Geef ons heden ons dagelijks brood. ¹² En vergeef ons onze schuld, zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven. ¹³ En leid ons niet in bekoring, maar verlos ons van het kwade. ¹⁴ Want zo gij aan de mensen hun fouten vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u vergeven. ¹⁵ Maar vergeeft gij aan de mensen niet, dan zal uw Vader ook uw fouten niet vergeven. ¹⁶ Wanneer gij vast, trekt dan geen somber gezicht zoals de huichelaars; want ze verwringen hun gelaat, opdat de mensen hun vasten zouden zien. Voorwaar, Ik zeg u: Ze hebben hun loon al ontvangen. ¹⁷ Maar als gij vast, zalf dan uw hoofd en was uw gezicht, ¹⁸ opdat de mensen uw vasten niet merken, maar uw Vader, die in het verborgen is; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u vergelden. ¹⁹ Verzamelt u geen schatten op aarde, waar roest en worm ze verteren, en waar dieven ze opgraven en stelen. ²⁰ Maar verzamelt u schatten in de hemel, waar roest noch worm ze verteren, en waar geen dieven ze opgraven en stelen. ²¹ Want waar uw schat is, daar is ook uw hart. ²² Het oog is de lamp van het lichaam. Als uw oog goed is, zal heel uw lichaam verlicht zijn. ²³ Maar deugt uw oog niet, dan zal heel uw lichaam in het duister zijn. Zo dus het licht, dat in u is, duisternis wordt, hoe groot dan zal die duisternis zijn! ²⁴ Niemand kan twee heren dienen; hij zal of den een haten en den ander beminnen, of den een aanhangen en den ander verachten. Gij kunt God niet dienen en de mammon. ²⁵ Daarom zeg Ik u: Weest niet bezorgd voor uw leven, wat gij zult eten of drinken; noch voor uw lichaam, waarmee gij u zult kleden. Is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam niet meer dan de kleding? ²⁶ Ziet de vogels in de lucht; ze zaaien noch maaien, en verzamelen niet in schuren; en toch voedt ze uw hemelse Vader. ²⁷ Zijt gij niet meer waard dan zij? En

wie van u kan door zijn tobben een el toevoegen aan zijn levensweg? ²⁸ En wat zijt gij over kleding bekommerd? Denkt aan de lelies op het veld, hoe ze groeien; ze werken niet, en spinnen niet. ²⁹ En toch zeg Ik u, dat zelfs Sálomon in al zijn heerlijkheid niet gekleed was als een van deze. ³⁰ Als God nu het kruid op het veld, dat vandaag nog bestaat en morgen in de oven wordt geworpen, zó aankleedt, hoeveel te meer dan u, kleingelovigen? ³¹ Weest dus niet bezorgd, en zegt niet: wat zullen we eten, of wat zullen we drinken, of waarmee zullen we ons kleden? ³² Hiernaar toch vragen de heidenen; uw hemelse Vader weet, dat gij dit allemaal nodig hebt. ³³ Maar zoekt eerst het rijk Gods en zijn gerechtigheid, en dit alles zal u worden geschonken als toegift. ³⁴ Weest dus niet bekommerd voor de dag van morgen. Want de dag van morgen zal bezorgd zijn voor zichzelf; iedere dag heeft genoeg aan zijn eigen leed.

7

¹ Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt. ² Want met het oordeel, dat gij velt, zult gij geoordeeld worden; en met de maat, waarmee gij meet, zal men ook meten voor u. ³ Waarom ziet ge de splinter in het oog van uw broeder, en de balk in uw eigen oog ziet ge niet? ⁴ Of waarom zegt ge tot uw broeder: laat mij de splinter uit uw oog trekken; en zie, de balk zit in uw eigen oog? ⁵ Huichelaar, trek eerst de balk uit uw eigen oog; dan zult ge zien, hoe ge de splinter uit het oog van uw broeder moet trekken. ⁶ Geeft het heilige niet aan de honden, en werpt uw paarden niet voor de zwijnen, opdat zij ze niet met de poten vertrappen, zich omkeren, en u gaan verscheuren. ⁷ Vraagt en men zal u geven; zoekt en ge zult vinden; klopt en men zal u opendoen. ⁸ Want wie vraagt, ontvangt; wie zoekt, vindt, en wie klopt, hem doet men open. ⁹ Of wie is er onder u, die aan zijn zoon een steen zal geven, als hij om brood vraagt, ¹⁰ of een slang, als hij om vis vraagt? ¹¹ Als gij dus, zondige mensen, aan uw kinderen goede gaven weet te schenken, hoeveel te meer zal dan uw Vader, die in de hemelen is, het goede geven aan wie het Hem vragen. ¹² Al wat gij dus wilt, dat de mensen u doen, doet het ook hun; want dat is de Wet en de Profeten. ¹³ Gaat binnen door de enge poort; want wijd is de poort en breed is de weg, die ten verderve leidt; en velen zijn er, die daardoor naar binnen gaan. ¹⁴ Hoe eng is de poort en hoe smal is de weg, die ten leven voert; en weinigen zijn er, die hem vinden. ¹⁵ Wacht u voor de valse profeten, die tot u komen in schaapskleren, maar inwendig roofgierige wolven zijn. ¹⁶ Aan hun vruchten zult gij ze kennen. Plukt men wel druiven van doornen, of vijgen van distels? ¹⁷ Zo draagt iedere goede boom ook goede vruchten; maar een slechte boom draagt slechte vruchten. ¹⁸ Een goede boom kan geen slechte vruchten dragen, en een slechte boom geen goede vruchten. ¹⁹ Iedere boom, die geen goede vruchten draagt, zal omgehouden worden en in het vuur geworpen. ²⁰ Aan hun vruchten dus zult gij ze kennen. ²¹ Niet iedereen, die tot Mij zegt: Heer, Heer! zal binnengaan in het rijk der hemelen; maar wel wie de wil van mijn Vader volbrengt, die in de hemelen is. ²² Velen zullen op die dag tot Mij zeggen: Heer, Heer, hebben we niet in uw Naam voorzeggingen gedaan, in uw Naam

duivels uitgedreven, in uw Naam veel wonderen verricht? ²³ En dan zal Ik hun openlijk zeggen: Nooit heb Ik u gekend; gaat weg van Mij, gij die ongerechtigheid doet. ²⁴ Een ieder dus, die deze woorden van Mij hoort, en ze in beoefening brengt, zal gelijk zijn aan een wijzen man, die zijn huis bouwde op een rots. ²⁵ En de regen viel neer, en de waterstromen kwamen af, en de winden gierden en stortten zich op dat huis; doch het zakte niet in, want het was gegrond op de rots. ²⁶ Maar wie deze woorden van Mij hoort, doch ze niet in beoefening brengt, zal gelijk zijn aan een dwazen man, die zijn huis bouwde op het zand. ²⁷ En de regen viel neer, en de waterstromen kwamen af, en de winden gierden en stortten zich op dat huis; het zakte in, en zijn val was geweldig. ²⁸ Toen Jesus deze toespraak geëindigd had, stonden de scharen verbaasd over zijn leer. ²⁹ Want Hij leerde hen als een die gezag heeft, en niet zoals hun schriftgeleerden.

8

¹ Toen Hij van de berg was afgedaald, volgden Hem talrijke scharen. ² En zie, een melaatse trad op Hem toe, wierp zich voor Hem neer, en zeide: Heer, zo Gij wilt, kunt Gij me reinigen. ³ Jesus strekte de hand uit, raakte hem aan, en sprak: Ik wil; word gereinigd. En aanstonds was hij van zijn melaatsheid gereinigd. ⁴ Jesus zeide tot hem: Let er op, dat ge dit aan niemand vertelt; maar ga heen, vertoon u aan den priester, en offer de gave, die Moses als een bewijs voor hen heeft voorgeschreven. ⁵ Toen Hij nu binnen Kafárnaum kwam, trad een honderdman op Hem toe met de bede: ⁶ Heer, mijn knecht ligt thuis verlamd, en lijdt hevige pijnen. ⁷ Jesus zeide hem: Ik zal komen, en hem genezen. ⁸ Maar de honderdman antwoordde: Heer, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt: maar spreek slechts één woord, en mijn knecht zal genezen. ⁹ Want ook ik ben een man, die zelf onder gezag ben gesteld, en die soldaten onder mij heb. En tot den een zeg ik: “Ga”, en hij gaat; en tot den ander: “Kom”, en hij komt; en tot mijn knecht: “Doe dit”, en hij doet het. ¹⁰ Toen Jesus dit hoorde, was Hij verwonderd, en sprak tot hen, die Hem volgden: Voorwaar, Ik zeg u: Zo’n groot geloof heb Ik zelfs in Israël niet gevonden. ¹¹ Ik zeg u, dat velen zullen komen van het oosten en het westen, en zullen aanzitten in het rijk der hemelen, met Abraham, Isaäk en Jakob; ¹² maar dat de kinderen van het rijk zullen worden uitgeworpen naar buiten, de duisternis in; daar zal geweest zijn en gekners der tanden. ¹³ En tot den honderdman sprak Jesus: Ga, en zoals ge geloofd hebt, zo geschiede het u. En op hetzelfde uur genas de knecht. ¹⁴ En toen Jesus in het huis van Petrus was gekomen, zag Hij, dat zijn schoonmoeder bedlegerig was en lijdend aan koorts. ¹⁵ Hij nam haar bij de hand, en de koorts verliet haar; en ze stond op, en bediende Hem. ¹⁶ Bij het vallen van de avond bracht men vele bezetenen naar Hem toe; en met één woord dreef Hij de geesten uit, en genas Hij alle zieken; ¹⁷ opdat vervuld zou worden, wat door den profeet Isaias was gezegd: “Hij draagt onze kwalen en torst onze smarten”. ¹⁸ Toen Jesus eens een grote menigte rondom Zich zag, beval Hij, het meer over te steken. ¹⁹ Een schriftgeleerde kwam naar Hem toe, en zeide: Meester, ik zal U volgen, waarheen Gij ook gaat. ²⁰ Doch Jesus sprak tot hem: De vossen hebben holen, en de

vogels in de lucht hebben nesten; maar de Mensenzoon heeft niets, om er zijn hoofd op te leggen. ²¹ Een ander van zijn leerlingen zeide Hem: Heer, sta me toe, eerst mijn vader te gaan begraven. ²² Maar Jesus zei hem: Volg Mij, en laat de doden hun doden begraven. ²³ Toen Hij nu de boot in ging, volgden Hem zijn leerlingen. ²⁴ En zie, een hevige storm brak los op het meer, zodat de golven over de boot heensloegen; Hij echter sliep. ²⁵ Zijn leerlingen liepen naar Hem toe, wekten Hem, en zeiden: Heer, red ons, wij vergaan. ²⁶ Jesus sprak tot hen: Wat zijt gij bevreesd, kleingelovigen? Toen stond Hij op, gebod de winden en het meer, en er ontstond een grote kalmte. ²⁷ De mensen waren verbaasd en zeiden: Wie is Hij toch, dat zelfs de winden en het meer Hem gehoorzamen? ²⁸ Toen Hij aan de overzijde van het meer was gekomen, in het land der Gerasenen, liepen twee bezetenen uit de grafspelonken Hem tegemoet, die zo woest waren, dat niemand langs die weg kon gaan. ²⁹ En zie, ze schreeuwden: Wat hebt Gij met ons te maken, Jesus, zoon van God? Zijt Gij hier gekomen, om ons te kwellen vóór de tijd? ³⁰ Heel in de verte was een grote troep zwijnen aan het grazen. ³¹ De duivels vroegen Hem: Als Gij ons hier uitwerpt, zend ons dan in de troep zwijnen. ³² Hij zeide hun: Gaat. Ze gingen, en wierpen zich op de zwijnen; en zie, de hele troep plofte van de steilte in het meer, en kwam om in de golven. ³³ Toen vluchtten de drijvers heen, en in de stad gekomen, verhaalden ze alles, ook van hen, die bezeten waren geweest. ³⁴ En zie, de hele stad liep uit, Jesus tegemoet; maar zodra ze Hem zagen, verzochten ze Hem, heen te gaan uit hun gebied.

9

¹ En Hij steeg in de boot, voer over, en kwam in zijn woonplaats aan. ² En zie, men bracht Hem een lamme, die op een bed was gelegd. Toen Jesus hun geloof zag, sprak Hij tot den lamme: Wees welgemoed, mijn zoon; uw zonden zijn u vergeven. ³ En zie, enige schriftgeleerden zeiden bij zichzelf: Hij lastert God. ⁴ Maar Jesus kende hun gedachten, en sprak: Waarom denkt gij kwaad in uw harten? ⁵ Wat is gemakkelijker te zeggen: De zonden zijn u vergeven; of: Sta op en wandel? ⁶ Welnu, opdat gij moogt weten, dat de Mensenzoon macht heeft op aarde, om zonde te vergeven, (hier sprak Hij tot den lamme:) sta op, neem uw bed, en ga naar huis. ⁷ En hij stond op, en ging naar huis. ⁸ De menigte, die het zag, werd door vrees bevangen, en verheerlijkte God, die zulk een macht aan de mensen gaf. ⁹ Toen Jesus vandaar verder ging, zag Hij een man, Matteüs genaamd, bij het tolhuis zitten. Hij zeide tot hem: Volg Mij. En hij stond op, en volgde Hem. ¹⁰ En zie, terwijl Jesus in het huis aan tafel aanlag, kwamen vele tollenaars en zondaars met Hem en zijn leerlingen aanliggen. ¹¹ Toen de farizeën dit zagen, zeiden ze tot zijn leerlingen: Waarom eet uw Meester met tollenaars en zondaars? ¹² Jesus hoorde het, en sprak: De gezonden hebben geen geneesheer nodig, wel de zieken. ¹³ Gaat, en leert wat het zeggen wil: "Barmhartigheid wil Ik, en geen offerande." Ik ben niet gekomen, om de rechtvaardigen, maar om de zondaars te roepen. ¹⁴ Nu kwamen de leerlingen van Johannes naar Hem toe, en zeiden: Waarom vasten wij en de farizeën, en vasten uw leerlingen niet? ¹⁵ Jesus sprak tot hen: Kunnen de bruiloftsgasten

treuren, zolang de bruidegom bij hen is? Maar de dagen zullen komen, dat de bruidegom van hen wordt weggenomen; dan zullen ze vasten. ¹⁶ Niemand zet een lap nieuw laken op een oud kleet; want de opgezette lap trekt het kleet uiteen, en er ontstaat nog groter scheur. ¹⁷ Ook doet men geen nieuwe wijn in oude zakken; anders bersten de zakken, de wijn loopt weg, en de zakken gaan verloren. Maar nieuwe wijn doet men in nieuwe zakken; dan blijven beide behouden. ¹⁸ Terwijl Hij zo tot hen sprak, zie, daar kwam een overste naar Hem toe, wierp zich voor Hem neer, en zeide: Heer, zo juist is mijn dochter gestorven; maar kom, leg haar de hand op, en ze zal leven. ¹⁹ Jesus stond op, en volgde hem met zijn leerlingen. ²⁰ En zie, een vrouw, die twaalf jaar lang aan een bloedvloeijing leed, trad achter Hem aan, en raakte de zoom van zijn kleet aan. ²¹ Want ze zei bij zichzelf: Als ik alleen maar zijn kleet aanraak, ben ik genezen. ²² Jesus keerde Zich om, zag haar, en sprak: Wees welgemoed, mijn dochter; uw geloof heeft u gered. Van dat ogenblik af was de vrouw genezen. ²³ En toen Jesus in het huis van den overste kwam, en de fluitspelers zag en het luidruchtige volk, zeide Hij: ²⁴ Gaat heen; want het meisje is niet dood, maar het slaapt. Men lachte Hem uit. ²⁵ Nadat de menigte verwijderd was, trad Hij binnen, en vatte haar bij de hand. En het meisje stond op. ²⁶ De roep hierover verspreidde zich door heel die streek. ²⁷ Toen Jesus vandaar verder ging, volgden Hem twee blinden, die riepen: Heb medelijden met ons, Zoon van David. ²⁸ En toen Hij thuis was gekomen, kwamen de blinden naar Hem toe, en Jesus sprak tot hen: Geloof gij, dat Ik het doen kan? Ze zeiden: Ja, Heer. ²⁹ Nu raakte Hij hun ogen aan, en sprak: U geschiede naar uw geloof. ³⁰ En hun ogen werden geopend. Jesus gebod hun ten strengste: Let er op, dat niemand het te weten komt. ³¹ Maar zodra ze waren heengegaan, maakten ze Hem bekend in heel die streek. ³² Terwijl ze weggingen, zie, daar bracht men Hem een stomme, die bezeten was. ³³ En toen de duivel was uitgedreven, begon de stomme te spreken. De menigte stond verbaasd, en zeide: Zo iets is nog nooit in Israël gezien. ³⁴ Maar de farizeën zeiden: Door den vorst der duivels drijft Hij de duivels uit. ³⁵ Nu trok Jesus alle steden en dorpen rond, leerde in hun synagogen, preekte het Evangelie van het rijk, en genas alle ziekten en kwalen. ³⁶ Bij het zien van de scharen had Hij medelijden met hen; want ze waren uitgeput, en lagen daar als schapen zonder herder. ³⁷ Toen zei Hij tot zijn leerlingen: De oogst is groot, maar werklieden zijn er weinig. ³⁸ Vraagt dus den Heer van de oogst, dat Hij werklieden zendt in zijn oogst.

10

¹ En toen Hij zijn twaalf leerlingen bijeen had geroepen, gaf Hij hun de macht, om de onreine geesten uit te drijven, en alle ziekten en kwalen te genezen. ² De namen der twaalf apostelen zijn: De eerste, Simon, die Petrus wordt genoemd, en Andreas zijn broer; ³ Jakobus, zoon van Zebedeüs, en zijn broer Johannes; Filippus en Bartolomeüs; Tomas en Matteüs de tollenaar; Jakobus, zoon van Alfeüs, en Taddeüs; ⁴ Simon de ijveraar en Judas Iskariot, die Hem verraden heeft. ⁵ Deze twaalf zond Jesus uit, en Hij gebod hun: Slaat niet de weg naar de heidenen in, en treedt de steden van de Samaritanen niet binnen;

6 maar gaat liever tot de verdwaalde schapen uit het huis van Israël. 7 Gaat, preekt hun, en zegt: Het rijk der hemelen is nabij! 8 Geneest zieken, wekt doden op, reinigt melaatsen, drijft boze geesten uit. Om niet hebt gij ontvangen; geeft om niet. 9 Goud-, zilver- noch kopergeld moogt gij in uw gordels dragen, 10 geen tas, geen twee onderkleden, geen schoeisel, geen reisstaf meenemen; want de arbeider heeft recht op zijn onderhoud. 11 In welke stad of dorp gij ook komt, onderzoek, wie daar de waardigste is; en blijft bij hem, totdat gij weer afreist. 12 Als gij dat huis binnentreedt, brengt het uw groet. 13 En zo dat huis het waardig is, dan daalt uw vrede er over neer; zo niet, dan keert uw vrede terug op u. 14 En waar men u niet ontvangt en niet luistert naar uw woorden, verlaat dat huis of die stad, en schudt het stof van uw voeten. 15 Voorwaar, Ik zeg u: voor het land van Sódoma en Gomorra zal het dragelijker zijn op de oordeelsdag dan voor die stad. 16 Ziet, Ik zend u als schapen midden onder de wolven. Weest dus voorzichtig als de slangen, en eenvoudig als de duiven. 17 Wacht u voor de mensen. Want ze zullen u overleveren aan de rechtbanken, en geselen in hun synagogen. 18 Terwille van Mij zult gij voor landvoogden en koningen worden gesleept, om getuigenis af te leggen bij hen en bij de heidenen. 19 Maar als ze u overleveren, weest dan niet bezorgd, hoe of wat gij zult spreken; want in dat uur zal u worden ingegeven, wat gij moet zeggen. 20 Immers niet gij zijt het, die spreekt, maar het is de Geest van uw Vader, die door u spreekt. 21 De broer zal zijn broer ter dood overleveren, de vader zijn zoon; en de kinderen zullen opstaan tegen hun ouders, en ze doden. 22 Om mijn Naam zult gij gehaat zijn bij allen; maar wie volhardt ten einde toe, zal zalig worden. 23 Als men u vervolgt in de ene stad, vlucht dan naar een andere. Voorwaar, Ik zeg u: gij zult de steden van Israël nog niet hebben afgereisd, wanneer de Mensenzoon komt. 24 De leerling staat niet boven zijn meester, de dienaar niet boven zijn heer. 25 Voor den leerling is het genoeg, als het hem gaat als zijn meester; voor den dienaar, als het hem gaat als zijn heer. Indien men den heer des huizes Beëlzebub heeft genoemd, hoeveel te meer dan zijn huisgenoten. 26 Vreest hen dus niet. Want niets is bedekt, dat niet ontdekt, niets verborgen, dat niet bekend zal worden. 27 Wat Ik u zeg in het duister, zegt dat op klaarlichte dag; en wat gij hoort fluisteren, verkondigt dat van de daken. 28 Weest niet bevreesd voor hen, die wel het lichaam doden, doch de ziel niet kunnen doden; vreest liever Hem, die èn ziel èn lichaam in de hel kan verderven. 29 Worden niet twee mussen voor een penning verkocht? En toch zal er niet één op de grond vallen zonder de wil van uw Vader. 30 En van u zijn alle hoofdharen geteld. 31 Vreest dus niet; gij zijt meer waard dan een zwerm mussen. 32 Wie Mij belijdt voor de mensen, zal ook Ik voor mijn Vader belijden, die in de hemelen is. 33 Maar wie Mij voor de mensen verloochent, hem zal ook Ik verloochenen voor mijn Vader, die in de hemelen is. 34 Denkt niet, dat Ik vrede ben komen brengen op aarde; geen vrede, maar het zwaard ben Ik komen brengen. 35 Want Ik ben verdeeldheid komen brengen tussen een man en zijn vader, tussen dochter en moeder, tussen schoondochter en schoonmoeder; 36 en 's mensen ergste vijanden zullen zijn huisgenoten zijn. 37 Wie zijn vader of moeder meer bemint dan Mij, is Mijner niet

waardig; wie zijn zoon of dochter meer bemint dan Mij, is Mijner niet waardig. ³⁸ En wie zijn kruis niet opneemt en Mij niet volgt, is Mijner niet waardig. ³⁹ Wie zijn leven vindt, zal het verliezen; en wie terwille van Mij zijn leven verliest, zal het vinden. ⁴⁰ Wie u opneemt, neemt Mij op; en wie Mij opneemt, neemt Hem op, die Mij gezonden heeft. ⁴¹ Wie een profeet opneemt, omdat hij profeet is, zal het loon van een profeet ontvangen; en wie een rechtvaardige opneemt, omdat hij een rechtvaardige is, zal het loon van een rechtvaardige ontvangen. ⁴² En wie slechts een beker koud water te drinken geeft aan een dezer kleinen, omdat hij een leerling is, voorwaar, Ik zeg u: hem zal zijn loon niet ontgaan.

11

¹ Nadat Jesus de lessen voor zijn twaalf leerlingen had geëindigd, ging Hij heen, om te leren en te preken in hun steden. ² Toen Johannes in de gevangenis de werken van Christus vernam, liet hij Hem door zijn leerlingen vragen: ³ Zijt Gij het, die komen moet, of moeten we een ander verwachten? ⁴ Jesus antwoordde hun: Gaat en bericht aan Johannes, wat gij hoort en ziet. ⁵ Blinden zien en kreupelen gaan, melaatsen worden gereinigd en doven horen, doden verrijzen en aan armen wordt het evangelie verkondigd. ⁶ Zalig is hij, die zich niet ergert aan Mij. ⁷ Toen ze waren heengegaan, begon Jesus tot de menigte over Johannes te spreken: Wat zijt gij in de woestijn gaan zien? Een riet, dat door de wind wordt bewogen? ⁸ Neen; wat zijt gij gaan zien? Een mens, in zachte kleren gedost? Zie, die in zachte kleren gedost gaan, zijn in de paleizen der koningen. ⁹ Waarom zijt ge dan uitgelopen? Om een profeet te zien? Ja, zeg Ik u, en meer dan een profeet. ¹⁰ Hij is het, van wien geschreven staat: "Zie, Ik zend mijn gezant voor U uit, Die U de weg zal bereiden." ¹¹ Voorwaar, Ik zeg u: Onder de kinderen der vrouwen is er geen opgestaan, die groter was dan Johannes de Doper; toch is de kleinste in het rijk der hemelen groter dan hij. ¹² Van de dagen van Johannes den Doper tot heden toe wordt het rijk der hemelen met geweld bestormd, en de bestormers nemen het weg. ¹³ Alle profeten en de Wet, tot Johannes toe, hebben het voorgezegd; ¹⁴ en zo gij het wilt verstaan: hijzelf is de Elias, die komen moet. ¹⁵ Wie oren heeft om te horen, hij hore. ¹⁶ Doch waarmee zal Ik dit geslacht vergelijken? Het is gelijk aan kinderen, die op de markt zitten, en hun makers toeroepen: ¹⁷ We hebben voor u op de fluit gespeeld, En gij hebt niet gedanst; We hebben een treurlied gezongen, En gij hebt niet geschreid. ¹⁸ Want Johannes kwam; hij at noch dronk, en ze zeggen: Hij is van den duivel bezeten. ¹⁹ De Mensenzoon kwam; Hij at en dronk, en ze zeggen: Ziet wat een gulzigaard, wat een wijndrinker, wat een vriend van tollenaars en zondaars. Maar de wijsheid wordt door haar werken gerechtvaardigd. ²⁰ Toen begon Hij de steden, waarin de meeste zijner wonderen waren gebeurd, te verwijten, dat ze zich niet hadden bekeerd. ²¹ Wee u, Korazin, wee u, Betsáida; want zo in Tyrus en Sidon de wonderen waren gebeurd, die in u zijn geschied, dan zouden ze al lang in zak en as boete hebben gedaan. ²² Maar Ik zeg u: Voor Tyrus en Sidon zal het dragelijker zijn op de oordeelsdag dan voor u. ²³ En gij Kafárnaum, zult ge tot

de hemel toe worden verheven? Tot in de hel zult ge zinken; want zo in Sódoma de wonderen waren gebeurd, die in u zijn geschied, het zou zijn blijven bestaan tot op de huidige dag. ²⁴ Maar Ik zeg u: Voor het land van Sódoma zal het dragelijker zijn op de oordeelsdag dan voor u. ²⁵ In die tijd nam Jesus het woord, en sprak: Ik dank U, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen en aan kleinen geopenbaard. ²⁶ Ja, Vader, zo is uw welbehagen geweest. ²⁷ Alles is Mij door mijn Vader in handen gegeven. En niemand kent den Zoon, dan de Vader alleen; en niemand kent den Vader, dan de Zoon alleen, en hij, aan wien de Zoon het openbaren wil. ²⁸ Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u verkwikken. ²⁹ Neemt mijn juk op, en leert van Mij, omdat Ik zachtmoedig ben en nederig van harte; dan vindt gij rust voor uw zielen. ³⁰ Want mijn juk is zacht, mijn last is licht.

12

¹ In die tijd ging Jesus op de sabbat door het korenveld, en daar zijn leerlingen honger hadden, begonnen ze aren te plukken en op te eten. ² De farizeën, die dit zagen, zeiden tot Hem: Zie, uw leerlingen doen, wat men op de sabbat niet doen mag. ³ Maar Hij zei hun: Hebt gij niet gelezen, wat David deed, toen hij met zijn gevolg honger had? ⁴ Hoe hij het huis van God binnenging en de toonbroden opat, die hij, noch zij die met hem waren, mochten eten, maar de priesters alleen? ⁵ Of hebt gij niet gelezen in de Wet, dat op de sabbat de priesters in de tempel de sabbatrust verbreken, en toch niet schuldig zijn? ⁶ En Ik zeg u: hier is er een, die groter is dan de tempel. ⁷ Zo gij wist, wat het zeggen wil: "Barmhartigheid wil Ik en geen offerande," dan zoudt gij geen onschuldigen hebben veroordeeld; ⁸ want de Mensenzoon is heer van de sabbat. ⁹ Toen ging Hij heen, en kwam in hun synagoge; ¹⁰ en zie, daar was een man, wiens hand was verdord. Om Hem nu te kunnen beschuldigen, stelden ze Hem de vraag: Is het geoorloofd, op de sabbat te genezen? ¹¹ Hij zei hun: Wie is er onder u, die één enkel schaap heeft, en het niet vastgrijpt, als het op de sabbat in een kuil valt, en het er uittrekt? ¹² Welnu, hoeveel meer is een mens waard dan een schaap! Het is dus geoorloofd, op de sabbat goed te doen. ¹³ Toen sprak Hij tot den man: Streck uw hand uit. Hij strekte ze uit, en ze was weer zo gezond als de andere. ¹⁴ Nu gingen de farizeën heen, en spanden tegen Hem samen, hoe ze Hem in het verderf zouden storten. ¹⁵ Maar Jesus kreeg er kennis van, en verwijderde Zich van daar; velen volgden Hem, en Hij genas ze allen. ¹⁶ Maar Hij verbood hun, Hem bekend te maken, ¹⁷ opdat vervuld zou worden, wat door den profeet Isaias voorzegd was: ¹⁸ Zie mijn Dienaar, dien Ik heb uitverkoren, Mijn Welbeminde, in wien mijn ziel behagen scheidt. Ik zal mijn Geest op Hem doen rusten, En Hij zal aan de volkeren het recht verkonden. ¹⁹ Hij zal twisten noch roepen, En niemand zal zijn stem op de straten horen. ²⁰ Hij zal het geknakte riet niet breken, De kwijnende vlaspit niet doven, Totdat Hij het recht ter zegepraal voert. ²¹ Op zijn naam zullen de volkeren hopen! ²² Toen werd tot Hem een bezetene gebracht, die blind en stom was: Hij genas hem, zodat de stomme sprak en zag. ²³ Heel de menigte was verbaasd, en zeide: Zou Hij niet de Zoon van David zijn?

²⁴ Toen de farizeën dit hoorden, zeiden ze: Hij drijft slechts de duivels uit door Beëlzebub, den vorst der duivels. ²⁵ Maar Jesus, die hun gedachten kende, sprak tot hen: Ieder rijk, dat inwendig verdeeld is, zal verwoest worden: en iedere stad of woning, die inwendig verdeeld is, zal geen stand houden. ²⁶ Zo dus satan den satan uitdrijft, dan strijdt hij tegen zichzelf: hoe zal zijn rijk dan stand kunnen houden? ²⁷ En indien Ik door Beëlzebub de duivels uitdrijf, door wien drijven dan uw zonen ze uit? Daarom zullen zijzelf uw rechters zijn. ²⁸ Maar zo Ik door Gods Geest de duivels uitdrijf, dan is ook het koninkrijk Gods onder u gekomen. ²⁹ Of hoe zal iemand het huis van een sterke man binnendringen en zijn huisraad roven, zo hij niet eerst den sterke bindt? Eerst dan zal hij zijn huis kunnen plunderen. ³⁰ Wie niet met Mij is, is tegen Mij; en wie niet met Mij verzamelt, verstroot. ³¹ Daarom zeg Ik u: Iedere zonde en godslastering zal aan de mensen worden vergeven; maar het lasteren van den Geest zal niet worden vergeven. ³² En wie iets zegt tegen den Mensenzoon, hem zal het worden vergeven; maar wie iets zegt tegen den Heiligen Geest, hem zal het niet vergeven worden, noch in deze wereld noch in de toekomstige. ³³ Of wel: gij noemt de boom goed, maar dan ook goed zijn vrucht; of wel: gij noemt de boom slecht, maar dan ook slecht zijn vrucht; want de boom wordt aan de vruchten gekend. ³⁴ Adderenbroed, hoe zoudt gij iets goeds kunnen zeggen, terwijl gij slecht zijt? Want de mond spreekt waar het hart van overvloeit. ³⁵ De goede mens brengt goed voort uit de goede schat, de kwade mens kwaad uit de kwade schat. ³⁶ En Ik zeg u: Van ieder ijdel woord, dat de mensen hebben gesproken, zullen ze rekenschap geven op de oordeelsdag. ³⁷ Op grond van uw woorden zult ge gerechtvaardigd worden, en op grond van uw woorden worden veroordeeld. ³⁸ Eens spraken enige schriftgeleerden en farizeën Hem aan, en zeiden: Meester, we verlangen een wonderteken van U te zien. ³⁹ Maar Hij gaf hun ten antwoord: Een boos en overspelig geslacht vraagt een teken; maar geen teken zal hun worden gegeven, dan het teken van Jonas, den profeet. ⁴⁰ Want zoals Jonas drie dagen en drie nachten in de buik van het zeemonster was, zo zal ook de Mensenzoon drie dagen en drie nachten in het hart der aarde zijn. ⁴¹ De Ninivieten zullen in het oordeel opstaan te zamen met dit geslacht, en het veroordelen; want zij bekeerden zich op de prediking van Jonas; en zie, meer dan Jonas is hier. ⁴² De koningin van het zuiden zal in het oordeel opstaan te zamen met dit geslacht, en het veroordelen; want zij kwam van het uiteinde der aarde om Sálomons wijsheid te horen; en zie, meer dan Sálomon is hier. ⁴³ Wanneer de onreine geest van iemand is uitgegaan, zwerft hij rond in dorre oorden; hij zoekt rust, en vindt ze niet. ⁴⁴ Dan zegt hij: Ik zal terugkeren naar mijn huis, waar ik ben uitgegaan. En bij zijn komst vindt hij het leeg, geveegd en versierd. ⁴⁵ Dan gaat hij heen, en neemt zeven andere geesten met zich mee, die bozer zijn dan hijzelf; ze komen binnen, en wonen daar. En het einde van dien man wordt erger nog dan het begin. Zo zal het ook gaan met dit verdorven geslacht. ⁴⁶ Terwijl Hij nog sprak tot de scharen, zie, daar stonden zijn moeder en broeders buiten, en wilden Hem spreken. ⁴⁷ Men zei Hem: Zie, uw moeder en broeders staan buiten, en willen U spreken. ⁴⁸ Maar

Hij antwoordde aan die Hem dit zeiden: Wie is mijn moeder, en wie zijn mijn broeders? ⁴⁹ En Hij strekte de hand naar zijn leerlingen uit en sprak: Ziedaar mijn moeder en broeders; ⁵⁰ want wie de wil van mijn Vader volbrengt, die in de hemelen is, hij is mijn broeder en zuster en moeder.

13

¹ Die dag verliet Jesus het huis, en zette Zich neer aan het meer. ² En een talrijke menigte verzamelde zich om Hem heen, zodat Hij in een boot ging zitten, terwijl heel de menigte op de oever bleef staan. ³ En Hij sprak hun in gelijkenissen over vele dingen. Hij zeide: Zie, de zaaier ging uit om te zaaien. ⁴ En onder het zaaien viel een gedeelte langs de weg; en de vogels uit de lucht kwamen, en pikten het op. ⁵ Een ander gedeelte viel op de steengrond, waar het niet veel aarde had. Aanstonds kwam het op, omdat het geen diepe aarde had; ⁶ maar toen de zon was opgegaan, werd het verschroeid en verdorde, daar het geen wortel geschoten had. ⁷ Een ander gedeelte viel tussen de doornen; de doornen schoten op, en verstikten het. ⁸ Een ander gedeelte viel op de goede aarde; en het droeg vrucht: honderd- zestig- dertigvoud. ⁹ Wie oren heeft om te horen, hij hore. ¹⁰ Nu kwamen de leerlingen naar Hem toe, en zeiden: Waarom spreekt Gij tot hen in gelijkenissen? ¹¹ Hij antwoordde hun: U is het gegeven, de geheimen van het rijk der hemelen te kennen; hun echter niet. ¹² Want wie heeft, hem zal gegeven worden en hij zal overvloed hebben; maar wie niet heeft, hem zal ook ontnomen worden, wat hij bezit. ¹³ Daarom spreek Ik tot hen in gelijkenissen; omdat ze ziende zijn en toch niet zien, horende en toch niet horen noch verstaan. ¹⁴ In hen wordt de voorzegging van Isaias vervuld: Met de oren zult gij horen, en niet verstaan, En scherp zult gij zien, en niet inzien. ¹⁵ Want verstokt is het hart van dit volk, Hun oren zijn hardhorig, En hun ogen gesloten; Opdat ze niet zouden zien met de ogen, En horen met de oren, En verstaan met het hart; Opdat zij zich niet zouden bekeren, En Ik hen zou genezen. ¹⁶ Maar gelukkig zijn uw ogen, omdat ze zien; en uw oren, omdat ze horen. ¹⁷ Voorwaar, Ik zeg u: Vele profeten en rechtvaardigen wensten te zien wat gij ziet, en ze zagen het niet; te horen wat gij hoort, en ze hoorden het niet. ¹⁸ Hoort gij dus, wat de gelijkenis van den zaaier betekent: ¹⁹ Als iemand het woord over het koninkrijk hoort en het niet wil verstaan, dan komt de boze en rooft weg, wat in zijn hart is gezaaid; dat is wat langs de weg is gezaaid. ²⁰ En wat op de steengrond gezaaid werd is hij, die het woord verneemt en het terstond met vreugde aanvaardt; ²¹ hij heeft echter geen wortel geschoten, maar is onstandvastig; en als er verdrukking of vervolging ontstaat om wille van het woord, is hij aanstonds geërgerd. ²² Wat in de doornen gezaaid werd, is hij, die wel luistert naar het woord; maar de beslommering van de wereld en het bedriegelijke van de rijkdom verstikken het woord. en het blijft zonder vrucht. ²³ Maar wat op de goede aarde gezaaid werd, is hij, die het woord verneemt en begrijpt, en die ook vruchten draagt; bij den een geeft het een honderd-, bij een ander een zestig-, bij een derde een dertigvoud. ²⁴ Een andere gelijkenis stelde Hij hun voor, en Hij sprak: Het rijk der hemelen is gelijk aan een man, die goed zaad op

zijn akker zaaide. ²⁵ Maar terwijl de mensen sliepen, kwam zijn vijand, zaaide onkruid onder de tarwe, en ging heen. ²⁶ Toen nu het graan was opgeschoten en vrucht had gezet, vertoonde zich ook het onkruid. ²⁷ Nu kwamen de dienaars van den heer des huizes, en zeiden: Heer, hebt ge geen goed zaad op uw akker gezaaid; waar komt dan het onkruid vandaan? ²⁸ Hij zei hun: Een vijandig mens heeft dit gedaan. De dienaars zeiden tot hem: Wilt ge dus, dat we het gaan uitwieden? ²⁹ Maar hij antwoordde: Neen; want bij het uitwieden van het onkruid, zoudt gij ook de tarwe kunnen uittrekken. ³⁰ Laat beide opgroeien tot de oogst; in de oogsttijd zal ik tot de maaiers zeggen: Verzamelt eerst het onkruid en bindt het in bussels, om het te verbranden, maar brengt de tarwe in mijn schuur. — ³¹ Een andere gelijkenis stelde Hij hun voor, en sprak: Het rijk der hemelen is gelijk aan een mosterdzaadje, dat iemand op zijn akker zaaide. ³² Het is wel het kleinste van alle zaden, maar als het is opgewassen is het groter dan het tuingewas, en wordt het een boom, zodat de vogels in de lucht in zijn takken komen nestelen. — ³³ Nog een andere gelijkenis sprak Hij tot hen: Het rijk der hemelen is gelijk aan zuurdeeg, dat een vrouw onder drie maten meel mengde, totdat het meel geheel was gegist. ³⁴ Dit alles zeide Jesus tot de menigte in gelijkenissen, en zonder gelijkenis sprak hij hun niet toe; ³⁵ opdat vervuld zou worden, wat door den profeet was voorspeld: “Ik zal mijn mond openen in gelijkenissen, en openbaren, wat verborgen was van de grondvesting der wereld af.” ³⁶ Toen Hij de menigte had laten gaan, keerde Hij naar huis terug. Nu kwamen zijn leerlingen naar Hem toe, en zeiden: Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid op de akker. ³⁷ Hij antwoordde hun: Die het goede zaad uitzaait, is de Mensenzoon; ³⁸ de akker is de wereld; het goede zaad zijn de kinderen van het rijk; het onkruid zijn de kinderen van den boze; ³⁹ de vijand, die het zaaide, is de duivel; de oogst is het einde der wereld; de maaiers zijn de engelen. ⁴⁰ Zoals dus het onkruid verzameld en in het vuur wordt verbrand, zo zal het ook geschieden aan het einde der wereld. ⁴¹ De Mensenzoon zal zijn engelen zenden. Ze zullen uit zijn rijk alle ergernisgevers verzamelen, en hen die ongerechtigheid plegen, ⁴² en ze in de vuuroven werpen; daar zal geweest zijn en gekners der tanden. ⁴³ Dan zullen de rechtvaardigen blinken als de zon in het rijk van hun Vader. Wie oren heeft om te horen, hij hore. ⁴⁴ Het rijk der hemelen is gelijk aan een schat, die in de akker begraven is. De man, die hem vindt, verbergt hem; en vol vreugde daarover gaat hij alles verkopen, wat hij bezit, en koopt die akker. ⁴⁵ Nog is het rijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone paarlen zocht. ⁴⁶ Toen hij een kostbare parel had gevonden, ging hij alles verkopen wat hij bezat, en kocht haar. ⁴⁷ Nog is het rijk der hemelen gelijk aan een net, dat in de zee wordt uitgeworpen, en waarmee allerlei soort van vis wordt gevangen. ⁴⁸ Toen het vol was, trok men het op het strand, zette zich neer, en zocht de goede vissen uit om ze in vaten te doen, maar de slechte gooide men weg. ⁴⁹ Zo zal het ook gaan aan het einde der wereld. De engelen zullen uitgaan, en de bozen van de rechtvaardigen scheiden. ⁵⁰ En zij zullen ze in de vuuroven werpen; daar zal geweest zijn en gekners der tanden. ⁵¹ Hebt gij dit alles begrepen? Ze zeiden Hem: Ja. En Hij zei hun: ⁵² Zo is iedere schriftgeleerde, die onderwezen is in

het rijk der hemelen, gelijk aan een huisvader, die uit zijn schat nieuw en oud te voorschijn brengt. ⁵³ Toen Jesus met deze gelijkenissen ten einde was, ging Hij heen. ⁵⁴ Nadat Hij in zijn vaderstad was gekomen, onderrichtte Hij hen in hun synagoge. zodat ze verbaasd waren en zeiden: Waar heeft Hij die wijsheid en wonderkracht vandaan? ⁵⁵ Is Hij niet de zoon van den timmerman? Heet zijn moeder niet Maria, en zijn broers niet Jakobus, Josef, Simon en Judas? ⁵⁶ En leven zijn zusters niet allen onder ons? Waar heeft Hij dan dit alles vandaan? ⁵⁷ En ze ergerden zich aan Hem. Maar Jesus zeide hun: Een profeet wordt enkel in zijn geboortestad en in zijn eigen familie miskend. ⁵⁸ En om hun ongeloof deed Hij er maar weinig wonderen.

14

¹ In die tijd drong de faam van Jesus tot den viervorst Herodes door. ² En hij zei tot zijn dienaars: Het is Johannes de Doper; hij is opgestaan van de doden, en daarom werken die krachten in hem. ³ Herodes namelijk had Johannes gegrepen, in boeien geslagen, en in de gevangenis geworpen naar aanleiding van Heródias, de vrouw van Filippus, zijn broer. ⁴ Want Johannes had hem gezegd: Ge moogt haar niet behouden. ⁵ Hij wilde hem ter dood brengen, maar hij was bang voor het volk; want men hield hem voor een profeet. ⁶ Maar op de verjaardag van Herodes danste de dochter van Heródias in het midden der feestzaal, en ze behaagde aan Herodes. ⁷ Daarom beloofde hij met een eed, haar alles te zullen geven, wat ze hem vragen zou. ⁸ En zij, door haar moeder opgestoot, sprak: Geef me het hoofd van Johannes den Doper hier op een schotel. ⁹ Wel had de koning er spijt van, maar om de eed en om de gasten beval hij toch, het te geven. ¹⁰ Hij stuurde iemand weg, om Johannes in de kerker te onthoofden. ¹¹ Zijn hoofd werd op een schotel gebracht, en aan het meisje gegeven, dat het aanbood aan haar moeder. ¹² Zijn leerlingen kwamen het lichaam halen, begroeven het, en gingen het Jesus berichten. ¹³ Op deze tijding vertrok Jesus in een boot naar een woeste plaats in de eenzaamheid. Maar de scharen hoorden het, en gingen Hem uit de steden te voet achterna. ¹⁴ Toen Hij dus te voorschijn trad, zag Hij een talrijke menigte; Hij had medelijden met hen, en genas hun zieken. ¹⁵ Tegen het vallen van de avond kwamen zijn leerlingen, en zeiden tot Hem: Deze plaats is woest, en het is reeds laat geworden; stuur de menigte weg, dan kunnen ze naar de dorpen gaan, en zich levensmiddelen kopen. ¹⁶ Maar Jesus sprak tot hen: Ze behoeven niet te gaan; geeft gij hun te eten. ¹⁷ Ze antwoordden: We hebben hier slechts vijf broden en twee vissen. ¹⁸ Hij zei hun: Brengt ze Mij hier. ¹⁹ En nadat Hij de scharen bevolen had, zich neer te zetten op het gras, nam Hij de vijf broden en de twee vissen, zag op ten hemel en sprak er de zegen over uit: Hij brak de broden en gaf ze aan de leerlingen, en de leerlingen gaven ze aan het volk. ²⁰ Allen aten. en werden verzadigd. En ze verzamelden het overschot der brokken: twaalf korven vol. ²¹ Het waren ongeveer vijfduizend mannen, die hadden gegeten, behalve nog de vrouwen en kinderen. ²² Onmiddellijk daarna dwong Hij zijn leerlingen sloop te gaan, en vóór Hem uit naar de overkant over te steken; intussen zond Hij de menigte heen. ²³ En nadat Hij het volk had

heengezonden, besteeg Hij de berg, om in de eenzaamheid te bidden. Die avond bleef Hij daar alleen. ²⁴ Toen de boot reeds meerdere stadiën van de kust was verwijderd, werd ze door de golven geteisterd; want de wind was tegen. ²⁵ Maar in de vierde nachтваak kwam Hij naar hen toe, wandelend op het meer. ²⁶ De leerlingen, die Hem over het meer zagen wandelen, werden ontsteld, en zeiden: Het is een spook. En ze gilden van angst. ²⁷ Aanstonds sprak Jesus hen toe, en zeide: Weest gerust, Ik ben het; vreest niet. ²⁸ Petrus antwoordde: Heer, zo Gij het zijt, beveel mij dan, over het water tot U te komen. ²⁹ Hij sprak: Kom! Petrus klom uit de boot, en wandelde over het water, om bij Jesus te komen. ³⁰ Maar bij het zien van de geweldige storm werd hij bang, en riep, toen hij begon te zinken: Heer, red mij! ³¹ Aanstonds stak Jesus de hand uit, greep hem vast, en sprak: Kleingelovige, waarom hebt ge getwijfeld? ³² En toen zij in de boot waren geklommen, bedaarde de wind. ³³ Nu wierpen zij, die in het vaartuig waren, zich voor Hem neer, en zeiden: Waarachtig, Gij zijt de Zoon van God. ³⁴ Toen zij de overkant hadden bereikt, gingen zij naar het land van Gennézaret. ³⁵ Zodra de lieden dier plaats Hem herkenden, zonden ze bericht in heel de omtrek, en brachten alle zieken naar Hem toe. ³⁶ Ze vroegen Hem, enkel de zoom van zijn kleed te mogen aanraken. En allen, die Hem aanraakten, werden genezen.

15

¹ Toen kwamen schriftgeleerden en farizeën van Jerusalem op Hem af, en zeiden: ² Waarom overtreden uw leerlingen de overlevering der ouden? Zij wassen hun handen niet eens, als ze brood eten. ³ Hij gaf hun ten antwoord: Waarom overtreedt gijzelf Gods gebod ter wille van uw overlevering? Want God heeft gezegd: ⁴ Eert uw vader en moeder; en: Wie vader of moeder vloekt, moet sterven. ⁵ Maar gij verklaart: Wie tot vader of moeder zegt: "Alles, waarmee ik u van dienst zou kunnen zijn, is tot offergave bestemd," ⁶ behoeft vader of moeder niet te eren. En om uw overlevering ziet gij Gods gebod over het hoofd. ⁷ Huichelaars, terecht heeft Isaias van u geprofeteerd: ⁸ Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is verre van Mij. ⁹ Ze eren Mij tevergeefs, daar ze leerstellingen voordragen, die menselijke geboden zijn. ¹⁰ En nadat Hij het volk tot Zich had geroepen, sprak Hij tot hen: Hoort en verstaat. ¹¹ Niet wat de mond ingaat, bezoedelt den mens; maar wat de mond uitkomt, dat bezoedelt den mens. ¹² Nu naderden zijn leerlingen, en zeiden tot Hem: Weet Gij wel, dat de farizeën bij het horen van dit woord zich hebben geërgerd? ¹³ Hij antwoordde: Iedere plant, die mijn hemelse Vader niet heeft geplant, zal worden uitgerukt. ¹⁴ Laat hen begaan; ze zijn blinde leiders van blinden; maar als de ene blinde den anderen leidt, vallen ze allebei in de kuil. ¹⁵ Toen nam Petrus het woord, en zeide: Verklaar ons deze gelijkenis. ¹⁶ Hij sprak: Zijt ook gij nog zonder inzicht? ¹⁷ Begrijpt gij niet, dat alles wat de mond ingaat, in de buik terecht komt, en op zekere plaats wordt uitgeworpen? ¹⁸ Maar wat de mond uitgaat, komt voort uit het hart, en dat verontreinigt den mens. ¹⁹ Want uit het hart komen slechte gedachten voort, moord, overspel, ontucht, diefstal, valse getuigenissen, godslasteringen. ²⁰ Dit is het, wat den

mens bezoedelt. Maar met ongewassen handen eten, bezoedelt den mens niet. ²¹ Toen vertrok Jesus van daar, en begaf zich naar de streek van Tyrus en Sidon. ²² En zie, een kanaänietische vrouw, afkomstig uit die streek, riep Hem toe: Heb medelijden met mij, Heer, Zoon van David; mijn dochter wordt vreselijk door den duivel gekweld. ²³ Hij gaf haar geen antwoord. En zijn leerlingen kwamen, en verzochten Hem: Stel haar tevreden; want ze roept ons achterna. ²⁴ Hij antwoordde: Alleen tot de verloren schapen van het huis van Israël ben Ik gezonden. ²⁵ Maar ze kwam naar Hem toe, wierp zich voor Hem neer, en zeide: Heer, help mij. ²⁶ Hij gaf haar ten antwoord: Het is niet goed, het brood der kinderen te nemen, en het voor de hondjes te werpen. ²⁷ Maar ze zeide: Ja wel, Heer; ook de hondjes eten toch van de kruimels, die van de tafel hunner meesters vallen. ²⁸ Toen antwoordde Jesus: O vrouw, groot is uw geloof; u geschiede, zoals ge verlangt. Van dat ogenblik af was haar dochter genezen. ²⁹ Toen Jesus van daar was vertrokken, kwam Hij aan het meer van Galilea, ging de berg op, en zette Zich daar neer. ³⁰ Daar kwamen grote scharen naar Hem toe, die kreupelen, lammen, blinden, stommen en vele anderen bij zich hadden; men legde ze aan zijn voeten neer, en Hij genas ze. ³¹ De menigte stond verbaasd bij het zien, hoe stommen spraken, lammen genazen, kreupelen liepen, blinden zagen; en ze verheerlijkten den God van Israël. ³² Nu riep Jesus zijn leerlingen bijeen, en sprak: Ik heb medelijden met de schare; want reeds drie dagen zijn ze bij Mij, en ze hebben niets te eten. Ik wil ze dus niet ongespijst laten gaan, opdat ze onderweg niet bezwijken. ³³ Maar de leerlingen zeiden tot Hem: Hoe zullen we ons in een woestijn genoeg brood verschaffen, om zulk een grote menigte te verzadigen? ³⁴ Jesus zei hun: Hoeveel broden hebt gij? Ze antwoordden: Zeven, en enkele visjes. ³⁵ Toen beval Hij het volk, op de grond te gaan zitten. ³⁶ Hij nam de zeven broden en de vissen, sprak een dankzegging uit, brak ze, en gaf ze aan zijn leerlingen; en de leerlingen gaven ze aan het volk. ³⁷ Allen aten, en werden verzadigd. En ze verzamelden de overgeschoten brokken: zeven korven vol. ³⁸ Het waren ongeveer vier duizend mannen, die hadden gegeten, behalve nog de vrouwen en kinderen. ³⁹ En nadat Hij de menigte had heengezonden, ging Hij de boot in, en vertrok naar het gebied van Magadán.

16

¹ Nu kwamen de farizeën en sadduceën Hem op de proef stellen, en verlangden, dat Hij hun een teken van de hemel zou tonen. ² Maar Hij antwoordde hun: 's Avonds zegt gij: Mooi weer, want de hemel ziet rood; ³ en 's morgens: Vandaag lelijk weer, want de hemel is somber. Het uitzicht van de hemel weet gij te beoordelen, maar kunt gij het dan de tekenen der tijden niet? ⁴ Een boos en overspelig geslacht vraagt een teken; en geen teken zal het gegeven worden, dan het teken van Jonas den profeet. Hij liet hen staan en ging heen. ⁵ Bij de overvaart vergaten zijn leerlingen, brood mee te nemen. ⁶ Jesus sprak tot hen: Let op, en wacht u voor het zuurdeeg der farizeën en sadduceën. ⁷ Ze bespraken dat met elkander, en zeiden: Dat is, omdat we geen brood hebben meegenomen. ⁸ Jesus bemerkte het, en sprak: Wat bespreekt gij toch

met elkander, kleingelovigen? Dat gij geen brood hebt? ⁹ Begrijpt gij dan nog niet, en herinnert gij u niet de vijf broden voor vijf duizend mensen, en hoeveel korven gij verzameld hebt? ¹⁰ En de zeven broden voor vier duizend mensen, en hoeveel manden gij verzameld hebt? ¹¹ Waarom begrijpt gij niet, dat Ik niet sprak over brood, toen ik zei: Wacht u voor het zuurdeeg der farizeën en sadduceën? ¹² Nu begrepen ze, dat Hij hun niet gezegd had, zich te wachten voor het zuurdeeg van brood, maar voor de leer van farizeën en sadduceën. ¹³ Toen Jesus in de streek van Cesarea Filippi was gekomen, ondervroeg Hij zijn leerlingen: Wie zeggen de mensen, dat de Mensenzoon is? ¹⁴ Ze zeiden: Sommigen zeggen: Johannes de Doper; anderen: Elias; weer anderen: Jeremias of een van de profeten. ¹⁵ Hij zeide hun: Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben? ¹⁶ Simon Petrus antwoordde: Gij zijt de Christus, de Zoon van den levenden God! ¹⁷ Jesus antwoordde: Zalig zijt gij, Simon, zoon van Jona; want niet vlees en bloed hebben u dit geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemel is. ¹⁸ En Ik, Ik zeg u: gij zijt Petrus; en op deze steenrots zal Ik mijn Kerk bouwen, en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen. ¹⁹ En u zal Ik de sleutels geven van het rijk der hemelen. En al wat ge op aarde zult binden, zal ook in de hemel gebonden zijn; en al wat ge op aarde zult ontbinden, zal ook in de hemel ontbonden zijn. ²⁰ Toen gebod Hij zijn leerlingen, aan niemand te zeggen, dat Hij de Christus was. ²¹ Van toen af begon Jesus zijn leerlingen er op te wijzen, dat Hij naar Jerusalem moest gaan, dat Hij veel moest lijden van oudsten, opperpriesters en schriftgeleerden, en dat Hij gedood zou worden, en op de derde dag verrijzen. ²² Petrus trok Hem ter zijde, en begon Hem tegen te spreken: Dat nooit, Heer; zo iets zal U niet overkomen. ²³ Maar Hij keerde zich om, en zei tot Petrus: Ga weg van Mij, satan; ge zijt Mij een ergernis. Want ge zijt niet bedacht op wat God wil, maar slechts op wat de mensen willen. ²⁴ Toen sprak Jesus tot zijn leerlingen: Zo iemand mijn volgeling wil zijn, dan moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en Mij volgen. ²⁵ Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen; maar wie om Mij het leven verliest, zal het vinden. ²⁶ Wat baat het den mens, zo hij de hele wereld wint, maar schade lijdt aan zijn ziel? Of wat zal de mens in ruil geven voor zijn ziel? ²⁷ Want de Mensenzoon zal met zijn engelen komen in de heerlijkheid van zijn Vader, en dan zal Hij iedereen volgens zijn werken vergelden. ²⁸ Voorwaar, Ik zeg u: daar zijn er onder de hier aanwezigen, die de dood niet zullen smaken, voordat ze den Mensenzoon zien komen in zijn koninkrijk.

17

¹ Zes dagen later nam Jesus Petrus, Jakobus en Johannes, zijn broer, alleen met Zich mee, en bracht ze op een hoge berg. ² En Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd; zijn aanschijn schitterde als de zon, en zijn klederen werden wit als sneeuw. ³ Zie, Moses en Elias verschenen hun, en spraken met Hem. ⁴ Toen nam Petrus het woord, en zeide: Heer, het is ons goed, hier te zijn; zo Gij wilt, zal ik hier drie tenten opslaan: één voor U, één voor Moses, en één voor Elias. ⁵ Terwijl hij nog sprak, zie, daar overschaduwde hen een lichtende wolk. En zie, een stem sprak uit de wolk: Deze is mijn geliefde Zoon, in wien

Ik mijn welbehagen heb; luistert naar Hem. ⁶ Toen de leerlingen dit hoorden, vielen ze op hun aangezicht neer, en werden zeer bevreesd. ⁷ Maar Jesus kwam naar hen toe, raakte ze aan, en sprak: Staat op, en vreest niet. ⁸ Toen ze nu de ogen opsloegen, zagen ze niemand dan Jesus alleen. ⁹ En terwijl ze afdaalden van de berg, gebod Jesus hun: Vertelt aan niemand dit gezicht, voordat de Mensenzoon van de doden is opgestaan. ¹⁰ Zijn leerlingen vroegen Hem: Waarom zeggen de schriftgeleerden dan, dat eerst Elias moet komen? ¹¹ Hij antwoordde hun: Zeker, Elias komt, en zal alles herstellen. ¹² Maar Ik zeg u: Elias is reeds gekomen; ze hebben hem echter niet erkend, maar met hem gedaan, wat ze wilden. Zo zal ook de Mensenzoon van hen hebben te lijden. ¹³ Toen begrepen de leerlingen, dat Hij hun over Johannes den Doper gesproken had. ¹⁴ En toen zij bij de menigte waren gekomen, kwam een man naar Hem toe. wierp zich voor Hem op de knieën neer, ¹⁵ en zeide: Heer, ontferm U over mijn zoon, want hij heeft de vallende ziekte en heeft veel te lijden: dikwijls valt hij in het vuur, en dikwijls in het water. ¹⁶ Ik heb hem bij uw leerlingen gebracht, maar ze konden hem niet genezen. ¹⁷ Jesus antwoordde: O ongelovig en boos geslacht, hoelang nog zal Ik bij u zijn; hoelang nog zal Ik u dulden? Breng hem hier bij Mij. ¹⁸ En Jesus bedreigde den bozen geest, en deze ging van hem uit; de knaap was genezen van dat ogenblik af. ¹⁹ Nu kwamen de leerlingen afzonderlijk bij Jesus, en zeiden: Waarom konden wij hem niet uitwerpen? ²⁰ Jesus sprak tot hen: Om uw gebrek aan geloof. Voorwaar, Ik zeg u: Zo gij een geloof hebt als een mosterdzaadje, dan zult gij zeggen tot deze berg: Ga van hier dáár heen, en hij zal gaan; en niets zal u onmogelijk zijn. ²¹ Maar dit soort wordt alleen uitgedreven door gebed en vasten. ²² Terwijl zij nu in Galilea vertoefden, sprak Jesus tot hen: De Mensenzoon moet overgeleverd worden in de handen der mensen, ²³ en ze zullen Hem doden; maar op de derde dag zal Hij verrijzen. Nu werden ze diep bedroefd. ²⁴ Toen zij te Kafárnaum waren gekomen, vervoegden zich de belastingontvangers bij Petrus, en zeiden hem: Betaalt uw Meester de twee drachmen niet? ²⁵ Hij antwoordde: Wel zeker! Maar bij zijn thuiskomst voorkwam Jesus hem, en sprak: Wat dunkt u, Simon? Van wie ontvangen de koningen der aarde tol of schatting; van hun kinderen of van de vreemden? ²⁶ Hij antwoordde: Van de vreemden. Jesus zei hem: Dus zijn de kinderen vrij. ²⁷ Maar om hun geen aanstoot te geven, ga naar het meer, werp de hengel uit, en grijp de eerste vis, die boven komt; en als ge hem de bek hebt geopend, zult ge daarin een stater vinden: neem die, en geef hem hun voor Mij en voor u.

18

¹ Terzelfder tijd kwamen de leerlingen bij Jesus en zeiden: Wie is wel de grootste in het rijk der hemelen? ² Jesus riep een kind naar Zich toe, plaatste het in hun midden. ³ en sprak: Voorwaar, Ik zeg u: Zo gij u niet bekeert en als kinderen wordt, zult gij het rijk der hemelen niet binnengaan. ⁴ Wie zich dus vernederen zal als dit kind, zal de grootste zijn in het rijk der hemelen. ⁵ En wie zulk een kind opneemt in zijn naam, neemt Mij op. ⁶ Maar wie ergernis geeft aan een van deze kleinen, die in Mij geloven, het ware hem beter, dat hem

een zware molensteen om de hals werd gehangen, en hij in de diepte der zee werd verdronken. ⁷ Wee de wereld om de ergernis. Zeker, het kan wel niet anders, of er moet ergernis komen; maar wee den mens, door wien de ergernis komt. ⁸ Welnu, zo uw hand of voet u ergert, houw ze af, en werp ze van u weg; want het is beter voor u, verminkt of kreupel het Leven binnen te gaan, dan met twee handen of twee voeten geworpen te worden in het eeuwige vuur. ⁹ En zo uw oog u ergert, ruk het uit, en werp het weg; want het is beter voor u, met één oog het Leven binnen te gaan, dan met twee ogen geworpen te worden in het helse vuur. ¹⁰ Zorgt er voor, dat gij geen van deze kleine gering acht; want Ik zeg u: Hun engelen in de hemel zien altijd het aanschijn van mijn Vader, die in de hemel is. ¹¹ - ¹² Wat dunkt u? Zo iemand honderd schapen heeft, en een daarvan van is verdwaald, laat hij dan niet de negen en negentig in het gebergte achter, om het éne te gaan zoeken, dat verdwaald is? ¹³ En zo hij het vindt, voorwaar, Ik zeg u: Hij verheugt zich over dat éne meer, dan over de negen en negentig, die niet zijn verdwaald. ¹⁴ Zó is het ook de wil van uw Vader, die in de hemel is, dat géén van deze kleinen verloren gaat. ¹⁵ Indien uw broeder heeft gezondigd, ga en berisp hem tussen u beiden alleen. Zo hij naar u luistert, zult ge uw broeder gewonnen hebben. ¹⁶ Luistert hij niet naar u, neem dan nog één of twee personen mee, opdat door de mond van twee of drie getuigen de zaak haar beslag krijgt. ¹⁷ Luistert hij ook niet naar hen, zeg het dan aan de Kerk; zo hij zelfs naar de Kerk niet luistert, dan zij hij u als een heiden en een tollenaar. ¹⁸ Voorwaar, Ik zeg u: Alles wat gij zult binden op aarde, zal ook gebonden zijn in de hemel; en alles wat gij ontbinden zult op aarde, zal ook onthonden zijn in de hemel. ¹⁹ Nog zeg Ik u: Zo twee van u op aarde overeenstemmen, om wat ook te vragen, dan zullen ze het verkrijgen van mijn Vader, die in de hemel is. ²⁰ Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn Naam, daar ben Ik in hun midden. ²¹ Nu kwam Petrus naar Hem toe, en sprak: Heer; hoe dikwijls moet ik mijn broeder vergeven, die tegen mij misdoet? Tot zeven keer toe? ²² Jesus zei hem: Niet tot zeven keer toe, zeg Ik u; maar tot zeventig maal zeven keer. ²³ Daarom is het rijk der hemelen gelijk aan een koning, die afrekening wilde houden met zijn dienaars. ²⁴ Toen hij met de afrekening was begonnen, bracht men er een binnen, die hem tienduizend talenten schuldig was. ²⁵ Daar hij niets had om te betalen, beval zijn meester, hemzelf te verkopen met zijn vrouw en zijn kinderen en alles, wat hij bezat, en zó de schuld te vereffenen. ²⁶ Maar de knecht viel hem smekend te voet, en zeide: Heb geduld met mij, en ik zal u alles betalen. ²⁷ De heer had medelijden met dien knecht, liet hem gaan, en schold hem de schuld kwijt. ²⁸ Maar toen die knecht was heengegaan, ontmoette hij een zijner medeknechten, die hem honderd tienlingen schuldig was; hij greep hem tot worgens toe bij de keel, en zeide: Betaal me wat ge schuldig zijt. ²⁹ Zijn medeknecht viel hem smekend te voet, en sprak: Heb geduld met mij, en ik zal u betalen. ³⁰ De ander wilde dit niet, maar ging heen, en liet hem in de kerker werpen, totdat hij de schuld zou hebben betaald. ³¹ Toen nu zijn medeknechten zagen wat er gebeurd was, werden ze diep bedroefd, en gingen hun meester alles vertellen. ³² Nu liet zijn heer hem roepen, en zei tot hem: Boze knecht, die hele

schuld schold ik u kwijt, omdat ge het mij hebt gevraagd; ³³ moest ook gij u dan niet ontfermen over uw medeknecht, zoals ikzelf mij over u heb ontfermd. ³⁴ En in zijn toorn leverde de heer hem aan de beulen over, totdat hij de hele schuld zou hebben voldaan. ³⁵ Zo zal ook mijn hemelse Vader met u handelen, als gij niet allen uw broeder van harte vergeeft.

19

¹ Toen Jesus deze onderrichting geëindigd had, verliet Hij Galilea, en ging naar het gebied van Judea aan de overkant van de Jordaan. ² En grote scharen volgden Hem, en Hij genas ze daar. ³ Ook de farizeën kwamen naar Hem toe, om Hem op de proef te stellen. Ze zeiden: Is het een man geoorloofd, zijn vrouw te verstoten, om welke reden ook? ⁴ Hij antwoordde hun: Hebt gij niet gelezen, dat Hij, die in het begin den mens heeft geschapen, hen man en vrouw heeft gemaakt; ⁵ en dat Hij gezegd heeft: “Daarom zal de man vader en moeder verlaten, en zich hechten aan zijn vrouw; en die twee zullen één vlees zijn”? Ze zijn dus geen twee meer, maar één vlees. ⁶ Wat dus God heeft verenigd, dat scheidt geen mens. ⁷ Ze zeiden Hem: Waarom heeft Moses dan bevolen, een scheidingsbrief te geven, en eerst dan de vrouw te verstoten? ⁸ Hij antwoordde hun: Om de hardheid van uw gemoed heeft Moses u toegestaan, uw vrouw te verstoten; in het begin echter was het zo niet. ⁹ Maar Ik zeg u: Wie zijn vrouw verstoot, buiten het geval van overspel, en een andere huwt, begaat overspel; ¹⁰ Zijn leerlingen zeiden tot Hem: Als zó de verhouding is van den man tot de vrouw, dan is het niet raadzaam te huwen. ¹¹ Hij sprak tot hen: Niet allen begrijpen dit woord, maar zij alleen, aan wie het gegeven is. ¹² Er zijn onhuwbaren, die zo geboren zijn van de moederschoot af; en er zijn onhuwbaren, die door de mensen onhuwbaar gemaakt zijn; en er zijn onhuwbaren, die zichzelf onhuwbaar hebben gemaakt om het rijk der hemelen. Wie het vatten kan, hij vatte het. ¹³ Toen werden er kinderen tot Hem gebracht, opdat Hij ze de handen zou opleggen, en voor hen bidden. De leerlingen zeiden ze af. ¹⁴ Maar Jesus zei hun: Laat de kinderen begaan, en belet ze niet, tot Mij te komen; want het rijk der hemelen is voor hen, die zijn zoals zij. ¹⁵ En na hun de handen te hebben opgelegd, ging Hij heen. ¹⁶ En zie, daar trad iemand op Hem toe, die tot Hem sprak: Goede Meester, wat goeds moet ik doen om het eeuwige leven te verkrijgen? ¹⁷ Hij zeide hem: Waarom vraagt ge Mij naar het goede; Eén is er goed. Wilt ge dus het leven binnengaan, onderhoud dan de geboden. ¹⁸ Hij zei Hem: Welke? En Jesus sprak: Gij zult niet doden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; ¹⁹ eer uw vader en moeder; heb uw naaste lief als uzelf. ²⁰ De jonge man zeide tot Hem: Dat alles heb ik onderhouden; wat ontbreekt me nog? ²¹ Jesus zeide hem: Zo ge volmaakt wilt zijn, ga dan verkopen wat ge bezit, geef het aan de armen, en ge zult een schat in de hemel bezitten. Kom dan, en volg Mij. ²² Maar toen de jongeling dit woord vernam, ging hij treurig heen; want hij had veel bezittingen. ²³ Nu sprak Jesus tot zijn leerlingen: Voorwaar, Ik zeg u: het is voor een rijke moeilijk, het rijk der hemelen binnen te gaan. ²⁴ En nog eens zeg Ik u: Een

kameel gaat makkelijker door het oog van een naald, dan een rijke in het koninkrijk der hemelen. ²⁵ Toen de leerlingen dit hoorden, waren ze zeer verwonderd, en zeiden: Wie kan dan zalig worden? ²⁶ Jesus zag hen aan, en sprak: Bij de mensen is dit onmogelijk; maar bij God is alles mogelijk. ²⁷ Nu nam Petrus het woord, en zeide Hem: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd; wat zullen wij dan ontvangen? ²⁸ En Jesus sprak tot hen: Voorwaar, Ik zeg u: bij de wedergeboorte, wanneer de Mensenzoon zal zetelen op de troon zijner majesteit, dan zult ook gij, die Mij zijt gevolgd, op twaalf tronen gezeten zijn, en de twaalf stammen van Israël oordelen. ²⁹ En al wie zijn huis, broers of zusters, vader of moeder, vrouw of kinderen of akkers verlaat om mijn Naam, hij zal het honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven verwerven. ³⁰ Veel eersten zullen laatsten, en laatsten zullen eersten zijn.

20

¹ Het rijk der hemelen toch is gelijk aan een heer des huizes, die in de vroege morgen uitging, om arbeiders voor zijn wijngaard te huren. ² Nadat hij met de arbeiders was overeengekomen voor één tienling per dag, stuurde hij ze naar zijn wijngaard. ³ En tegen het derde uur ging hij uit, en zag anderen werkeloos staan op de markt. ⁴ Hij zeide hun: Gaat ook gij naar mijn wijngaard; en wat billijk is, zal ik u geven. ⁵ Ze gingen er heen. Opnieuw ging hij tegen het zesde en het negende uur, en deed eveneens. ⁶ Ook tegen het elfde uur ging hij uit, en vond er nog anderen staan. En hij sprak tot hen: Waarom staat gij hier de hele dag werkeloos? ⁷ Ze zeiden hem: Omdat niemand ons heeft gehoord. Hij zei hun: Gaat ook gij naar mijn wijngaard. ⁸ Toen het nu avond geworden was, sprak de heer van de wijngaard tot zijn rentmeester: Roep de arbeiders, en geef hun het loon: te beginnen bij de laatsten, en zo tot de eersten. ⁹ Zij die op het elfde uur waren gekomen, ontvingen ieder een tienling. ¹⁰ Toen nu ook de eersten kwamen, dachten ze meer te zullen ontvangen; maar ook zij kregen ieder een tienling. ¹¹ Ze namen hem aan, maar begonnen tegen den heer des huizes te mopperen, ¹² en zeiden: Dezen hier, die het laatst zijn gekomen, hebben slechts één uur gewerkt; en ge stelt ze gelijk met ons, die de last en de hitte van de dag hebben gedragen. ¹³ Maar hij antwoordde aan één van hen: Vriend, ik doe u geen onrecht. Zijt ge niet voor een tienling met mij overeengekomen? ¹⁴ Neem dus het uwe, en ga heen. Ik wil aan hem, die het laatst is gekomen, evenveel geven als aan u. ¹⁵ Of staat het me niet vrij, met het mijne te doen wat ik wil? Of zijt ge kwaad, omdat ik goed ben? ¹⁶ Zo zullen de laatsten de eersten zijn, en de eersten de laatsten; want velen zijn geroepen, maar weinigen zijn uitverkoren. ¹⁷ Toen Jesus naar Jerusalem ging, nam Hij onderweg de twaalf leerlingen ter zijde, en sprak tot hen: ¹⁸ Ziet, wij gaan op naar Jerusalem; en de Mensenzoon zal worden overgeleverd aan de opperpriesters en schriftgeleerden, en ze zullen Hem ter dood veroordelen. ¹⁹ Ze zullen Hem overleveren aan de heidenen, om Hem te bespotten en te geselen en te kruisigen; maar op de derde dag zal Hij verrijzen. ²⁰ Nu kwam de moeder der zonen van Zebedeüs naar Hem toe, vergezeld van haar zonen; ze viel voor Hem neer, om Hem

iets te vragen. ²¹ Hij zeide haar: Wat verlangt ge? Ze sprak: Laat deze twee zonen van mij gezeten zijn in uw rijk, de een aan uw rechter-, de ander aan uw linkerhand. ²² Maar Jesus antwoordde: Gij weet niet, wat gij vraagt. Kunt gij de kelk drinken, die Ik drinken zal? Ze zeiden: Dat kunnen we. ²³ Hij sprak tot hen: Mijn kelk zult gij wel drinken; maar het zitten aan mijn rechter- en linkerhand kan Ik niet geven; dit is voor hen, wien het door mijn Vader bereid is. ²⁴ Toen de tien anderen dit hoorden, werden ze verontwaardigd op de beide broers. ²⁵ Maar Jesus riep hen naar Zich toe, en sprak: Gij weet, dat de vorsten over de volkeren heersen, en dat de rijksgroten ze hun macht laten voelen. ²⁶ Zo moet het niet zijn onder u; maar wie onder u groot wil worden, moet uw dienaar zijn; ²⁷ en wie onder u de eerste wil wezen, moet uw knecht zijn. ²⁸ Ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en zijn leven te geven tot losprijs voor velen. ²⁹ Toen zij Jericho verlieten, volgde Hem een grote menigte. En zie, twee blinden, die langs de weg waren gezeten, hoorden, dat Jesus voorbijging, en riepen: ³⁰ Heer, zoon van David, ontferm u onzer. ³¹ Het volk viel tegen hen uit, om hen tot zwijgen te brengen. Maar ze riepen nog harder: Heer, zoon van David, ontferm u onzer. ³² Jesus bleef staan, riep hen, en sprak: Wat wilt gij, dat Ik voor u doe? ³³ Ze zeiden: Heer, dat onze ogen worden geopend. ³⁴ En Jesus, door medelijden bewogen, raakte hun ogen aan. Aanstonds zagen ze, en volgden Hem.

21

¹ Toen zij Jerusalem naderden, en te Bétfage bij de Olijfberg waren gekomen, zond Jesus twee leerlingen vooruit, ² en zei tot hen: Gaat naar het dorp, dat tegenover u ligt; terstond zult gij er een ezelin vinden, die is vastgebonden. met een veulen erbij; maakt ze los en brengt ze Mij. ³ Zo iemand u een bemerking maakt, zegt hem dan: De Heer heeft ze nodig. En dadelijk zal hij ze laten gaan. ⁴ Dit alles geschiedde, opdat vervuld zou worden, wat door den profeet was voorspeld: ⁵ “Zegt tot de dochter van Sion: Zie, uw Koning komt naar u toe, Zachtmoedig, op een ezelt gezeten, Op een veulen, het jong van een lastdier.” ⁶ De leerlingen gingen heen, en deden wat Jesus hun bevolen had. ⁷ Ze brachten de ezelin met het veulen mee, legden er hun mantels op, en Hij zette Zich daarop neer. ⁸ Nu spreidde het talrijke volk zijn mantels uit over de weg; anderen sneden takken van de bomen, en strooiden ze op de weg. ⁹ En de scharen, die voorop gingen en volgden, riepen uit: Hosanna den Zoon van David; Gezegend die komt in de naam des Heren; Hosanna in den hogen! ¹⁰ En toen Hij Jerusalem was binnengereden, kwam de hele stad in beroering, en men zeide: Wie is dat? ¹¹ De scharen antwoordden: Dat is Jesus, de profeet van Názaret in Galilea. ¹² Jesus trad de tempel binnen, dreef er allen uit, die in de tempel verkochten en kochten, en smeede de tafels van de wisselaars en de stoelen der duivenverkopers omver. ¹³ Hij sprak tot hen: Er staat geschreven: “Mijn huis zal heten een huis van gebed; maar gij hebt er een rovershol van gemaakt”. ¹⁴ En er kwamen blinden en kreupelen in de tempel naar Hem toe, en Hij genas ze. ¹⁵ Toen de opperpriesters en schriftgeleerden de wonderen zagen die Hij verrichtte, en de knapen

die in de tempel riepen: “Hosanna den Zoon van David”, werden ze verontwaardigd. ¹⁶ Ze zeiden tot Hem: Hoort Gij niet, wat ze roepen? Jesus antwoordde hun: Zeker; hebt gij nooit gelezen: “Uit de mond van kind en zuigeling stemt Gij U een loflied aan?” ¹⁷ Hij liet hen staan, ging de stad uit naar Betánië, en overnachtte daar. ¹⁸ Toen Hij de volgende morgen naar de stad terugkeerde, kreeg Hij honger. ¹⁹ Hij zag een vijgeboom langs de weg, en ging er heen; maar hij vond er niets dan bladeren aan. Hij sprak: Nooit in der eeuwigheid komen er nog vruchten aan u. Terstond verdorde de vijgeboom. ²⁰ De leerlingen, die dit zagen, waren verwonderd, en zeiden: Hoe is de vijgeboom zo eensklaps verdord? ²¹ Jesus antwoordde hun: Voorwaar. Ik zeg u: Zo gij geloof hebt en niet twijfelt, zult gij dit niet alleen met de vijgeboom doen, maar zelfs als gij tot deze berg zult zeggen: “Hef u op en werp u in zee”, dan zal het gebeuren. ²² En al wat gij in uw gebed met geloof zult vragen, zult gij verkrijgen. ²³ Toen Hij daarna in de tempel gekomen was, en daar leerde, traden de oversten der priesters en de oudsten van het volk op Hem toe, en zeiden: Met welk recht doet Gij dit alles; en wie heeft U dit recht gegeven? ²⁴ Jesus antwoordde hun: Ook Ik zal u een vraag stellen; zo gij er Mij op antwoordt, zal ook Ik u zeggen, met welk recht Ik dit alles doe. ²⁵ Waar was het doopsel van Johannes vandaan; van de hemel of van de mensen? Ze overlegden bij zichzelf: ²⁶ Als we zeggen: “van de hemel”, dan zal Hij ons toevoegen: “Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?” Zeggen we: “van de mensen”, dan hebben we het volk te vrezen: want allen houden Johannes voor een profeet. ²⁷ Ze gaven dus Jesus ten antwoord: We weten het niet. Nu sprak Hij tot hen eveneens: Dan zeg Ik u evenmin, met welk recht Ik dit alles doe. ²⁸ Wat dunkt u? Iemand had twee zonen. Hij ging naar den eerste en sprak: Mijn zoon, ga vandaag in mijn wijngaard werken. ²⁹ Deze antwoordde: Ik ga, heer; maar hij ging niet. ³⁰ Hij kwam bij den ander, en zei hetzelfde. Deze antwoordde: Ik wil niet; maar later kwam hij tot inkeer en ging. ³¹ Wie van de twee heeft de wil van zijn vader volbracht? Ze zeiden: De laatste. Jesus sprak tot hen: Voorwaar, Ik zeg u: De tollenaars en zondaressen zullen eerder in het rijk Gods binnengaan dan gij. ³² Want Johannes kwam tot u langs de weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en zondaressen hebben hem wel geloofd. En zelfs toen gij dit hebt gezien, zijt gij nog niet tot inkeer gekomen, en in hem gaan geloven. ³³ Luistert naar een andere gelijkenis: Er was een huisvader, die een wijngaard plantte; hij omringde hem met een muur, groef er een wijnpers in, en bouwde er een toren op. Daarna verpachtte hij hem aan landbouwers, en vertrok naar het buitenland. ³⁴ Toen nu de tijd van de oogst was gekomen, zond hij zijn dienaars naar de landbouwers, om de hem verschuldigde vruchten in ontvangst te nemen. ³⁵ Maar de landbouwers grepen zijn dienaars vast; den een sloegen ze, een ander doodden, een derde stenigden ze. ³⁶ Weer zond hij andere dienaars, talrijker nog dan de vorige; en ze behandelden hen op dezelfde wijze. ³⁷ Ten laatste zond hij zijn zoon tot hen; want hij sprak: Voor mijn zoon zullen ze wel ontzag hebben. ³⁸ Maar toen de landbouwers den zoon zagen komen, zeiden ze onder elkaar: Dat is de erfgenaam; komt, laten we hem doden; dan zullen wij

zijn erfenis krijgen. ³⁹ Ze grepen hem vast, wierpen hem buiten de wijngaard, en doodden hem. ⁴⁰ Wanneer nu de heer van de wijngaard terugkomt, wat zal hij dan met die landbouwers doen? ⁴¹ Ze zeiden: Hij zal de booswichten een schrikkelijke dood doen sterven, en zijn wijngaard aan andere landbouwers verpachten, die hem te rechter tijd de vruchten brengen. ⁴² Jesus sprak tot hen: Hebt gij niet in de Schriften gelezen: “De steen, die de bouwlieden hebben verworpen, Is de hoeksteen geworden; De Heer heeft het gedaan: Een wonder is het in onze ogen.” ⁴³ Daarom zeg Ik u: Het rijk Gods zal u ontnomen worden, en aan een volk worden gegeven, dat er de vruchten van opbrengt. ⁴⁴ En wie valt op deze steen, zal worden verbrijzeld; en op wien hij valt, dien zal hij verpletteren. ⁴⁵ Toen de opperpriesters en de farizeën zijn gelijkenissen hoorden, begrepen ze, dat Hij hèn had bedoeld. ⁴⁶ Ze zochten zich van Hem meester te maken, maar waren bang voor het volk; want men hield Hem voor een profeet.

22

¹ Weer nam Jesus het woord, en sprak tot hen in gelijkenissen: ² Het rijk der hemelen is gelijk aan een koning, die een bruiloftsmaal gaf voor zijn zoon. ³ En hij zond zijn dienaars uit, om de genodigden tot de bruiloft te roepen; maar ze wilden niet komen. ⁴ Opnieuw zond hij andere dienaars, en sprak: Zegt aan de genodigden: Ziet, ik heb mijn maaltijd gereed, mijn ossen en mestvee zijn geslacht, en alles is klaar; komt toch ter bruiloft. ⁵ Maar ze sloegen er geen acht op, en gingen huns weegs; de een naar zijn hoeve, de ander naar zijn zaken. ⁶ De overigen grepen zijn dienaars vast, mishandelden en doodden ze. ⁷ Toen werd de koning vergramd; hij zond zijn leger uit, doodde die moordenaars en stak hun stad in brand. ⁸ En hij sprak tot zijn dienaars: Het bruiloftsmaal is wel gereed, maar de genodigden verdienen het niet. ⁹ Gaat dus naar de kruispunten der straten, en nodigt allen ter bruiloft, die gij er vinden zult. ¹⁰ Zijn dienaars gingen de straten op, en verzamelden allen, die zij er aantroffen, slechten en goeden; en de bruiloftsmaal werd met gasten gevuld. ¹¹ Toen nu de koning binnentrad, om de aanliggende gasten te zien, zag hij een man, die geen bruiloftskleed aan had. ¹² En hij sprak tot hem: Vriend, hoe zijt ge hier zonder bruiloftskleed binnengekomen? Hij wist er geen antwoord op te geven. ¹³ Nu zei de koning tot zijn bedienden: Bindt hem handen en voeten, en werpt hem naar buiten de duisternis in; daar zal geweest zijn en gekners der tanden. ¹⁴ Want velen zijn geroepen, maar weinigen zijn uitverkoren. ¹⁵ Daarop gingen de farizeën heen, en beraadslaagden, hoe ze Hem in zijn eigen woorden zouden verstrikken. ¹⁶ Ze zonden hun leerlingen met de aanhangers van Herodes op Hem af met de vraag: Meester, we weten, dat Gij oprecht zijt, de weg van God naar waarheid leert, en niemand naar de ogen ziet; want Gij kent geen aanzien des persoons. ¹⁷ Zeg ons dus: wat dunkt U; is het geoorloofd den keizer belasting te betalen, of niet? ¹⁸ Jesus kende hun boosheid, en sprak: Huichelaars, wat stelt gij Mij op de proef? ¹⁹ Laat Mij de cijnspenning zien. Ze hielden Hem een tienling voor. ²⁰ Jesus zeide hun: Wiens beeld en randschrift is dit? ²¹ Ze zeiden: Van den keizer. Hij sprak tot hen: Geeft dan den

keizer, wat den keizer toekomt; en geeft aan God, wat God toekomt. ²² Toen ze dit hoorden, waren ze verwonderd; ze lieten Hem met rust, en gingen heen. ²³ Op diezelfde dag kwamen de sadduceën naar Hem toe, die de verrijzenis loochenen. Ze ondervroegen Hem: ²⁴ Meester, Moses heeft gezegd: Wanneer iemand kinderloos sterft, dan zal zijn broer de vrouw van hem huwen, en nakomelingschap voor zijn broer verwekken. ²⁵ Nu waren er bij ons zeven broers; de eerste huwde en stierf; en daar hij geen kinderen had, liet hij zijn vrouw achter aan zijn broer. ²⁶ Zo ging het ook met den tweeden en den derden, tot den zevenden toe. ²⁷ Het laatst van allen stierf ook de vrouw. ²⁸ Wien van de zeven zal ze nu bij de verrijzenis als vrouw toebehoren? Ze hebben haar immers allen gehad. ²⁹ Jesus antwoordde: Gij dwaalt en kent de Schriften niet, en evenmin de kracht van God. ³⁰ Want bij de verrijzenis huwt men niet, noch wordt men gehuwd; maar men zal zijn als engelen Gods in de hemel. ³¹ En wat de verrijzenis der doden betreft, hebt gij niet gelezen, wat God u gezegd heeft: ³² "Ik ben de God van Abraham, de God van Isaäk, de God van Jakob?" Hij is toch geen God van doden, maar van levenden. ³³ Toen het volk dit hoorde, stond het verbaasd over zijn leer. ³⁴ Toen de farizeën vernamen, dat Hij de sadduceën tot zwijgen gebracht had, kwamen ze naar Hem toe; ³⁵ en een hunner, een wetgeleerde, vroeg, om Hem op de proef te stellen: ³⁶ Meester, wat is het grootste gebod in de Wet? ³⁷ Jesus zei hem: "Gij zult den Heer uw God beminnen met heel uw hart, met heel uw ziel en heel uw verstand." ³⁸ Dit is het grootste en eerste gebod. ³⁹ En het tweede daaraan gelijk: "Gij zult uw naaste beminnen als uzelf." ⁴⁰ Aan deze twee geboden hangt heel de Wet en de Profeten. ⁴¹ Daar nu de farizeën toch bij elkaar waren, vroeg Jesus hun: ⁴² Wat dunkt u van den Christus? Wiens zoon is Hij? Ze zeiden: Van David. ⁴³ Hij zeide hun: Hoe noemt David in den Geest Hem dan Heer, wanneer hij zegt: ⁴⁴ "De Heer heeft gesproken tot mijn Heer: Zet U aan mijn rechterhand, Totdat Ik uw vijanden leg Als een voetbank voor uw voeten!" ⁴⁵ Als David Hem Heer noemt, hoe is Hij dan zijn zoon? ⁴⁶ Niemand kon Hem antwoord geven; en van die dag af durfde niemand Hem meer ondervragen.

23

¹ Nu sprak Jesus tot het volk en tot zijn leerlingen: ² Op de zetel van Moses zitten de schriftgeleerden en farizeën. ³ Onderhoudt en doet dus alles, wat ze u zeggen; maar handelt niet naar hun werken. Want ze zeggen het wel, maar ze doen het niet. ⁴ Ze binden zware en ondragelijke lasten bijeen, en leggen die op de schouders der mensen; maar zelf willen ze die met hun vinger niet aanraken. ⁵ Al hun werken verrichten ze om door de mensen opgemerkt te worden; ze maken hun gebedsriemen breed, en hun mantelkwasten groot. ⁶ Ze zijn op de eerste plaatsen bij feestmalen belust, op de eerste zetels in de synagogen, ⁷ en op de begroetingen op de markt, en willen door de mensen rabbi worden genoemd. ⁸ Neen, laat u geen rabbi noemen; want één is uw Meester, en allen zijt ge broeders. ⁹ Noemt ook niemand op aarde uw vader; want één is uw Vader, die in de hemelen is. ¹⁰ Laat u ook niet leraars noemen; want één is uw Leraar, de Christus. ¹¹ De

grootste onder u moet uw dienaar zijn. ¹² Maar wie zich verheft, zal worden vernederd; wie zich vernederd, zal worden verheven. ¹³ Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die het rijk der hemelen sluit voor de mensen. Want gij gaat er zelf niet in; en hen die er in willen, laat gij niet binnengaan. ¹⁴ Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die het goed der weduwen verslindt onder het vertoon van lange gebeden. Daarom zult gij zo streng worden geoordeeld. ¹⁵ Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die land en zee doorkruist, om één enkelen bekeerling te maken; maar als hij het geworden is, maakt gij hem tot een kind der hel, tweemaal erger dan gijzelf. ¹⁶ Wee u, blinde leiders, die zegt: Heeft iemand gezworen bij de tempel, dan is het niets; maar die zweert bij het goud van de tempel, is gebonden. ¹⁷ Dwazen en verblinden! Wat toch is meer, het goud of de tempel, waardoor het goud wordt geheiligd? ¹⁸ En: zweert men bij het altaar, dan is het niets; maar zweert men bij de offergave, die er op ligt, dan is men gebonden. ¹⁹ Verblinden! Wat toch is meer: de offergave of het altaar, waardoor de offergave wordt geheiligd? ²⁰ Wie dus zweert bij het altaar, zweert bij dit en bij al wat er op ligt. ²¹ En wie zweert bij de tempel, zweert bij deze en bij Hem, die er in woont. ²² En wie zweert bij de hemel, zweert bij Gods troon, en bij Hem, die erop is gezeten. ²³ Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die tienden betaalt van muntkruid, anijs en komijn; maar die nalatig zijt in het voornaamste deel van de wet: rechtvaardigheid, barmhartigheid en goede trouw. Dit moet men doen, en het andere niet laten. ²⁴ Blinde leidlieden, die de mug uitzeeft, maar de kameel doorslokt. ²⁵ Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die de beker en de schotel van buiten reinigt, terwijl ze van binnen vol schraapzucht en onmatigheid zijn. ²⁶ Blinde farizeën; reinigt eerst de beker en de schotel van binnen, opdat ook de buitenkant rein moge worden. ²⁷ Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars. Want gij zijt gelijk aan witgepleisterde graven, die van buiten wel mooi zijn, maar van binnen vol doodsbeenderen en allerlei vuil. ²⁸ Zo schijnt ook gij van buiten rechtvaardig voor het oog van de mensen, maar van binnen zijt gij vol huichelarij en ongerechtigheid. ²⁹ Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die grafsteden bouwt voor de profeten, de gedenktekens der rechtvaardigen versiert, ³⁰ en zegt: Zo wij hadden geleefd in de dagen onzer vaderen, dan zouden wij met hen geen deel hebben gehad aan de moord der profeten. ³¹ Gij getuigt dus tegen uzelf, dat gij zonen zijt van de moordenaars der profeten. ³² Welnu dan, maakt de maat uwer vaderen maar vol. ³³ Slangen, adderenbroed, hoe zult gij de helse verdoemenis ontkomen? ³⁴ Ziet, daarom zend Ik tot u profeten en wijzen en schriftgeleerden. Sommigen van hen zult gij doden en kruisigen, anderen geselen in uw synagogen, en van stad tot stad achtervolgen, ³⁵ opdat al het onschuldige bloed, dat op aarde is vergoten, over u moge komen: van het bloed van den rechtvaardigen Abel af, tot het bloed van Zakarias, den zoon van Barakias, dien gij gedood hebt tussen de tempel en het altaar. ³⁶ Voorwaar, Ik zeg u: neerkomen zal dit alles op dit geslacht. ³⁷ Jerusalem, Jerusalem, dat de profeten doodt, dat stenigt, die tot u zijn gezonden: hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, zoals een hen haar kuikens onder

haar vleugels verzamelt; maar gij hebt niet gewild. ³⁸ Zie, uw huis zal in puin blijven liggen. ³⁹ En Ik zeg u: Van nu af zult gij Mij niet meer zien, totdat gij roept: Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren.

24

¹ Toen verliet Jesus de tempel, en ging heen. Zijn leerlingen kwamen naar Hem toe, en wezen Hem op de tempelgebouwen. ² Maar Hij antwoordde hun: Ziet gij dit alles? Voorwaar, Ik zeg u: Hier zal geen steen op de andere blijven, maar alles zal worden verwoest. ³ Terwijl Hij neerzat op de Olijfberg, kwamen de leerlingen alleen naar Hem toe, en zeiden: Zeg ons, wanneer dit gebeuren zal, en wat het teken zal zijn van uw komst en van het einde der wereld? ⁴ Jesus antwoordde hun: Past op, dat niemand u misleidt. ⁵ Want velen zullen met mijn Naam optreden, en zeggen: Ik ben de Christus; en ze zullen er velen misleiden. ⁶ En gij zult horen van oorlogen en van oorlogsgeruchten. Past op, verschrikt er niet van; want dit moet allemaal gebeuren, maar het is het einde nog niet. ⁷ Volk zal opstaan tegen volk, en rijk tegen rijk; en er zal hongersnood zijn en aardbevingen hier en elders. ⁸ Maar dit alles is slechts het begin van de weeën. ⁹ Dan zal men u overleveren, om u te mishandelen en te doden; en gij zult een voorwerp zijn van haat bij alle volken terwille van mijn Naam. ¹⁰ Dan zullen velen zich ergeren, elkander verraden en haten. ¹¹ Ook tal van valse profeten zullen opstaan, en velen verleiden. ¹² En omdat de ongerechtigheid dan de overhand neemt, zal de liefde van velen verkoelen. ¹³ Maar wie tot het einde toe heeft volhard, hij zal behouden worden. ¹⁴ Doch eerst zal dit Evangelie van het rijk over heel de wereld worden verkondigd tot een getuigenis voor alle volkeren; dan zal het einde komen. ¹⁵ Wanneer gij dus de gruwel der ontheiliging, waarvan de profeet Daniël heeft gesproken, in de heilige plaats zult zien staan —die het leest, begripte het! — ¹⁶ laten zij die in Judea zijn, dan naar de bergen vluchten; ¹⁷ en wie op het dakterras is, dale niet af, om iets uit zijn huis mee te nemen; ¹⁸ en wie op het veld is, kere niet terug, om zijn kleed te gaan halen. ¹⁹ Wee in die dagen de zwangere en zogende vrouwen! ²⁰ Bidt toch, dat uw vlucht niet in de winter geschiedt, of op een sabbat. ²¹ Want er zal grote ellende zijn, zoals er nog nooit is geweest van het begin der wereld af tot heden toe, en zoals er ook nooit meer zal zijn. ²² En zo die dagen niet werden verkort, geen mens bleef behouden; maar om de uitverkorenen zullen die dagen worden verkort. ²³ Als dan iemand u zegt: Ziet, hier is de Christus, of ginds; geloof het niet. ²⁴ Want er zal menig valse-christus opstaan en tal van valse profeten. Ze zullen grote tekenen en wonderen verrichten, zodat, als het mogelijk was, ze zelfs de uitverkorenen zouden misleiden. ²⁵ Ziet, Ik heb het u voorspeld. ²⁶ Dus, als men u zegt: Ziet, hij is in de woestijn, gaat er niet heen; ziet, hij is in de binnenkamers, geloof het niet. ²⁷ Want zooals de bliksem uitschiet van het oosten, en flitst tot het westen: zo zal ook de komst van den Menschenzoon zijn. ²⁸ En waar dan het aas ligt, daar zullen zich ook de gieren verzamelen. ²⁹ En terstond na de kwelling dier dagen zal de zon worden verduisterd, en de maan geen licht meer geven; de sterren zullen van de hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen worden geschokt. ³⁰ Dan zal het

teken van den Mensenzoon aan de hemel verschijnen; dan zullen alle geslachten der aarde jammeren, en den Mensenzoon op de wolken des hemels zien komen met grote macht en majesteit. ³¹ Dan zal Hij zijn engelen zenden met luid schallende bazuinen; en ze zullen van de vier windstreken zijn uitverkorenen verzamelen, van het éne einde des hemels tot aan het andere. ³² Leert van de vijgeboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak al zacht is geworden en de bladeren al ontspruiten, dan weet ge, dat de zomer nabij is; ³³ zo ook wanneer gij dit alles ziet, weet dan, dat het dicht voor de deur staat. ³⁴ Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht gaat niet voorbij, eer dit alles is geschied. ³⁵ Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan. ³⁶ Maar van die dag en dat uur weet niemand iets af, zelfs de engelen in de hemel niet; maar de Vader alleen. ³⁷ Zoals het was in de dagen van Noë, zo zal ook de komst van den Mensenzoon zijn. ³⁸ Zoals men toch in de dagen vóór de zondvloed at en dronk, huwde en uithuwde, tot op de dag, waarop Noë de ark binnenging; ³⁹ en zoals men er geen acht op sloeg, totdat de zondvloed kwam en allen verzwolg, zo zal ook de komst van den Mensenzoon zijn. ⁴⁰ Dan zullen er twee zijn op de akker: de één wordt opgenomen, de ander achtergelaten; ⁴¹ twee zullen er met de handmolen malen, de één wordt opgenomen, de ander achtergelaten. ⁴² Waakt dus, omdat gij niet weet, op welke dag uw Heer zal komen. ⁴³ Dit weet gij wel: zo een huisvader wist, op welk uur de dief zou komen, dan zou hij zeker wakker blijven en niet laten inbreken in zijn huis. ⁴⁴ Weest ook gij dus bereid, want de Mensenzoon komt op een onverwacht uur. ⁴⁵ Wie is nu de trouwe en voorzichtige knecht, dien de meester over zijn ondergeschikten heeft gesteld. om hun spijs te geven te rechter tijd? ⁴⁶ Gelukkig de knecht, dien de heer bij zijn komst daarmee bezig zal vinden. ⁴⁷ Voorwaar, Ik zeg u: Hij zal hem stellen over heel zijn bezit. ⁴⁸ Maar zo die dienaar slecht is, en denkt bij zichzelf: ⁴⁹ "Mijn heer komt nog lang niet," zo hij zijn medeknechten gaat slaan, en met de dronkaards eet en drinkt, ⁵⁰ dan zal de heer van dien knecht komen op een dag, waarop hij het niet verwacht, en op een uur, dat hij niet kent. ⁵¹ En hij zal hem in stukken houwen, en hem het lot der huichelaars doen delen: daar zal gewezen zijn en gekners der tanden.

25

¹ Dan zal het rijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, die haar lampen namen, om den bruidegom tegemoet te gaan. ² Vijf van haar waren dwaas, en vijf waren wijs. ³ De dwaze namen wel haar lampen mee, doch geen olie. ⁴ Maar de wijze namen met haar lampen ook olie in haar kruiken mee. ⁵ Toen nu de bruidegom toefde, werden ze slaperig en sluimerden allemaal in. ⁶ Maar midden in de nacht werd er geroepen: Ziet, de bruidegom komt; gaat naar buiten, hem te gemoet. ⁷ Toen stonden al die maagden op, en brachten haar lampen in orde. ⁸ Nu zeiden de dwaze tot de wijze: Geeft ons wat van uw olie; want onze lampen gaan uit. ⁹ De wijze gaven ten antwoord: Neen, dan is er misschien niet genoeg voor ons en voor u; gaat liever naar de verkopers, en koopt voor uzelf. ¹⁰ Maar terwijl ze heengingen om te kopen, kwam de bruidegom, en zij die gereed waren, gingen met

hem ter bruiloft in; en de deur werd gesloten. ¹¹ Later kwamen ook de andere maagden, en zeiden: Heer, heer, doe ons open. ¹² Maar hij antwoordde: Voorwaar, ik zeg u, ik ken u niet. ¹³ Waakt dus, want gij kent dag noch uur. ¹⁴ Het gaat er mee als met een mens, die naar het buitenland vertrok, zijn dienaars riep, en hun zijn bezittingen overdroeg. ¹⁵ En aan den één gaf hij vijf talenten, den ander twee, een derde één; ieder volgens zijn bekwaamheid. Toen ging hij op reis. ¹⁶ Die nu de vijf talenten had ontvangen, ging aanstonds heen, dreef er handel mee. en won er vijf andere bij. ¹⁷ Zo ook won hij, die er twee had ontvangen, er nog twee andere bij. ¹⁸ Maar die er één had ontvangen, ging heen, maakte een kuil in de grond, en verborg het geld van zijn heer. ¹⁹ Na lange tijd kwam de heer van die dienaars terug, en rekende met hen af. ²⁰ En hij, die de vijf talenten had ontvangen, trad naar voren, bracht nog vijf andere talenten, en zeide: Heer, vijf talenten hebt ge mij gegeven; zie, nog vijf heb ik er bijgewonnen. ²¹ Zijn meester sprak tot hem: Heel best, goede en trouwe knecht; over weinig zijt ge getrouw geweest, over veel zal ik u stellen; ga binnen in de vreugde uws heren. ²² Ook hij, die de twee talenten had ontvangen, trad naar voren, en zeide: Heer, twee talenten hebt ge mij gegeven: zie, nog twee heb ik er bijgewonnen. ²³ Zijn meester sprak tot hem: Heel best, goede en trouwe knecht; over weinig zijt ge getrouw geweest, over veel zal ik u stellen; ga binnen in de vreugde uws heren. ²⁴ Nu trad ook hij naar voren, die het éne talent had ontvangen. Hij zeide: Heer, ik weet, dat ge een streng man zijt; ge maait, waar ge niet hebt gezaaid, en oogst, waar ge niet hebt uitgestrooid. ²⁵ Ik was dus bang, en ben uw talent in de grond gaan begraven; zie, daar hebt ge het uwe terug. ²⁶ Maar zijn meester antwoordde hem: Gij slechte en luie knecht; ge wist dat ik maai, waar ik niet heb gezaaid, en dat ik oogst, waar ik niet heb uitgestrooid. ²⁷ Ge hadt dus mijn geld bij de wisselaars moeten beleggen; dan zou ik het bij mijn komst met rente hebben teruggekregen. ²⁸ Neemt dus het talent van hem af, en geeft het aan hem, die de tien talenten heeft. ²⁹ Want wie heeft, aan hem zal worden gegeven, en hij zal overvloed hebben; maar wie niet heeft, hem zal ook nog ontnomen worden wat hij bezit. ³⁰ Werpt den onbruikbaren knecht naar buiten de duisternis in; daar zal gewezen zijn, en gekners der tanden. ³¹ Wanneer dan de Mensenzoon in zijn heerlijkheid komt, en alle engelen met Hem, zal Hij plaats nemen op de troon zijner majesteit. ³² En alle volkeren zullen vóór Hem worden vergaderd: maar Hij zal ze van elkander scheiden, zoals een herder scheiding maakt tussen schapen en bokken. ³³ En de schapen zal Hij aan zijn rechterhand plaatsen, de bokken aan zijn linkerhand. ³⁴ Dan zal de Koning zeggen tot hen, die aan zijn rechterhand staan: Komt, gezegenden van mijn Vader; neemt bezit van het rijk, dat voor u is bereid van de grondvesting der wereld af. ³⁵ Want Ik was hongerig, en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik was dorstig, en gij hebt Mij te drinken gegeven. Ik was vreemdeling, en gij naamt Mij op. ³⁶ Ik was naakt, en gij hebt Mij gekleed; ziek, en gij hebt Mij bezocht: in de gevangenis, en gij zijt Mij komen bezoeken. ³⁷ Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden: Heer, wanneer zagen we U hongerig, en spijsden we U: of dorstig, en gaven we U te drinken? ³⁸ Wanneer zagen we U als

vreemdeling, en namen U op; of naakt, en hebben we U gekleed? ³⁹ Of wanneer zagen we U ziek of in de gevangenis, en zijn we tot U gekomen? ⁴⁰ Dan zal de Koning hun antwoorden: Voorwaar, Ik zeg u: Wat gij voor één van mijn geringste broeders gedaan hebt, dat hebt gij voor Mij gedaan. ⁴¹ Maar dan zal Hij zeggen tot hen, die aan de linkerhand staan: Gaat weg van Mij, vervloekten, in het eeuwige vuur, dat bereid is voor den duivel en zijn engelen. ⁴² Want Ik was hongerig, en gij hebt Mij niet te eten gegeven; dorstig, en gij hebt Mij niet te drinken gegeven. ⁴³ Ik was vreemdeling, en gij naamt Mij niet op; naakt, en gij hebt Mij niet gekleed; ziek en in de gevangenis, en gij hebt Mij niet bezocht. ⁴⁴ Dan zullen ook zij antwoorden: Heer, wanneer zagen we U hongerig of dorstig, vreemdeling of naakt, ziek of in de gevangenis, en hielpen we U niet? ⁴⁵ Dan zal Hij hun antwoorden: Voorwaar, Ik zeg u; wat gij niet hebt gedaan voor één van deze geringsten, dat hebt gij ook voor Mij niet gedaan. ⁴⁶ Dan zullen zij gaan in de eeuwige straf, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven.

26

¹ Nadat Jesus al deze toespraken geëindigd had, zeide Hij tot zijn leerlingen: ² Gij weet, dat het over twee dagen Pasen is; dan wordt de Mensenzoon overgeleverd, om gekruisigd te worden. ³ Toen vergaderden de opperpriesters en de oudsten van het volk in het paleis van den hogepriester, die Káifas heette. ⁴ Ze beraadslaagden, om Jesus met list gevangen te nemen en Hem te doden. ⁵ Maar ze zeiden: Niet op het feest; er mocht eens oproer komen onder het volk. ⁶ Terwijl Jesus nu te Betánië was in het huis van Simon den melaatse, ⁷ kwam er een vrouw naar Hem toe, die een albasten kruik vol kostbare balsem droeg; ze goot die uit over zijn hoofd, terwijl Hij aanlag aan tafel. ⁸ Toen de leerlingen dit zagen, werden ze verontwaardigd en zeiden: Waarom die verkwisting? ⁹ Men had dat toch duur kunnen verkopen, en het goed aan de armen kunnen geven. ¹⁰ Jesus merkte het, en sprak: Waarom valt gij de vrouw lastig? Ze heeft immers een goed werk aan Mij gedaan. ¹¹ Want de armen hebt gij altijd bij u; Mij niet. ¹² Toen ze die balsem uitgoot over mijn lichaam, deed ze dat voor mijn begrafenis. ¹³ Voorwaar, Ik zeg u: overal in heel de wereld, waar dit Evangelie wordt gepreikt, zal ook tot hare gedachtenis worden vermeld, wat ze gedaan heeft. ¹⁴ Toen ging één van de twaalf, Judas Iskariot genaamd, naar de opperpriesters, ¹⁵ en sprak: Wat wilt gij me geven, als ik Hem aan u overlever? Ze beloofden hem dertig zilverlingen. ¹⁶ Van toen af zocht hij naar een gelegenheid, om Hem te verraden. ¹⁷ Op de eerste dag der ongedesemde broden kwamen de leerlingen bij Jesus, en zeiden: Waar wilt Gij, dat we U de toebereidselen maken, om het paasmaal te eten? ¹⁸ Hij sprak: Gaat in de stad naar zeker iemand, en zegt hem: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij; bij u houd Ik met mijn leerlingen het paasmaal. ¹⁹ En de leerlingen deden zoals Jesus hun had gelast, en maakten het paasmaal gereed. ²⁰ Toen nu de avond was gevallen, lag Hij met zijn twaalf leerlingen aan tafel aan. ²¹ En terwijl zij aten, zeide Hij: Voorwaar, Ik zeg u, één van u zal Mij verraden. ²² Nu werden ze diep bedroefd en vroegen Hem de een na den ander: Ben ik het, Heer? ²³ Hij antwoordde: Wie de hand met Mij in de schotel

steekt, die zal Mij verraden. ²⁴ De Mensenzoon gaat wel heen, zoals van Hem geschreven staat; maar wee den mens, door wien de Mensenzoon zal worden verraden! Het zou beter voor hem zijn, zo hij niet was geboren, die mens! ²⁵ Toen nam Judas, die Hem verried, het woord en sprak: Ben ik het, Rabbi? Hij zei hem: Ge hebt het gezegd. ²⁶ Terwijl zij nu aten nam Jesus het brood, zegende het, brak het, gaf het zijn leerlingen en sprak: Neemt en eet, dit is mijn lichaam. ²⁷ Daarna nam Hij de kelk, sprak een dankgebed uit, gaf hun de kelk, en zeide: Drinkt allen hieruit; ²⁸ want dit is mijn bloed van het Nieuwe Verbond, dat wordt vergoten voor velen tot vergiffenis der zonden. ²⁹ En Ik zeg u: Van nu af aan zal Ik deze vrucht van de wijnstok niet meer drinken, tot op de dag, waarop Ik ze hernieuwd met u zal drinken in het rijk van mijn Vader. ³⁰ En nadat zij de lofzang hadden gezongen, gingen zij naar de Olijfberg. ³¹ Toen sprak Jesus tot hen: Deze nacht zult gij allen aan Mij worden geërgerd. Want er staat geschreven: "Ik zal den herder slaan, en de schapen der kudde zullen worden verstrooid." ³² Maar wanneer Ik verrezen zal zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea. ³³ Petrus antwoordde: Al werden ook allen aan U geërgerd, ik nooit! ³⁴ Jesus sprak tot hem: Voorwaar, Ik zeg u: Nog deze nacht, eer er een haan heeft gekraaid, zult ge Mij driemaal verloochenen. ³⁵ Petrus zeide Hem: Al moest ik zelfs met U sterven, verloochenen zal Ik U niet. Zo spraken ook de andere leerlingen. ³⁶ Toen kwam Jesus met hen bij een landgoed, Getsémani genaamd. Nu zei Hij tot de leerlingen: Zet u hier neer, terwijl Ik ginds ga bidden. ³⁷ Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee, en begon bedroefd en angstig te worden. ³⁸ En Hij sprak tot hen: Mijn ziel is dodelijk bedroefd; blijft hier met Mij waken. ³⁹ Hij ging nog een weinig verder, viel biddend op zijn aangezicht neer, en sprak: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze kelk Mij voorbijgaan; maar niet zoals Ik wil, maar zoals Gij het wilt. ⁴⁰ Nu ging Hij naar zijn leerlingen terug, en vond ze in slaap. En Hij sprak tot Petrus: Kunt gij dan niet één uur met Mij waken? ⁴¹ Waakt en bidt, dat gij niet in bekoring komt. De geest is gewillig, maar het vlees is zwak. ⁴² Opnieuw ging Hij heen, en bad: Mijn Vader, zo hij niet kan voorbijgaan, zonder dat Ik hem drink, dan geschiede Uw wil. ⁴³ En weer kwam Hij terug, en vond ze in slaap; want hun ogen vielen toe. ⁴⁴ Nogmaals verliet Hij hen en ging heen, en bad voor de derde maal met dezelfde woorden. ⁴⁵ Toen kwam Hij bij zijn leerlingen terug, en sprak tot hen: Slaapt nu voort, en rust uit; ziet, het uur is genaderd, waarop de Mensenzoon zal worden overgeleverd in de handen der zondaars. ⁴⁶ Staat op, laat ons gaan; ziet, hij die Mij verraadt, is nabij. ⁴⁷ Terwijl Hij nog sprak, zie, daar kwam Judas, één van de twaalf, vergezeld van een grote bende, met zwaarden en stokken, uitgezonden door de opperpriesters en de oudsten van het volk. ⁴⁸ De verrader had hun een teken gegeven en gezegd: Dien ik zal kussen. Hij is het; grijpt Hem vast. ⁴⁹ Haastig liep hij op Jesus toe, en sprak: Wees gegroet, Rabbi. En hij kuste Hem. ⁵⁰ Maar Jesus zeide hem: Vriend, waartoe zijt ge gekomen? Nu kwamen ze toegelopen, sloegen de hand aan Jesus, en grepen Hem vast. ⁵¹ En zie, een van Jesus' gezellen strekte de hand uit, trok zijn zwaard, trof den knecht van den hogepriester, en sloeg hem het oor af. ⁵² Jesus sprak tot hem: Steek uw zwaard op zijn

plaats; want allen, die het zwaard trekken, zullen omkomen door het zwaard. ⁵³ Of meent ge, dat mijn Vader Mij niet aanstonds meer dan twaalf legioenen engelen zou zenden, als Ik Hem daarom bad. ⁵⁴ Maar hoe zullen dan de Schriften worden vervuld, die zeggen, dat het zó moet geschieden? ⁵⁵ Nu sprak Jesus tot de bende: Gij zijt uitgetrokken als tegen een rover, met zwaarden en stokken, om Mij gevangen te nemen; dag aan dag zat Ik in de tempel te leren, en gij hebt Mij niet gegrepen. ⁵⁶ Maar dit alles is geschied, opdat de Schriften der profeten zouden worden vervuld. Toen verlieten Hem al zijn leerlingen, en namen de vlucht. ⁵⁷ Zij, die Jesus hadden gegrepen, voerden Hem weg naar Káifas den hogepriester, waar de schriftgeleerden en oudsten waren vergaderd. ⁵⁸ Petrus volgde Hem van verre, tot in de voorhof van den hogepriester; hij trad er binnen, en zette zich bij de dienaars neer, om de afloop te zien. ⁵⁹ De opperpriesters en heel de Hoge Raad zochten naar een valse aanklacht tegen Jesus, om Hem ter dood te brengen. ⁶⁰ Maar ze vonden niets, ofschoon er veel valse getuigen waren gekomen. Eindelijk traden er twee naar voren, ⁶¹ die zeiden: Hij heeft gezegd: Ik kan Gods tempel afbreken, en binnen drie dagen weer opbouwen. ⁶² Toen stond de hogepriester op, en zeide: Antwoordt Gij niets op wat ze tegen U getuigen? ⁶³ Maar Jesus zweeg. Nu sprak de hogepriester tot Hem: Ik bezweer U bij den levenden God, dat Gij ons zegt, of Gij de Christus zijt, de Zoon van God. ⁶⁴ Jesus zeide hem: Ge hebt het gezegd. Maar Ik zeg ú: Van nu af aan zult gij den Mensenzoon gezeten zien aan de rechterhand van de Kracht, en Hem zien komen op de wolken des hemels. ⁶⁵ Toen scheurde de hogepriester zijn klederen, en zeide: Hij heeft God gelasterd; wat hebben we nog getuigen nodig? Ziet, nu hebt gij de godslastering gehoord. ⁶⁶ Wat dunkt u? En ze antwoordden: Hij is des doods schuldig. ⁶⁷ Toen spuwden ze Hem in het gelaat, en gaven Hem vuistslagen; anderen sloegen Hem in het aangezicht, ⁶⁸ en zeiden: Profeteer ons Christus: wie heeft U geslagen? ⁶⁹ Petrus dan zat buiten in de voorhof. Een dienstmeisje kwam naar hem toe, en zeide: Ook gij waart met Jesus, den Galileër. ⁷⁰ Doch hij loochende het ten aanhoren van allen, en sprak: Ik begrijp niet wat ge zegt. ⁷¹ Maar toen hij wegging naar de poort, zag hem een ander dienstmeisje, en ze sprak tot de aanwezigen: Ook deze was bij Jesus, den Nazarener. ⁷² Nog eens loochende hij het met een eed: Ik ken den mens niet. ⁷³ Kort daarna kwamen de omstanders naar Petrus toe, en zeiden hem: Zeker, ook gij zijt er een van; zelfs uw spraak doet u herkennen. ⁷⁴ Nu begon hij te vloeken en te zweren: Ik ken den mens niet. En aanstonds kraaide een haan. ⁷⁵ Toen dacht Petrus aan het woord, dat Jesus had gesproken: Eer er een haan heeft gekraaid, zult ge Mij drie maal verloochenen. En hij ging naar buiten, en weende bitter.

27

¹ Bij het aanbreken van de morgen namen al de opperpriesters en de oudsten van het volk een beslissing tegen Jesus, om Hem te doen sterven. ² Ze lieten Hem binden, voerden Hem weg, en leverden Hem over aan den landvoogd Pilatus. ³ Toen zag Judas, die Hem verraden had, dat Hij veroordeeld was; hij kreeg spijt, bracht de dertig

zilverlingen aan de opperpriesters en oudsten terug, ⁴ en zeide: Ik heb gezondigd, door onschuldig bloed te verraden. Maar ze zeiden: Wat gaat ons dat aan? Dat moet ge zelf maar weten. ⁵ Doch hij wierp de zilverlingen in de tempel, vluchtte weg, en ging zich verhangen. ⁶ De opperpriesters raaptten de zilverlingen bijeen, en zeiden: Het is niet geoorloofd, ze in de schatkist te werpen, omdat het een bloedprijs is. ⁷ En ze besloten, daarvoor de akker van den pottenbakker te kopen als een begraafplaats voor de vreemdelingen. ⁸ Daarom wordt die akker tot op de dag van heden Bloedakker genoemd. ⁹ Toen werd vervuld, wat de profeet had gezegd: En ze namen de dertig zilverlingen, de prijs, waarop de kinderen van Israël Mij hebben geschat; ¹⁰ en zij gaven ze voor de akker van den pottenbakker, zoals de Heer Mij bevolen heeft. ¹¹ En toen Jesus voor den landvoogd stond, ondervroeg Hem de landvoogd en sprak: Zijt Gij de Koning der Joden? Jesus zeide hem: Ge zegt het. ¹² Maar toen Hij beschuldigd werd door de opperpriesters en oudsten, antwoordde Hij niets. ¹³ Daarom sprak Pilatus tot Hem: Hoort Gij niet, wat zware beschuldigingen ze tegen U inbrengen? ¹⁴ Maar Hij antwoordde hem op geen enkele beschuldiging, zodat het den landvoogd erg verbaasde. ¹⁵ Nu was de landvoogd gewoon, op de feestdagen een gevangene vrij te laten, naar keuze van het volk. ¹⁶ Men had toen een beruchten gevangene, Barabbas genaamd. ¹⁷ Daar ze nu toch bijeen waren, sprak Pilatus hen toe: Wien wilt gij, dat ik u vrijlaat, Barabbas of Jesus, die Christus genoemd wordt? ¹⁸ Want hij begreep, dat ze Hem uit afgunst hadden overgeleverd. ¹⁹ Terwijl hij daar op de rechterstoel zat, liet zijn vrouw hem zeggen: Vergrijp u niet aan dezen rechtvaardige; want ik heb heden in een droom veel om Hem geleden. ²⁰ Intussen hitsten de opperpriesters en oudsten de menigte op, om Barabbas te vragen en Jesus te doen sterven. ²¹ Nu nam de landvoogd het woord, en sprak: Wien van de twee wilt gij, dat ik u vrijlaat? Ze zeiden: Barabbas. ²² Pilatus zeide tot hen: Wat zal ik dan met Jesus doen, die Christus genoemd wordt? ²³ Allen riepen: Kruisig Hem! De landvoogd zei hun: Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan? Maar ze schreeuwden nog harder: Kruisig Hem. ²⁴ Toen Pilatus zag, dat hij niet slaagde, maar dat de opschudding groter werd, nam hij water, waste zijn handen ten aanschouwen van het volk, en sprak: Ik ben onschuldig aan het bloed van dezen rechtvaardige; gij moet het verantwoorden. ²⁵ Heel het volk antwoordde: Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen. ²⁶ Toen liet Pilatus Barabbas vrij, maar Jesus liet hij geselen, en gaf Hem over, om te worden gekruisigd. ²⁷ Daarop namen de soldaten van den landvoogd Jesus mee in het rechthuis, en verzamelden de hele bende om Hem heen. ²⁸ Ze trokken Hem de kleren uit, en hingen Hem een scharlaken mantel om; ²⁹ ze vlochten een kroon van doornen, zetten die op zijn hoofd, en gaven Hem een rietstok in de rechterhand; ze knielden voor Hem neer, bespotten Hem, en zeiden: Wees gegroet, Koning der Joden. ³⁰ Ze bespuwden Hem, namen de rietstok, en sloegen Hem op het hoofd. ³¹ En nadat ze Hem hadden bespot, deden ze Hem de mantel af, trokken Hem zijn kleren aan, en voerden Hem weg ter kruisiging. ³² Terwijl ze nu uitrokken, ontmoetten ze een man van Cyrene, Simon genaamd; hem dwongen ze, zijn kruis te dragen. ³³ Zo kwamen ze

op een plaats, die Gólgota of schedelplaats heet. ³⁴ Nu gaven ze Hem wijn te drinken met gal vermengd; maar toen Hij het geproefd had, wilde Hij niet drinken. ³⁵ Na Hem gekruisigd te hebben, verdeelden ze zijn klederen bij het lot; opdat vervuld zou worden, wat door den profeet is gezegd. “Ze hebben mijn klederen onder elkander verdeeld, en over mijn gewaad het lot geworpen.” ³⁶ Ze zetten zich daar neer, en bewaakten Hem. ³⁷ Boven zijn hoofd hadden ze een opschrift gehecht met de reden van zijn veroordeling: Dit is Jesus, de koning der Joden. ³⁸ Tegelijk met Hem werden twee rovers gekruisigd; één aan de rechterhand, en één aan de linker. ³⁹ En zij die voorbij gingen, hoonden Hem, schudden het hoofd. ⁴⁰ en zeiden: Gij, die Gods tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, red Uzelf; indien Gij Gods Zoon zijt, kom dan af van het kruis. ⁴¹ Zo bespotten Hem ook de opperpriesters met de schriftgeleerden en oudsten. Ze zeiden: ⁴² Anderen heeft Hij gered. Zichzelf kan Hij niet redden; als Hij koning van Israël is, laat Hem dan afkomen van het kruis, en we geloven in Hem. ⁴³ Hij heeft zijn vertrouwen gesteld op God; laat Deze Hem nu bevrijden, wanneer Hij Hem genegen is. Hij heeft toch gezegd: Ik ben Gods Zoon. ⁴⁴ Zo ook beschimpten Hem de rovers, die met Hem waren gekruisigd. ⁴⁵ Van het zesde uur af tot het negende toe viel de duisternis neer over het hele land. ⁴⁶ Omstreeks het negende uur riep Jesus met luider stem: Eli, Eli, lamma sabaktáni; dat is: “Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij Mij!” ⁴⁷ Sommigen die daar stonden, hoorden het, en zeiden: Hij roept Elias. ⁴⁸ Aanstonds liep één hunner heen, nam een spons, vulde ze met azijn, stak ze op een riet, en gaf Hem te drinken. ⁴⁹ Maar de anderen zeiden: Wacht, laat ons eens zien, of Elias Hem komt bevrijden. ⁵⁰ Nog eenmaal riep Jesus met luider stem, en gaf de geest. ⁵¹ En zie, het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën van boven tot onder: de aarde beefde, en de steenrotsen spleten vaneen; ⁵² de graven gingen open, en vele lichamen van ontslapen heiligen verzezen; ⁵³ ze verlieten de graven, kwamen na zijn opstanding in de heilige stad, en verschenen aan velen. ⁵⁴ Toen nu de honderdman, en die met hem Jesus bewaakten, de aardbeving met wat er verder gebeurde bemerkten, verschrokken ze hevig en zeiden: Ja, waarachtig, Hij was Gods Zoon. ⁵⁵ Vele vrouwen, die Jesus van Galilea af waren gevolgd om Hem te dienen, stonden daar van verre toe te zien; ⁵⁶ onder anderen Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs. ⁵⁷ Tegen de avond kwam een rijk man, uit Arimatea afkomstig en Josef genaamd, die eveneens leerling van Jesus was; ⁵⁸ hij begaf zich naar Pilatus, en vroeg het lichaam van Jesus. Pilatus beval, hem het lichaam te geven. ⁵⁹ Josef nam het lichaam, en wikkelde het in een rein lijnwaad. ⁶⁰ Hij legde het in zijn eigen nieuw graf, dat hij in de rots had gehouden, rolde een grote steen voor de ingang van het graf, en ging heen. ⁶¹ Maria Magdalena en de andere Maria waren daarbij tegenwoordig, en zaten tegenover het graf. ⁶² De dag daarna, dat is na de Vrijdag, kwamen de opperpriesters en farizeën bij Pilatus bijeen. ⁶³ en zeiden: Heer, we herinneren ons, dat deze bedrieger, toen Hij nog leefde, gezegd heeft: Na drie dagen zal Ik verrijzen. ⁶⁴ Gelast dus, het graf tot de derde dag te bewaken, opdat zijn leerlingen niet komen

en Hem ontvoeren, en aan het volk gaan zeggen: Hij is opgestaan van de doden; het laatste bedrog zou nog erger zijn dan het eerste. ⁶⁵ Pilatus zeide tot hen: Gij hebt een wacht; gaat en bewaakt het graf, zoals het u goeddunkt. ⁶⁶ Ze gingen dus heen, verzegelden de steen, en lieten het graf door de wacht bewaken.

28

¹ Na de sabbat, bij het aanbreken van de eerste dag der week, kwamen Maria Magdalena en de andere Maria het graf bezoeken. ² En zie, er brak een hevige aardbeving los. Want een engel des Heren daalde af van de hemel, kwam naderbij, rolde de steen weg, en ging daarop zitten. ³ Zijn aangezicht was als de bliksem, en zijn kleed wit als sneeuw. ⁴ En de wachters sidderden voor hem van vrees, en werden als doden. ⁵ Maar de engel sprak tot de vrouwen: Vreest niet; want ik weet, dat ge Jesus zoekt, den gekruiste. ⁶ Hij is niet hier, want Hij is verrezen, zoals Hij gezegd heeft. Komt en ziet de plaats, waar Hij was neergelegd. ⁷ Gaat haastig heen, en zegt aan zijn leerlingen: Hij is verrezen van de doden. En ziet, Hij gaat u voor naar Galilea; daar zult gij Hem zien. Ziet, dat kwam ik u zeggen. ⁸ Haastig liepen ze weg van het graf, met vrees, maar ook met grote blijdschap vervuld; ze snelden heen, om aan zijn leerlingen de tijding te brengen. ⁹ En zie, daar kwam Jesus haar tegen, en sprak: Weest gegroet. Ze kwamen nader, omklemden zijn voeten, en aanbaden Hem. ¹⁰ Nu sprak Jesus tot haar: Vreest niet; gaat, en boodschaft mijn broeders, dat ze naar Galilea moeten gaan; daar zullen ze Mij zien. ¹¹ Toen ze waren heengegaan, zie, daar gingen enigen van de wacht naar de stad, en berichtten aan de opperpriesters al wat er gebeurd was. ¹² Dezen vergaderden met de oudsten, en gaven na onderling overleg een grote som gelds aan de soldaten. ¹³ Ze zeiden: Zegt: "Zijn leerlingen zijn Hem 's nachts komen stelen, terwijl we sliepen." ¹⁴ En als dit den landvoogd ter ore mocht komen, dan zullen we hem wel tevreden stellen, en zorgen, dat gij ongemoeid blijft. ¹⁵ Ze namen het geld, en deden, zoals het hun was voorgezegd. En dit verzinsel bleef onder de Joden verspreid tot op de huidige dag. ¹⁶ De elf leerlingen gingen naar Galilea, naar de berg, die Jesus hun had aangewezen. ¹⁷ En toen ze Hem zagen, aanbaden ze Hem, ofschoon ze eerst hadden getwijfeld. ¹⁸ Jesus trad op hen toe, en sprak: Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. ¹⁹ Gaat dus heen; onderwijst alle volken, doopt ze in de naam van den Vader en van den Zoon en van den Heiligen Geest, ²⁰ en leert ze onderhouden al wat Ik u heb geboden. Ziet, Ik blijf altijd bij u, tot aan het einde der wereld.

Het Evangelie volgens Marcus

¹ Aanvang der blijde boodschap van Jesus Christus, den Zoon van God: ² zoals geschreven staat bij den profeet Isaias: Zie, Ik zend mijn gezant voor U uit, Om voor U de weg te bereiden. ³ De stem van een roepende in de woestijn: Bereidt de weg des Heren, Maakt recht zijn paden. ⁴ Johannes de Doper trad op in de woestijn, en preekte een doopsel van boetvaardigheid tot vergiffenis der zonden. ⁵ En het hele land van Judea en allen uit Jerusalem liepen naar hem uit, en lieten zich door hem dopen in de rivier de Jordaan, terwijl ze hun zonden beleden. ⁶ Johannes droeg een kemelharen mantel, en een leren heupkleed om zijn lenden; hij at sprinkhanen en wilde honing. En hij preekte aldus: ⁷ Na mij komt er Een, die machtiger is dan ik; ik ben niet waardig, om mij voor Hem neer te bukken, en zijn schoenriem los te maken. ⁸ Ik heb u met water gedoopt, maar Hij zal u dopen met den Heiligen Geest. ⁹ In die dagen kwam Jesus uit Názaret van Galilea, en werd in de Jordaan door Johannes gedoopt. ¹⁰ Maar onmiddellijk steeg Hij uit het water op, en zag de Hemel geopend, en den Geest op Zich neerdalen als een duif. ¹¹ En er kwam een stem uit de hemel: Gij zijt mijn welbeminde Zoon, in U heb Ik welbehagen. ¹² Dadelijk daarna dreef de Geest Hem naar de woestijn. ¹³ Veertig dagen bleef Hij in de woestijn, waar Hij door de satan werd bekoord; Hij vertoefde onder de wilde dieren, en de engelen dienden Hem. ¹⁴ Nadat Johannes was gevangen gezet, kwam Jesus in Galilea, en verkondigde het Evangelie van het koninkrijk Gods. ¹⁵ Hij zeide: De tijd is vervuld, en het koninkrijk Gods is nabij; bekeert u, en gelooft in het evangelie. ¹⁶ Toen Hij eens langs het meer van Galilea ging, zag Hij Simon en Andreas, den broer van Simon, het net uitwerpen in het meer; want ze waren vissers. ¹⁷ En Jesus sprak tot hen: Volgt Mij; Ik zal mensenvissers van u maken. ¹⁸ Aanstonds verlieten ze de netten, en volgden Hem. ¹⁹ Een weinig verder zag Hij Jakobus, den zoon van Zebedeüs, en Johannes zijn broer, die ook in een boot waren en de netten herstelden. ²⁰ Aanstonds riep Hij ze. En ze lieten hun vader Zebedeüs in de boot met de bemanning achter, en volgden Hem. ²¹ Zij begaven zich nu naar Kafárnaum. En terstond ging Hij op de sabbat de synagoge binnen, en trad als leraar op. ²² Men stond verbaasd over zijn leer; want Hij leerde hen als een die gezag heeft, en niet zoals de schriftgeleerden. ²³ Al heel spoedig was er in hun synagoge een man met een onreinen geest. Hij riep: ²⁴ Wat hebt Gij met ons te maken, Jesus van Názaret? Zijt Gij gekomen, om ons in het verderf te storten? Ik weet, wie Gij zijt: de Heilige Gods. ²⁵ Maar Jesus gebood hem: Zwiig, en ga van hem uit. ²⁶ En onder stuiptrekken en luid geschreeuw ging de onreine geest van hem uit. ²⁷ Allen waren verbaasd, en vroegen zich af: Wat kan dat toch zijn? Een nieuwe leer met gezag! Bovendien gebiedt Hij de onreine geesten, en ze gehoorzamen Hem! ²⁸ En zijn faam ging aanstonds overal rond door heel het land van Galilea. ²⁹ Toen zij de synagoge hadden verlaten, begaven zij zich, van Jakobus en Johannes vergezeld, rechtstreeks naar het huis van Simon en Andreas.

³⁰ De schoonmoeder van Simon lag ziek aan de koorts; en aanstonds vertelden ze het Hem. ³¹ Hij trad nader, vatte haar bij de hand, en richtte haar op; de koorts verliet haar, en ze bediende Hem. ³² Toen het avond was geworden en de zon was ondergegaan, bracht men alle zieken en bezetenen naar Hem toe; ³³ de hele stad stond voor de deur bijeen. ³⁴ En Hij genas er velen, die aan verschillende kwalen leden. Ook dreef Hij veel duivels uit; maar Hij liet niet toe, dat de duivels zeiden, dat ze Hem kenden. ³⁵ Zeer vroeg in de morgen stond Hij op, en ging heen; Hij begaf zich naar een eenzame plaats, om er te bidden. ³⁶ Simon en zijn gezellen gingen Hem achterna, ³⁷ vonden Hem, en zeiden: Iedereen zoekt U. ³⁸ Maar Hij sprak tot hen: Laten we naar de omliggende dorpen gaan, om ook daar te preken; want daartoe ben Ik gekomen. ³⁹ Zo trok Hij heel Galilea rond: Hij preekte in hun synagogen, en dreef de duivels uit. ⁴⁰ Eens kwam een melaatse naar Hem toe, die smekend voor Hem op de knieën viel, en tot Hem sprak: Zo Gij wilt, kunt Gij me reinigen. ⁴¹ Jesus had medelijden met hem: Hij strekte zijn hand uit, raakte hem aan, en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd! ⁴² Terstond verdween de melaatsheid; hij was gereinigd. ⁴³ Onmiddellijk zond Hij hem weg, vermaande hem ernstig. ⁴⁴ en zei hem: Pas op, dat ge het niemand zegt; maar ga heen, vertoon u aan den priester, en offer voor uw reiniging wat Moses als bewijs voor hen heeft voorgeschreven. ⁴⁵ Maar nauwelijks was hij heengegaan, of hij begon het overal te vertellen, en het geval ruchtbaar te maken; zodat Jesus niet meer openlijk in een stad kon komen, maar buiten op eenzame plaatsen vertoefde. Toch kwam men van alle kanten naar Hem toe.

2

¹ Na enige tijd kwam Hij weer te Kafárnaum terug. ² Toen men hoorde, dat Hij binnenshuis was, kwamen er aanstonds zo velen bijeen, dat er geen plaats genoeg was, zelfs niet aan de deur. En Hij preekte hun het woord. ³ Nu kwam men Hem een lamme brengen, die door vier man gedragen werd. ⁴ Daar ze hem wegens de menigte niet bij Hem konden brengen, maakten ze een opening in het dak, waar Hij was; en toen ze het hadden opengebroken, lieten ze het bed, waarop de lamme lag, naar beneden. ⁵ Toen Jesus hun geloof zag, sprak Hij tot den lamme: Mijn zoon, uw zonden zijn u vergeven. ⁶ Nu zaten er enige schriftgeleerden bij, die bij zichzelf dachten: ⁷ Hoe kan Hij zó spreken? Hij lastert God! Wie kan zonden vergeven, dan God alleen? ⁸ Aanstonds doorzag Jesus in zijn geest, dat ze zo bij zichzelf dachten; en Hij sprak tot hen: Waarom denkt ge dit bij uzelf? ⁹ Wat is gemakkelijker, tot den lamme te zeggen: uw zonden worden u vergeven, of te zeggen: sta op, neem uw bed, en ga heen. ¹⁰ Welnu, opdat ge weten moogt, dat de Mensenzoon macht heeft op aarde, om zonden te vergeven, (hier sprak hij tot den lamme:) ¹¹ Ik zeg u: sta op, neem uw bed, en ga naar huis. ¹² Onmiddellijk stond hij op, nam zijn bed, en ging heen ten aanschouwen van allen, zodat allen verbaasd waren, God loofden, en zeiden: Nooit hebben we zo iets gezien. ¹³ Weer ging Hij uit naar het meer, en heel de menigte kwam naar Hem toe; en Hij onderrichtte ze. ¹⁴ In het voorbijgaan zag Hij Levi, den

zoon van Alfeus, aan het tolhuis zitten; en Hij zei hem: Volg Mij! Hij stond op, en volgde Hem. ¹⁵ Toen Hij eens in diens huis aan tafel was, lagen ook vele tollenaars en zondaars met Jesus en zijn leerlingen aan; want velen waren Hem gevolgd. ¹⁶ De schriftgeleerden en farizeën zagen dus, dat Hij met de tollenaars en zondaars at, en zeiden tot zijn leerlingen: Waarom eet Hij met tollenaars en zondaars? ¹⁷ Jesus hoorde het, en sprak tot hen: De gezonden hebben geen geneesheer nodig, wel de zieken. Ik ben niet gekomen, om rechtvaardigen, maar om zondaars te roepen. ¹⁸ De leerlingen van Johannes en de farizeën hadden eens een vastendag. En men kwam naar Hem toe, en zeide Hem: Waarom vasten de leerlingen van Johannes en van de farizeën, en vasten uw leerlingen niet? ¹⁹ Jesus sprak tot hen: Kunnen de bruiloftsgasten vasten, zolang de bruidegom bij hen is? Zolang ze den bruidegom bij zich hebben, kunnen ze niet vasten. ²⁰ Maar de dagen zullen komen, dat de bruidegom van hen wordt weggenomen; op die dag zullen ze vasten. ²¹ Niemand zet een lap ongekrompen laken op een oud kleeid; anders scheurt het nieuwe stuk van het oude af, en er ontstaat nog groter scheur. ²² Ook giet niemand nieuwe wijn in oude zakken; anders doet de wijn de zakken bersten en de wijn loopt weg; neen, nieuwe wijn in nieuwe zakken! ²³ Eens ging Hij op de sabbat door het korenveld, en zijn leerlingen begonnen, al voortwandeland, aren te plukken. ²⁴ En de farizeën zeiden Hem: Zie, waarom doen ze op de sabbat wat niet is geoorloofd? ²⁵ Hij sprak tot hen: Hebt ge nooit gelezen, wat David deed, toen hij in nood was met zijn gevolg, en honger had? ²⁶ Hoe hij onder den hogepriester Abjatár het huis van God binnenging, en de toonbroden opat, die alleen de priesters mogen eten: en hoe hij er ook van gaf aan hen, die bij hem waren? ²⁷ En Hij vervolgde tot hen: De sabbat is om den mens gemaakt, en niet de mens om de sabbat. ²⁸ De Mensenzoon is dus ook heer van de sabbat.

3

¹ Eens ging Hij weer een synagoge binnen; daar was een man wiens hand verdord was. ² En ze bespiedden Hem, of Hij hem ook op de sabbat zou genezen, om Hem dan te kunnen beschuldigen. ³ En Hij zei tot den man met de verdorde hand: Kom hier in het midden! ⁴ Toen sprak Hij tot hen: Mag men op de sabbat goed doen of kwaad, iemand redden of doden? Ze zwegen. ⁵ Toornig liet Hij zijn blik over hen rondgaan, bedroefd over de verblinding van hun hart; en Hij sprak tot den man: Streck uw hand uit! Hij strekte ze uit, en zijn hand was genezen. ⁶ Toen gingen de farizeën heen, en spanden terstond met de herodianen tegen Hem samen, om Hem ten val te ⁷ Nu ging Jesus met zijn leerlingen terug naar het meer, en een talrijke schare uit Galilea volgde Hem. Ook uit Judea, ⁸ Jerusalem, Idumea, het Overjordanse en uit de streek van Tyrus en Sidon kwam men in grote menigte naar Hem toe, toen men hoorde, al wat Hij deed. ⁹ En Hij beval zijn leerlingen, een boot voor Hem gereed te houden met het oog op de schare, opdat ze Hem niet zouden dringen. ¹⁰ Want Hij genas er velen; zodat allen, die kwalen hadden, op Hem aandrongen, om Hem aan te raken. ¹¹ En als de onreine geesten Hem zagen, vielen ze voor Hem neer, en schreeuwden het uit: ¹² Gij zijt de Zoon van God. Maar Hij

verbood hun streng, Hem bekend te maken. ¹³ Vervolgens besteeg Hij de berg en riep hen, die Hij zelf wilde; en ze kwamen bij Hem. ¹⁴ En twaalf stelde Hij er aan, om bij Hem te blijven, en om hen ter prediking uit te zenden, ¹⁵ met de macht om duivels uit te drijven. ¹⁶ Deze twaalf stelde Hij aan: Simon, dien Hij de bijnaam Petrus gaf; ¹⁷ dan Jakobus, den zoon van Zebedeus, en Johannes, den broer van Jakobus, aan wie Hij de bijnaam Boanerges gaf, dat is zonen van de donder. ¹⁸ Verder Andreas en Filippus, Bartolomeus en Matteüs, Tomas en Jakobus, den zoon van Alfeus, Taddeus en Simon den Kananeër, ¹⁹ en Judas Iskariot, die Hem heeft verraden. ²⁰ Daarop ging Hij naar huis: maar weer liep de menigte samen, zodat zij niet eens konden eten. ²¹ Toen zijn verwanten dit hoorden, trokken ze er op af, om Hem vast te houden; want ze zeiden: Hij is krankzinnig. ²² Maar de schriftgeleerden, die van Jerusalem waren gekomen, zeiden: Hij is van Beëlzebub bezeten, en door den vorst der duivels drijft Hij de duivels uit. ²³ Hij riep hen tot Zich, en sprak hen in gelijkenissen toe: Hoe kan een satan den satan verdrijven? ²⁴ Wanneer een rijk inwendig is verdeeld, dan kan dat rijk niet in stand blijven. ²⁵ En wanneer een huis inwendig is verdeeld, dan zal dat huis geen stand kunnen houden. ²⁶ Wanneer dus de satan in opstand komt tegen zichzelf, en verdeeld is, dan kan hij geen stand houden, maar het loopt met hem af. ²⁷ Niemand toch kan het huis van een sterken man binnendringen en zijn huisraad roven, als hij niet eerst den sterke bindt; eerst dan zal hij zijn huis kunnen plunderen. ²⁸ Voorwaar, Ik zeg u: Alle zonden zullen aan de mensenkinderen worden vergeven: zelfs alle godslasteringen, die ze hebben geuit. ²⁹ Maar wie lastert tegen den Heiligen Geest, krijgt in eeuwigheid geen vergiffenis, maar hij is schuldig aan een eeuwige zonde. ³⁰ Ze hadden immers gezegd: Hij heeft een onreinen geest. ³¹ Toen kwamen zijn moeder en broeders; ze bleven buiten staan en lieten Hem roepen. ³² Maar er zat een menigte om Hem heen: men zei Hem dus: Zie, uw moeder, uw broeders en zusters staan buiten, en zoeken U. ³³ Maar Hij gaf hun ten antwoord: Wie is mijn moeder, en wie zijn mijn broeders? ³⁴ En terwijl Hij rondkeek naar hen, die in een kring om Hem heen waren gezeten, sprak Hij: Ziedaar mijn moeder en broeders! ³⁵ Wie de wil van God volbrengt, hij is mijn broeder en zuster en moeder.

4

¹ Weer ging Hij onderricht geven aan het meer. En een grote menigte verzamelde zich om Hem heen, zodat Hij een boot in ging, en daar neerzat op het meer, terwijl heel de menigte langs het meer aan de oever bleef staan. ² En Hij leerde hun vele dingen in gelijkenissen, en onderrichtte hen aldus: ³ Luistert! Zie, de zaaier ging uit om te zaaien. ⁴ En onder het zaaien viel een gedeelte langs de weg; en de vogels uit de lucht kwamen, en pikten het op. ⁵ Een ander gedeelte viel op de steengrond, waar het niet veel aarde had. Aanstonds kwam het op, omdat het geen diepe aarde had; ⁶ maar toen de zon was opgegaan, werd het verschroeid en verdorde, daar het geen wortel geschoten had. ⁷ Weer een ander gedeelte viel tussen de doornen; de doornen schoten op, en verstikten het; en het droeg geen vrucht.

⁸ Een ander gedeelte viel in de goede aarde; het schoot op, groeide aan, en droeg vrucht; het één bracht dertig- het ander zestig- en het ander honderdvoud op. ⁹ En Hij sprak: Wie oren heeft om te horen, hij hore! ¹⁰ Maar toen Hij alleen was, vroegen Hem de twaalf, en zij die bij Hem waren, naar de zin der gelijkenis. ¹¹ En Hij sprak tot hen: U is het geheim van het koninkrijk Gods toevertrouwd; maar zij, die buiten staan, ontvangen alles in parabels: ¹² Opdat ze scherp zouden zien, en niet inzien, Scherp zouden horen, en niet verstaan; Opdat ze zich niet zouden bekeren, En vergiffenis zouden bekomen. ¹³ En Hij zeide hun: Verstaat gij deze gelijkenis niet? Hoe zult gij dan al de andere parabels verstaan? ¹⁴ De zaaier, hij zaait het woord. ¹⁵ Dit zijn de lieden langs de weg, waar het woord wordt gezaaid: wanneer ze het hebben gehoord, komt aanstonds de satan en rooft het woord, dat in hen was gezaaid. ¹⁶ Zo ook zij, die op de steengrond worden gezaaid: dat zijn zij, die terstond met vreugde het woord aanvaardden, zodra ze het horen; ¹⁷ ze hebben echter geen wortel geschoten, maar zijn onstandvastig; en als er later verdrukking en vervolging ontstaat om wille van het woord, dan zijn ze aanstonds geërgerd. ¹⁸ Anderen zijn er, die tussen de doornen worden gezaaid: dat zijn zij, die wel luisteren naar het woord: ¹⁹ maar de beslommering van de wereld, de verleiding van de rijkdom en de begeerten naar andere dingen vallen er tussen, en verstikken het woord: het blijft zonder vrucht. ²⁰ En die op de goede aarde werden gezaaid, zijn allen, die het woord vernemen, het aanvaardden, en het vrucht laten dragen; het éne dertig- het andere zestig- en het andere honderdvoud. ²¹ Weer sprak Hij tot hen: Haalt men soms de lamp, om ze onder de korenmaat te zetten of onder het bed? Is het niet, om ze op de kandelaar te plaatsen? ²² Want niets is verborgen, of het moet worden geopenbaard; en niets is geheim, of het komt aan het licht. ²³ Zo iemand oren heeft om te horen, hij hore! ²⁴ Nog zeide Hij hun: Let op, wat gij hoort. Met de maat, waarmee gij meet, zal u worden toegemeten, met een toemaat bovendien. ²⁵ Want wie heeft, hem zal gegeven worden; en wie niet heeft, hem zal ook nog ontnomen worden, wat hij bezit. ²⁶ Weer zeide Hij: Het gaat met het koninkrijk Gods als met een mens, die het zaad in de aarde werpt; ²⁷ dan gaat hij slapen des nachts, en staat op overdag. En het zaad ontkiemt en groeit op; zelf weet hij niet, hoe. ²⁸ Want vanzelf brengt de aarde vruchten voort, eerst de halmen, dan de aar, daarna het volle graan in de aar. ²⁹ En als het koren rijp is, slaat hij er aanstonds de sikkkel in; want het is tijd voor de oogst. ³⁰ Nog sprak Hij: Waarmede zullen wij het koninkrijk Gods vergelijken, of onder welke parabel het brengen? ³¹ Het is gelijk aan een mosterdzaadje; wanneer men het zaait in de aarde, is het 't kleinste van alle zaden op aarde. ³² Maar wanneer het eenmaal gezaaid is, groeit het op, en wordt groter dan alle tuingewas; het schiet grote takken, zodat de vogels in de lucht kunnen nestelen onder zijn lommer. ³³ En in veel gelijkenissen van die aard sprak Hij tot hen het woord, voor zover ze het konden verstaan; ³⁴ en zonder gelijkenis sprak Hij hen niet toe. Maar alleen aan zijn leerlingen legde Hij alles uit. ³⁵ Tot hen sprak Hij nog op diezelfde dag, toen het reeds laat was geworden: Laat ons oversteken naar de andere kant. ³⁶ Toen lieten ze de menigte gaan, en namen Hem mee,

daar Hij reeds in de boot was; ook andere boten waren er bij. ³⁷ Een hevige storm brak los, en de golven sloegen over de boot, zodat ze vol water kwam. ³⁸ Hij zelf lag aan de achtersteven op een kussen te slapen. Ze maakten Hem wakker, en zeiden tot Hem: Meester, raakt het U niet, dat wij vergaan? ³⁹ Nu stond Hij op, gebod aan de wind, en sprak tot het meer: Zwijg, wees stil! De wind ging liggen, en het werd heel stil. ⁴⁰ Toen sprak Hij tot hen: Wat zijt gij bevreesd? Hebt gij nog geen geloof? ⁴¹ Maar een hevige angst greep hen aan, en ze zeiden tot elkander: Wie is Hij toch, dat zelfs de wind en het meer Hem gehoorzamen?

5

¹ Zo kwamen zij aan de overkant van het meer in het land der Gerasenen. ² Zodra Hij het schip verliet, kwam Hem uit de grafspelonken een man tegemoet, die door een onreinen geest was bezeten. ³ Hij had zijn verblijf in de graven, en niemand kon hem zelfs met ketens meer binden; ⁴ meermalen reeds was hij met voetboeien en ketens gebonden, maar hij had de ketens stuk getrokken en de voetboeien verbroken. Niemand was in staat hem te temmen. ⁵ Dag en nacht was hij in de grafspelonken en op de bergen, waar hij schreeuwde, en zich met stenen sloeg. ⁶ Toen hij van verre Jesus zag, snelde hij toe, viel voor Hem neer; ⁷ en schreeuwde het uit: Wat hebt Gij met ons te maken, Jesus, Zoon van den Allerhoogsten God? Ik bezweer U bij God, mij niet te gaan kwellen. ⁸ Want Hij had hem gezegd: Onreine geest, ga uit van dien man! ⁹ Nu vroeg Hij hem: Hoe is uw naam? En hij zei Hem: Legioen is mijn naam, want we zijn velen. ¹⁰ En hij bad Hem dringend, hem toch niet buiten die streek te bannen. ¹¹ Nu liep daar bij de berg een grote troep zwijnen te grazen. ¹² Ze smeekten Hem, en zeiden: Zend ons naar de zwijnen, opdat we daar ingaan. ¹³ Hij stond het hun toe. Toen gingen de onreine geesten uit, en wierpen zich op de zwijnen. En de troep van ongeveer twee duizend plofte van de steilte in het meer, en verdronk in het meer. ¹⁴ De drijvers vluchtten heen, en vertelden het in stad en land. Men kwam dus zien, wat er gebeurd was. ¹⁵ Toen ze nu bij Jesus kwamen, en den bezetene zagen zitten, gekleed en goed bij verstand, ofschoon hij door het legioen was bezeten geweest, werden ze bevreesd. ¹⁶ En zij, die het gezien hadden, verhaalden hun wat er met den bezetene was gebeurd, en ook met de zwijnen. ¹⁷ Toen verzochten ze Hem, om heen te gaan uit hun gebied. ¹⁸ Toen Hij zich nu in de boot begaf, vroeg de gewezen bezetene verlof, bij Hem te blijven. ¹⁹ Hij stond het niet toe, maar zei hem: Ga naar huis, naar de uwen, en meld hun alwat de Heer u gedaan heeft, en hoe Hij Zich over u heeft ontfermd. ²⁰ Hij ging heen, en begon te verkondigen in de Dekápolis, wat Jesus hem had gedaan; en allen stonden verbaasd. ²¹ Toen Jesus in de boot weer de overkant had bereikt, verzamelde zich een grote menigte om Hem heen. En terwijl Hij Zich aan de oever van het meer bevond. ²² kwam daar een van de oversten der synagoge, Jáirus genaamd. Toen hij Hem zag, viel hij aan zijn voeten neer; ²³ en bad Hem met aandrang: Mijn dochtertje ligt te sterven. Kom, en leg haar de handen op: dan zal ze worden gered, en blijven leven. ²⁴ Hij ging met hem mee. Een grote

menigte volgde Hem, en drong tegen Hem op. ²⁵ Nu was daar een vrouw, die twaalf jaren lang aan bloedvloeïing leed. ²⁶ Veel had ze van verschillende geneesheren moeten verduren; al wat ze bezat, had ze ten koste gelegd, maar heel geen baat gevonden; ze was eer nog erger geworden. ²⁷ Daar ze van Jesus had gehoord, trad ze onder de menigte achter Hem aan, en raakte zijn kleed aan. ²⁸ Want ze dacht: Als ik alleen maar zijn kleren aanraak, zal ik genezen. ²⁹ En terstond droogde haar bloedvloeïing op, en gevoelde ze aan haar lichaam, dat ze van haar kwaal was genezen. ³⁰ Jesus was Zich bewust van de kracht, die er van Hem was uitgegaan; aanstonds keerde Hij Zich onder de menigte om, en sprak: Wie heeft mijn kleren aangeraakt? ³¹ Zijn leerlingen zeiden tot Hem: Gij ziet, dat de menigte op U aandringt, en Gij vraagt: Wie heeft Mij aangeraakt? ³² Maar Hij keek rond, om te zien, wie het gedaan had. ³³ Angstig en bevend kwam de vrouw naderbij, daar ze wist, wat er met haar was gebeurd; ze viel voor Hem neer, en zeide Hem de volle waarheid. ³⁴ Maar Hij sprak tot haar: Dochter, uw geloof heeft u gered; ga in vrede, en wees genezen van uw kwaal. ³⁵ Terwijl Hij nog sprak, kwamen er lieden van den overste der synagoge, en zeiden: Uw dochter is gestorven; waarom den Meester nog lastig gevallen? ³⁶ Jesus hoorde wat er gezegd werd, en sprak tot den overste: Vrees niet, maar geloof! ³⁷ Hij liet niemand met Zich meegaan dan Petrus, Jakobus en Johannes, den broer van Jakobus. ³⁸ Toen zij bij het huis van den overste waren gekomen, zag Hij daar het rouwmisbaar en de wenende en luid jammerende mensen. ³⁹ Hij ging binnen, en zeide tot hen: Wat tiert gij, en weent gij? Het kind is niet dood, maar het slaapt. ⁴⁰ Ze lachten Hem uit. Nadat Hij ze allen had buiten gezet, nam Hij den vader en de moeder van het kind en zijn metgezellen met Zich mee, en ging het vertrek binnen, waar het kind lag. ⁴¹ Hij vatte het kind bij de hand, en sprak tot haar: Talita koemi: wat betekent: Meisje, Ik zeg u, sta op! ⁴² Onmiddellijk stond het meisje op, en liep heen en weer: want het was twaalf jaar oud. En ze stonden verstomd van verbazing. ⁴³ Maar Hij gebod hun ten strengste, het niemand te laten weten. Ook zeide Hij nog, dat men haar te eten zou geven.

6

¹ Hij vertrok van daar, en ging naar zijn vaderstad; en zijn leerlingen volgden Hem. ² En op de sabbat begon Hij in de synagoge te leren. De vele toehoorders stonden verbaasd, en ze zeiden: Waar heeft Hij dit alles vandaan? Wat is dit voor wijsheid, die Hem is gegeven; en wat zijn het voor wonderen, die door zijn handen gebeuren? ³ Is Hij niet de timmerman, de zoon van Maria, de broer van Jakobus en Josef, Judas en Simon; en leven zijn zusters niet hier onder ons? En ze ergerden zich aan Hem. ⁴ Maar Jesus zeide tot hen: Een profeet wordt enkel in zijn vaderland miskend, onder zijn verwanten en in zijn familie. ⁵ Hij kon daar geen wonder verrichten, behalve enkele zieken genezen, door ze de handen op te leggen. ⁶ En Hij verwonderde Zich over hun ongelooft. Nu trok Hij de dorpen in de omtrek al lerende rond. ⁷ Ook riep Hij het twaalftal bij Zich, zond ze twee aan twee uit, en gaf hun de macht over de onreine geesten. ⁸ Hij gebod hun, niets

mee te nemen op weg, dan alleen een staf; geen reiszak, geen brood, geen geld in de gordel; ⁹ ze mochten wel sandalen dragen, maar geen dubbele onderkleding. ¹⁰ En Hij sprak tot hen: Wanneer gij een huis zijt binnengegaan, blijft dan daar, totdat gij weer afreist. ¹¹ En waar men u niet ontvangt en niet naar u luistert, gaat daar vandaan, en schudt het stof van uw voeten, als een getuigenis tegen hen. ¹² Ze gingen heen, en preekten, dat men zich zou bekeren. ¹³ Ze dreven vele duivels uit, zalfden vele zieken met olie, en genazen ze. ¹⁴ Ook koning Herodes hoorde van Hem: want zijn naam werd beroemd. Men zeide: Johannes de Doper is van de doden opgestaan; daarom werken die krachten in Hem. ¹⁵ Anderen zeiden: Het is Elias. Anderen weer: Hij is een gewone profeet. ¹⁶ Maar toen Herodes het hoorde, zeide hij: Het is Johannes, dien ik onthoofd heb; hij is verrezen. ¹⁷ Herodes namelijk had Johannes laten grijpen, in boeien geslagen en in de gevangenis geworpen, naar aanleiding van Heródias, de vrouw van zijn broer Filippus, omdat hij haar had gehuwd. ¹⁸ Want Johannes had tot Herodes gezegd: Ge moogt de vrouw van uw broer niet hebben. ¹⁹ Heródias was hem dus vijandig gezind, en wilde hem doden; maar het lukte haar niet. ²⁰ Want Herodes had ontzag voor Johannes, daar hij wist, dat hij een rechtvaardig en heilig man was; en hij beschermde hem. Telkens wanneer hij hem hoorde, raakte hij in grote verlegenheid; toch luisterde hij gaarne naar hem. ²¹ Maar er kwam een gunstige dag, toen Herodes op zijn verjaringsfeest een maaltijd gaf aan zijn groten en legeroversten en de aanzienlijken van Galilea. ²² Nu kwam de dochter van die Heródias binnen, en danste; en ze behaagde aan Herodes en aan de gasten. Toen sprak de koning tot het meisje: Vraag van mij wat ge wilt, en ik zal het u geven. ²³ En hij zwoer haar: Wat ge ook vraagt, ik zal het u geven, al was het ook de helft van mijn rijk. ²⁴ Ze ging heen, en zei tot haar moeder: Wat zal ik vragen? Deze sprak: Het hoofd van Johannes den Doper. ²⁵ Aanstonds spoedde ze zich naar den koning, en eiste: Ik verlang, dat ge me op staande voet op een schotel het hoofd van Johannes den Doper geeft. ²⁶ Wel had de koning er spijt van, maar om de eed en om de gasten wilde hij haar niet teleurstellen. ²⁷ Onmiddellijk stuurde hij een der trawanten, en gaf bevel, het hoofd van Johannes te brengen. Deze ging heen, en onthoofdde hem in de gevangenis. ²⁸ Hij bracht het hoofd op een schotel, en gaf het aan het meisje; en het meisje gaf het aan haar moeder. ²⁹ Toen zijn leerlingen dit hadden gehoord, kwamen ze zijn lichaam halen, en legden het in een graf. ³⁰ Toen de apostelen te zamen bij Jesus waren teruggekeerd, verhaalden ze Hem al wat ze hadden gedaan en geleerd. ³¹ En Hij zeide tot hen: Komt nu met Mij mee naar een eenzame plaats, en rust wat uit. Want velen liepen in en uit, zodat ze zelfs geen tijd hadden om te eten. ³² Geheel alleen vertrokken ze dus in de boot naar een eenzame plaats. ³³ Maar velen zagen hen vertrekken, en begrepen waarheen; uit alle steden liep men gezamenlijk te voet daar naar toe, en men was er nog eerder dan zij. ³⁴ Toen Jesus uitsteeg, zag Hij dus een talrijke schare. Hij had medelijden met hen, daar ze als schapen zonder herder waren; en Hij begon ze velerlei dingen te leren. ³⁵ Toen het reeds laat was geworden, kwamen zijn leerlingen naar Hem toe, en zeiden: Deze

plaats is woest, en het is reeds laat geworden; ³⁶ stuur ze weg, dan kunnen ze naar de omliggende dorpen en gehuchten gaan, om zich levensmiddelen te kopen. ³⁷ Maar Hij gaf hun ten antwoord: Geeft gij hun te eten! Ze zeiden Hem: Zullen we dan voor tweehonderd tienlingen brood gaan kopen, en hun te eten geven? ³⁸ Maar Hij sprak tot hen: Hoeveel broden hebt gij? Gaat eens zien. En na gedaan onderzoek zeiden ze: Vijf, en twee vissen. ³⁹ Nu gebod Hij hun, ze allen in groepen neer te zetten op het groene gras. ⁴⁰ Ze gingen zitten in groepen van honderd en groepen van vijftig. ⁴¹ Toen nam Hij de vijf broden en de twee vissen, zag op ten hemel, en sprak er de zegen over uit: Hij brak de broden en gaf ze aan zijn leerlingen, om ze hun aan te bieden: ook de twee vissen verdeelde Hij onder hen. ⁴² Allen aten en werden verzadigd. ⁴³ En ze verzamelden de brokken; twaalf korven vol, behalve nog het overschot van de vissen. ⁴⁴ Het waren vijf duizend mannen, die van de broden hadden gegeten. ⁴⁵ Onmiddellijk daarna dwong Hij zijn leerlingen om sloop te gaan, en vóór Hem uit naar Betsáida over te steken; intussen zond Hij de schare heen. ⁴⁶ En nadat Hij ze had weggezonden, ging Hij het gebergte in, om er te bidden. ⁴⁷ Toen het nacht begon te worden, was de boot midden op het meer, en Hij was alleen op het land. ⁴⁸ Hij zag ze tobben, om vooruit te komen; want de wind was tegen. En tegen de vierde nachtdaak kwam Hij naar hen toe, wandelend op het meer; en Hij wilde ze voorbijgaan. ⁴⁹ Toen ze Hem op het meer zagen wandelen, meenden ze, dat het een spook was, en ze gilden het uit; ⁵⁰ want allen zagen Hem, en waren ontsteld. Aanstonds sprak Hij hen toe, en zeide hun: Weest gerust, Ik ben het; vreest niet! ⁵¹ Hij stapte bij hen in de boot, en de wind bedaarde. Nu raakten ze heel en al van streek; ⁵² want ze waren door de broden niet tot inzicht gekomen, maar hun hart was blind gebleven. ⁵³ Toen ze de overkant hadden bereikt, kwamen ze in het land Gennézaret; daar legden ze aan. ⁵⁴ Nauwelijks waren ze uit de boot gegaan, of men had Hem herkend. ⁵⁵ En men liep die hele landstreek af; en als men hoorde, dat Hij ergens was, begon men de zieken op hun bedden daarheen te dragen. ⁵⁶ Waar Hij ook kwam, in dorpen, steden of gehuchten, daar legden ze de zieken neer op de pleinen, en baden Hem, dat ze enkel de zoom van zijn kled mochten aanraken. En allen, die Hem aanraakten, werden genezen.

7

¹ Toen kwamen de farizeën en sommige schriftgeleerden. die van Jerusalem waren gekomen, gezamenlijk naar Hem toe. ² Zij zagen, dat enigen van zijn leerlingen brood aten met onreine, dat is met ongewassen handen. ³ De farizeën toch en alle Joden eten niet, zonder zich de vingertoppen te hebben gewassen, getrouw aan de overlevering der ouden; ⁴ en ze eten niets van de markt, zonder het eerst te besprenkelen; en vele andere dingen zijn er, die ze krachtens overlevering te onderhouden hebben, zoals het wassen van drinkbekers, kannen en koperen vaten. ⁵ De farizeën en de schriftgeleerden vroegen Hem dus: Waarom gedragen uw leerlingen zich niet naar de overlevering der ouden, en eten ze brood met onreine handen? ⁶ Hij sprak tot hen: Huichelaars; terecht heeft Isaias over

u geprofeteerd, zoals er geschreven staat: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is verre van Mij; ⁷ ze eren Mij tevergeefs, daar ze leerstellingen voordragen, die menselijke geboden zijn. ⁸ Gods gebod verwaarloost gij, maar aan de overlevering der mensen houdt gij vast. ⁹ Nog sprak Hij tot hen: Het staat u fraai, Gods gebod te verkrachten, om uw overlevering door te zetten. ¹⁰ Want Moses heeft gezegd: “Eer uw vader en moeder”, en: “Wie vader of moeder vloekt, moet sterven.” ¹¹ Gij echter zegt: Zo iemand tot vader en moeder zegt: “Korban (dat is offergave) is alles, waarmee ik u van dienst zou kunnen zijn”, ¹² dan mag hij volgens u niets meer voor zijn vader of moeder doen. ¹³ Zo verkracht gij Gods woord door uw overlevering, die gij blijft leren. En dergelijke dingen doet gij bij hopen. ¹⁴ Hij riep de schare weer naar Zich toe, en sprak tot hen: Hoort allen naar Mij, en verstaat het goed! ¹⁵ Niets kan den mens verontreinigen, wat van buitenaf in hem binnenkomt; maar wat er uitgaat van den mens, dat verontreinigt den mens. ¹⁶ Zo iemand oren heeft om te horen, hij hore! ¹⁷ Toen Hij nu van het volk was weggegaan en thuis was gekomen, vroegen zijn leerlingen Hem naar de zin der parabel. ¹⁸ En Hij sprak tot hen: Zijt ook gij nog zonder begrip? Begrijpt gij dan niet, dat niets den mens kan verontreinigen, wat van buitenaf in hem binnenkomt? ¹⁹ Want het komt niet in zijn hart, maar in de buik, en het gaat weer uit op zekere plaats. Hij verklaarde dus alle spijzen voor rein. ²⁰ En Hij ging voort: Wat er uitgaat van den mens, dat verontreinigt den mens. ²¹ Want van binnenaf, uit het hart der mensen, komen de slechte gedachten voort, ontucht, diefstal, moord, ²² echtbreuk, gierigheid, boosaardigheid, bedrog, wellust, afgunst, godslastering, hoogmoed, lichtzinnigheid. ²³ Al die boze dingen komen van binnenaf, en verontreinigen den mens. ²⁴ Toen stond Hij op, en vertrok vandaar naar de streek van Tyrus. Daar ging Hij een huis binnen, maar wilde niet, dat iemand het wist. Toch kon Hij niet verborgen blijven. ²⁵ Want een vrouw, wier dochtertje door een onreinen geest was bezeten, kwam, zodra ze van Hem had gehoord, naar Hem toe, en wierp zich aan zijn voeten neer. ²⁶ De vrouw was een heiden, van syrofenicische afkomst. Ze bad Hem, den duivel uit haar dochter te drijven. ²⁷ Jesus zeide tot haar: Laat eerst de kinderen verzadigd worden; het is niet goed, het brood der kinderen te nemen, en het voor de hondjes te werpen. ²⁸ Maar ze gaf Hem ten antwoord: Jawel, Heer: de hondjes onder de tafel eten toch ook van de kruimels der kinderen. ²⁹ Toen sprak Hij tot haar: Om zo'n woord moogt ge gaan; de duivel heeft uw dochter verlaten. ³⁰ Ze ging naar huis, en vond het meisje te bed liggen; de duivel was uitgegaan. ³¹ Toen Hij weer uit de streek van Tyrus vertrok, ging Hij over Sidon naar het meer van Galilea, midden in het gebied der Dekápolis. ³² Daar bracht men een doofstomme naar Hem toe, en smeekte Hem, dien de hand op te leggen. ³³ Hij nam hem ter zijde buiten de kring van de menigte, stak de vingers in zijn oren, spuwde, en raakte zijn tong daarmee aan. ³⁴ Hij zag op naar de hemel, slaakte een zucht, en zeide tot hem: Effetá, dat is: ga open. ³⁵ En terstond werden zijn oren geopend, en de band van zijn tong werd losgemaakt, en hij sprak goed. ³⁶ Hij verbood hun, het iemand te zeggen. Maar hoe strenger Hij het hun verbood, des te luider ze het

vertelden. ³⁷ Ze stonden ten hoogste verbaasd, en ze zeiden: Hij heeft alles wél gedaan; de doven doet Hij horen, en de stommen doet Hij spreken.

8

¹ In die dagen, toen er weer een grote schare bijeen was, en deze niet te eten had, riep Hij zijn leerlingen, en zeide tot hen: ² Ik heb medelijden met de schare; want reeds drie dagen zijn ze bij Mij, en ze hebben niets te eten. ³ Zo Ik ze hongerig naar huis laat gaan. zullen ze onderweg bezwijken; want sommigen van hen zijn van verre gekomen. ⁴ Zijn leerlingen antwoordden Hem: Hoe zou men ze hier, in een woestijn, genoeg brood kunnen geven? ⁵ Hij vroeg hun: Hoeveel broden hebt gij? Ze zeiden: Zeven. ⁶ Toen beval Hij de schare, zich neer te zetten op de grond. Hij nam de zeven broden, sprak een dankzegging uit, brak ze, en gaf ze aan zijn leerlingen, om ze hun aan te bieden. En ze reikten ze uit aan het volk. ⁷ Ook hadden ze enkele visjes; Hij sprak er de zegen over uit, en beval ook deze aan te bieden. ⁸ Ze aten, en werden verzadigd; en ze zamelden de overgeschoten brokken bijeen: zeven korven vol. ⁹ Er waren daar ongeveer vier duizend mannen. Toen liet Hij ze gaan. ¹⁰ Onmiddellijk daarna ging Hij met zijn leerlingen in de boot, en begaf Hij zich naar de streek van Dalmanoeta. ¹¹ Nu kwamen de farizeën, en begonnen met Hem te twisten: ze eisten van Hem een teken uit de hemel, om Hem op de proef te stellen. ¹² Hij zeide met een diepe zucht: Wat, eist dit geslacht een teken? Voorwaar, Ik zeg u: aan dit geslacht zal geen teken worden gegeven. ¹³ Hij verliet ze, ging weer de boot in, en voer naar de overzijde terug. ¹⁴ Maar ze hadden vergeten brood mee te nemen, zodat ze niet meer dan één brood bij zich aan boord hadden. ¹⁵ Toen vermaande Hij hen, en zeide: Let op, en wacht u voor het zuurdeeg der farizeën en voor het zuurdeeg van Herodes! ¹⁶ Ze redeneerden onder elkander, dat het was, omdat ze geen brood bij zich hadden. ¹⁷ Jesus merkte het, en sprak tot hen: Wat bespreekt gij toch met elkander; dat gij geen brood hebt? Hebt gij nu nog geen verstand of begrip? Is uw hart soms verstokt? ¹⁸ Gij hebt ogen, en toch ziet gij niet; oren, en toch hoort gij niet? Weet gij dan niet meer, ¹⁹ hoeveel korven vol brokken gij hebt verzameld, toen Ik de vijf broden brak voor vijf duizend man? Ze zeiden Hem: Twaalf. ²⁰ En bij de zeven broden voor de vier duizend man, hoeveel manden met brokken hebt gij toen wel verzameld? Ze zeiden Hem: Zeven. ²¹ En Hij sprak tot hen: En nòg begrijpt gij het niet? ²² Zo kwamen ze te Betsáida aan. Daar bracht en een blinde naar Hem toe, en verzocht Hem, dien aan te raken. ²³ Hij vatte den blinde bij de hand, en leidde hem buiten het dorp; Hij deed speeksel op zijn ogen, legde Hem de handen op, en vroeg hem: Ziet ge iets? ²⁴ Hij begon te kijken, en sprak: Ik zie mensen: als bomen zie ik ze gaan. ²⁵ Toen legde Hij opnieuw de handen op zijn ogen; en nu zag hij scherper. Hij was genezen, zodat hij alles duidelijk zag. ²⁶ Hij zond hem naar huis, en zeide: Ga het dorp zelfs niet in. ²⁷ Daarna ging Jesus met zijn leerlingen naar de dorpen van Cesarea Filippi. Onderweg ondervroeg Hij zijn leerlingen, en zeide tot hen: Wien zeggen de mensen, dat Ik ben? ²⁸ Ze zeiden Hem: Johannes de Doper; anderen: Elias; anderen

weer: één der profeten. ²⁹ Nu vroeg Hij hun: Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben? Petrus antwoordde Hem: Gij zijt de Christus. ³⁰ En Hij gebod hun ten strengste, hierover met niemand te spreken. ³¹ Toen begon Hij ze te onderrichten, dat de Mensenzoon veel zou moeten lijden, en verworpen moest worden door de oudsten, opperpriesters en schriftgeleerden; dat Hij moest worden gedood, en na drie dagen zou verrijzen. ³² Onbewimpeld sprak Hij er over. Petrus trok Hem ter zijde, en begon Hem tegen te spreken. ³³ Maar Hij keerde zich om, zag zijn leerlingen aan, bestrafte Petrus, en sprak: Ga weg van Mij, satan! Want ge zijt niet bedacht op wat God wil, maar slechts op wat de mensen willen. ³⁴ Nu riep Hij de schare met zijn leerlingen bijeen, en sprak tot hen: Zo iemand mijn volgeling wil zijn, dan moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen, en Mij volgen. ³⁵ Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen; maar wie zijn leven verliest om Mij en om het Evangelie, zal het redden. ³⁶ Wat baat het den mens, zo hij de hele wereld wint, maar schade lijdt aan zijn ziel? ³⁷ Of wat zal een mens in ruil geven voor zijn ziel? ³⁸ Want wie zich schaamt over Mij en mijn woorden bij dit overspelig en zondig geslacht, over hem zal zich ook de Mensenzoon schamen, als Hij in de heerlijkheid van zijn Vader komt, te zamen met de heilige engelen.

9

¹ Nog sprak Hij tot hen: Voorwaar, Ik zeg u: Daar zijn er onder de hier aanwezigen, die de dood niet zullen smaken, voordat ze het koninkrijk Gods hebben zien komen in kracht. ² Zes dagen later nam Jesus Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee, en bracht ze heel afzonderlijk op een hoge berg. En Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd. ³ Zijn klederen werden blinkend en wit, zoals geen bleker op aarde ze wit kan maken. ⁴ Elias en Moses verschenen hun, en spraken met Jesus. ⁵ Toen nam Petrus het woord, en zei tot Jesus: Rabbi, het is ons goed, hier te zijn; laat ons drie tenten opslaan, één voor U, één voor Moses, en één voor Elias. ⁶ Hij wist niet goed wat hij zeide; want ze waren met schrik bevangen. ⁷ Nu kwam er een wolk, die hen overschaduwde, en uit de wolk klonk een stem: Deze is mijn geliefde Zoon, luistert naar Hem! ⁸ Op hetzelfde ogenblik keken ze rond, maar zagen niemand meer bij zich dan Jesus alleen. ⁹ En terwijl ze afdaalden van de berg, verbood Hij hun, aan iemand te vertellen wat ze hadden gezien, voordat de Mensenzoon van de doden was opgestaan. ¹⁰ Ze hielden zich aan dat woord. Toch vroegen ze onder elkander, wat het beduidde: op te staan van de doden. ¹¹ Ze ondervroegen Hem dus: Waarom zeggen de farizeën en schriftgeleerden dan, dat eerst Elias komen moet? ¹² Hij gaf hun ten antwoord: Zeker, Elias komt ook eerst, om alles te herstellen. Maar hoe staat er over den Mensenzoon geschreven? Dat Hij veel zal lijden en veracht zal worden. ¹³ En Ik zeg u: Elias is reeds gekomen; maar ze hebben met hem gedaan wat ze wilden, gelijk van hem geschreven staat. ¹⁴ Toen zij nu bij de andere leerlingen kwamen, zagen zij hen omringd van een talrijke schare, en van schriftgeleerden, die met hen twistten. ¹⁵ Zodra het volk Hem zag, liep het verbaasd naar Hem toe, om Hem te begroeten. ¹⁶ Hij vroeg hun: Waarom twist gij met hen?

¹⁷ Een uit de menigte antwoordde Hem: Meester, ik heb mijn zoon tot U gebracht, die van een stommen geest is bezeten. ¹⁸ Wanneer hij hem aangrijpt, dan werpt hij hem neer; dan schuimbekt hij, knarst met de tanden, en verstijft. Ik heb uw leerlingen verzocht, hem uit te drijven: maar ze konden het niet. ¹⁹ Hij antwoordde hun: O ongelovig geslacht, hoelang nog zal Ik bij u zijn, hoelang nog zal Ik u dulden? Brengt hem hier bij Mij! ²⁰ Ze brachten hem. Zodra de geest Hem zag, deed hij den knaap de stuipen krijgen; hij viel op de grond, en wentelde zich schuimbekkend rond. ²¹ Hij vroeg aan zijn vader: Hoe lang heeft hij dit al, dat hem dit overkomt? Deze zeide: Van kindsbeen af; ²² dikwijls werpt hij hem in het vuur of in het water om hem te doden. Ach, indien het U mogelijk is, help ons dan, uit medelijden met ons. ²³ Jesus sprak tot hem: Hoe; indien het U mogelijk is? Alles is mogelijk voor hem die gelooft. ²⁴ Aanstonds riep de vader van den knaap onder tranen uit: Ik geloof; kom mijn ongeloof te hulp. ²⁵ En daar Jesus zag, dat het volk tezamen liep, gebod Hij den onreinen geest, en zeide hem: Stomme en dove geest, Ik gebied u, ga van hem uit, en keer niet meer bij hem terug. ²⁶ Schreeuwend en onder hevige stuiptrekkingen ging hij van hem uit; de knaap zag er uit als een lijk, zodat velen zeiden, dat hij gestorven was. ²⁷ Maar Jesus vatte hem bij de hand, en richtte hem op; en hij stond overeind. ²⁸ Toen Hij thuis was gekomen, vroegen zijn leerlingen Hem, terwijl zij alleen waren: Waarom konden wij hem niet uitdrijven? ²⁹ Hij zei hun: Dit soort kan alleen met gebed worden uitgedreven. ³⁰ Zij vertrokken vandaar, en reisden Galilea door. Maar Hij wilde niet, dat iemand het wist; ³¹ want Hij onderrichtte zijn leerlingen. Hij sprak tot hen: De Mensenzoon wordt overgeleverd in de handen der mensen; ze zullen Hem doden, maar na zijn dood zal Hij de derde dag verrijzen. ³² Ze begrepen dit niet: toch durfden ze Hem niet ondervragen. ³³ Zij kwamen te Kafárnaum terug. En thuis gekomen, vroeg Hij hun: Waarover hebt gij onderweg gesproken? ³⁴ Ze zwegen; want ze hadden onderweg met elkander getwist, wie de grootste zou zijn. ³⁵ Hij zette Zich neer, riep de twaalf, en sprak tot hen: Zo iemand de eerste wil zijn, dan moet hij de laatste van allen zijn, en de dienaar van allen. ³⁶ Nu nam Hij een kind, plaatste het in hun midden, omhelsde het, en zei hun: ³⁷ Wie een van zulke kinderen opneemt in mijn Naam, hij neemt Mij op; en wie Mij opneemt, neemt Mij niet op, maar Hem die Mij gezonden heeft. ³⁸ Johannes zeide tot Hem: Meester, we hebben iemand, die ons niet volgt, duivels zien uitdrijven in uw Naam; we hebben het hem verboden, omdat hij zich niet bij ons aansluit. ³⁹ Maar Jesus sprak: Verbiedt het hem niet; want er is niemand, die een wonder verricht in mijn Naam, en onmiddellijk daarop Mij kan honen. ⁴⁰ Wie niet tegen ons is, hij is voor ons. ⁴¹ En wie u een beker water te drinken geeft, juist omdat gij van Christus zijt, voorwaar Ik zeg u: Hij zal zijn loon niet missen. ⁴² Wie ergernis geeft aan een van deze kleinen, die in Mij geloven, het ware hem beter, dat hem een zware molensteen om de hals werd gehangen, en hij zo in de zee werd geworpen. ⁴³ Zo uw hand u ergert, houw ze af. Het is beter, verminkt het Leven binnen te gaan, dan met twee handen naar de hel te gaan, naar het onuitblusbaar vuur; ⁴⁵ En zo uw voet u ergert, houw hem af. Het is beter, kreupel

het Leven binnen te gaan, dan met beide voeten in de hel te worden geworpen, in het onuitblusbaar vuur, ⁴⁶ waar hun worm niet sterft, en het vuur niet gedoofd wordt. ⁴⁷ En zo uw oog u ergert, ruk het uit. Het is beter met één enkel oog het koninkrijk Gods binnen te gaan, dan met twee ogen in de hel te worden geworpen, ⁴⁸ waar hun worm niet sterft, en het vuur niet gedoofd wordt. ⁴⁹ Allen moeten inderdaad met vuur worden gezouten. ⁵⁰ Het zout is goed: als echter het zout smakeloos wordt, waar zult gij het dan mee zouten? Behoudt het zout in u, en leeft in vrede onder elkander.

10

¹ Toen vertrok Hij vandaar, en ging naar het gebied van Judea en naar het Overjordaanse. En weer kwam er veel volk naar Hem toe, en onderwees Hij hen, zoals Hij gewoon was. ² Ook de farizeën kwamen naar Hem toe, en vroegen, om Hem op de proef te stellen, of een man zijn vrouw mag verstoten. Hij gaf hun ten antwoord: ³ Wat heeft Moses u geboden? ⁴ Ze zeiden: Moses heeft toegestaan, een scheidingsbrief te schrijven, en haar zó te verstoten. ⁵ Jesus antwoordde hun: Om de hardheid van uw gemoed heeft Moses u deze wet gegeven; ⁶ maar van de aanvang der schepping af, heeft God hen man en vrouw gemaakt; ⁷ daarom zal de mens vader en moeder verlaten, ⁸ en de twee zullen één vlees zijn. Ze zijn dus geen twee meer, maar één vlees. ⁹ Wat dus God heeft verenigd, dat scheidt geen mens. ¹⁰ Thuis ondervroegen zijn leerlingen Hem hierover opnieuw. ¹¹ En Hij sprak tot hen: Wie zijn vrouw verstoot, en een andere huwt, begaat echtbreuk tegen haar. ¹² En wanneer een vrouw haar man verlaat en een anderen huwt, begaat ze echtbreuk. ¹³ Nu bracht men kinderen naar Hem toe, opdat Hij ze zou aanraken. Maar de leerlingen wezen ze af. ¹⁴ Toen Jesus dit zag, werd Hij verstoord, en sprak Hij tot hen: Laat de kinderen tot Mij komen, en houdt ze niet tegen; want het koninkrijk Gods is voor hen, die zijn zoals zij. ¹⁵ Voorwaar, Ik zeg u: Wie het koninkrijk Gods niet aanneemt als een kind, zal er niet ingaan. ¹⁶ En Hij omhelsde ze, legde hun de handen op, en zegende hen. ¹⁷ En toen Hij Zich op weg begaf, kwam iemand toegelopen, knielde voor Hem neer, en vroeg Hem: Goede Meester, wat moet ik doen, om het eeuwige leven te verkrijgen? ¹⁸ Jesus sprak tot hem: Waarom noemt ge Mij goed? Niemand is goed, dan God alleen. ¹⁹ Ge kent de geboden: Gij zult niet doden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; gij zult niemand te kort doen; eer uw vader en moeder. ²⁰ Hij gaf hem ten antwoord: Meester, dit heb ik allemaal van mijn jeugd af onderhouden. ²¹ Toen zag Jesus hem teder aan, en sprak tot hem: Eén ding ontbreekt u nog. Ga heen, verkoop wat ge bezit, en geef het aan de armen; en ge zult een schat in de hemel bezitten. Kom dan, en volg Mij. ²² Maar hij werd ontstemd bij dat woord, en ging treurig heen; want hij had veel bezittingen. ²³ Nu zag Jesus om Zich heen, en sprak tot zijn leerlingen: Hoe moeilijk toch zullen zij, die rijkdommen bezitten, het koninkrijk Gods binnengaan. ²⁴ De leerlingen waren verbaasd over zijn woorden. Maar Jesus hernam, en zeide tot hen: Kinderen, hoe moeilijk is het toch, het koninkrijk Gods binnen te gaan! ²⁵ Een kameel gaat makkelijker door het oog

van een naald, dan een rijke in het koninkrijk Gods. ²⁶ Toen waren ze nog meer ontsteld, en zeiden bij zichzelf: Wie kan dan zalig worden? ²⁷ Jesus zag hen aan, en sprak: Bij de mensen is het onmogelijk, maar niet bij God; want bij God is alles mogelijk. ²⁸ Nu nam Petrus het woord, en zei: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd. ²⁹ Jesus sprak: Voorwaar, Ik zeg u: Er is niemand, die huis, broers of zusters, vader of moeder, kinderen of akkers om Mij en om het evangelie verlaat, ³⁰ of hij zal ontvangen: nu in deze wereld, zij het ook te midden van vervolgingen, het honderdvoud van huizen, broers, zusters, moeders, kinderen en akkers; en in de toekomstige wereld het eeuwige leven. ³¹ Veel eersten zullen laatsten zijn, en laatsten zullen eersten zijn. ³² Zij waren nu op weg naar Jerusalem; Jesus ging voor hen uit, en zij volgden Hem, ontsteld en bevreesd. Hij nam de twaalf weer om Zich heen, en begon hun te zeggen, wat er met Hem zou gebeuren. ³³ Ziet, wij gaan naar Jerusalem op, en de Mensenzoon zal worden overgeleverd aan de opperpriesters en schriftgeleerden; en ze zullen Hem ter dood veroordelen. Ze zullen Hem overleveren aan de heidenen; ³⁴ men zal Hem bespotten, bespuwen, geselen en doden; maar na drie dagen zal Hij verrijzen. ³⁵ Nu kwamen Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, naar Hem toe, en zeiden: Meester, we wensen, dat Gij voor ons doet, wat we U willen vragen. ³⁶ Hij zeide hun: Wat wenst gij, dat Ik voor u doe? ³⁷ Ze zeiden: Verleen ons, dat wij in uw heerlijkheid mogen zitten, de één aan uw rechter-, de ander aan uw linkerhand. ³⁸ Jesus sprak tot hen: Gij weet niet, wat gij vraagt. Kunt gij de kelk drinken, die Ik drink; of het doopsel ontvangen, waarmee Ik gedoopt word? ³⁹ Ze zeiden Hem: Dat kunnen we. Jesus sprak tot hen: Gij zult wel de kelk drinken, die Ik drink, en het doopsel ontvangen, waarmee Ik gedoopt word; ⁴⁰ maar zitten aan mijn rechter- of linkerhand kan Ik niet geven; dit is voor hem, wien het bereid is. ⁴¹ Toen de tien anderen dit hoorden, werden ze verontwaardigd op Jakobus en Johannes. ⁴² Maar Jesus riep hen naar Zich toe, en sprak tot hen: Gij weet, dat zij, die als vorsten worden beschouwd, over de volkeren heersen, en dat hun rijksgroten ze hun macht laten voelen. ⁴³ Zó moet het niet zijn onder u; maar wie onder u groot wil worden, moet uw dienaar zijn; ⁴⁴ en wie onder u de eerste wil zijn, moet aller dienstknecht wezen. ⁴⁵ Ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en zijn leven te geven tot losprijs voor velen. ⁴⁶ Nu kwamen zij te Jericho aan. En toen Hij Jericho verliet, vergezeld van zijn leerlingen en een talrijke menigte, zat er een blinde bedelaar langs de weg: Bartimeüs, de zoon van Timeüs. ⁴⁷ Zodra hij hoorde, dat het Jesus van Názaret was, begon hij hard te roepen: Jesus, Zoon van David, ontferm U mijner! ⁴⁸ Velen vielen tegen hem uit, om hem tot zwijgen te brengen. Maar hij riep nog harder: Zoon van David, ontferm U mijner! ⁴⁹ Jesus bleef staan, en sprak: Roept hem hier. Ze riepen den blinde, en zeiden tot hem: Houd moed, sta op; Hij roept u. ⁵⁰ Hij wierp zijn mantel weg, sprong overeind, en ging naar Jesus toe. ⁵¹ Jesus sprak tot hem: Wat wilt ge, dat Ik voor u doe? De blinde zeide Hem: Rabboni, dat ik zien zal. ⁵² En Jesus sprak tot hem: Ga; uw geloof heeft u gered. En aanstonds zag hij weer, en volgde Hem op zijn weg.

11

¹ Toen zij Jerusalem naderden, bij Bétfage en Betánië op de Olijfberg, zond Hij twee van zijn leerlingen vooruit, ² en zei tot hen: Gaat naar het dorp, dat tegenover u ligt. Zodra ge daar binnenkomt, zult ge er een veulen vinden vastgebonden, waarop nog geen mens heeft gezeten; maakt het los, en brengt het hier. ³ Zo iemand u zegt: Wat doet ge daar? zegt dan: de Heer heeft het nodig, maar Hij stuurt het dadelijk hier terug. ⁴ Ze gingen heen, en vonden een veulen, vastgebonden voor de deur buiten op straat; en ze maakten het los. ⁵ Enige omstanders zeiden tot hen: Wat hebt ge dat veulen los te maken? ⁶ Ze antwoordden hun, zoals Jesus hun bevolen had; en men liet ze begaan. ⁷ Ze brachten het veulen bij Jesus, en legden er hun mantels op; en Hij zette Zich daarop neer. ⁸ Nu spreidden velen hun mantels over de weg, en anderen de groene twijgen, die ze op de velden hadden gekapt. ⁹ En zij, die voorop gingen en volgden, riepen: Hosanna! ¹⁰ Gezegend die komt in de naam des Heren; Gezegend het rijk van onzen vader David, dat komt; Hosanna in den hogen! ¹¹ Zo trok Hij Jerusalem en de tempel binnen. En toen Hij alles had afgezien, en het intussen laat was geworden, keerde Hij met de twaalf naar Betánië terug. ¹² Toen zij de volgende dag uit Betánië vertrokken, kreeg Hij honger. ¹³ Van verre zag Hij een vijgeboom, die in het blad stond: Hij ging er heen, om te zien, of Hij er misschien iets aan kon vinden. Maar toen Hij er bij kwam, vond Hij er niets dan bladeren aan; want het was de tijd der vijgen niet. ¹⁴ En Hij sprak tot hem: Nooit in der eeuwigheid eet iemand nog vruchten van u! Zijn leerlingen hoorden het. ¹⁵ Zij kwamen in Jerusalem. Hij ging de tempel binnen, en begon er allen uit te drijven, die in de tempel verkochten en kochten; Hij smeedt de tafels der wisselaars en de stoelen der duivenverkopers omver, ¹⁶ en liet niet toe, dat nog iemand koopwaar door de tempel droeg. ¹⁷ En Hij leerde aldus: Staat er niet geschreven: "Mijn huis zal heten een huis van gebed voor alle volkeren; maar gij hebt er een rovershol van gemaakt". ¹⁸ De opperpriesters en schriftgeleerden hoorden het, en zochten een middel om Hem te doden; want ze waren bang voor Hem, daar al het volk in bewondering stond voor zijn leer. ¹⁹ Tegen de avond verlieten ze de stad. ²⁰ De volgende morgen kwamen zij langs de vijgeboom, en zagen, dat hij van de wortel af was verdord. ²¹ Petrus herinnerde zich het gebeurde, en sprak tot Hem: Rabbi, zie eens: de vijgeboom, die Gij gevloekt hebt, is verdord. ²² Jesus gaf hun ten antwoord: Hebt Godsgeloof! ²³ Voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand zegt tot deze berg: Hef u op, en werp u in zee; als hij niet twijfelt in zijn hart, maar gelooft, dat er gebeurt wat hij zegt, dan zal het gebeuren. ²⁴ Daarom zeg Ik u: Zo gij iets vraagt in het gebed, gelooft dan, dat gij het verkrijgt; en gij zult het verkrijgen. ²⁵ Maar wanneer gij staat te bidden, en gij iets tegen iemand hebt, vergeeft het dan: opdat uw Vader, die in de hemel is, ook u uw zonden vergeeft. ²⁶ - ²⁷ Zo kwamen zij weer in Jerusalem terug. En terwijl Hij rondwandelde in de tempel, traden de opperpriesters, schriftgeleerden en oudsten op Hem toe, ²⁸ en zeiden tot Hem: Met wat recht doet Gij dit alles; of wie heeft U het recht gegeven, om dit te doen? ²⁹ Jesus sprak tot hen: Ook Ik zal U één vraag stellen; zo gij Mij daarop antwoordt, dan zal ook Ik u zeggen, met welk

recht Ik dit alles doe. ³⁰ Was het doopsel van Johannes van de hemel of van de mensen? Antwoordt Mij! ³¹ Ze overlegden bij zichzelf: Zo we zeggen: “van de hemel”, dan zal Hij antwoorden: waarom hebt gij hem dan niet geloofd? ³² Zouden we zeggen: “van de mensen”? ... Maar ze waren bang voor het volk; want allen hielden Johannes voor een echten profeet. ³³ Ze gaven dus Jesus ten antwoord: We weten het niet. Nu sprak Jesus tot hen: Dan zeg Ik u evenmin, met welk recht Ik dit alles doe.

12

¹ Toen begon Hij tot hen in parabels te spreken: Een man plantte een wijngaard, omringde hem met een muur, groef er een wijnpers in, en bouwde er een toren op. Daarna verpachtte hij hem aan landbouwers, en vertrok naar het buitenland. ² Op de vastgestelde tijd zond hij een knecht naar de landbouwers, om van de landbouwers zijn deel der vruchten van de wijngaard in ontvangst te nemen. ³ Maar ze grepen en sloegen hem, en zonden hem met lege handen heen. ⁴ Weer stuurde hij hun een anderen knecht; dien sloegen ze op het hoofd, en beledigden hem. ⁵ Nog eens stuurde hij een andere; en hem doodden ze. Zo nog verschillende anderen; den een sloegen ze, den ander doodden ze. ⁶ Nu had hij enkel nog zijn geliefden zoon. Ten laatste zond hij ook dezen tot hen, en sprak: Voor mijn zoon zullen ze wel ontzag hebben. ⁷ Maar die landbouwers zeiden tot elkander: Dat is de erfgenaam; komt, laten we hem doden, dan zullen wij de erfenis krijgen. ⁸ Ze grepen hem vast, doodden hem, en wierpen hem buiten de wijngaard. ⁹ Wat zal nu de heer van de wijngaard doen? Hij zal de landbouwers gaan verdelgen, en de wijngaard aan anderen geven. ¹⁰ Hebt gij dit Schriftwoord niet gelezen: De steen, die de bouwlieden hebben verworpen, Is de hoeksteen geworden; ¹¹ De Heer heeft het gedaan: Een wonder is het in onze ogen. ¹² Toen zochten ze zich van Hem meester te maken; maar ze vreesden het volk. Want ze begrepen, dat Hij met de parabel hen had bedoeld. Ze lieten Hem met rust, en gingen heen. ¹³ Daarop zonden ze enige farizeën en herodianen op Hem af, om Hem in zijn eigen woorden te verstrikken. ¹⁴ Ze kwamen, en zeiden tot Hem: Meester, we weten, dat Gij oprecht zijt, en niemand naar de ogen ziet; want Gij kent geen aanzien des persoons, maar leert naar waarheid de weg van God. Is het geoorloofd, den keizer belasting te betalen, of niet; moeten we betalen, of niet? ¹⁵ Maar Hij doorzag hun list, en sprak tot hen: Wat stelt gij Mij op de proef? Laat Mij eens een tienling zien. ¹⁶ Ze brachten er een. Hij zei hun: Wiens beeld en randschrift is dit? Ze zeiden Hem: Van den keizer. ¹⁷ Jesus sprak tot hen: Geeft dan den keizer, wat den keizer toekomt; en geeft aan God, wat God toekomt. En ze stonden verbaasd over Hem. ¹⁸ Ook de sadduceën, die de verrijzenis loochenen, kwamen op Hem af. Ze ondervroegen Hem: ¹⁹ Meester, Moses heeft ons voorgeschreven, dat, wanneer iemands broer komt te sterven en een vrouw zonder kinderen achterlaat, zijn broer dan de vrouw moet nemen, en nakomelingschap voor zijn broer moet verwekken. ²⁰ Nu waren er zeven broers. De eerste nam een vrouw, en stierf zonder kinderen na te laten. ²¹ De tweede nam haar, en stierf; en ook deze liet geen kinderen na. Zo ook de derde, ²² en alle zeven,

zonder kinderen na te laten. Het laatst van allen stierf de vrouw.²³ Wien van hen zal zij nu bij de verrijzenis, wanneer ze zullen opstaan, als vrouw toebehoren? Alle zeven hebben haar immers tot vrouw gehad.²⁴ Jesus sprak tot hen: Zoudt gij niet in dwaling zijn, omdat gij de Schriften niet kent, en evenmin de kracht van God? ²⁵ Want wanneer men opstaat van de doden, dan huwt men niet, noch wordt men gehuwd, maar dan zal men zijn als engelen in de hemel. ²⁶ En wat nu de verrijzenis der doden betreft, hebt gij in het boek van Moses bij het braambosverhaal niet gelezen, hoe God tot hem sprak: “Ik ben de God van Abraham, de God van Isaäk, de God van Jakob”? ²⁷ Hij is toch geen God van doden, maar van levenden. Gij verkeert in grote dwaling. ²⁸ Een der schriftgeleerden hoorde hun woordenwisseling, en kwam naderbij. Daar hij inzag, dat Hij hun goed had geantwoord, vroeg hij Hem: Wat is het allereerste gebod? ²⁹ Jesus antwoordde hem: Het eerste is: Hoor Israël; de Heer, onze God, is de éniige Heer; ³⁰ gij zult den Heer uw God beminnen met heel uw hart, met heel uw ziel, met heel uw verstand en met heel uw kracht. ³¹ Het tweede is dit: Gij zult uw naaste beminnen als uzelf. Groter dan deze geboden is er geen. ³² De schriftgeleerde zeide Hem: Juist, Meester, Gij hebt naar waarheid gezegd, dat Hij één is, en dat er geen andere bestaat buiten Hem; ³³ en dat Hem te beminnen met heel het hart en heel het verstand en met heel de kracht, en den naaste te beminnen als zichzelf, veel beter is dan alle brand- en slachtoffers. ³⁴ Daar Jesus zag, dat hij verstandig geantwoord had, sprak Hij tot hem: Ge zijt niet ver van het koninkrijk Gods. Toen durfde niemand Hem meer ondervragen. ³⁵ Nu nam Jesus het woord, en sprak bij zijn onderricht in de tempel: Hoe kunnen de schriftgeleerden zeggen, dat de Christus de zoon van David is? ³⁶ David zelf heeft in den Heiligen Geest gezegd: “De Heer heeft gesproken tot mijn Heer: Zet U aan mijn rechterhand, Totdat Ik uw vijanden leg Als een voetbank voor uw voeten.” ³⁷ David zelf noemt Hem dus Heer; hoe is Hij dan zijn zoon? En de grote menigte luisterde graag naar Hem. ³⁸ Nog sprak Hij bij zijn onderricht: Wacht u voor de schriftgeleerden, die er van houden, in lange gewaden rond te lopen, en op de markt te worden begroet; ³⁹ die de eerste zetels begeren in de synagogen, en de eerste plaatsen aan de gastmalen; ⁴⁰ die het goed der weduwen verslinden, en voor de schijn lange gebeden verrichten. Ze zullen des te strenger worden gevonnist. ⁴¹ En daar Hij tegenover de offerkist zat, zag Hij, hoe de menigte geld in de offerkist stortte. Een aantal rijken wierpen er veel in: ⁴² maar er kwam ook een arme weduwe, die er twee penningen, dat is een vierling, in deed. ⁴³ Hij riep zijn leerlingen, en sprak tot hen: Voorwaar, Ik zeg u: Deze arme weduwe heeft meer in de offerkist gestort dan alle anderen. ⁴⁴ Want allen hebben van hun overvloed geofferd, maar zij heeft van haar armoede alles gegeven, wat ze bezat, haar hele vermogen.

13

¹ Toen Hij daarop de tempel verliet, zei een zijner leerlingen tot Hem: Zie, Meester, wat een stenen, en wat een gebouwen! ² Jesus sprak tot hem: Ziet ge al die grote gebouwen? Er zal geen steen op de andere blijven, maar alles zal worden verwoest. ³ En toen Hij op de Olijfberg tegenover de tempel zat, ondervroegen Petrus, Jakobus, Johannes en

Andreas Hem afzonderlijk: ⁴ Zeg ons: wanneer zal dat gebeuren; en wat zal het teken zijn, dat dit alles zal worden vervuld? Nu begon Jesus hun te zeggen: ⁵ Past op, dat niemand u misleidt! ⁶ Want velen zullen met mijn Naam optreden, en zeggen, dat Ik het ben; en ze zullen er velen misleiden. ⁷ En wanneer gij zult horen van oorlogen en oorlogsgeruchten, schrikt er niet van; want dit moet allemaal wel gebeuren, maar het is het einde nog niet. ⁸ Volk zal opstaan tegen volk, en rijk tegen rijk; en er zullen aardbevingen zijn en hongersnood, hier en elders. Maar dit alles is slechts het begin van de weeën. ⁹ Weest op uw hoede. Men zal u aan gerechtshoven overleveren, in synagogen zult gij worden gegeseld, en voor landvoogden en koningen zult gij terecht staan terwille van Mij, om getuigenis voor hen af te leggen. ¹⁰ Doch eerst moet aan alle volken het evangelie worden verkondigd. ¹¹ En wanneer men u wegvoert en verraadt, weest dan niet bezorgd, wat gij zult zeggen; maar spreekt, wat u in dat uur zal worden ingegeven. Want niet gij zijt het, die spreekt, maar de Heilige Geest. ¹² De broer zal zijn broer ter dood overleveren, en de vader zijn kind; de kinderen zullen opstaan tegen hun ouders, en ze doden. ¹³ En gij zult gehaat zijn bij allen om mijn naam; maar wie volhardt ten einde toe, zal zalig worden. ¹⁴ Wanneer gij de gruwel der ontheiliging ziet staan, waar hij niet staan mag, —die het leest, begrippe het! — laten zij, die in Judea zijn, dan naar de bergen vluchten; ¹⁵ en wie op het dakterras is, dale niet af in het huis, en ga niet naar binnen, om iets mee te nemen uit zijn huis; ¹⁶ en wie op het veld is, kere niet terug, om zijn kleed te gaan halen. ¹⁷ Wee in die dagen de zwangere en zogende vrouwen! ¹⁸ Bidt toch, dat het niet in de winter gebeurt. ¹⁹ Want dat zullen dagen zijn van ellende, zoals er nooit is geweest van het begin der wereld af, die God heeft geschapen, tot heden toe, en zoals er ook nooit meer zal zijn. ²⁰ En zo de Heer die dagen niet had verkort, geen mens bleef behouden; maar om de uitverkorenen, die Hij Zich heeft gekozen, heeft Hij die dagen verkort. ²¹ Als dan iemand u zegt: Zie, hier is de Christus; zie, Hij is ginds; geloof het niet. ²² Want er zal menig valse-christus opstaan en tal van valse profeten, en ze zullen tekenen en wonderen verrichten; zodat als 't mogelijk was, ze zelfs de uitverkorenen zouden misleiden. ²³ Weest op uw hoede! Ziet, Ik heb u alles voorspeld. ²⁴ Maar in die dagen, na die ellende, zal de zon worden verduisterd, en de maan geen licht meer geven: ²⁵ de sterren zullen van de hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen worden geschokt. ²⁶ Dan zal men den Mensenzoon op de wolken zien komen met grote macht en majesteit. ²⁷ Dan zal Hij zijn engelen zenden, en Hij zal van de vier windstreken zijn uitverkorenen verzamelen, van het einde der aarde tot aan het einde des hemels. ²⁸ Leert van de vijgeboom deze gelijkenis. Wanneer zijn twijg al zacht is geworden, en de bladeren al ontspruiten, dan weet gij, dat de zomer nabij is. ²⁹ Zo ook, wanneer gij dit alles gebeuren ziet, weet dan, dat het dicht voor de deur staat. ³⁰ Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht gaat niet voorbij, eer dit alles is geschied. ³¹ Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan. ³² Maar van die dag of dat uur weet niemand iets af, zelfs niet de engelen in de hemel, noch de Zoon, maar de Vader alleen. ³³ Weest op uw hoede en waakt! Want gij weet niet,

wanneer de tijd daar is. ³⁴ Het gaat er mee, als met een mens, die naar het buitenland reisde, zijn huis verliet, en het beheer aan zijn dienaars overdroeg; aan ieder gaf hij zijn taak, en aan den deurwachter beval hij te waken. ³⁵ Waakt dus, want gij weet niet, wanneer de heer des huizes komt: 's avonds laat of te middernacht, bij het hanengekraai of 's morgens vroeg. ³⁶ Hij komt onverwacht; moge hij u niet slapend vinden. ³⁷ Wat Ik ú zeg, dat zeg Ik aan allen: Waakt!

14

¹ Twee dagen later was het Pasen, en het feest van de ongedesemde broden. En de opperpriesters en schriftgeleerden zochten naar een middel, om Hem met list gevangen te nemen, en te doden. ² Ze zeiden: Niet op het feest; er mocht eens oproer komen onder het volk. ³ Terwijl Hij nu te Betánië was in het huis van Simon den melaatse, en aanlag aan tafel, kwam er een vrouw, die een albasten kruik vol echte, kostbare nardus droeg; ze brak de kruik stuk, en goot de nardus uit over zijn hoofd. ⁴ Sommigen werden er verontwaardigd over, en zeiden: Waarom die verkwisting met de balsem? ⁵ Want deze balsem had voor meer dan driehonderd tienlingen verkocht kunnen worden, en aan de armen worden gegeven. En ze waren boos op haar. ⁶ Maar Jesus sprak: Laat haar met rust! Waarom valt gij haar lastig? Ze heeft een goed werk aan Mij gedaan. ⁷ Want de armen hebt gij altijd bij u, en gij kunt hun goed doen, wanneer gij wilt; Mij niet. ⁸ Zij heeft gedaan, wat ze kon; ze heeft reeds vooruit mijn lichaam gebalsemd voor de begrafenis. ⁹ Voorwaar, Ik zeg u: Overal, in heel de wereld, waar dit evangelie wordt gepreikt, zal ook tot hare gedachtenis worden vermeld, wat ze gedaan heeft. ¹⁰ Toen ging Judas Iskariot, een van de twaalf, naar de opperpriesters, om Hem aan hen over te leveren. ¹¹ Ze verheugden zich, toen ze dit hoorden, en beloofden hem, geld te geven. Hij zocht dus naar een gelegenheid, om Hem te verraden. ¹² Op de eerste dag der ongedesemde broden, waarop men het Pascha offerde, zeiden zijn leerlingen tot Hem: Waar wilt Gij, dat we U de toebereidselen gaan maken, om het paasmaal te eten? ¹³ Hij zond dus twee van zijn leerlingen heen, en zei hun: Gaat naar de stad; daar zult gij een man tegenkomen, die een kruik water draagt; gaat hem achterna. ¹⁴ en zegt, waar hij binnengaat, tot den heer des huizes: De Meester zegt: waar is de zaal, waar Ik met mijn leerlingen het paasmaal kan houden? ¹⁵ En Hij zal u een grote opperzaal aanwijzen, goed gemeubeld en van alles voorzien; maakt daar alles voor ons gereed. ¹⁶ De leerlingen gingen heen, kwamen in de stad, en vonden het, zoals Hij hun had gezegd; en ze maakten het paasmaal gereed. ¹⁷ Tegen de avond kwam Hij met het twaalfstal. ¹⁸ En terwijl ze aanlagen en aten, sprak Jesus: Voorwaar, Ik zeg u: één van u zal Mij verraden, een die met Mij eet. ¹⁹ Nu werden ze bedroefd, en vroegen Hem de een na den ander: Ben ik het? ²⁰ Hij sprak tot hen: Eén uit de twaalf, die met Mij in de schotel doopt. ²¹ De Mensenzoon gaat wel heen, zoals van Hem geschreven staat; maar wee dien mens, door wien de Mensenzoon verraden wordt. Het zou beter voor hem zijn, zo hij niet was geboren, die mens. ²² Terwijl zij nu aten, nam Jesus brood, zegende het, brak het, gaf het hun, en zeide: Neemt, dit is mijn lichaam.

²³ Daarna nam Hij de kelk, sprak een dankgebed uit, en gaf hun de kelk; en zij dronken er allen uit. ²⁴ En Hij zeide tot hen: Dit is mijn bloed van het Verbond, dat voor velen wordt vergoten. ²⁵ Voorwaar, Ik zeg u: Ik zal de vrucht van de wijnstok niet meer drinken tot op de dag, waarop Ik ze hernieuwd zal drinken in het koninkrijk Gods. ²⁶ En nadat zij de lofzang hadden gezongen, gingen zij naar de Olijfberg. ²⁷ Toen sprak Jesus tot hen: Deze nacht zult gij allen aan Mij worden geërgerd. Want er staat geschreven: "Ik zal den herder slaan. en de schapen zullen worden verstrooid." ²⁸ Maar wanneer Ik verrezen zal zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea. ²⁹ Petrus zei Hem: Al werden ook allen aan U geërgerd, ik niet. ³⁰ Jesus sprak tot hem: Voorwaar, Ik zeg u: Heden nog in deze nacht, eer de haan twee maal gekraaid heeft, zult ge Mij driemaal verloochenen. ³¹ Maar nog krachtiger zeide hij: Al moest ik zelfs met U sterven, verloochenen zal ik U niet. Zo spraken ook allen. ³² Toen kwamen zij aan een landgoed, Getsémani genaamd. Nu zei Hij tot zijn leerlingen: Zet u hier neer, terwijl Ik ga bidden. ³³ Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met Zich mee, en begon ontroerd en angstig te worden. ³⁴ En Hij sprak tot hen: Mijn ziel is dodelijk bedroefd: blijft hier en waakt. ³⁵ Hij ging nog een weinig verder, viel neer ter aarde, en bad, dat dit uur, zo het mogelijk was, Hem mocht voorbijgaan. ³⁶ Hij sprak: Abba, Vader; alles is mogelijk bij U; neem deze kelk van Mij weg. Maar niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt. ³⁷ Nu ging Hij terug, en vond hen in slaap. Hij sprak tot Petrus: Simon, slaapt ge? Kunt ge dan niet één uur waken? ³⁸ Waakt en bidt, opdat gij niet in bekoring komt. De geest is gewillig, maar het vlees is zwak. ³⁹ En weer ging Hij heen, en bad met dezelfde woorden. ⁴⁰ Hij keerde terug, en vond hen opnieuw in slaap; want hun ogen vielen toe. Ze wisten niet, wat ze Hem zouden antwoorden. ⁴¹ Toen kwam Hij voor de derde maal, en sprak tot hen: Slaapt nu voort, en rust uit. Het is beslist. Het uur is gekomen: ziet, de Mensenzoon wordt overgeleverd in de handen der zondaars. ⁴² Staat op, laat ons gaan; ziet, die Mij verraadt is nabij. ⁴³ En terwijl Hij nog sprak, kwam Judas, een van de twaalf, vergezeld van een bende met zwaarden en stokken, uitgezonden door de opperpriesters, schriftgeleerden en oudsten. ⁴⁴ De verrader had hun een teken gegeven, en gezegd: Dien Ik zal kussen. Hij is het; grijpt Hem vast, en leidt Hem weg onder strenge bewaking. ⁴⁵ Hij kwam dus, liep terstond op Hem toe, en zeide: Rabbi. En hij kuste Hem. ⁴⁶ Toen sloegen ze de hand aan Hem, en grepen Hem vast. ⁴⁷ Maar een der aanwezigen trok het zwaard, trof den knecht van den hogepriester, en sloeg hem het oor af. ⁴⁸ Nu nam Jesus het woord, en sprak tot hen: Gij zijt uitgetrokken als tegen een rover, met zwaarden en stokken, om Mij gevangen te nemen. ⁴⁹ Dag aan dag leerde Ik bij u in de tempel, en gij hebt Mij niet gegrepen. Maar zo moeten de Schriften worden vervuld. ⁵⁰ Toen verlieten Hem allen, en namen de vlucht. ⁵¹ Maar een jonge man, met slechts een nachtkleed om het lijf, ging Hem achterna. Ze grepen hem vast; ⁵² maar hij liet het nachtkleed in de steek, en vluchtte weg, ongekleed. ⁵³ Ze brachten Jesus bij den hogepriester; en alle opperpriesters, oudsten en schriftgeleerden kwamen bijeen. ⁵⁴ Petrus volgde Hem van verre tot in de voorhof van den hogepriester; hij zette zich bij de dienstknechten neer, om zich bij het vuur te

warmen. ⁵⁵ De opperpriesters en heel de Hoge Raad zochten nu naar een aanklacht tegen Jesus, om Hem ter dood te brengen. Maar ze vonden niets. ⁵⁶ Wel brachten velen valse beschuldigingen tegen Hem in, maar de getuigenissen stemden niet overeen. ⁵⁷ Toen traden er enigen naar voren, die vals tegen Hem getuigden, en zeiden: ⁵⁸ We hebben Hem horen zeggen: Ik zal deze tempel afbreken, die door mensenhanden is gemaakt, en in drie dagen een andere bouwen, die niet door mensenhanden gemaakt is. ⁵⁹ Maar ook hier stemde hun getuigenis niet overeen. ⁶⁰ Toen stond de hogepriester op in de kring, en ondervroeg Jesus, aldus: Antwoordt Gij niets? Wat getuigen dezen tegen U? ⁶¹ Maar Hij zweeg, en antwoordde niets. Opnieuw vroeg Hem de hogepriester, en zei Hem: Zijt Gij de Christus, de Zoon van den Gezegende? ⁶² Jesus sprak: Ik ben het! Gij zult den Mensenzoon gezeten zien aan de rechterhand der Majesteit, en Hem zien komen op de wolken des hemels. ⁶³ Toen scheurde de hogepriester zijn klederen, en zeide: Wat hebben we nog getuigen nodig? ⁶⁴ Gij hebt de godslastering gehoord. Wat dunkt u? En allen spraken het vonnis uit, dat Hij des doods schuldig was. ⁶⁵ Toen begonnen sommigen Hem te bespuwen, zijn gelaat te bedekken en Hem kaakslagen te geven, en dan tot Hem te zeggen: Profeteer! Ook de dienstknechten sloegen Hem in het gelaat. ⁶⁶ Terwijl Petrus zich dus beneden in de voorhof bevond, kwam daar een der dienstmeisjes van den hogepriester; ⁶⁷ en toen ze Petrus zich zag warmen, keek ze hem aan, en sprak: Ook gij waart bij Jesus van Názaret. ⁶⁸ Doch hij loochende het en sprak: Ik weet niet, ik begrijp niet, wat ge zegt. Hij ging weg naar de voorhal; en er kraaide een haan. ⁶⁹ Maar het dienstmeisje, dat hem had opgemerkt, begon nu weer tot de omstanders te zeggen: Hij is er een van. ⁷⁰ Maar hij loochende het opnieuw. Kort daarop zeiden ook de omstanders op hun beurt tot Petrus: Zeker, ook gij zijt er een van, want ge zijt een Galileër. ⁷¹ Nu begon hij te vloeken en te zweren: Ik ken den mens niet, van wien gij spreekt. ⁷² En aanstonds kraaide een haan voor de tweede maal. Toen dacht Petrus aan het woord, dat Jesus tot hem gesproken had: Eer de haan tweemaal gekraaid heeft, zult ge Mij driemaal verloochenen. En hij barstte in tranen los.

15

¹ Heel in de vroegte namen de opperpriesters met de oudsten, schriftgeleerden en heel de Hoge Raad een beslissing. Ze lieten Jesus binden, voerden Hem weg, en leverden Hem over aan Pilatus. ² Pilatus ondervroeg Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? Hij gaf hem ten antwoord: Ge zegt het. ³ Nu brachten de opperpriesters vele beschuldigingen tegen Hem in. ⁴ Pilatus vroeg Hem opnieuw: Antwoordt Gij niets? Zie, wat zware beschuldiging ze tegen U inbrengen. ⁵ Jesus gaf geen antwoord meer, zodat het Pilatus verbaasde. ⁶ Maar op de feestdagen liet hij hun, naar eigen keuze, een der gevangenen vrij. ⁷ Nu zat er een zekere Barabbas gevangen tegelijk met andere oproermakers, die bij het oproer een moord hadden begaan. ⁸ Toen het volk dan kwam opdagen, en aan Pilatus begon te vragen, wat hij hun gewoonlijk toestond. ⁹ antwoordde hij hun: Wilt gij, dat ik u den Koning der Joden vrijlaat? ¹⁰ Want hij begreep,

dat de opperpriesters Hem uit afgunst hadden overgeleverd. ¹¹ Maar de opperpriesters hitsten de menigte op: hij moest hun maar liever Barabbas vrijlaten. ¹² Pilatus hernam, en sprak tot hen: Wat moet ik dan met Hem doen, dien gij Koning der Joden noemt? ¹³ En ze schreeuwden opnieuw: Kruisig Hem! ¹⁴ Pilatus zei hun: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? Maar ze schreeuwden nog harder: Kruisig Hem! ¹⁵ Toen liet Pilatus hun Barabbas vrij, om het volk terwille te zijn: maar Jesus liet hij geselen, en gaf Hem over, om te worden gekruisigd. ¹⁶ Nu brachten de soldaten Hem naar binnen, in de voorhof van het rechthuis, en riepen de hele bende bijeen. ¹⁷ Ze hingen Hem het purper om, en vlochten een doornenkroon, en zetten die op zijn hoofd. ¹⁸ Toen gingen ze Hem huldigen: Wees gegroet, Koning der Joden! ¹⁹ Dan sloegen ze Hem met een rietstok op het hoofd, bespuwden Hem, wierpen zich op de knieën, en brachten Hem hulde. ²⁰ En nadat ze Hem hadden bespot, deden ze Hem het purper af, trokken Hem zijn klederen aan, en voerden Hem weg ter kruisiging. ²¹ Ze dwongen een voorbijganger, die juist van het veld kwam, zijn kruis te dragen; het was Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus. ²² Ze voerden Hem naar een plaats, die Gólgota of schedelplaats heet. ²³ Nu gaven ze Hem wijn te drinken met mirre vermengd; maar Hij nam er niet van. ²⁴ Na Hem gekruisigd te hebben, verdeelden ze zijn klederen, en wierpen het lot over hun aandeel. ²⁵ Het was het derde uur, toen ze Hem kruisigden. ²⁶ Het opschrift met de reden van zijn veroordeling luidde: De Koning der Joden! ²⁷ Met Hem kruisigden ze twee rovers, één aan zijn rechterhand, en één aan zijn linker. ²⁸ Toen werd de Schrift vervuld, die zegt: “En onder de booswichten werd Hij gerekend.” ²⁹ En zij die voorbijgingen, lasterden Hem, schudden het hoofd, en zeiden: Ba! Gij, die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, ³⁰ red Uzelf, kom af van het kruis! ³¹ Zo spotten ook de opperpriesters en schriftgeleerden onder elkander, en zeiden: Anderen heeft Hij gered, Zichzelf kan Hij niet redden; ³² de Christus, Israëls Koning, kome nu eens af van het kruis, opdat we het zien en geloven! Zelfs zij beschimpten Hem, die met Hem waren gekruisigd. ³³ Tegen het zesde uur tot het negende toe, viel er duisternis neer over het hele land. ³⁴ Omstreeks het negende uur riep Jesus met luider stem: Eloi Eloi, lamma sabaktáni; dat is: “Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij Mij!” ³⁵ Sommigen, die daar stonden, hoorden het en zeiden: Zie, Hij roept Elias. ³⁶ Eén hunner liep heen, vulde een spons met azijn, stak ze op een riet, gaf Hem te drinken, en zeide: Wacht, laat ons eens zien, of Elias Hem er soms af komt halen. ³⁷ Toen riep Jesus met luider stem, en gaf de geest. ³⁸ En het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën van boven tot onder. ³⁹ Toen nu de hoofdman, die tegenover Hem post had gevat, zag, dat Hij onder zulke omstandigheden gestorven was, sprak hij: Waarachtig, deze man was Gods Zoon. ⁴⁰ Ook enige vrouwen stonden van verre toe te zien; onder anderen, Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus den Jongeren en van Josef en Salome; ⁴¹ ze waren Hem gevolgd, toen Hij in Galilea was, om Hem te dienen; ook vele anderen waren er bij, die met Hem naar Jerusalem waren opgegaan. ⁴² Daar het een dag van voorbereiding was, daags voor de sabbat, en het reeds tegen de avond

liep, ⁴³ kwam Josef van Arimatea, een voornaam raadsheer, die ook zelf het koninkrijk Gods verwachtte, en ging vrijmoedig naar Pilatus, om hem het lichaam van Jesus te vragen. ⁴⁴ Pilatus verwonderde zich, dat Hij reeds gestorven was; hij ontbood den hoofdman, en vroeg hem, of Hij al lang was gestorven. ⁴⁵ En toen hij dit van den hoofdman vernomen had, stond hij het lichaam aan Josef af. ⁴⁶ Nu kocht deze een lijnwaad, nam Hem af van het kruis, en wikkelde Hem in het lijnwaad. En hij legde Hem in een graf, dat in een rots was uitgehouwen, en rolde een steen voor de ingang van het graf. ⁴⁷ Maria Magdalena en Maria van Josef zagen toe, waar Hij werd neergelegd.

16

¹ Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria Magdalena, Maria van Jakobus, en Salome specerijen, om Jesus te gaan balsemen. ² Zeer vroeg op de eerste dag der week, bij het opgaan der zon, kwamen ze bij het graf. ³ En ze zeiden tot elkander: Wie zal ons de steen weggrollen voor de ingang van het graf? ⁴ Maar toen ze gingen zien, merkten ze, dat de steen al op zij was gerold; want hij was zeer groot. ⁵ Ze gingen het graf in, en zagen aan de rechterkant een jongeling zitten, in een wit gewaad gekleed. Ze werden hevig ontsteld. ⁶ Maar hij sprak tot haar: Weest maar niet bang! Gij zoekt Jesus van Názaret, die gekruisigd is? Hij is verrezen; hier is Hij niet. Ziet hier de plaats, waar men Hem heeft neergelegd. ⁷ Gaat nu heen, en zegt aan zijn leerlingen en aan Petrus: Hij gaat u vóór naar Galilea; daar zult gij Hem zien, zoals Hij het u heeft gezegd. ⁸ Ze gingen naar buiten, en vluchtten weg van het graf; want schrik en ontzetting had haar bevangen. En ze zeiden er niemand iets van; zo bang waren ze. ⁹ Toen Hij dan verrezen was, 's morgens vroeg, op de eerste dag van de week, verscheen Hij het eerst aan Maria Magdalena, uit wie Hij zeven duivels had uitgedreven. ¹⁰ Deze ging het melden aan hen, die met Hem waren geweest, en die nu treurden en weenden. ¹¹ Maar toen ze hoorden, dat Hij leefde en door haar was gezien, geloofden ze het niet. ¹² Daarna verscheen Hij in een andere gedaante aan twee van hen, die op weg waren naar buiten. ¹³ Deze gingen terug, en meldden het aan de anderen; maar ook hen geloofden ze niet. ¹⁴ Eindelijk verscheen Hij aan alle elf, terwijl ze aan tafel waren. Hij verweet hun het ongelooft en de verstoktheid van hart, omdat ze hèn niet hadden geloofd, die Hem na de verrijzenis hadden gezien. ¹⁵ En Hij sprak tot hen: Gaat heel de wereld door, en predikt het evangelie aan ieder schepsel. ¹⁶ Wie gelooft en gedoopt is, zal zalig worden; maar wie niet gelooft, zal worden veroordeeld. ¹⁷ Deze wonderen zullen hen vergezellen, die hebben geloofd: in mijn Naam zullen ze duivels uitdrijven; vreemde talen zullen ze spreken; ¹⁸ slangen zullen ze opnemen; en al drinken ze dodelijk vergif, het zal hun niet schaden; zieken zullen ze de handen opleggen, en zij zullen genezen. ¹⁹ Toen de Heer Jesus met hen gesproken had, is Hij opgenomen ten hemel, en is neergezeten aan de rechterhand Gods. ²⁰ Maar zij trokken uit, om overal te preken; en de Heer werkte met hen mee, en bevestigde het woord door de wonderen, die het vergezelden.

Het Evangelie volgens Lucas

¹ Daar reeds velen ondernomen hebben, een verhaal samen te stellen van de gebeurtenissen, die onder ons zijn geschied, ² en zoals ze ons door de eerste ooggetuigen en bedienaars van het Woord zijn overgeleverd, ³ kwam het ook mij wenselijk voor, beste Teófilus, na alles, van de aanvang af, nauwkeurig te hebben onderzocht, het ordelijk voor u te beschrijven, ⁴ om u de waarachtigheid te doen zien van de leer, waarin ge onderwezen zijt. ⁵ In de dagen van Herodes, koning van Judea, was er een priester Zakarias geheten, uit het priesterlijk geslacht van Abias; zijn vrouw behoorde tot de dochters van Aäron, en heette Elisabet. ⁶ Beiden waren rechtschapen in de ogen van God, en leefden onberispelijk in al de geboden en voorschriften van den Heer. ⁷ Ze hadden geen kinderen; want Elisabet was onvruchtbaar, en beiden waren reeds hoogbejaard. ⁸ Eens, dat zijn afdeling de beurt had, om de dienst voor God te verrichten, ⁹ werd hij, zoals dit bij de priesters gebruikelijk was, door het lot aangewezen, om de tempel des Heren binnen te gaan en wierook te offeren. ¹⁰ En al het volk stond buiten te bidden op het uur van het wierookoffer. ¹¹ Daar verscheen hem een engel des Heren, die rechts van het wierookaltaar stond. ¹² Zakarias ontstelde bij dit gezicht, en beefde van angst. ¹³ Maar de engel sprak tot hem: Vrees niet, Zakarias, want uw gebed is verhoord; Elisabet, uw vrouw, zal u een zoon schenken, en ge zult hem Johannes noemen. ¹⁴ Ge zult juichen en jubelen, en velen zullen zich over zijn geboorte verheugen. ¹⁵ Want hij zal groot zijn voor den Heer; hij zal geen wijn drinken, noch sterke drank; en reeds van de schoot zijner moeder af zal hij worden vervuld van den Heiligen Geest. ¹⁶ En vele kinderen van Israëel zal hij bekeren tot den Heer hun God; ¹⁷ hij zal voor Hem uitgaan met de geest en de macht van Elias, om de harten der vaders tot de kinderen terug te brengen, en de weerspannigen tot de gezindheid van rechtvaardigen, en den Heer een goedgestemd volk gaan bereiden. ¹⁸ Maar Zakarias zei tot den engel: Waaraan zal ik dat erkennen? Want ik ben oud, en ook mijn vrouw is reeds op jaren. ¹⁹ De engel antwoordde hem: Ik ben Gábriël; ik sta voor Gods aanschijn, en ben gezonden, om u toe te spreken, en u deze blijde boodschap te brengen. ²⁰ Zie, ge zult stom zijn en niet kunnen spreken, tot de dag waarop dit geschieden zal; omdat ge mijn woorden niet hebt geloofd, die te hunner tijd in vervulling zullen gaan. ²¹ Intussen stond het volk op Zakarias te wachten, en verwonderde zich er over, dat hij zolang in de tempel bleef. ²² Maar toen hij buiten kwam, en niet tot hen kon spreken, begrepen ze, dat hij in de tempel een verschijning gezien had; wel maakte hij gebaren, maar hij bleef stom. ²³ Toen zijn diensttijd voorbij was, ging hij naar huis. ²⁴ Enige tijd later kwam zijn vrouw Elisabet in gezegende omstandigheden; ze verborg zich vijf maanden lang, en sprak: ²⁵ Dit heeft de Heer voor mij gedaan, toen Hij neerzag, om mijn schande bij de mensen weg te nemen. ²⁶ In de zesde maand werd de engel Gábriël door God naar een stad van Galilea gezonden, Názaret genaamd, ²⁷ tot een maagd, die verloofd was aan

een man, die Josef heette, en uit het huis van David was; de naam van de maagd was Maria. ²⁸ De engel trad bij haar binnen, en sprak: Wees gegroet, vol van genade. De Heer is met u; gij zijt de gezegende onder de vrouwen. ²⁹ Ze verschrok van dit woord, en vroeg zich af, wat die groet kon beduiden. ³⁰ De engel zeide haar: Vrees niet, Maria, want gij hebt genade gevonden bij God. ³¹ Zie, gij zult in uw schoot ontvangen, en een Zoon baren; en gij zult Hem Jesus noemen. ³² Hij zal groot zijn, en Zoon van den Allerhoogste worden genoemd. God de Heer zal Hem de troon van zijn vader David geven; Hij zal koning zijn over het huis van Jakob in eeuwigheid, ³³ en aan zijn koningschap zal geen einde komen. ³⁴ Maria sprak tot den engel: Hoe kan dit geschieden, daar ik geen man beken? ³⁵ De engel antwoordde haar: De Heilige Geest zal op u neerdalen, en de kracht van den Allerhoogste zal u overschaduwden; daarom ook zal wat uit u wordt geboren, heilig zijn, en de Zoon van God worden genoemd. ³⁶ Zie, uw bloedverwant Elisabet heeft ook een zoon ontvangen in haar ouderdom, en zij, die onvruchtbaar heette, is in haar zesde maand; ³⁷ want niets is onmogelijk bij God. ³⁸ Nu sprak Maria: Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord. En de engel ging van haar heen. ³⁹ In die dagen ging Maria op weg, en spoedde zich het bergland in, naar een stad van Juda. ⁴⁰ Ze kwam in het huis van Zakarias, en begroette Elisabet. ⁴¹ Toen Elisabet de groet van Maria vernam, sprong het kind op in haar schoot, en werd Elisabet van den Heiligen Geest vervuld. ⁴² Met luider stem hief ze aan: Gij zijt de gezegende onder de vrouwen, en gezegend is de vrucht van uw schoot! ⁴³ Wat valt mij te beurt, dat de moeder van mijn Heer naar mij toekomt? ⁴⁴ Want zie, zodra de klank van uw groet mij in de oren klonk, sprong het kind van vreugde op in mijn schoot. ⁴⁵ Zalig zij, die geloofd heeft; want wat haar namens den Heer is gezegd, zal worden vervuld. ⁴⁶ Maria sprak: Mijn ziel prijst groot den Heer; Mijn geest jubelt van vreugde ⁴⁷ In God, mijn Redder; ⁴⁸ Want Hij ziet op de geringheid neer van zijn dienstmaagd. Zie, van nu af prijzen mij zalig Alle geslachten; ⁴⁹ Want de Machtige heeft aan mij grote dingen gedaan: Zijn Naam is heilig! ⁵⁰ Zijn barmhartigheid reikt van geslacht tot geslacht Over hen, die Hem vrezen; ⁵¹ Hij toont de kracht van zijn arm, En slaat de trotsen van harte uiteen. ⁵² De machtigen haalt Hij neer van de troon, Maar Hij verheft de geringen; ⁵³ Behoeftigen overlaadt Hij met gaven, En rijken zendt Hij ledig heen. ⁵⁴ Hij heeft Zich over Israël, zijn dienaar, ontfermd; Zijn barmhartigheid indachtig: ⁵⁵ Zoals Hij tot onze vaders sprak: Aan Abraham en zijn zaad voor altijd. ⁵⁶ Maria bleef ongeveer drie maanden bij haar; toen keerde ze terug naar huis. ⁵⁷ Zo kwam voor Elisabet de tijd van haar moederschap, en ze baarde een zoon. ⁵⁸ Haar burenen en familie hoorden, dat de Heer haar grote barmhartigheid had betoond, en ze deelden in haar vreugde. ⁵⁹ Op de achtste dag kwam men het kind besnijden, en men wilde het Zakarias noemen, naar de naam van zijn vader. ⁶⁰ Maar zijn moeder nam het woord en sprak: Neen, Johannes zal hij heten. ⁶¹ Ze zeiden haar: Er is niemand in uw familie, die deze naam heeft. ⁶² Nu gaven ze zijn vader een teken, hoe hij hem wilde noemen. ⁶³ Hij vroeg een schrijfbordje, en schreef: Zijn naam is Johannes. Allen waren er over verwonderd.

⁶⁴ Maar op hetzelfde ogenblik ging zijn mond en tong los; hij sprak, en zegende God. ⁶⁵ Al hun bureu werden met ontzag vervuld, en in heel het bergland van Judea werden al deze dingen besproken. ⁶⁶ Allen, die het hoorden, dachten er over na, en zeiden: Wat zal er toch worden van dat kind? Waarachtig, de hand des Heren was met hem! ⁶⁷ En zijn vader Zakarias, vervuld van den Heiligen Geest, profeteerde en sprak: ⁶⁸ Geloofd zij de Heer, Israëls God! Want Hij heeft zijn volk bezocht en verlost, ⁶⁹ En ons een hoorn van redding verwekt In het huis van David, zijn dienaar. ⁷⁰ Zoals Hij eeuwen geleden beloofd had Door de mond zijner heilige profeten: ⁷¹ Om ons redding te brengen van onze vijanden, En uit de hand van al, die ons haten. ⁷² Om Zich te ontfermen over onze vaders, En zijn heilig Verbond te gedenken, ⁷³ De eed, die Hij zwoer, Aan Abraham, onzen vader. ⁷⁴ Om ons te vergunnen, om zonder vrees, Uit de hand onzer vijanden verlost, ⁷⁵ Hem te dienen, vroom en rechtschapen, Voor zijn aanschijn al onze dagen. ⁷⁶ En Gij nu, kleine knaap, Zult profet van den Allerhoogste worden genoemd; Want ge zult uitgaan voor den Heer, Om zijn wegen te bereiden. ⁷⁷ Om zijn volk het heil te doen kennen In de vergiffenis zijner zonden, ⁷⁸ Door de tedere ontferming van onzen God, Die ons de Dageraad uit den hoge zal brengen. ⁷⁹ Om te verlichten, die in duisternis zijn, En in de schaduw van de dood zijn gezeten; Om onze schreden te richten Naar de weg van de vrede. ⁸⁰ En de knaap groeide op, en kreeg een krachtige geest. Hij bleef in de woestijn tot de dag, dat hij voor Israël zou optreden.

2

¹ In die dagen nu verscheen er een besluit van keizer Augustus, om een volkstelling over heel de wereld te houden. ² Deze volkstelling had plaats, eer Quirinius landvoogd van Syrië was. ³ Allen gingen op reis, om zich aan te geven, ieder naar zijn eigen stad. ⁴ En daar Josef uit het huis en het geslacht van David was, vertrok ook hij uit Galilea, uit de stad Názaret, naar Judea naar de stad van David, Bétlehem geheten, ⁵ om zich aan te geven met Maria, zijn verloofde vrouw, die in gezegende omstandigheden was. ⁶ Terwijl ze daar waren, brak de tijd van haar moederschap aan; ⁷ ze baarde haar eerstgeboren Zoon, wikkelde Hem in doeken, en legde Hem neer in een kribbe; want in het nachtverblijf was voor hen geen plaats. ⁸ Nu waren er herders in die streek, die in het open veld overnachtten, en hun kudde bewaakten. ⁹ Eensklaps stond er voor hen een engel des Heren, en de glorie des Heren omstraalde hen; een hevige vrees greep hen aan. ¹⁰ Maar de engel sprak tot hen: Vreest niet; want zie, ik verkondig u een grote vreugde, die voor het hele volk is bestemd. ¹¹ Heden is u in de stad van David een Verlosser geboren, Christus de Heer! ¹² Dit zal u het teken zijn: ge zult een Kindje vinden, dat in doeken is gewikkeld, en in een kribbe ligt. ¹³ En plotseling was de engel door een hemelse legerschare omringd; ze loofden God, en zeiden: ¹⁴ Glorie aan God in den hogen, En vrede op aarde Onder de mensen van goede wil! ¹⁵ Toen de engelen weer naar de hemel waren gevaren, spraken de herders tot elkander: Laten we naar Bétlehem gaan, om te zien wat er gebeurd is, en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt. ¹⁶ Ze snelden

er heen, en vonden Maria en Josef met het Kindje, dat in de kribbe lag. ¹⁷ Toen ze Het zagen, verhaalden ze, wat hun over dit Kind was gezegd. ¹⁸ Allen, die het hoorden, stonden verbaasd over het verhaal van de herders; ¹⁹ maar Maria bewaarde dit alles in haar hart, en overwoog het bij zichzelf. ²⁰ Nu keerden de herders weer terug; ze loofden God, en zongen Hem lof, om al wat ze hadden gehoord en gezien, juist zoals het hun was gezegd. ²¹ Toen de acht dagen voorbij waren, die zijn besnijdenis vooraf moesten gaan, ontving Hij de naam Jesus, die de engel Hem reeds had gegeven, eer Hij in de moederschoot was ontvangen. ²² En toen de tijd was gekomen voor hun reiniging volgens de Wet van Moses, brachten ze Hem naar Jerusalem, om Hem op te dragen aan den Heer, ²³ zoals er geschreven staat in de Wet des Heren: "Ieder kind van het mannelijk geslacht, dat de moederschoot opent, moet den Heer worden toegewijd", ²⁴ en ook om een offer te brengen, naar het bevel van 's Heren Wet: een paar tortels of twee jonge duiven. ²⁵ Zie, nu was er te Jerusalem een man, Simeon genaamd; hij was een rechtvaardig en godvrezend man, die verlangend uitzag naar de vertroosting van Israël, en over wien de Heilige Geest was gekomen. ²⁶ De Heilige Geest had hem geopenbaard, dat hij de dood niet zou zien, voordat hij den Gezalfde des Heren had aanschouwd. ²⁷ Nu kwam hij naar de tempel, geleid door den Geest. En toen de ouders het Kind Jesus binnenbrachten, om voor Hem de voorschriften der Wet te volbrengen, ²⁸ nam ook hij Het in zijn armen, zegende God, en sprak: ²⁹ Nu laat Gij, o Heer, uw dienaar gaan, In vrede naar uw woord. ³⁰ Want mijn ogen hebben uw heil aanschouwd, ³¹ Dat Gij bereid hebt voor het oog aller volken: ³² Een licht, tot verlichting der heidenen, En tot luister van Israël, uw volk. ³³ Zijn vader en moeder stonden verbaasd over wat er van Hem werd gezegd. ³⁴ Simeon zegende hen, en sprak tot Maria, zijn moeder: Zie, Hij is bestemd tot val en opstanding van velen in Israël, en tot een teken van tegenspraak; ³⁵ en een zwaard zal ook uw eigen ziel doorboren. Zo moeten de gedachten van veler harten worden ontsluit. ³⁶ Ook was er een profetes, Anna, de dochter van Fanoëel, uit de stam van Aser. Ze was hoogbejaard. Na haar jeugd was ze zeven jaar gehuwd geweest; ³⁷ nu was ze een weduwe van vier en tachtig jaar. Nooit verliet ze de tempel, maar diende God dag en nacht onder vasten en bidden. ³⁸ Juist op dat ogenblik kwam ook zij naderbij; ook zij loofde God, en sprak over het Kind met allen, die Jerusalems verlossing verwachtten. ³⁹ En toen ze alles volgens de Wet des Heren hadden volbracht, keerden ze naar Galilea terug, en naar Názaret, hun woonplaats. ⁴⁰ Het Kind groeide op, en nam in krachten toe; Het werd van wijsheid vervuld, en Gods genade rustte op Hem. ⁴¹ Ieder jaar reisden zijn ouders tegen het paasfeest naar Jerusalem. ⁴² En toen Hij twaalf jaar oud was geworden, trokken zij weer naar Jerusalem op, zoals dit voor het feest gebruikelijk was. ⁴³ Maar toen ze na afloop der feestdagen terugkeerden, bleef het Kind Jesus te Jerusalem achter. Zijn ouders bemerkten het niet, ⁴⁴ maar meenden, dat Hij Zich onder het reisgezelschap bevond; ze reisden dus de hele dag voort, en zochten Hem toen onder familie en bekenden. ⁴⁵ Maar toen ze Hem niet vonden, gingen ze Hem zoeken, en keerden naar Jerusalem terug. ⁴⁶ Na drie dagen vonden ze Hem in

de tempel, terwijl Hij te midden der leraars zat, naar hen luisterde en hen ondervroeg; ⁴⁷ allen, die Hem hoorden, waren verbaasd over zijn schranderheid en over zijn antwoorden. ⁴⁸ Ze stonden versteld van dat schouwspel. Maar zijn moeder zei tot Hem: Mijn Kind, waarom hebt Gij ons dit aangedaan? Zie, uw vader en ik zoeken in doodsangst naar U. ⁴⁹ Hij sprak tot hen: Waarom hebt gij Mij gezocht? Wist gij dan niet, dat Ik in het huis van mijn Vader moet zijn? ⁵⁰ Maar ze begrepen niet, wat Hij tot hen sprak. ⁵¹ Nu ging Hij met hen naar Názaret terug. En Hij was hun onderdanig. Zijn moeder bewaarde dit alles in haar hart. ⁵² En Jesus nam toe in wijsheid en jaren, en in welgevallen bij God en de mensen.

3

¹ In het vijftiende regeringsjaar van keizer Tiberius, toen Pontius Pilatus landvoogd was van Judea, Herodes viervorst van Galilea, zijn broer Filippus viervorst van Iturea en het gewest Trachonitis, en Lusánias viervorst van Abilene. ² onder den hogepriester Annas en Káifas, kwam Gods woord tot Johannes, den zoon van Zakarias, in de woestijn. ³ Toen trad hij op in heel de omtrek van de Jordaan, en preekte een doopsel van boetvaardigheid tot vergiffenis der zonden; ⁴ zoals geschreven staat in het boek der voorspellingen van den profeet Isaias: De stem van een roepende in de woestijn. Bereidt de weg des Heren, Maakt recht zijn paden. ⁵ Elk ravijn zal worden gedempt, Iedere berg en heuvel worden geslecht; De kronkelpaden zullen recht, De oneffene wegen effen worden. ⁶ En alle vlees zal zien Gods heil. ⁷ Hij sprak dus tot de scharen, die uitliepen, om door hem te worden gedoopt: Adderenbroed, wie heeft u geleerd, de komende wraak te ontvluchten? ⁸ Brengt dus waardige vruchten van boetvaardigheid voort: en gaat niet zeggen bij uzelf: We hebben Abraham tot vader. Want ik zeg u, dat God de macht heeft, om uit deze stenen voor Abraham kinderen te verwekken. ⁹ Reeds ligt de bijl aan de wortel der bomen. Iedere boom, die geen goede vruchten draagt, wordt omgehouden, en in het vuur geworpen. ¹⁰ Het volk ondervroeg hem en sprak: Wat moeten we doen? ¹¹ Hij gaf hun ten antwoord: Wie twee paar kleren heeft, moet delen met hem, die er geen heeft; en wie te eten heeft, moet hetzelfde doen. ¹² Ook tollenaars kwamen ten doop, en zeiden hem: Meester, wat moeten wij doen? ¹³ Hij zei hun: Vordert niet meer, dan wat is vastgesteld. ¹⁴ Ook soldaten ondervroegen hem, en zeiden: En wij, wat moeten wij doen? Hij zei hun: Doet niemand overlast aan, maakt u niet aan afpersing schuldig, en weest tevreden met uw soldij. ¹⁵ Maar toen het volk in spanning kwam, en allen zich begonnen af te vragen, of Johannes misschien de Christus kon zijn. ¹⁶ verklaarde Johannes aan allen: Ik voor mij doop u met water, maar er komt er Een, die machtiger is dan ik: ik ben niet waardig, zijn schoenriem los te maken. Hij zal u dopen met den Heiligen Geest en met vuur. ¹⁷ Hij heeft zijn wan in de hand, en Hij zal zijn dorsvloer zuiveren: de tarwe verzamelen in zijn schuur, maar het kaf verbranden in onuitblusbaar vuur. ¹⁸ Zo bracht hij, met nog veel andere vermaningen, de blijde boodschap aan het volk. ¹⁹ Maar toen de viervorst Herodes door hem werd berispt naar aanleiding van

Heródias, de vrouw van zijn broer, en over al de misdaden die hij had bedreven, ²⁰ voegde Herodes nog dit er aan toe, dat hij Johannes in de kerker sloot. ²¹ Toen nu al het volk zich liet dopen, en ook Jesus gedoopt was, ging eensklaps, terwijl Hij aan het bidden was, de hemel open, ²² en daalde de Heilige Geest in lichamelijke gedaante als een duif op Hem neer. En er klonk een stem uit de hemel: Gij zijt mijn welbeminte Zoon; in U heb Ik welbehagen. ²³ Toen Jesus optrad, was Hij ongeveer dertig jaar oud. Hij was, naar men meende, de zoon van Josef, den zoon van Eli, ²⁴ zoon van Mattat, zoon van Levi, zoon van Melki, zoon van Jannai, zoon van Josef, ²⁵ zoon van Mattatias, zoon van Amos, zoon van Naóem, zoon van Esli, zoon van Naggai, ²⁶ zoon van Maät, zoon van Mattatias, zoon van Seméin, zoon van Josef, zoon van Juda, ²⁷ zoon van Jóannan, zoon van Resa, zoon van Zoróbabel, zoon van Salátiël, zoon van Neri, ²⁸ zoon van Melki, zoon van Addi, zoon van Kosam, zoon van Elmadám, zoon van Er, ²⁹ zoon van Jesus, zoon van Eliézer, zoon van Joram, zoon van Mattat, zoon van Levi, ³⁰ zoon van Simeon, zoon van Juda, zoon van Josef, zoon van Jonam, zoon van Eljakim, ³¹ zoon van Mélea, zoon van Menna, zoon van Máttata, zoon van Natan, zoon van David, ³² zoon van Jesse, zoon van Obed, zoon van Boöz, zoon van Salmon, zoon van Naässon, ³³ zoon van Ammínadab, zoon van Admin, zoon van Arni, zoon van Esron, zoon van Fares, zoon van Juda, ³⁴ zoon van Jakob, zoon van Isaäk, zoon van Abraham, zoon van Tara, zoon van Nachor, ³⁵ zoon van Seróeg, zoon van Ragaóe, zoon van Paleg, zoon van Eber, zoon van Sala, ³⁶ zoon van Kainán, zoon van Arpaksád, zoon van Sem, zoon van Noè, zoon van Lamek, ³⁷ zoon van Matóesala, zoon van Henok, zoon van Jared, zoon van Maláleël, zoon van Kainán, ³⁸ zoon van Enos, zoon van Set, zoon van Adam, zoon van God.

4

¹ Toen verliet Jesus, vervuld van den Heiligen Geest, de Jordaan, en werd door den Geest naar de woestijn gevoerd, ² veertig dagen lang; en Hij werd door den duivel bekoord. In al die dagen at Hij niets; en toen ze ten einde waren, kreeg Hij honger. ³ Nu sprak de duivel tot hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg tot die steen, dat hij brood moet worden. ⁴ Jesus antwoordde hem: Er staat geschreven: “De mens zal niet leven van brood alleen”. ⁵ Daarna voerde hij Hem naar een hoger punt, en toonde Hem in een enkel ogenblik al de koninkrijken der wereld. ⁶ En de duivel zeide Hem: Ik zal U al die macht en de heerlijkheid daarvan geven; want mij zijn ze geschonken, en ik geef ze, wien ik wil. ⁷ Wanneer Gij mij aanbidt, zal dit alles het uwe zijn. ⁸ Jesus antwoordde hem: Er staat geschreven: “Ge zult den Heer uw God aanbidden, en Hem alleen dienen”. ⁹ Nu voerde hij Hem naar Jerusalem en plaatste Hem op het dakterras van de tempel. En hij zei Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, werp U dan van hier naar beneden. ¹⁰ Want er staat geschreven: Zijn engelen zal Hij over U bevelen, om U te behoeden; ¹¹ en ze zullen U op de handen dragen, opdat Gij aan geen steen uw voet zoudt stoten. ¹² Jesus antwoordde hem: Er is gezegd: “Ge zult den Heer uw God niet beproeven”. ¹³ Nadat de duivel al zijn bekeringen had uitgeput, verliet hij Hem voor een tijd. ¹⁴ Toen keerde

Jesus in de kracht van den Geest naar Galilea terug. En zijn faam drong heel de omtrek door. ¹⁵ Hij gaf onderricht in hun synagogen, en werd door allen geëerd. ¹⁶ Zo kwam Hij ook te Názaret, waar Hij was groot gebracht, en ging naar gewoonte op de sabbat naar de synagoge. Toen Hij opstond, om de voorlezing te houden, ¹⁷ reikte men Hem het boek van den profeet Isaias over. Hij rolde het boek open, en trof de plaats, waar geschreven staat: ¹⁸ De Geest des Heren rust op Mij; Want Hij heeft Mij gezalfd, Om aan armen de blijde boodschap te brengen. ¹⁹ Hij heeft Mij gezonden, Om aan gevangenen verlossing, Aan blinden genezing te verkondigen; Om verdrukten in vrijheid te stellen, Om aan te kondigen het genadejaar van den Heer. ²⁰ Toen rolde Hij het boek dicht, gaf het aan den beambte terug, en zette Zich neer. Aller ogen waren in de synagoge op Hem gevestigd. ²¹ Nu ving Hij aan, en sprak tot hen: Heden is het Schriftwoord, dat gij gehoord hebt, vervuld. ²² Allen betuigden Hem bijval, en stonden verbaasd over de lieflijke woorden, die er vloeiden uit zijn mond. En ze zeiden: Is dit niet de zoon van Josef? ²³ Hij sprak tot hen: Gij zult Mij zeker dit spreekwoord doen horen: Geneesheer, genees uzelf. Doe ook hier in uw vaderstad, wat, naar we vernamen, in Kafárnaum is geschied. ²⁴ Hij ging voort: Voorwaar, Ik zeg u: geen profeet wordt in zijn eigen geboortestad erkend. ²⁵ Voorwaar, Ik zeg u: Er waren veel weduwen in Israëel in de dagen van Elias, toen de hemel drie jaar en zes maanden gesloten bleef, zodat er over heel het land grote hongersnood heerste; ²⁶ en toch, tot niemand van haar werd Elias gezonden. maar wel tot een weduwe te Sarepta van Sidónië. ²⁷ Ook waren er veel melaatsen in Israëel in de tijd van den profeet Eliseüs; en toch, niemand van hen werd gereinigd, maar wel Naámán, de Syriër. ²⁸ Toen ze dit hoorden, werden allen in de synagoge woedend; ²⁹ ze sprongen op, wierpen Hem de stad uit, voerden Hem naar de rand van de berg, waarop hun stad was gebouwd, om Hem naar beneden te storten. ³⁰ Maar Hij ging midden door hen heen, en vertrok. ³¹ Nu daalde Hij naar Kafárnaum af, een stad van Galilea, en trad op sabbat als leraar voor hen op. ³² Men stond verbaasd over zijn leer; want Hij sprak met gezag. ³³ Eens was er in de synagoge een man, met een onreinen, duivelsen geest. Hij riep met luider stem: ³⁴ Wel, wat hebt Gij met ons te maken, Jesus van Názaret? Zijt Gij gekomen, om ons in het verderf te storten? Ik weet, wie Gij zijt: de Heilige Gods. ³⁵ Maar Jesus gebood hem: Zwijg, en ga van hem uit. De geest slingerde hem tussen de omstanders in, en ging van hem uit, zonder hem enig letsel te doen. ³⁶ Allen waren verbaasd, en zeiden tot elkander: Wat mag dat toch zijn? Want met gezag en macht gebiedt Hij de onreine geesten, en ze gaan uit. ³⁷ En zijn faam ging overal in de omtrek rond. ³⁸ Toen Hij de synagoge had verlaten, begaf Hij Zich naar het huis van Simon. De schoonmoeder van Simon lag ziek aan zware koorts; en men vroeg Hem haar te helpen. ³⁹ Hij boog Zich over haar heen, gebood de koorts, en deze verliet haar. Onmiddellijk stond ze op, en bediende Hem. ⁴⁰ Na zonsondergang brachten allen hun zieken, aan welke kwaal ze ook leden, naar Hem toe; Hij legde hun één voor één de handen op, en genas ze. ⁴¹ Ook gingen van velen de boze geesten uit, terwijl ze riepen: Gij zijt de Zoon van God. Maar ten strengste verbood Hij hun te spreken, omdat ze wisten, dat Hij de

Christus was. ⁴² Toen het dag was geworden, ging Hij heen, en begaf Hij Zich naar een eenzame plaats. De scharen zochten naar Hem; en toen ze Hem hadden bereikt, trachtten ze Hem te beletten, van hen heen te gaan. ⁴³ Maar Hij zeide hun: Ook aan andere steden moet Ik de blijde boodschap van het koninkrijk Gods gaan verkondigen; want daartoe ben Ik gezonden. ⁴⁴ En Hij preekte in de synagogen van Judea.

5

¹ Toen Hij eens aan de oever van het meer van Gennézaret stond, drong de menigte op Hem aan, om het woord Gods te horen. ² Nu zag Hij twee boten liggen aan de oever van het meer; de vissers waren er uitgegaan, en spoelden de netten. ³ Hij stapte in een der boten, die aan Simon toebehoorde, en verzocht hem, een weinig van wal te steken. Hij zette Zich neer, en begon van de boot uit de menigte te onderrichten. ⁴ Toen Hij zijn toespraak had beëindigd, zei Hij tot Simon: Steek nu verder van wal, en werp uw netten uit voor de vangst. ⁵ Maar Simon antwoordde Hem: Meester, we hebben de hele nacht gewerkt, en niets gevangen; toch werp ik op uw woord de netten uit. ⁶ Ze deden het, en vingden zoveel vis, dat hun net er van scheurde. ⁷ Nu wenkten ze hun makkers in de andere boot, om hen te komen helpen. Ze kwamen, en vulden beide boten tot zinkens toe. ⁸ Toen Simon Petrus dit zag, viel hij Jesus te voet, en sprak: Heer, ga weg van mij, want ik ben een zondig mens. ⁹ Ontzetting had hem aangegrepen over de vangst, die ze hadden gedaan; hem en allen die bij hem waren, ¹⁰ ook Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, die tot de gezellen van Simon behoorden. Maar Jesus zei tot Simon: Vrees niet; van nu af zult ge mensen vangen. ¹¹ Toen brachten ze de boten aan wal, verlieten alles, en volgden Hem. ¹² Eens, dat Hij Zich in zekere stad bevond, was daar een man, die melaats was van onder tot boven. Toen hij Jesus zag, viel hij op zijn aangezicht neer, en smeekte Hem: Heer, zo Gij wilt, kunt Gij me reinigen. ¹³ Hij strekte de hand uit, raakte hem aan, en zeide: Ik wil, word gereinigd. En terstond was zijn melaatsheid verdwenen. ¹⁴ Hij beval hem, het niemand te zeggen, “maar ga heen, vertoon u aan den priester, en offer voor uw reiniging, wat Moses als bewijs voor hen heeft voorgeschreven.” ¹⁵ Hoe langer hoe meer begon zich zijn faam te verbreiden. Talrijke scharen kwamen bijeen, om Hem te horen en van hun ziekten te worden genezen. ¹⁶ Maar Hij trok Zich in de eenzaamheid terug, om te bidden. ¹⁷ Op zekere dag was Hij bezig met onderricht te geven, toen er ook farizeën bij kwamen zitten en wetgeleerden, die uit alle dorpen van Galilea en Judea en uit Jerusalem waren gekomen. En de kracht des Heren deed Hem genezingen verrichten. ¹⁸ Zie, daar brachten enige mannen op een rustbed een man, die verlamd was; ze trachtten hem binnen te dragen, en voor Hem neer te leggen. ¹⁹ Daar ze hem echter wegens de menigte niet naar binnen konden brengen, klommen ze op het dak, en lieten hem met het bed door het dak naar beneden, midden in het huis en vóór Jesus. ²⁰ Toen Hij hun geloof zag, zeide Hij: Mens, uw zonden zijn u vergeven. ²¹ Maar de schriftgeleerden en farizeën begonnen zich af te vragen: Wie is Hij dan toch? Hij zegt godslasteringen! Wie kan zonden vergeven, dan God alleen? ²² Jesus, die hun gedachten

kende, nam het woord en zei hun: Wat overlegt gij nog bij uzelf? ²³ Wat is gemakkelijker te zeggen: uw zonden zijn u vergeven, of te zeggen: sta op, en ga heen? ²⁴ Welnu, opdat gij weten moogt, dat de Mensenzoon macht heeft op aarde, om zonden te vergeven, (hier sprak Hij tot den lamme:) Ik zeg u: Sta op, neem uw bed, en ga naar huis. ²⁵ Onmiddellijk stond hij op voor aller ogen, nam zijn bed, ging naar huis, en verheerlijkte God onderweg. ²⁶ Allen stonden verbaasd, en loofden God; ze werden door vrees bevangen, en zeiden: We hebben heden wonderbare dingen gezien. ²⁷ Toen Hij daarna verder ging, zag Hij een tollenaar, Levi genaamd, aan het tolhuis zitten. Hij zeide hem: Volg Mij. ²⁸ En hij stond op, liet alles achter, en volgde Hem. ²⁹ Nu richtte Levi in zijn huis een groot gastmaal voor Hem aan; en een talrijke menigte van tollenaars en anderen lagen met hen aan tafel aan. ³⁰ De farizeën en schriftgeleerden morden daarover tegen zijn leerlingen, en zeiden: Waarom eet en drinkt gij met de tollenaars en zondaars? ³¹ Jesus gaf hun ten antwoord: De gezonden hebben geen geneesheer nodig, wel de zieken. ³² Ik ben niet gekomen, om de rechtvaardigen te roepen, maar wel de zondaars, om ze te bekeren. ³³ Ze zeiden tot Hem: De leerlingen van Johannes en die der farizeën vasten en bidden dikwijls, maar de uwen eten en drinken. ³⁴ Jesus zei hun: Kunt gij dan de bruiloftsgasten laten vasten, zolang de bruidegom bij hen is? ³⁵ Maar er zullen dagen komen, dat de bruidegom van hen wordt weggenomen; in die dagen zullen ze vasten. ³⁶ Ook sprak Hij tot hen de volgende gelijkenis: Niemand scheurt een lap uit een nieuw kleed, om hem op een oud kleed te zetten; anders scheurt hij het nieuwe kleed stuk, terwijl de lap van het nieuwe toch niet bij het oude past. ³⁷ Ook giet niemand nieuwe wijn in oude zakken; anders doet de nieuwe wijn de zakken bersten; de wijn loopt weg, en de zakken gaan verloren. ³⁸ Neen, nieuwe wijn moet men in nieuwe zakken doen. ³⁹ En niemand, die oude wijn heeft te drinken, verlangt naar de nieuwe; want hij zegt: de oude is best.

6

¹ Eens ging Hij op een sabbat door een korenveld, en zijn leerlingen plukten aren af, wreven ze met de handen uit, en aten ze op. ² Enige farizeën zeiden dus: Waarom doet gij, wat op de sabbat niet is geoorloofd? ³ Jesus gaf hun ten antwoord: Hebt ge dan niet gelezen, wat David deed, toen hij met zijn gevolg honger had? ⁴ Hoe hij het huis van God binnenging, de toonbroden nam en opat, en er van gaf aan hen die bij hem waren? En toch mag niemand ze eten, dan de priesters alleen. ⁵ Ook zeide Hij hun: De Mensenzoon is Heer van de sabbat. ⁶ Op een andere sabbat ging Hij de synagoge binnen, om onderricht te geven. Daar was een man, wiens rechterhand was verdord. ⁷ De schriftgeleerden en farizeën bespieden Hem, of Hij ook op de sabbat zou genezen, om Hem dan te kunnen beschuldigen. ⁸ Daar Hij hun gedachten kende, sprak Hij tot den man met de verdorde hand: Sta op, en kom in het midden. Hij stond op, en ging er staan. ⁹ Nu sprak Jesus tot hen: Ik vraag u, of men op de sabbat goed mag doen of kwaad, iemand redden of doden? ¹⁰ Hij liet zijn blik over hen allen gaan, en sprak tot hem: Streck uw hand uit! Hij strekte ze uit, en zijn hand

was genezen. ¹¹ Maar ze werden razend van woede, en bespraken onder elkander, wat ze Jesus zouden doen. ¹² In die dagen ging Hij het gebergte in, om te bidden, en bracht er de nacht door in het gebed tot God. ¹³ Toen de dag aanbrak, riep Hij zijn leerlingen bijeen, en koos er twaalf van hen uit, die Hij apostelen noemde: ¹⁴ Simon, dien Hij ook Petrus noemde, en Andreas, zijn broer; Jakobus en Johannes; Filippus en Bartolomeüs; ¹⁵ Matteüs en Tomas; Jakobus van Alfeüs, en Simon, bijgenaamd de ijveraar, ¹⁶ Judas (broer) van Jakobus, en Judas Iskariot, die een verrader werd. ¹⁷ Nu daalde Hij met hen af, en bleef op een vlakte staan. Daar bevond zich ook een talrijke groep van zijn leerlingen en een grote volksmenigte uit heel Judea en Jerusalem, en uit het kustland van Tyrus en Sidon, ¹⁸ die gekomen waren, om Hem te horen en van hun kwalen genezen te worden. Allen, die door onreine geesten werden gekweld, werden genezen. ¹⁹ En al het volk zocht Hem aan te raken; want er ging een kracht van Hem uit, die allen genas. ²⁰ Nu sloeg Hij zijn ogen op naar zijn leerlingen, en sprak: Zalig gij armen; want aan u behoort het koninkrijk Gods. ²¹ Zalig gij, die thans honger lijdt; want gij zult worden verzadigd. Zalig gij, die nu weent; want gij zult lachen. ²² Zalig zijt gij, wanneer de mensen u haten, u om den Mensenzoon uitbannen en honen, en smaad werpen op uw naam. ²³ Verheugt u op die dag en jubelt; zie, uw loon is groot in de hemel. Want zó hebben hun vaders de profeten behandeld. ²⁴ Maar wee u, rijken; want gij hebt uw troost al ontvangen. ²⁵ Wee u, die thans zijt verzadigd; want gij zult honger lijden. Wee u, die nu lacht; want gij zult treuren en wenen. ²⁶ Wee u, wanneer alle mensen u prijzen; want zó hebben hun vaders met de valse profeten gedaan. ²⁷ Maar Ik zeg tot u, die naar Mij luistert: Bemint uw vijanden; doet wel aan die u haten; ²⁸ zegent die u vloeken; bidt voor wie u lasteren. ²⁹ Wie u op de ene wang slaat, keer hem ook de andere toe; en wie u van de mantel berooft, weiger hem ook het onderkleed niet. ³⁰ Geef aan ieder die iets van u vraagt, en eis het uwe niet terug van hem, die het neemt. ³¹ En zoals ge wilt, dat de mensen u doen, doet het ook aan hen. ³² Als gij bemint die u liefhebben, wat voor verdienste hebt gij dan wel? Want ook de zondaars hebben lief, die hen beminnen. ³³ Als gij weldoet aan hen die u weldoen, wat voor verdienste hebt gij dan wel? De zondaars doen dat immers ook. ³⁴ En als gij leent aan hen, van wie gij hoopt iets terug te krijgen, wat voor verdienste hebt gij dan wel? Ook de zondaars lenen aan zondaars, om evenveel terug te krijgen. ³⁵ Neen, hebt uw vijanden lief, doet wel en leent uit, zonder er iets voor terug te hopen; dan zal uw loon groot zijn, en zult gij kinderen zijn van den Allerhoogste. Hij is goedertieren, zelfs voor de ondankbaren en bozen. ³⁶ Weest dus barmhartig, zoals ook uw Vader barmhartig is. ³⁷ Oordeelt niet, en gij zult niet worden geoordeeld. Vonnist niet, en gij zult niet worden gevonnist. Spreekt vrij, en gij zult vrijgesproken worden. ³⁸ Geeft, en u zal worden gegeven: een goede, volgestampte, geschudde en overlopende maat zal u in de schoot worden gestort. Want met de maat, waarmee ge meet, zal ook u worden gemeten. ³⁹ Hij zei hun ook een gelijkenis. Kan een blinde een blinde leiden? Vallen dan beiden niet in een kuil? ⁴⁰ Geen leerling staat boven den leraar; slechts de goedgevormde leerling zal als zijn leraar zijn. ⁴¹ Hoe ziet ge

de splinter in het oog van uw broeder, en de balk in uw eigen oog ziet ge niet? ⁴² Of hoe kunt ge tot uw broeder zeggen: Broeder, laat mij de splinter trekken uit uw ogen, en de balk in uw eigen oog ziet ge niet? Huichelaar, trek eerst de balk uit uw eigen oog; dan zult ge zien, hoe ge de splinter uit het oog van uw broeder moet trekken. ⁴³ Neen, er is geen goede boom, die slechte vruchten draagt; geen slechte boom, die goede vruchten draagt. ⁴⁴ Want iedere boom wordt aan zijn vruchten gekend; van doornen plukt men geen vijgen, en van een braambos snijdt men geen druiven. ⁴⁵ De goede mens brengt het goede voort uit de goede schat van zijn hart; maar de slechte mens brengt uit de slechte schat het slechte voort. Want de mond spreekt, waar het hart vol van is. ⁴⁶ Waarom noemt gij Mij Heer, Heer; en gij doet niet wat Ik zeg? ⁴⁷ Wie tot Mij komt en mijn woorden hoort, maar zich er ook naar gedraagt. Ik zal u tonen aan wien hij gelijk is. ⁴⁸ Hij is gelijk aan een man, die een huis wilde bouwen, die graven en uitdiepen bleef, en de grondslag legde op de rots. Toen er nu een stortvloed kwam, beukte de stroom tegen dit huis; maar hij kon het niet doen wankelen, want het was stevig gebouwd. ⁴⁹ Maar wie hoort, en er niet naar handelt, is gelijk aan een man, die een huis zonder grondslag bouwde, boven op de grond. De stroom beukte er tegen aan; het huis viel aanstonds in, en werd geheel verwoest.

7

¹ Toen Hij nu zijn toespraak tot het volk geheel had beëindigd, ging Hij naar Kafárnaum. ² Zeker honderdman nu had een knecht, aan wien hij zeer gehecht was; deze was ziek, en lag op sterven. ³ Daar hij van Jesus had horen spreken, zond hij joodse ouderlingen naar Hem toe, met het verzoek, om zijn knecht te komen genezen. ⁴ Toen ze bij Jesus waren gekomen, smeekten ze Hem dringend, en zeiden: Hij verdient, dat Gij dit voor hem doet; ⁵ want hij is ons volk genegen, en heeft voor ons de synagoge gebouwd. ⁶ Jesus ging dus met hen mee. Toen Hij al dicht bij het huis was gekomen, zond de honderdman vrienden naar Hem toe met de boodschap: Heer, doe geen moeite. Neen, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt. ⁷ Daarom ook heb ik me zelf niet waardig geacht, om tot U te komen; maar spreek slechts één woord, en mijn knecht zal genezen. ⁸ Want ook ik ben een man, die zelf onder gezag ben gesteld, en soldaten onder me heb. En tot den een zeg ik: Ga, en hij gaat; en tot den ander: Kom, en hij komt; en tot mijn knecht: Doe dit, en hij doet het. ⁹ Toen Jesus dit hoorde, verwonderde Hij Zich over hem; Hij wendde Zich tot de menigte, die Hem volgde, en sprak: Ik zeg u, zo'n groot geloof heb Ik zelfs in Israël niet gevonden. ¹⁰ En bij hun terugkomst thuis vonden de boden den knecht gezond. ¹¹ Enige tijd later ging Hij naar een stad. Naïn geheten, vergezeld van zijn leerlingen en van een talrijke schare. ¹² Juist toen Hij de stadspoort naderde, werd er een dode uitgedragen, de enige zoon van zijn moeder, die weduwe was. Heel veel mensen uit de stad vergezelden haar. ¹³ Toen de Heer haar zag, had Hij innig medelijden met haar, en zeide tot haar: Ween maar niet. ¹⁴ Hij kwam dichterbij, en raakte de baar aan; de dragers bleven staan. En Hij sprak: Jonge man, Ik zeg u: Sta op. ¹⁵ De dode richtte zich op, en begon te spreken.

Zo gaf Hij hem aan zijn moeder terug. ¹⁶ Allen werden door vrees bevangen; ze verheerlijkten God en zeiden: Een groot profeet is onder ons opgestaan; en: God heeft zijn volk bezocht! ¹⁷ En deze roep over Hem ging heel Judea rond, en overal in de omtrek. ¹⁸ De leerlingen van Johannes gingen hem dit alles vertellen. ¹⁹ Toen riep Johannes twee van zijn leerlingen, en zond hen tot den Heer met de vraag: Zijt Gij het, die komen moet, of moeten we een ander verwachten? ²⁰ De mannen gingen dus naar Hem toe en zeiden: Johannes de Doper heeft ons tot U gezonden met de vraag: Zijt Gij het, die komen moet, of moeten we een ander verwachten? ²¹ Juist op dat ogenblik genas Hij velen van ziekten, kwalen en boze geesten, en schonk Hij veel blinden het gezicht terug. ²² Hij gaf hun dus ten antwoord: Gaat en bericht aan Johannes, wat gij gezien en gehoord hebt. Blinden zien en kreupelen gaan, melaatsen worden gereinigd en doven horen, doden verrijzen en aan armen wordt het evangelie verkondigd. ²³ Zalig is hij, die zich aan Mij niet ergert. ²⁴ Toen de boden van Johannes waren vertrokken, begon Hij tot het volk over Johannes te spreken: Wat zijt gij in de woestijn gaan zien? Een riet, dat door de wind wordt bewogen? ²⁵ Neen; wat zijt gij gaan zien? Een mens in zachte kleren gedost? Zie, die dure kleren en overvloed hebben, zijn in de paleizen der koningen. ²⁶ Wat zijt gij gaan zien? Een profeet? Ja, Ik zeg u, en meer dan een profeet. ²⁷ Hij is het, van wien geschreven staat: "Zie Ik zend mijn gezant voor U uit, Die U de weg zal bereiden." ²⁸ Ik zeg u: groter profeet dan Johannes de Doper is er niet onder de kinderen der vrouwen. Toch is de kleinste in het koninkrijk Gods groter dan hij. ²⁹ Al het volk, zelfs de tollenaars, hebben naar hem geluisterd, en Gods rechtvaardigheid erkend, door het doopsel van Johannes te ontvangen. ³⁰ Maar de farizeëen en de wetgeleerden hebben Gods raadsbesluit over zichzelf verijdeld, door zijn doopsel niet te ontvangen. ³¹ Waarmee zal Ik dan de mensen van dit geslacht vergelijken; waaraan zijn ze gelijk? ³² Ze zijn gelijk aan kinderen, die op de markt zitten, en elkander toeroepen en zeggen: We hebben voor u op de fluit gespeeld, En gij hebt niet gedanst; We hebben een treurlied gezongen, En gij hebt niet geschreid. ³³ Want Johannes de Doper kwam; hij at geen brood en dronk geen wijn, en gij zegt: Hij is van den duivel bezeten. ³⁴ Maar de Mensenzoon kwam; Hij at en dronk, en gij zegt: Zie wat een gulzigaard, wat een wijndrinker, wat een vriend van tollenaars en zondaars. ³⁵ Maar de wijsheid wordt gerechtvaardigd door al haar kinderen. ³⁶ Een der farizeëen verzocht Hem eens bij zich ten eten. Hij ging het huis van den farizeër binnen, en lag aan tafel aan. ³⁷ En zie, daar was een vrouw, die in de stad als zondares bekend stond. Toen ze vernam, dat Hij in het huis van den farizeër aan tafel was, ging ze er heen met een albasten kruik vol balsem. ³⁸ Wenend ging ze achter Hem staan, bij zijn voeten, en begon zijn voeten met tranen te besproeien, en met het hoofdhaar af te drogen. Dan kuste ze zijn voeten, en zalfde ze met balsem. ³⁹ Toen de farizeër, die Hem genodigd had, dit zag, zeide hij bij zichzelf: Als Hij een profeet was, zou Hij weten, wie en wat voor een vrouw het is, die Hem aanraakt; een zondares! ⁴⁰ Nu nam Jesus het woord en sprak tot hem: Simon, Ik heb u iets te zeggen. Hij zeide: Spreek, Meester. ⁴¹ Een geldschieder had twee schuldenaars; de een

was hem vijfhonderd tienlingen schuldig, de andere vijftig. ⁴² Daar ze niet konden betalen, schold hij het beiden kwijt. Wie van de twee zal nu het meest van hem houden? ⁴³ Simon antwoordde: Ik vermoed: hij, wien hij het meest heeft kwijtgescholden. Hij zei hem: Ge hebt juist geoordeeld. ⁴⁴ Nu keerde Hij Zich naar de vrouw, en sprak tot Simon: Ziet ge die vrouw? Ik ben in úw huis gekomen; gij goot geen water op mijn voeten, maar zij heeft mij voeten met haar tranen besproeid en met de haren afgedroogd. ⁴⁵ Gij hebt Mij geen kus gegeven; maar zij heeft, sinds Ik binnenkwam, niet opgehouden, mijn voeten te kussen. ⁴⁶ Gij hebt mijn hoofd niet met olie gezalfd, maar zij heeft mijn voeten met balsem gezalfd. ⁴⁷ En daarom zeg Ik u: Haar zonden, haar vele zonden zijn haar vergeven; want zij heeft veel liefde getoond. Wien weinig vergeven wordt, toont weinig liefde. ⁴⁸ Nu sprak Hij tot haar: Uw zonden zijn u vergeven. ⁴⁹ De disgenoten begonnen bij zichzelf te zeggen: Wie is Hij, dat Hij zelfs zonden vergeeft? ⁵⁰ Maar Hij zei tot de vrouw: Uw geloof heeft u gered, ga heen in vrede.

8

¹ Daarna ging Hij rond door steden en dorpen, om te preken en het koninkrijk Gods te verkondigen. Hij was vergezeld van het twaalfstal, ² en van enige vrouwen, die van boze geesten en ziekten waren verlost: Maria, Magdalena geheten, uit wie zeven duivels waren uitgegaan. ³ Johanna, de vrouw van Choesa, den hofmeester van Herodes. Susanna en vele anderen, die hun met haar vermogen ten dienste stonden. ⁴ Toen er eens een grote menigte bijeen was, daar men uit alle steden naar Hem was toegestroomd, sprak Hij in een gelijkenis: ⁵ De zaaier ging uit, om zijn zaad te zaaien. En onder het zaaien viel een gedeelte langs de weg; het werd vertrapt, en de vogels uit de lucht pikten het op. ⁶ Een ander gedeelte viel op de rots: even kwam het op, maar verdorde, omdat het geen vocht had. ⁷ Een ander gedeelte viel tussen de doornen; en de doornen schoten mede op, en verstikten het. ⁸ Een ander gedeelte viel op de goede aarde; het schoot op, en droeg honderdvoudige vrucht. Na deze woorden riep Hij uit: Wie oren heeft om te horen, hij hore. ⁹ Zijn leerlingen vroegen Hem naar de zin der gelijkenis. ¹⁰ Hij sprak: U is het gegeven, de geheimen te kennen van het koninkrijk Gods, maar tot de overigen wordt in parabels gesproken; opdat ze zouden zien en niet inzien, zouden horen en niet verstaan. ¹¹ Dit is de zin der gelijkenis: Het zaad is Gods woord. ¹² Het zaad langs de weg zijn zij, die het woord wel horen; maar dan komt de duivel en neemt het weg uit hun hart, opdat ze niet zouden geloven en worden gered. ¹³ Het zaad op de rots zijn zij, die het woord met vreugde aanvaarden, zodra ze het horen, maar die geen wortel hebben geschoten; een tijd lang geloven ze wel, maar in de tijd der beproeving vallen ze af. ¹⁴ Het zaad, dat tussen de doornen valt, zijn zij, die wel hebben geluisterd, maar die gaandeweg door de zorgen, de rijkdom en de genoegens van het leven zich laten verstikken en nooit tot rijpheid komen. ¹⁵ Maar het zaad, dat in de goede aarde valt, zijn zij, die met een goed en edel hart het woord vernemen, het aanvaarden, en het vrucht doen dragen door te volharden. ¹⁶ Niemand steekt een lamp aan, en verbergt ze onder een bak, of zet ze onder een bed; maar hij

plaatst ze op de kandelaar, opdat wie binnenkomt, het licht kan zien. ¹⁷ Want niets is verborgen, of het zal worden geopenbaard; en niets is geheim, of het wordt bekend en het komt aan het licht. ¹⁸ Let er dus op, hoe gij luistert. Want wie heeft, hem zal gegeven worden; en wie niet heeft, hem zal ook nog ontnomen worden, wat hij meent te bezitten. ¹⁹ Nu kwamen zijn moeder en broeders naar Hem toe, maar door de menigte konden ze Hem niet bereiken. ²⁰ Men boodschapte Hem: Uw moeder en broeders staan buiten en willen U zien. ²¹ Maar Hij gaf ten antwoord: Mijn moeder en broeders zijn zij, die het woord Gods horen, en er naar handelen. ²² Op zekere dag ging Hij met zijn leerlingen in een boot, en zeide tot hen: Laten we oversteken naar de andere kant van het meer. Ze staken van wal; ²³ en onder de vaart sliep Hij in. Maar een hevige storm brak los op het meer: ze kregen water binnen en liepen gevaar. ²⁴ Ze gingen naar Hem toe, wekten Hem en zeiden: Meester, Meester, we vergaan. Toen stond Hij op, en gebod aan de wind en de golven; ze bedaarden, en het werd stil. ²⁵ Maar tot hen zeide Hij: Waar is uw geloof? Met angstige verbazing zeiden ze tot elkander: Wie is Hij toch, dat Hij zelfs de winden gebiedt en het water, en dat ze Hem gehoorzamen? ²⁶ Ze legden aan in het land der Gerasenen, dat tegenover Galilea ligt. ²⁷ Zodra Hij aan wal was gestapt, kwam Hem uit de stad een man tegemoet, die door duivels was bezeten. Sinds lang droeg hij geen kleren meer, en verbleef niet in huis, maar in de grafspelonken. ²⁸ Toen hij Jesus zag, viel hij gillend voor Hem neer, en schreeuwde het uit: Wat hebt Gij met ons te maken. Jesus, Zoon van den allerhoogsten God? Ik bid U, mij niet te gaan kwellen. ²⁹ Want Hij had den onreinen geest geboden, den man te verlaten. Reeds dikwijls toch had hij zich van hem meester gemaakt. Dan had men hem met ketens en voetboeien gebonden, om hem vast te houden; maar hij had de boeien stuk gebroken, en was door den duivel naar eenzame plaatsen gejaagd. ³⁰ Jesus vroeg hem: Hoe is uw naam? Hij zei: Legioen. Want vele duivels waren in hem gevaren. ³¹ Ze verzochten Hem dringend, hun niet te gelasten, naar de afgrond te gaan. ³² Nu liep daar op de berg een grote troep zwijnen te grazen. Ze verzochten Hem, hun toe te staan, in die zwijnen te varen. Hij stond het hun toe. ³³ Toen gingen de duivels uit van den mens, en wierpen zich op de zwijnen; en de troep plofte van de steilte in het meer, en verdronk. ³⁴ Toen de drijvers zagen, wat er gebeurde, vluchtten ze heen, en vertelden het in stad en land. ³⁵ Men kwam dus zien, wat er gebeurd was. Toen ze nu bij Jesus kwamen, en den man, uit wien de duivels waren uitgegaan, gekleed en goed bij verstand aan Jesus' voeten vonden zitten, werden ze bang. ³⁶ Nu verhaalden nog de ooggetuigen, hoe de bezetene was verlost. ³⁷ Toen verzocht Hem de hele bevolking van het gebied der Gerasenen, om van hen heen te gaan; want een ontzettende vrees greep hen aan. Nu ging Hij weer in de boot, om terug te keren; ³⁸ en de man, uit wien de duivels waren uitgegaan, vroeg Hem verlof, om bij Hem te blijven. Maar Hij zond hem heen, en zeide: ³⁹ Ga naar huis, en verhaal al wat God u gedaan heeft. Hij ging heen, en vertelde heel de stad door, wat Jesus hem had gedaan. ⁴⁰ Bij Jesus' terugkeer kwam Hem de schare begroeten; ze stonden allen op Hem te wachten. ⁴¹ En zie, daar naderde een

man, Jäirus genaamd, die overste van de synagoge was. Hij viel voor Jesus' voeten neer, en verzocht Hem, mee naar zijn huis te komen, ⁴² omdat hij een enige dochter had, ongeveer twaalf jaren oud, die op sterven lag. Terwijl Hij er heenging, drong de menigte tegen Hem op. ⁴³ Nu was daar een vrouw, die twaalf jaar lang aan bloedvloeiing leed, en heel haar vermogen aan geneesheren had uitgegeven, maar door niemand genezen kon worden. ⁴⁴ Ze trad achter Hem aan, en raakte de zoom van zijn kleed aan; aanstonds hield haar bloedvloeiing op. ⁴⁵ Jesus sprak: Wie heeft Mij aangeraakt? Allen ontkenden het, en Petrus zeide: Meester, de menigte omringt U, en dringt op U aan. ⁴⁶ Maar Jesus sprak: Iemand heeft Mij aangeraakt; want Ik heb een kracht van Mij voelen uitgaan. ⁴⁷ Toen de vrouw zag, dat ze ontdekt was, trad ze bevend vooruit, viel Hem te voet, en verhaalde voor heel het volk, waarom ze Hem had aangeraakt, en hoe ze aanstonds was genezen. ⁴⁸ Maar Hij zei haar: Dochter, uw geloof heeft u gered; ga in vrede. ⁴⁹ Terwijl Hij nog sprak, kwam er iemand van den overste der synagoge, en zeide Hem: Uw dochter is gestorven; val den Meester niet langer lastig. ⁵⁰ Jesus hoorde het, en sprak tot hen: Vrees niet, maar geloof; en ze zal worden gered. ⁵¹ Bij het huis gekomen, liet Hij niemand met Zich binnengaan dan Petrus, Johannes en Jakobus met den vader en de moeder van het meisje. ⁵² Allen weenden er, en jammerden over haar. Maar Hij sprak: Weent niet; ze is niet dood, maar ze slaapt. ⁵³ Men lachte Hem uit, overtuigd, dat ze dood was. ⁵⁴ Hij vatte haar bij de hand, en riep: Meisje, sta op! ⁵⁵ En haar geest keerde weer, en ogenblikkelijk stond ze op; en Hij gelastte, dat men haar te eten zou geven. ⁵⁶ Haar ouders waren buiten zichzelf van verbazing; maar Hij verbood hun, het gebeurde aan iemand te vertellen.

9

¹ Nu riep Hij het twaalftal bijeen, gaf hun macht en gezag over alle duivels, en tot genezing der zieken, ² en zond ze uit om het koninkrijk Gods te gaan preken, en zieken te genezen. ³ Hij sprak tot hen: Neemt niets mee op weg; geen stok, geen reiszak, geen brood en geen geld; zelfs geen tweede onderkleed moogt gij hebben. ⁴ In welk huis gij ook uw intrek neemt, blijft daar, totdat gij weer afreist. ⁵ En waar men u niet ontvangt, verlaat die stad, en schudt zelfs het stof van uw voeten als een getuigenis tegen hen. ⁶ Toen gingen ze heen, en trokken de dorpen rond; ze preekten het evangelie overal, en genazen de zieken. ⁷ Herodes, de viervorst, vernam het gebeurde, en wist niet, wat hij er van denken moest. Want sommigen zeiden: Johannes is van de doden opgestaan; ⁸ anderen: Elias is verschenen; anderen weer: Een van de oude profeten is verrezen. ⁹ Herodes zeide: Ik heb toch Johannes onthoofd; maar wie is deze dan, over wien ik dit alles hoor? En hij zocht een gelegenheid, om Hem te zien. ¹⁰ Toen de apostelen waren teruggekeerd, verhaalden ze Hem alwat ze gedaan hadden. Hij nam ze mee, en vertrok met hen alleen naar een stad, Betsáida genaamd. ¹¹ Maar het volk merkte het, en ging Hem achterna. Hij ontving ze, sprak tot hen over het koninkrijk Gods, en Hij genas, wie genezing behoefde. ¹² Maar toen de avond begon te vallen, kwam het

twaalfstal naar Hem toe, en zeide: Zend de menigte heen; dan kunnen ze naar de omliggende dorpen en vlekken gaan, om onderkomen en voedsel te vinden; want we zijn hier in een verlaten streek. ¹³ Hij sprak tot hen: Geeft gij hun te eten. Ze zeiden: We hebben slechts vijf broden en twee vissen; of zouden we zelf misschien voor al dat volk eten moeten gaan kopen? ¹⁴ Want er waren ongeveer vijf duizend mannen. Maar Hij zei tot zijn leerlingen: Laat hen in groepen van vijftig gaan zitten. ¹⁵ Ze deden het, en deden ze allen neerzitten. ¹⁶ Nu nam Hij de vijf broden en de twee vissen, zag ten hemel op, sprak er de zegen over uit, brak ze en gaf ze aan de leerlingen, om ze de menigte aan te bieden. ¹⁷ Allen aten en werden verzadigd; en ze verzamelden het overschot: twaalf korven met brokken. ¹⁸ Toen Hij eens in de eenzaamheid aan het bidden was, en de leerlingen bij Hem waren, stelde Hij hun de vraag: Wien zegt het volk, dat Ik ben? ¹⁹ Ze antwoordden: Johannes de Doper; anderen: Elias; anderen weer: Een van de oude profeten is verrezen. ²⁰ Hij zeide hun: Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben? Petrus antwoordde: De Christus van God. ²¹ En Hij verbood hun ten strengste, dit aan iemand te zeggen. ²² Nu zeide Hij: De Mensenzoon zal veel moeten lijden, en verworpen worden door de oudsten en opperpriesters en schriftgeleerden. Hij zal worden gedood, en op de derde dag verrijzen. ²³ Nu sprak Hij tot allen: Zo iemand mijn volgeling wil zijn, dan moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen iedere dag, en Mij volgen. ²⁴ Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen; maar wie zijn leven verliest om Mijntwil, zal het redden. ²⁵ Wat baat het den mens, zo hij de hele wereld wint, maar zichzelf prijsgeeft of schade berokkent? ²⁶ Want wie zich schaamt over Mij en mijn woorden, over hem zal Zich ook de Mensenzoon schamen, als Hij in zijn heerlijkheid komt, en in die van zijn Vader en van de heilige engelen. ²⁷ Voorwaar, Ik zeg u: Daar zijn er onder de hier aanwezigen, die de dood niet zullen smaken, voordat ze het koninkrijk Gods hebben gezien. ²⁸ Ongeveer acht dagen later nam Jesus Petrus, Johannes en Jakobus met Zich mee, en ging de berg op, om te bidden. ²⁹ En terwijl Hij bad, veranderde het uiterlijk van zijn gelaat, en zijn kleed werd schitterend wit. ³⁰ Zie, twee mannen spraken met Hem; het waren Moses en Elias, ³¹ die in heerlijkheid waren verschenen, en zijn dood bespraken, die Hij te Jerusalem zou ondergaan. ³² Petrus en zijn gezellen waren intussen door slaap overmand; eerst bij hun ontwaken zagen ze zijn heerlijkheid en de beide mannen, die bij Hem stonden. ³³ Toen dezen van Hem weg wilden gaan, sprak Petrus tot Jesus: Meester, het is ons goed, hier te zijn; laat ons drie tenten opslaan, één voor U, één voor Moses en één voor Elias. Hij wist niet goed wat hij zeide. ³⁴ Terwijl hij zo sprak, kwam er een wolk, die hen overschaduwde; en toen de leerlingen hen de wolk zagen ingaan, werden ze bang. ³⁵ En uit de wolk klonk een stem: Deze is mijn uitverkoren Zoon; luistert naar Hem. ³⁶ Terwijl de stem klonk, bevond Zich Jesus alleen. Ze bewaarden het stilzwijgen over wat ze hadden gezien, en vertelden het toen nog aan niemand. ³⁷ Toen ze de volgende dag van de berg afdaalden, kwam een talrijke menigte Hem tegemoet. ³⁸ En zie, een man uit de menigte riep hun toe, en zeide: Meester, ik bid U, zie neer op mijn zoon; want hij is mijn enig kind. ³⁹ Zie,

een geest grijpt hem aan, en plotseling gilt hij het uit; hij doet hem stuiptrekken en schuimbekken, en als hij hem heeft uitgeput, verlaat hij hem nòg bijna niet. ⁴⁰ Ik heb uw leerlingen verzocht, hem uit te drijven, maar ze konden het niet. ⁴¹ Jesus antwoordde: O ongelovig en boos geslacht, hoe lang nog zal Ik bij u zijn, en u dulden? Breng uw zoon hier. ⁴² Terwijl hij naderde, smeede de duivel hem weer tegen de grond, en deed hem stuipen krijgen. Jesus bestrafte den onreinen geest, genas den knaap, en gaf hem aan zijn vader terug. ⁴³ En allen waren vol van ontzetting voor de majesteit Gods. Maar terwijl iedereen in verwondering was over al wat Hij deed, sprak Hij tot zijn leerlingen: ⁴⁴ Houdt het goed in gedachte: De Mensenzoon zal worden overgeleverd in de handen der mensen. ⁴⁵ Ze begrepen dit niet. Het bleef hun duister, en ze verstonden het niet; toch durfden ze Hem ook niet over dit woord ondervragen. ⁴⁶ Eens kwam de gedachte bij hen op, wie van hen de grootste zou zijn. ⁴⁷ Maar Jesus, die de gedachte van hun hart kende, nam een kind, plaatste het naast Zich, ⁴⁸ en zei hun: Wie dit kind opneemt in mijn Naam, neemt Mij op; en wie Mij opneemt, neemt Hem op, die Mij heeft gezonden. Want wie de kleinste is onder u allen, hij is groot. ⁴⁹ Johannes nam het woord, en sprak: Meester, we hebben iemand duivels uit zien drijven in uw Naam; we hebben het hem verboden, omdat hij zich niet bij ons aansluit. ⁵⁰ Jesus zei hem: Verbiedt het hem niet; want wie niet tegen u is, hij is vóór u. ⁵¹ Toen nu de tijd van zijn hemelvaart begon te naderen, besloot Hij naar Jerusalem te gaan. ⁵² Hij zond boden voor Zich uit; ze gingen op reis, en kwamen in een stad der Samaritanen, om Hem een verblijf te bereiden. ⁵³ Maar men ontving Hem niet, omdat Hij naar Jerusalem reisde. ⁵⁴ Toen zijn leerlingen Jakobus en Johannes dit merkten, zeiden ze: Heer, wilt Gij, dat we zeggen, dat er vuur uit de hemel komt, om ze te verdelgen? ⁵⁵ Maar Hij keerde Zich om, en berispte hen. Hij zeide: Gij weet niet, wat voor geest u bezielt. ⁵⁶ Want de Mensenzoon is niet gekomen, om de zielen der mensen in het verderf te storten, maar om ze te redden. Ze gingen dus naar een ander dorp. ⁵⁷ Terwijl zij voortreisden, zei iemand tot Hem: Ik zal U volgen, waarheen Gij ook gaat. ⁵⁸ Jesus zeide hem: De vossen hebben holen, en de vogels in de lucht hebben nesten; maar de Mensenzoon heeft niets, om er zijn hoofd op te leggen. ⁵⁹ En tot een ander sprak Hij: Volg Mij. Deze zeide: Heer, sta me toe, eerst mijn vader te gaan begraven. ⁶⁰ Jesus sprak tot hem: Laat de doden hun doden begraven; ga heen, en verkondig het koninkrijk Gods. ⁶¹ Weer een ander zeide: Ik zal U volgen Heer; maar sta me toe, eerst van mijn huisgenoten afscheid te nemen. ⁶² Jesus sprak tot hem: Wie zijn hand aan de ploeg slaat en achterwaarts blikk, is niet geschikt voor het koninkrijk Gods.

10

¹ Daarna stelde de Heer nog twee en zeventig anderen aan, en zond ze twee aan twee voor Zich uit naar elke stad of plaats, waar Hij zelf naar toe wilde gaan. ² En Hij sprak tot hen: De oogst is groot, maar werklieden zijn er weinig. Vraagt dus den Heer van de oogst, dat Hij werklieden zendt in zijn oogst. — ³ Gaat heen; zie, Ik zend u als lammeren midden onder de wolven. ⁴ Draagt geen beurs mee, geen

reiszak, geen schoenen; en groet niemand onderweg. — ⁵ Wanneer gij een huis binnenkomt, zegt dan eerst: Vrede aan dit huis! ⁶ En als daar een kind van de vrede woont, zal uw vrede op hem rusten; zo niet, dan keert hij terug op u. ⁷ Blijft in dat huis; eet en drinkt wat men er heeft; want de arbeider heeft recht op zijn loon. Gaat niet van het ene huis naar het andere. — ⁸ En in welke stad gij ook komt, waar men u ontvangt, eet wat u wordt voorgezet; ⁹ geneest de zieken die er zijn, en zegt hun: Het koninkrijk Gods is nabij. ¹⁰ Maar als gij in een stad komt, waar men u niet ontvangt, gaat uit op haar pleinen, en zegt: ¹¹ Zelfs het stof uwer stad, dat aan onze voeten kleeft, schudden we tegen u af; toch moet gij weten: het koninkrijk Gods is nabij. ¹² Ik zeg u: Voor Sódoma zal het dragelijker zijn op die dag dan voor die stad. — ¹³ Wee u, Korazin, wee u, Betsáida; want zo in Tyrus en Sidon de wonderen waren gebeurd, die in u zijn geschied, dan zouden ze reeds lang in zak en as zijn gezeten, en boete hebben gedaan. ¹⁴ Voor Tyrus en Sidon zal het dragelijker zijn in het oordeel dan voor u. ¹⁵ En gij Kafárnaum, zult ge tot de hemel toe worden verheven? Tot in de hel zult ge neerzinken. — ¹⁶ Wie u hoort, hoort Mij, en wie u versmaadt, versmaadt Mij; maar wie Mij versmaadt, versmaadt Hem die Mij heeft gezonden. ¹⁷ Toen de twee en zeventig waren teruggekeerd, zeiden ze verheugd: Heer, zelfs de duivels zijn ons onderworpen in uw Naam. ¹⁸ Hij sprak tot hen: Ik zag satan als een bliksemstraal uit de hemel vallen. ¹⁹ Zie, Ik heb u de macht gegeven, om op slangen en scorpioenen te trappen, en macht over heel de kracht van den vijand: niets zal u deren. ²⁰ Maar verheugt u niet, omdat de duivels u onderworpen zijn; verheugt u, omdat uw namen opgeschreven staan in de hemel. ²¹ Toen jubelde Hij het uit in den Heiligen Geest, en sprak: Ik dank U, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen, en aan kleinen geopenbaard. Ja, Vader, zó is uw welbehagen geweest. ²² Alles is Mij door mijn Vader in handen gegeven; en niemand weet, wie de Zoon is, dan de Vader alleen; of wie de Vader is, dan de Zoon alleen, en hij, wien de Zoon het openbaren wil. ²³ Nu wendde Hij Zich tot zijn leerlingen alleen, en sprak: Zalig de ogen, die zien wat gij ziet. ²⁴ Ik zeg u: Vele profeten en koningen wensten te zien wat gij ziet, en ze zagen het niet; te horen wat gij hoort, en ze hoorden het niet. ²⁵ En zie, een wetgeleerde stond op, om Hem op de proef te stellen, en sprak: Meester, wat moet ik doen, om het eeuwige leven te verkrijgen? ²⁶ Hij zei hem: Wat staat er in de Wet geschreven; wat leest ge daar? ²⁷ Hij antwoordde: Gij zult den Heer uw God beminnen met heel uw hart, met heel uw ziel, met heel uw kracht, en met heel uw verstand: en uw naaste als uzelf. ²⁸ Hij zei hem: Ge hebt goed geantwoord; doe dit en ge zult leven. ²⁹ Maar daar hij de schijn wilde redden, sprak hij tot Jesus: En wie is mijn naaste? ³⁰ Jesus hernam, en sprak: Eens reisde een man van Jerusaleem naar Jericho, en viel in handen van rovers; ze schudden hem uit, verwondden hem vreselijk, en lieten hem half dood achter. ³¹ Toevallig kwam een priester die weg langs; hij zag hem, en ging voorbij. ³² Ook een leviet kwam er langs; hij zag hem, en ging voorbij. ³³ Maar ook een Samaritaan, die op reis was, kwam voorbij; hij zag hem, en kreeg medelijden. ³⁴ Hij ging er naar toe,

verbond zijn wonden, en goot er olie en wijn op; daarna hief hij hem op zijn eigen lastdier, bracht hem naar een herberg, en zorgde voor hem. ³⁵ De volgende dag nam hij twee tienlingen, gaf ze den waard, en zeide: Blijf voor hem zorgen; en wat ge er meer aan besteedt, zal ik u bij mijn terugkomst vergoeden. ³⁶ Wat dunkt u; wie van de drie is de naaste geweest van hem, die in de handen der rovers viel? ³⁷ Hij sprak: Hij, die hem barmhartigheid bewees. En Jesus zeide hem: Ga, en doe gij evenzo. ³⁸ Op hun reis kwam Hij ook in zeker dorp, waar een vrouw, Marta geheten, Hem in haar huis ontving. ³⁹ Ze had een zuster, Maria genaamd, die mede aan Jesus' voeten zat, en luisterde naar zijn woord. ⁴⁰ Maar Marta was druk in de weer met bedienen. Ze kwam er een ogenblik bij staan, en sprak: Heer, is het U onverschillig, dat mijn zuster mij alleen laat bedienen? Zeg haar dus, dat ze me helpt. ⁴¹ Maar de Heer gaf haar ten antwoord: Marta, Marta, over veel zijt ge bezorgd en bekommerd. ⁴² Slechts één ding is noodzakelijk. Maria heeft het beste deel gekozen, dat haar niet zal ontnomen worden.

11

¹ Eens was Hij ergens aan het bidden. Toen Hij ophield, sprak een zijner leerlingen tot Hem: Heer, leer ons bidden, zoals ook Johannes het zijn leerlingen heeft geleerd. ² Hij sprak tot hen: Zegt, wanneer gij bidt: Vader, uw naam worde geheiligd; uw rijk kome. ³ Geef ons elke dag ons dagelijks brood. ⁴ En vergeef ons onze zonden; want ook wij vergeven aan allen hun schuld. En leid ons niet in bekoring. ⁵ Ook zeide Hij hun: Veronderstelt, iemand van u heeft een vriend, en hij gaat te middernacht naar hem toe, en zegt: Vriend, leen me drie broden; ⁶ want een van mijn vrienden is op reis bij me aangekomen, en ik heb niets om hem voor te zetten. ⁷ Zou dan de andere soms van binnen uit antwoorden, en zeggen: Val me niet lastig; de deur is al gesloten, en mijn kinderen zijn met mij te bed; ik kan niet opstaan, om het u te geven. ⁸ Ik zeg u: Al zou hij niet opstaan en het hem geven, omdat hij zijn vriend is, dan zal hij toch om zijn lastig aanhouden opstaan, en hem geven al wat hij nodig heeft. ⁹ Zo zeg Ik ook u: Vraagt en men zal u geven; zoekt en gij zult vinden; klopt en men zal u opendoen. ¹⁰ Want wie vraagt, ontvangt; wie zoekt, vindt: wie klopt, hem doet men open. ¹¹ Welke vader is er onder u, die aan zijn zoon een steen zal geven, als hij om brood vraagt; of als hij om vis vraagt, hem in plaats van een vis, een slang zal geven; ¹² of als hij vraagt om een ei, hem een scorpioen geven zal? ¹³ Als gij dan, aan uw kinderen goede gaven weet te schenken, hoewel gij boos zijt, hoeveel te meer zal dan de hemelse Vader den Heiligen Geest geven aan wie tot Hem bidden! ¹⁴ Eens dreef Hij een duivel uit, die stom was; en toen de duivel was uitgegaan, sprak de stomme. En het volk stond verbaasd. ¹⁵ Maar sommigen hunner zeiden: Door Beëlzebub, den vorst der duivels, drijft Hij de duivels uit. ¹⁶ Anderen vroegen Hem een teken uit de hemel, om Hem op de proef te stellen. ¹⁷ Maar Hij kende hun gedachten, en sprak tot hen: Ieder rijk, dat inwendig verdeeld is, zal worden verwoest; het ene huis zal er op het andere vallen. ¹⁸ Wanneer dus de satan tegen zichzelf is verdeeld, hoe zal zijn rijk dan stand kunnen houden? Toch zegt gij, dat Ik door Beëlzebub

de duivels uitdrijf. ¹⁹ Maar als Ik door Beëlzebub de duivels uitdrijf, door wien drijven dan uw zonen ze uit? Daarom zullen zijzelf uw rechters zijn. ²⁰ Maar als Ik door de vinger Gods de duivels uitdrijf, dan is ook het koninkrijk Gods onder u gekomen. ²¹ Wanneer de sterke in volle wapenrusting zijn erf bewaakt, dan is zijn have in veiligheid. ²² Maar wanneer een, die sterker is dan hij, hem overvalt en overwint, dan ontnemt hij hem zijn wapenrusting, waarop hij vertrouwd, en verdeelt zijn buit. ²³ Wie niet met Mij is, is tegen Mij; en wie niet met Mij verzamelt, verstroot. ²⁴ Wanneer de onreine geest van iemand is uitgegaan, zwerft hij rond in dorre oorden; hij zoekt naar rust, en vindt ze niet. Dan zegt hij: Ik zal terugkeren in mijn huis, waar ik ben uitgegaan. ²⁵ En bij zijn komst vindt hij het geveegd en versierd. ²⁶ Dan gaat hij heen, en neemt zeven andere geesten met zich mee, die bozer zijn dan hijzelf; ze komen binnen, en gaan er wonen. En het einde van dien man wordt erger nog dan het begin. ²⁷ Terwijl Hij zo sprak, verhief een vrouw uit het volk haar stem, en zei Hem: Zalig de schoot, die U heeft gedragen, en de borsten die U hebben gezoogd. ²⁸ Maar Hij zeide: Zalig eerder, die luisteren naar Gods woord, en het beleven. ²⁹ En toen de menigte samenstroomde, begon Hij aldus: Dit geslacht is een boos geslacht; het vraagt een teken, en geen teken zal hun worden gegeven, dan het teken van Jonas. ³⁰ Want zoals Jonas een teken was voor de Ninivieten, zo zal het ook de Mensenzoon zijn voor dit geslacht. ³¹ De koningin van het Zuiden zal in het oordeel opstaan te zamen met de mannen van dit geslacht, en ze veroordelen; want ze kwam van het uiteinde der aarde om Sálomons wijsheid te horen; en zie, meer dan Sálomon is hier. ³² De mannen van Ninive zullen in het oordeel opstaan te zamen met dit geslacht, en het veroordelen; want ze bekeerden zich op de prediking van Jonas; en zie, meer dan Jonas is hier. ³³ Niemand steekt een lamp aan, om ze in de kelder of onder de korenmaat te zetten, maar op de kandelaar; opdat wie binnenkomt, het licht kan zien. ³⁴ Uw oog is de lamp van het lichaam. Als uw oog goed is, dan is heel uw lichaam verlicht; maar deugt het niet, dan is ook uw lichaam in het duister. ³⁵ Zorgt er dus voor, dat het licht in u geen duisternis wordt. ³⁶ Wanneer dus heel uw lichaam verlicht is, zonder een enkel duister deel, hoe zal het geheel dan verlicht zijn, als de lamp u nog met haar stralen verlicht. ³⁷ Terwijl Hij nog sprak, nodigde een farizeër Hem bij zich aan tafel; Hij trad binnen, en nam plaats. ³⁸ Maar de farizeër verwonderde zich, toen hij zag, dat Hij Zich niet eerst voor de maaltijd gewassen had. ³⁹ De Heer sprak tot hem: Gij, farizeër, gij reinigt dus de buitenkant van beker en schotel. maar uw eigen binnenste is vol roof en bederf. ⁴⁰ Dwazen! Heeft Hij, die het uitwendige maakte, ook het inwendige niet gemaakt? ⁴¹ Geeft liever de inhoud als aalmoes; en zie, dan is alles u rein. ⁴² Maar wee u, farizeën! Want gij betaalt tienden van muntkruid, wijnruitplant en allerlei groenten, maar gij verwaarloost het recht en de liefde tot God. Dit moet men doen, en het andere niet laten. ⁴³ Wee u, farizeën! Want gij zijt belust op de ereplaatsen in de synagogen en de begroetingen op de marktpleinen. ⁴⁴ Wee u! Want gij zijt gelijk aan onzichtbare graven; de mensen lopen er over heen zonder het te weten. ⁴⁵ Een van de wetgeleerden nam het woord, en zeide tot Hem: Meester, door

zo te spreken, beledigt ge ook ons. ⁴⁶ Hij sprak: Ook u, wetgeleerden, wee! Want gij legt den mensen zware lasten op, maar zelf raakt gij de lasten niet aan. ⁴⁷ Wee u! Want gij bouwt de grafsteden der profeten, maar uw vaders hebben ze gedood. ⁴⁸ Zo getuigt gij, deel te hebben aan de daden van uw vaders; want zij doodden hen, gij bouwt. ⁴⁹ Daarom heeft ook Gods wijsheid gezegd: Ik zal tot hen profeten en apostelen zenden, en sommigen van hen zullen ze doden en vervolgen; ⁵⁰ opdat van dit geslacht het bloed van alle profeten zou worden opgeëist, dat sinds de grondvesting der wereld vergoten is: ⁵¹ van het bloed van Abel af, tot het bloed van Zakarias toe, die gedood is tussen het altaar en de tempel. Ja, Ik zeg u, het zal van dit geslacht worden opgeëist. ⁵² Wee u, wetgeleerden! Want gij hebt de sleutel tot de kennis weggenomen; zelf zijt gij niet binnengegaan, en hen, die er in willen gaan, hebt gij tegengehouden. ⁵³ Toen Hij hun dit gezegd had, begonnen de schriftgeleerden en farizeën Hem heftig aan te vallen, en Hem allerlei strikvragen te stellen; ⁵⁴ ze loerden er op, uit zijn mond iets op te vangen, om Hem te beschuldigen.

12

¹ Toen er intussen een menigte van vele duizenden was saamgestroomd, zodat men elkander haast onder de voet liep, begon Hij tot zijn leerlingen te zeggen: Vooreerst, wacht u voor het zuurdeeg der farizeën, dat is, voor huichelarij. ² Want niets is bedekt, dat niet ontdekt, niets verborgen, dat niet bekend zal worden. ³ Alles dus wat gij spreekt in de duisternis, zal in het licht worden gehoord; en wat gij in kelders in het oor hebt gefluisterd, zal van de daken worden verkondigd. ⁴ Ik zeg u, mijn vrienden: Weest niet bevreesd voor hen, die wel het lichaam doden, maar daarna niets meer kunnen doen. ⁵ Ik zal u tonen, wien gij moet vrezen: Vreest Hem, die, als Hij gedood heeft, de macht nog bezit, om in de hel te werpen. Ja, Ik zeg u: Vreest Hem! ⁶ Worden niet vijf mussen voor twee penningen verkocht? En geen enkele daarvan wordt vergeten door God. ⁷ Welnu, zelfs al de haren van uw hoofd zijn geteld. Vreest dus niet; gij zijt meer waard dan een zwerm mussen. ⁸ Ik zeg u: Wie Mij belijdt voor de mensen, hem zal ook de Mensenzoon voor Gods engelen belijden. ⁹ Maar wie Mij verloochent voor de mensen, zal voor Gods engelen worden verloochend. ¹⁰ Wie iets tegen den Mensenzoon zegt, het zal hem worden vergeven: maar wie lastert tegen den Heiligen Geest, het zal hem niet worden vergeven. ¹¹ En wanneer men u in de synagogen en voor vorsten en machthebbers brengt, weest dan niet bezorgd, hoe of wat gij zult antwoorden of zeggen; ¹² want de Heilige Geest zal u leren in dat uur, wat gij moet zeggen. ¹³ Eens zei iemand uit de menigte tot Hem: Meester, zeg aan mijn broer, dat hij met mij de erfenis deelt. ¹⁴ Maar Hij zeide hem: Man, wie heeft Mij tot rechter of verdeler over u aangesteld? ¹⁵ Toen sprak Hij tot hen: Past op, en wacht u voor allerlei hebzucht; want ook al heeft iemand overvloed, zijn leven is door zijn bezit niet verzekerd. ¹⁶ En Hij zei hun deze gelijkenis: De akker van een rijk man had overvloedige oogst gedragen. ¹⁷ Toen overlegde hij bij zichzelf, en sprak: Wat zal ik doen? Want ik kan mijn vruchten niet bergen. ¹⁸ En hij zeide: Dit zal ik doen. Ik zal

mijn schuren afbreken en grotere bouwen, en daar al mijn graan en goed verzamelen. ¹⁹ Dan zal ik tot mijn ziel zeggen: Ziel, ge hebt veel goederen liggen, voor vele jaren; neem uw gemak, eet, drink, maak goede sier. ²⁰ Maar God sprak tot hem: Dwaas, deze nacht eist men uw ziel van u op; en wat ge verworven hebt, naar wien zal het heengaan? ²¹ Zó gaat het hem, die schatten voor zichzelf belegt, maar die niet rijk is voor God. ²² En Hij sprak tot zijn leerlingen: Daarom zeg Ik u: Weest niet bezorgd voor uw leven, wat gij zult eten, noch voor het lichaam, waarmee gij u zult kleden. ²³ Want het leven is meer dan het voedsel, en het lichaam is meer dan de kleding. ²⁴ Ziet de raven; ze zaaien noch oogsten, hebben geen kelder of schuur; en toch, God onderhoudt ze. Hoeveel meer zijt gij waard dan de vogels. ²⁵ En wie van u kan door zijn tobben een el toevoegen aan zijn levensweg? ²⁶ Als gij dus het minste zelfs niet kunt, wat tobt gij dan over de rest? ²⁷ Denkt aan de lelies, hoe ze groeien: ze werken niet en spinnen niet. En toch zeg Ik u, dat zelfs Sálomon in al zijn heerlijkheid niet gekleed was als een van deze. ²⁸ Als God nu het kruid op het veld, dat vandaag nog bestaat, en morgen in de oven wordt geworpen, zó aankleedt, hoeveel te meer dan u, kleingelovigen! ²⁹ Vraagt ook gij dus niet, wat gij zult eten of drinken, en maakt u niet angstig. ³⁰ Hiernaar vragen de heidenvolken wel; maar uw Vader weet, dat gij dit allemaal nodig hebt. ³¹ Zoekt slechts zijn rijk, en dit alles zal u worden geschonken als toegift. ³² Wees niet bezorgd, kleine kudde; want het heeft uw Vader behaagd, u het koninkrijk te geven. ³³ Verkoopt uw bezittingen, en geeft er aalmoezen van. Maakt u beurzen die niet slijten, een onuitputtelijke schat in de hemel, waar geen dief kan bij komen, en waar geen mot hem wegvreet. ³⁴ Want waar uw schat is, daar is ook uw hart. ³⁵ Houdt uw lenden omgord, en brandend uw lampen. ³⁶ Weest als mensen, die wachten op hun heer, wanneer hij van de bruiloft komt, om als hij komt en klopt, terstond hem open te doen. ³⁷ Gelukkig de knechten, die de heer bij zijn komst wakker zal vinden. Voorwaar, Ik zeg u: Hij zal zich omgorden, hen aan tafel doen aanzitten, en hen de rij langs bedienen. ³⁸ En wanneer hij hen zó aantreft, zelfs als hij in de tweede nachtwaak of in de derde komt, gelukkig zijn ze! ³⁹ Gij weet het: als de huisvader wist, op welk uur de dief zou komen, dan zou hij wakker blijven, en niet laten inbreken in zijn huis. ⁴⁰ Weest ook gij bereid; want de Mensenzoon komt op een onverwacht uur. ⁴¹ Petrus zei Hem: Heer, zegt Gij deze gelijkenis voor ons, of voor allen? ⁴² De Heer sprak: Wie is toch de trouwe en voorzichtige hofmeester, dien de heer over zijn ondergeschikten zal stellen, om hun op tijd de maat koren te geven? ⁴³ Gelukkig de dienaar, dien de heer bij zijn komst daarmee bezig vindt. ⁴⁴ Voorwaar, Ik zeg u: Hij zal hem stellen over al zijn bezit. ⁴⁵ Maar als die dienaar bij zichzelf gaat denken: "Mijn heer komt nog lang niet"; als hij de knechten en dienstmeisjes begint te slaan, en gaat eten en drinken, en zich aan dronkenschap overgeeft. ⁴⁶ dan zal de heer van dien dienaar komen op een dag, waarop hij het niet verwacht, en op een uur, dat hij niet kent. En hij zal hem streng bestraffen, en hem het lot der trouwelozen doen delen. ⁴⁷ De dienaar toch, die de wil van zijn meester kent, maar die zich niet volgens zijn wil heeft voorbereid of gehandeld, hij zal veel

slaag krijgen; ⁴⁸ zo hij hem echter niet kent, en dingen doet, die slaag verdienen, zal hij slechts weinig slaag krijgen. Wien veel is gegeven, hem zal veel worden gevraagd; en wien veel is toevertrouwd, van hem zal des te meer worden geëist. ⁴⁹ Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te brengen; en hoe wens Ik, dat het reeds brandt. ⁵⁰ En Ik moet een doop ondergaan; en hoe smacht Ik er naar, dat hij voltrokken wordt. ⁵¹ Denkt gij, dat Ik vrede ben komen brengen op aarde? Neen, zeg Ik u; wel verdeeldheid. ⁵² Want van nu af zullen er vijf in één huis verdeeld zijn; drie tegen twee, en twee tegen drie. ⁵³ De vader zal verdeeld zijn tegen den zoon, en de zoon tegen den vader; moeder tegen dochter, en dochter tegen moeder; schoonmoeder tegen haar schoondochter, en schoondochter tegen haar schoonmoeder. ⁵⁴ Nog sprak Hij tot het volk: Wanneer gij een wolk uit het westen ziet opkomen, zegt gij terstond: Er komt regen; en zo is het. ⁵⁵ En wanneer de zuidenwind waait, zegt gij: Het zal heet worden; en het gebeurt. ⁵⁶ Huichelaars, het uitzicht van aarde en hemel weet gij te beoordelen, maar hoe komt het dan, dat gij deze tijd niet weet te beoordelen? ⁵⁷ En waarom oordeelt gij zelf niet wat recht is? ⁵⁸ Wanneer ge met uw tegenstander naar de overheid gaat, doe dan onderweg uw best, om van hem af te komen: anders sleept hij u misschien voor den rechter, en levert de rechter u aan den gerechtsdienaar over, en werpt de gerechtsdienaar u in de gevangenis. ⁵⁹ Ik zeg u: Ge zult daar niet uit komen, vóórdát ge de laatste penning hebt afbetaald.

13

¹ Bij deze gelegenheid waren er enigen tegenwoordig, die Hem van de Galileërs verhaalden, wier bloed Pilatus met dat hunner offerdieren vermengd had. ² Hij antwoordde hun: Meent gij, dat deze Galileërs groter zondaars waren dan alle andere Galileërs, omdat hun dit overkomen is? ³ Neen, zeg Ik u: maar als gij u niet bekeert, zult gij allemaal even goed omkomen. ⁴ Of meent gij, dat die achttien, die door het invallen van de toren van Siloë gedood zijn, schuldiger waren dan al de andere bewoners van Jerusalem? ⁵ Neen, zeg Ik u; maar als gij u niet bekeert, zult gij allemaal even goed omkomen. ⁶ En Hij sprak deze gelijkenis: Iemand had een vijgeboom, die in zijn wijngaard geplant was; hij kwam er vruchten aan zoeken, maar vond er geen. ⁷ Toen zei hij tot den wijngaardenier: Zie, al drie jaar kom ik aan die vijgeboom vruchten zoeken, en vind er geen. Houw hem om; waarom put hij de grond nog uit? ⁸ Maar hij antwoordde hem: Heer, laat hem dit jaar nog staan, totdat ik eerst de grond om hem heen heb omgespit, en bemest. ⁹ Misschien draagt hij het volgend jaar vrucht. Zo niet, houw hem dan om. ¹⁰ Eens was Hij op de sabbat in een der synagogen onderricht aan 't geven. ¹¹ En zie, daar was een vrouw, die sinds achttien jaar van een ziektegeest was bezeten; ze ging krom, en kon onmogelijk recht overeind staan. ¹² Toen Jesus haar zag, riep Hij haar, en zeide: Vrouw, ge zijt van uw ziekte verlost. ¹³ Hij legde haar de handen op, en ogenblikkelijk stond ze recht overeind, en loofde God. ¹⁴ Maar de overste der synagoge was verontwaardigd, omdat Jesus op de sabbat genas; hij nam het woord, en zei tot het volk: Er zijn zes dagen, waarop men moet werken; komt dus op die dagen, om u te laten genezen, en

niet op de sabbat. ¹⁵ Maar de Heer gaf hem ten antwoord: Huichelaars, maakt niet ieder van u op de sabbat zijn rund of zijn ezel los van de kribbe, om ze weg te leiden en te drenken? ¹⁶ En moest dan deze dochter van Abraham, die de satan: ziet eens: achttien jaren lang heeft gebonden, niet op de sabbat van die band worden verlost? ¹⁷ Toen Hij dit zei, werden al zijn tegenstanders beschaamd, maar heel de menigte verheugde zich over al de heerlijke dingen, die Hij verrichtte. ¹⁸ Hij sprak dan: Waaraan is het koninkrijk Gods gelijk, en waarmee zal Ik het vergelijken? ¹⁹ Het is gelijk aan een mosterdzaadje, dat iemand in zijn tuin ging zaaien: het groeide op en werd een boom, en de vogels in de lucht nestelden in zijn takken. ²⁰ Ook zeide Hij: Waarmee zal Ik het koninkrijk Gods vergelijken? ²¹ Het is gelijk aan het zuurdeeg, dat een vrouw nam, en onder drie maten meel mengde. totdat dit geheel was gegist. ²² Op zijn reis naar Jerusalem trok Hij steden en dorpen rond, om er te leren. ²³ Eens zei Hem iemand: Heer, zijn de zaligen weinig in aantal? Maar Hij sprak tot hen: ²⁴ Doet uw best, om binnen te gaan door de enge poort; want velen, zeg Ik u, zullen trachten binnen te komen, en het niet kunnen. ²⁵ Wanneer de heer des huizes is opgestaan, en de deur heeft gesloten, dan zult gij buiten staan, aan de deur gaan kloppen, en zeggen: Heer, doe ons open. Maar hij zal u antwoorden: Ik weet niet, waar gij vandaan zijt. ²⁶ Dan zult gij gaan zeggen: We hebben bij u gegeten en gedronken, en in onze straten hebt Gij onderricht gegeven. ²⁷ Maar Hij zal u zeggen: Ik weet niet, waar gij vandaan zijt. Weg van Mij, gij allen, die ongerechtigheid doet! ²⁸ Dan zal er geweest zijn en gekners der tanden, wanneer gij Abraham, Isaäk en Jakob en al de profeten zult zien in het koninkrijk Gods, maar uzelf uitgeworpen naar buiten. ²⁹ Dan zullen er komen van oost en west, en noord en zuid, en ze zullen aanzitten in het koninkrijk Gods. ³⁰ Zie, er zijn laatsten die eersten, en eersten die laatsten zullen zijn. ³¹ Terzelfder tijd kwamen enige farizeën naar Hem toe, en zeiden Hem: Ga hier vandaan; want Herodes wil U doden. ³² Hij zei hun: Gaat dien vos zeggen: Zie, vandaag en morgen drijf Ik duivels uit, en verricht Ik genezingen: overmorgen bereik Ik het einde. ³³ Toch moet Ik vandaag, morgen en overmorgen verder reizen; want het gaat niet aan, dat een profeet buiten Jerusalem zou sterven. ³⁴ Jerusalem, Jerusalem, dat de profeten doodt, en dat stenigt, die tot u zijn gezonden: hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, zoals een hen haar kuikens onder haar vleugels; maar gij hebt niet gewild. ³⁵ Zie, uw huis zal verwoest blijven liggen. En Ik zeg u: Gij zult Mij niet meer zien, voordat de tijd komt, dat gij roept: Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren.

14

¹ Eens kwam Hij op een sabbat in het huis van een der voornaamsten van de farizeën, om de maaltijd te gebruiken; en men bespiedde Hem. ² En zie, daar stond een man voor Hem, die aan waterzucht leed. ³ Jesus nam het woord, en sprak tot de wetgeleerden en farizeën: Mag men op sabbat genezen, of niet? ⁴ Ze zwegen. Toen raakte Hij hem aan, genas hem, en zond hem heen. ⁵ Nu sprak Hij tot hen: Wie van u zal zijn zoon of zijn os, die in de put is gevallen, niet aanstonds, ook op de sabbat, er uit trekken? ⁶ Ze wisten hier niets tegen in te brengen.

⁷ En daar Hij bemerkte, dat de gasten zich de beste plaatsen hadden uitgezocht, sprak Hij hun in een gelijkenis toe: ⁸ Wanneer ge door iemand op een bruiloft zijt uitgenodigd, ga dan niet op de beste plaats zitten. Want misschien is er een door hem uitgenodigd, die voornamer is dan gij. ⁹ Dan zou hij, die u en hem heeft genodigd, u komen zeggen: Maak plaats voor hem. En ge zoudt vol schaamte de minste plaats moeten innemen. ¹⁰ Maar wanneer ge genodigd zijt, ga dan op de minste plaats zitten: opdat uw gastheer u zegt, als hij komt: Vriend, ga hoger op. Dat zal een eer voor u zijn in het oog van al de disgenoten. ¹¹ Want wie zich verheft, zal vernederd, en wie zich vernedert, zal verheven worden. ¹² En tot zijn gastheer zeide Hij: Wanneer ge een middag- of avondmaal houdt, nodig dan niet uw vrienden of broers, uw bloedverwanten of rijke burens; want misschien nodigen ze u terug, en ge krijgt het vergolden. ¹³ Maar als ge een maaltijd houdt, nodig dan armen, gebrekkigen, kreupelen, blinden. ¹⁴ Dan zult ge gelukkig zijn, omdat ze het u niet kunnen vergelden; want dan zal men het u bij de opstanding der rechtvaardigen vergelden. ¹⁵ Een der disgenoten, die dit hoorde, sprak tot Hem: Zalig hij, die maaltijd zal houden in het koninkrijk Gods. ¹⁶ Maar Hij zei hem: Zeker iemand gaf een groot feestmaal, en nodigde velen uit. ¹⁷ Tegen het uur van de maaltijd zond hij zijn dienaar, om aan de gasten te zeggen: Komt, want alles staat klaar. ¹⁸ Maar eenparig begonnen allen zich te verontschuldigen. De eerste zei hem: Ik heb een stuk land gekocht, en moet het noodzakelijk gaan zien: ik bid u, verontschuldig me. ¹⁹ Een ander zei: Ik heb vijf paar ossen gekocht, en ga ze keuren; ik bid u, verontschuldig me. ²⁰ Weer een ander zei: Ik heb een vrouw gehuwd, en kan dus niet komen. ²¹ De dienaar kwam thuis, en boodschapte het aan zijn heer. Toen werd de heer des huizes vergramd, en hij sprak tot zijn dienaar: Spoed u naar de pleinen en straten der stad, en breng de armen en gebrekkigen, de blinden en kreupelen hier binnen. ²² De dienaar zei: Heer, er is gedaan wat ge bevolen hebt; en nog is er plaats. ²³ Nu sprak de heer tot zijn dienaar: Ga uit naar wegen en heggen, en dwing ze, om binnen te komen; want mijn huis moet vol zijn. ²⁴ Ik zeg u: Niet één van die mannen, die waren genodigd, zal van mijn feestmaal genieten. ²⁵ Toen eens een talrijke menigte Hem volgde, keerde Hij Zich om, en sprak tot hen: ²⁶ Zo iemand tot Mij komt, en zijn vader niet haat, zijn moeder, zijn vrouw en kinderen, zijn broers en zusters, ja zelfs zijn eigen leven, hij kan mijn leerling niet zijn. ²⁷ En wie zijn kruis niet opneemt, en Mij niet volgt, kan mijn leerling niet zijn. ²⁸ Want wie van u, die een toren wil bouwen, gaat niet eerst de kosten zitten berekenen, of hij wel de middelen bezit, om het werk te voltooien. ²⁹ Anders zou hij misschien wel de grondslag leggen, maar niet af kunnen bouwen. Dan zouden allen, die het zagen, hem uit gaan lachen, ³⁰ en zeggen: Die man is begonnen te bouwen, en is blijven steken. ³¹ Of welke koning, die een anderen koning de oorlog gaat aandoen, zit niet eerst te overleggen, of hij met tienduizend man het hoofd kan bieden aan hem, die met twintigduizend man op hem afkomt? ³² Zo niet, dan zendt hij een gezantschap, terwijl de ander nog ver af is, en vraagt om de vrede. ³³ Zo ook kan dus niemand van u mijn leerling zijn, die geen afstand doet van al wat hij bezit. ³⁴ Het zout is dus goed; maar als het

zout zelf smakeloos is geworden, waar zal men het dan mee zouten?
35 Dan deugt het noch voor het land noch voor de mesthoop; men gooit het weg. Wie oren heeft om te horen, hij hore.

15

¹ Intussen kwamen alle tollenaars en zondaars naar Hem toe, om Hem te horen. ² Maar de farizeën en schriftgeleerden mopperden, en zeiden: Hij ontvangt zondaars, en eet met hen. ³ Toen sprak Hij tot hen deze gelijkenis: ⁴ Wie van u, die honderd schapen heeft, en er een van verliest, laat niet de negen en negentig andere achter in de woestijn, en gaat het verlorene zoeken, totdat hij het terugvindt? ⁵ En als hij het gevonden heeft, legt hij het verheugd op zijn schouders; ⁶ en thuis gekomen, roept hij vrienden en burens bijeen, en zegt hun: Verheugt u met mij; want ik heb mijn verloren schaap teruggevonden. ⁷ Ik zeg u: Zó zal er meer vreugde zijn in de hemel over één zondaar die zich bekeert, dan over negen en negentig rechtvaardigen, die geen bekering behoeven. ⁸ Of welke vrouw, die tien drachmen bezit, en één drachme verliest, steekt niet een lamp aan, veegt niet het huis, en zoekt niet zorgvuldig, totdat zij ze vindt? ⁹ En als zij ze gevonden heeft, roept ze vriendinnen en burens bijeen, en zegt: Verheugt u met mij, want ik heb mijn verloren drachme gevonden. ¹⁰ Zó, zeg Ik u, is er vreugde bij de engelen Gods over één zondaar, die zich bekeert. ¹¹ Nog sprak Hij: Een man had twee zonen. ¹² De jongste van beiden zei tot den vader: Vader, geef mij het deel der goederen, dat me toekomt. En hij verdeelde zijn vermogen onder hen. ¹³ Een paar dagen later pakte de jongste zoon alles bijeen, en vertrok naar een ver land. Daar verkwistte hij zijn vermogen door een losbandig leven. ¹⁴ Maar toen hij er alles had doorgejaagd, kwam er een grote hongersnood in dat land, en begon hij gebrek te lijden. ¹⁵ En hij ging zich verhuren aan een der burgers van dat land; en deze stuurde hem naar zijn velden, om zwijnen te hoeden. ¹⁶ Nu had hij zo graag zijn buik willen vullen met de schillen, die de zwijnen aten; maar niemand, die ze hem gaf. ¹⁷ Toen kwam hij tot inkeer, en sprak: Hoeveel knechten van mijn vader hebben brood in overvloed, en ik sterf hier van honger. ¹⁸ Ik wil opstaan en naar mijn vader gaan, en hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u; ¹⁹ ik verdien niet meer, uw zoon te heten; behandel me als een van uw knechten. ²⁰ En hij stond op, en ging naar zijn vader. Nog was hij ver weg, toen zijn vader hem zag, en ten diepste ontroerd werd; hij vloog naar hem toe, viel om zijn hals, en overlaadde hem met kussen. ²¹ De zoon sprak tot hem: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u; ik verdien niet meer, uw zoon te heten. ²² Maar de vader zei tot zijn knechten: Gauw, haalt het beste kleed, en trekt het hem aan; doet hem een ring aan zijn hand, en schoenen aan zijn voeten; ²³ vooruit, slacht het gemeste kalf, en laat ons eten en vrolijk zijn. ²⁴ Want mijn zoon hier was dood en is levend geworden, hij was verloren en is teruggevonden. En ze begonnen feest te vieren. ²⁵ Zijn oudste zoon was op het land. Maar toen hij terugkeerde, dicht bij huis kwam, en muziek hoorde en dans, ²⁶ riep hij een der knechten, en vroeg wat er gaande was. ²⁷ Deze zei hem: Uw broer is gekomen; uw vader heeft het gemeste kalf geslacht, omdat hij hem behouden heeft

teruggekregen. ²⁸ Toen werd hij kwaad, en wilde niet naar binnen gaan. Zijn vader ging dus naar buiten, en drong er op aan. ²⁹ Maar hij antwoordde, en zei tot zijn vader: Zie, zoveel jaren dien ik u reeds, en nog nooit heb ik uw gebod overtreden; toch hebt ge mij nooit een bokje gegeven, om met mijn vrienden feest te vieren. ³⁰ En nu die jongen van u is teruggekomen, die uw vermogen verbrast heeft met eerloze vrouwen, nu slacht ge voor hem het gemeste kalf. ³¹ Maar hij zei hem: Kind, gij zijt altoos bij me, en al het mijne is het uwe. ³² Neen, feest en vreugde moet er zijn; want uw broer hier was dood, en is levend geworden, hij was verloren, en is teruggevonden.

16

¹ Nog sprak Hij tot zijn leerlingen: Er was eens een rijk man, die een rentmeester had. Deze werd bij hem aangeklaagd, dat hij zijn goederen verkwistte. ² Hij ontbood hem, en zeide: Wat hoor ik van u? Geef rekenschap van uw beheer; want ge kunt geen rentmeester meer blijven. ³ Toen dacht de rentmeester bij zichzelf: Wat zal ik doen? Want mijn heer neemt mij het rentmeesterschap af; en voor spitten ben ik niet sterk genoeg, voor bedelen schaam ik mij. ⁴ Ik weet wat ik doen moet, opdat ze mij bij zich in huis zullen nemen, wanneer ik als rentmeester ben afgezet. ⁵ Hij ontbood één voor één de schuldenaars van zijn heer. En tot den eersten sprak hij: Hoeveel zijt ge mijn heer schuldig? ⁶ Hij zei: Honderd vat olie. Hij sprak tot hem: Ziehier uw schuldbekentenis; ga zitten, en schrijf: Vijftig. ⁷ En tot een tweede sprak hij: En gij, hoeveel zijt gij schuldig? Hij zei: Honderd mud tarwe. Hij sprak tot hem: Ziehier uw schuldbekentenis; schrijf: tachtig. ⁸ En de heer prees den onrechtvaardigen rentmeester, omdat hij met overleg had gehandeld. Waarachtig, de kinderen dezer wereld behartigen hun belangen met meer overleg dan de kinderen van het licht. ⁹ Ik zeg u: Maakt u vrienden door de ongerechte mammon, opdat, wanneer hij u komt te ontvallen, zij u mogen opnemen in de eeuwige tenten. ¹⁰ Wie betrouwbaar is in het kleine, is ook betrouwbaar in het grote; en die onbetrouwbaar is in het kleine, is ook onbetrouwbaar in het grote. ¹¹ Zo gij dus onbetrouwbaar zijt in de valse rijkdom, wie zal u dan de waarachtige rijkdom toevertrouwen? ¹² En zo gij onbetrouwbaar zijt in het goed van een ander, wie zal u geven, wat u toekomt. ¹³ Geen dienaar kan twee heren dienen; hij zal of den één haten en den ander beminnen, of den één aanhangen en den ander verachten. Gij kunt God niet dienen en de mammon. ¹⁴ De farizeën hoorden dit alles; maar omdat ze gierig waren, lachten ze Hem uit. ¹⁵ Hij zei hun: Gij doet u als rechtvaardig voor in het oog van de mensen; maar God kent uw harten. Want wat verheven is bij de mensen, is een gruwel in Gods oog. ¹⁶ De Wet en de Profeten waren tot aan Johannes van kracht; van toen af is het koninkrijk Gods verkondigd, en allen bestormen het met geweld. ¹⁷ Toch zal gemakkelijker hemel en aarde vergaan, dan dat er een enkele streep van de Wet zou vervallen. ¹⁸ Wie zijn vrouw verstoot, en een andere huwt, pleegt echtbreuk; en wie een vrouw huwt, die door haar man is verstoten, pleegt echtbreuk. ¹⁹ Er was eens een rijk man, die in purper en fijn linnen gekleed ging, en, dag in dag uit, een weelderig leven

genoot. ²⁰ Maar er was ook een bedelaar, Lázarus geheten, die zich bij zijn voorportaal had neergelegd. Hij was met zweren bedekt, ²¹ en was begerig, om zijn honger te stillen met de afval van de tafel van den rijke; en de honden kwamen zijn zweren likken. ²² Maar toen de arme gestorven was, werd hij door de engelen in Abrahams schoot gedragen. Daarna stierf ook de rijke, en werd begraven. ²³ En terwijl hij in de hel werd gefolterd, sloeg hij zijn ogen op, en zag Abraham van verre, en Lázarus in zijn schoot. ²⁴ En luid riep hij uit: Vader Abraham, heb medelijden met mij, en zend Lázarus hierheen; laat hem de top van zijn vinger in water dopen, om mijn tong te verfrissen; want ik lijd hier geweldige smart in de vlammen. ²⁵ Maar Abraham sprak: Kind, denk er aan, dat gij in uw leven het goede hebt ontvangen, en Lázarus toen het kwade; nu wordt hij hier vertroost, en gij lijdt pijn. ²⁶ Bovendien gaapt er tussen ons en u een geweldige afgrond; zodat men van hier niet naar u kan gaan, ook al zou men het willen, en men van ginds niet naar ons komen kan. ²⁷ Toen zeide hij: Ik bid u dan, vader, dat ge hem naar het huis van mijn vader stuurt. ²⁸ Want ik heb vijf broers; laat hij ze gaan waarschuwen, opdat ook zij niet in deze folterplaats komen. ²⁹ Maar Abraham sprak tot hem: Ze hebben Moses en de profeten; laten ze luisteren naar hen. ³⁰ Hij zei: Neen, vader Abraham; maar wèl zullen ze zich bekeren, wanneer er iemand van de doden tot hen komt. ³¹ Maar hij zei hem: Als ze niet luisteren naar Moses en de profeten, dan zullen ze zich ook niet laten gezeggen, zelfs al stond er iemand op uit de doden.

17

¹ Nog sprak Hij tot zijn leerlingen: Het is onvermijdelijk, dat er ergernissen komen; maar wee hem, door wien ze komen. ² Het ware hem beter, dat hem een molensteen om de hals werd gehangen, en hij zó in de zee werd geworpen, dan dat hij aan een dezer kleinen ergernis geeft. ³ Neemt u in acht. Als uw broeder zondigt, berisp hem; en als hij tot inkeer komt, vergeef hem. ⁴ En als hij zevenmaal daags tegen u misdoet en zevenmaal tot u terugkeert, en zegt: Het spijt me: dan moet ge hem vergeven. ⁵ En de apostelen zeiden tot den Heer: Vermeerder ons geloof. ⁶ En de Heer sprak: Zo gij een geloof hadt als een mosterdzaadje, dan zoudt gij tot deze moerbeï zeggen: Trek uw wortels uit, en plant u in zee; en hij zou u gehoorzamen. ⁷ Wie van u, die een knecht heeft, ploeger of veehoeder, zal tot hem zeggen: als hij thuis komt van het veld: Kom gauw hier aan tafel? ⁸ Neen; zal hij niet tot hem zeggen: Maak mijn eten klaar; omgord u, en bedien me, totdat ik klaar ben met eten en drinken; daarna kunt ge zelf eten en drinken? ⁹ Is hij den knecht soms dankbaar, omdat hij deed wat bevolen was? ¹⁰ Zo moet ook gij, wanneer gij alles gedaan hebt wat u bevolen is, nog zeggen: We zijn onnutte knechten; we hebben alleen maar gedaan, wat we moesten doen. ¹¹ Op zijn reis naar Jerusalem trok Hij langs de grens van Samaria en Galilea heen. ¹² Toen Hij zeker dorp binnenging, kwamen Hem tien melaatsen tegemoet. Ze bleven op een afstand staan, ¹³ en riepen luid: Jesus, Meester, ontferm U onzer. ¹⁴ Toen Hij ze zag, zei Hij hun: Gaat heen, vertoon u aan de priesters. En terwijl ze er heen gingen, werden ze rein. ¹⁵ Eén van hen keerde

terug, zodra hij zich genezen zag. Met luider stem verheerlijkte hij God; ¹⁶ en hij viel op zijn aangezicht neer voor zijn voeten, en dankte Hem: en dat was een Samaritaan. ¹⁷ Nu nam Jesus het woord, en sprak: Zijn er geen tien gereinigd? Waar zijn de negen anderen? ¹⁸ Heeft men niemand anders terug zien keren, om eer te brengen aan God, dan dezen vreemdeling alleen? ¹⁹ En Hij zeide tot hem: Sta op, en ga heen; uw geloof heeft u gered. ²⁰ De farizeën vroegen Hem: Wanneer komt het koninkrijk Gods? Hij gaf hun ten antwoord: Het koninkrijk Gods komt zonder opzien te verwekken. ²¹ Men zal niet zeggen: Zie, hier is het; zie, daar is het. Want zie, het koninkrijk Gods is midden onder u. ²² Nu sprak Hij tot zijn leerlingen: Er zullen dagen komen, dat gij zult wensen, één der dagen van den Mensenzoon te zien; en gij zult Hem niet zien. ²³ Men zal tot u zeggen: Zie, ginds is Hij; zie, hier is Hij. Gaat er niet heen, en loopt niemand na. ²⁴ Want zoals de bliksem flikkert, en van de ene kant van de hemel naar de andere flitst, zó zal de Mensenzoon er zijn op zijn dag. ²⁵ Maar eerst moet Hij veel lijden, en verworpen worden door dit geslacht. ²⁶ En zoals het was in de dagen van Noë, zo zal het ook in de dagen van den Mensenzoon zijn. ²⁷ Men at en dronk, huwde en huwde uit, tot op de dag, dat Noë de ark binnentrad, en de zondvloed kwam en allen verzwolg. ²⁸ Of zoals het was in de dagen van Lot: men at en dronk, kocht en verkocht, plantte en bouwde. ²⁹ Maar op de dag, dat Lot uit Sódoma ging, liet God het vuur en zwavel uit de hemel regenen, en verdelgde allen. ³⁰ Zo zal het ook gaan op de dag, waarop de Mensenzoon verschijnt. ³¹ Wie die dag op het dakterras is en zijn meubels in huis heeft hij dale niet af, om ze mee te nemen; en wie op het veld is, kere niet terug. ³² Denkt aan de vrouw van Lot. ³³ Wie zijn leven tracht te redden, zal het verliezen; en wie het verliest, zal het behouden. ³⁴ Ik zeg u: In die nacht zullen er twee op één bed liggen: de een wordt opgenomen, de ander achtergelaten; ³⁵ twee zullen er niet de handmolen malen: de een wordt opgenomen, de ander achtergelaten; ³⁶ - ³⁷ Ze antwoordden Hem: Waar, Heer? Hij zei hun: Waar het aas ligt, daar zullen zich ook de gieren verzamelen.

18

¹ Hij zeide hun nog een gelijkenis over de noodzakelijkheid, om altijd te bidden, en nooit de moed te verliezen. ² Hij sprak: In zekere stad was een rechter, die God niet vreesde, en zich aan de mensen niet stoorde. ³ Ook was er een weduwe in die stad, die naar hem toe ging, en sprak: Verschaf me recht tegenover mijn tegenpartij. ⁴ Een tijd lang wilde hij niet. Maar later zei hij bij zichzelf: Ofschoon ik God niet vrees en me aan de mensen niet stoor, ⁵ zal ik toch die weduwe maar recht doen, omdat ze mij lastig valt, en anders me eindeloos komt vervelen. ⁶ En de Heer sprak: Hoort wat de onrechtvaardige rechter zegt. ⁷ En zou God dan aan zijn uitverkorenen geen recht doen, die dag en nacht tot Hem roepen? Of zou Hij ze lang laten wachten? ⁸ Ik zeg u: Hij zal hun recht doen met spoed. Maar zal de Mensenzoon bij zijn komst wel geloof op aarde vinden? ⁹ Nog sprak Hij deze gelijkenis tegen hen, die van eigen gerechtigheid overtuigd zijn, en anderen verachten. ¹⁰ Twee mensen gingen op naar de tempel, om er te bidden: de één was een farizeër,

de ander een tollenaar. ¹¹ De farizeër stond recht overeind, en bad bij zichzelf: O God, ik dank U, dat ik niet ben als de andere mensen: rovers, onrechtvaardigen, echtbrekers, of ook als die tollenaar ginds. ¹² Ik vast tweemaal per week, en geef tienden van al wat ik bezit. ¹³ Maar de tollenaar bleef op een afstand, en durfde zelfs zijn ogen niet ten hemel heffen; hij sloeg zich op de borst, en sprak: O God, wees mij, zondaar, genadig. ¹⁴ Ik zeg u: Deze ging gerechtvaardigd naar huis, in plaats van den andere. Want wie zich verheft zal vernederd, en wie zich vernedert, zal verheven worden. ¹⁵ Men bracht zelfs de kinderen naar Hem toe, opdat Hij ze aanraken zou. Toen de leerlingen dit zagen, wezen ze hen af. ¹⁶ Maar Jesus riep ze naar Zich toe, en sprak: Laat de kinderen bij Mij komen, en houdt ze niet tegen. Want het koninkrijk Gods is voor hen, die zijn zoals zij. ¹⁷ Voorwaar, Ik zeg u: Wie het koninkrijk Gods niet aanneemt als een kind, zal er niet ingaan. ¹⁸ Een heel voornaam man ondervroeg Hem, en sprak: Goede Meester, wat moet ik doen, om het eeuwige leven te verkrijgen? ¹⁹ Jesus zeide hem: Waarom noemt ge Mij goed? Niemand is goed, dan God alleen. ²⁰ Ge kent de geboden: "Gij zult geen overspel doen; gij zult niet doodslaan; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; eer uw vader en moeder". ²¹ Hij antwoordde: Dit alles heb ik onderhouden reeds van mijn jeugd af. ²² Toen Jesus dit hoorde, zeide Hij hem: Eén ding ontbreekt u nog; verkoop wat ge bezit, geef het aan de armen, en ge zult een schat in de hemel bezitten. Kom dan, en volg Mij. ²³ Maar toen hij dit hoorde, werd hij bedroefd; want hij was zeer rijk. ²⁴ Toen Jesus zijn droefheid zag, zeide Hij: Hoe moeilijk zullen zij, die rijkdommen bezitten, het koninkrijk Gods binnengaan. ²⁵ Een kameel gaat gemakkelijker door het oog van een naald, dan een rijke in het koninkrijk Gods. ²⁶ De toehoorders zeiden: Wie kan dan zalig worden? ²⁷ Hij sprak: Wat onmogelijk is bij de mensen, is mogelijk bij God. ²⁸ Toen zei Petrus: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd. ²⁹ Hij zei hun: Voorwaar, Ik zeg u: Er is niemand, die huis, ouders of broers, vrouw of kinderen verlaat om het koninkrijk Gods, ³⁰ of hij zal veel meer terug ontvangen in deze tijd, en in de toekomstige wereld het eeuwige leven. ³¹ Nu nam Hij het twaalfstal ter zijde, en sprak tot hen: Zie, wij gaan op naar Jerusalem; en alles wat door de profeten over den Mensenzoon is geschreven, zal worden vervuld. ³² Want Hij zal worden overgeleverd aan de heidenen; Hij zal worden bespot, mishandeld, bespuwd. ³³ Men zal Hem geselen en doden; maar op de derde dag zal Hij verrijzen. ³⁴ Ze begrepen er niets van; dit woord bleef hun duister, en ze verstonden niet wat er gezegd werd. ³⁵ Toen Hij nu Jericho naderde, zat er een blinde te bedelen langs de weg. ³⁶ Hij hoorde de menigte voorbijgaan, en vroeg, wat er gebeurde. ³⁷ Men vertelde hem, dat Jesus van Názaret voorbijkwam. ³⁸ Toen riep hij luide: Jesus, Zoon van David, ontferm U mijner. ³⁹ Zij, die vooropgingen, vielen ruw tegen hem uit, om hem tot zwijgen te brengen. Maar hij riep nog harder: Zoon van David, ontferm U mijner. ⁴⁰ Jesus bleef staan, en liet hem bij Zich brengen. En toen hij genaderd was, vroeg Hij hem: ⁴¹ Wat wilt ge, dat Ik voor u doe? Hij sprak: Heer, dat ik zien zal! ⁴² Jesus zeide hem: Zie! Uw geloof heeft u gered. ⁴³ En aanstonds zag hij, volgde Hem, en verheerlijkte God. Al het volk zag

het, en bracht glorie aan God.

19

¹ Nu kwam Hij Jericho binnen, en trok er doorheen. ² En zie, daar was een man, Zacheüs geheten; hij was oppertolbeambte en rijk. ³ Hij wilde graag zien, wat voor een man Jesus was; maar door de menigte kon hij dat niet, want hij was klein van gestalte. ⁴ Om Hem toch te kunnen zien, liep hij vooruit, en klom in een vijgeboom; want Hij moest daar voorbij. ⁵ Toen Jesus daar langs kwam, keek Hij omhoog, en zei Hem: Zacheüs, kom vlug naar beneden; want vandaag moet Ik in uw huis verblijven. ⁶ En hij kwam vlug naar beneden, en ontving Hem met vreugde. ⁷ Allen zagen het; ze begonnen te morren, en zeiden: Bij een zondaar heeft Hij zijn intrek genomen. ⁸ Maar Zacheüs kwam bij den Heer staan, en sprak: Zie Heer, de helft van mijn vermogen schenk ik aan de armen; en zo ik iemand te kort heb gedaan, geef ik het vierdubbel terug. ⁹ Jesus zeide tot hem: Heden is er heil over dit huis gekomen; ook hij is een kind van Abraham. ¹⁰ Want de Mensenzoon is gekomen, om te zoeken en te redden wat verloren was. ¹¹ Daar ook de anderen dit hoorden, voegde Hij er een gelijkenis aan toe, omdat Hij dicht bij Jerusalem was, en men nu dacht, dat het koninkrijk Gods terstond zou verschijnen. ¹² Hij sprak dus: Een man van hoge geboorte reisde eens naar een ver land, om er de koninklijke waardigheid te ontvangen, en dan terug te keren. ¹³ Hij riep tien van zijn dienaars, gaf hun tien ponden, en zei hun: Drijft er handel mee, tot ik terugkom. ¹⁴ Zijn landgenoten haatten hem echter, en zonden hem een gezantschap achterna met de opdracht: We willen hem niet als koning over ons. ¹⁵ Toen hij nu de koninklijke waardigheid had ontvangen, keerde hij terug, en liet de dienaars ontbieden, wien hij het geld had gegeven, om te vernemen, wat voor zaken ze hadden gedreven. ¹⁶ De eerste verscheen en sprak: Heer, uw pond heeft tien pond winst opgeleverd. ¹⁷ Hij zei hem: Heel best, goede knecht; omdat ge over weinig getrouw zijt geweest, ontvang het bestuur over tien steden. ¹⁸ De tweede kwam, en sprak: Heer, uw pond heeft vijf pond opgebracht. ¹⁹ Tot hem zeide hij: Voer ook gij het bewind over vijf steden. ²⁰ Nu kwam ook de derde en sprak: Heer, hier is uw pond; ik heb het zorgvuldig in een doek opgeborgen. ²¹ Want ik was bang voor u, omdat ge een streng man zijt. Ge vordert op, wat ge niet hebt gegeven, en ge maait wat ge niet hebt gezaaid. ²² Hij zei hem: Met uw eigen woorden zal ik u oordelen, boze knecht. Ge wist, dat ik een streng man ben; dat ik opvorder wat ik niet heb gegeven, en maai wat ik niet heb gezaaid. ²³ Waarom hebt ge dan mijn geld niet uitgezet op de bank; dan zou ik het bij mijn komst met rente hebben teruggekregen. ²⁴ En tot de omstanders zeide hij: Neemt hem het pond af, en geeft het aan hem, die de tien ponden heeft. ²⁵ Ze zeiden hem: Heer, hij heeft reeds tien pond. ²⁶ Ik zeg u: Wie heeft, aan hem zal worden gegeven; maar wie niet heeft, hem zal nog ontnomen worden wat hij bezit. ²⁷ En wat mijn vijanden aangaat, die me niet tot koning over zich wilden, brengt ze hier, en steekt ze voor mijn ogen neer. ²⁸ Na deze woorden ging Hij voorop, en trok naar Jerusalem. ²⁹ En toen Hij Bétfage en Betánië was genaderd, op de berg, die de Olijfberg heet,

zond Hij twee van zijn leerlingen vooruit, ³⁰ en sprak: Gaat naar het dorp hier tegenover; zodra gij er binnen komt, zult gij er een veulen vinden, dat vastgebonden is, en waarop nog geen mens heeft gezeten; maakt het los, en brengt het hier. ³¹ En zo iemand u vraagt: Waarom maakt gij het los? moet gij hem zeggen: De Heer heeft het nodig. ³² Zij die vooruit werden gezonden, gingen er heen, en vonden het, zoals Hij het hun had gezegd. ³³ Toen ze het veulen losmaakten, zeiden de eigenaars tot hen: Waarom maakt gij het veulen los? ³⁴ Ze zeiden: De Heer heeft het nodig. ³⁵ En ze brachten het veulen bij Jesus, legden er hun mantels over heen, en hielpen Jesus er op. ³⁶ Terwijl Hij voortreed, spreidden ze hun mantels uit over de weg. ³⁷ En toen Hij reeds aan de helling van de Olijfberg was gekomen, begon heel de groep van leerlingen vol blijdschap met luider stem God te verheerlijken om al de wonderen, die ze hadden aanschouwd; ³⁸ en ze zeiden: Gezegend de Koning, Die komt in de naam des Heren! Vrede in de hemel, En glorie in den hogen! ³⁹ Enige farizeën uit de menigte zeiden tot Hem: Meester, breng uw leerlingen tot bezinning. ⁴⁰ Maar Hij gaf hun ten antwoord: Ik zeg u: Als zij zwijgen, dan zullen de stenen gaan roepen. ⁴¹ En toen Hij de stad naderde en haar zag, weende Hij over haar, en sprak: ⁴² Ach, mocht ook gij op deze dag nog erkennen, wat u tot vrede strekt; maar dat is thans voor uw ogen verborgen! ⁴³ Waarachtig, er zullen dagen over u komen, dat uw vijanden een wal om u werpen, u omsingelen, en u van alle kanten benauwen; ⁴⁴ dat ze u zullen verdelgen, u en uw kinderen, die in u wonen; en dat ze bij u geen steen op de andere zullen laten, omdat ge uw tijd van ontferming niet hebt erkend. ⁴⁵ Toen trad Hij de tempel binnen, en begon er de kooplieden uit te drijven. ⁴⁶ Hij zei hun: Er staat geschreven: "Mijn huis is een huis van gebed; maar gij hebt er een rovershol van gemaakt". ⁴⁷ Nu leerde Hij dagelijks in de tempel. Maar de opperpriesters, schriftgeleerden en de hoofden van het volk zochten Hem te doden. ⁴⁸ Ze vonden echter geen middel, om hun plan ten uitvoer te brengen; want al het volk hing Hem aan, en luisterde naar Hem.

20

¹ Op een van die dagen, dat Hij het volk in de tempel onderrichtte en het evangelie verkondigde, traden de opperpriesters, schriftgeleerden en oudsten op Hem toe, ² en zeiden tot Hem: Zeg ons, met wat recht doet Gij dit alles; of wie heeft U dit recht gegeven? ³ Hij gaf hun ten antwoord: Ook Ik zal u een vraag stellen; antwoordt Mij. ⁴ Was het doopsel van Johannes van de hemel of van de mensen? ⁵ Ze overlegden bij zichzelf: Als we zeggen: "Van de hemel", dan zal Hij antwoorden: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd? ⁶ Zeggen we: "Van de mensen", dan zal het hele volk ons stenigen; want het is overtuigd, dat Johannes een profeet was. ⁷ Ze antwoordden dus, dat ze niet wisten, waar het vandaan was. ⁸ Nu sprak Jesus tot hen: Dan zeg Ik u evenmin, met welk recht Ik dit alles doe. ⁹ Nu stelde Hij het volk deze gelijkenis voor: Een man plantte een wijngaard, verpachtte hem aan landbouwers, en vertrok voor lange tijd naar het buitenland. ¹⁰ Op de vastgestelde tijd zond hij een knecht tot de landbouwers, opdat ze hem zijn aandeel der vruchten van de wijngaard zouden geven. Maar

de landbouwers sloegen hem, en stuurden hem met lege handen weg. ¹¹ Opnieuw zond hij een anderen knecht; maar ze sloegen en hoonden hem, en stuurden hem met lege handen weg. ¹² Nog zond hij een derde; ook hem verwondden ze, en smeten hem er uit. ¹³ Toen sprak de heer van de wijngaard: Wat zal ik doen? Ik zal mijn geliefden zoon zenden; misschien dat ze voor hem ontzag zullen hebben. ¹⁴ Maar toen de landbouwers hem zagen, overlegden ze met elkaar, en zeiden: Dat is de erfgenaam; laten we hem doden, dan zullen wij de erfenis krijgen. ¹⁵ Ze wierpen hem buiten de wijngaard, en doodden hem. Wat zal nu de heer van de wijngaard met hen doen? ¹⁶ Hij zal die landbouwers komen verdelgen, en de wijngaard aan anderen geven. Toen ze dit hoorden, zeiden ze: Dat nooit! ¹⁷ Maar Hij zag hen aan, en zeide: Wat betekent dan wat er geschreven staat: “De steen, die de bouwlieden verwierpen, Hij is de hoeksteen geworden”? ¹⁸ Wie op deze steen valt, zal worden verbrijzeld; en op wien hij valt, dien zal hij verpletteren. ¹⁹ Nu zochten de opperpriesters en schriftgeleerden onmiddellijk de hand aan Hem te slaan; maar ze vreesden het volk. Want ze begrepen, dat Hij met die gelijkenis op hen had gedoeld. ²⁰ Ze lieten Hem nu bespieden, en zonden spionnen op Hem af, die zich als goedgezinden moesten voordoen, om Hem in zijn eigen woorden te verstrikken, en Hem dan over te leveren aan de overheid en aan de macht van den landvoogd. ²¹ Ze vroegen Hem dus: Meester, we weten, dat Gij ronduit spreekt en leert, en niemand naar de ogen ziet, maar de weg van God naar waarheid leert. ²² Is het ons geoorloofd, den keizer belasting te betalen, of niet? ²³ Maar Hij doorzag hun list, en zei tot hen: ²⁴ Toont Mij een tienling; wiens beeld en randschrift draagt hij? Ze zeiden: Van den keizer. ²⁵ Hij sprak tot hen: Geeft dan den keizer, wat den keizer toekomt, en geeft aan God, wat God toekomt. ²⁶ Ze konden hem in het bijzijn van het volk niet in zijn eigen woorden verstrikken; ze waren verbaasd over zijn antwoord, en zwegen stil. ²⁷ Nu kwamen er enige sadduceën naar Hem toe, die de verrijzenis loochenen; ze ondervroegen Hem, ²⁸ en zeiden: Meester, Moses heeft ons voorgeschreven, dat, zo iemands broer gehuwd is en kinderloos sterft, zijn broer de vrouw moet huwen, en nakomelingschap voor zijn broer moet verwekken. ²⁹ Nu waren er zeven broers. De eerste nam een vrouw en stierf kinderloos. ³⁰ Nu huwde de tweede haar, ³¹ ook de derde, en zo verder alle zeven; en ze stierven kinderloos. ³² Ten laatste stierf ook de vrouw. ³³ Wien van hen zal ze nu bij de verrijzenis als vrouw toebehoren? Ze hebben haar immers alle zeven tot vrouw gehad. ³⁴ Jesus sprak tot hen: De kinderen dezer wereld huwen en worden uitgehuwd. ³⁵ Maar zij, die waardig worden bevonden, deel te hebben aan de andere wereld en aan de verrijzenis uit de doden, zullen huwen noch uitgehuwd worden. ³⁶ Ze kunnen immers niet meer sterven; want ze zijn aan engelen gelijk, en als kinderen der verrijzenis ook kinderen Gods. ³⁷ En dat de doden verrijzen, gaf ook Moses te kennen in het Braambosverhaal, wanneer hij den Heer den God van Abraham, den God van Isaäk en den God van Jakob noemt. ³⁸ Hij is toch geen God van doden, maar van levenden; want allen leven voor Hem. ³⁹ Toen namen sommigen van de schriftgeleerden het woord, en zeiden: Meester, Gij hebt goed gesproken; ⁴⁰ en ze

durfden Hem geen vragen meer stellen. ⁴¹ Nu sprak Hij tot hen: Hoe beweert men toch, dat de Christus de Zoon van David is? ⁴² Want David zelf zegt in het boek der Psalmen: De Heer heeft gesproken tot mijn Heer: Zet U aan mijn rechterhand, ⁴³ Totdat Ik uw vijanden leg Als een voetbank voor uw voeten. ⁴⁴ David noemt Hem dus Heer; hoe is Hij dan zijn Zoon? ⁴⁵ En terwijl al het volk het hoorde, sprak Hij tot zijn leerlingen: ⁴⁶ Wacht u voor de schriftgeleerden, die er van houden in lange gewaden rond te lopen en op de markt te worden begroet; die de eerste zetels begeren in de synagogen, en de eerste plaatsen aan de gastmalen; ⁴⁷ die het goed der weduwen verslinden, en voor de schijn lange gebeden verrichten. Ze zullen des te strenger worden gevonnist.

21

¹ Toen Hij nu opkeek, zag Hij de rijken hun giften in de offerkist storten. ² Maar Hij zag ook een arme weduwe, die er twee penningen in wierp. ³ En Hij sprak: Voorwaar, Ik zeg u: deze arme weduwe heeft er meer in gestort dan alle anderen. ⁴ Want allen hebben van hun overvloed geofferd, maar zij heeft van haar armoede gegeven, heel haar vermogen. ⁵ Toen sommigen van de tempel zeiden, dat hij versierd was met prachtige stenen en geschenken, sprak Hij: ⁶ Er zullen dagen komen, dat van al wat ge daar ziet, geen steen op de andere zal blijven, maar alles zal worden verwoest. ⁷ Ze vroegen Hem: Meester, wanneer zal dat gebeuren, en wat zal het teken zijn, dat het op handen is? ⁸ Hij sprak: Past op, dat gij u niet laat misleiden! Want velen zullen met mijn Naam optreden, en zeggen: Ik ben het; en de tijd is nabij. Gaat hen niet achterna. ⁹ En wanneer gij hoort van oorlogen en omwentelingen, schrikt er niet van; want eerst moet dit alles gebeuren, en ook dan nog komt het einde niet dadelijk. ¹⁰ Toen zeide Hij hun: Volk zal opstaan tegen volk, en rijk tegen rijk; ¹¹ en er zullen geweldige aardbevingen zijn, en pest en hongersnood op verschillende plaatsen; verschrikkingen zullen er komen, en grote tekenen aan de hemel. ¹² Maar eer dit alles geschiedt, zal men de hand aan u slaan en u vervolgen; u in synagogen en kerkers brengen, u slepen voor koningen en landvoogden terwille van mijn Naam. ¹³ Dat zal u overkomen, omdat gij getuigenis afleggen moet. ¹⁴ Neemt dan bij uzelf het besluit, er niet bezorgd voor te zijn, hoe gij u verdedigen zult. ¹⁵ Want Ik zal u een taal en wijsheid geven, die geen uwer tegenstanders zal kunnen weerstaan of weerspreken. ¹⁶ Gij zult overgeleverd worden door ouders en broers, door bloedverwanten en vrienden; sommigen van u zal men doden. ¹⁷ En gij zult gehaat zijn bij allen terwille van mijn Naam; ¹⁸ maar geen haar op uw hoofd zal verloren gaan. ¹⁹ Door uw standvastigheid zult gij uw ziel behouden. ²⁰ Wanneer gij Jerusaleem door legers ziet ingesloten, weet dan, dat haar verwoesting nabij is. ²¹ Laten zij, die in Judea zijn, dan naar de bergen vluchten; die binnen de stad zijn, er uittrekken, en die op het land zijn, er niet binnengaan. ²² Want dat zijn dagen van wraak; en alles wat er geschreven staat, zal in vervulling gaan. ²³ Wee in die dagen de zwangere en de zogende vrouwen. Want daar zal grote ellende zijn in het land, en toorn over dit volk. ²⁴ Ze zullen over de kling worden gejaagd, en als gevangenen worden weggevoerd onder

alle volken; en Jerusalem zal door de heidenen worden vertrap, tot de tijden der heidenen voorbij zullen zijn. ²⁵ En er zullen tekenen zijn in zon en maan en sterren; en op de aarde doodsangst onder de volken, radeloos door het donderend geweld van de zee en de golven. ²⁶ De mensen zullen verstijven van vrees en bange verwachting, van wat de wereld gaat overkomen; want de krachten der hemelen zullen worden geschokt. ²⁷ Dan zullen ze den Mensenzoon op een wolk zien komen, met grote macht en majesteit. ²⁸ Welnu, wanneer dit alles een aanvang gaat nemen, blik op dan, en heft uw hoofden omhoog; want uw verlossing is nabij. ²⁹ En Hij stelde hun een gelijkenis voor: Ziet naar de vijgeboom en alle andere bomen; ³⁰ zodra gij ze ziet uitbotten, dan weet gij ook, dat de zomer nabij is. ³¹ Zo ook, wanneer gij dit alles ziet, weet dan, dat het koninkrijk Gods nabij is. ³² Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht gaat niet voorbij, vóórdat dit alles is geschied. ³³ Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan. ³⁴ Let op uzelf. Laat uw harten niet worden bezwaard door brasserij, dronkenschap en de zorgen des levens; en laat die dag u niet onverhoeds overvallen, ³⁵ als een strik. Want hij zal komen over allen, die de ganse aarde bewonen. ³⁶ Waakt dus, en blijft altijd bidden, opdat gij ontkomen moogt aan dat alles, wat er gebeuren gaat; en opdat gij stand moogt houden voor het aanschijn van den Mensenzoon. ³⁷ Overdag gaf Hij onderricht in de tempel, maar 's nachts ging Hij heen en bleef op de berg, die Olijfberg wordt genoemd. ³⁸ En al het volk kwam 's morgens vroeg bij Hem in de tempel, om Hem te horen.

22

¹ Intussen begon het feest der ongedesemde broden te naderen, dat Pasen heet. ² En de opperpriesters en schriftgeleerden zochten naar een middel, om Hem te doden; want ze waren bang voor het volk. ³ Toen voer de satan in Judas, Iskariot geheten, een van het twaalftal; ⁴ en hij ging met de opperpriesters en bevelhebbers overleggen, hoe hij Hem aan hen zou overleveren. ⁵ Ze waren verheugd, en kwamen overeen, hem geld te geven. ⁶ Hij stemde toe, en zocht dus naar een gelegenheid, om Hem zonder volksoploop aan hen over te leveren. ⁷ Toen nu de dag der ongedesemde broden was gekomen, waarop het Pascha moest worden geofferd, ⁸ stuurde Hij Petrus en Johannes heen, en zeide: Gaat voor ons het paasmaal bereiden, opdat we het eten. ⁹ Ze zeiden Hem: Waar wilt Gij, dat we het bereiden? ¹⁰ Hij zei hun: Zie, als gij de stad binnengaat, zult gij een man tegenkomen, die een kruik water draagt; volgt hem in het huis, waar hij ingaat, ¹¹ en zegt tot den heer des huizes: De Meester zegt u: Waar is de zaal, waar Ik met mijn leerlingen het paasmaal kan houden? ¹² En hij zal u een grote opperzaal aanwijzen, van alles voorzien; maakt daar alles gereed. ¹³ Ze gingen heen, en vonden het, zoals Hij het hun had gezegd; en ze maakten het paasmaal gereed. ¹⁴ Op de vastgestelde tijd ging Hij aanliggen aan tafel, en de twaalf apostelen met Hem. ¹⁵ En Hij sprak tot hen: Vurig heb Ik verlangd, eer Ik ga lijden, dit paasmaal met u te eten. ¹⁶ Want Ik zeg u, dat Ik het niet meer zal eten, vóór het zijn vervulling bereikt in het koninkrijk Gods. ¹⁷ Toen nam Hij een kelk, sprak het dankgebed uit, en zeide: Neemt en verdeelt hem

onder elkander. ¹⁸ Want Ik zeg u: Van nu af aan zal Ik de vrucht van de wijnstok niet meer drinken, totdat het koninkrijk Gods is gekomen. ¹⁹ Toen nam Hij brood, sprak een dankgebed uit, brak het, gaf het hun, en sprak: Dit is mijn lichaam, dat voor u wordt overgeleverd; doet dit tot mijne gedachtenis. ²⁰ Zo ook de kelk, na het avondmaal; en Hij sprak: Deze kelk is het Nieuwe Verbond in mijn bloed, dat voor u wordt vergoten. ²¹ Zie, de hand van hem, die Mij verraadt, is met Mij op de tafel. ²² De Mensenzoon gaat wel heen, zoals het is vastgesteld; maar wee dien mens, door wien Hij wordt verraden. ²³ Toen begonnen ze onder elkander te vragen, wie van hen het toch zijn kon, die dat zou doen. ²⁴ Nog ontstond er een twist onder hen, wie van hen als de eerste gold. ²⁵ Maar Hij zeide hun: De koningen der volken heersen over hen, en die het gezag over hen voeren, laten zich weldoeners noemen. ²⁶ Zo moet het niet zijn onder u; maar de grootste onder u moet als de jongste zijn, en wie aan het hoofd staat, als een die dient! ²⁷ Wie toch is groter: hij die aan tafel ligt, of hij die bedient? Is het niet, die aan tafel ligt? Welnu, Ik ben onder u als de dienaar. ²⁸ Gij zijt Mij trouw gebleven bij mijn beproevingen. ²⁹ Daarom verleen Ik u het koninkrijk, zoals mijn Vader het Mij heeft verleend: ³⁰ dat gij in mijn koninkrijk aan mijn tafel moogt eten en drinken, en op tronen moogt zetelen, om de twaalf stammen van Israël te oordelen. ³¹ Simon, Simon, zie, de satan heeft u allen willen ziften als tarwe. ³² Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet zou bezwijken; en gij, wanneer ge u bekeerd hebt, bevestig dan uw broeders. ³³ Hij zei Hem: Heer, ik ben bereid, met U zelfs kerker en dood in te gaan. ³⁴ Maar Hij sprak: Ik zeg u, Petrus, de haan zal heden niet kraaien, voordat ge driemaal geloochend hebt, Mij te kennen. ³⁵ Nog sprak Hij tot hen: Toen Ik u uitzond zonder beurs en reiszak en sandalen, heeft het u toen aan iets ontbroken? Ze zeiden: Aan niets. ³⁶ Hij ging voort: Maar nu, wie een beurs heeft, moet ze meenemen, en ook zijn reiszak; en wie geen zwaard heeft, moet zijn mantel verkopen en er een kopen. ³⁷ Want Ik zeg u: Ook dit Schriftwoord moet aan Mij worden vervuld: "En Hij is onder de misdadigers gerekend". Ja, wat over Mij is gezegd, is zijn vervulling nabij. ³⁸ Ze zeiden: Heer, zie, hier zijn twee zwaarden. Hij zei hun: Genoeg. ³⁹ Nu ging Hij naar buiten, en begaf Zich volgens gewoonte naar de Olijfberg; ook zijn leerlingen gingen met Hem mee. ⁴⁰ Daar aangekomen, sprak Hij tot hen: Bidt, dat gij niet in bekoring komt. ⁴¹ Hij verwijderde Zich van hen ongeveer een steenworp ver, viel op zijn knieën neer, ⁴² en bad: Vader, indien het uw wil is, neem deze kelk van Mij weg. Neen, niet mijn wil geschiede, maar de uwe. ⁴³ Toen verscheen Hem een engel uit de hemel, die Hem sterkte. ⁴⁴ En door doodsangst bevangen, bad Hij nog vuriger, en zijn zweet droop als bloeddruppels neer op de grond. ⁴⁵ Toen Hij opstond van zijn gebed, en naar de leerlingen ging, vond Hij ze van droefheid in slaap. ⁴⁶ Hij zeide hun: Hoe kunt gij slapen? Staat op, en bidt, dat gij niet in bekoring komt. ⁴⁷ Terwijl Hij nog sprak, zie daar kwam een bende aan; en één van de twaalf, Judas genaamd, ging voor hen uit, en trad op Jesus toe, om Hem te kussen. ⁴⁸ Jesus zei hem: Judas, verraadt ge den Mensenzoon met een kus? ⁴⁹ Toen zij, die bij Hem waren, zagen wat er gebeuren ging, zeiden ze Hem: Heer, willen we met het zwaard

er op inslaan? ⁵⁰ En één van hen trof den knecht van den hogepriester, en sloeg hem het rechteroor af. ⁵¹ Maar Jesus gaf ten antwoord: Houdt op; genoeg! Hij raakte het oor aan, en genas het. ⁵² Nu sprak Jesus tot de opperpriesters, de bevelhebbers van de tempel en de oudsten, die op Hem waren afgekomen: Gij zijt uitgetrokken als tegen een rover, met zwaarden en stokken. ⁵³ Dag aan dag was Ik bij u in de tempel, en gij hebt geen hand naar Mij uitgestoken. Maar dit is uw uur, en dit is de macht der duisternis. ⁵⁴ Toen namen ze Hem gevangen, en voerden Hem weg naar het huis van den hogepriester, terwijl Petrus van verre bleef volgen. ⁵⁵ Toen ze nu op de binnenhof vuur hadden ontstoken, en er omheen waren gaan zitten, nam ook Petrus onder hen plaats. ⁵⁶ Een der dienstmeisjes zag hem in het licht zitten; ze keek hem aan, en zeide: Ook deze hier was bij Hem. ⁵⁷ Maar hij loochende het, en sprak: Vrouw, ik ken Hem niet. ⁵⁸ Kort daarop zag hem iemand anders, en zeide: Ook gij zijt een van hen. Maar Petrus sprak: Neen man; dat ben ik niet. ⁵⁹ Ongeveer een uur later verzekerde een ander: Ja toch; ook deze hier was met Hem; want ook hij is een Galileër. ⁶⁰ Petrus sprak: Man, ik begrijp niet, wat ge zegt. Op hetzelfde ogenblik, terwijl hij nog sprak, kraaide een haan. ⁶¹ En de Heer keerde Zich om, en zag Petrus aan. Toen dacht Petrus aan het woord van den Heer, en hoe Hij hem had gezegd: Eer de haan kraait, zult ge Mij driemaal verloochenen. ⁶² En hij ging naar buiten, en weende bitter. ⁶³ De mannen, die Jesus bewaakten, bespotten en mishandelden Hem: ⁶⁴ ze blinddoekten Hem, en vroegen Hem dan: Profeteer, wie U geslagen heeft? ⁶⁵ En ze beten Hem veel andere scheldwoorden toe. ⁶⁶ Toen het dag was geworden, kwam de Raad van het volk, opperpriesters en schriftgeleerden bijeen; ze lieten Hem voor hun rechtbank brengen, en zeiden: Zo Gij de Christus zijt, zeg het ons dan. ⁶⁷ Hij sprak tot hen: Wanneer Ik u iets zeg, gelooft gij het niet; ⁶⁸ en wanneer Ik u iets vraag, dan antwoordt gij niet. ⁶⁹ Maar van nu af aan zal de Mensenzoon zijn gezeten aan de rechterhand van de kracht Gods. ⁷⁰ Nu zeiden allen: Gij zijt dus de Zoon van God? Hij sprak tot hen: Gij zegt het; Ik ben het. ⁷¹ Toen zeiden ze: Wat hebben we nog getuigenis nodig? We hebben het zelf uit zijn eigen mond gehoord.

23

¹ Toen stonden ze allen op, en voerden Hem gezamenlijk naar Pilatus. ² Ze begonnen Hem aldus te beschuldigen: We hebben bevonden, dat deze man ons volk verleidt, en verbiedt aan den keizer schatting te betalen, en zich uitgeeft voor Christus, den Koning. ³ Pilatus ondervroeg Hem, en zeide: Zijt Gij de Koning der Joden? Hij antwoordde hem: Gij zegt het. ⁴ Nu sprak Pilatus tot de opperpriesters en de menigte: Ik vind geen schuld in dien man. ⁵ Maar ze hielden aan, en zeiden: Hij ruit door zijn leer het volk op in heel Judea, van Galilea af tot hier toe. ⁶ Zodra Pilatus dit hoorde, vroeg hij, of die man een Galileër was. ⁷ En toen hij vernam, dat Hij uit het gebied van Herodes was, zond hij Hem naar Herodes, die in die dagen ook te Jerusalem vertoefde. ⁸ Herodes was zeer verheugd, toen hij Jesus zag. Want reeds lang had hij verlangd, Hem te zien, om wat hij van Hem had gehoord; bovendien hoopte hij, Hem een of ander wonder te

zien verrichten. ⁹ Hij stelde Hem dan vele vragen, maar Jesus gaf hem geen antwoord. ¹⁰ Ook de opperpriesters en schriftgeleerden waren er bij tegenwoordig, en beschuldigden Hem met grote heftigheid. ¹¹ Nu ging Herodes met zijn gevolg Hem honen en bespotten; hij stak Hem in een schitterend gewaad, en zond Hem toen naar Pilatus terug. ¹² Die dag werden Herodes en Pilatus met elkander bevriend; vroeger waren ze vijanden geweest. ¹³ Nu riep Pilatus de opperpriesters, de oversten en het volk bijeen, ¹⁴ en sprak tot hen: Gij hebt dezen man bij me gebracht als een volksopruier; zie, ik heb Hem in uw bijzijn verhoord, en dien man aan niets schuldig bevonden van al wat gij Hem ten laste legt. ¹⁵ Herodes evenmin; want hij heeft Hem naar ons teruggestuurd. Zie, Hij heeft niets bedreven, wat de dood zou verdienen. ¹⁶ Ik zal Hem dus vrijlaten, maar Hem eerst laten geselen! ¹⁷ Nu had hij een verplichting, hun op het feest één gevangene vrij te laten. ¹⁸ Maar ze schreeuwden allen tezamen: Weg met Hem, en laat ons Barabbas vrij. ¹⁹ Deze was om een oproer, dat in de stad was uitgebroken, en om een moord in de gevangenis geworpen. ²⁰ Opnieuw sprak Pilatus hun toe, daar hij Jesus wilde vrijlaten. ²¹ Maar ze schreeuwden er tegen in: Kruisig Hem, kruisig Hem! ²² Ten derden male zei hij hun: Wat kwaad heeft Hij dan gedaan? Ik heb in Hem geen doodschuld gevonden; ik zal Hem dus vrijlaten, maar Hem eerst laten geselen! ²³ Maar luid gillend hielden ze aan, en eisten, dat Hij gekruisigd zou worden; en hun kreten wonnen het pleit. ²⁴ Pilatus besliste, dat hun eis zou worden ingewilligd. ²⁵ Hij liet op hun verzoek den man vrij, die om oproer en moord in de gevangenis was geworpen; maar Jesus leverde hij aan hun willekeur over. ²⁶ En terwijl ze Hem wegvoerden, hielden ze zekeren Simon van Cyrene aan, die juist van het veld kwam, en legden hem het kruis op, om het Jesus achterna te dragen. ²⁷ Een grote volksmenigte volgde Hem; ook een menigte vrouwen, die zich op de borst sloegen en over Hem weenden. ²⁸ Maar Jesus keerde Zich om, en sprak tot haar: Dochters van Jerusalem, weent niet over Mij, maar weent over uzelf en over uw kinderen. ²⁹ Want zie, er komen dagen, waarop men zal zeggen: "Zalig de onvruchtbaren; de schoot die niet heeft gebaard, en de borsten die niet hebben gevoed." ³⁰ Dan zal men tot de bergen gaan zeggen: "Valt op ons neer"; en tot de heuvelen: "Bedeekt ons". ³¹ Want als men zó met het groene hout handelt, wat zal er dan met het dorre geschieden? ³² Nog twee anderen, twee misdadigers, werden weggeleid, om tegelijk met Hem de doodstraf te ondergaan. ³³ Toen ze op de plaats waren gekomen, die Kalvárië wordt genoemd, sloegen ze Hem aan het kruis; zo ook de misdadigers, één aan zijn rechterhand, één aan de linker. ³⁴ En Jesus zeide: Vader, vergeef het hun; want ze weten niet, wat ze doen. En ze verdeelden zijn klederen bij het lot. ³⁵ Het volk stond toe te zien; maar de oversten beschimpten Hem, en zeiden: Anderen heeft Hij gered, laat Hij nu Zichzelf eens redden, zo Hij de uitverkoren Christus van God is. ³⁶ Ook de soldaten bespotten Hem; ze kwamen Hem azijn aanbieden, ³⁷ en zeiden: Zo Gij de Koning der Joden zijt, red dan Uzelf. ³⁸ En boven zijn hoofd stond als opschrift: Dit is de Koning der Joden. ³⁹ Ook één der gekruisigde misdadigers begon Hem te honen, en zeide: Zijt Gij de Christus niet? Red Uzelf dan en ons! ⁴⁰ Maar de ander strafte hem af, en gaf hem ten antwoord:

Vreest ge God nòg niet, nu ge toch dezelfde straf ondergaat? ⁴¹ En wij te recht, wij krijgen ons verdiende loon; maar Hij heeft niets verkeerd gedaan. ⁴² Toen zeide hij: Jesus gedenk mijner, wanneer Gij in uw rijk zijt gekomen. ⁴³ En Jesus sprak tot hem: Voorwaar, Ik zeg u: heden zult ge met Mij zijn in het paradijs. ⁴⁴ Het was nu reeds het zesde uur ongeveer, en tot het negende toe werd het donker over heel het land; ⁴⁵ want de zon werd verduisterd. Ook scheurde het voorhangsel van de tempel middendoor. ⁴⁶ Toen riep Jesus met luider stem: Vader, in uw handen beveel Ik mijn geest. Na deze woorden gaf Hij de geest. ⁴⁷ Toen nu de honderdman zag wat er gebeurd was, verheerlijkte hij God, en zeide: Waarachtig, deze man was een rechtvaardige. ⁴⁸ En heel de menigte, die voor dit schouwspel was saamgestroomd, en het gebeurde aanschouwd had, sloeg zich op de borst, en ging heen. ⁴⁹ Maar al zijn bekenden, met de vrouwen, die Hem van Galilea af waren gevolgd, stonden van verre toe te zien. ⁵⁰ Nu was er een man, Josef genaamd, die lid was van de Raad; maar hij was een braaf en rechtschapen man, ⁵¹ die aan hun plannen en drijven geen deel had genomen. Hij was van Arimatea, een joodse stad, en verwachtte ook zelf het koninkrijk Gods. ⁵² Hij ging naar Pilatus, om het lichaam van Jesus te vragen. ⁵³ Hij nam het af, wikkelde het in lijnwaad, en legde het in een graf, dat in de rots was uitgehouwen, en waarin nog nooit iemand was neergelegd. ⁵⁴ Het was vrijdag, en de sabbat brak aan. ⁵⁵ De vrouwen, die met hem uit Galilea waren gekomen, gingen mee, en zagen het graf, en hoe zijn lichaam er in werd gelegd. ⁵⁶ Daarna gingen ze heen, en maakten specerijen en balsem gereed; maar op de sabbat hielden ze de voorgeschreven rustdag.

24

¹ Maar op de eerste dag der week, zeer vroeg in de morgen, gingen ze naar het graf met de specerijen, die ze hadden bereid. ² Ze vonden de steen van het graf op zij gerold; ³ en toen ze er in waren gegaan, vonden ze het lichaam van den Heer Jesus niet. ⁴ Terwijl ze nu niet goed wisten, wat ze er van moesten denken, zie, daar stonden twee mannen bij haar in schitterend gewaad. ⁵ Toen ze hevig verschrikt het hoofd ter aarde bogen, spraken ze tot haar: Wat zoekt gij den Levende bij de doden? ⁶ Hier is Hij niet; Hij is verzezen. Herinnert u, wat Hij tot u heeft gezegd, toen Hij nog in Galilea was: ⁷ “De Mensenzoon moet in de handen van zondaars worden overgeleverd en gekruisigd, maar de derde dag zal Hij verrijzen”. ⁸ Nu herinnerden ze zich zijn woorden. ⁹ Ze gingen heen van het graf, en vertelden dit alles aan al de elf en de overigen. ¹⁰ Het waren Maria Magdalena, Johanna, en Maria van Jakobus; ook de andere vrouwen, die bij haar waren, zeiden hetzelfde aan de apostelen. ¹¹ Maar ze hielden haar woorden voor beuzelpraat, en ze geloofden haar niet. ¹² Toch stond Petrus op, en liep naar het graf; hij bukte zich voorover, en zag alleen de windsels liggen. Hij ging heen, verbaasd over wat er gebeurd was. ¹³ En zie, diezelfde dag waren er twee van hen op weg naar een dorp, Emmaus genaamd, dat zestig stadiën van Jerusalem ligt. ¹⁴ Ze spraken met elkander over al wat er gebeurd was. ¹⁵ Terwijl ze met elkander spraken en van gedachten wisselden, kwam ook Jesus er bij, en ging met hen mee.

¹⁶ Maar hun ogen waren gesloten, zodat ze Hem niet erkenden. ¹⁷ Hij zei hun: Wat bespreekt gij zo druk met elkaar onderweg? Verdrietig bleven ze staan; ¹⁸ en een van hen, die Kléofas heette, gaf Hem ten antwoord: Zijt Gij dan vreemdeling in Jerusaleem, dat Gij alleen niet weet, wat daar dezer dagen gebeurd is? ¹⁹ Hij zei hun: Wat dan? Ze zeiden Hem: Het betreft Jesus van Názaret, die een profeet was, machtig in werk en in woord, voor God en voor het hele volk, ²⁰ en dien onze opperpriesters en oversten ter dood hebben overgeleverd en gekruisigd. ²¹ Wij zelf hadden gehoopt, dat Hij het was, die Israëel zou verlossen; maar met dat al is het nu reeds de derde dag, sinds dat alles gebeurd is. ²² Toch hebben enige vrouwen, die bij ons behoren, ons doen ontstellen. Ze waren in de vroege bij het graf gekomen, ²³ en hadden zijn lichaam niet gevonden; maar ze zijn komen zeggen, dat ze een verschijning van engelen hadden gehad, die zeiden, dat Hij leeft. ²⁴ Daarop zijn sommigen van ons naar het graf gegaan, en hebben alles bevonden, zoals de vrouwen het hadden verteld; maar Hemzelf hebben ze niet gezien. ²⁵ Nu sprak Hij tot hen: O onverstandigen en tragen van hart, dat gij niet beter gelooft aan al wat de profeten hebben gezegd. ²⁶ Moest de Christus dit alles niet lijden, en zó zijn glorie binnengaan? ²⁷ En te beginnen met Moses en al de profeten, verklaarde Hij hun, wat in heel de Schrift over Hem was voorspeld. ²⁸ Toen ze bij het dorp waren gekomen, waar ze naar toe gingen, hield Hij Zich, alsof Hij verder wilde gaan. ²⁹ Maar ze drongen bij Hem aan, en zeiden: Blijf bij ons, want het wordt avond, en de dag is al voorbij. Hij ging dus naar binnen, om bij hen te blijven. ³⁰ Nadat Hij Zich met hen aan tafel had aangelegd, nam Hij het brood, sprak een dankgebed uit, brak het, en reikte het hun toe. ³¹ Nu gingen hun de ogen open, en herkenden ze Hem. Maar Hij verdween uit hun gezicht. ³² Ze zeiden tot elkander: Brandde ons hart niet in ons, toen Hij onderweg tot ons sprak, en ons de Schriften verklaarde? ³³ Onmiddellijk stonden ze op, en keerden naar Jerusaleem terug. Ze vonden er alle elf met hun gezellen bijeen, ³⁴ die hun zeiden: De Heer is waarachtig verzezen, en is aan Simon verschenen. ³⁵ Nu verhaalden ook zij, wat er onderweg was gebeurd, en hoe ze Hem hadden herkend door het breken van het brood. ³⁶ Terwijl ze nog daarover spraken, stond Hij zelf in hun midden, en zeide hun: Vrede zij u. ³⁷ Ze werden van schrik en vrees bevangen, en meenden een geest te zien. ³⁸ Maar Hij sprak tot hen: Waarom zijt gij ontsteld, en waarom komt er twijfel op in uw hart? ³⁹ Beziet mijn handen en voeten: Ik ben het zelf. Betast Mij, en ziet toe; want een geest heeft geen vlees en geen beenderen, zoals gij ziet, dat Ik heb. ⁴⁰ En bij die woorden toonde Hij hun zijn handen en voeten. ⁴¹ En toen ze van blijdschap het nog niet geloofden, maar vol verbazing waren, zeide Hij hun: Hebt gij hier iets te eten? ⁴² Ze gaven Hem een stuk gebraden vis. ⁴³ Hij nam het, en at er van voor hun ogen. ⁴⁴ Hij sprak tot hen: Dit is het, wat Ik tot u heb gesproken, toen Ik nog bij u was: "Alles moet worden vervuld, wat in de Wet van Moses, in Profeten en Psalmen van Mij staat geschreven". ⁴⁵ Toen verhelderden Hij hun inzicht, zodat ze de Schriften konden verstaan. ⁴⁶ En Hij zeide hun: Zó staat er geschreven: dat de Christus zou lijden en op de derde dag uit de doden verrijzen; ⁴⁷ en dat in zijn Naam bekering

tot vergiffenis der zonden zou worden gepreekt aan alle volken, te beginnen bij Jerusalem. ⁴⁸ Gij zijt de getuigen hiervan. ⁴⁹ Zie, Ik zend de belofte van mijn Vader over u neer; blijft in de stad, totdat gij bekleed zijt met kracht uit den hogen. ⁵⁰ Toen leidde Hij hen naar Betánië, hief zijn handen op, en zegende hen. ⁵¹ En terwijl Hij ze zegende, scheidde Hij van hen, en werd opgenomen ten hemel. ⁵² Ze aanbaden Hem, en keerden met grote blijdschap naar Jerusalem terug. ⁵³ En onafgebroken bleven ze God verheerlijken in de tempel.

Het Evangelie volgens Johannes

¹ In het begin was het Woord; En het Woord was bij God, En het Woord was God; ² Het was bij God in het begin. ³ Alles is door Hem ontstaan; En zonder Hem is niets ontstaan. ⁴ In wat bestond, was Hij het leven, En het Leven was het licht der mensen; ⁵ Het Licht schijnt in de duisternis, Maar de duisternis nam het niet aan. ⁶ Er kwam een mens, van God gezonden; Johannes was zijn naam. ⁷ Hij kwam tot getuigenis, om van het Licht te getuigen, Opdat allen door hem zouden geloven. ⁸ Hijzelf was niet het Licht, Maar hij moest getuigen van het Licht. ⁹ Het waarachtige Licht, Dat alle mensen verlicht, Kwam in de wereld. ¹⁰ Hij was in de wereld, En ofschoon de wereld door Hem was ontstaan, Erkende de wereld Hem niet. ¹¹ Hij kwam in zijn eigen bezit; Ook de zijnen ontvingen Hem niet. ¹² Maar aan allen, die Hem ontvingen, Gaf Hij de macht, Gods kinderen te worden: Aan allen, die in zijn Naam geloven, ¹³ Die niet uit bloed, Noch uit de wil van vlees of man, Maar die uit God zijn geboren. ¹⁴ Het Woord is vlees geworden, En heeft onder ons gewoond! En wij hebben zijn glorie aanschouwd: Een glorie als van den Eengeborene uit den Vader; Vol van genade en waarheid. ¹⁵ Johannes getuigde van Hem en riep uit: Van Hem was het, dat ik sprak: Die na mij komt, is mij voorafgegaan; Want Hij bestond eerder dan ik. ¹⁶ Waarachtig, uit zijn volheid ontvingen wij allen De éne genade na de andere; ¹⁷ Zeker, de Wet is door Moses gegeven, Maar de genade en waarheid zijn door Jesus Christus gekomen. ¹⁸ Niemand heeft ooit God gezien; God zelf, de eengeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Heeft Hem verkondigd. ¹⁹ En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden uit Jerusalem priesters en levieten tot hem zonden, om hem te vragen: Wie zijt gij? ²⁰ Hij erkende het openlijk: Niet ik ben de Christus. ²¹ Ze vroegen hem: Wat dan? Zijt gij Elias? Hij zeide: Ik ben het niet. Zijt gij de profeet? Hij antwoordde: Neen. ²² Ze zeiden hem dan: Wie zijt ge; opdat we antwoord brengen aan hen, die ons gezonden hebben; wat zegt ge van uzelf? ²³ Hij sprak: Ik ben de “stem van een roepende in de woestijn: Maakt recht de weg des Heren”, zoals de profeet Isaias heeft gezegd. ²⁴ De afgevaardigden nu behoorden tot de farizeën; ²⁵ ze ondervroegen hem, en zeiden: Waarom doopt ge dan, zo ge de Christus niet zijt, noch Elias, noch de profeet? ²⁶ Johannes gaf hun ten antwoord: Ik doop met water; maar midden onder u staat Hij, dien gij niet kent. ²⁷ Hij is het, die na mij komt; ik ben niet waardig, zijn schoenriem los te maken. ²⁸ Dit gebeurde te Betánië, aan de overkant van de Jordaan, waar Johannes toen doopte. ²⁹ Daags daarna zag hij Jesus tot zich komen; en hij zeide: Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. ³⁰ Deze is het, van wien ik sprak: Na mij komt een Man, die mij is voorafgegaan; want Hij bestond eerder dan ik. ³¹ Ook ik kende Hem niet; maar juist daarom kwam ik dopen met water, om Hem aan Israël bekend te maken. ³² Nog getuigde Johannes: Ik heb den Geest als een duif uit de hemel zien dalen, en op Hem rusten. ³³ Ook ik kende Hem niet; maar Hij die mij zond, om met water te dopen, Hij sprak tot mij: Op wien ge den Geest

ziet nederdalen en rusten, Hij is het, die doopt met den Heiligen Geest. ³⁴ Ik heb het gezien, en ik heb getuigd: Hij is de Zoon van God. ³⁵ Daags daarna stond Johannes daar weer met twee zijner leerlingen. ³⁶ En met de blik op Jesus, die voorbijging, zeide hij: Zie het Lam Gods. ³⁷ De twee leerlingen hoorden hem dit zeggen, en gingen Jesus achterna. ³⁸ Jesus keerde Zich om, zag dat ze Hem volgden, en sprak tot hen: Wat zoekt gij? Ze zeiden Hem: Rabbi (dat betekent: Meester), waar houdt Gij verblijf? ³⁹ Hij zei hun: Komt het zien. Ze kwamen dan zien, waar Hij verblijf hield, en bleven die dag bij Hem. Het was omtrent het tiende uur. ⁴⁰ Andreas, de broer van Simon Petrus, was één van de twee, die dit van Johannes hadden gehoord, en Hem waren gevolgd. ⁴¹ Hij ontmoette zijn broer Simon het eerst, en zeide tot hem: We hebben den Messias (dat betekent: Christus) gevonden. ⁴² En hij leidde hem tot Jesus. Jesus zag hem aan, en sprak: Gij zijt Simon, de zoon van Jona; gij zult Kefas heten (dat betekent: Petrus). ⁴³ Daags daarna wilde Hij naar Galilea vertrekken; toen ontmoette Hij Filippus. En Jesus zeide tot hem: Volg Mij. ⁴⁴ Filippus was van Betsáida, de stad van Andreas en Petrus. ⁴⁵ Filippus ontmoette Natánaël, en sprak tot hem: Van wien Moses in de Wet en ook de profeten hebben geschreven, dien hebben we gevonden: Jesus, den zoon van Josef, uit Názaret. ⁴⁶ Natánaël zei hem: Kan er iets goeds komen uit Názaret? Filippus zei hem: Kom het zien. ⁴⁷ Jesus zag Natánaël naar Zich toe komen, en zeide van hem: Ziedaar een waar Israëliet, in wien geen bedrog is. ⁴⁸ Natánaël zeide Hem: Hoe kent Gij mij? Jesus gaf hem ten antwoord: Voordat Filippus u riep, zag Ik u onder de vijgeboom. ⁴⁹ Natánaël antwoordde Hem: Rabbi, Gij zijt de Zoon van God; Gij zijt de Koning van Israël. ⁵⁰ Jesus antwoordde hem: Geloofte ge, omdat Ik u zeide: Ik zag u onder de vijgeboom? Grotere dingen zult ge zien. ⁵¹ En Hij sprak tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Gij zult de hemel geopend zien, en de engelen Gods zien opstijgen en nederdalen over den Mensenzoon.

2

¹ En de derde dag werd er een bruiloft gevierd te Kana van Galilea. De moeder van Jesus was er tegenwoordig, ² en ook Jesus met zijn leerlingen waren ter bruiloft genodigd. ³ En toen er gebrek kwam aan wijn, sprak de moeder van Jesus tot Hem: Ze hebben geen wijn meer. ⁴ Maar Jesus zeide haar: Vrouw, wat is er tussen Mij en u? Nog is mijn uur niet gekomen. ⁵ Zijn moeder sprak tot de bedienden: Doet wat Hij u zeggen zal. ⁶ Daar waren nu zes stenen kruiken, elk van twee of drie maten inhoud, die er voor de joodse reiniging waren geplaatst. ⁷ Jesus zei hun: Vult de kruiken met water. Ze vulden ze tot boven toe. ⁸ Toen sprak Hij tot hen: Schept er nu uit, en brengt het naar den hofmeester. Ze brachten het. ⁹ Zodra nu de hofmeester van het water geproefd had, dat wijn was geworden, (hij wist niet, waar die vandaan kwam; maar de bedienden, die het water hadden geschept, wisten het wel), riep de hofmeester den bruidegom, ¹⁰ en zeide tot hem: Iedereen schenkt eerst de goede wijn, en als men goed gedronken heeft, dan de mindere soort; maar gij hebt de goede wijn tot nu toe bewaard. ¹¹ Zo deed Jesus zijn eerste wonder te Kana van Galilea, en openbaarde Hij zijn heerlijkheid. En zijn leerlingen geloofden in Hem.

¹² Daarna vertrok Hij naar Kafárnaum; Hij zelf met zijn moeder en broeders en zijn leerlingen; en zij bleven daar enkele dagen. ¹³ Toen het paasfeest der Joden nabij was, trok Jesus naar Jerusalem op. ¹⁴ Hij zag in de tempel de verkopers van runderen, schapen en duiven; ook de geldwisselaars, die zich daar hadden neergezet. ¹⁵ En Hij maakte een zweep van koorden, dreef ze allen met schapen en runderen de tempel uit, en smeed het geld der wisselaars op de grond en de tafels omver. ¹⁶ En tot de duivenverkopers zeide Hij: Weg ermee; maakt het huis van mijn Vader niet tot een verkooplokaal. ¹⁷ Toen herinnerden zich zijn leerlingen, dat er geschreven staat: “De ijver voor uw huis zal Mij verteren.” ¹⁸ Maar nu namen de Joden het woord, en zeiden tot Hem: Wat teken laat Gij ons zien, om zo te mogen optreden? ¹⁹ Jesus gaf hun ten antwoord: Breekt deze tempel af, en in drie dagen zal Ik hem opbouwen. ²⁰ De Joden zeiden: Zes en veertig jaar heeft men aan deze tempel gewerkt, en zult Gij hem in drie dagen opbouwen? ²¹ Maar Hij sprak over de tempel van zijn lichaam. ²² Toen Hij dan van de doden verrezen was, herinnerden zich zijn leerlingen, dat Hij dit had gezegd; en ze geloofden in de Schrift, en in het woord, dat Jesus gesproken had. ²³ Terwijl Hij nu gedurende het paasfeest te Jerusalem was, geloofden er velen in zijn naam bij het zien van de tekenen, die Hij verrichtte. ²⁴ Maar Jesus zelf had geen vertrouwen in hen, omdat Hij allen kende, ²⁵ en omdat Hij niet nodig had, dat men Hem over iemand inlichtingen gaf. Want zelf wist Hij heel goed, wat er omging in den mens.

3

¹ Nu was er onder de farizeën een man, Nikodemus genaamd, een overste der Joden. ² In de nacht kwam hij bij Hem, en sprak tot Hem: Rabbi, we weten, dat Gij van Godswege als leraar zijt gekomen; want niemand kan de tekenen doen, die Gij verricht, zo God niet met hem is. ³ Jesus gaf hem ten antwoord: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand niet opnieuw wordt geboren, kan hij het koninkrijk Gods niet aanschouwen. ⁴ Nikodemus zei Hem: Hoe kan een mens geboren worden, wanneer hij reeds op leeftijd is? Kan hij soms terugkeren in de schoot zijner moeder, en opnieuw geboren worden? ⁵ Jesus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, kan hij niet ingaan in het koninkrijk Gods. ⁶ Wat uit het vlees is geboren, is vlees; en wat uit den Geest is geboren, is geest. — ⁷ Verwonder u niet, omdat Ik u zeide: Gij moet opnieuw worden geboren. ⁸ De wind waait, waar hij wil, en ge hoort zijn gesuis; maar ge weet niet, vanwaar hij komt en waarheen hij gaat; zó gaat het iedereen, die uit den Geest is geboren. ⁹ Nikodemus antwoordde Hem: Hoe kan dit geschieden? ¹⁰ Jesus gaf hem ten antwoord: Zijt gij de leraar van Israël, en begrijpt ge dit niet? ¹¹ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wat Wij weten spreken Wij, en Wij getuigen wat Wij hebben gezien; en toch aanvaardt gij onze getuigenis niet. ¹² Wanneer gij niet gelooft, als Ik u spreek over aardse dingen, hoe zult gij dan geloven, als Ik u over de hemelse spreek? — ¹³ Niemand is opgeklommen ten hemel, dan Hij die uit de hemel is neergedaald: de Mensenzoon, die in de hemel is. ¹⁴ En zoals Moses de slang ophief in de woestijn, zo moet

de Mensenzoon worden verheven: ¹⁵ opdat ieder die in Hem gelooft, het eeuwige leven zou hebben. ¹⁶ Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eengeboren Zoon heeft gegeven: opdat allen die in Hem geloven, niet verloren zouden gaan, maar het eeuwige leven zouden hebben. ¹⁷ Want God heeft zijn Zoon in de wereld gezonden, niet om de wereld te oordelen, maar opdat de wereld door Hem zou worden gered. ¹⁸ Wie in Hem gelooft, wordt niet geoordeeld; maar wie niet gelooft, is reeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van Gods eengeboren Zoon. — ¹⁹ En dit is het oordeel: het licht is in de wereld gekomen, maar de mensen beminden de duisternis meer dan het licht; want hun werken waren boos, ²⁰ en allen die kwaad doen, haten het licht en komen niet tot het licht, opdat hun werken niet aan het licht zouden komen. ²¹ Maar wie handelt naar de waarheid, komt tot het licht, opdat het van zijn werken moge blijken, dat ze in God zijn verricht. ²² Daarna ging Jesus met zijn leerlingen naar het platteland van Judea, waar Hij met hen enige tijd verbleef, en er doopte. ²³ Maar ook Johannes diende te Ennon bij Salim het doopsel toe; want daar was veel water, en men ging er heen, om zich te laten dopen. ²⁴ Johannes toch was nog niet in de gevangenis geworpen. ²⁵ Toen de leerlingen van Johannes eens geschil kregen met een Jood over godsdienstige reiniging, ²⁶ kwamen ze bij Johannes, en zeiden tot hem: Rabbi, Hij die met u was aan de overkant van de Jordaan, en over wien ge getuigenis hebt afgelegd: zie, Hij dient het doopsel toe, en ze gaan allen naar Hem. ²⁷ Johannes antwoordde: Niemand kan beslag op iets leggen, tenzij het hem gegeven is uit de hemel. ²⁸ Gij zelf zijt mijn getuigen, dat ik gezegd heb: Niet ik ben de Christus, maar ik ben Hem vooruit gezonden. ²⁹ Hij die de bruid bezit, is de bruidegom; maar de vriend van den bruidegom, hij staat naar hem te luisteren, en is al zielsverheugd, als hij de stem van den bruidegom hoort. Dit is mijn vreugde, en ze is volkomen; ³⁰ Hij moet groter, maar ik moet kleiner worden. ³¹ Wie van boven komt, is boven allen. Wie van de aarde is, behoort aan de aarde en spreekt van de aarde. Wie uit de hemel komt, is boven allen, ³² en Hij getuigt wat Hij gezien en gehoord heeft; maar niemand neemt zijn getuigenis aan. — ³³ Wie zijn getuigenis aanvaardt, drukt er zijn zegel op, dat God waarachtig is; ³⁴ want Hij, dien God heeft gezonden, spreekt de woorden van God; God immers geeft den Geest zonder maat. ³⁵ De Vader bemint den Zoon, en heeft Hem alles in handen gegeven. — ³⁶ Wie in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven; maar wie in den Zoon niet gelooft, zal het leven niet zien, maar Gods gramschap blijft op hem liggen.

4

¹ Zodra de Heer echter vernam, dat de farizeën gehoord hadden, hoe Jesus meer leerlingen won en doopte dan Johannes, ² (hoewel Jesus zelf niet doopte, maar zijn leerlingen), ³ verliet Hij Judea, en vertrok Hij weer naar Galilea. ⁴ En daar Hij door Samaria moest reizen, ⁵ kwam Hij zo in een stad van Samaria, Sikar geheten, nabij het veld, dat Jakob aan zijn zoon Josef geschonken had. ⁶ Daar bevond zich ook de bron van Jakob. Jesus, vermoed van de reis, zette Zich neer bij de bron. Het liep tegen het zesde uur. ⁷ Een vrouw uit

Samaria kwam water putten. Jesus zeide haar: Geef Mij te drinken. ⁸ Want zijn leerlingen waren naar de stad gegaan, om levensmiddelen te kopen. ⁹ De samaritaanse vrouw zei Hem: Hoe, Gij, een Jood, vraagt te drinken aan mij, een samaritaanse vrouw? (Joden namelijk hebben geen omgang met Samaritanen.) ¹⁰ Jesus gaf haar ten antwoord: Zo ge de gave Gods verstondt, en wie het is, die u zegt: "Geef Mij te drinken", dan zoudt gij het Hem hebben gevraagd, en Hij zou u levend water hebben gegeven. ¹¹ Ze zei Hem: Heer, Gij hebt niet eens een emmer, en de put is diep; waar haalt Gij dan het levend water vandaan? ¹² Zijt Gij soms groter dan onze vader Jakob, die ons de put heeft geschonken, en die er zelf uit dronk met zijn zonen en zijn vee? ¹³ Jesus antwoordde haar: Wie van dit water drinkt, krijgt weer dorst. Maar wie drinkt van het water, dat Ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst meer krijgen; ¹⁴ integendeel, het water, dat Ik hem zal geven, zal een bron in hem worden van water, dat opborrelt ten eeuwigen leven. ¹⁵ De vrouw zeide Hem: Heer, geef me dat water, opdat ik geen dorst meer krijg, en niet meer hier hoef komen putten. ¹⁶ Hij sprak tot haar: Ga uw man roepen, en kom hier terug. ¹⁷ De vrouw antwoordde: Ik heb geen man. Jesus zeide haar: Dat zegt ge wèl: "Ik heb geen man". ¹⁸ Want vijf mannen hebt ge gehad, en dien ge nu hebt, is niet uw man; dat hebt ge naar waarheid gezegd. ¹⁹ De vrouw zei Hem: Heer, ik zie, dat Gij een profeet zijt. ²⁰ Onze vaders aanbaden God op deze berg, en gij allen beweert, dat in Jerusalem de plaats is gelegen, waar men Hem aanbidden moet. ²¹ Jesus sprak tot haar: Geloof Mij, vrouw; er komt een uur, waarin gij noch op deze berg noch te Jerusalem den Vader zult aanbidden. ²² Gij aanbidt wat gij niet kent; wij aanbidden wat we kennen; want het Heil komt uit de Joden. ²³ Maar toch, er komt een uur, en het is er reeds, waarin de ware aanbidders den Vader in geest en waarheid zullen aanbidden. Want de Vader verlangt zulke aanbidders; ²⁴ God is een geest, en wie Hem aanbidden, moeten in geest en waarheid aanbidden. ²⁵ De vrouw zeide Hem: Ik weet, dat de Messias komt, (die Christus genoemd wordt); wanneer Die komt, dan zal Hij ons alles verkondigen. ²⁶ Jesus zeide haar: Dat ben Ik, die met u spreek. ²⁷ Op dat ogenblik kwamen zijn leerlingen terug, en ze verwonderden zich, dat Hij met een vrouw aan het spreken was. Maar niemand zeide: Wat wenst Gij, of wat bespreekt Gij met haar? ²⁸ De vrouw liet nu haar waterkruik staan, ging naar de stad, en zei tot de mensen: ²⁹ Komt eens zien naar een man, die mij alles gezegd heeft wat ik gedaan heb; Hij is misschien wel de Christus! ³⁰ En men ging de stad uit, en kwam naar Hem toe. ³¹ Intussen nodigden de leerlingen Hem uit, en zeiden: Rabbi, eet. ³² Maar Hij sprak tot hen: Ik heb een spijs te eten, die gij niet kent. ³³ De leerlingen zeiden dus tot elkander: Heeft iemand Hem soms iets te eten gebracht? ³⁴ Jesus sprak tot hen: Mijn spijs is, de wil te volbrengen van Hem, die Mij heeft gezonden, en zijn werk te voltooien. ³⁵ Zegt gij niet: Nog vier maanden, en dan komt de oogst? Zie, Ik zeg u: Slaat uw ogen op, en kijkt naar de velden; ze staan reeds wit voor de oogst. ³⁶ Ook de maaier ontvangt loon, en verzamelt vrucht ten eeuwigen leven, opdat zaaier en maaier zich samen verheugen. ³⁷ Want hier wordt het spreekwoord bewaarheid: de een zaait, de ander maait. ³⁸ Ik zond u uit, om de oogst binnen te

halen, waarvoor gij niet hebt gezwoegd; anderen hebben gezwoegd, en gij krijgt de vrucht van hun werk. ³⁹ Vele Samaritanen uit die stad geloofden in Hem om het woord der vrouw, die getuigde: Hij heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb. ⁴⁰ Toen dus de Samaritanen bij Hem kwamen, verzochten ze Hem, bij hen te blijven. Zo bleef Hij daar twee dagen lang. ⁴¹ En door zijn prediking geloofden er nog veel meer; ⁴² en ze zeiden tot de vrouw: Nu geloven we niet meer op uw zeggen; want we hebben het zelf gehoord, en we weten, dat deze waarachtig de Verlosser der wereld is. ⁴³ Toen die twee dagen voorbij waren, vertrok Hij vandaar naar Galilea. ⁴⁴ Want Jesus zelf heeft verklaard, dat een profeet in zijn eigen vaderland geen aanzien geniet. ⁴⁵ Toen Hij dus in Galilea kwam, namen de Galileërs Hem gunstig op, daar ze alles hadden gezien, wat Hij te Jerusalem op het feest had gedaan; want ook zij waren opgegaan naar het feest. ⁴⁶ Zo kwam Hij dan opnieuw in Kana van Galilea, waar Hij het water in wijn had veranderd. Nu woonde er te Kafarnaüm een zekere hofbeambte, wiens zoon ziek lag. ⁴⁷ Toen hij vernam, dat Jesus uit Judea naar Galilea gekomen was, ging hij naar Hem toe, en verzocht Hem, zijn zoon te komen genezen; want die lag op sterven. ⁴⁸ Maar Jesus sprak tot hem: Zo gij geen tekenen en wonderen ziet, gelooft gij niet. ⁴⁹ De hofbeambte zei Hem: Heer, kom mee, eer mijn kind dood is. ⁵⁰ Jesus sprak tot hem: Ga heen, uw zoon is gezond. De man geloofde het woord, dat Jesus hem zeide, en ging heen. ⁵¹ Maar reeds onderweg kwamen zijn dienaars hem tegen en zeiden, dat zijn zoon weer gezond was. ⁵² Hij vroeg hen naar het uur, waarop de beterschap was ingetreden. Ze zeiden hem: Gisteren, te zeven uur, heeft de koorts hem verlaten. ⁵³ De vader erkende, dat dit juist het uur was, waarop Jesus hem had gezegd: Uw zoon is gezond. En hij geloofde met heel zijn gezin. ⁵⁴ Ook dit tweede teken deed Jesus na zijn komst uit Judea in Galilea.

5

¹ Daarna was er een feest der Joden, en Jesus ging naar Jerusalem op. ² Nu is er te Jerusalem, bij de Schaapspoort, een badinrichting met vijf zuilengangen, in het hebreeuws Bezata geheten. ³ Daarin lag een grote menigte zieken, blinden, kreupelen, lammen, op de beweging van het water te wachten. ⁴ Want een engel des Heren daalde van tijd tot tijd naar de vijver af, en bracht het water in beroering; wie dan het eerst na de beweging van het water daarin afdaalde, werd gezond, aan wat kwaal hij ook leed. ⁵ Daar was nu een man, die acht en dertig jaar ziek was. ⁶ Toen Jesus hem zag liggen, en vernam, dat hij reeds lange tijd lijdende was, sprak Hij tot hem: Wilt ge gezond worden? ⁷ De zieke antwoordde Hem: Heer, ik heb niemand om mij in de vijver te helpen, als het water in beweging komt; en terwijl ik mij er heen sleep, gaat een ander er vóór mij in. ⁸ Jesus sprak tot hem: Sta op, neem uw bed op, en ga. ⁹ En aanstonds werd de man gezond; hij nam zijn rustbed op, en liep. Maar het was sabbat die dag. ¹⁰ De Joden zeiden dus tot den genezende: Het is sabbat; ge moogt uw rustbed niet dragen. ¹¹ Hij antwoordde hun: Die mij gezond heeft gemaakt, heeft me gezegd: Neem uw bed op, en ga. ¹² Ze vroegen hem: Wie is de man, die u zeide: Neem uw bed op, en ga? ¹³ Maar de genezene wist niet,

wie het was; want Jesus had Zich onder de menigte teruggetrokken, die zich daar ter plaatse bevond. ¹⁴ Later trof Jesus hem in de tempel, en sprak tot hem: Zie, ge zijt gezond geworden: zondig niet meer, opdat u niets ergers overkomt. ¹⁵ De man ging nu aan de Joden berichten, dat het Jesus was, die hem had genezen. ¹⁶ Daarom werd Jesus door de Joden vervolgd, omdat Hij zo iets op de sabbat deed. ¹⁷ Maar Jesus antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot heden toe; zo doe Ik het ook. ¹⁸ Nu zochten de Joden nog meer Hem te doden; want Hij brak niet enkel de sabbat, maar noemde ook God zijn eigen Vader, en stelde Zich dus met God gelijk. Jesus nam dus het woord, en sprak: ¹⁹ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Niets kan de Zoon doen uit Zichzelf, maar alleen wat Hij den Vader ziet doen; want al wat Deze doet, dat doet de Zoon eveneens. ²⁰ Want de Vader heeft den Zoon lief, en laat Hem alles zien wat Hij doet. — En nog groter werken zal Hij Hem tonen, zodat gij verwonderd zult staan. ²¹ Want zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend al wie Hij wil. ²² Ja, de Vader oordeelt niemand, maar heeft het oordeel geheel aan den Zoon gegeven, ²³ opdat allen den Zoon zouden eren, zoals ze den Vader eren. Wie den Zoon niet eert, eert ook den Vader niet, die Hem gezonden heeft. ²⁴ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie luistert naar mijn woord, en in Hem gelooft, die Mij heeft gezonden, hij heeft het eeuwige leven, en in het gericht komt hij niet; maar hij is overgegaan van de dood tot het leven. — ²⁵ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Er komt een uur, en het is er reeds, waarin de doden de stem van Gods Zoon zullen horen; en die er naar luisteren, zullen herleven. ²⁶ Want zoals de Vader in Zichzelf het leven heeft, zo gaf Hij ook aan den Zoon, het leven in Zichzelf te hebben. ²⁷ Ook gaf Hij Hem macht, om oordeel te vellen, omdat Hij de Mensenzoon is. ²⁸ Verwondert u hierover niet. Want het uur komt, dat allen, die in de grafstenen zijn, zijn stem zullen horen; ²⁹ en zij die het goede hebben gedaan, zullen er uitgaan tot opstanding ten leven, maar zij die het kwade hebben verricht, tot opstanding ten oordeel. ³⁰ Ik kan niets doen uit Mijzelf; maar Ik oordeel naar wat Ik hoor; en mijn oordeel is rechtvaardig, omdat Ik mijn eigen wil niet zoek, maar de wil van Hem die Mij heeft gezonden. ³¹ Indien Ik over Mijzelf getuig, dan is mijn getuigenis niet betrouwbaar. ³² Er is een ander, die over Mij getuigt; en Ik weet, dat het getuigenis, dat Hij over Mij aflegt, betrouwbaar is. — ³³ Gij hebt een gezantschap naar Johannes gezonden; en hij heeft voor de waarheid getuigd. ³⁴ Zeker, Ik aanvaard geen getuigenis van een mens; maar Ik zeg dit, opdat gij gered moogt worden. ³⁵ Hij was de brandende en hel schijnende lamp; gij hebt u zelfs een ogenblik in zijn licht willen verheugen. — ³⁶ Maar Ik heb een getuigenis groter dan dat van Johannes: want de werken, die de Vader Mij te volbrengen gaf, de werken juist die Ik doe, zij getuigen van Mij, dat de Vader Mij gezonden heeft. — ³⁷ Ook heeft de Vader, die Mij zond, zelf over Mij getuigd. Nooit hebt gij zijn stem gehoord, en nooit zijn wezen gezien; ³⁸ zelfs zijn woord hebt gij niet eens blijvend in u, omdat gij Hem niet gelooft, dien Hij gezonden heeft. ³⁹ Gij onderzoekt de Schriften, want gij meent, daarin het eeuwige leven te hebben; welnu, zij zijn het, die van Mij getuigen. ⁴⁰ Maar gij wilt niet tot Mij komen, om het leven te hebben. ⁴¹ Eer van mensen aanvaard Ik niet. ⁴² Maar

Ik ken u: gij hebt de liefde Gods niet in u. ⁴³ Ik ben gekomen in de naam van mijn Vader, maar gij neemt Mij niet aan; zo een ander komt in zijn eigen naam, dan neemt gij hem aan. ⁴⁴ Hoe zoudt gij kunnen geloven, gij die u door elkander laat eren, maar de eer niet zoekt, die komt van den enigen God? ⁴⁵ Denkt niet, dat Ik u aanklagen zal bij den Vader; uw aanklager is Moses, op wien gij uw hoop hebt gesteld. ⁴⁶ Want zo gij Moses hadt geloofd, dan zoudt gij ook in Mij geloven; want over Mij heeft hij geschreven. ⁴⁷ Maar zo gij zijn Schriften niet gelooft, hoe zoudt gij dan mijn woorden geloven?

6

¹ Daarna begaf Jesus Zich naar de overkant van het meer van Galilea of van Tibérias. ² Een grote schare volgde Hem, omdat ze de wonderen hadden gezien, die Hij voor de zieken verricht had. ³ En Jesus besteede het gebergte, en zette Zich daar met zijn leerlingen neer. ⁴ Het was kort voor Pasen, het feest van de Joden. ⁵ Toen Jesus nu de ogen opsloeg en een talrijke menigte tot Zich zag komen, sprak Hij tot Filippus: Waar zullen we brood kopen, zodat ze kunnen eten? ⁶ Dit zeide Hij echter, om hem op de proef te stellen; want zelf wist Hij goed, wat Hij doen zou. ⁷ Filippus antwoordde Hem: Voor tweehonderd tienlingen brood is niet genoeg, als ieder van hen een stukje krijgt. ⁸ Een zijner leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus, zeide tot Hem: ⁹ Hier is een jongen, die vijf gerstebroden heeft en twee vissen; maar wat betekent dat voor zo velen? ¹⁰ Jesus sprak: Laat de mensen gaan zitten. Er stond nu veel gras op die plaats. Ze gingen dus zitten; er waren ongeveer vijf duizend mannen. ¹¹ Nu nam Jesus de broden, sprak een dankgebed uit, en deelde ze rond aan hen die daar zaten; zo ook van de vissen, zoveel ze wilden. ¹² En toen ze waren verzadigd, zeide Hij tot zijn leerlingen: Verzamelt de overgeschoten brokken, opdat er niets verloren gaat. ¹³ Zij verzamelden ze dus, en vulden twaalf korven met de brokken der vijf gerstebroden, die na het eten waren overgebleven. ¹⁴ Bij het zien van het teken, dat Jesus gewrocht had, zeiden de mensen: Deze is waarlijk de profeet, die in de wereld moet komen! ¹⁵ Daar nu Jesus voorzag, dat ze Hem zouden meevoeren, om Hem tot koning uit te roepen, trok Hij Zich heel alleen weer in het gebergte terug. ¹⁶ Maar toen het avond werd, daalden zijn leerlingen af naar het meer, ¹⁷ gingen de boot in, en hielden koers naar Kafárnaum aan de overkant van het meer. Reeds was de duisternis ingevallen, en nog was Jesus niet bij hen gekomen. ¹⁸ De zee was onstuimig, want er woei een hevige wind. ¹⁹ Toen ze dan ongeveer vijf en twintig of dertig stadiën hadden afgelegd, zagen ze Jesus over het meer wandelen en nabij het vaartuig komen; ze werden er angstig van. ²⁰ Maar Hij sprak tot hen: Ik ben het; weest niet bang. ²¹ Gewillig namen ze Hem nu in hun vaartuig op, en terstond landde de boot aan de kust, waar ze op afgestevend waren. ²² De volgende morgen drong het door tot de schare, die aan de overkant van het meer was gebleven, dat er buiten dit éne geen ander vaartuig was geweest, en dat Jesus niet met zijn leerlingen aan boord was gegaan, maar dat zijn leerlingen alleen waren vertrokken. ²³ Intussen kwamen er van Tibérias andere boten dicht bij de plaats, waar men het brood had gegeten, na het dankgebed des Heren. ²⁴ Toen

dus de menigte zag, dat Jesus daar niet meer was en zijn leerlingen evenmin, gingen ze sloop, en voeren naar Kafarnaum, om Jesus te zoeken. ²⁵ En toen ze Hem aan de andere kant van het meer hadden gevonden, spraken ze tot Hem: Rabbi, wanneer zijt Gij hier gekomen? ²⁶ Jesus antwoordde hun en sprak: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Gij zoekt Mij, niet omdat gij tekenen hebt gezien, maar omdat gij van de broden gegeten en u verzadigd hebt. ²⁷ Arbeid niet voor de spijs die vergaat, maar voor de spijs die blijft tot in het eeuwige leven, en die de Mensenzoon u zal geven. Want op Hem heeft God, heeft de Vader zijn zegel gedrukt. ²⁸ Ze zeiden Hem dan: Wat moeten we doen, om de werken Gods te verrichten? ²⁹ Jesus antwoordde hun: Dit is het werk van God: dat gij gelooft in Hem, dien Hij gezonden heeft. ³⁰ Ze zeiden Hem: Wat voor teken verricht Gij dan wel, dat ons overtuigt, zodat we in U geloven? Wat doet Gij eigenlijk? ³¹ Onze vaders hebben in de woestijn het manna gegeten, zoals er geschreven staat: "Brood uit de hemel heeft Hij hun te eten gegeven". ³² Nu sprak Jesus tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Moses heeft u geen brood gegeven, dat uit de hemel kwam, maar mijn Vader geeft u het ware brood uit de hemel; ³³ want het brood, dat uit de hemel neerdaalt, is het brood van God, dat leven aan de wereld schenkt. ³⁴ Ze zeiden Hem dan: Heer, geef ons dit brood voor immer. ³⁵ Jesus sprak tot hen: Ik ben het brood des levens; wie tot Mij komt, zal geen honger meer hebben, en wie in Mij gelooft zal nimmer meer dorst lijden. ³⁶ Maar Ik heb het u gezegd: gij hebt Mij gezien, en toch gelooft gij niet. ³⁷ Al wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen; en wie tot Mij komt, zal Ik niet buiten werpen. ³⁸ Want Ik ben uit de hemel neergedaald, niet om mijn eigen wil te doen, maar de wil van Hem, die Mij heeft gezonden. ³⁹ Welnu, dit is de wil van Hem, die Mij heeft gezonden, dat Ik niets verloren laat gaan van wat Hij Mij heeft gegeven, maar dat Ik het op de jongste dag doe verrijzen. ⁴⁰ Dit is de wil van den Vader, die Mij gezonden heeft, dat wie den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven heeft, en dat Ik hem op de jongste dag zal doen verrijzen. ⁴¹ Maar de Joden morden over Hem, omdat Hij gezegd had: Ik ben het brood, dat uit de hemel is neergedaald. ⁴² En ze zeiden: Is deze niet Jesus, de zoon van Josef, wiens vader en moeder we kennen? Hoe zegt Hij dan: Ik ben uit de hemel neergedaald? ⁴³ Jesus antwoordde hun, en sprak: Mort toch niet onder elkander. ⁴⁴ Niemand kan tot Mij komen, zo de Vader, die Mij zond, hem niet trekt; en Ik zal hem op de jongste dag doen verrijzen. ⁴⁵ Er staat geschreven bij de profeten: "En allen zullen zij onderricht worden door God". Wie naar den Vader luistert en door Hem is onderricht, hij komt tot Mij. ⁴⁶ Niet dat iemand den Vader gezien heeft; alleen Hij die van God stamt, Hij heeft den Vader gezien. ⁴⁷ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie gelooft, heeft het eeuwige leven. ⁴⁸ Ik ben het brood des levens. ⁴⁹ Uw vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, en ze zijn gestorven. ⁵⁰ Dit is het brood, dat uit de hemel nederdaalt: eet men daarvan, dan sterft men niet. ⁵¹ Ik ben het levend brood, dat uit de hemel is neergedaald; zo iemand eet van dit brood, zal hij in eeuwigheid leven. En het brood, dat Ik zal geven, is mijn vlees voor het leven der wereld. ⁵² Maar de Joden twistten onder elkander, en zeiden: Hoe kan Hij ons zijn vlees te eten geven? ⁵³ Jesus

sprak tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo gij het vlees van den Mensenzoon niet eet en zijn bloed niet drinkt, dan hebt gij het leven niet in u. ⁵⁴ Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwige leven, en Ik zal hem op de jongste dag doen verrijzen. ⁵⁵ Want mijn vlees is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank. ⁵⁶ Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem. ⁵⁷ Zoals de Vader die leeft, Mij heeft gezonden, en Ik leef door den Vader, zó zal ook hij, die Mij eet, leven door Mij. ⁵⁸ Dit is het brood, dat uit de hemel is neergedaald. Niet een brood als de vaders hebben gegeten en toch zijn gestorven; wie dit brood eet zal leven in eeuwigheid. ⁵⁹ Zo sprak Hij bij zijn onderrichting in de synagoge van Kafárnaum. ⁶⁰ Velen van zijn leerlingen, die het hadden gehoord, zeiden: Dit woord is hard; wie kan naar zo iets luisteren? ⁶¹ Maar Jesus, die wist dat zijn leerlingen daarover morden, sprak tot hen: Ergert u dit? ⁶² En wanneer gij nu den Mensenzoon eens ziet opstijgen naar waar Hij vroeger was? ⁶³ Het is de geest, die leven brengt; het vlees brengt niets daartoe bij. De woorden, die Ik tot u sprak, zijn geest en leven. ⁶⁴ Maar daar zijn er sommigen onder u, die niet geloven. Want Jesus wist van de aanvang af, wie het waren, die niet geloofden; en wie het was, die Hem verraden zou. ⁶⁵ En Hij vervolgde: Daarom heb Ik u gezegd, dat niemand tot Mij kan komen, tenzij het hem door mijn Vader is gegeven. ⁶⁶ Van dat ogenblik af trokken velen zijner leerlingen zich terug, en bleven niet langer bij Hem. ⁶⁷ Nu sprak Jesus tot de twaalf: Wilt ook gij misschien heengaan? ⁶⁸ Simon Petrus antwoordde Hem: Heer, naar wien zouden we gaan? Gij hebt woorden van eeuwig leven; ⁶⁹ we geloven en weten: Gij zijt de Heilige Gods. ⁷⁰ Jesus hernam: Heb Ik u alle twaalf niet uitverkoren? En toch, één uwer is een duivel. ⁷¹ Hiermee bedoelde Hij Judas, den zoon van Simon Iskáriot. Want deze, één van de twaalf, zou Hem verraden.

7

¹ Daarna trok Jesus in Galilea rond; want Hij wilde niet in Judea vertoeven, omdat de Joden Hem zochten te doden. ² Maar toen het loofhuttenfeest der Joden begon te naderen, ³ zeiden zijn broeders tot Hem: Vertrek van hier en ga naar Judea, opdat ook uw leerlingen de werken zien, die Gij verricht. ⁴ Want niemand handelt in het verborgen, als hij bekend wil worden. Nu Gij toch deze dingen doet, vertoon U dan ook aan de wereld. ⁵ Want ook zijn broeders zelf geloofden niet in Hem. ⁶ Jesus sprak dus tot hen: Mijn tijd is nog niet gekomen; maar uw tijd is er steeds. ⁷ U kan de wereld niet haten; maar Mij haat ze wel, omdat Ik getuig, dat haar werken boos zijn. ⁸ Gaat zelf maar naar dit feest; Ik ga nog niet naar dit feest, omdat mijn tijd nog niet is gekomen. ⁹ Zo sprak Hij tot hen; en Hij bleef in Galilea. ¹⁰ Eerst toen zijn broeders waren vertrokken, vertrok Hij ook zelf naar het feest; niet publiek, maar in stilte. ¹¹ De Joden nu zochten Hem op het feest, en zeiden: Waar is Hij? ¹² En er werd veel over Hem onder de menigte gemompeld. Sommigen zeiden: Hij is goed; anderen weer: Neen, Hij misleidt het volk. ¹³ Maar niemand sprak publiek over Hem, uit vrees voor de Joden. ¹⁴ Toen het feest reeds half voorbij was, ging Jesus naar de tempel, en trad als leraar

op. ¹⁵ De Joden stonden verwonderd, en zeiden: Hoe is Hij zo geleerd, ofschoon Hij niet onderwezen is? ¹⁶ Jesus antwoordde hun en sprak: Mijn leer is niet van Mij, maar van Hem, die Mij gezonden heeft. ¹⁷ Zo iemand bereid is, zijn wil te volbrengen, dan zal hij weten, of die leer uit God is, of dat Ik spreek uit Mijzelf. ¹⁸ Wie uit zichzelf spreekt, zoekt zijn eigen eer; maar wie de eer zoekt van Hem, die hem gezonden heeft, hij is waarachtig, en er is in hem geen bedrog. ¹⁹ Heeft Moses u niet de Wet gegeven? En toch niemand van u onderhoudt de Wet. ²⁰ Waarom zoekt gij Mij te doden? De menigte antwoordde: Gij zijt van den duivel bezeten; wie zoekt U te doden? ²¹ Jesus antwoordde hun, en sprak: Slechts één enkel werk heb Ik verricht, en toch staat gij allen daarover versteld. ²² Moses heeft u de besnijdenis gegeven; niet dat ze van Moses afkomstig is, maar van de aartsvaders; en op sabbat dient gij iemand de besnijdenis toe. ²³ Zo iemand op sabbat de besnijdenis ontvangt, om niet de Wet van Moses te schenden, zijt gij dan verbitterd op Mij, omdat Ik een mens heel en al gezond heb gemaakt op de sabbat? ²⁴ Oordeelt niet naar de uiterlijke schijn, maar velst een rechtvaardig oordeel. ²⁵ Sommigen van de Jerusalemmers zeiden: Is Hij het niet, dien men zoekt te doden? ²⁶ En zie, Hij spreekt in het openbaar, en men zegt Hem niets. Zouden dan de overheden werkelijk hebben erkend, dat Hij de Christus is? ²⁷ Maar van Hem weten we, waar Hij vandaan is; als echter de Christus komt, weet niemand, waar Hij vandaan komt. ²⁸ Toen leerde Jesus met luider stem in de tempel, en sprak: Gij kent Mij, en gij weet ook, waar Ik vandaan ben? En toch ben Ik niet uit Mijzelf gekomen, maar Hij, die Mij gezonden heeft, is de Waarachtige; Dien kent gij niet. ²⁹ Ik ken Hem wel, omdat Ik van Hem ben uitgegaan, en omdat Hij Mij heeft gezonden. ³⁰ Toen zocht men Hem gevangen te nemen; toch sloeg niemand de hand aan Hem, omdat zijn uur nog niet was gekomen. ³¹ Uit de menigte geloofden er velen in Hem. Ze zeiden: Zal de Christus, als Hij komt, meer tekenen doen dan Hij verricht? ³² De farizeën hoorden de menigte aldus over Hem mompelen; daarom zonden de opperpriesters en farizeën dienaars uit, om Hem gevangen te nemen. ³³ Nu sprak Jesus: Nog korte tijd ben Ik bij u; dan ga Ik terug naar Hem, die Mij heeft gezonden. ³⁴ Gij zult Mij zoeken maar niet vinden; en waar Ik ben, kunt gij niet komen. ³⁵ De Joden zeiden dan tot elkander: Waar wil Hij heen, dat we Hem niet zullen vinden? Wil Hij soms naar de verstrooiing der heidenen gaan, en de heidenen onderrichten? ³⁶ Wat betekent dit woord, dat Hij sprak: Gij zult Mij zoeken, maar niet vinden; en: Waar Ik ben, kunt gij niet komen? ³⁷ Op de laatste en grootste dag van het feest, stond Jesus daar; en riep met luider stem: Zo iemand dorst heeft, hij kome tot Mij; hij drinke, ³⁸ wie in Mij gelooft. Zoals de Schrift heeft gezegd: "Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien". ³⁹ Dit zeide Hij van den Geest, dien zij zouden ontvangen, die in Hem zouden geloven. Want de Geest was er nog niet, daar Jesus nog niet verheerlijkt was. ⁴⁰ Bij het horen dezer woorden zeiden sommigen van het volk: Deze is zeker de profeet. ⁴¹ Anderen zeiden: Hij is de Christus. Weer anderen zeiden: Komt dan de Christus uit Galilea? ⁴² Heeft dan de Schrift niet gezegd, dat de Christus uit het geslacht van David komt, en uit Bétlehem, het dorp, waar David woonde?

⁴³ Zo ontstond er verdeeldheid over Hem onder het volk. ⁴⁴ Sommigen van hen wilden Hem grijpen; maar niemand sloeg de hand aan Hem. ⁴⁵ Nu kwamen ook de dienaars bij de opperpriesters en farizeeën terug. Deze laatsten zeiden tot hen: Waarom hebt gij Hem niet meegebracht? ⁴⁶ De dienaars antwoordden: Nooit heeft iemand zó gesproken als deze man. ⁴⁷ De farizeeën antwoordden hun: Hebt ook gij u laten misleiden? ⁴⁸ Heeft soms iemand van de overheden of van de farizeeën in Hem geloofd? ⁴⁹ Ja, dat volk, dat de Wet niet kent: vervloekt zijn ze. ⁵⁰ Maar één van hen, Nikodemus, die vroeger Hem eens had bezocht, sprak tot hen: ⁵¹ Onze Wet veroordeelt niemand, zonder hem vooraf te hebben gehoord, en zonder te weten, wat hij doet. ⁵² Ze gaven hem ten antwoord: Zijt gij soms uit Galilea? Onderzoek het maar; dan zult ge erkennen, dat er geen profeet uit Galilea opstaat. ⁵³ Daarop gingen ze allen naar huis.

8

¹ En Jesus ging naar de Olijfberg. ² Maar 's morgens vroeg begaf Hij Zich weer naar de tempel, en al het volk kwam naar Hem toe. Hij ging zitten, en onderrichtte hen. ³ Nu brachten schriftgeleerden en farizeeën een vrouw naar Hem toe, die op overspel was betrapt; ze plaatsten haar in de kring, ⁴ en zeiden tot Hem: Meester, deze vrouw is op heterdaad van overspel betrapt. ⁵ Nu heeft Moses ons in de Wet geboden, dergelijke vrouwen te stenigen. Wat zegt Gij nu? ⁶ Dit zeiden ze, om Hem een strik te spannen, en tegen Hem een aanklacht te hebben. Maar Jesus boog Zich voorover, en schreef met de vinger op de grond. ⁷ En toen ze aanhielden met vragen, richtte Hij Zich op, en sprak tot hen: Wie van u zonder zonde is, werpe de eerste steen op haar! ⁸ Weer boog Hij Zich voorover, en schreef op de grond. ⁹ Toen ze dit hoorden, gingen ze heen, de een na den ander, maar de oudsten het eerst; en Jesus bleef alleen, de vrouw nog steeds in de kring. ¹⁰ Nu richtte Jesus Zich op, en sprak tot haar: Vrouw, waar zijn ze gebleven? Heeft niemand u veroordeeld? ¹¹ Ze zeide: Niemand, Heer. En Jesus sprak: Ook Ik veroordeel u niet; ga heen, en zondig voortaan niet meer. ¹² Een ander maal richtte Jesus het woord tot hen, en sprak: Ik ben het licht der wereld. Wie Mij volgt, zal niet in de duisternis wandelen, maar het licht des levens bezitten. ¹³ Maar de farizeeën zeiden tot Hem: Gij getuigt over Uzelf; uw getuigenis is dus niet geldig. ¹⁴ Jesus antwoordde hun, en sprak: Ook als Ik over Mijzelf getuig, is mijn getuigenis geldig; want Ik weet, vanwaar Ik gekomen ben en waarheen Ik ga; maar gij weet niet, vanwaar Ik kom, en waarheen Ik ga. ¹⁵ Gij oordeelt naar het vlees: Ik oordeel niemand. ¹⁶ Maar al zou Ik ook oordelen, dan zou mijn oordeel geldig zijn; want Ik ben niet alleen, maar met Mij is de Vader, die Mij heeft gezonden. ¹⁷ Welnu, in uw Wet staat geschreven: het getuigenis van twee mensen is geldig. ¹⁸ Ik ben het, die over Mijzelf getuig; maar ook de Vader, die Mij gezonden heeft, getuigt over Mij. ¹⁹ Ze zeiden Hem dan: Waar is uw Vader? Jesus antwoordde: Gij kent noch Mij, noch mijn Vader; zo gij Mij zoudt kennen, dan zoudt gij ook mijn Vader kennen. ²⁰ Deze woorden sprak Jesus bij de schatkamer, tijdens zijn onderricht in de tempel. En niemand nam Hem gevangen, omdat zijn uur nog niet was

gekomen. ²¹ Een ander maal sprak Jesus tot hen: Ik ga heen, en gij zult Mij zoeken, en in uw zonde zult gij sterven. Waar Ik heenga, kunt gij niet komen. ²² De Joden zeiden: Hij zal toch geen zelfmoord plegen, dat Hij zegt: Waar Ik heenga, kunt gij niet komen? ²³ Hij sprak tot hen: Gij zijt van beneden, Ik ben van boven; gij zijt van deze wereld, Ik ben niet van deze wereld. ²⁴ Daarom heb ik u gezegd, dat gij sterven zult in uw zonden; want zo gij niet gelooft, dat Ik het ben, zult gij sterven in uw zonden. — ²⁵ Ze zeiden Hem dan: Gijzelf, wie zijt Gij? Jesus zei hun: Eigenlijk gezegd, waarom zou Ik daarover nog met u spreken? ²⁶ Over uzelf zou Ik veel kunnen zeggen, en oordelen. Maar Ik spreek tot de wereld, wat Ik gehoord heb van Hem, die Mij gezonden heeft; en Deze is waarachtig. ²⁷ Ze begrepen niet, dat Hij hun van den Vader sprak. ²⁸ Jesus zeide hun dan: Wanneer gij den Mensenzoon omhoog zult hebben geheven, dan zult gij inzien, dat Ik het ben; en dat Ik niets doe uit Mijzelf, maar spreek, zoals de Vader Mij heeft geleerd. ²⁹ En Hij, die Mij gezonden heeft, is met Mij, en laat Mij niet alleen; omdat Ik altijd doe wat Hem behaagt. ³⁰ Toen Hij aldus sprak, begonnen er velen in Hem te geloven. ³¹ Jesus zeide dan tot de Joden, die in Hem geloofden: Zo gij in mijn woord volhardt, zijt gij waarlijk mijn leerlingen; ³² dan zult gij de waarheid kennen, en de waarheid zal u bevrijden. ³³ Men antwoordde Hem: We zijn kroost van Abraham, en nooit iemands slaaf geweest; hoe kunt Gij dus zeggen: Vrij zult gij worden? ³⁴ Jesus antwoordde hun: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie zonde doet, is slaaf van de zonde. ³⁵ De slaaf nu blijft niet altijd in huis; de zoon blijft er voor altijd. ³⁶ Zo dus de Zoon u vrijmaakt, zult gij werkelijk vrij zijn. ³⁷ Ik weet, dat gij kroost van Abraham zijt; maar gij zoekt Mij te doden, omdat mijn woord geen ingang bij u vindt. ³⁸ Ik spreek, wat Ik bij mijn Vader gezien heb; ook gij doet, wat gij van uw vader gehoord hebt. ³⁹ Ze gaven Hem ten antwoord: Onze vader is Abraham. Jesus sprak tot hen: Zo gij kinderen zijt van Abraham, doet dan ook de werken van Abraham. ⁴⁰ Maar nu zoekt gij Mij te doden: een mens, die u de waarheid gezegd heeft, welke Hij van God heeft gehoord: zo iets deed Abraham niet. ⁴¹ Gij doet de werken van uw vader. — Ze zeiden Hem dan: We zijn niet uit ontucht geboren, één Vader hebben we slechts, en dat is God. ⁴² Jesus sprak tot hen: Zo God uw Vader was, dan zoudt gij Mij beminnen. Want van God ben Ik uitgegaan en gekomen; niet uit Mijzelf toch ben Ik gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden. ⁴³ Waarom begrijpt gij mijn taal niet? Omdat gij zelfs niet in staat zijt, om naar mijn woord te luisteren. ⁴⁴ Gij hebt den duivel tot vader, en de zin van uw vader verkiest gij te doen. Hij was een moordenaar van den beginne; ook hield hij zich niet met de waarheid op, omdat er in hem geen waarheid is. Wanneer hij leugen spreekt, spreekt hij naar eigen aard; want hij is een leugenaar, en de vader daarvan. ⁴⁵ En gij gelooft niet in Mij, juist omdat Ik de waarheid zeg. ⁴⁶ Wie uwer overtuigt Mij van zonde? Zo Ik de waarheid zeg, waarom dan gelooft gij Mij niet? ⁴⁷ Wie uit God is, luistert naar de woorden van God; daarom juist luistert gij niet, omdat gij niet uit God zijt. ⁴⁸ De Joden antwoordden Hem: Zeggen we niet met recht, dat Gij een samaritaan zijt en van den duivel bezeten? ⁴⁹ Jesus antwoordde: Ik ben van geen duivel bezeten, doch Ik breng eer aan mijn Vader; maar

gij, gij ontroofd Mij mijn eer. ⁵⁰ Niet, dat Ik mijn eigen eer zoek; daar is er Eén, die haar zoekt, en oordeelt. ⁵¹ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand mijn woord onderhoudt, dan zal hij in eeuwigheid de dood niet zien. — ⁵² De Joden zeiden Hem: Nu weten we, dat Gij bezeten zijt! Abraham en de profeten zijn gestorven; en Gij zegt: Zo iemand mijn woord onderhoudt, zal hij de dood niet sterven in eeuwigheid. ⁵³ Zijt Gij dan groter dan onze vader Abraham? Hij is gestorven, en ook de profeten zijn gestorven! Voor wien houdt Gij Uzelf dan wel? ⁵⁴ Jesus antwoordde: Wanneer Ik Mijzelf verheerlijkt, dan is mijn heerlijkheid niets; mijn Vader is het, die Mij verheerlijkt. ⁵⁵ Gij noemt Hem uw God, en toch erkent gij Hem niet. Maar Ik ken Hem wèl; en als Ik zeide, Hem niet te kennen, dan was Ik een leugenaar evenals gij. Ja waarlijk, Ik ken Hem, en zijn woord onderhoud Ik. ⁵⁶ Abraham, uw vader, zag juichend van blijdschap mijn dag tegemoet; hij heeft hem gezien en van vreugde gejubeld. — ⁵⁷ Maar de Joden zeiden Hem: Gij zijt nog geen vijftig jaar oud, en Gij hebt Abraham gezien? ⁵⁸ Jesus sprak tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Vóór Abraham werd, ben Ik. ⁵⁹ Toen grepen ze stenen, om Hem te stenigen; maar Jesus trok Zich terug, en verliet de tempel.

9

¹ En in het voorbijgaan zag Hij iemand, die blind was van zijn geboorte af. ² Zijn leerlingen vroegen Hem: Rabbi, wie heeft gezondigd, hij of zijn ouders, dat hij blind werd geboren? ³ Jesus antwoordde: Noch hij noch zijn ouders hebben gezondigd; maar de werken Gods moeten in hem worden geopenbaard. ⁴ Zolang het dag is, moet Ik de werken verrichten van Hem, die Mij heeft gezondigd; er komt een nacht, waarin niemand werken kan. ⁵ Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het licht der wereld. ⁶ Na deze woorden spuwde Hij op de grond, maakte slijk van het speeksel, streek hem het slijk op de ogen, ⁷ en sprak tot hem: Ga u wassen in de vijver van Siloë (dat betekent: Gezonden). Hij ging er heen, waste zich, en kwam ziende terug. ⁸ Zijn burens nu, en zij die hem vroeger als bedelaar hadden gekend, zeiden: Is dat niet de man, die zat te bedelen? ⁹ Sommigen zeiden: Hij is het. Anderen weer: Neen, hij lijkt op hem. Zelf zei hij: Ik ben het. ¹⁰ Men zei hem dus: Hoe zijn dan uw ogen open gegaan? ¹¹ Hij antwoordde: De man, die Jesus heet, maakte slijk, bestreek er mijn ogen mee, en sprak tot Mij: Ga naar de vijver van Siloë, en was u. Ik ging dus, waste mij, en kon zien. ¹² Men zeide hem: Waar is Hij? Hij antwoordde: Dat weet ik niet. ¹³ Toen bracht men den gewezen blinde naar de farizeën. ¹⁴ Nu was het die dag juist een sabbat, toen Jesus slijk had gemaakt en hem de ogen had geopend. ¹⁵ Ook de farizeën ondervroegen hem, hoe hij het gezicht had teruggekregen. Hij sprak tot hen: Hij deed slijk op mijn ogen, ik waste mij, en ik zie. ¹⁶ Sommigen van de farizeën zeiden: Die man komt niet van God, want Hij houdt de sabbat niet. Maar anderen zeiden: Hoe kan een zondig mens zulke wonderen doen? En er ontstond onenigheid onder hen. ¹⁷ Men ondervroeg dus den blinde opnieuw: Wat zegt ge zelf van Hem, nu Hij u de ogen geopend heeft? Hij sprak: Hij is een profeet. ¹⁸ Maar nu geloofden de Joden niet, dat hij blind was geweest, en het gezicht had teruggekregen, voordat ze de

ouders van den genezene hadden ontboden. ¹⁹ Ze ondervroegen hen: Is dit uw zoon, die naar gij zegt, blind is geboren? Hoe ziet hij dan nu? ²⁰ Zijn ouders gaven ten antwoord: We weten, dat dit onze zoon is, en dat hij blind is geboren. ²¹ Maar hoe hij zien kan, dat weten we niet; of wie zijn ogen geopend heeft, we weten het niet. Vraagt het hemzelf; hij is meerderjarig, en zal zich zelf wel verantwoorden. ²² Zo spraken zijn ouders uit vrees voor de Joden; want reeds waren de Joden overeengekomen, om iedereen uit de synagoge te bannen, die Hem als den Christus beled. ²³ Daarom zeiden zijn ouders: Hij is meerderjarig; ondervraagt hemzelf. ²⁴ Opnieuw riepen ze nu den gewezen blinde, en zeiden tot hem: Geef eer aan God; wij weten, dat die man een zondaar is. ²⁵ Hij antwoordde: Of Hij een zondaar is, weet ik niet. Eén ding weet ik: dat ik blind was, en nu zie. ²⁶ Ze zeiden hem dan: Wat heeft Hij met u gedaan? Hoe heeft Hij u de ogen geopend? ²⁷ Hij antwoordde hun: Ik heb het u al gezegd, maar gij hebt niet geluisterd. Waarom wilt gij het nog eens horen? Wilt gij ook soms zijn leerlingen worden? ²⁸ Ze zeiden hem honend: Gijzelf zijt een leerling van Hem; wij blijven leerlingen van Moses. ²⁹ We weten, dat God tot Moses gesproken heeft; maar waar Deze vandaan is, dat weten we niet. ³⁰ De man antwoordde hun: Het is toch wel wonderlijk, dat gij niet weet, waar Hij vandaan is; en Hij heeft mij nog wel de ogen geopend. ³¹ We weten toch, dat God geen zondaars verhoort, maar hem alleen, die godvrezend is en zijn wil volbrengt. ³² Nooit in der eeuwigheid is het gehoord, dat iemand de ogen van een blindgeborene heeft geopend. ³³ Als Hij niet van God kwam, zou Hij niets kunnen doen. ³⁴ Ze antwoordden hem: In zonden zijt ge geboren van boven tot onder; en ge leest ons de les? En ze wierpen hem buiten. ³⁵ Jesus vernam, dat men hem buiten geworpen had; en toen Hij hem aantrof, sprak Hij tot hem: Gelooft ge in den Mensenzoon? ³⁶ Hij antwoordde: Wie is het, Heer; dan zal ik in Hem geloven. ³⁷ Jesus sprak tot hem: Ge hebt Hem gezien; Hij is het, die met u spreekt. ³⁸ Toen zei hij: Heer, ik geloof. En hij wierp zich voor Hem neer. ³⁹ En Jesus sprak: Tot dit vonnis ben ik in deze wereld gekomen: dat de blinden zouden zien, en de zienden blind zouden worden. ⁴⁰ Enige farizeëen, die bij Hem waren, hoorden dit, en zeiden Hem: Zijn ook wij soms blind? ⁴¹ Jesus sprak tot hen: Als gij blind waart, hadt gij geen zonde; maar nu gij zegt: We zien; nu blijft uw zonde.

10

¹ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie niet door de deur de schaapstal binnengaat, maar langs een andere zijde binnenklimt, hij is een dief en een rover. ² Maar die binnenkomt door de deur, is de herder der schapen. ³ De wachter doet hem open, en de schapen luisteren naar zijn stem; hij roept zijn eigen schapen bij hun naam, en voert ze naar buiten. ⁴ En als hij al zijn schapen heeft uitgedreven, gaat hij voor hen uit; en de schapen volgen hem, want ze kennen zijn stem. ⁵ Maar een vreemdeling zullen ze niet volgen, eerder ontvluchten; want de stem van vreemden kennen ze niet. ⁶ Deze gelijkenis sprak Jesus hun toe; maar ze begrepen niet, waarover Hij hun eigenlijk sprak. ⁷ Daarom zei Jesus opnieuw: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Ik ben de deur der

schapen. ⁸ Alle anderen, die Mij zijn voorafgegaan, waren dieven en rovers; maar de schapen hebben niet naar hen geluisterd. ⁹ Ik ben de deur: zo iemand door Mij binnentreedt, zal hij veilig zijn, in- en uitgaan, en weiland vinden. ¹⁰ De dief komt alleen om te stelen, te slachten en te verderven; Ik ben gekomen, opdat ze leven en overvloed hebben. ¹¹ Ik ben de goede herder. De goede herder geeft zijn leven voor de schapen. ¹² Maar de huurling, die de herder niet is, en wien de schapen niet toebehoren, hij laat de schapen in de steek en slaat op de vlucht, zodra hij den wolf ziet komen; en de wolf rooft en verstroot ze. ¹³ Want hij is een huurling, en hij heeft geen hart voor de schapen. ¹⁴ Ik ben de goede herder; Ik ken de mijnen, en de mijnen kennen Mij, ¹⁵ zoals de Vader Mij kent, en Ik den Vader ken. En Ik geef mijn leven voor de schapen. ¹⁶ Ik heb ook nog andere schapen, die niet uit deze schaaftal zijn. Ook hen moet Ik leiden, en ze zullen luisteren naar mijn stem; dan zal het worden: één kudde, één herder. ¹⁷ Hierom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik mijn leven geef, om het weer terug te nemen. ¹⁸ Niemand neemt het Mij af, maar Ik geef het uit Mijzelf; Ik heb macht om het te geven, en macht om het weer terug te nemen. Dit is de opdracht, die Ik van mijn Vader ontving. ¹⁹ Opnieuw ontstond er onenigheid onder de Joden als gevolg van deze toespraak. ²⁰ Velen van hen zeiden: Hij is bezeten en krankzinnig; waarom luistert gij naar Hem? ²¹ Anderen: Dit zijn geen woorden van een bezetene. Kan een duivel soms blinden de ogen openen? ²² Men vierde te Jeruzalem het feest van tempelwijding; het was winter. ²³ Toen Jesus in de tempel, in de zuilengang van Sálomon, op en neer wandelde, ²⁴ omringden Hem de Joden, en zeiden tot Hem: Hoe lang houdt Gij ons nog in spanning? Zo Gij de Christus zijt, zeg het ons ronduit. ²⁵ Jesus antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, maar gij gelooft het niet. De werken, die Ik verricht in de naam van mijn Vader, die getuigen voor Mij. ²⁶ Maar gij gelooft niet, omdat gij niet tot mijn schapen behoort. ²⁷ Mijn schapen luisteren naar mijn stem; Ik ken ze, en ze volgen Mij. ²⁸ En Ik geef hun het eeuwig leven; ze gaan in eeuwigheid niet verloren, en niemand rooft ze weg uit mijn hand. ²⁹ Wat mijn Vader Mij heeft gegeven, is het kostbaarste van alles, en niemand kan het roven uit de hand van mijn Vader. ³⁰ Ik en de Vader zijn één. ³¹ Weer grepen de Joden naar stenen, om Hem te stenigen. ³² Jesus antwoordde hun: Veel heerlijke werken heb Ik u namens den Vader getoond; om welk van die werken stenigt gij Mij? ³³ De Joden antwoordden Hem: Niet om een goed werk stenigen we U, maar om godslastering; omdat Gij, een mens, Uzelf tot God maakt. ³⁴ Jesus antwoordde hun: Staat er in uw Wet niet geschreven: Ik heb gezegd: "Gij zijt goden". ³⁵ Wanneer de Schrift hen nu goden noemt, tot wie Gods woord werd gericht, en ze toch niet kan falen: ³⁶ hoe zegt gij dan tot Hem, dien de Vader heeft geheiligd en in de wereld gezonden: Gij lastert; omdat Ik gezegd heb: Ik ben Gods Zoon? ³⁷ Wanneer Ik de werken van mijn Vader niet doe, geloof Mij dan niet; ³⁸ maar doe Ik ze wel, geloof dan de werken, ook al zoudt gij Mij niet geloven; dan zoudt gij erkennen en weten, dat de Vader in Mij is, en Ik in den Vader ben. ³⁹ Weer zochten ze Hem nu te grijpen, maar Hij ontkwam aan hun handen. ⁴⁰ Nu begaf Hij zich weer naar de overkant van de Jordaan, naar de plaats, waar Johannes vroeger had gedoopt; en Hij

bleef daar. ⁴¹ Velen kwamen tot Hem, en zeiden: Johannes heeft wel geen enkel teken verricht; maar alles was waar, wat Johannes van Hem heeft gezegd. ⁴² En velen geloofden daar in Hem.

11

¹ Nu was er een zieke, zekere Lázarus van Betánië, uit het dorp van Maria en van Marta, haar zuster. ² Het was de Maria, die den Heer met reukwerk gezalfd en zijn voeten met de haren afgedroogd heeft; de zieke Lázarus was haar broer. ³ De zusters lieten Hem dus berichten: Zie, Heer: hij, dien Gij liefhebt, is ziek. ⁴ Toen Jesus dit vernam, zeide Hij: Deze ziekte loopt niet uit op de dood, maar ze dient tot glorie van God, en om Gods Zoon te verheerlijken. ⁵ Jesus had Marta, haar zuster en ook Lázarus lief. ⁶ Toen Hij had vernomen, dat hij ziek was, bleef Hij toch nog twee dagen ter plaatse, waar Hij zich bevond. ⁷ Nu eerst sprak Hij tot de leerlingen: Laten we weer naar Judea gaan. ⁸ De leerlingen zeiden Hem: Rabbi, kort geleden zochten de Joden U te stenigen, en gaat Gij nu opnieuw daarheen? ⁹ Jesus antwoordde: Heeft de dag geen twaalf uren? ¹⁰ Zo iemand wandelt bij dag, dan stoot hij zich niet, omdat hij het licht dezer wereld ziet; maar als hij wandelt bij nacht, dan stoot hij zich, omdat hij geen licht heeft. ¹¹ Zo sprak Hij. Daarna zei Hij tot hen: Onze vriend Lázarus is ingeslapen; maar Ik ga hem wekken. ¹² Zijn leerlingen zeiden Hem: Heer, als hij slaapt, zal hij genezen. ¹³ Maar Jesus had van zijn dood gesproken, terwijl zij meenden, dat Hij van gewoon inslapen sprak. ¹⁴ Daarom zei Jesus hun toen ronduit: Lázarus is gestorven. ¹⁵ En om u verheug Ik mij, dat Ik er niet aanwezig was, opdat gij geloven moogt. Maar laten we nu naar hem toegaan. ¹⁶ Toen zei Tomas, ook Didumus geheten, tot zijn medeleerlingen: Laten ook wij gaan, om met Hem te sterven. ¹⁷ Maar bij zijn aankomst vond Jesus hem reeds vier dagen in het graf. ¹⁸ Daar Betánië dicht bij Jerusalem lag, op ongeveer vijftien stadiën afstand, ¹⁹ waren er veel Joden naar Marta en Maria gekomen, om haar hun rouwbeklag te doen over haar broer. ²⁰ Zodra Marta Jesus' aankomst vernam, ging ze Hem tegemoet; Maria bleef thuis. ²¹ En Marta zei tot Jesus: Heer, zo Gij hier waart geweest, was mijn broer niet gestorven. ²² Maar zelfs nu weet ik nog, dat God U zal geven, wat Gij Hem vraagt. ²³ Jesus sprak tot haar: Uw broer zal verrijzen. ²⁴ Marta zeide Hem: Ik weet, dat hij verrijzen zal bij de opstanding op de jongste dag. ²⁵ Jesus sprak tot haar: Ik ben de verrijzenis en het leven. Wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven; ²⁶ en wie leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven voor eeuwig. Geloofst ge dit? ²⁷ Ze zeide Hem: Ja, Heer; ik geloof, dat Gij de Christus zijt, Gods Zoon, die in de wereld komt. ²⁸ Na deze woorden ging ze heen, om Maria, haar zuster, te roepen; heel in stilte zeide ze haar: De Meester is daar, en roept u. ²⁹ Zodra deze het hoorde, stond ze haastig op, en ging naar Hem toe. ³⁰ Jesus was nog niet in het dorp gekomen, maar bevond Zich nog op de plaats, waar Marta Hem had ontmoet. ³¹ De Joden, die bij Maria in huis waren, om hun rouwbeklag te doen, zagen haar ijlings opstaan en heengaan; zij volgden haar, in de mening, dat ze naar het graf ging, om er te wenen. ³² Zodra Maria kwam, waar Jesus was, en Hem zag, viel ze voor zijn voeten neer, en sprak tot Hem: Heer, zo Gij

hier waart geweest, was mijn broer niet gestorven. ³³ Toen Jesus haar zag wenen, en de Joden zag wenen, die haar vergezelden, werd Hij hevig bewogen en ontroerd. ³⁴ Hij sprak: Waar hebt gij hem begraven? Ze zeiden Hem: Heer, kom het zien. ³⁵ En Jesus weende. ³⁶ De Joden zeiden: Zie, hoe Hij hem liefhad. ³⁷ Maar sommigen hunner zeiden: Kon Hij, die de ogen van den blinde heeft geopend, niet even goed zorgen, dat deze niet stierf? ³⁸ Jesus dan, opnieuw hevig bewogen, kwam bij het graf. Het was een grot, en een steen sloot de ingang af. ³⁹ Jesus sprak: Neemt de steen weg. Marta, de zuster van den overledene, zeide Hem: Heer, hij riekt al; want het is reeds de vierde dag. ⁴⁰ Jesus sprak tot haar: Heb Ik u niet gezegd: Wanneer ge gelooft, zult ge Gods heerlijkheid zien? ⁴¹ Men nam dus de steen weg. Toen sloeg Jesus de ogen omhoog, en sprak: Vader, Ik dank U, omdat Gij Mij hebt verhoord. ⁴² Ik wist wel, dat Gij Mij altijd verhoort; maar Ik zeg het terwille van de omstaande menigte, opdat ze mogen geloven, dat Gij Mij gezonden hebt. ⁴³ Na deze woorden riep Hij met luider stem: Lázarus, kom uit. ⁴⁴ En de dode kwam te voorschijn, de voeten en handen in windsels gewikkeld, en zijn gezicht met een zweetdoek omwonden. Jesus zei hun: Maakt hem los, en laat hem gaan. ⁴⁵ Velen van de Joden, die naar Maria waren gekomen, en gezien hadden, wat Jesus gedaan had, geloofden daarom in Hem. ⁴⁶ Maar sommigen van hen liepen naar de farizeën, en deelden hun mee, wat Jesus gedaan had. ⁴⁷ Toen riepen de opperpriesters en farizeën de Hoge Raad bijeen. Ze zeiden: Wat doen we? Want die man doet veel wonderen. ⁴⁸ Als we Hem zó laten begaan, zullen ze allemaal in Hem geloven; dan zullen de Romeinen komen, en ons land en volk verdelgen. ⁴⁹ Maar één hunner, Káifas, die dat jaar de hogepriester was, sprak tot hen: Weet gij geen uitkomst? ⁵⁰ Beseft gij dan niet, dat het goed voor u is, dat één mens sterft voor het heil van het volk, en niet het hele volk te gronde gaat? ⁵¹ Dit zei hij niet uit zichzelf. Maar als hogepriester van dat jaar profeteerde hij, dat Jesus sterven zou voor het heil van het volk; ⁵² en niet voor het volk alleen, maar ook om de verstrooide kinderen Gods bijeen te brengen. ⁵³ Van die dag af waren ze besloten, Hem te doden. ⁵⁴ Daarom trad Jesus niet meer in het openbaar onder de Joden op, maar trok Hij Zich terug in een streek nabij de woestijn, in een stad, Efrem genaamd; en daar bleef Hij met zijn leerlingen. ⁵⁵ Intussen was het paasfeest der Joden genaderd, en trokken er velen van het land nog vóór het paasfeest naar Jerusalem op, om zich te reinigen. ⁵⁶ Ze zochten naar Jesus, en zeiden in de tempel onder elkander: Wat dunkt u? Zou Hij niet op het feest komen? ⁵⁷ Maar de opperpriesters en de farizeën hadden bevel gegeven, het aan te brengen, wanneer iemand wist, waar Hij was; dan konden ze Hem gevangen nemen.

12

¹ Zes dagen voor Pasen kwam Jesus te Betánië, waar Lázarus woonde, dien Jesus uit de doden had opgewekt. ² Men richtte daar een maaltijd voor Hem aan; Marta bediende, en Lázarus was één van zijn disgenoten. ³ Toen nam Maria een pond onvervalste, kostbare nardusbalsem, zalfde de voeten van Jesus, en droogde ze met de haren af. En het huis was vol van de balsemgeur. ⁴ Toen zei Judas

Iskariot, een van zijn leerlingen, die Hem verraden zou: ⁵Waarom die balsem niet voor driehonderd tienlingen verkocht, en ze aan de armen gegeven? ⁶Dit zei hij niet, omdat hij bezorgd was voor de armen, maar omdat hij een dief was; daar hij de beurs droeg, stal hij weg, wat daarin kwam. ⁷Maar Jesus sprak: Laat haar begaan; ze heeft hem moeten bewaren voor de dag mijner begrafenis. ⁸Want de armen behoudt gij altijd; Mij niet. ⁹Toen men vernam, dat Hij Zich dáár bevond, kwam een talrijke menigte Joden daarheen, niet enkel om Jesus, maar ook om Lázarus te zien, dien Hij uit de doden had opgewekt. ¹⁰Maar de opperpriesters besloten ook Lázarus te doden, ¹¹omdat veel Joden om hem afvielen en in Jesus geloofden. ¹²Toen daags daarna de grote menigte, die naar het feest was gekomen, vernam, dat Jesus op weg naar Jerusalem was, ¹³namen ze palmtakken, trokken Hem tegemoet, en riepen: Hosanna, Gezegend, die komt in de naam des Heren, De Koning van Israël! ¹⁴Jesus, die een jongen ezels gevonden had, ging er op zitten, zoals er geschreven staat: ¹⁵“Vrees niet, dochter van Sion; Zie, uw Koning komt, Gezeten op een ezelsveulen.” ¹⁶(Niet aanstonds begrepen zijn leerlingen dit; maar toen Jesus verheerlijkt was, herinnerden ze zich, dat dit van Hem geschreven stond, en dat men dit aan Hem had vervuld.) ¹⁷Want de schare, die bij Hem was, toen Hij Lázarus uit het graf had geroepen en uit de doden had opgewekt, was daarvan blijven getuigen. ¹⁸En daarom juist kwam de menigte Hem tegemoet, omdat ze hadden vernomen, dat Hij dit teken verricht had. ¹⁹Maar de farizeën zeiden tot elkander: Gij ziet, dat gij niets verder komt. Zie, de hele wereld loopt achter Hem aan. ²⁰Onder hen, die bij gelegenheid van dit feest ter aanbidding waren opgegaan, bevonden zich ook enige heidenen. ²¹Ze kwamen bij Filippus, die uit Betsáida van Galilea was, en richtten tot hem het verzoek: Heer, we wensen Jesus te spreken. ²²Filippus ging het aan Andreas zeggen; en Andreas en Filippus zeiden het Jesus. ²³Jesus antwoordde hun, en sprak: Het uur is gekomen, dat de Mensenzoon verheerlijkt wordt. ²⁴Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft ze alleen; maar zo ze sterft, brengt ze rijke vruchten voort. ²⁵Wie zijn leven liefheeft, zal het verliezen; maar wie in deze wereld zijn leven haat, zal het behouden ten eeuwigen leven. ²⁶Zo iemand mijn dienaar wil zijn, hij volge Mij na; en waar Ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn. Zo iemand Mij dient, dan zal de Vader hem eren. ²⁷Nu is mijn ziel ontsteld, en wat zal Ik zeggen? Vader, red Mij uit deze stonde? Neen, want daarom juist ben Ik tot deze stonde gekomen! ²⁸Vader, verheerlijk uw Naam! Toen kwam er een stem uit de hemel: Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem opnieuw verheerlijken. ²⁹De menigte, die daar stond en het hoorde, meende, dat het gedonderd had. Maar anderen zeiden: Een engel heeft Hem toegesproken. ³⁰Jesus antwoordde: Niet om Mij heeft die stem geklonken, maar om u. ³¹Nu wordt het oordeel over deze wereld voltrokken; nu zal de vorst dezer wereld worden buitengeworpen. ³²En wanneer Ik van de aarde omhoog ben geheven, zal Ik allen tot Mij trekken. ³³Dit zeide Hij, om te kennen te geven, wat voor dood Hij zou sterven. ³⁴De menigte antwoordde Hem: We hebben uit de Wet vernomen, dat de Christus in eeuwigheid blijft; en hoe zegt Gij dan, dat de Mensenzoon omhoog

geheven moet worden? Wie is die Mensenzoon? ³⁵ Jesus sprak tot hen: Nog een korte tijd is het licht in uw midden. Wandelt, zolang gij het licht hebt, opdat de duisternis u niet verrast; wie in de duisternis wandelt, weet niet, waar hij heengaat. ³⁶ Zolang gij het licht hebt, gelooft in het licht, om kinderen des lichts te worden. Zo sprak Jesus; toen ging Hij heen, en verborg Zich voor hen. ³⁷ Ofschoon Hij nu voor hun ogen zoveel tekenen had gewrocht, geloofden ze toch niet in Hem; ³⁸ opdat het woord in vervulling zou gaan, dat de profeet Isaias gezegd heeft: “Heer, wie heeft onze prediking geloofd, En wien is de arm des Heren geopenbaard?” ³⁹ Daarom konden ze zelfs niet geloven; want nog heeft Isaias gezegd: ⁴⁰ “Hij heeft hun ogen verblind, En hun harten versteend; Opdat ze niet zouden zien met hun ogen, En niet verstaan met hun hart; Opdat zij zich niet zouden bekeren, En Ik hen zou genezen.” ⁴¹ Dit zei Isaias, toen hij zijn heerlijkheid had aanschouwd, en over Hem had gesproken. ⁴² Toch geloofden zelfs velen van de oversten in Hem, maar uit vrees voor de farizeën kwamen ze er niet voor uit, om niet uit de synagoge te worden gebannen. ⁴³ Want ze waren meer gehecht aan de eer van de mensen, dan aan de eer, die van God komt. ⁴⁴ Jesus nu heeft het luide verklaard: Wie in Mij gelooft, gelooft niet in Mij, maar in Hem, die Mij heeft gezonden. ⁴⁵ En wie Mij ziet, ziet Hem, die Mij heeft gezonden. ⁴⁶ Ik ben als een licht in de wereld gekomen, opdat niemand, die in Mij gelooft, in duisternis blijft. ⁴⁷ Zo iemand mijn woorden hoort, maar ze niet onderhoudt, dan ben Ik het niet, die hem oordeel; want Ik ben niet gekomen, om de wereld te oordelen, maar om de wereld te redden. ⁴⁸ Wie Mij verwerpt en mijn woorden niet aanneemt, heeft er een, die hem oordeelt; het woord, dat Ik sprak, dat zal hem oordelen op de jongste dag. ⁴⁹ Want niet uit Mijzelf heb Ik gesproken, maar de Vader, die Mij gezonden heeft, Hijzelf heeft Mij geboden, wat Ik moest zeggen en spreken. ⁵⁰ En Ik weet, dat zijn gebod het eeuwige leven is. Wat Ik dus spreek, spreek Ik zó, als de Vader het Mij heeft gezegd.

13

¹ Het was nu daags voor het paasfeest. Jesus wist, dat zijn uur was gekomen, om uit deze wereld naar den Vader te gaan. Had Hij de zijnen liefgehad, die in de wereld waren, thans had Hij hen lief ten einde toe. ² Het avondmaal was begonnen; en reeds had de duivel Judas, zoon van Simon Iskariot, het plan ingeblazen, om Hem te verraden. ³ Hoewel Jesus wist, dat de Vader Hem alles in handen gesteld had, en dat Hij van God was uitgegaan en tot God zou wederkeren, ⁴ stond Hij toch van tafel op, legde zijn klederen af, nam een linnen doek, en omgordde Zich daarmee. ⁵ Dan goot Hij water in het bekken, en begon de voeten der leerlingen te wassen en af te drogen met de linnen doek, waarmee Hij omgord was. ⁶ Zo kwam Hij ook bij Simon Petrus. Maar deze zeide tot Hem: Gij Heer; wast Gij mij de voeten? ⁷ Jesus antwoordde hem: Wat Ik doe, begrijpt ge nu nog niet; maar later zult ge het inzien. ⁸ Petrus zeide Hem: Nooit in der eeuwigheid zult Gij me de voeten wassen. Jesus antwoordde hem: Zo Ik u niet was, hebt ge geen gemeenschap met Mij. ⁹ Simon Petrus zei Hem: Heer, dan niet mijn voeten alleen, maar ook mijn handen

en mijn hoofd. ¹⁰ Jesus sprak tot hem: Wie een bad heeft genomen, behoeft zich niet te wassen, maar hij is rein geheel en al. Ook gij zijt rein, maar niet allen. ¹¹ Want Hij wist, wie Hem verraden zou; daarom sprak Hij: Niet allen zijt gij rein. ¹² Toen Hij dan hun voeten had gewassen, en zijn klederen had aangetrokken, nam Hij weer aan tafel plaats, en sprak tot hen: Begrijpt gij, wat Ik aan u heb verricht? ¹³ Gij noemt Mij Meester en Heer, en gij zegt het terecht; want dat ben Ik. ¹⁴ Wanneer dus Ik, de Heer en Meester, u de voeten was, dan moet ook gij elkander de voeten wassen. ¹⁵ Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook gij zoudt doen, zoals Ik ú heb gedaan. ¹⁶ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Een dienaar is niet meer dan zijn heer; een gezant niet meer dan hij, die hem zond. ¹⁷ En wanneer gij dit alles begrijpt, dan zijt gij zalig, zo gij er ook naar handelt. ¹⁸ Ik zeg dit niet van u allen; Ik weet, wie Ik heb uitverkoren. Neen, de Schrift moet worden vervuld. "Die mijn brood eet, heft de hiel tegen mij op." ¹⁹ Reeds nu zeg Ik het u, eer het geschiedt; opdat, wanneer het gebeurd is, gij geloven moogt, dat Ik het ben. ²⁰ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie hem ontvangt, dien Ik zal zenden, ontvangt Mijzelf; en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij heeft gezonden. ²¹ Na deze woorden werd Jesus diep ontroerd. En Hij getuigde en sprak: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Eén van u zal Mij verraden. ²² De leerlingen zagen elkander aan, onzeker, wien Hij bedoelde. ²³ Eén zijner leerlingen, dien Jesus beminde, was aan Jesus boezem gelegen. ²⁴ Simon Petrus gaf een wenk, en beduidde hem: Zeg, wie is het, dien Hij bedoelt? ²⁵ Nu vlijde hij zich aan Jesus' borst, en sprak tot Hem: Heer, wie is het? ²⁶ Jesus antwoordde: Hij is het, voor wien Ik het stuk brood zal indopen, en wien Ik het toereik. Toen nam Hij een stuk brood, doopte het in, en gaf het aan Judas, den zoon van Simon Iskariot. ²⁷ En met het stuk brood voer de satan in hem. Jesus zei hem: Wat ge doet, doe dat spoedig. ²⁸ Maar niemand aan tafel begreep, met welke bedoeling Hij hem dit zeide. ²⁹ Want omdat Judas de beurs had, meenden sommigen, dat Jesus hem zeide: Koop wat we nodig hebben voor de feestdag; of dat hij iets aan de armen moest geven. ³⁰ Terstond nadat hij het stuk brood had gegeten, ging hij heen. Het was nacht. ³¹ Toen hij was heengegaan, sprak Jesus: Nu is de Mensenzoon verheerlijkt, en God is verheerlijkt in Hem. ³² En wanneer God in Hem is verheerlijkt, dan zal God ook Hem bij Zichzelf verheerlijken, en dan zal Hij Hem spoedig verheerlijken. ³³ Kindertjes, nog slechts een korte tijd ben Ik bij u. Gij zult Mij zoeken, en zoals Ik tot de Joden gezegd heb, zo zeg Ik het thans ook tot u: Waarheen Ik ga, kunt gij niet komen. ³⁴ Een nieuw gebod geef Ik u: Bemint elkander; zoals Ik u heb liefgehad, moet gij ook elkander beminnen. ³⁵ Hieraan zullen allen erkennen, dat gij mijn leerlingen zijt, wanneer gij elkander liefhebt. ³⁶ Simon Petrus sprak tot Hem: Heer, waar gaat Gij heen? Jesus antwoordde: Waar Ik heenga, kunt ge Mij thans nog niet volgen; maar later zult ge Mij volgen. ³⁷ Petrus zeide Hem: Heer, waarom kan ik U thans nog niet volgen? Mijn leven zal ik voor U geven. ³⁸ Jesus antwoordde hem: Uw leven zult ge voor Mij geven? Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De haan zal niet kraaien, vóórdat ge Mij driemaal verloochend hebt.

14

¹ Uw hart worde niet ontsteld. Gij gelooft in God; gelooft ook in Mij. ² In het huis van mijn Vader zijn vele woningen. Wanneer dit zo niet was, dan zou Ik het u hebben gezegd; want Ik ga er juist heen, om u een plaats te bereiden. ³ En wanneer Ik zal zijn heengegaan en u een plaats zal hebben bereid, dan kom Ik terug, en zal u tot Mij nemen; opdat ook gij moogt zijn, waar Ikzelf ben. ⁴ Gij kent de weg naar de plaats, waar Ik heenga. — ⁵ Tomas zei Hem: Heer, we weten niet eens, waar Gij heengaat; hoe zouden we dan de weg kennen? ⁶ Jesus sprak tot hem: Ik ben de weg, de waarheid en het leven; niemand komt tot den Vader, dan door Mij. ⁷ Daar gij nu Mij hebt gekend, zult gij ook den Vader kennen; van dit ogenblik af kent gij Hem, en hebt gij Hem gezien. — ⁸ Filippus zei Hem: Heer, laat ons den Vader zien; dan zijn we tevreden. ⁹ Jesus sprak tot hem: Zo lange tijd ben Ik bij u, en kent ge Mij nog niet, Filippus? Wie Mij heeft gezien, heeft den Vader gezien; hoe zegt ge dan: Laat ons den Vader zien? ¹⁰ Gelooft gij dan niet, dat Ik in den Vader ben, en de Vader in Mij? De woorden, die Ik u toespreek, zeg Ik niet uit Mijzelf; het is de Vader, die in Mij blijft, die zelf de werken verricht. ¹¹ Gelooft het van Mij: Ik ben in den Vader, en de Vader is in Mij. ¹² Zo niet; gelooft het dan op grond van de werken. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie in Mij gelooft, ook hij zal de werken doen, die Ik zelf verricht; en zelfs grotere zal hij doen. Want Ik ga naar den Vader; ¹³ en alles zal Ik doen, wat gij Hem zult vragen in mijn naam, opdat de Vader verheerlijkt wordt in den Zoon. ¹⁴ Wanneer gij ook Mij in mijn naam iets zult vragen, dan zal Ik het doen. — ¹⁵ Zo gij Mij liefhebt, onderhoudt dan mijn geboden. ¹⁶ Dan zal Ik den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Helper geven, om bij u te blijven voor eeuwig. ¹⁷ Het is de Geest der waarheid, dien de wereld niet kan ontvangen, omdat ze Hem ziet noch kent; gij echter kent Hem; want Hij blijft bij u, en is in u. — ¹⁸ Ik zal u niet als wezen achterlaten; Ik kom tot u terug. ¹⁹ Nog korte tijd en de wereld aanschouwt Mij niet meer; gij echter aanschouwt Mij. Want Ik leef, en ook gij zult leven. ²⁰ Op die dag zult gij erkennen, dat Ik in mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u. — ²¹ Wie mijn geboden heeft en ze onderhoudt, hij is het, die Mij liefheeft; maar wie Mij liefheeft, zal door mijn Vader worden bemind, en ook Ikzelf zal hem beminnen en Mij aan hem openbaren. ²² Judas, maar niet de Iskariot, sprak tot Hem: Heer, hoe komt het, dat Gij U wel aan ons wilt openbaren, maar niet aan de wereld? ²³ Jesus antwoordde hem: Zo iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord onderhouden; dan zal mijn Vader ook hem beminnen, en Wij zullen tot hem komen, en ons verblijf bij hem nemen. ²⁴ Wie Mij niet liefheeft, onderhoudt mijn woorden niet; welnu het woord, dat gij hoort, is niet het mijne, maar dat van den Vader, die Mij heeft gezonden. ²⁵ Dit alles heb Ik u gezegd, terwijl Ik nog bij u was. ²⁶ Maar de Helper, de Heilige Geest, dien de Vader zal zenden in mijn naam, Hij zal u alles leren en alles u in herinnering brengen, wat Ik u heb gezegd. ²⁷ Vrede laat Ik u na, mijn vrede geef Ik u; niet zoals de wereld die geeft, geef Ik hem u. Uw hart zij ontsteld, noch bevreesd. — ²⁸ Gij hebt gehoord, dat Ik u zeide: Ik ga heen, maar Ik kom tot u terug. Zo gij Mij liefhadt, zoudt gij u verheugen, dat Ik naar den Vader ga; want de Vader is groter dan Ik.

— ²⁹ En nu, eer het geschied is, heb Ik het u gezegd; opdat gij moogt geloven, wanneer het geschiedt. ³⁰ Ik zal niet veel meer met u spreken; want de vorst van de wereld is op komst. Zeker, hij vermag niets tegen Mij; ³¹ maar de wereld moet weten, dat Ik den Vader bemin, en dat Ik volbreng, wat de Vader Mij bevolen heeft. Staaf op; laten we heengaan.

15

¹ Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijngaardenier. ² Elke rank aan Mij, die geen vrucht draagt, snijdt Hij af; en elke rank die wèl vrucht draagt, zuivert Hij, opdat ze nog meer vrucht mag dragen. ³ Reeds zijt gij rein door het woord, dat Ik tot u gesproken heb. ⁴ Blijft in Mij, en Ik blijf in u. Zoals de rank uit zichzelf geen vrucht kan dragen, maar alleen wanneer ze aan de wijnstok blijft, zo kunt ook gij het niet, wanneer gij niet blijft in Mij. ⁵ Ik ben de wijnstok, gij zijt de ranken. Wie in Mij blijft, en Ik in hem, hij draagt rijke vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen. ⁶ Zo iemand in Mij niet blijft, dan wordt hij weggeworpen als de rank, en verdort; men raapt ze bijeen, werpt ze in het vuur, en verbrandt ze. ⁷ Maar zo gij in Mij blijft, en mijn woorden in u blijven, vraagt dan al wat gij wilt, en gij zult het verkrijgen. ⁸ Dit is het, wat mijn Vader verheerlijkt: dat gij veel vruchten draagt, en mijn leerlingen wordt. ⁹ Zoals de Vader Mij heeft beminde, zo ook heb Ik u beminde; blijft in mijn liefde. ¹⁰ Wanneer gij mijn geboden onderhoudt, zult gij in mijn liefde blijven; zoals ook Ik de geboden van mijn Vader heb onderhouden, en in zijn liefde blijf. ¹¹ Dit alles heb Ik tot u gezegd, opdat mijn vreugde uw deel mag worden, en uw vreugde volkomen mag zijn. — ¹² Dit is mijn gebod: Hebt elkander lief, zoals Ik u heb beminde. ¹³ Niemand heeft groter liefde dan hij, die zijn leven geeft voor zijn vrienden. ¹⁴ Gij zijt mijn vrienden, zo gij doet, wat Ik u gebied. ¹⁵ Ik noem u geen dienstknechten meer, want de knecht weet niet wat zijn heer doet; maar u heb Ik vrienden genoemd, omdat Ik u alles bekend heb gemaakt, wat Ik van mijn Vader gehoord heb. ¹⁶ Niet gij hebt Mij uitverkoren, maar Ik heb ú uitverkoren; en Ik heb u aangesteld, om vrucht te gaan dragen, en wèl blijvende vrucht; en de Vader geve u alles, wat gij Hem in mijn naam zult vragen. ¹⁷ Dit leg Ik u op: Hebt elkander lief. ¹⁸ Wanneer de wereld u haat, weet, dat ze Mij het eerst heeft gehaat. ¹⁹ Zo gij van de wereld waart, zou de wereld beminnen wat haar toebehoort; maar omdat gij niet van de wereld zijt, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld. ²⁰ Denkt aan het woord, dat Ik u heb gezegd: Een dienaar is niet meer dan zijn heer. Heeft men Mij vervolgd, dan zal men ook u vervolgen; heeft men mijn woord geacht, dan zal men ook het uwe achten. ²¹ Maar dit alles zal men u aandoen om mijn naam, omdat men Hem niet kent, die Mij heeft gezonden. ²² Wanneer Ik niet gekomen was en niet tot hen had gesproken, dan zouden ze geen zonde hebben; maar nu hebben ze geen verontschuldiging voor hun zonde; ²³ wie Mij haat, haat ook mijn Vader. ²⁴ Had Ik onder hen niet de werken gedaan, die niemand anders gedaan heeft, dan zouden ze geen zonde hebben; maar nu hebben zij ze gezien, en toch èn Mij èn mijn Vader gehaat. ²⁵ Maar het woord moest worden vervuld, dat in hun Wet staat geschreven: “Zij hebben Mij gehaat zonder reden”. ²⁶ Maar wanneer de Helper komt, dien Ik

u van den Vader zal zenden, de Geest der waarheid, die uitgaat van den Vader, dan zal Hij van Mij getuigen. ²⁷ Maar ook gij moet getuigen, omdat gij van de aanvang af bij Mij zijt geweest.

16

¹ Ik heb u dit alles gezegd, opdat het u niet aan het wankelen zou brengen. ² Men zal u uit de synagogen bannen; ja het uur komt, dat allen die u het leven benemen, zullen menen, een godsdienstige daad te verrichten. ³ En ze zullen dit doen, omdat ze noch den Vader kennen noch Mij. ⁴ Maar Ik heb u dit gezegd, opdat als het uur is gekomen, gij u herinneren zult, dat Ik het u heb gezegd. Niet van de aanvang af heb Ik het u gezegd, omdat Ik toen nog bij u was. ⁵ Nu ga Ik tot Hem, die Mij gezonden heeft; en toch stelt niemand van u Mij de vraag: Waar gaat Gij heen? ⁶ Maar omdat Ik dit tot u heb gezegd, is uw hart van droefheid vervuld. ⁷ Toch zeg Ik u de waarheid: het is goed voor u, dat Ik heenga. Want zo Ik niet heenga, zal de Helper niet tot u komen; maar zo Ik heenga, zal Ik Hem tot u zenden. ⁸ En wanneer Hij komt, zal Hij de wereld tot inzicht brengen van zonde, gerechtigheid, en vonnis: ⁹ van zonde, omdat men in Mij niet gelooft; ¹⁰ van gerechtigheid, omdat Ik naar den Vader ga, en gij Mij niet meer zult zien; ¹¹ van vonnis, omdat de vorst dezer wereld geoordeeld is. — ¹² Nog veel meer heb Ik u te zeggen, doch gij kunt het thans nog niet dragen. ¹³ Maar wanneer Hij komt, de Geest der waarheid, dan zal Hij u tot de volle waarheid geleiden; want Hij zal niet spreken uit Zichzelf, maar spreken al wat Hij hoort, en u de toekomstige dingen verkondigen. ¹⁴ Hij zal Mij verheerlijken; want van het mijne zal Hij ontvangen, en het verkondigen aan u. ¹⁵ Alles wat de Vader heeft, is het mijne; daarom zei Ik, dat Hij van het mijne ontvangt, en het u zal verkondigen. ¹⁶ Een weinig tijds en gij ziet Mij niet meer; en weer een weinig tijds, dan zult gij Mij terug zien. ¹⁷ Sommigen zijner leerlingen zeiden tot elkander: Wat betekent toch, wat Hij ons zegt: Een weinig tijds en gij ziet Mij niet meer, en weer een weinig tijds, dan zult gij Mij terugzien; en: Ik ga heen naar den Vader? ¹⁸ Ze zeiden dus: Wat bedoelt Hij toch met: een weinig tijds? We weten niet, waarover Hij spreekt. — ¹⁹ Jesus begreep, dat ze Hem wilden ondervragen; en Hij sprak tot hen: Vraagt gij u onder elkander af, wat Ik zeide: Een weinig tijds en gij ziet Mij niet meer, en weer een weinig tijds, dan zult gij Mij terugzien? ²⁰ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Gij zult wenen en jammeren, maar de wereld zal zich verheugen; gij zult overstelpt zijn van droefheid, maar uw droefheid zal in vreugde verkeren. ²¹ De vrouw in barensood heeft smart, omdat haar uur is gekomen; maar wanneer ze het kind heeft gebaard, dan denkt ze niet meer aan haar weeën, van blijdschap dat er een mens is geboren. ²² Ook gij zijt nu wel bedroefd, maar Ik zal u weerzien; en dan zal uw hart zich verblijden, en niemand zal u deze vreugde ontnemen. ²³ En op die dag zult gij Mij ook over niets ondervragen. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wat gij den Vader moogt vragen, Hij zal het u geven in mijn naam. ²⁴ Tot nu toe hebt gij niets in mijn naam gevraagd; vraagt en gij zult verkrijgen, en dan zal uw vreugde volkomen zijn. ²⁵ Ik heb u in gelijkenissen over deze dingen gesproken; het uur komt, waarop Ik

niet meer in gelijkenissen tot u zal spreken, maar onbewimpeld u den Vader verkondigen zal. ²⁶ Op die dag zult gij bidden in mijn naam; en Ik zeg u niet, dat Ik den Vader voor u zal vragen. ²⁷ Want de Vader zelf heeft u lief, omdat gij Mij hebt liefgehad, en omdat gij geloofd hebt, dat Ik van God ben uitgegaan. ²⁸ Ik ben van den Vader uitgegaan en in de wereld gekomen; weer verlaat Ik de wereld, en ga naar den Vader. ²⁹ Zijn leerlingen zeiden tot Hem: Zie, nu spreekt Gij onbewimpeld, en zegt geen gelijkenis meer. ³⁰ Nu zien we, dat Gij alles weet, en dat het niet nodig is, dat iemand u ondervraagt; daarom geloven we, dat Gij van God zijt uitgegaan. ³¹ Jesus antwoordde hun: Gelooft gij nu inderdaad? ³² Zie, het uur komt, en het is reeds gekomen, dat gij verstrooid wordt, ieder zijns weegs, en Mij alleen laat staan. Maar Ik ben niet alleen, want met Mij is de Vader. — ³³ Dit alles heb Ik u gezegd, opdat gij vrede moogt hebben in Mij. In de wereld hebt gij verdrukking te lijden; maar scheidt moed: Ik heb de wereld overwonnen.

17

¹ Zo sprak Jesus. Toen sloeg Hij zijn ogen ten hemel en zeide: Vader, het uur is gekomen; verheerlijk uw Zoon, opdat uw Zoon U verheerlijke. ² Want Gij hebt Hem macht gegeven over alle vlees, om het eeuwige leven te schenken aan allen, die Gij Hem gegeven hebt. ³ Dit nu is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enig waarachtigen God, en Hem dien Gij gezonden hebt, Jesus Christus. ⁴ Ik heb U verheerlijkt op aarde door het werk te volbrengen, dat Gij Mij hebt opgedragen. ⁵ En nu Vader, verheerlijk Mij bij Uzelf met de heerlijkheid, die Ik bij U bezat, eer de wereld bestond. ⁶ Ik heb uw naam bekend gemaakt aan de mensen, die Gij Mij gegeven hebt uit de wereld. Ze waren de uwen; maar Gij hebt ze Mij gegeven, en ze hebben uw woord onderhouden. ⁷ Nu weten ze, dat alwat Gij Mij hebt gegeven, van U afkomstig is. ⁸ Want Ik heb hun de woorden gebracht, die Gij Mij hebt gegeven; zij namen ze aan, erkenden naar waarheid, dat Ik van U ben uitgegaan, en geloofden, dat Gij Mij gezonden hebt. ⁹ Ik bid voor hen; Ik bid niet voor de wereld, maar voor hen, die Gij Mij hebt gegeven, omdat ze de uwen zijn. ¹⁰ Al het mijne is het uwe, en het uwe het mijne; Ik ben verheerlijkt in hen. ¹¹ Voortaan ben Ik niet meer in de wereld; maar zij blijven in de wereld, terwijl Ik tot U kom. Heilige Vader, bewaar hen in uw naam, die Gij Mij hebt gegeven; opdat ze één mogen zijn, zoals Wij. ¹² Zolang Ik bij hen was, bewaarde Ik ze in uw naam, die Gij Mij hebt gegeven; Ik heb gewaakt over hen, en niemand van hen ging verloren dan de zoon van verderf; opdat de Schrift zou worden vervuld. ¹³ Maar nu kom Ik tot U. Terwijl Ik nog in de wereld ben, zeg Ik dit alles, opdat ze mijn vreugde ten volle in zich zouden bezitten. ¹⁴ Ik heb hun uw woord gegeven; en de wereld is hen gaan haten, omdat ze niet van de wereld zijn, zoals ook Ik niet van de wereld ben. ¹⁵ Ik vraag niet, dat Gij ze uit de wereld wegneemt, maar dat Gij ze bewaart voor het kwaad. ¹⁶ Van de wereld zijn ze niet, zoals Ik niet van de wereld ben. ¹⁷ Heilig hen in de waarheid; uw woord is waarheid. ¹⁸ Zoals Gij Mij in de wereld hebt gezonden, zo heb Ik ook hen in de wereld gezonden. ¹⁹ En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij in waarheid geheiligd mogen zijn. ²⁰ Ik bid niet voor

hen alleen, maar ook voor allen, die door hun woord in Mij geloven. ²¹ Mogen ze allen één zijn, gelijk Gij, Vader, het zijt in Mij, en Ik in U; mogen ze ook één zijn in Ons, opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt. ²² En de glorie, die Gij Mij hebt gegeven, heb ook Ik aan hen gegeven, opdat ze één zouden zijn, gelijk Wij één zijn: ²³ Ik in hen, en Gij in Mij. Mogen ze volmaakte eenheid bezitten, opdat de wereld erkenne, dat Gij Mij hebt gezonden, en dat Gij hen hebt bemind, gelijk Gij Mij hebt liefgehad. ²⁴ Vader, Ik wil, dat zij, die Gij Mij hebt gegeven, met Mij mogen zijn, waar Ikzelf ben; dat ze mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij hebt gegeven, omdat Gij Mij hebt liefgehad vóór de grondlegging der wereld. ²⁵ Gerechte Vader, wel heeft de wereld U niet gekend, maar Ik heb U gekend; en zij hebben erkend, dat Gij Mij hebt gezonden. ²⁶ Ik heb aan hen uw naam bekend gemaakt, en zal dit blijven doen, opdat de liefde, waarmee Gij Mij hebt bemind, in hen moge zijn, en Ik in hen.

18

¹ Na deze rede ging Jesus met zijn leerlingen naar buiten, de Kedronbeek over; daar was een hof, die Hij met zijn leerlingen binnenging. ² Ook Judas, zijn verrader, kende de plaats, omdat Jesus daar dikwijls met zijn leerlingen was samengekomen. ³ Judas nam dus de krijgsbende en de trawanten der opperpriesters en farizeën met zich mee, en trok er heen met lantaarnen, fakkels en wapens. ⁴ Jesus, bewust van al wat Hem overkomen zou, trad naar voren, en sprak tot hen: Wien zoekt gij? ⁵ Men antwoordde Hem: Jesus van Názaret. Jesus zeide hun: Ik ben het. Ook Judas, die Hem verried, stond bij hen. ⁶ Maar toen Hij hun zeide: “Ik ben het”, deinsden ze terug, en vielen ter aarde. ⁷ Hij vroeg hun opnieuw: Wien zoekt gij? Ze zeiden: Jesus van Názaret. ⁸ Jesus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat Ik het ben. Zo gij Mij zoekt, laat hen dan gaan. ⁹ Want het woord moest worden vervuld, dat Hij gesproken had: Van hen, die Gij Mij hebt gegeven, heb Ik niemand verloren doen gaan. ¹⁰ Toen trok Simon Petrus het zwaard, dat hij droeg, trof den knecht van den hogepriester, en sloeg hem het rechteroor af. De knecht heette Malchus. ¹¹ Maar Jesus sprak tot Petrus: Steek het zwaard in de schede; of zou Ik de beker niet drinken, die de Vader Mij heeft gegeven? ¹² Nu namen de krijgsbenden met den hoofdman en de trawanten der Joden Jesus gevangen, en boeiden Hem. ¹³ Het eerst voerden ze Hem naar Annas; want hij was de schoonvader van Káifas, die dat jaar hogepriester was. ¹⁴ Het was die Káifas, die aan de Joden de raad had gegeven: Het is goed, dat één mens sterft voor het volk. ¹⁵ Simon Petrus en een andere leerling waren Jesus gevolgd. Deze leerling nu was met den hogepriester bekend; hij ging met Jesus de voorhof van den hogepriester binnen, ¹⁶ terwijl Petrus buiten aan de deur bleef staan. Nu kwam echter de andere leerling, die met den hogepriester bekend was, naar buiten, sprak met de deurwachteres, en bracht Petrus naar binnen. ¹⁷ Maar het dienstmeisje, de deurwachteres, zei tot Petrus: Zijt gij ook niet een der leerlingen van dien man? Hij zei: Neen. ¹⁸ Daar het koud was, hadden de knechten en trawanten een kolenvuur aangelegd, en stonden zich te warmen. Ook Petrus stond zich bij hen te warmen. ¹⁹ De hogepriester

ondervroeg Jesus nu over zijn leerlingen en over zijn leer. ²⁰ Jesus antwoordde hem: Ik heb openlijk tot de wereld gesproken; Ik heb altijd in de synagoge en in de tempel geleerd, waar alle Joden samenkomen, en nooit heb Ik iets in het geheim gezegd. ²¹ Wat ondervraagt ge Mij? Ondervraag hen, die gehoord hebben, wat Ik tot hen heb gesproken. Zie, zij weten, wat Ik gezegd heb. ²² Bij deze woorden gaf een der trawanten, die bij Jesus had post gevat, Hem een kaakslag, en zeide: Antwoordt Gij den hogepriester zó? ²³ Jesus antwoordde hem: Als Ik verkeerd heb gesproken, bewijs dan, dat het verkeerd was; maar heb Ik goed gesproken, waarom slaat ge Mij dan? ²⁴ Toen zond Annas Hem geboeid naar den hogepriester Káifas. ²⁵ Intussen stond Simon Petrus zich te warmen. En men zeide hem: Zijt ook gij niet een van zijn leerlingen? Hij ontkende het, en sprak: Neen. ²⁶ Een der knechten van den hogepriester, een bloedverwant van hem, dien Petrus het oor had afgeslagen, sprak tot hem: Heb ik u in de hof niet bij Hem gezien? ²⁷ Opnieuw ontkende Petrus, en aanstonds kraaide een haan. ²⁸ Nu leidden ze Jesus van Káifas naar het rechthuis; het was nog vroeg in de morgen. Maar zelf traden ze het rechthuis niet binnen, om zich niet te verontreinigen, en het Pascha te kunnen eten. ²⁹ Daarom kwam Pilatus naar buiten, en sprak tot hen: Welke aanklacht brengt gij in tegen dezen man? ³⁰ Ze antwoordden hem: Zo Hij geen boosdoener was, zouden we Hem niet aan u hebben overgeleverd. ³¹ Pilatus sprak tot hen: Neemt gij Hem zelf, en vonnist Hem volgens uw Wet. De Joden zeiden hem: Wij hebben het recht niet, om iemand te doden. ³² Zo zou het woord worden vervuld, dat Jesus gesproken had, toen Hij te kennen gaf, wat voor dood Hij zou sterven. ³³ Nu ging Pilatus weer het rechthuis binnen, riep Jesus, en sprak tot Hem: Zijt Gij de koning der Joden? ³⁴ Jesus antwoordde: Zegt ge dit uit uzelf, of hebben anderen u dit van Mij gezegd? ³⁵ Pilatus antwoordde: Ben ik soms een Jood? Uw volk en de opperpriesters hebben U aan mij overgeleverd. Wat hebt Gij gedaan? ³⁶ Jesus antwoordde: Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Indien mijn koninkrijk van deze wereld was, dan zouden mijn dienaars zich te weer hebben gesteld, opdat Ik niet aan de Joden werd overgeleverd; maar mijn koninkrijk is niet van hier. ³⁷ Pilatus zei Hem: Gij zijt dan toch koning? Jesus antwoordde: Gij zegt het; Ik ben koning. Ik ben geboren en in de wereld gekomen, juist om te getuigen voor de waarheid. Alwie uit de waarheid is, luistert naar mijn stem. ³⁸ Pilatus zei Hem: Wat is waarheid? Na deze woorden ging hij naar de Joden terug, en sprak tot hen: Ik vind volstrekt geen schuld in Hem. ³⁹ Maar gij hebt een gewoonterecht, dat ik u iemand vrijlaat bij gelegenheid van het paasfeest. Wilt gij dus, dat ik u den koning der Joden vrijlaat? ⁴⁰ Toen begonnen ze opnieuw te schreeuwen, en riepen: Niet Hem, maar Barabbas. Barabbas nu was een rover.

19

¹ Toen liet Pilatus Jesus geselen. ² En de soldaten vlochten een kroon van doornen, en zetten ze Hem op het hoofd; ze wierpen Hem een purperen mantel om, ³ traden op Hem toe, en zeiden: Wees gegroet, koning der Joden. En ze sloegen Hem in het gelaat. ⁴ Nu kwam Pilatus weer naar buiten, en sprak tot hen: Zie, ik breng Hem u naar

buiten, om u te doen weten, dat ik volstrekt geen schuld in Hem vind. ⁵ Jesus kwam dus naar buiten, met de doornenkroon en de purperen mantel. En hij sprak tot hen: Ziet den mens. ⁶ Maar toen de opperpriesters en trawanten Hem zagen, schreeuwden ze het uit: Aan het kruis, aan het kruis met Hem! Pilatus zei hun: Neemt Hem zelf, en kruisigt Hem; want ik vind geen schuld in Hem. ⁷ De Joden antwoordden hem: We hebben een Wet, en volgens de Wet moet Hij sterven; want Hij heeft Zich uitgegeven voor Zoon van God. ⁸ Toen Pilatus dit hoorde, werd hij nog meer bevreesd. ⁹ Hij ging opnieuw het rechthuis binnen, en sprak tot Jesus: Van waar zijt Gij? Maar Jesus gaf hem geen antwoord. ¹⁰ Pilatus zeide Hem dus: Staat Gij mij niet te woord? Weet Gij niet, dat ik de macht heb, om U vrij te laten, en de macht, om U te kruisigen? ¹¹ Jesus antwoordde: Ge zoudt niet de minste macht over Mij hebben, zo ze u niet van hogerhand was gegeven; die Mij aan u heeft overgeleverd, draagt daarom groter schuld. ¹² Om die reden trachtte Pilatus Hem in vrijheid te stellen. Maar de Joden schreeuwden het uit: Als ge Hem vrijlaat, zijt ge niet keizersgezind. Wie zich voor koning uitgeeft, staat tegen den keizer op. ¹³ Toen Pilatus dit hoorde, leidde hij Jesus naar buiten, en zette zich op de rechterstoel neer, op de plaats die Litostrótos heet, Gábbata in het hebreuws. ¹⁴ Het was nu daags voor het paasfeest, ongeveer het zesde uur. En hij sprak tot de Joden: Ziet uw koning. ¹⁵ Maar ze schreeuwden: Weg, weg met Hem! Kruisig Hem! Pilatus zei hun: Zal ik uw Koning kruisigen? De opperpriesters antwoordden: We hebben geen koning dan Caesar. ¹⁶ Toen gaf hij Hem aan hen over, om gekruisigd te worden. Men voerde Jesus dus weg; ¹⁷ Zelf droeg Hij het kruis. Zo trok Hij naar buiten naar de zogenaamde Schedelplaats, die in het hebreuws Gólgota wordt genoemd. ¹⁸ Daar kruisigde men Hem; en met Hem nog twee anderen, aan elke zijde één, en Jesus in het midden. ¹⁹ Pilatus had ook een opschrift doen schrijven, en het aan het kruis laten hechten. Er stond op geschreven: Jesus van Názaret, de Koning der Joden. ²⁰ Vele Joden lazen dit opschrift; want de plaats waar Jesus gekruisigd werd, lag dicht bij de stad, en het was geschreven in het hebreuws, grieks en latijn. ²¹ De opperpriesters der Joden zeiden dus tot Pilatus: Schrijf niet: De koning der Joden; maar: Hij heeft gezegd: Ik ben de koning der Joden. ²² Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, blijft geschreven. ²³ Toen de soldaten Jesus dus hadden gekruisigd, namen ze zijn klederen in bezit, en verdeelden ze in vieren; één deel voor elken soldaat, behalve nog het onderkleed. Dat onderkleed was zonder naad, uit één stuk geweven van boven tot onder. ²⁴ Ze zeiden dus tot elkander: Laten we het niet in stukken scheuren, maar er om loten, wie het krijgt. Zo zou de Schrift worden vervuld: “Ze hebben mijn klederen onder elkander verdeeld, En over mijn gewaad het lot geworpen.” En zo deden het dus de soldaten. ²⁵ Bij het kruis van Jesus stonden zijn moeder, de zuster zijner moeder, Maria van Klopas en Maria Magdalena. ²⁶ Jesus zag zijn moeder staan, en naast haar den leerling, dien Hij beminde. En Hij sprak tot zijn moeder: Vrouw, ziedaar uw zoon. ²⁷ Daarna sprak Hij tot den leerling: Ziedaar uw moeder. En van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich op. ²⁸ Toen wist Jesus, dat thans alles was volbracht; Hij

sprak, opdat de Schrift zou worden vervuld: Ik heb dorst. ²⁹ Er stond daar een kruik met azijn; men stak dan een spons vol azijn op een hysopstengel, en bracht ze Hem aan de mond. ³⁰ Toen Jesus de azijn had genuttigd, zeide Hij: Het is volbracht. Hij boog het hoofd, en gaf de geest. ³¹ Daar het daags voor het paasfeest was, en er op de sabbat geen lijken aan het kruis mochten blijven, (het was nog wel een grote sabbat,) verzochten de Joden aan Pilatus, dat men hun de benen zou breken, en hen afnemen. ³² Daarom kwamen de soldaten en braken de benen van den eerste, die met Hem was gekruisigd, daarna die van den tweede. ³³ Toen ze bij Jesus waren gekomen en zagen, dat Hij reeds was gestorven, braken ze Hem de benen niet. ³⁴ Maar een der soldaten doorboorde met een lans zijn zijde; en aanstonds vloeyde er bloed uit en water. ³⁵ En hij, die het gezien heeft, legt er getuigenis van af, opdat ook gij geloven moogt. Zijn getuigenis is waarachtig; ook Hij weet, dat hij de waarheid zegt. ³⁶ Want dit is geschied, opdat de Schrift zou worden vervuld: "Geen been zal Hem verbrijzeld worden". ³⁷ En weer een ander Schriftwoord zegt: "Ze zullen opzien tot Hem, dien ze hebben doorboord". ³⁸ Josef van Arimatea, die een leerling van Jesus was, maar alleen in het geheim uit vrees voor de Joden, vroeg daarna verlov aan Pilatus, om Jesus' lichaam te mogen afnemen; en Pilatus stond het hem toe. Hij kwam dan, en nam zijn lichaam af. ³⁹ Nikodemus, die vroeger Hem 's nachts had bezocht, kwam eveneens, en bracht een mengsel mee van mirre-hars en aloë-bladeren, ongeveer honderd pond. ⁴⁰ Ze namen het lichaam van Jesus, en wikkelden het in lijnwaad, te zamen met de geurige kruiden, zoals het onder de Joden bij begrafenis de gewoonte is. ⁴¹ Nu lag er op de plaats, waar Hij was gekruisigd, een hof, en in de hof een nieuw graf, waarin nog niemand was bijgezet. ⁴² Daar het de vooravond van het paasfeest der Joden was, en het graf dichtbij, legden ze Jesus daarin neer.

20

¹ Op de eerste dag der week kwam Maria Magdalena 's morgens vroeg, terwijl het nog donker was, naar het graf, en zag de steen van het graf afgerold. ² Ze snelde daarom vlug naar Simon Petrus heen, en naar den anderen leerling, dien Jesus liefhad, en zei hun: Men heeft den Heer uit het graf genomen, en wel weten niet, waar men Hem heeft neergelegd. ³ Toen gingen Petrus en de andere leerling op weg, en begaven zich naar het graf. ⁴ Ze waren samen op weg gegaan, maar de andere leerling liep sneller dan Petrus, en kwam het eerst bij het graf. ⁵ Hij bukte zich voorover, en zag het lijnwaad liggen; maar hij ging er niet binnen. ⁶ Nu kwam ook Simon Petrus achter hem aan, ging het graf binnen, en zag het lijnwaad liggen, ⁷ met de zweetdoek, die zijn hoofd had bedekt; deze lag niet bij het lijnwaad, maar afzonderlijk opgerold op een andere plaats. ⁸ Nu ging ook de andere leerling binnen, die het eerst bij het graf was gekomen. En nu hij het zag, geloofde hij ook; ⁹ want ze kenden de Schrift nog niet, dat Hij uit de doden moest opstaan. ¹⁰ Toen gingen de leerlingen weer naar huis. ¹¹ Maar Maria bleef buiten bij het graf staan wenen. Onder het wenen bukte ze zich voorover naar het graf, ¹² en zag er twee engelen zitten in witte gewaden, de een aan het hoofdeind, de ander

aan het voeteneind van de plaats, waar Jesus' lichaam gelegen had. ¹³ Ze zeiden tot haar: Vrouw, waarom weent ge? Ze zei hun: Omdat men mijn Heer heeft weggenomen, en ik niet weet, waar men Hem heeft neergelegd. ¹⁴ Toen ze dit had gezegd, keerde ze zich om, en zag Jesus staan; maar ze wist niet, dat het Jesus was. ¹⁵ Jesus sprak tot haar: Vrouw, waarom weent ge; wien zoekt ge? In de mening, dat het de tuinman was, zeide ze Hem: Heer, zo gij Hem hebt weggehaald, zeg me, waar ge Hem hebt neergelegd, dan zal ik Hem wegdragen. ¹⁶ Jesus zei haar: Maria! Ze keerde zich naar Hem toe, en zei in het hebreuws: Rabboni; dat wil zeggen: Meester! ¹⁷ Jesus sprak tot haar: Houd Mij niet vast; want nog ben Ik niet naar den Vader opgestegen. Maar ga naar mijn broeders, en zeg hun: Ik stijg op naar mijn en uw Vader, naar mijn en uw God. ¹⁸ Maria Magdalena ging aan de leerlingen zeggen: Ik heb den Heer gezien; en wat Hij tot haar had gezegd. ¹⁹ In de avond van diezelfde dag, de eerste dag der week, toen de deuren van het huis, waar de leerlingen zich bevonden, uit vrees voor de Joden waren gesloten, kwam Jesus binnen, plaatste Zich in hun midden, en sprak tot hen: Vrede zij u! ²⁰ En na deze woorden toonde Hij hun zijn handen en zijde. De leerlingen verheugden zich bij het zien van den Heer. ²¹ Nogmaals zeide Hij hun: Vrede zij u! Zoals de Vader Mij heeft gezonden, zo zend Ik u. ²² En toen Hij dit had gezegd, blies Hij over hen, en sprak: Ontvangt den Heiligen Geest. ²³ Wier zonden gij vergeeft, hun zijn ze vergeven; wier zonden gij behoudt, hun zijn ze behouden. ²⁴ Tomas, een van de twaalf, ook Didumus genaamd, was echter niet bij hen, toen Jesus kwam. ²⁵ De andere leerlingen zeiden hem dus: We hebben den Heer gezien. Maar hij zei hun: Zo ik in zijn handen de wonden der nagelen niet zie, en mijn vinger niet leg in de plaats van de nagelen, en mijn hand niet in zijn zijde steek, dan geloof ik het niet. ²⁶ Acht dagen later waren zijn leerlingen weer daarbinnen bijeen, en ook Tomas was er bij. Terwijl de deuren gesloten waren, kwam Jesus binnen, plaatste Zich in hun midden, en zeide: Vrede zij u! ²⁷ Daarna sprak Hij tot Tomas: Leg uw vinger hier, en bezie mijn handen; steek uw hand uit, en leg ze in mijn zijde; en wees niet ongelovig, maar gelovig. ²⁸ Tomas gaf Hem ten antwoord: Mijn Heer en mijn God! ²⁹ Jesus sprak tot hem: Geloof ge, omdat ge Mij hebt gezien? Zalig zij, die niet zien, en toch geloven. ³⁰ Nog veel andere wonderen heeft Jesus in tegenwoordigheid van de leerlingen verricht, die in dit boek niet zijn beschreven. ³¹ Maar deze zijn opgetekend, opdat ge geloven moogt, dat Jesus de Christus is, de Zoon van God; en opdat ge, door te geloven, het leven moogt hebben in zijn naam.

21

¹ Daarna verscheen Jesus nogmaals aan de leerlingen bij het meer van Tibérias. Hij verscheen op de volgende wijze: ² Eens waren Simon Petrus, Tomas, ook Didumus geheten, Natánaël uit Kana van Galilea, de zonen van Zebedeüs, en twee anderen van zijn leerlingen bijeen. ³ Simon Petrus zeide tot hen: Ik ga vissen. Ze zeiden hem: Dan gaan wij met u mee. Ze trokken er dan op uit, en gingen de boot in; maar die nacht vingen ze niets. ⁴ Toen reeds de morgen was aangebroken, stond Jesus aan het strand; maar de leerlingen wisten niet, dat het Jesus was.

⁵ Jesus sprak tot hen: Jonge mannen, hebt gij wat vis? Ze antwoordden Hem: Neen. ⁶ Hij zei hun: Werpt het net uit rechts van de boot, dan zult gij slagen. Ze wierpen het net uit; maar door het groot aantal vissen konden ze het niet meer ophalen. ⁷ Nu sprak de leerling, dien Jesus liefhad, tot Petrus: Het is de Heer! Toen Simon Petrus hoorde, dat het de Heer was, deed hij, daar hij ontkleed was, zijn mantel om, en wierp zich in het meer. ⁸ Daar men zich niet ver van de kust bevond, slechts ongeveer tweehonderd el, kwamen de andere leerlingen met de boot, en sleepten het net met de vissen achter zich aan. ⁹ Toen ze geland waren, zagen ze een kolenvuur liggen, en vis en brood er bovenop. ¹⁰ Jesus zeide hun: Haalt van de vissen, die ge nu gevangen hebt. ¹¹ Simon Petrus ging aan boord, en sleepte het net aan wal; het was vol grote vissen, honderd drie en vijftig in getal; en ondanks dit aantal was het net niet gescheurd. ¹² Jesus zei hun: Komt ontbijten. Niemand van de leerlingen durfde Hem vragen: Wie zijt Gij? Want ze wisten, dat het de Heer was. ¹³ Jesus kwam nader, nam het brood en gaf het hun, en de vis eveneens. ¹⁴ Zo verscheen Jesus nu de derde maal aan zijn leerlingen, na zijn verrijzenis uit de doden. ¹⁵ Toen ze hadden ontbeten, sprak Jesus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Johannes, bemint ge Mij meer dan de anderen hier? Hij zei Hem: Ja, Heer, Gij weet, dat ik U liefheb. Hij zei hem: Weid mijn lammeren. ¹⁶ Hij sprak tot hem een tweede maal: Simon, zoon van Johannes, bemint ge Mij? Hij zei Hem: Ja Heer, Gij weet, dat ik U liefheb. Hij zei hem: Weid mijn schapjes. ¹⁷ Hij sprak tot hem een derde maal: Simon, zoon van Johannes, bemint ge Mij? Petrus werd bedroefd, omdat Hij hem voor de derde maal had gezegd: Bemint ge Mij? En hij zeide Hem: Heer, Gij weet alles; Gij weet toch, dat ik U liefheb. Jesus sprak tot hem: Weid mijn schapen. ¹⁸ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Toen ge jong waart, deedt ge zelf uw gordel aan en zijt ge gegaan, waarheen ge zelf hebt geweld; maar wanneer ge oud zijt, zult ge uw handen uitstrekken, een ander zal u omgorden, en u brengen waar ge niet heen wilt. ¹⁹ Dit zeide Hij om aan te duiden, door welke dood hij God zou verheerlijken. En na deze woorden zeide Hij hem: Volg Mij. ²⁰ Toen Petrus zich omkeerde, zag hij den leerling, dien Jesus liefhad, hen volgen; dezelfde namelijk, die bij de maaltijd aan zijn borst had gerust en gezegd had: Heer, wie is het, die U verraadt? ²¹ Toen Petrus hem zag, sprak hij tot Jesus: Heer; en hij dan? ²² Jesus zeide hem: Indien Ik hem wil laten blijven totdat Ik kom, wat maakt dit uit voor u? Volg Mij! ²³ Zo verspreidde zich het gerucht onder de broeders, dat deze leerling niet zou sterven. Maar Jesus had hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou, maar: Indien Ik hem wil laten blijven tot Ik kom, wat maakt dit uit voor u? ²⁴ Dit is de leerling, die hiervan getuigt, en dit heeft geschreven; en we weten, dat zijn getuigenis waarachtig is. ²⁵ Er is nog veel meer wat Jesus gedaan heeft; zo het stuk voor stuk werd beschreven, dan zou zelfs de wereld, dunkt me, de boeken niet kunnen bevatten, die er over te schrijven zijn.

Handelingen van de Apostelen

¹ Het eerste boek Teófilus, heb ik geschreven over al wat Jesus gedaan en geleerd heeft, van de aanvang af ² tot op de dag, dat Hij door den Heiligen Geest zijn opdracht gaf aan de apostelen, die Hij uitverkoren had, en opgenomen werd. ³ Door veel bewijzen had Hij hun getoond, dat Hij ook na zijn lijden nog leefde; veertig dagen lang was Hij hun verschenen, en had hun gesproken over het koninkrijk Gods. ⁴ Terwijl Hij nu met hen samen was, gelastte Hij hun: Verlaat Jerusalem niet, maar wacht de belofte des Vaders af, die gij van Mij hebt vernomen. ⁵ Want Johannes doopte met water, maar over enkele dagen zult gij worden gedoopt met den Heiligen Geest ⁶ De aanwezigen vroegen Hem echter: Heer, zult Gij in deze tijd het koninkrijk voor Israël weer herstellen? ⁷ Hij sprak tot hen: U komt het niet toe, tijden of dagen te kennen, die de Vader door eigen macht heeft vastgesteld. ⁸ Maar wanneer de Heilige Geest over u komt, zult ge kracht ontvangen, en mijn getuigen zijn in Jerusalem, in heel Judea en Samaria, en tot aan het einde der aarde. ⁹ Na deze woorden werd Hij voor hun ogen opgenomen, en een wolk onttrok Hem aan hun blikken. ¹⁰ Nog staarden ze naar de hemel, terwijl Hij opsteeg: en zie, daar stonden twee mannen bij hen, in witte klederen gehuld. ¹¹ Ze zeiden: Mannen van Galilea, wat staat gij naar de hemel te staren? Jesus, die uit uw midden ten hemel is opgenomen, Hij zal weer op dezelfde wijze komen, als gij Hem hebt zien opstijgen ten hemel. ¹² Toen keerden ze van de berg, die Olijfberg heet, naar Jerusalem terug; die berg ligt dicht bij Jerusalem, zover als men op sabbat mag gaan. ¹³ En in de stad gekomen, gingen ze naar de opperzaal, waar ze gewoonlijk vertoefden: Petrus namelijk en Johannes, Jakobus en Andreas, Filippus en Tomas, Bartolomeus en Matteus, Jakobus van Alfeus en Simon de Ijveraer, en Judas, de broer van Jakobus. ¹⁴ Zij allen bleven eensgezind volharden in het gebed, te zamen met enige vrouwen, met Maria, de moeder van Jesus, en met zijn broeders. ¹⁵ In die dagen stond Petrus op in het midden der broeders, (er waren ongeveer honderd twintig personen bijeen), en sprak: ¹⁶ Mannen broeders; het Schrift woord moest worden vervuld, dat de Heilige Geest door Davids mond heeft gesproken, over Judas, den gids van hen, die Jesus gevangen hebben genomen. ¹⁷ Zeker, hij behoorde tot ons getal, en had zijn aandeel in dit ambt. ¹⁸ Maar hij heeft zich een akker gekocht van het loon der ongerechtigheid; hij is voorover gevallen, en open gebarsten, en al zijn ingewanden puilden uit. ¹⁹ Dit is aan alle inwoners van Jerusalem bekend, zodat die akker in hun taal Hakeldama, dat is bloedakker, genoemd wordt. ²⁰ Want er staat geschreven in het boek der Psalmen: “Zijn kamp worde een steppe, En niemand wone er meer.” en ook: “Een ander ontvangte zijn ambt.” ²¹ Het is dus noodzakelijk, dat één van de mannen, die met ons samen waren al de tijd, dat de Heer Jesus onder ons heeft geleefd, ²² —te beginnen bij de doop van Johannes tot op de dag, dat Hij van ons werd opgenomen, —het is noodzakelijk, dat één van hen te zamen met ons getuige van zijn verrijzenis wordt.

²³ Toen stelde men twee mannen voor: Josef, die ook Barsabbas heette, en de bijnaam Justus droeg, en Mattias. ²⁴ Men bad en zeide: Gij, Heer, die alle harten doorgrondt, wijs één van beiden aan: hem, dien Gij hebt uitverkoren, ²⁵ om de plaats van dit ambt en apostolaat in te nemen, die Judas verbeurd heeft, om te gaan naar de plaats, die hem toekomt. ²⁶ Toen liet men hen loten; het lot viel op Mattias, en hij werd aan de elf apostelen toegevoegd.

2

¹ Toen de dag van het pinksterfeest was aangebroken, waren ze allen op één plaats bijeen. ² Eensklaps kwam er een geruis uit de hemel als van een hevige windvlaag, en vulde het hele huis, waar ze waren vergaderd. ³ Vurige tongen verschenen hun, spreidden zich rond, en zetten zich op ieder van hen neer. ⁴ Allen werden vervuld van den Heiligen Geest, en begonnen verschillende talen te spreken, naar gelang de Geest hen liet spreken. ⁵ Nu vertoefden er te Jerusalem godvrezende Joden uit alle volken onder de hemel. ⁶ Bij dat geruis liepen de mensen te hoop; ze stonden verwonderd, dat iedereen hen in zijn eigen taal hoorde spreken. ⁷ Ze raakten buiten zichzelf van verbazing, en zeiden: Zie, zijn allen, die daar spreken, geen Galileërs? ⁸ En hoe horen wij allen ze dan in onze eigen moedertaal spreken? ⁹ Parten, Meden en Elamieten; bewoners van Mesopotámië, Judea en Kappadócië, van Pontus en Azië, ¹⁰ van Frúgië en Pamfúlië, van Egypte en de streken van Lybië bij Cyrene: romeinse kolonisten, ¹¹ Joden en proselieten, Kretenzen en Arabieren: we horen ze in onze eigen taal Gods grote werken verkondigen. ¹² Allen stonden verbaasd en in twijfel. Sommigen zeiden tot elkander: Wat zou dat betekenen? ¹³ Maar anderen zeiden spottend: Ze zijn dronken van zoete wijn. ¹⁴ Toen stond Petrus op, omringd van al de elf; hij verhief zijn stem, en sprak hun toe: Joodse mannen, en gij allen, die in Jerusalem woont: Dit moet gij weten; geeft acht op mijn woorden. ¹⁵ Neen, deze mannen zijn niet dronken, zoals gij vermoedt; want het is eerst het derde uur van de dag. ¹⁶ Maar hier geschiedt, wat door den profeet Joël voorzegd is: ¹⁷ En het zal geschieden op het einde der dagen, zegt God "Ik zal uitstorten van mijn Geest over alle vlees; Uw zonen en dochters zullen profeteren, Uw jonge mannen visioenen schouwen, Uw grijsaards dromen ontvangen; ¹⁸ Zelfs over mijn slaven en slavinnen in die dagen, Stort Ik uit van mijn Geest, en ze zullen profeteren. ¹⁹ Ik zal wonderen doen in de hemel daar boven, En tekenen op de aarde beneden: Bloed en vuur, en walm van rook. ²⁰ De zon zal in duisternis verkeren, de maan in bloed, Voordat de Dag des Heren komt, Groot en heerlijk. ²¹ Dan zal iedereen worden gered, Die de naam des Heren aanroept! ²² Mannen van Israëel, hoort deze woorden: Jesus van Názaret, een man, voor wien God bij u heeft getuigd door krachten en wonderen en tekenen, welke God, zo gij weet, door Hem in uw midden verrichtte: ²³ Hem hebt gij overgeleverd naar het vaste raadsbesluit en de voorkennis Gods, en door de hand van heidenen aan het kruis geslagen en gedood. ²⁴ Maar God heeft Hem opgewekt, en verbroken de strikken van de dood; daar het niet mogelijk was, dat deze Hem vasthield. ²⁵ Want David zeide van Hem: "Den Heer

hield ik altijd voor ogen; Want Hij staat mij ter zijde, opdat ik niet wankele ²⁶ Daarom verheugt zich mijn hart, En jubelt mijn tong; Ook mijn vlees zal rusten vol hoop, ²⁷ Want Gij laat mijn ziel niet in het dodenrijk achter. Uw Heilige laat Gij het bederf niet aanschouwen, ²⁸ Gij hebt mij de wegen van het leven getoond; Gij zult mij van vreugde vervullen Door uw aanschijn! ²⁹ Mannen broeders, van den aartsvader David mag men u zeker wel openlijk zeggen, dat hij èn gestorven is én begraven; zijn graf staat in ons midden tot op de huidige dag. ³⁰ Maar hij was een profeet; en hij wist, dat God hem onder ede beloofd had, een uit de vrucht zijner lende op zijn troon te doen zetelen. ³¹ En daar hij de toekomst voorzag, heeft hij over de verrijzenis van den Christus gezegd, dat Hij niet in het dodenrijk zou worden achtergelaten, en dat zijn vlees het bederf niet zou zien. ³² Welnu, dezen Jesus heeft God doen verrijzen; daarvan zijn wij allen getuigen. ³³ En nu Hij, verheven aan Gods rechterhand, van den Vader den beloofden Heiligen Geest heeft ontvangen, nu heeft Hij Dien ook uitgestort, zoals gij ziet en hoort. ³⁴ David is niet ten hemel gestegen; toch zegt hij het zelf: “De Heer heeft gesproken tot mijn Heer: Zet U aan mijn rechterhand, ³⁵ Totdat Ik uw vijanden leg Als een voetbank voor uw voeten.” ³⁶ Heel het huis van Israël zij er dus van doordrongen, dat God dienzelfden Jesus, dien gij hebt gekruisigd, tot Heer en Christus heeft gesteld. ³⁷ Toen ze dit hoorden, werden ze diep getroffen; en ze zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Mannen broeders, wat moeten we doen? ³⁸ Petrus zei hun: Bekeert u allen, en laat u dopen in de naam van Jesus Christus, tot vergiffenis uwer zonden; dan zult gij de gaven ontvangen van den Heiligen Geest. ³⁹ Want voor u is de belofte; ook voor uw kinderen, en voor allen die van verre zijn: voor allen, die de Heer onze God Zich zal roepen. ⁴⁰ Met nog veel andere woorden legde hij getuigenis af; ook vermaande hij hen, en sprak: Redt u toch uit dit bedorven geslacht. ⁴¹ En zij, die zijn woord aanvaardden, ontvingen het doopsel; die dag traden er ongeveer drie duizend mensen toe. ⁴² Ze bleven volharden in de leer der apostelen en de onderlinge gemeenschap, in het breken des broods en in het gebed. ⁴³ Allen leefden in vrees. De apostelen verrichtten vele wonderen en tekenen. ⁴⁴ En al de gelovigen waren ten nauwste vereend, en bezaten alles in gemeenschap. ⁴⁵ Ze verkochten have en goed, en verdeelden het onder elkander, naar ieders behoefte. ⁴⁶ Iedere dag bezochten ze eendrachtig de tempel, en thuis braken ze het brood. Ze genoten hun voedsel in opgeruimdheid en eenvoud van hart. ⁴⁷ Ze loofden God, en stonden in gunst bij heel het volk. En de Heer bracht iedere dag meer geredden bijeen.

3

¹ Eens gingen Petrus en Johannes naar de tempel tegen het negende uur, het uur van het gebed. ² Daar was een man, die verlamd was van de schoot zijner moeder af, en gedragen moest worden; iedere dag zette men hem bij de tempelpoort neer, die de Schone werd genoemd, om aan de tempelbezoekers een aalmoes te vragen. ³ Toen hij Petrus en Johannes zag, die juist de tempel ingaan, vroeg hij hun een aalmoes. ⁴ Tegelijk met Johannes zag Petrus hem aan, en sprak: Kijk ons eens aan. ⁵ Hij keek hen aan, in de hoop, dat hij van hen iets zou

krijgen. ⁶ Maar Petrus sprak: Zilver of goud heb ik niet; wat ik wèl heb, geef ik u: In de naam van Jesus Christus van Názaret, sta op en ga. ⁷ Hij nam hem bij de rechterhand, en richtte hem op. Terstond kwam er kracht in zijn voeten en enkels; ⁸ hij sprong op en stond overeind; hij liep, en ging met hen de tempel binnen; stappend en springend verheerlijkte hij God. ⁹ Al het volk zag hem lopen en God verheerlijken. ¹⁰ Zij herkenden in hem den man, die gewoonlijk bij tempelpoort, de Schone, zat te bedelen; en ze waren heel verbaasd en ontzet, om wat er met hem was gebeurd. ¹¹ En daar hij Petrus en Johannes bleef volgen, liep al het volk verbaasd naar hen toe in de zuilengang van Sálomon. ¹² Toen Petrus dit zag, richtte hij het woord tot het volk: Mannen van Israël, wat staat gij hierover verbaasd, of wat staart gij ons aan, als hadden wij hem door eigen kracht of vroomheid doen gaan? ¹³ De God van Abraham, van Isaäk, en Jakob, de God onzer vaders, heeft Jesus zijn Dienaar verheerlijkt, dien gij hebt overgeleverd en voor Pilatus verloochend, toen deze besloot, Hem in vrijheid te stellen. ¹⁴ Gij hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend. Gij hebt het als een gunst verzocht, dat een moordenaar genade ontving; ¹⁵ maar den Leidsman ten leven hebt gij gedood. Maar God heeft Hem opgewekt uit de doden; daarvan zijn wij de getuigen. ¹⁶ En om het geloof in zijn Naam heeft Hij dezen man, dien gij ziet en herkent, weer krachtig gemaakt. Zijn Naam en het geloof dat Hij heeft verleend, heeft hem voor uw aller oog de volkomen genezing geschonken. ¹⁷ Broeders, ik weet het wel, dat gij uit onwetendheid hebt gehandeld, en uw leiders eveneens. ¹⁸ God heeft vervuld, wat Hij door de mond van alle profeten voorzegd had: dat zijn Christus zou lijden. ¹⁹ Doet boete nu en bekeert u, opdat uw zonden worden uitgewist; ²⁰ opdat de tijden mogen aanbreken van 's Heren verkwikking, en opdat Hij Jesus doet komen, die u als de Christus is voorbestemd, ²¹ en die nu in de hemel moet blijven wonen tot aan de tijden van het herstel aller dingen, waarvan God van ouds heeft gesproken door de mond zijner heilige profeten. ²² Moses toch heeft gezegd: "God, de Heer, zal voor u uit uw broeders een profeet doen opstaan, aan mij gelijk; naar Hem moet gij luisteren in alles wat Hij u zegt. ²³ En iedereen, die niet luistert naar dezen profeet, zal worden uitgeroeid uit het volk." ²⁴ En al de profeten, allen, die van Sámuël af en na hem hebben gesproken, hebben ook deze dagen voorspeld. ²⁵ Welnu, gij zijt de zonen van de profeten en van het Verbond, dat God met uw vaders sloot, toen Hij tot Abraham sprak: "En in uw zaad zullen al de geslachten der aarde worden gezegend." ²⁶ Tot u het eerst heeft God dus zijn Dienaar gezonden, dien Hij verwekt heeft, om u allen te zegenen, zo gij u van uw boosheid bekeert.

4

¹ Terwijl ze nog spraken tot het volk, kwamen de priesters met den hoofdman van de tempelwacht en de sadduceën op hen af, ² vergramd, omdat ze het volk onderrichtten, en in Jesus' persoon de opstanding uit de doden verkondigden. ³ Ze sloegen de hand aan hen, en brachten ze in verzekerde bewaring tot de volgende morgen; want het was reeds avond. ⁴ Maar velen van hen, die de prediking hadden gehoord, werden gelovig; het getal der mannen steeg tot vijf duizend

ongeveer. ⁵ De volgende morgen kwamen de oversten, oudsten en schriftgeleerden van Jerusalem bijeen, ⁶ te zamen met Annas, den hogepriester, met Káifas, Johannes en Alexander, en met allen, die tot het hogepriesterlijk geslacht behoorden. ⁷ Ze lieten hen voorbrengen, en vroegen: Door welke macht en in wiens naam hebt gij dit gedaan? ⁸ Nu sprak Petrus, vervuld van den Heiligen Geest, hun toe: Oversten van het volk, en oudsten! ⁹ Wanneer we heden gerechtelijk worden verhoord over een weldaad aan een gebrekkig mens be- wezen, en over het middel waardoor hij genas, ¹⁰ dan zij het u allen en heel het volk van Israël bekend, dat deze man gezond hier voor u staat door de naam van Jesus Christus van Názaret, dien gij hebt gekruisigd, maar dien God heeft opgewekt uit de doden. ¹¹ Hij is “de steen, die gij, de bouwlieden, hebt verworpen; en Hij is de hoeksteen geworden.” ¹² Bij niemand anders is er redding. Want onder de hemel is geen andere Naam aan de mensen gegeven, waardoor we zalig moeten worden. ¹³ Toen ze de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes zagen, en bemerkten, dat het maar ongeletterde en eenvoudige mensen waren, stonden ze verbaasd en herkenden hen als de gezellen van Jesus. ¹⁴ Maar omdat ze ook den genezen man bij hen zagen staan, konden ze er niets tegen inbrengen. ¹⁵ Ze geboden hun dus, zich uit de vergadering te verwijderen. Toen overlegden ze met elkander, ¹⁶ en zeiden: Wat moeten we met die mensen doen? Want dat er door hen een opzienbarend wonder verricht is, weten alle inwoners van Jerusalem; we kunnen het dus niet loochenen. ¹⁷ Maar om te beletten, dat het nog verder onder het volk wordt verbreid, moeten we hun ten strengste verbieden, nog iemand ter wereld over die Naam te spreken. ¹⁸ Nu riepen ze hen binnen, en verboden hun ten strengste, te spreken of te onderwijzen in Jesus' naam. ¹⁹ Maar Petrus en Johannes antwoordden hun: Oordeelt zelf, of we het voor God verantwoord kunnen, naar u te luisteren meer dan naar God. ²⁰ Neen. we kunnen niet zwijgen wat we hebben gezien en gehoord. ²¹ Daarop begonnen ze hen te bedreigen; maar ze lieten hen ten slotte vrij, daar ze om het volk geen kans zagen, hen te straffen; allen toch verheerlijkten God om wat er gebeurd was. ²² Want de man, aan wien dat wonder van genezing was geschied, was meer dan veertig jaren oud ²³ Nadat ze waren vrijgelaten, begaven ze zich naar hun broeders, en deelden hun alles mee, wat de opperpriesters en oudsten hun hadden gezegd. ²⁴ Toen ze dit hoorden, verhieven ze eenparig hun stem tot God, en zeiden: Gij Heer, Schepper van hemel en aarde en zee, en van al wat erin is: ²⁵ Gij zijt het, die in den Heiligen Geest door de mond van onzen vader David, uw dienaar, gezegd hebt “Waarom razen de volken, Bluffen de naties, ²⁶ Komen de koningen der aarde bijeen, Spannen de vorsten samen tegen den Heer en zijn Christus?” ²⁷ Waarachtig, ze hebben in deze stad samengespannen tegen Jesus, uw heiligen Dienaar, dien Gij gezalfd hebt: Herodes en Póntius Pilatus met de heidenen en de stammen van Israël: ²⁸ om te voltrekken wat uw hand en uw raadsbesluit vooruit had beschikt. ²⁹ Nu dan Heer, houd hun bedreiging in het oog, en verleen aan uw dienaars, om met alle vrijmoedigheid uw woord te spreken: ³⁰ door uw hand uit te strekken tot genezing, tot tekenen en wonderen, door de naam van Jesus, uw heiligen Dienaar. ³¹ Na hun

gebed trilde de plaats, waar ze waren vergaderd; allen werden vervuld van den Heiligen Geest, en spraken vrijmoedig Gods woord. ³² De groep van gelovigen was één van hart en ziel; er was er niet één, die iets van het zijne zijn eigendom noemde, maar ze hadden alles gemeen ³³ Met grote kracht legden de apostelen getuigenis af van de verrijzenis van Jesus, den Heer, en aan allen werd grote genade geschonken. ³⁴ Er was inderdaad geen enkele noodlijdende onder hen. Want allen, die landerijen of huizen bezaten, verkochten ze, brachten de opbrengst mee, ³⁵ en legden die voor de voeten der apostelen neer; dan werd er uitgedeeld naar ieders behoefte. ³⁶ Zo was er een zekere Josef, door de apostelen Bárnabas (dat is: zoon van vertroosting) geheten, een leviet, van Cyprus afkomstig; ³⁷ hij bezat een stuk land, verkocht het, bracht het geld mee, en legde het voor de voeten der apostelen neer.

5

¹ Toch was er ook een zeker man, Ananias genaamd, die in overleg met Safira, zijn vrouw, een landgoed verkocht, ² maar die met medeweten van zijn vrouw iets van de opbrengst achterhield, er enkel een gedeelte van meebracht, en het voor de voeten der apostelen legde. ³ Toen sprak Petrus: Ananias, waarom heeft satan beslag gelegd op heel uw hart, dat ge den Heiligen Geest bedriegt en van de opbrengst van het landgoed iets achterhoudt? ⁴ Was het niet uw eigendom, vóór het verkocht werd; en bleef ook de verkoopprijs niet te uwer beschikking? Hoe komt het, dat ge deze daad in uw hart hebt beraamd? Ge hebt geen mensen belogen, maar God. ⁵ Toen Ananias deze woorden vernam, zakte hij ineem, en gaf de geest. Grote vrees beving allen, die het vernamen. ⁶ En de jongsten kwamen hem afleggen, droegen hem weg, en begroeven hem. ⁷ Drie uur later ongeveer kwam ook zijn vrouw binnen, die van het gebeurde niets wist. ⁸ Petrus zeide tot haar: Zeg mij; hebt gij voor zo en zoveel het landgoed verkocht? Ze zei: Ja, voor zóveel. ⁹ Toen sprak Petrus tot haar: Wat; hebt gij dan samengespannen, den Geest des Heren te tarten Zie, de voeten van hen, die uw man hebben begraven, staan aan de deur, om ook u uit te dragen. ¹⁰ Onmiddellijk zakte ze voor zijn voeten ineem, en gaf de geest. De jonge mannen vonden haar dood bij hun terugkomst; ze droegen haar weg en begroeven haar bij haar man. ¹¹ En grote vrees beving heel de gemeente en allen, die het vernamen. ¹² Intussen geschiedden er door de handen der apostelen veel tekenen en wonderen onder het volk. Allen bleven eendrachtig samenkomen in de zuilengang van Sálomon ¹³ en niemand van de anderen durfde hen lastig vallen; integendeel, het volk sprak slechts met lof over hen. ¹⁴ Steeds meer sloten er zich bij hen aan, die in den Heer geloofden; hele groepen van mannen en vrouwen. ¹⁵ Zo kwam het, dat men zelfs de zieken op straat droeg, en op rustbanken en bedden legde: opdat, als Petrus voorbijging, zijn schaduw tenminste op een van hen zou vallen. ¹⁶ Zelfs uit de steden rondom Jerusalem stroomde het volk bijeen; ze brachten de zieken mee en hen, die door onreine geesten werden gekweld; en allen werden genezen. ¹⁷ Maar nu greep de hogepriester in met heel zijn aanhang, die de sekte der sadduceën vormde; ze waren jaloers, door en door. ¹⁸ Ze sloegen de hand aan de apostelen, en wierpen ze in

de openbare gevangenis. ¹⁹ Maar een engel des Heren opende 's nachts de deuren der gevangenis, bracht hen naar buiten, en sprak: ²⁰ Gaat heen, treedt op in de tempel, en verkondigt aan het volk al de woorden van deze levensleer. ²¹ Ze gehoorzaamden, en gingen tegen de morgen naar de tempel, en gaven er onderricht. Intussen had de hogepriester met zijn partijgenoten de Hoge Raad bijeen geroepen met heel de senaat der Israëlieten, en liet men ze uit de kerker halen. ²² Maar toen de dienaars daar kwamen, vonden ze hen niet in de kerker; ze keerden dus terug, om verslag uit te brengen, ²³ en zeiden: We vonden de kerker met zorg gesloten, en de wachters voor de deur; maar na opening vonden we niemand daarbinnen. ²⁴ Toen de hoofdman der tempelwacht en de opperpriesters dit hoorden, vroegen ze zich verlegen af, wat dat betekenen moest. ²⁵ Daar kwam iemand hun melden: Zie, de mannen, die gij in de gevangenis hebt geworpen, staan in de tempel, en onderrichten het volk. ²⁶ Nu ging de hoofdman met de dienaars hen halen, maar zonder geweld te gebruiken; want ze waren bang, dat ze door het volk zouden worden gestenigd. ²⁷ Ze leidden hen weg, en brachten ze voor de Hoge Raad. De hogepriester ondervroeg hen, ²⁸ en sprak: We hebben u ten strengste verboden, in die Naam te onderrichten; en zie, gij hebt heel Jerusalem vervuld met uw leer, en wilt ons het bloed van dien mens ten laste leggen. ²⁹ Maar Petrus en de apostelen gaven ten antwoord: Men moet meer gehoorzaam zijn aan God, dan aan mensen. ³⁰ De God onzer vaders heeft Jesus opgewekt, dien gij aan het kruis hebt geslagen, en gedood. ³¹ Hem heeft God verheven aan zijn rechterhand als Leidsman en Verlosser, om aan Israël bekering te schenken en vergiffenis van zonden. ³² En van deze dingen zijn wij de getuigen, maar ook de Heilige Geest, dien God heeft gegeven aan allen, die Hem gehoorzamen. ³³ Toen ze dit hoorden, werden ze woedend, en wilden hen doden. ³⁴ Maar nu stond er in de vergadering een farizeër op, Gamáliël genaamd, een leraar der Wet, die door het hele volk werd vereerd; hij beval, de mannen even naar buiten te brengen. ³⁵ Toen sprak hij tot hen: Mannen van Israël, bedenkt goed, wat gij met deze mensen gaat doen. ³⁶ Enige tijd geleden stond Teudas op, en gaf zich voor heel iets bijzonders uit; en ongeveer vierhonderd mannen sloten zich bij hem aan. Hij werd gedood, en al zijn aanhangers werden verstrooid en verdwenen. ³⁷ Na hem, in de dagen der volkstelling stond Judas de Galileër op, en sleepte een grote menigte mee; ook hij vond de dood, en al zijn aanhangers werden verstrooid. ³⁸ En daarom zeg ik u thans: Bemoeit u niet met deze lieden, en laat hen begaan. Want als dit plan of dit werk van mensen stamt, zal het mislukken. ³⁹ Maar kom het van God, dan kunt gij het niet tegenhouden, of gij komt in verzet tegen God. ⁴⁰ Men stemde hem toe. Ze riepen de apostelen binnen, lieten hen geselen, en verboden hun, in de naam van Jesus te spreken; toen liet men ze gaan. ⁴¹ Ze gingen heen uit de Hoge Raad, verheugd, dat ze waardig waren bevonden, versmading te lijden voor de Naam. ⁴² En ze hielden niet op, iedere dag opnieuw in de tempel en in de huizen te leren, en de blijde boodschap te preken, dat Jesus de Christus is.

6

¹ Toen in die dagen het getal der leerlingen steeds maar bleef stijgen, begonnen de hellenisten tegen de hebreën te mopperen, dat hùn weduwen bij de dagelijkse verzorging ten achter werden gesteld. ² Daarom riep het twaalfstal de menigte der leerlingen bijeen, en zeide: Het is niet goed, dat wij het woord Gods verwaarlozen, om aan tafel te dienen. ³ Kiest dus, broeders, uit uw midden zeven mannen van goede naam, vol van den Geest en van wijsheid. Hen zullen we aanstellen voor deze taak, ⁴ terwijl wij zelf zullen voortgaan met het gebed en de dienst van het woord. ⁵ Het voorstel vond bijval bij heel de menigte. Men koos Stéfanus uit, een man vol van geloof en van den Heiligen Geest; ook Filippus, Próchorus, Nikanor, Timon, Pármenas, en Nikolaus, een proseliet uit Antiochië. ⁶ Men stelde ze aan de apostelen voor; deze baden, en legden hun de handen op. ⁷ En het woord Gods breidde zich uit, en het aantal leerlingen te Jerusalem vermeerderde sterk; ook een groot aantal priesters trad toe tot het geloof. ⁸ Intussen deed Stéfanus, vol genade en kracht, grote wonderen en tekenen onder het volk. ⁹ Daarom begonnen er sommigen uit de synagoge, welke die der Vrijgelatenen Cyreneërs en Alexandrijnen wordt genoemd, en sommigen uit Cilicië en Azië, met Stéfanus te twisten; ¹⁰ maar ze waren niet bestand tegen de wijsheid en den Geest, waarmee hij sprak. ¹¹ Toen stookten ze enige lieden op, om te verklaren: We hebben hem lastertaal horen spreken tegen Moses en tegen God. ¹² Ze hitsten ook het volk, en de oudsten met de schriftgeleerden tegen hem op, overvielen hem, sleepten hem mee, en brachten hem voor de Hoge Raad. ¹³ Daar lieten ze valse getuigen komen, die zeiden: Deze man spreekt onophoudelijk tegen de heilige plaats en tegen de Wet; ¹⁴ want we hebben hem horen zeggen, dat die Jesus van Názaret deze plaats zal verwoesten, en de instellingen wijzigen, die Moses ons heeft overgeleverd. ¹⁵ Allen, die in de Raad zaten, staarden hem aan, en aanschouwden zijn gelaat als dat van een engel.

7

¹ De hogepriester vroeg, of het waar was. ² Toen nam hij het woord Mannen, broeders en vaders, luistert. De God van Majesteit verscheen aan onzen vader Abraham, toen hij nog in Mesopotámië woonde, en eer hij zich in Charán vestigde. ³ En Hij sprak tot hem: Verlaat uw land en uw familie, en ga naar het land, dat Ik u zal tonen. ⁴ Toen vertrok hij uit het land der Chaldeën, en vestigde zich te Charán. En van daar deed Hij hem, na de dood van zijn vader, naar dit land verhuizen, dat gij nu bewoont. ⁵ Wel gaf Hij hem geen enkel erfdeel, geen voetbreed zelfs; maar Hij beloofde, het in bezit te geven aan hem en aan zijn geslacht na hem, hoewel hij geen kind had. ⁶ Nog zeide hem God dat zijn kinderen als ballingen zouden wonen in een vreemd land, en dat men ze tot slaven zou maken en mishandelen, vierhonderd jaar lang. ⁷ Maar het volk, wiens slaven ze zullen zijn, zal Ik oordelen, sprak God. Daarna zullen ze uittrekken, en Mij in deze plaats dienen. ⁸ Ook gaf Hij hem het Verbond der besnijdenis. Toen kreeg hij Isaák, en besneed hem op de achtste dag; en Isaák kreeg Jakob, en Jakob de twaalf aartsvaders.

⁹ En de aartsvaders waren jaloers op Josef, en verkochten hem naar Egypte. Maar God was met hem, ¹⁰ en verloste hem uit al zijn ellende; Hij schonk hem gunst en wijsheid bij Fárao, den koning van Egypte, en deze stelde hem aan tot bestuurder van Egypte en van heel zijn huis. ¹¹ Toen kwam er hongersnood over heel Egypte en Kánaän, en grote ellende; en onze vaders vonden geen voedsel meer. ¹² Toen Jakob vernam, dat er graan was in Egypte, zond hij onze vaders er heen, een eerste maal. ¹³ En de tweede maal maakte Josef zich aan zijn broers bekend, en ook Fárao leerde Josefs afkomst kennen. ¹⁴ Nu liet Josef zijn vader Jakob ontbieden, met heel zijn familie. die uit vijf en zeventig mensen bestond. ¹⁵ Jakob zakte af naar Egypte, en daar stierven hij en onze vaders. ¹⁶ Ze werden naar Sikem overgebracht en bijgezet in het graf, dat Abraham voor geld had gekocht van de zonen van Hemor in Sikem. ¹⁷ Toen de tijd der belofte begon te naderen, die God aan Abraham had gedaan, nam het volk in aantal toe, en werd het talrijk in Egypte, ¹⁸ totdat er in Egypte een andere koning kwam, die Josef niet had gekend. ¹⁹ Deze, een arglistig belager van ons geslacht, mishandelde onze vaders, door ze te dwingen, hun kinderen weg te werpen, en uit te sterven. ²⁰ In die tijd werd Moses geboren, en hij was welgevallig aan God. Drie maanden lang werd hij in het huis van zijn vader verzorgd. ²¹ En toen men hem te vondeling legde, nam de dochter van Fárao hem aan, en voedde hem op als haar eigen zoon. ²² Nu werd Moses onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren; en hij werd machtig in woorden en daden. ²³ Toen hij veertig jaar was geworden, kwam het op in zijn hart, zich het lot van zijn broeders, de zonen Israëls, aan te trekken. ²⁴ En toen hij zag, dat een van hen werd mishandeld nam hij zijn verdediging op, en wreekte den mishandelde, door den Egyptenaar neer te slaan. ²⁵ Nu meende hij, dat de broeders zouden begrijpen, dat God hun redding bracht door zijn hand; maar ze begrepen het niet. ²⁶ Want de volgende dag kwam hij bij een twist tussenbeide, trachtte de twistenden tot vrede te brengen, en sprak: "Mannen, gij zijt broeders: Waarom doet gij elkander onrecht?" ²⁷ Maar hij, die den ander onrecht deed, wees hem af, en zeide: "Wie heeft u tot hoofd en rechter over ons gesteld?" ²⁸ Wilt ge ook mij doden, zoals ge gisteren den Egyptenaar hebt gedood?" ²⁹ Hierop nam Moses de vlucht, en woonde als balling in het land van Midjan, waar hij twee zonen kreeg. ³⁰ Veertig jaar later verscheen hem in de woestijn van de berg Sinaï een engel in de vlam van een brandend braambos ³¹ Bij het zien der verschijning stond Moses verbaasd; en toen hij nader trad, om scherper toe te zien, klonk hem de stem des Heren tegen: ³² "Ik ben de God uwer vaderen, de God van Abraham, van Isaäk en Jakob." Sidderend van angst, durfde Moses niet langer toe te zien. ³³ En de Heer sprak tot hem: "Doe de schoenen van uw voeten; want de plaats, waar ge staat, is heilige grond. ³⁴ Ik heb de mishandeling van mijn volk in Egypte gezien, en zijn zuchten gehoord; en Ik ben neergedaald, om hen te verlossen. Ik zend dus u naar Egypte." ³⁵ Dezen Moses, dien zij verloochenden, toen ze zeiden: "Wie heeft u tot heer en rechter gesteld", hem heeft Gød als hoofd en verlosser gezonden door middel van een engel, die hem in het braambos verscheen. ³⁶ En hij heeft ze doen uittrekken, en wonderen en tekenen verricht in het land van

Egypte, aan de Rode Zee en in de woestijn, veertig jaar lang. ³⁷ Deze Moses is het, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft “God zal voor u uit uw broeders een Profeet doen opstaan, aan mij gelijk; luistert naar hem.” ³⁸ Deze is het, die bij de gemeente in de woestijn de middelaar was tussen onze vaders en den engel, die op de berg Sinaï tot hem sprak; hij is het, die de woorden des levens ontving, om ze u over te brengen. ³⁹ Maar onze vaders wilden hem niet gehoorzamen, doch ze wezen hem af, keerden hun hart naar Egypte, ⁴⁰ en zeiden tot Aäron “Maak ons goden, die voor ons uit zullen gaan; want die Moses, die ons uit het land van Egypte deed trekken: we weten niet, wat er met hem is gebeurd”. ⁴¹ En ze maakten een kalf in die dagen, brachten het afgodsbeeld een offer, en verlustigden zich in hun eigen maaksel. ⁴² Maar God keerde Zich van hen af, en gaf ze aan de eredienst prijs van het leger des hemels zoals geschreven staat in het boek der profeten “Hebt gij Mij soms slacht- en brandoffers gebracht In de woestijn, huis van Israël, veertig jaar lang? ⁴³ Of hebt gij de tent van Molok gedragen, En het sterrebeeld van Romfa: De beelden, die gij gemaakt hebt, Om u daarvoor neer te werpen? Ik voer u weg verder nog dan Bábylon.” ⁴⁴ Onze vaders hadden in de woestijn de openbaringstent naar het voorschrift van Hem, die tot Moses gezegd had, ze naar het model te maken, dat hij gezien had. ⁴⁵ Onze vaders namen haar mee, en brachten haar onder Jósuë’s geleide in het erfdeel der heidenen, die God voor het aanschijn onzer vaders verdreef, tot aan de dagen van David. ⁴⁶ Deze vond genade in het oog van God, en bad, om een woonplaats te vinden voor Jakobs God. ⁴⁷ En Sálomon bouwde Hem een woning ⁴⁸ Maar de Allerhoogste woont niet in wat met handen gemaakt is, zoals de profeet heeft gezegd ⁴⁹ “De hemel is mijn troon, En de aarde mijn voetbank! Wat wilt gij dan een huis voor Mij bouwen, zegt de Heer, En waar is de plaats van mijn rust? ⁵⁰ Heeft niet mijn eigen hand dat alles gemaakt?” ⁵¹ Hardnekkigen en onbesnedenen van hart en van oren: altijd weerstaat gij den Heiligen Geest; gij, juist als uw vaders. ⁵² Wien der profeten hebben uw vaders niet vervolgd? Zij hebben de boden gedood van de komst van den Rechtvaardige, maar gij, gij zijt zijn verraders en moordenaars geworden; ⁵³ gij, die de Wet door beschikking van engelen ontvingt, maar ze niet onderhoudt. ⁵⁴ Toen ze dit hoorden, barstten ze in woede los, en knarsetandden tegen hem. ⁵⁵ Maar hij, vervuld van den Heiligen Geest, blikte op naar de hemel, en zag de heerlijkheid Gods en Jesus staande aan de rechterhand Gods. ⁵⁶ En hij sprak: Zie, ik zie de hemelen open, en den Mensenzoon staan aan de rechterhand Gods. ⁵⁷ Maar ze schreeuwden het uit, stopten hun oren, en stormden als één man op hem los. ⁵⁸ Ze wierpen hem buiten de stad, en stenigden hem. En de getuigen legden hun mantels neer voor de voeten van een jongen man, Saul geheten. ⁵⁹ En terwijl men Stéfanus stenigde, bad hij, en sprak: Heer Jesus, ontvang mijn geest. ⁶⁰ Dan zonk hij op zijn knieën neer, en riep met luider stem: Heer, reken hun deze zonde niet toe. Na deze woorden ontsliet hij. Ook Saul stemde in met die moord.

8

¹ Nog op diezelfde dag brak er een hevige vervolging tegen de kerk

van Jerusalem los; en allen verspreidden zich over het land van Judea en Samaria, behalve de apostelen. ² Vrome mannen droegen Stéfanus ten grave, en bedreven zware rouw over hem. ³ Ook Saul woedde tegen de Kerk; hij drong de huizen binnen, en sleepte mannen en vrouwen weg, om ze gevangen te zetten. ⁴ Zij, die zich hadden verspreid, trokken overal rond, om het woord te verkondigen. ⁵ Zo kwam ook Filippus in de stad Samaria, en preekte hun den Christus. ⁶ Eenparig luisterde het volk met grote aandacht naar wat Filippus sprak, daar ze de wonderen hoorden en zagen, die hij verrichtte. ⁷ Want van vele bezetenen gingen de onreine geesten luid schreeuwende uit; vele lammen en kreupelen werden genezen. ⁸ Zo heerste er in die stad grote vreugde. ⁹ Maar in die stad bevond zich een man, Simon genaamd, die reeds vroeger toverkunsten had verricht en het volk van Samaria in verbazing had gebracht; hij beweerde, iets heel bijzonders te zijn. ¹⁰ Allen, klein en groot, hingen hem aan, en zeiden: Hij is, wat men noemt, de grote kracht Gods. ¹¹ Ze hingen hem aan, omdat hij hen reeds lange tijd door zijn toverkunsten in verbazing had gebracht. ¹² Maar nu ze aan de prediking van Filippus geloofden over het koninkrijk Gods en over de naam van Jesus Christus, lieten mannen en vrouwen zich dopen. ¹³ Ook Simon zelf geloofde, liet zich dopen, en sloot zich bij Filippus aan. Zo zag hij de tekenen en grote wonderen gebeuren; en hij stond stom van verbazing. ¹⁴ Toen de apostelen te Jerusalem vernamen, dat Samaria het woord Gods had aangenomen, zonden ze Petrus en Johannes er heen. ¹⁵ Zij kwamen af, en baden voor hen, dat ze den Heiligen Geest zouden ontvangen. ¹⁶ Want deze was nog op niemand hunner neergedaald; ze waren alleen maar gedoopt in de naam van den Heer Jesus. ¹⁷ Nu legden ze hun de handen op en ze ontvingen den Heiligen Geest. ¹⁸ Toen Simon zag, dat door de handoplegging der apostelen de Geest werd meegedeeld, bood hij hun geld aan ¹⁹ en zeide: Geeft ook mij die macht, dat ieder, wien ik de handen opleg, den Heiligen Geest ontvangt. ²⁰ Maar Petrus sprak tot hem: Uw geld ga met u ten verderve, omdat ge gemeend hebt, de gave Gods voor geld te verkrijgen. ²¹ Ge kunt geen deel hieraan hebben; want uw hart is niet oprecht tegenover God. ²² Heb dus berouw over uw boosheid, en bid tot God, dat die toeleg van uw hart u vergeven mag worden; ²³ want ik zie u bitter als gal, en in de ongerechtigheid verstrikt. ²⁴ Simon antwoordde Bidt gij voor mij tot den Heer, dat niets van wat gij gezegd hebt, mij treffe. ²⁵ Nadat ze hun getuigenis hadden afgelegd, en het woord des Heren hadden verkondigd, keerden ze naar Jerusalem terug, terwijl ze nog in meerdere dorpen der Samaritanen het evangelie preekten. ²⁶ En een engel des Heren sprak tot Filippus: Sta op, en ga tegen de middag de weg op, die van Jerusalem naar Gaza loopt, en wel de woestijnweg. ²⁷ Hij stond op, en ging. En zie, een man uit Ethiopië, een hooggeplaatst kamerdienaar en opperschatmeester van Kandake, de koningin der Ethiopiërs, was ter aanbidding naar Jerusalem gekomen. ²⁸ Nu was hij op de terugreis, en zat op zijn wagen den profeet Isaias te lezen. ²⁹ En de Geest sprak tot Filippus: Ga naast die wagen lopen. ³⁰ Filippus ging er naar toe, hoorde hem den profeet Isaias lezen, en zeide: Begrijpt ge wel, wat ge leest? ³¹ Hij antwoordde: Hoe zou ik het kunnen, zo niemand mij leiding geeft?

Daarop nodigde hij Filippus uit, naast hem te komen zitten. ³² De Schriftuurplaats, die hij las, was de volgende "Als een schaap wordt Hij ter slachtbank geleid; En als een lam, stom tegenover zijn scheerder, Doet ook Hij zijn mond niet open. ³³ In de vernedering wordt zijn vonnis voltrokken; Wie zal zijn geslacht vermelden? Zijn leven wordt weggenomen van de aarde." ³⁴ Nu nam de kamerdienaar het woord, en zei tot Filippus: Ik bid u; van wien zegt de profeet dit? Van zichzelf, of van iemand anders? ³⁵ Toen begon Filippus te spreken, en te beginnen bij deze schriftuurplaats, verkondigde hij hem de blijde boodschap van Jesus. ³⁶ En terwijl ze hun weg vervolgden, kwamen ze aan een water. Nu zeide de kamerdienaar: Daar is water; wat belet me, gedoopt te worden? ³⁷ Filippus sprak: Als ge van ganser harte gelooft, dan kan het geschieden. Hij antwoordde: Ik geloof, dat Jesus Christus Gods Zoon is. ³⁸ Hij gaf bevel, de wagen stil te houden, en beiden, Filippus en de kamerdienaar, daalden af in het water. En hij doopte hem. ³⁹ Maar toen ze uit het water waren gestapt, voerde de Geest des Heren Filippus weg. De kamerdienaar zag hem niet meer; want vol vreugde reisde hij verder. ⁴⁰ Filippus echter werd te Asjdód aangetroffen; hij reisde alle steden af, om er het evangelie te prediken, totdat hij Cesarea bereikte.

9

¹ Intussen ziedde Saul nog altijd van dreigementen en moordlust tegen de leerlingen des Heren. Hij ging naar den hogepriester, ² en vroeg hem brieven voor de synagogen te Damascus, om alle lieden van dit soort, mannen als vrouwen, geboeid naar Jerusalem te voeren. ³ Maar toen hij op zijn reis Damascus naderde, bliksemde eensklaps een licht uit de hemel om hem heen. ⁴ Hij viel op de grond, en hoorde een stem, die hem zeide: Saul, Saul, waarom vervolgt ge Mij? ⁵ Hij sprak: Wie zijt Gij Heer? En de stem: Ik ben Jesus, dien gij vervolgt; (het valt u hard terug te slaan tegen de prikkel ⁶ Sidderend van angst zeide hij: Heer, wat wilt Gij, dat ik doe? En de Heer zeide tot hem:) Sta op, en ga naar de stad; daar zal men u zeggen, wat ge moet doen. ⁷ De mannen, die met hem reisden, stonden sprakeloos van verbazing; want ze hoorden wel de stem maar zagen niemand. ⁸ Nu stond Saul op van de grond; maar al waren zijn ogen open, hij zag niets. Men leidde hem dus bij de hand, en bracht hem naar Damascus. ⁹ Hij bleef er drie dagen zonder te zien; hij at niet en dronk niet. ¹⁰ Te Damascus woonde een leerling, Ananias genaamd. De Heer sprak tot hem in een visioen: Ananias. Hij antwoordde: Hier ben ik, Heer. ¹¹ De Heer zeide hem: Sta op, en ga naar de straat, de Rechte genaamd, en vraag in het huis van Judas naar een man uit Tarsus Saul geheten. Zie, hij is in gebed, ¹² en hij heeft een man zien binnenkomen, die Ananias heet, en hem de handen oplegt, om hem weer te doen zien. ¹³ Maar Ananias antwoordde: Heer, ik heb van velen gehoord, hoeveel kwaad die man uw heiligen te Jerusalem heeft berokkend. ¹⁴ En hij is hier met een volmacht van de opperpriesters, om allen, die uw Naam aanroepen, in boeien te slaan. ¹⁵ Maar de Heer sprak tot hem: Ga. Want die man is Mij een uitverkoren werktuig, om mijn Naam te verkondigen voor volkeren en vorsten, en Israëls zonen; ¹⁶ en Ikzelf zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet voor mijn Naam. ¹⁷ Nu ging Ananias heen, trad

het huis binnen, legde hem de handen op, en sprak: Broeder Saul, de Heer Jesus, die u onderweg is verschenen, heeft mij gezonden, opdat ge weer zien moogt, en vervuld moogt worden van den Heiligen Geest. ¹⁸ Aanstonds vielen hem, om zo te zeggen, de schillen van de ogen, en hij zag weer. Hij stond op, en werd gedoopt. ¹⁹ Toen nam hij voedsel, en kwam weer op krachten. Nu bleef hij enige dagen bij de leerlingen te Damascus, ²⁰ en aanstonds begon hij in de synagogen te preken, dat Jesus Gods Zoon is. ²¹ Allen die het hoorden, stonden verbaasd, en zeiden: Is dat niet de man, die te Jerusalem allen trachtte uit te roeien, die deze Naam aanroepen; en is hij niet hierheen gekomen, om ze in boeien voor de opperpriesters te slepen? ²² Maar Saul trad steeds krachtiger op, en bracht de Joden, die te Damascus woonden, van hun stuk, door te bewijzen: Hij is de Christus ²³ Na enige tijd spanden de Joden dan ook samen, om hem te doden. ²⁴ Hun plan werd echter aan Saul bekend. En daar ze dag en nacht wacht bij de poorten hielden, om hem te vermoorden, ²⁵ namen de leerlingen hem op een nacht mee, en lieten hem over de stadsmuur in een mand naar beneden. ²⁶ Te Jerusalem aangekomen, trachtte hij zich bij de leerlingen aan te sluiten. Maar allen waren bang voor hem; want ze geloofden niet, dat hij een leerling was. ²⁷ Doch Bárnabas nam hem bij zich op, bracht hem bij de apostelen en deelde hun mee, hoe hij onderweg den Heer had gezien en deze hem had toegesproken, en hoe hij te Damascus vrijmoedig geprekeerd had in Jesus' naam. ²⁸ Toen ging hij te Jerusalem vertrouwelijk met hen om, trad met vrijmoedigheid op in de naam des Heren, ²⁹ en redetwistte met de hellenisten maar die zochten hem te doden. ³⁰ Toen de broeders dit bemerkten, brachten ze hem naar Cesarea, en lieten hem vandaar naar Tarsus vertrekken. ³¹ Nu genoot de kerk vrede in heel Judea, Galilea en Samaria; steeds meer nam ze toe in de vreze des Heren, en breidde zich uit door de inspraak van den Heiligen Geest. ³² Eens op een rondreis bezocht Petrus ook de heiligen die te Ludda woonden. ³³ Daar vond hij een man, Eneas genaamd. die sinds acht jaren bedlegerig was en verlamd. ³⁴ En Petrus zeide hem: Eneas, Jesus, de Christus, geneest u; sta op, en spreid uw eigen bed. Ogenblikkelijk stond hij op. ³⁵ Al de inwoners van Ludda en van de Sjarónvlakte zagen hem, en bekeerden zich tot den Heer. ³⁶ Nu woonde er te Joppe een leerlinge, Tabita genaamd, wat Dorkas betekent; ze deed vele goede werken en gaf veel aalmoezen. ³⁷ Juist in die dagen werd ze ziek en stierf; men waste haar, en legde haar in de opperzaal neer. ³⁸ Daar Ludda dicht bij Joppe ligt, en de leerlingen hadden vernomen, dat Petrus zich dáár bevond, zonden ze twee mannen naar hem toe, met het verzoek: Kom zonder uitstel naar ons over. ³⁹ Petrus stond op, en ging met hen mee. Bij zijn aankomst bracht men hem in de opperzaal. Wenend stonden daar alle weduwen om hem heen, en toonden hem al de mantels en kleren, die Dorkas gemaakt had, toen ze nog leefde. ⁴⁰ Petrus zond allen heen, knielde neer, en bad. Toen keerde hij zich tot de dode, en sprak: Tabita, sta op. Ze opende haar ogen, en ging overeind zitten, toen ze Petrus zag; ⁴¹ hij reikte haar de hand, en richtte ze op. Nu riep hij de heiligen en de weduwen binnen, en plaatste haar levend in hun midden. ⁴² Dit werd in heel Joppe bekend, en velen geloofden in den Heer. ⁴³ Nog

geruime tijd bleef hij te Joppe, bij zekeren Simon, een leerlooier.

10

¹ Te Cesarea woonde een man, Cornélius geheten, een honderdman van de legerafdeling, die de Italiaanse werd genoemd. ² Hij was vroom en godvrezend met heel zijn gezin, gaf veel aalmoezen aan het volk en bad zonder ophouden tot God. ³ Zekere dag, tegen het negende uur, zag hij duidelijk in een visioen een engel Gods bij zich binnentreden, die tot hem sprak: Cornélius! ⁴ Hij staarde hem angstig aan, en zeide: Wat is er, Heer? Hij sprak tot hem: Uw gebeden en aalmoezen zijn opgestegen, en worden voor Gods aanschijn herdacht. ⁵ Zend nu een paar mannen naar Joppe, om zekeren Simon te ontbieden, die ook Petrus wordt genoemd. ⁶ Hij woont bij een leerlooier Simon in, wiens huis aan zee is gelegen. ⁷ Zodra de engel, die tot hem sprak, zich had verwijderd, ontbood hij twee van zijn dienaars en een vroom soldaat uit zijn oppassers; ⁸ hij legde hun alles uit, en zond hen naar Joppe. ⁹ De volgende dag tegen het zesde uur, terwijl ze nog onderweg waren, maar de stad reeds begonnen te naderen, ging Petrus naar het dakterras, om te bidden. ¹⁰ Na enige tijd kreeg hij honger, en wilde wat eten. Terwijl men iets gereedmaakte, kwam hij in geestverrukking. ¹¹ Hij zag de hemel geopend, en een soort zak als een groot laken, die aan de vier uiteinden werd neergelaten en op de aarde terecht kwam. ¹² Daarin bevonden zich allerlei viervoetige en kruipende dieren der aarde en vogels uit de lucht. ¹³ En een stem klonk hem tegen: Sta op, Petrus, slacht en eet. ¹⁴ Maar Petrus sprak: Onmogelijk, Heer; want nog nooit heb ik iets gegeten, wat bezoedeld is, of onrein. ¹⁵ Weer klonk tot hem een stem, nu voor de tweede maal: Wat God rein heeft verklaard, moogt gij niet bezoedeld noemen. ¹⁶ Dit gebeurde tot driemaal toe; daarna werd plotseling de zak naar de hemel opgetrokken. ¹⁷ Terwijl Petrus zich afvroeg, wat het visioen, dat hij aanschouwd had, wel mocht betekenen, zie, daar stonden de mannen voor de deur, die door Cornélius waren gezonden, en die naar het huis van Simon vroegen. ¹⁸ Luid roepend vroegen ze, of Simon, die Petrus genoemd wordt, daar ook verblijf hield. ¹⁹ Terwijl Petrus bleef nadenken over het visioen, sprak de Geest: Daar zijn drie mannen, die naar u vragen. ²⁰ Sta dus op, ga naar beneden, en trek zonder enig bedenken met hen mee; want Ik heb ze gezonden. ²¹ Petrus ging naar beneden, en sprak tot de mannen: Zie, ik ben degene, dien gij zoekt; wat is de reden van uw komst? ²² Ze zeiden: De honderdman Cornélius, een rechtvaardig en godvrezend man, in hoog aanzien bij heel het joodse volk, heeft van een heiligen engel een godsspraak ontvangen, om u in zijn huis te ontbieden, en te horen, wat ge hem hebt te zeggen. ²³ Hierop verzocht hij hun, binnen te komen en zijn gasten te zijn. De volgende dag vertrok hij met hen, en ging op weg; ook enige broeders uit Joppe gingen met hen mee. ²⁴ De dag daarna kwam hij te Cesarea aan. Cornélius verwachtte hem, en had zijn bloedverwanten en beste vrienden bij zich genodigd. ²⁵ Zodra Petrus aankwam, ging Cornélius hem tegemoet, wierp zich ter aarde, en knielde aan zijn voeten neer. ²⁶ Maar Petrus beurde hem op, en sprak: Sta op; ook ik ben maar een mens. ²⁷ Met hem sprekende ging hij naar binnen, en vond er velen bijeen. ²⁸ En hij

zeide tot hen: Gij weet, dat het een jood niet geoorloofd is, omgang te hebben met een heiden, of hem aan huis te bezoeken; maar God heeft me doen weten, dat geen enkel mens besmet of onrein mag worden genoemd. ²⁹ Daarom ben ik gekomen, toen ik ontboden werd, zonder enig bezwaar te maken. Ik vraag dus alleen naar de reden, waarom gij mij hebt ontboden. ³⁰ Cornélius antwoordde; Juist vier dagen geleden, tegen het negende uur, was ik thuis in gebed; en zie, daar stond voor mij een man, in helderwit gewaad. ³¹ Hij sprak: Cornélius, uw gebed is verhoord, en uw aalmoezen zijn voor Gods aanschijn herdacht. ³² Zend dus iemand naar Joppe, om Simon te ontbieden, die ook Petrus wordt genoemd; hij verblijft in het huis van den leerlooier Simon, dat aan zee is gelegen. ³³ Toen heb ik u dadelijk ontboden; en ge hebt goed gedaan, met over te komen. Nu zijn wij allen voor Gods aanschijn bijeen, om alles te vernemen, wat u door den Heer is bevolen. ³⁴ Toen opende Petrus de mond, en sprak Nu zie ik waarachtig, dat er bij God geen aanzien van personen bestaat; ³⁵ maar dat al wie Hem vreest en gerechtigheid doet, Hem welgevallig is, tot welk volk hij ook hoort. ³⁶ Dit is het woord, dat Hij aan de kinderen Israëls heeft verkondigd. toen Hij de blijde boodschap bracht van vrede door Jesus Christus: Hij is de Heer van àllen. ³⁷ Gij weet, wat er na het doopsel, dat Johannes gepreekt heeft, van Galilea af door heel Judea is gebeurd. ³⁸ Hoe God Jesus van Názaret met den Heiligen Geest en met kracht heeft gezalfd hoe Hij weldoende rondging en allen genas, die door den duivel werden beheerst, omdat God met Hem was. ³⁹ En wij, wij zijn getuigen van alles wat Hij gedaan heeft in het land van de Joden en in Jerusalem. Hem hebben ze aan het kruis geslagen, en gedood; ⁴⁰ maar God heeft Hem de derde dag opgewekt en Hem laten verschijnen: ⁴¹ niet aan heel het volk, maar aan de getuigen, door God voorbeschikt: aan ons, die met Hem gegeten hebben en gedronken na zijn verrijzenis uit de doden. ⁴² En ons heeft Hij de opdracht gegeven, aan het volk te prediken en te getuigen, dat Hij door God is aangesteld als Rechter van levenden en doden. ⁴³ Van Hem getuigen al de profeten, dat ieder. die in Hem gelooft, vergiffenis van zonden verkrijgt door zijn Naam. ⁴⁴ Nog was Petrus aan het woord, toen de Heilige Geest op allen neerdaalde, die naar de toespraak stonden te luisteren. ⁴⁵ De gelovigen uit de besnijdenis die met Petrus waren meegekomen, stonden verbaasd. dat de gave van den Heiligen Geest ook over de heidenen was uitgestort; ⁴⁶ want ze hoorden hen in talen spreken, en God verheerlijken. Toen hernam Petrus: ⁴⁷ Zou iemand het water kunnen weigeren, en deze mensen niet dopen, die toch den Heiligen Geest hebben ontvangen, juist zoals wij? ⁴⁸ En hij beval, hen te dopen in de naam van Jesus Christus Toen verzochten ze hem, enkele dagen te blijven.

11

¹ De apostelen en de broeders, die in Judea waren, vernamen dus, dat ook de heidenen het woord Gods hadden ontvangen. ² En toen Petrus te Jerusalem kwam, begonnen de broeders uit de besnijdenis hem verwijten te doen, ³ en zeiden: Gij zijt bij onbesnedenen binnengegaan, en hebt met hen gegeten! ⁴ Nu gaf Petrus hun een geregeld verslag van

de aanvang af, en zeide: ⁵ Ik was in de stad Joppe bezig met bidden, toen ik in geestverrukking het volgende visioen zag: een soort zak, als een groot laken, werd aan de vier uiteinden afgelaten, daalde neer uit de hemel, en kwam naar mij toe. ⁶ Toen ik er heel aandachtig naar keek, zag ik de viervoetige landdieren en de wilde beesten, het kruipend gedierte en de vogels uit de lucht. ⁷ Ook hoorde ik een stem, die tot mij sprak: Sta op, Petrus, slacht en eet. ⁸ Maar ik zeide: Onmogelijk, Heer; want nog nooit is er iets mijn mond ingegaan, wat bezoedeld is, of onrein. ⁹ Een tweede maal weerklonk een stem uit de hemel: Wat God rein heeft verklaard, moogt gij niet bezoedeld noemen. ¹⁰ Dit gebeurde tot driemaal toe; daarna werd alles weer naar de hemel opgetrokken. ¹¹ En zie, op hetzelfde ogenblik stonden er drie mannen, die van Cesarea tot mij waren gezonden, voor het huis, waar ik verblijf hield. ¹² En de Geest zeide mij, zonder enig bedenken met hen mee te gaan. Ook deze zes broeders gingen met mij mee, en we kwamen in het huis van dien man. ¹³ Deze verhaalde ons, hoe hij in zijn huis den engel had zien staan. die hem zeide: Zend enige mannen naar Joppe, om Simon te ontbieden, die ook Petrus wordt genoemd; ¹⁴ hij zal woorden tot u spreken, waardoor ge gered zult worden, met heel uw gezin. ¹⁵ Toen ik nu begon te spreken, daalde de Heilige Geest op hen neer, juist zoals vroeger op ons. ¹⁶ En ik herinnerde mij het woord, dat de Heer heeft gesproken “Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest worden gedoopt”. ¹⁷ Als God dan aan hen dezelfde gave geschonken heeft als aan ons, die in den Heer Jesus Christus geloven, wie was ik dan wel, dat ik God zou kunnen tegenwerken? ¹⁸ Toen ze dit hadden gehoord, berustten zij er in, verheerlijkten God, en zeiden: Dus heeft God ook aan de heidenen de bekering ten leven geschonken. ¹⁹ Intussen waren zij, die zich hadden verspreid om de vervolging, door het optreden van Stéfanus ontstaan, tot Fenicië, Cyprus, en Antiochië doorgedrongen, en hadden aan niemand het woord verkondigd, dan aan de Joden alleen. ²⁰ Maar na hun komst te Antiochië, begonnen sommigen van hen, de Cypriërs en de Cyreneërs, zich ook tot de heidenen te richten, en hun den Heer Jesus te verkondigen. ²¹ En de hand des Heren was met hen: een groot aantal werd gelovig, en bekeerde zich tot den Heer. ²² Zodra het gerucht hiervan de kerk van Jerusalem ter ore kwam, vaardigde men Bárnabas naar Antiochië af. ²³ Toen hij daar aankwam, en hij Gods genade zag, was hij verheugd, en spoorde allen aan, den Heer trouw te blijven, door de goede gesteltnis van hun hart; ²⁴ want hij was een vroom man, vol van den Heiligen Geest en van geloof. En een grote schare werd voor den Heer gewonnen. ²⁵ Vervolgens vertrok hij naar Tarsus, om Saul op te zoeken; hij trof hem daar aan, en bracht hem naar Antiochië. ²⁶ Een vol jaar bleven ze in deze gemeente bij elkander, en gaven ze onderricht aan een talrijke schare. Te Antiochië werden de leerlingen voor het eerst christenen genoemd. ²⁷ In die dagen kwamen er profeten van Jerusalem te Antiochië aan. ²⁸ Een van hen, Agabus genaamd, trad op, en maakte door den Geest bekend, dat er een grote hongersnood over de hele wereld zou komen; wat dan ook onder Cláudius is gebeurd. ²⁹ De leerlingen besloten, om elk naar vermogen een ondersteuning te zenden aan de broeders, die in Judea

woonden. ³⁰ Dat hebben ze dan ook gedaan, en ze aan de priesters toegezonden door bemiddeling van Bárnabas en Saul.

12

¹ Omstreeks die tijd legde koning Herodes de hand op enige leden der Kerk, om hen te mishandelen. ² Jakobus den broer van Johannes, doodde hij met het zwaard. ³ Toen hij zag, d t dit aan de Joden aangenaam was, liet hij ook Petrus gevangen nemen. Het was in de dagen der ongedesemde broden ⁴ Zodra hij hem in handen had, sloot hij hem in de gevangenis op, en liet hem door vier afdelingen elk van vier soldaten, bewaken. Het was zijn bedoeling, na het paasfeest hem voor het volk te brengen. ⁵ Maar terwijl Petrus in de gevangenis bleef opgesloten, werden er zonder ophouden door de Kerk voor hem gebeden opgedragen aan God. ⁶ Toen nu Herodes hem vóór zou laten komen, sliep Petrus die nacht tussen twee soldaten; hij was met twee kettingen geboeid, en wachters voor de deur bewaakten de kerker. ⁷ En zie, daar stond een engel des Heren, en een licht schitterde in de cel. Hij stiet Petrus in de zij, wekte hem, en sprak: Sta haastig op. En de kettingen vielen van zijn handen af. ⁸ De engel zei hem: Doe uw gordel om, en bind uw sandalen aan. Hij deed het. Hij vervolgde: Sla uw mantel om, en kom achter mij aan. ⁹ Hij ging naar buiten en volgde hem, zonder te weten, dat het werkelijkheid was, wat de engel gedaan had; hij meende een visioen te aanschouwen. ¹⁰ Ze gingen nu de eerste en de tweede wachtpost voorbij, en kwamen aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt; deze ging vanzelf voor hen open. Ze traden naar buiten, sloegen een straat in: —en plotseling was de engel verdwenen. ¹¹ Nu kwam Petrus tot bezinning, en sprak: Thans weet ik zeker, dat de Heer zijn engel heeft gezonden, en mij heeft gered uit de hand van Herodes, en van al wat het volk der Joden verwachtte. ¹² Hij dacht een ogenblik na, en ging naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, ook Markus genaamd, waar velen in gebed waren verenigd. ¹³ Toen hij aan de deur van het voorportaal klopte, kwam een dienstmeisje, Rode genaamd, opendoen. ¹⁴ Maar toen ze de stem van Petrus herkende, opende ze van blijdschap het voorportaal niet; ze vloog naar binnen, om te vertellen, dat Petrus buiten het voorportaal stond. ¹⁵ Men gaf haar ten antwoord: Ge zijt niet goed wijs. Maar ze hield vol, dat het zo was. Nu zeide men: Dan is het zijn engel. ¹⁶ Maar toen Petrus bleef kloppen, deden ze open, zagen hem en stonden versteld. ¹⁷ Met de hand gaf hij hun een teken, dat ze zouden zwijgen. Hij verhaalde hun, hoe de Heer hem uit de gevangenis geleid had, en sprak: Vertel het aan Jakobus en aan de broeders. Toen ging hij heen, en vertrok naar een andere plaats ¹⁸ Maar toen het dag was geworden, overviel de soldaten een ontzettende angst; waar toch Petrus gebleven kon zijn. ¹⁹ Herodes liet naar hem zoeken, maar vond hem niet. Nu riep hij de wachters ter verantwoording, en liet hen ter dood brengen. Hijzelf vertrok uit Judea naar Cesarea, en hield daar zijn verblijf. ²⁰ Nu was hij zeer verbitterd geweest op de Tyriërs en Sidoniërs. En omdat hun land zijn levensmiddelen betrok uit dat van den koning, gingen ze gezamenlijk bij hem hun opwachting maken, wisten Blastus, den kamerheer van den koning, voor zich te winnen, en smeekten om vrede. ²¹ Op de

vastgestelde dag zat Herodes in vorstelijk gewaad op de troon, en hield een toespraak tot hen. ²² En het volk juichte hem toe: Dat is taal van een god, en niet van een mens. ²³ Maar op hetzelfde ogenblik sloeg hem een engel des Heren, omdat hij aan God niet de eer had gegeven; hij werd door de wormen verteerd, en stierf. ²⁴ Maar het woord des Heren groeide aan, en breidde zich uit. ²⁵ Intussen waren Bárnabas en Saul, na hun taak te hebben volbracht uit Jerusalem teruggekeerd, en hadden Johannes, ook Markus geheten, met zich mee gebracht.

13

¹ Er waren nu in de Kerk te Antiochië de volgende profeten en leraars: Bárnabas; Simon, bijgenaamd Niger; Lúcius, de Cyreneër; Mánahen, de zoogbroeder van den viervorst Herodes, en Saul. ² Terwijl ze nu eens de dienst des Heren vierden en vastten, zeide de Heilige Geest: Zondert mij Saul en Bárnabas af voor het werk, waartoe Ik ze geroepen heb. ³ Toen legde men hun, na vasten en bidden, de handen op, en zond hen uit. ⁴ Nadat zij dus door den Heiligen Geest waren uitgezonden, gingen ze naar Seléucië, en zeilden vandaar naar Cyprus. ⁵ En te Sálamis gekomen, preekten ze het woord Gods in de synagogen der Joden. Ze hadden ook Johannes als medehelper. ⁶ Toen ze het hele eiland hadden afgereisd tot Pafos toe, troffen ze daar een jood aan, een tovenaar en vals profeet, Bar-Jesus genaamd; ⁷ hij hoorde tot het gevolg van den proconsul Sérgius Paulus, een verstandig man. Deze ontbood Bárnabas en Saul, en gaf het verlangen te kennen, het woord Gods te vernemen. ⁸ Maar Élumas de tovenaar, (want zo is de vertaling van zijn naam) werkte hen tegen, en zocht den proconsul van het geloof afkerig te maken. ⁹ Maar Saul, die ook Paulus heet, vervuld van den Heiligen Geest, keek hem strak in het gezicht, ¹⁰ en sprak: Gij, duivelskind, vol van allerlei list en bedrog, vijand van alle gerechtigheid, zult ge dan nooit ophouden de rechte wegen des Heren krom te maken? ¹¹ Zie, thans is de hand des Heren op u; ge zult blind zijn, en een tijd lang de zon niet meer zien. Op hetzelfde ogenblik viel nevel en duisternis op hem neer; en rondtastende zocht hij naar iemand, om hem bij de hand te leiden. ¹² Bij het zien van dat voorval, en diep getroffen ook door de leer des Heren, werd de proconsul gelovig. ¹³ Nu voeren Paulus en zijn gezellen van Pafos weg, en kwamen te Perge in Pamfúlië aan. Daar scheidde Johannes zich van hen af, en keerde naar Jerusalem terug. ¹⁴ Zelf trokken ze van Perge uit verder het land in, en kwamen te Antiochië in Pisidië aan. Op de sabbat gingen ze de synagoge binnen, en namen daar plaats. ¹⁵ Na de voorlezing van de wet en de profeten lieten de oversten der synagoge hun vragen: Mannen, broeders, zo gij iets te zeggen hebt ter opwekking van het volk, neemt dan het woord. ¹⁶ Toen stond Paulus op, wenkte met de hand om stilte, en sprak Mannen van Israël en gij godvrezenden hoort: ¹⁷ De God van dit volk van Israël heeft onze vaders uitverkoren, het volk groot gemaakt tijdens hun ballingschap in het land van Egypte, en hen weggevoerd met machtige arm. ¹⁸ Toen heeft Hij veertig jaar ongeveer in de woestijn hen vertroeteld. ¹⁹ Hij heeft zeven volkeren in het land van Kánaän verdelgd, en hun het land als erfdeel geschonken.

²⁰ Daarna gaf Hij hun ongeveer vierhonderdvijftig jaar lang rechters tot aan Sámuël, den profeet. ²¹ Toen vroegen ze een koning, en God gaf hun Saul, den zoon van Kis, een man uit Benjamins stam, veertig jaar lang. ²² Nadat Hij hem had verworpen, verwekte Hij hun David tot koning, van wien Hij heeft getuigd en gezegd "Ik heb David, den zoon van Jesse, gevonden, een man naar mijn hart, die volbrengen zal al wat Ik wil." ²³ Uit zijn zaad heeft God, naar zijn belofte, voor Israël Jesus als Verlosser doen opstaan. ²⁴ Reeds vóór Hij optrad, had Johannes aan het ganse volk van Israël een doopsel van boete gepreekt; ²⁵ en toen zijn levenstaak ten einde liep, heeft Johannes gezegd "Hij, voor wien gij mij houdt, ben ik niet; maar zie, na mij komt er Een, wiens schoeisel ik niet waardig ben te ontbinden". ²⁶ Mannen broeders, zonen uit Abrahams geslacht en de godvrezenden onder u: tot ons is dit woord van verlossing gezonden. ²⁷ Zeker, de bewoners van Jerusalem en hun hoofden hebben Hem miskend; en door hun vonnis hebben ze in vervulling doen gaan, wat de profeten hebben voorspeld, en wat iedere sabbat wordt voorgelezen. ²⁸ Ofschoon ze niets hadden gevonden wat de doodstraf verdiende, hebben ze toch Pilatus gevraagd, Hem te doden; ²⁹ en toen ze alles hadden voltrokken, wat over Hem geschreven staat, heeft men Hem van het kruis genomen en neergelegd in een graf. ³⁰ Maar God heeft Hem opgewekt uit de doden. En dagen lang is Hij verschenen aan hen, ³¹ die met Hem van Galilea naar Jerusalem waren gegaan, en die nu zijn getuigen zijn bij het volk. ³² En wij, wij verkondigen u de Belofte, aan onze vaders gedaan. ³³ Want God heeft ze voor ons, hun kinderen vervuld door Jesus te verwekken, zoals dat ook in de tweede Psalm staat geschreven "Gij zijt mijn Zoon; Ik heb U heden verwekt." ³⁴ En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, en Hij niet meer tot bederf terugkeren zou, heeft Hij aldus verklaard "Ik zal u de heilige gunsten schenken, aan David verzekerd." ³⁵ Daarom juist zegt Hij ook op een andere plaats "Gij laat uw Heilige het bederf niet aanschouwen." ³⁶ Welnu, David is ontslapen, na bij zijn leven Gods wil te hebben volbracht; hij is bij zijn vaders verzameld, en heeft het bederf gezien. ³⁷ Maar Hij, dien God deed verrijzen, heeft geen bederf gezien. ³⁸ Weet dus, mannen broeders, dat door Hem u vergiffenis van zonden wordt aangekondigd; en dat van alles, waarvan gij door de Wet van Moses niet gerechtvaardigd kondt worden, ³⁹ een ieder, die gelooft, gerechtvaardigd wordt door Hem. ⁴⁰ Zorgt er dus voor, dat u niet overkomt, wat geschreven staat bij de profeten ⁴¹ "Hooghartigen, ziet toe, staat verbaasd en verdwijnt; Want Ik ga een werk in uw dagen verrichten: Een werk, dat gij niet zoudt geloven, Wanneer men het u vertelt." ⁴² Toen ze weggingen, verzocht men hun, om de volgende sabbat hetzelfde onderwerp met hen te behandelen. ⁴³ En bij het uitgaan van de synagoge gingen vele Joden en godvrezende proselieten met Paulus en Bárnabas mee. Dezen onderhielden zich met hen, en vermaanden ze, om in de genade Gods te volharden. ⁴⁴ De volgende sabbat kwam bijna de hele stad te zamen, om het woord Gods te horen. ⁴⁵ Maar toen de Joden die scharen zagen, werden ze van afgunst vervuld, en bestreden de woorden van Paulus met schelden. ⁴⁶ Toen verklaarden Paulus en Bárnabas met grote beslistheid: Aan u moest

het eerst Gods woord worden verkondigd; maar nu ge het verwerpt, en uzelf het eeuwige leven niet waardig oordeelt, zie. nu wenden we ons tot de heidenen. ⁴⁷ Want zó heeft de Heer ons bevolen “Ik heb u gesteld tot een licht voor de heidenen, Opdat gij tot heil wordt tot aan de grenzen der aarde.” ⁴⁸ Toen de heidenen dit hoorden, verheugden ze zich, en prezen het woord des Heren; en allen die voorbeschikt waren ten eeuwigen leven, werden gelovig. ⁴⁹ En het woord des Heren verbreidde zich door heel die streek. ⁵⁰ Maar de Joden ruiden de aanzienlijke vrouwen der godvrezenden en de voornaamste burgers der stad op; ze verwekten een vervolging tegen Paulus en Bárnabas, en verdreven ze uit hun gebied. ⁵¹ Dezen schudden het stof van hun voeten tegen hen af, en gingen naar Ikónium. ⁵² De leerlingen echter bleven vervuld van blijdschap en van den Heiligen Geest.

14

¹ In Ikónium gingen ze eveneens de synagoge der Joden binnen, en spraken er zó, dat een grote menigte Joden en heidenen geloofde. ² Maar de Joden, die niet geloofden, hitsten de heidenen op, en verbitterden ze tegen de broeders. ³ Toch bleven ze er geruime tijd, en traden met vrijmoedigheid op; ze vertrouwden op den Heer, die getuigenis gaf voor het woord zijner genade, en door hun handen tekenen en wonderen deed. ⁴ De bevolking der stad bleef verdeeld: enigen waren voor de Joden, anderen voor de apostelen. ⁵ Toen er nu onder de heidenen en onder de Joden met hun oversten een sterke beweging ontstond, om hen te mishandelen en te stenigen, ⁶ vluchtten ze, zodra ze het merkten, naar Lustra en Derbe, de steden van Lukaónië en haar omgeving. ⁷ Ook daar verkondigden ze het evangelie. ⁸ Nu was er te Lustra een man, die geen kracht in zijn voeten bezat, en moest blijven zitten; hij was lam van zijn geboorte af, en had nog nooit kunnen lopen. ⁹ Ook hij hoorde Paulus spreken. Deze nam hem nauwkeurig op, zag, dat hij het geloof bezat, om redding te bekomen, ¹⁰ en riep met luider stem: Sta recht op uw voeten. En hij sprong op, en liep. ¹¹ Toen de menigte zag, wat Paulus gedaan had, jubelde ze in het lukaonisch: De goden zijn in menselijke gedaante tot ons neergedaald. ¹² Bárnabas noemden ze Júpiter, en Paulus Hermes omdat deze het woord had gevoerd. ¹³ En de priester van Júpiter, den beschermgod der stad, bracht stieren en kransen in de portieken, en wilde met het volk een offer brengen. ¹⁴ Maar toen de apostelen Bárnabas en Paulus dit hoorden, scheurden ze hun kleren, wierpen zich onder de menigte, ¹⁵ en riepen: Mannen, wat gaat gij beginnen? Ook wij zijn sterfelijke mensen, evenals gij. We komen u juist verkondigen, dat gij u van deze dwaasheden moet bekeren tot den levenden God. Hij is het, die de hemel, de aarde, de zee en al wat erin is, gemaakt heeft; ¹⁶ die in het verleden wel toeliet, dat alle volkeren hun eigen weg zouden gaan, ¹⁷ maar die Zich toch nooit onbetuigd heeft gelaten, juist door zijn weldaden: door van de hemel regen en vruchtbare tijden te geven, door u in overvloed voedsel en vreugde des harten te schenken. ¹⁸ En zelfs door zó te spreken, konden ze ternauwernood het volk weerhouden, om offers aan hen te brengen. ¹⁹ Maar nu kwamen er Joden van Antiochië

en Ikónium. Ze praatten het volk om, stenigden Paulus, en sleurden hem buiten de stad, in de mening, dat hij dood was. ²⁰ Doch toen de leerlingen om hem heen kwamen staan, richtte hij zich op, en ging de stad binnen. De volgende dag vertrok hij met Bárnabas naar Derbe. ²¹ En nadat ze in die stad het evangelie hadden verkondigd, en veel leerlingen hadden gewonnen, keerden ze over Lustra en Ikónium naar Antiochië terug. ²² Ze bevestigden de leerlingen in hun goede gezindheid, vermaanden hen, om in het geloof te volharden, en zeiden, dat we door veel verdrukkingen het koninkrijk Gods moeten ingaan. ²³ In elke gemeente stelden ze, na bidden en vasten, door oplegging der handen priesters over hen aan, en bevalen ze aan bij den Heer, in wien ze hadden geloofd. ²⁴ Vervolgens trokken ze Pisidië door, en kwamen in Pamfúlië. ²⁵ En na te Perge het woord te hebben verkondigd, gingen ze naar Attália. ²⁶ Vandaar keerden ze per schip naar Antiochië³ terug, waar men hen aan Gods genade had toevertrouwd voor het werk, dat ze thans hadden volbracht. ²⁷ Na hun aankomst riepen ze de gemeente bijeen, en verhaalden, wat grote dingen God door hen had verricht, en hoe Hij voor de heidenen de deur van het geloof had geopend. ²⁸ Geruime tijd bleven ze daar bij de leerlingen.

15

¹ Intussen waren er enige lieden uit Judea gekomen, die aan de broeders de leer verkondigden: Zo gij u niet laat besnijden volgens mosaïsch gebruik, kunt gij niet worden gered. ² Toen Paulus en Bárnabas zich hiertegen verzetten, en er een heftig geschil ontstond, besloot men, dat Paulus en Bárnabas met enige anderen van hen naar Jerusalem zouden gaan, en zich voor deze strijdvraag tot de apostelen en priesters zouden wenden. ³ Nadat dus de gemeente hun uitgeleide gedaan had, trokken ze Fenicië en Samaria door; ze verhaalden er de bekering der heidenen, en bereidden daardoor grote vreugde aan alle broeders. ⁴ Bij hun aankomst te Jerusalem, werden ze door de gemeente en door de apostelen en priesters ontvangen, en gaven ze verslag van de grote dingen, die God door hen had gewrocht. ⁵ Maar enigen van de sekte der farizeën, die gelovig waren geworden, kwamen er tegen op, en zeiden: Men moet ze besnijden, en ze gelasten, de Wet van Moses te onderhouden. ⁶ De apostelen en de priesters kwamen derhalve bijeen, om deze zaak te onderzoeken. ⁷ Toen men het niet eens kon worden, stond Petrus op, en sprak tot hen: Mannen broeders, gij weet, dat God reeds lang geleden mij onder u heeft uitverkoren, opdat de heidenen door mijn mond het woord van het evangelie zouden horen en zouden geloven. ⁸ En God, die de harten doorgrondt, heeft voor hen getuigd, door hun den Heiligen Geest te schenken, juist als aan ons. ⁹ Ook heeft Hij op geen enkel punt onderscheid gemaakt tussen ons en hen, maar hun harten gereinigd door het geloof. ¹⁰ Welnu dan, zoudt gij God willen uitdagen, met een juk op de hals der leerlingen te leggen, dat noch onze vaders, noch wij zelf hebben kunnen dragen? ¹¹ Neen; we geloven, dat wij worden gered door de genade van den Heer Jesus Christus, juist zoals zij. ¹² Nu zweeg de hele vergadering en luisterde naar Bárnabas en Paulus, die de grote tekenen en wonderen verhaalden, welke God onder de

heidenen door hen had verricht. ¹³ Toen ze waren uitgesproken, nam Jakobus het woord, en sprak: Mannen broeders, luistert naar mij. ¹⁴ Simon heeft u uiteengezet, hoe God reeds vroeger genadig op de heidenen heeft neergezien, om zich uit hen een volk te kiezen, tot eer van zijn Naam. ¹⁵ Welnu, hiermee stemmen de woorden der profeten overeen, zoals er geschreven staat ¹⁶ “Daarna zal Ik wederkeren En de vervallen hut van David oprichten, Haar puinen herstellen, En haar weer overeind doen staan; ¹⁷ Opdat de rest der mensen den Heer zou zoeken, Met alle volken, waarover mijn Naam is uitgeroepen! Zo spreekt de Heer, die deze dingen doet, ¹⁸ Die van eeuwigheid zijn bekend.” ¹⁹ Daarom ben ik van oordeel, dat men het aan de heidenen, die zich tot God bekeren, niet moeilijk moet maken. ²⁰ Maar wel moet men hun voorschrijven, dat ze zich onthouden van wat door de afgoden besmet is, ook van ontucht van verstikt vlees en van bloed ²¹ Want Moses heeft reeds lange tijd in iedere stad mensen, die hem prediken daar hij elke sabbat in de synagogen wordt voorgelezen. ²² Toen besloten de apostelen, de priesters en de hele vergadering, enige mannen uit hun midden te kiezen, en ze met Paulus en Bárnabas naar Antiochië te zenden: het waren: Judas bijgenaamd Barsabbas, en Silas: mannen van aanzien onder de broeders. ²³ Het volgend schrijven werd hun ter hand gesteld: De apostelen en de priesters, als broeders aan de broeders uit de heidenen te Antiochië en in Syrië en Cilicië: heil! ²⁴ Daar wij vernomen hebben, dat sommigen onzer, zonder enige opdracht van ons, u door hun woorden hebben verontrust, en uw gemoederen hebben geschokt, ²⁵ hebben wij eenparig goedgevonden, enige mannen uit te kiezen en tot u te zenden, tezamen met onze zeer geliefde Bárnabas en Paulus: ²⁶ mensen, die hun leven veil hebben voor de naam van onzen Heer Jesus Christus. ²⁷ Wij zenden u dus Judas en Silas, die u hetzelfde ook mondeling zullen meedelen. ²⁸ Want het heeft den Heiligen Geest en ons goedgegacht. u geen zwaardere last op te leggen, dan deze noodzakelijke voorschriften: ²⁹ dat gij u onthoudt van offervlees, van bloed en verstikt vlees, en van ontucht. Zo gij u daarvoor in acht neemt, handelt gij goed. Vaarwel. ³⁰ Ze namen dus afscheid, en vertrokken naar Antiochië, waar ze de gemeente bijeenriepen, en de brief overhandigden. ³¹ Ze lazen hem, en verheugden zich over de bemoedigende inhoud. ³² Judas en Silas, die profeten waren, vermaanden ook zelf de broeders, en bemoedigden ze door een lange toespraak. ³³ Na enige tijd lieten de broeders hen in vrede naar hun lastgevers terugkeren. ³⁴ Maar Silas vond het beter, daar te blijven; Judas ging dus alleen naar Jerusalem terug. ³⁵ Ook Paulus en Bárnabas bleven te Antiochië; ze gaven daar onderricht, en preekten met nog veel anderen het woord des Heren. ³⁶ Maar kort daarop zei Paulus tot Bárnabas: Laten we opnieuw de broeders gaan bezoeken in al de steden, waar we het woord des Heren hebben verkondigd, en zien hoe het hun gaat. ³⁷ Nu wilde Bárnabas ook Johannes meenemen. die ook Markus wordt genoemd; ³⁸ maar Paulus achtte het niet raadzaam, iemand mee te nemen, die te Pamfúlië hen had verlaten, en hen niet bij het werk vergezeld had. ³⁹ Hierover ontstond onenigheid, zodat ze van elkander gingen. Bárnabas nam Markus mee, en ging scheep naar

Cyprus. ⁴⁰ Paulus koos Silas, en vertrok, nadat hij door de broeders aan Gods genade was aanbevolen. ⁴¹ Hij reisde Syrië en Cilicië door, en bevestigde de gemeenten.

16

¹ Zo kwam hij ook te Derbe en Lustra aan. En zie, daar was een leerling, Timóteus genaamd, de zoon van een gelovige joodse vrouw en een heidensen vader. ² Daar de broeders van Lustra en Ikónium een goede getuigenis over hem aflegden, ³ en Paulus hem dus als reisgezel wenste, liet hij hem besnijden ter wille van de Joden in die plaatsen; want allen wisten, dat zijn vader een heiden was. ⁴ In de steden, die door de apostelen en de priesters van Jerusalem waren vastgesteld. ⁵ Zó werden de gemeenten in het geloof bevestigd, en namen met de dag in aantal toe. ⁶ Ze trokken nu Frúgië en de streek van Galátie door, omdat de Heilige Geest hen belette, het woord in Azië te verkondigen. ⁷ Toen ze dicht bij Músië waren gekomen, trachtten ze naar Bitúnië te gaan, maar de Geest van Jesus liet het hun niet toe. ⁸ Ze trokken dus Músië door, en zakten naar Troas af. ⁹ Daar had Paulus 's nachts een visioen: een Macedóniër stond voor hem, en smeekte: Kom over naar Macedónië, en help ons. ¹⁰ Zodra hij nu het visioen had aanschouwd, deden we aanstonds ons best, om naar Macedónië te vertrekken; overtuigd, dat God ons geroepen had, om hun het evangelie te verkondigen. ¹¹ We scheepten ons te Troas in, en zeilden regel. recht naar Samotrácië; de volgende dag naar Neápolis, ¹² en van daar naar Filippi, een kolonie, die de voornaamste stad van dit deel van Macedónië is. In deze stad brachten we enige dagen door. ¹³ Op de sabbat gingen we de poort uit naar een rivier, waar we een bedepplaats vermoedden. We gingen er zitten, en onderhielden ons met de vrouwen, die er waren samengekomen. ¹⁴ Ook een vrouw, Lúdia genaamd, een verkoopster van purper uit de stad Tuatira, een godvrezende, hoorde toe: en de Heer opende haar hart, zodat ze haar volle aandacht schonk aan Paulus' woord. ¹⁵ Toen ze met haar gezin was gedoopt, nodigde ze ons uit, en zeide: Als gij van oordeel zijt, dat ik getrouw ben aan den Heer, komt dan en neemt uw intrek in mijn huis. En ze drong heel sterk bij ons aan. ¹⁶ Eens, dat we naar de bedepplaats gingen, ontmoetten we een slavin, die een waarzeggenden geest in zich had, en met waarzeggen veel voor haar meesters verdiende. ¹⁷ Ze liep Paulus en ons achterna, en riep hardop: Deze mensen zijn dienaars van den allerhoogsten God; ze verkondigen u de weg des heils. ¹⁸ Zo deed ze vele dagen achtereen. Maar toen dat Paulus begon te vervelen, keerde hij zich om, en sprak tot den geest: Ik beveel u in naam van Jesus Christus, van haar uit te gaan. En op hetzelfde ogenblik ging hij heen. ¹⁹ Maar zodra haar meesters bemerkten, dat hun hoop op winst was vervlogen, grepen ze Paulus en Silas vast, sleurden ze over de markt naar het stadsbestuur, ²⁰ brachten ze voor de magistraten, en zeiden: Deze mensen brengen onze stad in rep en roer. Het zijn Joden; ²¹ ze verkondigen zeden en gewoonten, die wij als Romeinen niet mogen aanvaarden of volgen. ²² Ook het volk keerde zich tegen hen. Nu lieten de magistraten hun de kleren afrukken, en gaven bevel, hen met roeden te geselen. ²³ En toen ze hun een pak slaag hadden

gegeven, stopten ze hen in de gevangenis, en gaven bevel aan den gevangenvaarder, om ze met grote zorg te bewaken. ²⁴ Na zo'n streng bevel, wierp hij ze in de binnenste afdeling der gevangenis, en sloot hun voeten in het blok. ²⁵ Tegen middernacht waren Paulus en Silas aan het bidden, en zongen de lof van God; en de gevangenen luisterden naar hen. ²⁶ Maar eensklaps kwam er een aardbeving, zo hevig, dat de grondslagen van de gevangenis er van schudden. Opeens sprongen alle deuren open, en bij allen lieten de boeien los. ²⁷ De gevangenvaarder werd wakker, en zag, dat de deuren van de gevangenis openstonden. Hij trok zijn zwaard en wilde zich doden; want hij meende, dat de gevangenen waren ontvlucht. ²⁸ Maar Paulus riep met luider stem: Doe uzelf geen kwaad; want we zijn allen nog hier. ²⁹ Hij vroeg om licht, snelde naar binnen, en viel sidderend Paulus en Silas te voet. ³⁰ Hij bracht ze naar buiten, en zeide: Heren, wat moet ik doen, om gered te worden? ³¹ Ze zeiden: Geloof in den Heer Jesus, en ge zult gered worden met uw gezin. ³² En ze verkondigden het woord des Heren aan hem en al zijn huisgenoten. ³³ Nog op hetzelfde uur van de nacht nam hij hen bij zich op, wies hun wonden, en werd toen onmiddellijk met al de zijnen gedoopt. ³⁴ Nu geleidde hij ze naar boven, zette hun spijzen voor, en verheugde zich met heel zijn gezin, dat hij het geloof in God had ontvangen. ³⁵ Toen het dag was geworden, zonden de magistraten gerechtsdienaars met het bevel: Laat die mannen in vrijheid. ³⁶ De gevangenvaarder bracht dit bericht aan Paulus over: De magistraten hebben me laten zeggen, u in vrijheid te laten. Gaat dus in vrede heen. ³⁷ Maar Paulus zei hun: Zonder verhoor hebben ze ons, romeinse burgers, in het openbaar gezeseld en in de gevangenis geworpen; en nu laten ze ons los, maar in het geheim? Dat niet; zelf moeten ze komen, ³⁸ om ons in vrijheid te stellen. De gerechtsdienaars brachten deze boodschap aan de magistraten over. Toen ze hoorden, dat het Romeinen waren, werden ze bang; ³⁹ ze gingen er heen, boden hun verontschuldigen aan, en stelden hen in vrijheid met het verzoek de stad te verlaten. ⁴⁰ Ze verlieten dus de gevangenis, en gingen bij Lúdia binnen; en toen ze de broeders hadden gezien en vermaand, reisden ze verder.

17

¹ Ze namen hun weg over Amfipolis en Apollónia, en kwamen te Tessalonika aan, waar een synagoge der Joden was. ² Volgens zijn gewoonte ging Paulus naar hen toe, en drie sabbatdagen achtereenvolgende disputeerde hij met hen uit de Schriften. ³ Hij zette hun uiteen en bewees: de Christus moest lijden en opstaan uit de doden; en: deze Christus is Jesus, dien ik u verkondig. ⁴ Sommigen van hen lieten zich overtuigen, en sloten zich bij Paulus en Silas aan; ook een groot aantal godvrezende heidenen, en vele aanzienlijke vrouwen. ⁵ Maar de Joden werden afgunstig. Met behulp van enige booswichten uit het gemene volk, verwekten ze een volksoploop, en brachten de stad in rep en roer. Voor het huis van Jason schoolden ze samen, en trachtten hen voor het volk te brengen. ⁶ Toen ze hen echter niet vonden, sleepten ze Jason en enige broeders voor het stadsbestuur, en schreeuwden: Die mensen, die de hele wereld in opschudding brengen, zijn nu ook hier; ⁷ en Jason

heeft ze in huis. Allen gaan ze tegen de bevelen van Caesar in; want ze zeggen, dat er een andere koning is: Jesus. ⁸ Zo brachten ze het volk in verwarring, maar ook het stadsbestuur, dat het hoorde. ⁹ Dit eiste een borgstelling van Jason en de overigen; toen liet men ze vrij. ¹⁰ Nog in dezelfde nacht zonden de broeders Paulus en Silas naar Berea. Zodra ze daar aankwamen, gingen ze naar de synagoge der Joden. ¹¹ Dezen waren beter gezind dan die van Tessalonika. Ze ontvingen het woord met alle bereidwilligheid, en onderzochten dagelijks de Schriften, of dit alles zo was. ¹² Velen van hen geloofden dan ook; en een groot aantal aanzienlijke heidense vrouwen en mannen eveneens. ¹³ Zodra echter de Joden van Tessalonika vernamen, dat door Paulus ook te Berea het woord Gods werd verkondigd, kwamen ze ook daar het volk ophitsen en in opschudding brengen. ¹⁴ Maar terstond lieten de broeders Paulus toen naar zee vertrekken; Silas echter en Timóteus bleven daar. ¹⁵ Zij, die Paulus begeleidden, brachten hem tot Athene; toen keerden ze terug, met een bevel voor Silas en Timóteüs, om zo spoedig mogelijk bij hem te komen. ¹⁶ Terwijl Paulus in Athene op hen wachtte, werd hij ten diepste bewogen, toen hij zag, dat de stad vol afgodsbeelden was. ¹⁷ Hij disputeerde dus in de synagoge met de Joden en godvrezenden, en dagelijks op de markt met wie hij daar aantrof. ¹⁸ Ook enige epicurische en stoische wijsgeren vielen hem aan. Sommigen zeiden: Wat heeft die praatjesmaker eigenlijk te vertellen? Anderen: Hij schijnt een prediker van vreemde goden te zijn! Want hij had Jesus en de opstanding verkondigd. ¹⁹ Ze namen hem mee, brachten hem op de Areopagus en zeiden: Mogen we weten, wat dit voor een nieuwe leer is, die ge verkondigt? ²⁰ Want ge laat ons heel vreemde dingen horen. We willen dus wel eens weten, wat dat alles betekent. ²¹ Want alle Atheners en de vreemdelingen, die bij hen zijn gevestigd, hebben voor niets anders tijd dan voor nieuwtjes vertellen, of nieuwtjes horen. ²² Paulus stond midden op de Areopagus, en sprak aldus: Mannen van Athene; overal bespeur ik, dat gij buitengewoon godsdienstig zijt. ²³ Want terwijl ik rondging en uw heiligdommen bezag vond ik zelfs een altaar met het opschrift: Aan een onbekenden god. Welnu, wat gij vereert zonder het te kennen, dat verkondig ik u. ²⁴ De God, die de wereld en al wat daarin is, gemaakt heeft, die de Heer is van hemel en aarde, Hij woont niet in tempels door handen gemaakt. ²⁵ Ook wordt Hij niet door mensenhanden verzorgd, alsof Hij aan iets behoefte had; Hij die aan allen leven en adem en alles geeft. ²⁶ Hij heeft uit één vader alle volken der mensheid gemaakt, en ze over de ganse aarde doen wonen; Hij stelde bepaalde tijden vast, en de grenzen van hun woongebied; ²⁷ opdat ze God zouden zoeken, of ze Hem misschien al tastende vinden, daar Hij toch niet ver is van ieder van ons. ²⁸ In Hem immers leven we, bewegen we, zijn we; zoals ook sommigen van uw dichters dit hebben gezegd “Want wij ook zijn van zijn geslacht.” ²⁹ Zijn we dus van Gods geslacht, dan moeten we ook niet denken, dat de godheid gelijk is aan goud, zilver of steen, of aan beeldwerk van menselijke kunst en vinding. ³⁰ Maar thans heeft God de tijden der onwetendheid voorbijgezien; thans verkondigt Hij aan de mensen, aan allen en overal, dat ze zich bekeren moeten. ³¹ Want Hij heeft een dag bepaald, waarop Hij de wereld met rechtvaardigheid oordelen zal

door een Man, dien Hij daartoe bestemd heeft. En hiervoor gaf Hij aan allen het zeker bewijs, door Hem op te wekken uit de doden. ³² Maar toen ze hoorden van opstanding der doden, spotte de een, en zeide de ander: Daarover zullen we u later wel horen. ³³ Zó ging Paulus van hen weg. ³⁴ Toch sloten enige mannen zich bij hem aan, en geloofden; hiertoe behoorden ook Dionúsius de Areopagiet en een vrouw met name Dámaris, en anderen met hen.

18

¹ Hierna vertrok Hij uit Athene, en ging naar Korinte. ² Hij trof er een zekeren Aquila aan, een jood afkomstig uit Pontus, die kort te voren met Priskilla zijn vrouw, uit Italië was gekomen, omdat Cláudius bevolen had, dat alle Joden Rome zouden verlaten. Hij ging naar hen toe; ³ en omdat hij hetzelfde vak uitoefende, bleef hij bij hen, en werkten ze samen; ze waren tentenmakers van beroep. ⁴ Maar iedere sabbat disputeerde hij in de synagoge, en trachtte hij Joden en heidenen te overtuigen. ⁵ Toen echter Silas en Timóteus uit Macedónië waren gekomen wijdde Paulus zich weer geheel aan de prediking, en betuigde aan de Joden, dat Jesus de Christus is. ⁶ Maar daar ze zich bleven verzetten en begonnen te schelden, schudde hij het stof van zijn kleren, en zeide tot hen: Uw bloed kome neer op uw eigen hoofd; ik ben er onschuldig aan. Van nu af zal ik tot de heidenen gaan. ⁷ Hij ging heen, en begaf zich naar het huis van zekeren Titus Justus, een godvrezende, die naast de synagoge woonde. ⁸ Crispus echter, de overste van de synagoge, geloofde met heel zijn gezin in den Heer; ook talrijke Korintiërs gaven gehoor, geloofden, en werden gedoopt. ⁹ Eens in de nacht sprak de Heer tot Paulus in een visioen: Wees niet bevreesd, maar spreek, en zwijg niet. ¹⁰ Want Ik ben met u, en niemand zal de hand aan u slaan, om u kwaad te doen; en er is in deze stad een talrijke schare, die Mij toebehoort. ¹¹ Zo bleef hij daar een jaar en zes maanden, en onderwees onder hen het woord Gods. ¹² Maar toen Gállio proconsul van Achaja was geworden, deden de Joden eenparig een aanval op Paulus, en daagden hem voor de rechterstoel ¹³ met de aanklacht: Deze man haalt de mensen over, God te dienen op een manier, die strijdig is met de Wet. ¹⁴ Toen Paulus nu de mond wilde openen, sprak Gállio tot de Joden: Ging het over enig onrecht of misdrijf, dan Joden, zou ik volgens recht u geduldig aanhoren. ¹⁵ Maar zijn het geschillen over een woord, over namen, of over uw Wet, regelt dat zelf; over zulke dingen wil ik geen rechter zijn. ¹⁶ En hij joeg ze van de rechterstoel weg. ¹⁷ Maar nu wierpen allen zich op Sóstenes, den overste der synagoge, en nog voor de rechterstoel gaven ze hem een pak slaag, zonder dat Gállio tussenbeide kwam. ¹⁸ Na een langdurig verblijf nam Paulus afscheid van de broeders, en zette koers naar Syrië in gezelschap van Priskilla en Aquila; maar eerst had hij in Kénchreën zijn hoofd laten scheren, want hij had een gelofte ¹⁹ Ze kwamen te Éfese aan, en daar liet hij hen achter. Hij zelf begaf zich naar de synagoge, en disputeerde met de Joden. ²⁰ Op hun verzoek, om langer te blijven, ging hij niet in. ²¹ Hij nam afscheid en sprak: Als God het wil, kom ik weer bij u terug. En hij vertrok uit Éfese. ²² Hij landde te Cesarea, trok verder het land in begroette

de gemeente, en keerde toen naar Antiochië terug. ²³ Nadat hij daar enige tijd had doorgebracht, vertrok hij weer, reisde achtereenvolgens de streek van Galatië en Frugië door, en bevestigde er al de leerlingen. ²⁴ Intussen was er te Éfese een jood aangekomen, Apollo genaamd; hij was Alexandrijner van geboorte, een welsprekend man, en ervaren in de Schriften. ²⁵ Hij was in de weg des Heren onderwezen, sprak met veel vuur, en leerde nauwkeurig alwat Jesus betrof; toch kende hij alleen de doop van Johannes. ²⁶ En met grote vrijmoedigheid trad hij in de synagoge op. Toen Priskilla en Aquila hem hadden gehoord, namen ze hem met zich mee, en zetten hem de weg van God nauwkeuriger uiteen. ²⁷ En toen hij het verlangen te kennen gaf, naar Achaja te gaan, moedigden de broeders hem daartoe aan, en schreven aan de leerlingen, dat ze hem goed zouden ontvangen. Daar aangekomen, was hij door de genade een grote aanwinst voor de gelovigen; ²⁸ want hij weerlegde in het openbaar de Joden met grote kracht, en bewees uit de Schriften, dat Jesus de Christus is.

19

¹ Terwijl Apollo reeds te Korinte vertoefde, trok Paulus de hogerop gelegen streken door, en kwam te Éfese aan. Daar trof hij enige leerlingen aan, ² tot wie hij zeide: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, toen gij gelovig werdt? Maar ze antwoordden hem: Neen: we hebben zelfs niet eens gehoord, dat er een Heilige Geest bestaat. ³ Hij zeide: Met welk doopsel zijt gij dan gedoopt? Ze antwoordden: Met het doopsel van Johannes. ⁴ Nu sprak Paulus: Johannes heeft inderdaad met een doopsel van bekering gedoopt, maar hij sprak daarbij tot het volk, dat ze moesten geloven in Hem, die na hem zou komen; dat is in Jesus. ⁵ Toen ze dit hadden gehoord, lieten ze zich dopen in de naam van den Heer Jesus. ⁶ Paulus legde hun de handen op, en de Heilige Geest kwam over hen neer; en ze spraken in talen en profeteerden. ⁷ In het geheel waren het twaalf man ongeveer. ⁸ Drie maanden lang ging hij naar de synagoge, en trad er met vrijmoedigheid op; hij disputeerde er over het koninkrijk Gods, en bracht overtuigende bewijzen naar voren. ⁹ Maar toen sommigen zich verhardden en niet wilden geloven, en daarenboven voor de menigte de Weg begonnen te lasteren, scheidde hij zich van hen af, en verzamelde zijn leerlingen afzonderlijk in de school van Tyrannus, waar hij dagelijks onderricht gaf. ¹⁰ Dit duurde zo twee jaren lang, zodat alle bewoners van Azië, Joden als heidenen, het woord des Heren vernamen. ¹¹ En God deed buitengewone wonderen door de handen van Paulus; ¹² zodat zelfs als men de doeken en gordels, die zijn lichaam hadden aangeraakt, op de zieken legde, de kwalen hen verlieten, en de boze geesten op de vlucht gingen. ¹³ Ook enige rondtrekkende joodse duivelbezweerders beproefden eens de naam van den Heer Jesus aan te roepen over hen, die door boze geesten waren bezeten. Ze zeiden: Ik bezweer u bij Jesus, dien Paulus preekt. ¹⁴ Het waren de zeven zonen van een joodsen opperpriester Skevas die dit deden. ¹⁵ Maar de boze geest antwoordde hun: Jesus ken ik, en Paulus ken ik ook; maar wie zijt gij? ¹⁶ En de man met den bozen geest sprong op hen los, overmeesterde en mishandelde hen,

zodat ze naakt en gewond het huis uit vluchtten. ¹⁷ Dit werd bekend aan alle Joden en heidenen, die in Éfese woonden; allen werden van vrees vervuld, en de naam van den Heer Jesus werd verheerlijkt. ¹⁸ Velen van hen, die geloofden, kwamen openlijk belijden, wat ze misdaan hadden. ¹⁹ Anderen, die met toverkunsten hadden omgegaan, brachten de boeken, en verbrandden ze voor aller ogen; de waarde ervan werd op een bedrag van vijftig duizend zilverstukken geschat. ²⁰ Zo groeide het Woord door 's Heren kracht, en werd het machtig. ²¹ Toen deze zaak was geregeld, maakte Paulus het plan, om over Macedónië en Achaja naar Jerusalem te gaan; en hij voegde er aan toe: Als ik daar ben geweest, moet ik ook Rome bezoeken. ²² Hij zond twee van zijn helpers, Timóteus en Erastus, naar Macedónië vooruit, terwijl hij zelf nog enige tijd in Azië bleef. ²³ Maar juist in deze tijd brak er een geweldige opschudding los aangaande de Weg. ²⁴ Er was namelijk een zekere zilvermid, Demétrius genaamd, die zilveren tempeltjes van Diana vervaardigde, en de kunstenaars daarmee veel geld liet verdienen. ²⁵ Deze mannen en ook de werklieden in dat bedrijf riep hij bijeen, en zeide: Mannen! Gij weet, dat we aan dit bedrijf onze welstand hebben te danken. ²⁶ Nu ziet gij en hoort gij, hoe deze Paulus niet slechts te Éfese, maar in bijna gans Azië heel wat mensen door zijn redeneren er afkerig van maakt. Want hij beweert: Wat met de hand wordt gemaakt, zijn geen goden. ²⁷ We lopen dus gevaar, dat niet alleen ons bedrijf in miscrediet komt, maar dat ook de tempel van Diana, de grote godin, in minachting geraakt; ja, dat zij zelf, die door heel Azië en heel de wereld vereerd wordt, van haar majesteit zal worden beroofd. ²⁸ Toen ze dit hoorden, werden ze woedend, en schreeuwden het uit: Groot is de Diana der Efesiërs. ²⁹ En de hele stad kwam in rep en roer. Als één man stormde alles naar het theater en men sleepte ook de Macedoniërs Cajus en Aristarchus, de reisgenoten van Paulus, daar heen. ³⁰ Paulus wilde zich onder het volk begeven, maar de leerlingen hielden hem tegen; ³¹ ook enigen der Asiarchen die hem genegen waren, lieten hem dringend verzoeken, zich niet in het theater te wagen. ³² De vergadering zelf was in de grootste verwarring; de een riep dit, de ander dat; de meesten wisten niet eens, waarom ze saamgekomen waren. ³³ Nu drongen de Joden een zekeren Alexander uit de menigte naar voren, om uitleg te geven. Alexander wenkte met de hand om stilte, en wilde een pleidooi tot het volk beginnen. ³⁴ Maar zodra ze bespeurden, dat hij een jood was, begonnen ze allemaal te loeien, en schreeuwden bijna twee uren lang: Groot is de Diana der Efesiërs. ³⁵ De stadssecretaris bracht eindelijk de menigte tot bedaren, en sprak: Efesiërs, wie ter wereld zou niet weten, dat de stad der Efesiërs de grote Diana vereert en haar beeld, dat uit de hemel is gevallen? ³⁶ Daar dit dus vaststaat, moet gij u rustig houden, en niet onberaden te werk gaan. ³⁷ Want gij hebt deze mannen hier gebracht, die geen heiligschenners zijn, en geen lasteraars van uw godin. ³⁸ Wanneer Demétrius en zijn vakgenoten klachten tegen iemand hebben, welnu er worden rechtszittingen gehouden en er zijn proconsuls; laat ze elkaar voor het gerecht dagen. ³⁹ En zo gij nog iets anders verlangt, dan zal het in een wettige vergadering worden behandeld. ⁴⁰ Zo lopen we gevaar, van oproer te worden aangeklaagd

om wat vandaag is gebeurd; want er bestaat geen enkele reden, waarmee we deze oploop verantwoord kunnen. ⁴¹ Met die woorden ontbond hij de vergadering.

20

¹ Toen het tumult was bedaard, riep Paulus de leerlingen bijeen; hij vermaande hen, nam afscheid en vertrok naar Macedónië. ² Hij reisde die streken door, en vermaande de broeders door talrijke toespraken; daarna begaf hij zich naar Griekenland, ³ waar hij drie maanden bleef. Toen hij zich naar Syrië wilde inschepen, legden de Joden hem een hinderlaag; daarom besloot hij, om over Macedónië terug te keren. ⁴ Als reisgezellen had hij een Bereër Sópater, den zoon van Pyrrus, Aristarchus en Secundus van Tessalonika, Cajus van Derbe, Timóteus, en de Asiaten Túchicus en Trófimus; ⁵ maar zij reisden vooruit, en wachtten ons te Troas op. ⁶ Wijzelf scheepten ons na de dagen der ongedesemde broden te Filippi in, en kwamen in vijf dagen bij hen te Troas, waar we zeven dagen bleven. ⁷ Toen we op de eerste dag van de week bijeen waren gekomen, om brood te breken, hield Paulus, die de volgende morgen moest vertrekken, een toespraak tot hen, en rekte zijn rede tot middernacht. ⁸ Er brandden veel lampen in de opperzaal, waar we vergaderd waren. ⁹ Een jongeman, Étuchus genaamd, was in het venster gaan zitten. Toen nu Paulus zo lang bleef spreken, kreeg hij geweldige slaap; en door slaap overmand, viel hij van de derde verdieping naar beneden, en werd dood opgenomen. ¹⁰ Maar Paulus ging naar beneden, strekte zich over hem uit, sloeg zijn armen om hem heen, en zeide: Verontrust u niet; want zijn ziel is in hem. ¹¹ Hij ging weer naar boven, brak en at het brood, en sprak nog lange tijd tot aan de dageraad toe; toen vertrok hij. ¹² Ze brachten den jongeman levend naar huis, en waren niet weinig vertroost. ¹³ Wijzelf gingen per schip vooruit, en stевenden naar Assus, om Paulus daar op te nemen; want zo had hij het beschikt, omdat hij zelf over land wilde gaan. ¹⁴ Toen hij ons te Assus getroffen had, namen we hem aan boord, en vertrokken naar Mitulene. ¹⁵ Vandaar zeilden we verder, en kwamen de volgende dag op de hoogte van Chios. Daags daarna bereikten we Samos, en de dag daarop kwamen we te Milete aan. ¹⁶ Want Paulus had besloten, Éfese voorbij te varen, om geen tijd' in Azië te verliezen, daar hij zich haastte, om zo mogelijk met Pinksteren te Jerusalem te zijn. ¹⁷ Maar van Milete uit zond hij iemand naar Éfese, om de priesters van de gemeente te ontbieden. ¹⁸ En toen ze waren aangekomen, sprak hij hen toe: Gij weet, hoe ik, van de eerste dag af, dat ik in Azië kwam, mij steeds onder u heb gedragen; ¹⁹ hoe ik den Heer met alle ootmoedigheid heb gediend, onder tranen en onder beproevingen, die mij overkwamen door de aanslagen der Joden; ²⁰ hoe ik niet heb nagelaten, alles wat nuttig was, u te verkondigen, en het u te onderwijzen in het openbaar en te huis; ²¹ hoe ik bij Joden en heidenen getuigd heb voor de bekering tot God, en voor het geloof in onzen Heer Jesus Christus. ²² Zie, nu ben ik vast besloten, naar Jerusalem te gaan. Ik weet niet, wat mij daar zal overkomen, ²³ maar wel, dat de Heilige Geest van stad tot stad mij betuigt, dat mij boeien en verdrukkingen wachten. ²⁴ Maar zelf hecht ik aan mijn leven geen waarde, zo ik maar

mijn taak mag volbrengen, en de bediening, die ik van den Heer Jesus ontving, om voor het evangelie van Gods genade te getuigen. ²⁵ Zie, thans weet ik, dat gij mij niet weerziet gij allen, onder wie ik rondging, om het koninkrijk Gods te verkondigen. ²⁶ Daarom betuig ik u heden, dat ik rein ben van uw aller bloed ²⁷ want ik heb niet nagelaten, u in zijn volle omvang Gods wil te doen kennen. ²⁸ Geeft acht op uzelf, en op heel de kudde, waarover de Heilige Geest u als bewakers gesteld heeft, om Gods Kerk te besturen, die Hij zich door zijn eigen bloed heeft verworven. ²⁹ Ik weet, dat na mijn heengaan wrede wolven onder u zullen komen, die de kudde niet sparen ³⁰ en dat uit uw eigen midden mannen zullen opstaan, die verkeerde dingen leren, om de leerlingen met zich mee te slepen. ³¹ Weest daarom waakzaam, en blijft er aan denken, hoe ik drie jaren lang niet gerust heb, nacht en dag onder tranen ieder van u te vermanen. ³² En thans beveel ik u aan den Heer, en aan het woord zijner genade; aan Hem, die machtig is, om de bouw te voltooiën, en u te midden van alle heiligen het erfdeel te schenken. ³³ Ik heb niemands zilver, goud of kleding begeerd. ³⁴ Gij weet het zelf, dat deze handen hebben gearbeid voor mijn eigen behoeften en voor mijn gezellen. ³⁵ In ieder opzicht heb ik u getoond, dat men zó arbeiden moet, om de zwakken te steunen, en de woorden van den Heer Jesus indachtig te zijn, die zelf heeft gezegd “Het is zaliger te geven dan te ontvangen”. ³⁶ Toen hij dit had gezegd, boog hij zijn knieën, en bad met hen allen. ³⁷ En allen begonnen luide te wenen, vielen Paulus om de hals, en omhelsden hem teder; ³⁸ ze waren vooral bedroefd, omdat hij gezegd had, dat ze hem niet zouden weerzien. Daarna deden ze hem uitgeleide naar het schip.

21

¹ Toen we afscheid van hen hadden genomen, en afgevaren waren, stevenden we rechtdoor naar Kos, de volgende dag naar Rodus, en vandaar naar Pátara. ² Hier troffen we een schip, dat naar Fenicië voer; we gingen aan boord en staken in zee. ³ Toen we Cyprus in het gezicht kregen, lieten we het links liggen, zetten koers naar Syrië, en landden te Tyrus; want daar moest het schip de lading lossen. ⁴ We zochten daar de leerlingen op, en bleven er zeven dagen lang; ze bezwoeren Paulus door den Geest, niet naar Jerusalem te gaan ⁵ Nadat we er die dagen hadden doorgebracht, vertrokken we, en reisden verder; allen vergezelden ons met hun vrouwen en kinderen tot buiten de stad. Op het strand knielden we neer in gebed; ⁶ toen zeiden we elkander vaarwel. Wij bestegen het schip, en zij keerden naar huis terug. ⁷ We zeilden nu van Tyrus naar Ptolemaïs, waar we onze zeereis ten einde brachten; we gingen er de broeders begroeten, en vertoefden één dag onder hen. ⁸ De volgende dag vertrokken we weer, en kwamen te Cesarea aan. We begaven ons naar het huis van Filippus, den evangelist, een van de zeven en we bleven bij hem; ⁹ hij had vier ongehuwde dochters, die profetessen waren. ¹⁰ Terwijl we daar meerdere dagen vertoefden, kwam er een profeet uit Judea aan, Agabus genaamd. ¹¹ Toen hij ons kwam bezoeken, nam hij de gordel van Paulus, bond zich handen en voeten, en sprak: Dit zegt de Heilige Geest: “Zó zullen de Joden te Jerusalem den man binden, wien

deze gordel behoort, en hem overleveren in de handen der heidenen".¹² Toen we dit hoorden, drongen we met de broeders dier plaats er op aan, dat hij niet naar Jerusalem zou gaan.¹³ Maar Paulus antwoordde: Waarom weent gij, en breekt mij het hart? Ik ben immers bereid, mij te Jerusalem niet alleen te laten binden, maar er zelfs te sterven voor de naam van den Heer Jesus.¹⁴ Daar hij zich niet liet overhalen, hielden wij ook niet langer aan, maar zeiden: De wil des Heren geschiede.¹⁵ Na die dagen maakten we ons reisvaardig, en gingen op naar Jerusalem.¹⁶ Ook enige leerlingen van Cesarea gingen met ons mee, om ons bij zekeren Mnason van Cyprus te brengen, die reeds sedert lang een leerling was, en bij wien we onderdak zouden vinden.¹⁷ Toen we te Jerusalem aankwamen, ontvingen ons de broeders met blijdschap.¹⁸ De volgende dag ging Paulus met ons naar Jakobus, waar ook al de priesters bijeen waren gekomen.¹⁹ Na de begroeting verhaalde hij in bijzonderheden, wat God door zijn bemiddeling onder de heidenen had verricht.²⁰ Toen ze dit hadden gehoord, verheerlijkten ze God. Toch zeiden ze hem: Ge ziet, broeder, hoeveel duizenden Joden er zijn, die gelovig zijn geworden, en die allen ijveraars zijn voor de Wet.²¹ Maar nu hebben ze van u horen zeggen, dat ge afval van Moses leert aan de Joden, die onder de heidenen leven, en hun zegt, dat ze hun kinderen niet mogen besnijden, of volgens onze gebruiken mogen leven.²² Wat dus te doen? Ongetwijfeld komt er een talrijke schare bijeen; want men zal vernemen, dat ge gekomen zijt.²³ Doe derhalve, wat we u zeggen. Onder ons bevinden zich vier mannen, die een gelofte hebben gedaan.²⁴ Neem ze met u mee, laat u gelijk met hen reinigen, en betaal voor hen de kosten opdat ze zich het hoofd kunnen laten scheren; dan zullen allen weten, dat het onwaar is, wat ze over u hebben gehoord, maar dat ge zelf de Wet onderhoudt.²⁵ Wat de heidenen betreft, die het geloof hebben aanvaard, we hebben hun onze beslissing doen kennen, dat ze zich moeten wachten voor afgodenvlees, voor bloed en verstikt vlees, en voor ontucht.²⁶ Daarom nam Paulus de volgende dag de mannen met zich mee, liet zich tegelijk met hen reinigen, ging met hen de tempel binnen, en kondigde aan, wanneer de dagen der gelofte geëindigd zouden zijn, en het offer voor een ieder van hen zou worden gebracht.²⁷ Maar toen de zeven dagen bijna voorbij waren, zagen de Joden uit Azië hem in de tempel. Ze joegen al het volk bijeen, grepen hem vast, en gilden het uit:²⁸ "Israëlieten, te hulp! Dit is de man, die overal iedereen leert tegen het volk, tegen de Wet en tegen deze plaats; ook heeft hij heidenen in de tempel gebracht, en deze plaats ontwijd." ²⁹ Want ze hadden Trófimus, den Efesiër, in zijn gezelschap in de stad gezien, en meenden nu, dat Paulus hem in de tempel gebracht had.³⁰ Heel de stad kwam in rep en roer, en het volk liep te hoop. Ze maakten zich van Paulus meester, en sleurden hem buiten de tempel, waarvan aanstonds de deuren werden gesloten.³¹ Terwijl ze hem trachtten te doden, bereikte den legerhoofdman het bericht, dat heel Jerusalem in opschudding was.³² Aanstonds nam hij soldaten en honderdmannen met zich mee, en snelde er heen. Zodra men den hoofdman en de soldaten zag, hield men op, Paulus te slaan.³³ De hoofdman kwam naderbij, nam hem gevangen, en liet hem met twee kettingen boeien. Nu onderzocht hij,

wie hij was, en wat hij gedaan had. ³⁴ Maar uit de hoop schreeuwde de een dit, de ander dat. Daar hij dus door het rumoer niets zekers te weten kon komen, gaf hij bevel, hem naar de burcht te brengen. ³⁵ Op de trappen moest hij zelfs door de soldaten worden gedragen om het opdringen van het volk. ³⁶ Want de volkshoop bleef volgen, en roepen: Weg met hem.

³⁷ Juist toen Paulus de burcht zou worden binnengebracht, zeide hij tot den hoofdman: Mag ik u misschien iets zeggen? Hij antwoordde: Kent ge grieks? ³⁸ Zijt ge dan de Egyptenaar niet, die laatst dat oproer heeft verwekt, en vier duizend bandieten naar de woestijn met zich mee heeft gelokt? ³⁹ Paulus hernam: Ik ben een jood, van Tarsus in Cilicië, burger ener stad, die niet zonder betekenis is. Ik bid u, laat me spreken tot het volk. ⁴⁰ Toen hij verlot had gegeven, ging Paulus op de trappen staan, en wenkte met de hand tot het volk. En toen het doodstil was geworden, sprak hij hen toe in het hebreuws, en zeide:

22

¹ Mannen, broeders en vaders, luistert naar wat ik u thans te mijner verdediging ga zeggen. ² Toen ze hoorden, dat hij in het hebreuws tot hen sprak, werd het nog stiller. Hij vervolgde: ³ Ik ben een jood, geboren te Tarsus in Cilicië, maar opgevoed in deze stad; aan de voeten van Gamáliël ben ik geschoold volgens de strenge uitleg der voorvaderlijke Wet, en werd ik een ijveraar voor God, zoals gij dat allen heden zijt. ⁴ Daarom heb ik deze richting ten dode toe vervolgd, mannen en vrouwen in boeien geslagen en in de gevangenis geworpen, ⁵ zoals ook de hogepriester en heel de Raad kan getuigen. Zelfs kreeg ik brieven van hen mee voor de broeders in Damascus; en ik reisde daarheen, om ook hen, die zich daar bevonden, geboeid naar Jerusalem te voeren, en hen te doen straffen. ⁶ Maar toen ik op mijn reis Damascus naderde, bliksemde eensklaps midden op de dag een schitterend licht uit de hemel om mij heen. ⁷ Ik viel op de grond, en hoorde een stem, die mij zeide: “Saul, Saul, waarom vervolgt ge Mij?” ⁸ Ik antwoordde: “Wie zijt Gij, Heer?” Hij sprak tot mij: “Ik ben Jesus van Názaret, dien ge vervolgt”. ⁹ Mijn gezellen zagen wel het licht, maar de stem van Hem, die met mij sprak, hoorden ze niet ¹⁰ Toen zei ik: “Heer, wat moet ik doen?” En de Heer sprak tot mij: “Sta op, en ga naar Damascus; daar zal men u alles zeggen, wat u gelast wordt”. ¹¹ En daar ik niet meer kon zien door de glans van dat licht, namen mijn gezellen me bij de hand, en zó kwam ik te Damascus aan. ¹² Een zekere Ananias, een vroom man naar de Wet, en in aanzien bij alle Joden, die daar woonden, ¹³ kwam naar mij toe, ging voor mij staan, en sprak: “Saul, broeder, zie op”. En op hetzelfde ogenblik zag ik hem. ¹⁴ Hij vervolgde: De God onzer vaders heeft u voorbestemd, om zijn wil te leren kennen, den Gerechte te zien, en de stem uit zijn mond te vernemen. ¹⁵ Want ge zult voor Hem bij alle mensen moeten getuigen, wat ge gezien en gehoord hebt. ¹⁶ Nu dan, wat draalt ge? Sta op, laat u dopen, en uw zonden afwassen onder aanroeping van zijn Naam. ¹⁷ Toen ik te Jerusalem was teruggekeerd, en eens in de tempel aan het bidden was, geraakte ik in geestverrukking. ¹⁸ Ik zag Hem, en Hij sprak tot mij: “Haast u, en vertrek aanstonds uit Jerusalem; want van u zal

men geen getuigenis over Mij aanvaardden". ¹⁹ Ik zeide: Heer, ze weten toch, dat ik het was, die allen, die in U geloofden, gevangen liet nemen en in de synagogen liet geselen; ²⁰ en dat ik er bij stond, toen het bloed werd vergoten van Stéfanus, uw getuige; dat ik er behagen in had, en de kleren bewaarde van hen, die hem doodden. ²¹ Maar Hij sprak tot mij: "Ga heen; want Ik zal u zenden ver weg naar de heidenen". ²² Tot zo ver hadden ze naar hem geluisterd; maar nu schreeuwden ze het uit: Weg met hem van de aarde; want hij is niet waard, dat hij leeft. ²³ Ze huilden, rukten zich de kleren af, en wierpen stof in de lucht. ²⁴ Nu gaf de hoofdman bevel, hem in de burcht te voeren, en hem door geselen tot bekentenis te brengen, opdat hij te weten zou komen, waarom ze zo tegen hem te keer bleven gaan. ²⁵ Maar toen men Paulus had uitgestrekt, om hem te binden, zei hij tot den aanwezigen honderdman: Is het u geoorloofd, een romeins burger te geselen, die zelfs niet eens veroordeeld is? ²⁶ Toen de honderdman dit hoorde, ging hij den hoofdman berichten, en zeide: Wat gaat ge beginnen; die man is een Romein! ²⁷ De hoofdman ging er naar toe, en zei hem: Zeg me, zijt ge een Romein? Hij antwoordde: Ja! ²⁸ De hoofdman hernam: Ik heb me dat burgerrecht voor veel geld moeten kopen. Welnu, sprak Paulus, en ik heb het door geboorte verkregen. ²⁹ Nu lieten zijn pijnigers hem aanstonds met rust; en nu de hoofdman wist, dat hij Romein was, werd hij bang, ook omdat hij hem had laten boeien. ³⁰ Daar hij echter nauwkeurig wilde weten, waarvan hij door de Joden beschuldigd werd, liet hij hem de volgende dag uit de gevangenis halen, en gaf hij bevel, dat de opperpriesters en heel de Hoge Raad bijeen zouden komen. Toen bracht hij Paulus er heen, en stelde hem in hun midden.

23

¹ Paulus vestigde zijn blikken op de Raad, en sprak: Mannen broeders, met een volkomen zuiver geweten heb ik voor God gewandeld tot op de dag van vandaag. ² Maar de hogepriester Ananias gebood aan de omstanders, hem op de mond te slaan. ³ Toen zei Paulus tot hem: God zal u slaan witgepleisterde muur. Ge zit hier, om mij te richten volgens de Wet, en tegen de Wet in geeft ge bevel, mij te slaan. ⁴ Maar de omstanders zeiden: Den hogepriester scheldt ge uit? ⁵ Paulus zeide: Ik wist niet broeders, dat hij de hogepriester was; want er staat geschreven "Een overste van uw volk zult gij niet verwensen". ⁶ Daar Paulus wist, dat de Hoge Raad voor een deel uit sadduceën en voor een ander deel uit farizeën bestond, riep hij uit: Mannen broeders, ik ben een farizeër en een zoon van farizeën; om de hoop op de verrijzenis der doden sta ik terecht. ⁷ Toen hij dit had gezegd, ontstond er twist tussen farizeën en sadduceën, en de vergadering raakte verdeeld. ⁸ Want de sadduceën zeggen, dat er geen verrijzenis bestaat ook geen engelen of geesten; maar de farizeën nemen die beide punten aan. ⁹ Er ontstond een geweldig rumoer. En sommige schriftgeleerden van de partij der farizeën stonden op, en riepen op heftige toon: We vinden niets kwaad in die man; misschien heeft er wel een geest of een engel tot hem gesproken. ¹⁰ Toen nu de twist nog heftiger werd, en de hoofd. man begon te vrezén, dat Paulus door hen

zou worden verscheurd, gebood hij aan de soldaten, naar beneden te komen, hem uit hun midden weg te halen, en naar de burcht te geleiden. ¹¹ De nacht daarop verscheen hem de Heer, en sprak: Houd goede moed. Want zoals gij te Jerusalem van Mij hebt getuigd, zo moet gij het ook te Rome doen. ¹² Toen het dag was geworden, vormden enige Joden een complot, en bezwoeren onder ede, te eten noch te drinken, eer ze Paulus hadden gedood. ¹³ Het waren er meer dan veertig, die deze samenzwering hadden gesmeed. ¹⁴ Ze gingen nu tot de opperpriesters en oudsten, en zeiden: We hebben onder ede gezworen, niets te gebruiken, eer we Paulus hebben gedood. ¹⁵ Richt dus tezamen met de Hoge Raad het verzoek tot den hoofdman, dat hij hem opnieuw voor u laat brengen, onder voorwendsel, dat gij zijn zaak nauwkeurig wilt onderzoeken. Wij staan klaar, hem te doden, eer hij bij u is. ¹⁶ Maar de zoon van Paulus' zuster had van de aanslag gehoord; hij kwam de burcht binnengelopen, en deelde het aan Paulus mee. ¹⁷ Paulus riep een der honderdmannen, en zei: Breng dien jongeman naar den hoofdman; want hij heeft hem iets mede te delen. ¹⁸ Deze nam hem mee, bracht hem bij den hoofdman, en sprak: De gevangene Paulus heeft me laten roepen, en me verzocht, dien jongeman bij u te brengen, omdat hij u iets te zeggen heeft. ¹⁹ De hoofdman vatte hem bij de hand, nam hem terzijde, en vroeg hem: Wat hebt ge mij te vertellen? ²⁰ Hij zeide: De Joden hebben afgesproken, u te verzoeken, om Paulus morgen voor de Hoge Raad te brengen, onder voorwendsel, dat ze zijn zaak nauwkeuriger willen onderzoeken. ²¹ Geloof ze niet. Want meer dan veertig mannen hebben tegen hem een aanslag beraamd, en hebben onder ede gezworen, niet te eten of te drinken, eer ze hem hebben gedood; nu staan ze gereed, en wachten uw beslissing af. ²² De hoofdman liet den jongeman heengaan, maar legde hem op, aan niemand te zeggen, dat hij hem dit had verteld. ²³ Toen riep hij twee honderdmannen, en zeide tot hen: Houdt tweehonderd soldaten, zeventig ruiters en tweehonderd lansdragers gereed, om tegen het derde uur van de nacht naar Cesarea te vertrekken. ²⁴ Laat ze ook voor lastdieren zorgen, om daarop Paulus veilig naar den landvoogd Felix te brengen. ²⁵ Want de overste was bang dat de Joden hem zouden oplichten en doden, en dat hij dan zelf beschuldigd zou worden, met geld te zijn omgekocht.) ²⁶ Hij schreef een brief van de volgende inhoud: Claudius Lúsius aan den edelen landvoogd Felix, heil! ²⁷ Toen deze man door de Joden gegrepen en bijna vermoord was, ben ik met het krijgsvolk tussenbeide gekomen en heb hem ontzet, omdat ik gehoord had, dat hij Romein was. ²⁸ Daar ik wilde weten, waarvan ze hem beschuldigden, heb ik hem voor de Hoge Raad gebracht. ²⁹ Daar bevond ik, dat hij beschuldigd werd om twistvragen hunner Wet, maar dat hem niets werd ten laste gelegd, waarop doodstraf of gevangenis staat. ³⁰ Daar men mij echter berichtte, dat er een aanslag tegen hem werd beraamd, heb ik hem aanstonds naar u gezonden, en tegelijk zijn beschuldigers doen weten, dat ze hun aanklacht tegen hem bij u moeten indienen. Vaarwel. ³¹ Volgens ontvangen bevel voerden de soldaten 's nachts Paulus weg, en brachten hem naar Antipatris. ³² De volgende dag lieten ze de ruiters met hem verder trekken, en keerden zelf terug naar de burcht. ³³ Na aankomst te Cesarea

overhandigde men de brief aan den landvoogd, en stelde ook Paulus te zijner beschikking. ³⁴ Hij las de brief, en vroeg, uit welke provincie hij was. Toen hij vernam, dat hij van Cilicië was, ³⁵ zeide hij hem: Ik zal u in verhoor nemen, zodra ook uw beschuldigers zijn aangekomen. En hij gaf bevel, hem in het rechthuis van Herodes gevangen te houden.

24

¹ Vijf dagen later kwam de de hogepriester Ananias met enige oudsten, vergezeld van een advocaat, Tertullus genaamd, om Paulus bij den landvoogd aan te klagen. ² Toen deze vóórgeroepen was, begon Tertullus zijn aanklacht in deze vorm: Dat wij, dank zij u, volkomen vrede genieten, en dat door uw beleid veel verbeteringen voor dit volk tot stand zijn gekomen, ³ dat, edele Felix, erkennen we met grote dankbaarheid altijd en overal. ⁴ Maar om u niet te lang op te houden, bid ik u, met uw gewone welwillendheid een ogenblik naar ons te luisteren. ⁵ We hebben namelijk bevonden, dat deze man een pest is; dat hij onrust stookt onder de Joden van heel de wereld; dat hij een voorman van de sekte der Nazareërs is; ⁶ en dat hij zelfs heeft getracht, de tempel te ontwijden. We hebben hem dus gegrepen, en wilden hem oordelen naar onze Wet. ⁷ Maar de hoofdman Lúsius is tussenbeide gekomen, heeft hem met groot geweld aan onze handen ontrukkt, ⁸ en zijn aanklagers gelast, voor u te verschijnen. Zo ge hem er naar vraagt, kunt ge zelf alles van hem te weten komen, waarvan wij dezen hier beschuldigen. ⁹ De Joden vielen hem bij, en verzekerden, dat het inderdaad zó was. ¹⁰ Op een wenk van den landvoogd, dat Paulus mocht spreken, antwoordde hij aldus Daar ik weet, dat gij sedert vele jaren rechter zijt over dit volk, ga ik welgemoed mij verantwoorden. ¹¹ Ge kunt u vergewissen, dat het niet meer dan twaalf dagen geleden is, dat ik naar Jerusalem ben gekomen, om te aanbidden. ¹² Ook heeft men mij met niemand zien redetwisten of een volksoploop zien verwekken, noch in de tempel, noch in de synagogen, ¹³ noch in de stad. Ook kunnen ze u niet bewijzen, waarvan ze mij nu beschuldigen. ¹⁴ Maar dit beken ik u wel: Ik dien den God onzer vaderen volgens de richting, die zij ketterij gelieven te noemen, ofschoon ik toch alles geloof, wat in de Wet en de Profeten geschreven staat. ¹⁵ Op God heb ik de hoop gebouwd, die ze zelf ook delen, dat er een verrijzenis zal zijn van rechtvaardigen en onrechtvaardigen. ¹⁶ En daarom doe ik mijn best, altijd een onbesmet geweten te hebben voor God en voor de mensen. ¹⁷ Welnu, na een afwezigheid van meerdere jaren keerde ik terug, om aalmoezen aan mijn volk te brengen, en om offers op te dragen. ¹⁸ Terwijl ik me hiertoe aan het reinigen was, vonden enige Joden uit Azië mij in de tempel; dus zonder volksoploop en zonder rumoer. ¹⁹ Die lieden dus hadden eigenlijk voor u moeten verschijnen, en mij in staat van beschuldiging stellen, zo ze iets tegen mij hadden in te brengen. ²⁰ Of laten zij hier eens zeggen, aan welk misdrijf ze mij schuldig hebben bevonden, toen ik voor de Hoge Raad ben verschenen; ²¹ of het moest gaan over dat éne woord, dat ik uitriep, toen ik in hun midden stond: Om de verrijzenis der doden sta ik thans voor u terecht. ²² Ofschoon Felix zeer goed bekend was met al wat deze richting betrof, verdaagde hij toch het proces, en zeide tot hen: Wanneer de overste

Lúsius hier is gekomen, zal ik uw zaak onderzoeken. ²³ Hij beval den honderdman, hem wel gevangen te houden, maar het hem niet moeilijk te maken, en niemand van zijn vrienden te beletten, hem te verzorgen. ²⁴ Enige dagen later lieten Felix en zijn vrouw Drusilla, die een jodin was, Paulus ontbieden, en hoorden hem over het geloof in Christus Jesus. ²⁵ Maar toen hij sprak van rechtvaardigheid, kuisheid en het toekomstig oordeel, werd Felix bang, en zeide: Ga nu maar heen; als ik tijd heb, zal ik u weer laten roepen. ²⁶ Hij hoopte meteen, dat Paulus hem geld zou geven; ook daarom ontbood hij hem vaak, en onderhield zich met hem. ²⁷ Maar na verloop van twee jaren kreeg Felix tot opvolger Pórcius Festus. En daar Felix de Joden aan zich wilde verplichten, liet hij Paulus in de gevangenis achter.

25

¹ Toen Festus in de provincie was aangekomen, ging hij drie dagen later van Cesarea naar Jerusalem. ² Daar kwamen de opperpriesters en de aanzienlijksten onder de Joden Paulus bij hem aanklagen, ³ en verzochten als gunst, dat hij hem naar Jerusalem zou laten ontbieden. Want ze wilden hem een hinderlaag leggen, om hem onderweg te vermoorden. ⁴ Festus antwoordde, dat Paulus te Cesarea in hechtenis bleef, maar dat hij zelf spoedig daarheen zou vertrekken. ⁵ Laat dan, zeide hij, de voornaamsten onder u met mij meegaan, en den man in staat van beschuldiging stellen, zo hij enig misdrijf begaan heeft. ⁶ Nadat hij niet langer dan acht of tien dagen onder hen had vertoefd, keerde hij naar Cesarea terug. De volgende dag hield hij rechtszitting, en gaf bevel, Paulus voor te brengen. ⁷ Toen hij verschenen was, plaatsten de Joden, die uit Jerusalem waren gekomen, zich om hem heen, en brachten vele en zware beschuldigingen tegen hem in, die ze echter niet konden bewijzen; ⁸ terwijl Paulus in zijn verdediging aantoonde, dat hij noch tegen de wet van de Joden, noch tegen de tempel, noch tegen den keizer iets had misdreven. ⁹ Daar Festus echter de Joden aan zich wilde verplichten, antwoordde hij Paulus, en sprak: Wilt ge naar Jerusalem gaan, en daar in mijn bijzijn over dit alles terecht staan? ¹⁰ Maar Paulus zeide: Ik sta voor de rechterstoel van Caesar daar moet ik geoordeeld worden. Tegen de Joden heb ik niets misdreven, zoals ook gij heel goed weet. ¹¹ Zo ik schuldig ben en iets heb misdreven, waarop de doodstraf staat, dan weiger ik niet te sterven. Maar zo er niets staande blijft van al de beschuldigingen, die ze tegen mij inbrengen, dan heeft niemand het recht, mij aan hen uit te leveren, om hun te gelieven. Ik beroep me op Caesar. ¹² Toen antwoordde Festus in overleg met zijn Raad: Op Caesar hebt ge u beroepen, tot Caesar zult ge gaan. ¹³ Enige dagen later kwamen koning Agrippa en Bernike naar Cesarea, om Festus hun opwachting te maken. ¹⁴ En daar ze er langere tijd vertoefden, legde Festus den koning de zaak van Paulus voor, en sprak: Hier is een man, dien Felix gevangen heeft achtergelaten, ¹⁵ en tegen wien de opperpriesters en de oudsten der Joden tijdens mijn verblijf te Jerusalem beschuldigingen hebben ingebracht, en wiens veroordeling ze hebben geëist. ¹⁶ Ik heb hun geantwoord, dat de Romeinen niet gewoon zijn, iemand uit te leveren, voordat de beschuldigde zijn

aanklagers vóór zich gezien heeft, en gelegenheid heeft gehad, zich tegen de aanklacht te verdedigen. ¹⁷ Ze zijn dus met mij meegekomen, en zonder uitstel heb ik reeds de volgende dag zitting gehouden, en den man laten voorbrengen. ¹⁸ Maar zijn aanklagers, die hem omringden, brachten geen enkele beschuldiging in, waarin ik een misdaad kon zien; ¹⁹ doch ze twistten met hem over enige punten van hun eigen geloof, en over een zekeren Jesus, die gestorven is, en van wien Paulus beweert, dat Hij leeft. ²⁰ Daar ik met dergelijke twistvragen verlegen zat, vroeg ik hem, of hij naar Jerusalem wilde gaan, en daar over dit alles te recht wilde staan. ²¹ Maar Paulus ging in hoger beroep, en eiste voor de rechtbank van Augustus te worden gebracht. Ik heb dus bevolen, hem in hechtenis te houden, totdat ik hem naar Caesar zal zenden. ²² Agrippa zeide tot Festus: Ik zou ook zelf dien man wel eens willen horen. Morgen, antwoordde hij, zult ge hem horen. ²³ De volgende dag kwam dan Agrippa en Bernike met grote praal, en in begeleiding van de krijgsoversten en van de aanzienlijkste mannen der stad, de gehoorzaal binnen, en werd op Festus' bevel ook Paulus binnengebracht. ²⁴ En Festus sprak: Koning Agrippa, en gij allen, die hier tegenwoordig zijt: gij ziet hier den man, over wien het ganse volk der Joden zich bij mij is komen beklagen, te Jerusalem en hier, en luid heeft geschreeuwd, dat hij niet langer mocht leven. ²⁵ Maar ik heb bevonden, dat hij niets heeft bedreven, dat de doodstraf verdient. Daar hij zich echter op Caesar heeft beroepen, heb ik besloten, hem op te zenden. ²⁶ Maar nu weet ik eigenlijk niets bepaalds over hem aan den heer te berichten. Daarom heb ik hem voor u allen gebracht, en vooral voor u, koning Agrippa, om na afloop van het verhoor te weten, wat ik schrijven moet. ²⁷ Want het lijkt me onzinnig, een gevangene op te zenden, en niet op te geven, waarvan hij beschuldigd wordt.

26

¹ Nu sprak Agrippa tot Paulus: Ge hebt verlof, u te verdedigen. Toen strekte Paulus zijn hand uit, en sprak te zijner verdediging: ² Ik acht me gelukkig, koning Agrippa, dat ik heden in de gelegenheid ben, mij voor u te rechtvaardigen op alle punten, waarvan ik door de Joden beticht word; ³ en dit des te meer, omdat gij alle gebruiken en strijdfragen der Joden kent. Daarom bid ik u, mij geduldig aan te horen. ⁴ Wat mijn vroeger leven betreft, dat is aan alle Joden bekend, daar ik het van jongsaf aan onder mijn volk te Jerusalem heb doorgebracht. ⁵ Ze weten, als ze het maar willen getuigen, dat ik van de aanvang af naar de strengste richting van onze godsdienst als farizeër heb geleefd. ⁶ En thans sta ik terecht om de verwachting van de Belofte, die God aan onze vaders deed, ⁷ en wier vervulling onze twaalf stammen vol hoop tegemoet blijven zien, door God dag en nacht met ijver te dienen. Om die verwachting, o koning, word ik door de Joden beschuldigd. ⁸ Wat ongelovigs vindt gij er in, dat God doden doet verrijzen? ⁹ Om op mijzelf terug te komen: ik meende dus, dat het mijn plicht was, zeer vijandig op te treden tegen de naam van Jesus van Názaret. ¹⁰ Dat heb ik dan ook te Jerusalem gedaan. Door de opperpriesters gemachtigd, heb ik een groot aantal heiligen in de gevangenis geworpen; en als ze ter dood werden gebracht, stemde ik er voor. ¹¹ In alle synagogen heb

ik ze vaak gekastijd, en ze tot godslastering trachten te dwingen. Mijn woede kende geen grenzen; ik heb ze vervolgd tot in de steden van het buitenland. ¹² Met dat doel reisde ik naar Damascus met volmacht en opdracht van de opperpriesters. ¹³ Nog was ik op weg, toen ik, o koning, op klaarlichte dag een licht uit de hemel, dat de glans van de zon overtrof, om mij en mijn gezellen zag bliksemen. ¹⁴ We vielen allen neer op de grond, en ik hoorde een stem, die in het hebreuws tot mij sprak: "Saul, Saul, waarom vervolgt ge Mij? Het valt u hard, terug te slaan tegen de prikkel". ¹⁵ Ik antwoordde: "Wie zijt Gij, Heer"? En de Heer sprak: Ik ben Jesus, dien ge vervolgt. ¹⁶ Maar richt u op, en sta op uw voeten. Want hiertoe ben Ik u verschenen, om u aan te stellen tot dienaar en getuige van wat ge gezien hebt, en van wat Ik u zal laten zien. ¹⁷ Ik heb u afgezonderd van het volk en van de heidenen. Ik zend u tot hen, ¹⁸ om hun ogen te openen, hen van de duisternis tot het licht te bekeren, en van de macht van den satan tot God; opdat ze, door in Mij te geloven, vergiffenis der zonden bekomen, en een erfdeel te midden der heiligen. ¹⁹ Daarom, koning Agrippa, ben ik nooit ongehoorzaam geweest aan dit hemels visioen. ²⁰ Maar ik heb gepreekt eerst aan de Joden van Damascus en van Jerusalem en van heel het joodse land, later ook aan de heidenen, dat ze zich zouden bekeren en zich wenden tot God, door waardige werken van boete te doen. ²¹ En daarom hebben de Joden mij in de tempel gegrepen, en getracht mij te doden. ²² Maar door Gods bijstand geholpen, houd ik stand tot op deze dag toe, en leg ik getuigenis af voor klein en groot. Maar ik leer niets anders, dan wat de profeten en Moses hebben voorspeld: ²³ dat de Christus moest lijden, en als de eerste uit de opstanding der doden, het licht zou brengen aan het volk en de heidenen. ²⁴ Terwijl hij zich zó aan het verdedigen was, viel Festus uit: Ge raaskalt Paulus; uw grote geleerdheid maakt u waanzinnig. ²⁵ Maar Paulus sprak: Ik ben niet waanzinnig, edele Festus, maar ik spreek woorden van waarheid en wijsheid. ²⁶ Want de koning weet van al die dingen, en ik spreek er hem dus vrijmoedig over. Ik ben er zeker van, dat niets daarvan hem onbekend is gebleven; want het is niet in een uithoek gebeurd. ²⁷ Geloofst ge aan de profeten, koning Agrippa? Ik weet, dat ge er aan gelooft. ²⁸ Agrippa zeide tot Paulus: Ge zoudt me haast overhalen, christen te worden. ²⁹ En Paulus weer: Ik zou tot God willen bidden, dat nu of later gij niet alleen, maar allen, die mij heden aanhoren, mogen worden juist zoals ik, uitgezonderd deze boeien. ³⁰ Nu stonden de koning, de landvoogd, Bernike, en allen die bij hen hadden gezeten, op, ³¹ en zeiden bij het heengaan onder elkander: Deze man heeft niets gedaan, wat dood of boeien verdient. ³² En Agrippa zeide tot Festus: Deze man had vrijgelaten kunnen worden, zo hij zich niet had beroepen op Caesar.

27

¹ Toen tot onze afvaart naar Italië besloten was, werd Paulus met enige andere gevangenen aan een honderdman van de keizerlijke legerafdeling toevertrouwd; zijn naam was Júlíus. ² We gingen aan boord van een adramutteens schip, dat de kustplaatsen van Azië zou aandoen; en we lichtten het anker, toen ook de Macedóniër

Aristarchus van Tessalonika zich bij ons had gevoegd. ³ De volgende dag gingen we te Sidon aan land, en Július, die Paulus heel welwillend bejegende, stond hem toe, zijn vrienden te bezoeken, en zich door hen te laten verzorgen. ⁴ Toen we vandaar vertrokken waren, zeilden we langs Cyprus heen, omdat de wind ons tegen was. ⁵ We staken de zee langs Cilicië en Pamfúlië over, en kwamen te Mura in Lúkië aan. ⁶ Hier vond de honderdman een alexandrijns schip, dat naar Italië zeilde, en waarop hij ons overbracht. ⁷ Na veel dagen langzaam varen kwamen we met moeite op de hoogte van Knidus; en daar de wind ongunstig bleef, stevenden we langs Kreta heen ter hoogte van Salmone, ⁸ zeilden met moeite langs de kusten, en kwamen aan een plaats, Goede Havens genaamd, in de nabijheid van de stad Lasea. ⁹ Daar er intussen veel tijd was verlopen, en de scheepvaart reeds onveilig werd, nu ook de vastentijd al voorbij was, waarschuwde Paulus hen, ¹⁰ en sprak: Mannen, ik voorzie, dat de vaart zal geschieden met gevaar en grote schade, niet alleen voor de lading en het schip, maar ook voor ons leven. ¹¹ Maar de honderdman had meer vertrouwen op den stuurman en den schipper, dan op het zeggen van Paulus. ¹² En daar de haven ook niet goed was gelegen, om er te overwinteren, vonden de meesten het beter, van daar weg te varen, om zo mogelijk Fenix te bereiken, een haven van Kreta, die naar het zuid- en noordwesten uitziet, en daar te overwinteren. ¹³ Toen er nu een zachte zuidenwind opstak, meenden ze hun plan te kunnen volbrengen; ze lichtten het anker, en zeilden de kust van Kreta langs. ¹⁴ Maar al heel spoedig sloeg over het eiland een hevige stormwind neer, die Eurákulon wordt genoemd. ¹⁵ Met geweld werd het vaartuig meegesleurd, en kon geen koers meer houden we gaven het op, en lieten ons drijven. ¹⁶ Onder beschutting van een klein eiland, Klauda genaamd, slaagden we er met moeite in, de sloep meester te worden, ¹⁷ en op te halen; men legde de noodkabels aan, en sloeg ze om het schip uit vrees op de Surtis te stoten, haalde men het takelwerk neer, en zwalkte zó hulpeloos rond. ¹⁸ Geweldig bleef de storm ons beuken. De volgende dag wierp men de lading in zee, ¹⁹ en de derde dag uit eigen beweging ook het scheepstuig overboord. ²⁰ Meerdere dagen was er zon noch sterren te zien; en zo hevig woedde de storm, dat ons alle hoop op redding ontzonk. ²¹ Toen men reeds lang niet meer had gegeten, ging Paulus in hun midden staan, en sprak: Mannen, men had naar mij moeten luisteren, en niet van Kreta moeten vertrekken, en dit gevaar en deze schade moeten voorkomen. ²² Maar nu raad ik u aan, goede moed te houden; niemand van u zal het leven verliezen, alleen het schip gaat verloren. ²³ Want deze nacht verscheen mij een engel van den God, wien ik toebehoor en dien ik aanbid, ²⁴ en hij sprak tot mij: “Vrees niet, Paulus; ge moet voor Caesar verschijnen; daarom behoudt God om u allen, die met u op het schip zijn”. ²⁵ Mannen, houdt dus goede moed; want dit vrouwen heb ik op God, dat het gebeuren zal, zoals mij gezegd is. ²⁶ Maar we moeten schipbreuk lijden, ergens op een eiland. ²⁷ In de veertiende nacht, dat we rondzwalkten in de Adriatische Zee, meende het scheepsvolk tegen middernacht te bespeuren, dat men land begon te naderen. ²⁸ Ze wierpen het dieplood uit, en peilden twintig vadem; wat verder wierpen ze het opnieuw, en peilden er vijftien. ²⁹ Uit vrees, dat we

ergens op klippen zouden stoten, wierpen ze van de achtersteven vier ankers uit, en wachtten in spanning de dageraad af. ³⁰ Maar toen het scheepsvolk van het schip wilde vluchten, en de sloep in zee liet onder voorwendsel, ook van de voorsteven ankers te willen uitbrengen, ³¹ zei Paulus tot den honderdman en tot de soldaten: Als zij niet op het schip blijven, dan is er voor u geen redding. ³² Toen kapten de soldaten de touwen van de sloep, en lieten haar in zee vallen. ³³ Tegen het aanbreken van de dag spoorde Paulus allen aan, iets te gebruiken, en sprak: Het is vandaag de veertiende dag, dat gij in gespannen verwachting zit, zonder te eten of iets te gebruiken. ³⁴ Daarom raad ik u aan, wat voedsel te nemen; want dat is nodig voor uw behoud. Neen, geen haar van uw hoofd zal verloren gaan, van niemand van u. ³⁵ Toen hij dit had gezegd, nam hij brood, dankte God in het bijzijn van allen, brak het, en begon te eten. ³⁶ Nu schepten allen moed, en ook zij begonnen te eten. ³⁷ Allen tezamen waren ze met twee honderd zes en zeventig mensen aan boord. ³⁸ Nadat ze waren verzadigd, wierpen ze de voorraad in zee, om het schip te ontlasten. ³⁹ Toen het dag was geworden, herkenden ze het land wel niet, maar bespeurden ze toch een bocht met een strand, en besloten, zo mogelijk daar het schip te doen stranden. ⁴⁰ Ze kapten de ankers, en wierpen die in zee; tegelijk maakten ze de banden der stuurriemen los, hesen de fok voor de wind, en hielden aan op het strand. ⁴¹ Maar ze stieten op een landtong, en leden er schipbreuk; de voorsteven raakte vast en bleef onbeweeglijk, doch de achtersteven sloeg door de branding uiteen. ⁴² Nu wilden de soldaten de gevangenen doden, opdat er niemand zou wegzwemmen en ontsnappen. ⁴³ Maar de honderdman, die Paulus wilde redden, belette hun plan. Hij beval, dat allen, die konden zwemmen, het eerst overboord zouden springen, en aan land zouden trachten te komen; ⁴⁴ na hen de overigen op planken en op de wrakken van het schip. En zó kwamen allen behouden aan land.

28

¹ Toen we gered waren, vernamen we, dat het eiland Malta heette. De eilandbewoners bewezen ons een buitengewone menslievendheid; ² want ze namen ons allen op, en staken een vuur aan, omdat het regende en koud was. ³ Terwijl Paulus een hoop dor hout bijeenraapte en op het vuur wierp, schoot er door de hitte een adder uit, en beet zich vast aan zijn hand. ⁴ Toen de inlanders het dier aan zijn hand zagen hangen, zeiden ze tot elkander: Die man is zeker een moordenaar; want zelfs na zijn redding uit zee, laat de Gerechtigheid hem niet in leven. ⁵ Maar hij schudde het dier van zich af in het vuur, en ondervond er hoegenaamd geen letsel van. ⁶ Zij verwachtten, dat hij zou opzwellen of plotseling dood zou vallen; maar toen ze na lang wachten zagen, dat hem niets deerde, kwamen ze tot andere gedachten, en zeiden, dat hij een god was. ⁷ In de nabijheid was een landgoed gelegen, dat aan den bevelhebber van het eiland behoorde, die Públius heette. Deze nam ons welwillend op, en verleende ons gastvrijheid, drie dagen lang. ⁸ Juist lag toen de vader van Públius met koorts en buikloop te bed. Paulus ging naar hem toe, sprak een gebed, legde hem de handen op, en genas hem. ⁹ Nu kwamen ook de overige

zieken van het eiland, en werden genezen. ¹⁰ Ze bewezen ons grote eer, en bij onze afvaart voorzagen ze ons van alles wat we behoefden. ¹¹ Drie maanden later gingen we aan boord van een alexandrijns schip, dat op het eiland overwinterd had, en de Dioskuren als kenteken droeg. ¹² We gingen te Syracuse aan wal, en bleven er drie dagen lang. ¹³ Vandaar zetten we koers langs de kust, en kwamen te Régium aan. 's Anderendaags kregen we zuidenwind, en een dag later bereikten we Putéoli. ¹⁴ Hier troffen we broeders aan, die ons verzochten, zeven dagen bij hen te blijven. Zo trokken we naar Rome op. ¹⁵ Ook vandaar kwamen de broeders, die van ons hadden gehoord, ons tegemoet tot Appii Forum en Tres Tabernae. Toen Paulus hen zag, dankte hij God en vatte moed. ¹⁶ Toen we te Rome waren gekomen, werd aan Paulus toegestaan, een eigen woning te betrekken, met den soldaat, die hem moest bewaken. ¹⁷ Drie dagen later liet hij de voornaamsten der Joden ontbieden; en toen ze bijeen waren, sprak hij hen toe: Mannen broeders, ofschoon ik niets heb misdaan tegen het volk of tegen de gewoonten der vaders, ben ik toch in Jerusalem gevangen genomen, en in de handen der Romeinen overgeleverd. ¹⁸ Die hebben me dan ook verhoord, en wilden me in vrijheid stellen, omdat ik niets had misdreven, waar de doodstraf op staat. ¹⁹ Maar omdat de Joden zich bleven verzetten, was ik genoodzaakt, mij op Caesar te beroepen; dus volstrekt niet, omdat ik mijn volk van iets wil beschuldigen. ²⁰ Ziedaar, waarom ik u heb ontboden, om u te zien, en te zeggen: Waarachtig, het is om Israëls Verwachting, dat ik deze keten draag. ²¹ Ze zeiden tot hem: Wij hebben over u geen brieven uit Judea ontvangen; ook is er geen van de broeders gekomen, die iets verkeerd over u heeft bericht of gezegd. ²² We achten het dus billijk, van u te vernemen, wat uw denkbeelden zijn. Want van die sekte is ons slechts bekend, dat ze overal tegenspraak ontmoet. ²³ Ze bepaalden hem dus een dag, en kwamen toen in grote getale bijeen in zijn woning. En van, s morgens vroeg tot 's avonds laat gaf hij hun uitleg, getuigde hun van het koninkrijk Gods, en leverde hun het bewijs over Jesus uit de Wet van Moses en uit de Profeten. ²⁴ Sommigen geloofden wat hij zeide, anderen echter geloofden het niet. ²⁵ Onder elkander onenig gingen ze uiteen. Toen sprak Paulus dit éne woord: Terecht heeft de Heilige Geest door den profeet Isaias tot onze vaders gesproken. ²⁶ Ga tot dit volk en zeg: Met de oren zult ge horen, en niet verstaan; En scherp zult ge zien, en niet inzien. ²⁷ Want verstokt is het hart van dit volk, En hun oren zijn hardhorig, En hun ogen gesloten; Opdat ze niet zouden zien met de ogen, En horen met de oren, En verstaan met het hart; Opdat zij zich niet zouden bekeren, En Ik hen zou genezen. ²⁸ Weet dan, dat dit heil van God tot de heidenen is gezonden; zij zullen luisteren. ²⁹ En terwijl hij dit zeide, gingen de Joden heen, en twistten heftig onder elkander. ³⁰ Hij bleef twee volle jaren in het huis, dat hij gehuurd had, en ontving er allen, die hem bezochten. ³¹ Hij preekte het koninkrijk Gods, en leerde over den Heer Jesus Christus in alle vrijmoedigheid en ongehinderd.

De brief aan de Romeinen

¹ Paulus, dienaar van Christus Jesus, geroepen als apostel en bestemd voor het Evangelie van God, ² dat Deze tevoren door zijn profeten in de heilige Schriften had aangekondigd ³ over zijn Zoon: -die naar het Vlees uit Davids zaad is gesproten, ⁴ en naar den Geest van Heiligheid als Zoon van God in kracht is gesteld door zijn opstanding uit de doden: -over Jesus Christus, onzen Heer. ⁵ Door Hem hebben we genade ontvangen en het apostolaat onder alle volken, om ze te onderwerpen aan het geloof ter ere van zijn Naam; ⁶ ook gijzelf behoort daartoe, als door Jesus Christus geroepen. ⁷ Aan allen, die te Rome vertoeven, die door God worden bemind en als heiligen zijn geroepen: Genade en vrede zij u van God onzen Vader en van den Heer Jesus Christus. ⁸ Allereerst breng ik door Jesus Christus dank aan mijn God voor u allen, omdat in heel de wereld uw geloof wordt geroemd. ⁹ God toch, dien ik met mijn geest dien, door het Evangelie van zijn Zoon te verkondigen, Hij is mijn getuige, dat ik zonder ophouden aan u denk, ¹⁰ en steeds in mijn gebeden vraag, om door Gods wil eindelijk eens een gelegenheid te vinden, u te bezoeken. ¹¹ Want ik verlang u te zien, om tot uw stichting een of andere geestelijke gave u mede te delen; ¹² of liever nog: om in uw midden tezamen de troost te genieten van ons beider geloof, het uwe zowel als het mijne. ¹³ Broeders, ik wil u niet onkundig laten, dat ik meermalen het voornemen gemaakt heb, maar tot nu toe verhinderd werd, u te bezoeken, om ook onder u wat vruchten te plukken, zoals onder andere volken. ¹⁴ Ik heb verplichting tegenover Grieken en Barbaren, geleerden en eenvoudigen; ¹⁵ vandaar het verlangen mijnerzijds, om ook u in Rome het Evangelie te verkondigen. ¹⁶ Voor het Evangelie toch schaam ik me niet. Immers het is een goddelijke kracht ter zaligheid voor iedereen, die gelooft; eerst voor den Jood en dan voor den Griek. ¹⁷ Want in het Evangelie openbaart zich de gerechtigheid Gods, verkregen door een steeds groeiend geloof; zoals geschreven staat: "Wie rechtvaardig is door het geloof, hij zal leven". ¹⁸ Inderdaad, Gods toorn daalt neer uit de hemel over al de goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, die de waarheid geweld aandoen door ongerechtigheid. ¹⁹ Immers, wat men weten kan over God, kan ook door hèn worden gekend; God toch heeft het hun duidelijk gemaakt. ²⁰ Want zijn onzichtbaar Wezen, zijn eeuwige Macht en zijn Godheid zijn van de schepping der wereld af bij enig nadenken uit het geschapene duidelijk te kennen. Te verontschuldigen zijn ze dus niet. ²¹ Want ofschoon ze God hebben gekend, hebben ze Hem niet als God geëerd of gedankt; maar hun bespiegelingen zijn uitgelopen op niets, en hun onverstandig hart werd verduisterd. ²² Ze noemden zich wijs, en werden dwaas; ²³ de glorie van den onsterflijken God hebben ze vervuild voor een beeld, dat lijkt op een sterflijken mens, op vogels, op viervoetige en kruipende beesten. ²⁴ Daarom heeft God naar de lusten van hun hart hen prijsgegeven aan onreinheid, zodat ze hun eigen lichaam onteren. ²⁵ Ze hebben de waarheid

van God tegen de leugen geruild, en liever het schepsel geëerd en gediend dan den Schepper, die geprezen moet worden in eeuwigheid. Amen! ²⁶ En daarom heeft God hen overgelaten aan onterende driften. Hun vrouwen hebben de natuurlijke omgang met de tegennatuurlijke verwisseld; ²⁷ en ook de mannen hebben de natuurlijke omgang met de vrouw laten varen, zijn in lust voor elkander ontvlamd, en mannen plegen ontucht met mannen. Zó hebben ze in zichzelf het verdiende loon voor hun afdwaling ontvangen. ²⁸ En daar ze de kennis van God hebben versmaad, heeft God hen overgeleverd aan hun smadelijke instinkten, zodat ze doen, wat niet past: ²⁹ vol zijn ze van allerlei ongerechtigheid, boosheid, hebzucht en slechtheid; vol van afgunst, moordlust, twist, bedrog en gemeenheid; lasteraars zijn het, ³⁰ kwaadsprekers, godvergeten, onbeschaamd, verwaand, grootsprekers en zinnend op kwaad; ongehoorzaam zijn ze aan hun ouders, ³¹ onbezonnen, onbetrouwbaar, harteloos en onmeedogend. ³² En terwijl ze weten, dat God heeft verordend, dat wie dergelijke dingen doet, de dood verdient, bedrijven zij ze niet alleen, maar schenken hun bijval aan hen, die ze doen.

2

¹ Maar dan zijt ook gij niet te verontschuldigen, gij mens, die oordelen durft, wie ge ook zijt. Want, waarin ge een ander oordeelt, veroordeelt ge uzelf; gij rechter. ge doet juist hetzelfde. ² Welnu, we weten, dat Gods oordeel onpartijdig allen treft, die dergelijke dingen doen. ³ En meent ge dan, dat ge zelf Gods oordeel ontgaan zult, gij mens, die een oordeel velt over anderen, die dergelijke daden bedrijven, maar die juist hetzelfde doet? ⁴ Of begrijpt ge de rijkdom van zijn goedheid, geduld en lankmoedigheid verkeerd, en beseft ge niet, dat Gods goedheid u aanspoort tot boete? ⁵ Maar dan stapelt ge door uw verstoktheid en door uw onboetvaardig hart toorn op voor uzelf tegen de Dag van de toorn en van de komst van het rechtvaardig oordeel Gods. ⁶ Hij zal ieder naar zijn werken vergelden: ⁷ Het eeuwig leven aan hen, die door volharding in het goede, naar glorie en eer en onsterfelijkheid streven; ⁸ maar toorn en gramschap aan hen, die door hun partijzucht ongehoorzaam zijn aan de waarheid en luisteren naar de ongerechtigheid. ⁹ Kommer en angst naar de ziel voor iederen mens, die het kwade verricht, eerst voor den Jood en dan voor den Griek; ¹⁰ glorie, eer en vrede voor ieder, die het goede verricht, eerst voor den Jood, en dan voor den Griek. ¹¹ Want bij God is geen aanzien des persoons. ¹² Immers, wie buiten de Wet heeft gezondigd, zal ook verloren gaan buiten de Wet; en wie gezondigd heeft onder de Wet, zal worden geoordeeld volgens de Wet. ¹³ Want niet zij, die de Wet horen, zijn rechtvaardig voor God; maar zij, die de Wet volbrengen, zullen gerechtvaardigd worden. ¹⁴ Welnu, wanneer de heidenen, die de Wet niet bezitten, natuurlijkerwijze de voorschriften der Wet onderhouden, dan zijn ze zonder de Wet zichzelf tot wet. ¹⁵ Ze tonen dan, dat de voorschriften der Wet in hun hart staan geschreven, en hun geweten legt dezelfde getuigenis af; zo ook hun gedachten, die beurtelings hen zullen aanklagen of vrijpleiten ¹⁶ op de Dag, dat God de verborgen daden der mensen door

Christus Jesus zal oordelen, naar mijn Evangelie ¹⁷ Maar gij, zo ge u Jood noemt, zo ge steunt op de Wet en u op God beroemt, ¹⁸ zo ge zijn wil kent, en onderricht door de Wet, het goed van het kwaad onderscheidt, ¹⁹ zo ge de overtuiging bezit, dat ge een leidsman zijt voor de blinden, een licht voor wie in het duister zijn, ²⁰ een opvoeder van onwetenden, een leermeester voor onmondigen, daar ge in de Wet de maatstaf bezit van kennis en waarheid: ²¹ onderwijst ge uzelf dan niet, terwijl ge anderen onderricht?. Gij die preekt, dat men niet stelen mag, ge steelt? ²² Gij die overspel verbiedt, ge zijt een overspelige? Gij die van de afgoden gruwet, ge plundert hun tempels? ²³ Gij die pocht op de Wet, ge onteert God door overtreding der Wet; ²⁴ want “door uw schuld wordt de naam van God onder de heidenen gelasterd,” zoals er geschreven staat. ²⁵ Zeker, de besnijdenis strekt tot nut, zo ge de Wet onderhoudt; maar zo ge de Wet overtreedt, dan staat uw besnijdenis met onbesnedenheid gelijk. ²⁶ Wanneer dus de onbesnedenen de voorschriften der Wet onderhoudt, zal dan zijn onbesnedenheid niet voor besnijdenis gelden? ²⁷ En zal dan de onbesnedenen, die in zijn natuurlijke staat is gebleven, maar toch de Wet onderhoudt, geen rechter worden over u, die trots letter en besnijdenis de Wet overtreedt? ²⁸ Immers niet hij is een Jood, die het uiterlijk is; en dit is geen besnijdenis, die uiterlijk geschiedt in het vlees; ²⁹ maar hij is een Jood, die het is in zijn binnenste; en dit is besnijdenis, die geschiedt in het hart, naar de geest en niet naar de letter; -zo iemand krijgt lof, niet van de mensen, maar van God.

3

¹ Wat heeft de Jood dan nog vóór, of wat nut heeft de besnijdenis dan? -Heel veel onder ieder opzicht! ² En wel op de allereerste plaats: hem zijn de Beloften van God toevertrouwd. ³ Maar wat zou dat nu? Wanneer er sommigen ontrouw zijn geweest, zou dan hun ontrouw de trouw van God soms te niet doen? ⁴ Onmogelijk! Integendeel, het staat vast: God is betrouwbaar, maar iedere mens is een leugenaar, zoals er geschreven staat: “Opdat Gij in uw woorden gerecht zoudt blijken, En zegepralen, als men recht over U spreekt.” ⁵ Of wanneer onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid doet uitblinken, wat zullen we dan zeggen? Zou God, menselijkerwijze gesproken, dan niet onrechtvaardig zijn, als Hij zijn toorn ontketent? ⁶ Onmogelijk! Hoe zou God anders de wereld kunnen oordelen? ⁷ Of wanneer door mijn leugen Gods waarachtigheid nog scherper uitkomt tot zijn glorie, waarom zou ik dan nog als zondaar worden geoordeeld? ⁸ Zouden we dan niet liever het kwade gaan doen zoals sommigen ons lasterlijk aanwrijven, opdat het goede er uit volgt? Maar terecht wordt zo iets veroordeeld. ⁹ Wat dan? Zijn wij soms beter? -Volstrekt niet! Want we hebben Joden en Grieken toch vroeger beschuldigd, dat ze allen onder zonde gebukt gaan, ¹⁰ zoals er geschreven staat: “Er is geen rechtvaardige, zelfs niet één; ¹¹ Er is geen verstandige, niemand die God zoekt. ¹² Allen zijn afgedwaald, even bedorven, Er is niemand die goed doet, maar ook niet één. ¹³ Een open graf is hun keel, Ze plegen bedrog met hun tong; Achter hun lippen is adderengif, ¹⁴ Vol vloek en bitterheid is hun mond. ¹⁵ Vlug zijn hun voeten, om bloed te vergieten,

¹⁶ Vernieling en onheil zijn op hun wegen; ¹⁷ Maar de weg van de vrede kennen ze niet, ¹⁸ Geen vreze Gods staat hun voor ogen!” ¹⁹ Welnu, we weten, dat de Wet, bij al wat ze zegt, zich richt tot hen, die staan onder de Wet. Iedere mond is dus gestopt, en heel de wereld staat schuldig voor God! ²⁰ Door de voorschriften der Wet zal dus geen mens voor Hem gerechtvaardigd worden; wèl brengt de Wet de kennis der zonde. ²¹ Maar thans is, buiten de Wet om, de gerechtigheid Gods verschenen, waarvan de Wet en de profeten getuigenis hebben afgelegd. ²² Het is de gerechtigheid Gods, door het geloof in Jesus Christus, en voor allen die geloven. Neen, er bestaat geen onderscheid meer. ²³ Want allen hebben gezondigd, en zijn beroofd van de heerlijkheid Gods; ²⁴ om niet worden ze gerechtvaardigd door zijn genade uit kracht der verlossing door Christus Jesus. ²⁵ En God heeft Hem aangewezen als zoenoffer door het geloof in zijn Bloed, om zijn rechtvaardigheid te tonen bij het dulden van vroegere zonden ²⁶ uit de tijd van Gods lankmoedigheid; om ook zijn rechtvaardigheid te tonen in deze tijd, en Zelf rechtvaardig te zijn, als Hij hem rechtvaardigt, die in Jesus gelooft. ²⁷ Waar blijft dan de eigenroem? Hij is uitgesloten! Krachtens welke wet? Krachtens die van de werken? Neen, maar krachtens de wet van het geloof! ²⁸ We besluiten dus, dat de mens gerechtvaardigd wordt door het geloof zonder de werken der Wet. ²⁹ Of is God alléén voor de Joden en niet voor de heidenen? Zeer zeker ook voor de heidenen! ³⁰ Want het is dezelfde God, die de besnedenen rechtvaardig zal maken door het geloof, maar ook de onbesnedenen door het geloof. ³¹ Doen we door het geloof dan afbreuk aan de Wet? Volstrekt niet! Integendeel, we handhaven de Wet naar haar juiste aard.

4

¹ Hoe heeft dan, naar onze redenering, Abraham, onze Vader naar het vlees, de gerechtigheid verkregen? ² Wanneer Abraham gerechtvaardigd is op grond van zijn werken, dan inderdaad kan hij roemen. Maar hij kan dit niet tegenover God. ³ Want wat zegt de Schrift? “Abraham heeft in God geloofd, en dit werd hem als gerechtigheid toegerekend.” ⁴ Welnu, wanneer iemand werkt, dan wordt hem het loon niet toegerekend als gunst, maar volgens recht; ⁵ maar wanneer iemand niet werkt, doch in Hem gelooft, die den goddeloze rechtvaardig maakt, dan wordt zijn geloof hem als gerechtigheid toegerekend. ⁶ Zó ook prijst David den mens zalig, wien God gerechtigheid toerekent zonder werken: ⁷ “Gelukkig zij, wier ongerechtigheden zijn vergeven, En wier zonden zijn bedekt. ⁸ Gelukkig de mens, wien de Heer de zonde niet toerekent.” ⁹ Geldt nu deze zaligspreekende besnedenen of ook de onbesnedenen? We houden immers vol: “Aan Abraham werd het geloof als gerechtigheid toegerekend”. ¹⁰ In welke staat dan is het hem toegerekend; besneden of onbesneden? Niet toen hij besneden, maar toen hij onbesneden was; ¹¹ het teken der besnijdenis ontving hij slechts als bezegeling van de gerechtigheid door het geloof, die hij vóór de besnijdenis had ontvangen. Zó is hij de Vader geworden van allen, die geloven zonder besneden te zijn, opdat ook hùn de gerechtigheid zou worden toegerekend; ¹² maar ook de Vader van de besnedenen, die niet enkel

besneden zijn, doch ook het geloof navolgen, dat onze vader Abraham vóór zijn besnijdenis bezat. ¹³ Neen, niet ter wille van de Wet, maar terwille. van de gerechtigheid des geloofs is aan Abraham en zijn kroost de Belofte gedaan, dat hij de wereld zou erven. ¹⁴ Want wanneer zij erfgenamen waren geweest uit kracht van de Wet, dan was het geloof waardeloos en de Belofte zonder gevolg; ¹⁵ de Wet toch verwekt toorn, maar waar geen wet is, daar is ook geen overtreding. ¹⁶ Dus zijn ze het uit kracht van het geloof, opdat ze het zouden wezen uit genade, en opdat de Belofte aan heel het nageslacht verzekerd zou zijn: niet alleen aan hen, die uit de Wet, maar ook aan hen, die uit het geloof van Abraham stammen. Hij is ons aller Vader, ¹⁷ zoals geschreven staat: “Tot een vader van vele volken heb ik u gesteld,” juist omdat hij geloofde in God, die de doden ten leven verwekt en bij name noemt wat niet bestaat, als was het er reeds. ¹⁸ Hij heeft tegen alle hoop in toch geloofd, dat hij een vader van vele volken zou worden, zoals was gezegd: “Zo talrijk zal uw nakroost zijn”. ¹⁹ En zonder in het geloof te verflauwen, peinsde hij over zijn eigen uitgeleefd lichaam, hij was reeds ongeveer honderd jaar oud, -en over Sara’s dode schoot. ²⁰ Neen, hij heeft niet door ongelof aan Gods belofte getwijfeld, maar hij werd in zijn geloof nog versterkt, gaf eer aan God, ²¹ en bleef ten volle overtuigd, dat Deze machtig is, om te verwezenlijken, wat Hij beloofd heeft. ²² Dit werd hem dan ook tot gerechtigheid toegerekend. ²³ Maar het is niet om hem alleen, dat er geschreven staat: “het werd hem toegerekend,” ²⁴ doch ook terwille van ons, wien het toegerekend zal worden, zo we geloven in Hem, die Jesus uit de doden heeft opgewekt; onzen Heer, ²⁵ die overgeleverd werd om onze ongerechtigheden, en opgewekt om onze rechtvaardiging.

5

¹ Daar we dus door het geloof gerechtvaardigd zijn, zo laat ons de vrede bewaren met God door Jesus Christus, onzen Heer. ² Door Hem hebben we door het geloof toegang verkregen tot deze genade, waarin we vast zijn komen staan; door Hem ook roemen we in de hoop op de heerlijkheid Gods. ³ En hierin niet alleen, maar zelfs in de wederwaardigheden gaan we roemen, omdat we weten, dat wederwaardigheid geduld voortbrengt, ⁴ geduld beproefde deugd, beproefde deugd weer hoop. ⁵ Welnu, de hoop wordt niet beschaamd, omdat de liefde Gods is uitgestort in onze harten door den heiligen Geest, die ons geschonken is. ⁶ Want toen we nog zwak waren, is Christus op de gestelde tijd voor goddelozen gestorven. ⁷ Welnu, niet licht zal iemand zijn leven voor een rechtvaardige geven, al blijft het mogelijk, dat iemand het van zich verkrijgt, voor een goede te sterven. ⁸ Maar God bewijst zijn liefde voor ons, doordat Christus voor ons is gestorven, toen we nog zondaars waren. ⁹ Hoeveel te meer dus zullen we thans door Hem van de toorn worden gered, nu we gerechtvaardigd zijn door zijn Bloed. ¹⁰ Want zo we met God zijn verzoend door de Dood van zijn Zoon, toen we nog vijanden waren, hoeveel te meer zullen we gered worden door zijn Léven, nu we Hem zijn verzoend. ¹¹ En dit niet alleen; maar we roemen zelfs in God door onzen Heer Jesus Christus, door wien we thans de

verzoening hebben verworven. ¹² Zoals dan door één mens de zonde in de wereld is gekomen en door de zonde de dood, zo ook is de dood over alle mensen gekomen, omdat allen hebben gezondigd. ¹³ Zeker, tot aan de Wet was er zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet aangerekend, als er geen Wet bestaat. ¹⁴ En toch heeft de dood geheerst van Adam af tot Moses toe, zelfs over hen, die persoonlijk niet hadden gezondigd naar het voorbeeld der overtreding van Adam, die de voorafbeelding is van Hem, die komen moest. ¹⁵ Maar met de genadegave is het niet gesteld als met de val. Want al zijn door de val van één al die velen gestorven, veel overvloediger is de genade van God en de genadegift van den énen mens, Jesus Christus, over al die velen uitgestort. ¹⁶ Ook is het met de gift niet gesteld als met het vonnis over het zondigen van één. Want het vonnis leidde van één enkele overtreding tot verdoemenis, maar de genade van vele overtredingen tot rechtvaardiging. ¹⁷ En al heeft door de val van één de dood geheerst door dien éne, veel heerlijker zullen zij, die de overvloed der genade en de gave der gerechtigheid ontvangen, in het leven heersen door Eén, door Jesus Christus. ¹⁸ Zoals dus door de val van één over alle mensen verdoemenis is gekomen, zo komt ook door de gerechtigheid van Eén over alle mensen de rechtvaardiging ten leven. ¹⁹ Want zoals door de ongehoorzaamheid van één mens al die velen tot zondaars zijn geworden, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van Eén al die velen gerechtvaardigd worden. ²⁰ Toen kwam de Wet tussenbeide, om de overtreding nog talrijker te maken. Doch waar de zonde tot overvloed kwam, daar kwam de genade in rijker overvloed. ²¹ Dus, zoals de zonde heeft geheerst door de dood, zo zal ook de genade heersen door de gerechtigheid ten eeuwigen leven door Jesus Christus onzen Heer.

6

¹ Wat besluiten we hieruit? Moeten we in de zonde blijven, opdat de genade tot overvloed komt? ² Dat nooit! Hoe toch zouden we in zonde voort blijven leven, nu we allen aan haar zijn afgestorven? ³ Of weet gij niet, dat wij allen, die gedoopt zijn tot de gemeenschap met Christus Jesus, dat we gedoopt zijn tot de gemeenschap met zijn Dood? ⁴ In die gemeenschap met zijn Dood zijn we dus begraven met Hem door het Doopsel, opdat ook wij een nieuw leven zouden leiden, zoals Christus door de glorie van den Vader uit de doden is opgewekt. ⁵ Want wanneer wij met Hem zijn saamgegroeid door het beeld van zijn Dood, dan zullen we het ook wezen door dat van zijn Verrijzenis. ⁶ Dit weten we: onze oude mens is gekruisigd met Hem, opdat het zondige lichaam ten onder zou worden gebracht, en wij niet langer slaven der zonde zouden zijn; ⁷ want wie dood is, is vrij gemaakt van de zonde. ⁸ Welnu, zijn we met Christus gestorven, dan geloven we ook, dat we met Hem zullen leven. ⁹ We weten, dat Christus, opgewekt uit de doden, niet meer sterft, en dat de dood geen macht meer over Hem heeft; ¹⁰ want zijn sterven was een sterven voor de zonde ééns en voor al, maar zijn leven is een leven voor God. ¹¹ Zo ook moet gij u beschouwen als dood voor de zonde, maar als levend voor God in Christus Jesus. ¹² Laat dus de zonde in uw sterfelijk lichaam niet heersen, zodat gij zijn lusten opvolgt; ¹³ en stelt uw ledematen niet in

dienst van de zonde als werktuigen van ongerechtigheid. Maar stelt uzelf in de dienst van God als herleefd uit de dood; en uw ledematen in de dienst van God als werktuigen van gerechtigheid. ¹⁴ Neen, de zonde moet niet over u heersen; want gij zijt niet meer onder de Wet, maar onder de genade. ¹⁵ Hoe nu? Zouden we zonden bedrijven, omdat we niet staan onder de Wet, maar onder de genade? Dat nooit! ¹⁶ Weet gij niet, dat gij als slaven aan hèm gehoorzaam moet zijn, onder wiens gehoorzaamheid gij u als slaven gesteld hebt; of wel van de zonde ten dode, of van de gehoorzaamheid ter gerechtigheid? ¹⁷ Welnu, God zij dank: gij zijt wel slaven der zonde geweest, maar van harte hebt gij u onderworpen aan die bepaalde vorm van lering, waartoe gij geroepen zijt; ¹⁸ en vrijgemaakt van de zonde, zijt gij dienaars der gerechtigheid geworden. Ik druk me heel menselijk uit, om de zwakheid van uw vlees. ¹⁹ Waarachtig, zoals gij uw ledematen, als slaven der onreinheid en tuchteloosheid, in dienst van de tuchteloosheid gesteld hebt, zo moet gij thans uw ledematen, als slaven der gerechtigheid, in dienst van de heiligheid stellen. ²⁰ Toen gij slaven waart van de zonde, stondt gij vrij tegenover de gerechtigheid. ²¹ Wat voor vrucht hebt gij toen wel geplukt? Thans schaamt gij u er over; want het einde ervan is de dood. ²² Maar nu gij vrij van de zonde en dienaars van God zijt geworden, plukt thans als vrucht: de heiliging; het einde ervan is het eeuwige leven. ²³ Want het loon der zonde is de dood; maar de genadegave van God is het eeuwige leven in Christus Jesus onzen Heer.

7

¹ Of weet gij niet broeders, -ik spreek immers tot mensen, die wetgeving verstaan, dat de wet gezag heeft over den mens, zolang deze leeft? ² De gehuwde vrouw is door de wet aan haar man gebonden, zolang hij leeft; maar is de man gestorven, dan is ze vrij van de huwelijkswet. ³ Wanneer ze dus bij het leven van haar man zich geeft aan een anderen man, dan wordt ze echtbreekster genoemd; maar is haar man gestorven, dan is ze vrij van de wet, en is ze geen echtbreekster, als ze zich met een anderen man verbindt. ⁴ Zó, mijn broeders, zijt ook gij dood voor de Wet door het Lichaam van Christus, opdat gij aan een ander zoudt toebehoren: aan Hem, die uit de doden is opgewekt; en opdat we vrucht zouden dragen voor God. ⁵ Toen we in het vlees waren, werkten in onze ledematen de zondige driften, geprikkeld door de Wet, om vruchten te dragen voor de dood; ⁶ maar thans zijn we vrij van de Wet, dood voor haar, die ons aan banden legde. Dus moeten we dienen in een nieuwe geest, en niet naar een verouderde letter! ⁷ Wat besluiten we hieruit? Is de Wet zonde? Zeer zeker niet! Maar toch, ik kende de zonde niet, tenzij door de Wet. Immers ik zou de begeerlijkheid niet hebben gekend, als de Wet niet had gezegd: "Ge zult niet begeren." ⁸ De zonde maakte gebruik van het gebod, en wekte in mij allerlei begeerlijkheid op; want zonder de wet is de zonde dood. ⁹ Voorheen toch, zonder de Wet, was ik het die leefde; maar toen het gebod was gekomen, leefde de zonde, ¹⁰ ik echter stierf; en het gebod ten leven bleek voor mij een gebod tot de dood. ¹¹ De zonde maakte gebruik van het gebod; zij heeft mij verleid, en mij gedood door het gebod. ¹² De Wet zelf is dus heilig, en het

gebod is heilig, rechtvaardig en goed. ¹³ Is dan wat goed is, voor mij ten dode geworden? Zeer zeker niet! Maar het is de zonde, die mij de dood heeft berokkend door iets wat goed is; opdat de zonde zou blijken, zonde te zijn, en opdat ze juist door het gebod nog veel meer zondig zou worden. ¹⁴ We weten, dat de Wet geestelijk is; maar ikzelf ben vleeselijk, verkocht aan de zonde. ¹⁵ Immers, ik begrijp er niets van, wat ik doe: want ik doe niet wat ik wil, maar ik doe juist wat ik verfoei. ¹⁶ Welnu, wanneer ik doe wat ik niet wil, dan erken ik, dat de Wet goed is; ¹⁷ maar dan doe ikzelf het niet meer, maar de zonde, die in mij woont. ¹⁸ Ik weet, dat er niets goeds in mij woont; ik bedoel: in mijn vlees. Zeker, het willen is in mij wel aanwezig, maar niet het doen van het goede; ¹⁹ want niet doe ik het goede, dat ik wil, maar wèl doe ik het kwade, dat ik niet wil. ²⁰ Welnu, wanneer ik wèl doe, wat ik niet wil, dan doe ikzelf het niet meer, maar de zonde die in mij woont. ²¹ Ik ontdek in mij dus deze wet: terwijl ik het goede wil doen, ligt me het kwade voor de hand. ²² Naar den inwendigen mens schep ik behagen in Gods Wet, ²³ maar in mijn ledematen bespeur ik een andere wet, die strijd voert met de wet van mijn rede en die mij gevangen houdt in de wet van de zonde, welke in mijn ledematen heerst. ²⁴ O, rampzalige mens, die ik ben! Wie zal mij verlossen van dit lichaam des doods? ²⁵ God zij dank; het geschiedt door Jesus Christus, onzen Heer! Maar toch blijft het staan: uit mijzelf dien ik de Wet van God met de rede, maar de wet der zonde met het vlees.

8

¹ Voor hen, die Jesus Christus toebehoren, bestaat er dus thans geen verdoemenis meer. ² Want de wet van den Geest, -een wet van leven in Christus Jesus, -heeft u bevrijd van de wet van zonde en dood. ³ Wat de Wet niet vermocht, machteloos als ze was door het vlees, dat heeft God gedaan: Door zijn eigen Zoon te zenden in de gedaante van het zondige vlees en terwille van de zonde, heeft Hij de zonde veroordeeld in het Vlees, ⁴ opdat door ons de gerechtigheid der Wet zou worden vervuld; door ons, die leven niet naar het vlees, maar naar de geest. ⁵ Immers, wie vleeselijk zijn, streven naar vleeselijke dingen; maar wie geestelijk zijn, naar geestelijke dingen. ⁶ Welnu, het streven van het vlees is de dood; maar het streven van de geest is leven en vrede. ⁷ Want het streven van het vlees staat vijandig tegen God; het onderwerpt zich niet aan Gods Wet, en zelfs kan het dit niet; ⁸ wie vleeselijk zijn, kunnen God niet behagen. ⁹ Welnu, gij zijt niet in het vlees, maar gij zijt in de geest, omdat de Geest van God in u woont; wie toch den Geest van Christus niet heeft, behoort Hem niet toe. ¹⁰ Maar zo Christus in u is, dan is het lichaam wel dood door de zonde, doch de geest blijft in leven door de gerechtigheid. ¹¹ En zo in u woont de Geest van Hem, die Jesus uit de doden heeft opgewekt, dan zal Hij, die Christus Jesus uit de doden heeft opgewekt, ook uw sterfelijke lichamen ten leven verwekken door zijn Geest, die in u woont. ¹² Broeders, we zijn dus niet aan het vlees verplicht, naar het vlees te leven. ¹³ En zo gij leeft naar het vlees, zult gij sterven; maar zo gij door den Geest de werken van het lichaam doodt, zult gij leven. ¹⁴ Allen toch, die door Gods Geest worden geleid, zijn kinderen Gods. ¹⁵ Want gij hebt geen geest van slavernij ontvangen,

om terug te vallen in de vrees, maar de geest van kindschap, waardoor we roepen: “Abba, Vader!”¹⁶ De Geest zelf getuigt met onze geest, dat we kinderen zijn van God.¹⁷ Zijn we kinderen, dan zijn we erfgenamen tevens; erfgenamen van God, en medeërfgenen van Christus, zo we met Hem lijden, om ook met Hem verheerlijkt te worden.¹⁸ Want ik houd het er voor, dat het lijden dezer wereld niet opwegen kan tegen de heerlijkheid, die ons geopenbaard zal worden.¹⁹ Reikhalzend toch smacht de schepping naar de openbaring der kinderen Gods.²⁰ Want de schepping is aan de vergankelijkheid onderworpen, niet uit eigen wil, doch door de wil van Hem, die ze daaraan onderwierp; maar toch met de hoop,²¹ dat ook de schepping zelf bevrijd zal worden van de slavernij der vergankelijkheid, om deelachtig te worden aan de vrijheid der glorie van de kinderen Gods.²² We weten toch, dat heel de schepping tezamen zucht en kreunt in barensweeën tot heden toe.²³ En zij niet alleen, maar ook wij, die de eerstelingen des Geestes bezitten, ook wij zuchten in ons binnenste naar de verlossing van ons lichaam, in smachtend verlangen naar het kindschap.²⁴ Want we zijn verlost om te hopen. Maar zien wat we hopen, is geen hopen meer; hoopt men soms nog wat men ziet?²⁵ Doch zo we hopen wat we niet zien, dan smachten we er naar met geduld.²⁶ Eveneens komt ook de Geest onze zwakheid te hulp. Want we weten niet eens, wat we behoren te vragen; maar de Geest zelf smeekt voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen.²⁷ En Hij, die de harten doorgrondt, Hij weet, waar de Geest naar verzucht, en hoe Deze voor de heiligen smeekt naar Gods wil.²⁸ We weten ook, dat God alles ten goede leidt voor hen die Hem liefhebben, die naar zijn voorbeschikking zijn geroepen.²⁹ Want die Hij vooruit heeft gekend, heeft Hij ook voorbestemd, om gelijkvormig te worden aan het beeld van zijn Zoon, opdat Deze de Eerstgeborene onder vele broeders zou zijn.³⁰ Welnu, die Hij heeft voorbestemd, heeft Hij ook geroepen; en die Hij heeft geroepen, heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij heeft gerechtvaardigd, heeft Hij ook verheerlijkt.³¹ Wat zullen we hieraan nog toevoegen? Wanneer God vóór ons is, wie zal dan tegen ons zijn?³² Hij, die zijn enigen Zoon niet gespaard heeft, maar voor ons allen heeft overgeleverd, hoe zou Hij ons tegelijk met Hem niet alles schenken?³³ Wie zal de beschuldiger zijn van de uitverkorenen Gods? Is het God, die rechtvaardigt?³⁴ Wie zal veroordelen? Zal het Christus Jesus zijn, die gestorven is, of liever die is opgewekt, die zetelt aan Gods rechterhand, die ook onze Voorspreker is?³⁵ Of wie zal ons scheiden van Christus’ liefde? Wederwaardigheid of benauwdheid, vervolging, honger, naaktheid, gevaar of het zwaard?³⁶ Zoals er geschreven staat: “Om Uwentwil worden we de ganse dag gedood, Worden we als slachtvee behandeld.”³⁷ Maar in dit alles zegepralen we glansrijk door Hem, die ons liefheeft.³⁸ En ik ben er zeker van, dat dood noch leven, engelen noch heerschappijen, heden noch toekomst, geen machten,³⁹ geen hoogte of diepte, noch enig ander shepsel ons scheiden kan van Gods liefde in Christus Jesus, onzen Heer.

9

¹ Ik spreek de waarheid in Christus en lieg niet; en ook mijn geweten

getuigt met mij mee in den heiligen Geest, ² dat ik een grote droefheid en een voortdurend harteleed ondervind, ³ Waarachtig, zelf zou ik van Christus gescheiden willen zijn terwille van mijn broeders, mijn stamverwanten naar het vlees. ⁴ Israëlieten zijn ze toch; aan hen behoort het kindschap, de heerlijkheid en het Verbond, de Wet, de eredienst en de Beloften; ⁵ tot hen behoren de Vaders, en van hen stamt Christus af naar het vlees: Hij die God is, boven alles gezegend in eeuwigheid. Amen! ⁶ Maar toch, Gods woord heeft niet gefaald! Want niet allen, die afstammen van Israël, behoren tot Israël; ⁷ en niet allen zijn kinderen, omdat ze zijn uit Abrahams geslacht. Integendeel: “Het kroost van Isaäk zal uw kroost worden genoemd,” ⁸ dat wil zeggen: niet de kinderen naar het vlees zijn de kinderen van God, maar de kinderen der Belofte worden als kroost beschouwd. ⁹ De Belofte nu was als volgt: “Omstreeks deze tijd zal ik terugkomen, en zal Sara een zoon hebben.” ¹⁰ Maar dit staat niet alleen. Ook Rebekka werd bevrucht door één man, Isaäk, onzen Vader. ¹¹ Welnu, toen haar kinderen nog niet waren geboren, en goed noch kwaad hadden verricht, toen reeds, -opdat Gods vrije raadsbesluit van kracht zou blijven, ¹² dat niet afhangt van de werken, maar van Hem die roept, -toen reeds werd haar gezegd: ¹³ “De oudste zal den jongste dienen,” zoals er geschreven staat: “Jakob heb ik bemind, maar Esau heb ik gehaat.” ¹⁴ Wat zullen we daarop zeggen? Is er dan onrechtvaardigheid bij God? Dat nooit! ¹⁵ Hij zegt immers tot Moses: “Ik zal Mij ontfermen over wien Ik Mij ontfermen wil; en Mij erbarmen over wien Ik Mij erbarmen wil”. ¹⁶ Het hangt dus niet af van hem die wil, noch van hem, die zijn krachten inspant, maar van de ontferming Gods. ¹⁷ Want de Schrift zegt tot Fárao: “Hiertoe juist heb Ik u doen optreden, opdat in u mijn macht zou blijken, en mijn Naam over heel de aarde zou worden verkondigd.” ¹⁸ Derhalve, Hij ontfermt Zich over wien Hij wil, en Hij verhardt wien Hij wil. ¹⁹ Ge zult me dan zeggen: Wat heeft Hij dan nog verwijten te doen; wie toch weerstaat aan zijn wil? ²⁰ O mens, wie zijt ge dan wel, dat ge opwerpeningen maakt tegen God? Zegt het beeld soms tot den boetseerder: Waarom hebt ge mij zó gemaakt? ²¹ Of is soms de pottenbakker geen baas over het leem, om uit eenzelfde massa het ene vat te maken met een eervolle, het andere met een smadelijke bestemming? ²² Maar wat dan, zo God met grote lankmoedigheid de vaten van gramschap heeft verdragen, gereed voor de ondergang, omdat Hij zijn gramschap wil tonen en zijn macht wil bewijzen; ²³ doch, om de rijkdom zijner glorie te tonen in de vaten van barmhartigheid, die Hij heeft voorbereid tot de glorie, ²⁴ òns heeft geroepen niet slechts uit de Joden, maar ook uit de heidenen? ²⁵ Zo zegt Hij ook in Osee: “Wat mijn volk niet was, zal ik mijn volk noemen; En die de geliefde niet was, den geliefde. ²⁶ En op de plaats waar hun gezegd was: Mijn volk zijt gij niet, Daar zullen ze worden genoemd: Kinderen van den levenden God.” ²⁷ En over Israël roept Isaias het uit: “Al was het getal van Israëls zonen Als het zand van de zee, 9:het overschot zal worden gered; ²⁸ Want de Heer zal zijn woord op aarde gestand doen, Volkomen en snel.” ²⁹ Zo heeft Isaias ook voorspeld: “Zo de Heer der legerscharen Ons geen kroost had nagelaten, Dan zouden we als Sódoma zijn geworden, En aan Gomorra gelijk.” ³⁰ Wat zullen we daaruit besluiten? Dit! De heidenen, die

niet naar de gerechtigheid hebben gestreefd, hebben de gerechtigheid verkregen, maar dan een gerechtigheid uit het geloof; ³¹ maar Israël heeft gestreefd naar een wèt der gerechtigheid, doch heeft die wèt niet bereikt. ³² Waarom? Omdat het niet uit geloof geschiedde, maar uit kracht van de werken. Ze stieten zich aan de steen des aanstoots, ³³ zoals er geschreven staat: “Zie Ik stel in Sion een steen des aanstoots, En een rotsblok van ergernis; En wie in Hem gelooft, Zal niet worden beschaamd.”

10

¹ Broeders, de wens van mijn hart en mijn bede tot God zijn op hun redding gericht! ² En ik moet van hen getuigen, dat ze ijver hebben voor God, maar niet aan het juiste inzicht gepaard. ³ Want daar ze de gerechtigheid Gods niet hebben begrepen, en een eigen gerechtigheid tot stand wilden brengen, hebben ze zich niet onderworpen aan de gerechtigheid Gods. ⁴ Immers Christus is het eind van de Wet, om te rechtvaardigen al wie gelooft. ⁵ Zeker, Moses schrijft, dat de mens, die de gerechtigheid der Wet onderhoudt, daarin zal leven. ⁶ Maar de gerechtigheid uit het geloof spreekt aldus: “Zeg niet in uw hart: wie zal opstijgen ten hemel, om Christus namelijk af te doen komen; ⁷ of wie zal naar de afgrond dalen, om Christus te doen opstijgen uit de doden.” ⁸ Neen, wat zegt ze? “Dicht bij u is het woord, in uw mond en in uw hart;” en dit is het woord des geloofs, dat wij preken. ⁹ Welnu, wanneer ge belijdt met uw mond, dat Jesus de Heer is, en gelooft met uw hart, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, dan zult ge worden gered; ¹⁰ want men gelooft met het hart ter rechtvaardiging, en men belijdt met de mond ter redding. ¹¹ De Schrift immers zegt: “Al wie in Hem gelooft, zal niet beschaamd komen te staan.” ¹² Neen, er bestaat geen onderscheid tussen Jood en Griek; Hij toch is dezelfde Heer voor allen; rijk voor allen, die Hem aanroepen; ¹³ “Al wie immers de naam des Heren zal aanroepen, zal worden gered.” ¹⁴ Hoe zullen ze Hem dan aanroepen, in wien ze niet hebben geloofd? En hoe zullen ze in Hem geloven, van wien ze niet hebben gehoord? ¹⁵ En hoe zal men preken, als men niet gezonden is? Zoals er geschreven staat: “Hoe lieflijk zijn de voeten van hen, die de blijde boodschap brengen!” ¹⁶ Maar niet allen hebben gehoor gegeven aan de Blijde Boodschap. Want Isaias zegt: “Heer, wie heeft onze prediking geloofd?” ¹⁷ Het geloof ontstaat dus door de prediking; de prediking geschiedt krachtens opdracht van Christus. ¹⁸ Maar dan vraag ik: Hebben ze haar misschien niet gehoord? Toch wel! “Hun stem heeft zich over heel de aarde verbreed, En hun woorden tot aan de uiteinden der wereld.” ¹⁹ Maar dan vraag ik: Heeft Israël het misschien niet begrepen? Maar vooreerst zegt reeds Moses: “Ik zal u afgunstig maken op een volk, dat geen volk is, En toornig op een volk zonder begrip.” ²⁰ En Isaias durft zeggen: “Ik ben gevonden door wie Mij niet zochten, Heb Mij geopenbaard aan wie Mij niet ondervroegen.” ²¹ Maar tot Israël zegt hij: “De ganse dag stak Ik mijn handen uit Naar een ongelovig en weerbarstig volk.” De verwerping van Israël is niet volkomen.

11

¹ Ik vraag dus: Heeft God dan zijn volk soms verstoten? Verre vandaar! Want ook ikzelf ben een Israëliet, uit het geslacht van Abraham, uit de stam van Benjamin. ² Neen, God heeft zijn volk niet verstoten, dat Hij uitverkoren had. Of weet gij niet, wat de schrift door Elias zegt, toen deze zich bij God over Israël beklagde: ³ “Heer, uw profeten hebben ze gedood, uw altaren omver geworpen; ik alleen ben overgebleven, en ze staan me naar het leven.” ⁴ Welnu, wat antwoordt hem de godsspraak: “Zeven duizend mannen heb Ik Mij voorbehouden, die de knie niet voor Baäl hebben gebogen.” ⁵ Zo is er dan ook in deze tijd een overschot gebleven door de uitverkiezing der genade. ⁶ Maar is het door de genade, dan is het niet om de werken; anders zou de genade geen genade meer zijn. ⁷ Wat volgt daaruit? Wat Israël blijft zoeken, heeft het niet verkregen. Maar de uitverkorenen onder hen hebben het wèl verkregen; de overigen echter werden verhard. ⁸ Zó staat er geschreven: “God gaf hun een geest van loomheid; ogen om niet te zien en oren om niet te horen, tot op de huidige dag.” ⁹ En David zegt: “Hun tafel zij hun een valstrik en net, Een struikelblok en een straf. ¹⁰ Mogen hun ogen worden verduisterd, zodat ze niet zien; En krom hun de rug voor altijd.” ¹¹ Ik vraag dan: Zijn ze gestruikeld, om te blijven liggen? Zeer zeker niet! Maar dank zij hun val, is de redding aan de heidenen ten deel gevallen, om hèn naijverig te maken. ¹² Welnu, wanneer hun val een schat werd voor de wereld, en hun getalverlies een schat voor de heidenen, -hoeveel te meer zal hun voltalligheid het dan zijn! ¹³ En nu heidenen, spreek ik tot u! Ofschoon ik apostel der heidenen ben, houd ik mijn ambt hoog, ¹⁴ juist om mijn rasgenoten tot naijver te prikkelen en sommigen van hen te behouden. ¹⁵ Want zo hun verwerping de verzoening der wereld geweest is, wat zal dan hun weder-opnemings anders zijn, dan een opstanding uit de doden? ¹⁶ Zijn immers de eerstelingen heilig, dan ook het deeg; en is de wortel heilig, dan ook de takken. ¹⁷ Welnu, wanneer enige van die takken zijn weggekapt, en gij, wilde olijf, in hun plaats zijt geënt en uw deel hebt gekregen van de wortel en het sap van de olijfboom, ¹⁸ gaat dan niet pochen tegen de takken. En zo ge gaat pochen; niet gij draagt de wortel, maar de wortel draagt u! ¹⁹ Misschien zult ge zeggen: de takken zijn weggekapt, opdat ik zou worden geënt. ²⁰ Heel goed; maar de takken zijn weggekapt om hun ongelooft, en gij zit vast door het geloof. -Koester geen hoge dunk van uzelf, maar vrees; ²¹ wanneer God de echte takken niet heeft ontzien, dan zal Hij ook ú niet ontzien. ²² Overweegt dus de goedheid, maar ook de strengheid van God: Gods strengheid over hen, die zijn weggefallen, doch zijn goedheid voor u, zo ge door zijn goedheid volhardt; anders zult ook gij worden weggekapt. ²³ Maar ook die anderen zullen weer worden geënt, wanneer ze niet volharden in hun ongelooft; want God is bij machte, om ze opnieuw te enten. ²⁴ Waarachtig, wanneer gijzelf van een wilde olijf zijt gekapt waartoe ge van nature behoort, en tegen de natuur in, op de tamme olijf zijt geënt; hoeveel gemakkelijker zullen zij op hun eigen olijf worden geënt, waartoe ze van nature behoren! ²⁵ Welnu broeders, om u te behoeden voor zelfoverschatting, wil ik u niet

onkundig laten van dit geheim: een deel van Israël is verhard, totdat de massa der heidenen is binnengegaan; ²⁶ en dan zal heel Israël worden gered; zoals er geschreven staat: “De Verlosser zal komen uit Sion, De goddeloosheid verwijderen van Jakob: ²⁷ En dit zal mijn Verbond met hen zijn, Wanneer Ik hun zonden zal hebben vergeven.” ²⁸ Zeker, met betrekking tot het Evangelie zijn ze vijanden om uwentwil; maar met betrekking tot de uitverkiezing zijn ze de welbeminden om wille der Vaders; ²⁹ want nooit heeft God berouw over genadegaven en roeping. ³⁰ Zoals gij eertijds ongehoorzaam aan God zijt geweest, maar thans door hùn ongehoorzaamheid barmhartigheid hebt gevonden, ³¹ zó zijn ook zij nu nog wel ongehoorzaam om de u betoonde ontferming, opdat eenmaal ook zij op hun beurt barmhartigheid mogen verkrijgen. ³² Want God heeft allen onder ongehoorzaamheid gevangen gehouden, om aan allen zijn barmhartigheid te tonen. ³³ O afgrond van rijkdom en wijsheid en kennis van God! Hoe ondoordringelijk zijn toch zijn raadsbesluiten, hoe onnaspeurlijk zijn wegen! ³⁴ “Wie toch kent ‘s Heren gedachte, Of wie is zijn raadsman geweest? ³⁵ Of wie heeft Hem het eerst iets gegeven, Zodat hij terugontvangen moet?” ³⁶ Immers, uit Hem en door Hem en voor Hem is alles! Hem zij de glorie in eeuwigheid. Amen!

12

¹ Derhalve broeders, bezweer ik u bij de barmhartigheid Gods, uw lichamen aan te bieden als een levende offerande, heilig en welgevallig aan God; als een redelijke eredienst uwerzijds. ² Vormt u niet naar deze wereld, maar hervormt u door vernieuwing van inzicht, opdat gij onderscheiden moogt, wat de wil is van God, wat goed is, welbehagelijk en volmaakt. ³ Krachtens de mij geschonken genade beveel ik aan ieder van u, zich niet hoger te stellen dan recht is, maar zich op juiste waarde te schatten volgens de maat van het geloof, die God eenieder heeft toegemeten. ⁴ Want zoals wij in één lichaam veel ledematen bezitten en niet alle ledematen dezelfde taak verrichten, ⁵ zo zijn we tezamen één lichaam in Christus, maar ieder afzonderlijk zijn we ledematen over en weer. ⁶ Welnu, we hebben verschillende gaven overeenkomstig de genade, die ons geschonken is: is het een profetie, houde zich aan de maat des geloofs; ⁷ is het een bediening, men houde zich aan de bediening; wie leraar is, houde zich aan het onderricht; ⁸ wie vermaant, houde zich aan de vermaning; wie uitdeelt, doe het in eenvoud; wie vóórzit, doe het met ijver; wie barmhartigheid beoefent, doe het blijmoedig. ⁹ De liefde zij ongeveinsd; verfoeit het kwaad, blijft gehecht aan het goede! ¹⁰ Hebt in broedermin elkander hartelijk lief, acht elkander hoger dan uzelf; ¹¹ weest onverdroten in ijver, vurig van geest in de dienst van den Heer. ¹² Weest blijde in de hoop, geduldig in het lijden, volhardend in het gebed; ¹³ helpt de heiligen in hun noden, legt u op de gastvrijheid toe. ¹⁴ Zegent hen, die u vervolgen; zegent ze, en vloekt ze niet. ¹⁵ Weest blij met de blijden, weent met de wenenden; ¹⁶ weest eensgezind onder elkander. Weest niet hooghartig, maar daalt tot de eenvoudigen af; wordt niet wijs in uw eigen oog. ¹⁷ Vergeldt niemand kwaad met kwaad, maar weest goedgezind jegens alle mensen; ¹⁸ leeft zoveel mogelijk in vrede met iedereen, zover het

althans van u afhangt. ¹⁹ Geliefden, wreekt u niet, maar laat het over aan de Toorn; want er staat geschreven: "Aan Mij is de wraak; Ik zal vergelden, zegt de Heer." ²⁰ Maar, "als u vijand honger heeft, geef hem te eten, en als hij dorst heeft, geef hem te drinken; want dan stapelt ge vurige kolen op zijn hoofd." ²¹ Laat u niet door het kwade overwinnen, maar overwin het kwade door het goede!

13

¹ Iedereen moet onderworpen zijn aan het hogere gezag; want alle gezag komt van God, en ook het thans bestaande gezag is verordend door God. ² Wie zich dus verzet tegen het gezag, verzet zich tegen de verordening van God; en de weerspanningen zullen hun veroordeling krijgen. ³ Want de overheid is niet te duchten bij een goed, maar wel bij een slecht gedrag. Wilt ge dus niets te vrezen hebben van het gezag? Gedraag u dan behoorlijk, en ge zult zijn goedkeuring verwerven: ⁴ want het is een dienaar van God tot uw eigen welzijn. Maar ge moet vrezen, wanneer ge u onbehoorlijk gedraagt; want het voert het zwaard niet voor niets; want als dienaar van God is het met de bestraffing van den misdadiger belast. ⁵ Het is dus noodzakelijk, dat men zich onderwerpt; niet alleen om de straf, maar ook uit plichtsbesef. ⁶ Om dezelfde reden ook moet gij de belasting betalen; want de 13:is beampte van God, en is voortdurend in beslag genomen door haar taak. ⁷ Geeft dus aan allen wat hun toekomt; belasting aan wien gij belasting, tol aan wien gij tol, ontzag aan wien gij ontzag, eer aan wien gij eer zijt verschuldigd. ⁸ Blijft niemand iets schuldig dan wederkerige liefde. Want hij die zijn naaste bemint, heeft de Wet vervuld. ⁹ Immers het gebod: "Ge zult geen overspel bedrijven, ge zult niet doodslaan, ge zult niet stelen, ge zult niet begeren," en alle andere geboden zijn samengevat in dit éne: "Ge zult den naaste liefhebben als uzelf." ¹⁰ De liefde berokkent den naaste geen kwaad; de liefde volbrengt dus de ganse Wet. ¹¹ Bovendien, gij weet, dat het tijd is, en dat het uur is geslagen, om op te staan uit de slaap; want thans is het heil ons meer nabij, dan toen we het geloof hebben omhelsd. ¹² De nacht is ver gevorderd, de dag breekt aan. Laat ons dus afleggen de werken der duisternis, en ons omgorden met de wapenen van het licht. ¹³ Laat ons dus onberispelijk leven, zoals we dit doen op klaarlichte dag; niet in brasserie en dronkenschap, niet in ontucht en losbandigheid, niet in twist en ijverzucht. ¹⁴ Maar omkleedt u met den Heer Jesus Christus, en vertroetelt het vlees niet tot begeerlijkheid.

14

¹ Gij moet den zwakke in het geloof tot u trekken; maar niet om over meningsverschillen te twisten. ² De een toch gelooft alles te mogen eten; de zwakke voedt zich met groenten. ³ Wie eet, moet hem niet kleineren, die niet eet; en wie niet eet, moet geen oordeel vellen over hem, die wèl eet; God immers heeft hem als den zijne aangenomen. ⁴ Wie zijt ge dan wel, die een oordeel velt over andermans dienstknecht; of hij staat of valt, is de zaak van zijn eigen meester. Maar hij zal staande blijven; want de Heer heeft de macht, hem staande te houden. ⁵ De een stelt de ene dag boven de andere;

een ander stelt ze alle gelijk; laat iedereen zijn eigen volle overtuiging volgen. ⁶ Wie aan een bepaalde dag is gehecht, doet het ter ere van den Heer; en wie eet, eet ter ere van den Heer, daar hij dank brengt aan God; en wie niet eet, laat het ter ere van den Heer, en dankt daarbij God. ⁷ Niemand van ons leeft voor zichzelf, en niemand sterft voor zichzelf; ⁸ want zo we leven, dan leven we voor den Heer, zo we sterven, dan sterven we voor den Heer. Of we dus leven of sterven, den Heer behoren we toe. ⁹ Want juist daarom is Christus gestorven en ten leven opgestaan, om de Heer te zijn van doden en levenden. ¹⁰ Maar wat oordeelt ge dan uw broeder, of wat kleineert ge uw broeder? Allen toch zullen we voor Gods rechterstoel moeten staan. ¹¹ Want er staat geschreven: "Zoowaar Ik leef, zegt de Heer: Voor Mij zal elke knie zich buigen, En alle tong zal God verheerlijken." ¹² Ieder van ons zal dus voor zichzelf rekenschap hebben te geven aan God. ¹³ Laat ons dus niet langer elkander beoordelen; doch maakt liever het besluit, den broeder geen aanstoot of ergernis te geven. ¹⁴ Ik weet, en ben er zeker van in den Heer Jesus, dat op zichzelf niets onrein is; maar voor hem die meent, dat het onrein is, is het onrein. ¹⁵ Maar wanneer ge uw broeder grieft door uw eten, dan beoefent ge de liefde niet meer. Stort door uw eten niemand in het verderf, voor wien Christus is gestorven. ¹⁶ Wat uzelf goed toeschijnt, moet ge geen slechte naam doen krijgen. ¹⁷ Immers het koninkrijk Gods bestaat niet in spijs en drank, maar in gerechtigheid, vrede en vreugde in den heiligen Geest; ¹⁸ en wie zó Christus dient, is welgevallig aan God en geacht door de mensen. ¹⁹ We moeten dus streven naar wat de vrede en de wederkerige stichting bevordert. ²⁰ Breekt het werk van God niet af om wat spijs. Zeker, alles is rein; maar het wordt slecht voor den mens, die door zijn eten aanstoot geeft. ²¹ Het is lofwaardig, geen vlees te eten en geen wijn of iets anders te drinken, wanneer uw broeder zich daaraan ergert. ²² Houd uw overtuiging voor uzelf, en voor God. -Gelukkig hij, die zich niets te verwijten heeft bij wat hij zich veroorlooft. ²³ Maar wie nog in twijfel verkeert terwijl hij eet, is veroordeeld, omdat hij niet handelt overeenkomstig zijn geloof; alles toch is zonde, wat niet in overeenstemming is met het geloof.

15

¹ Wij die sterk zijn, we moeten de gevoeligheden der zwakken ontzien, en niet onszelf zoeken. ² Ieder van ons moet het welzijn van den naaste zoeken, om hem te stichten. ³ Ook Christus heeft zichzelf niet gezocht; maar zoals geschreven staat: "De smaad van hen, die u smaden, is op Mij gevallen;" ⁴ alles toch wat vroeger geschreven werd, is tot onze onderrichting geschreven, opdat we de hoop zouden verkrijgen door het geduld en de vertroosting, die de Schriften ons bieden. ⁵ De God van geduld en vertroosting schenke u dan de geest van onderlinge eensgezindheid naar het voorbeeld van Christus Jesus, ⁶ opdat gij eendrachtig en uit één mond den God en Vader van onzen Heer Jesus Christus verheerlijken moogt. ⁷ Gij moet u dus tot elkander getrokken gevoelen, zoals ook Christus Zich onzer heeft aangetrokken tot verheerlijking van God. ⁸ Ik bedoel, dat Christus de Bedienaar der besnijdenis is geworden, opdat Gods getrouwheid zou blijken door de

vervulling der beloften aan de Vaders; ⁹ maar dat de heidenen God om zijn barmhartigheid moeten verheerlijken, zoals er geschreven staat: “Daarom zal ik U onder de heidenen belijden, En een lofzang aanheffen ter ere van uw Naam.” ¹⁰ En wederom zegt ze: “Verheugt u, gij heidenen, Te zamen met zijn volk!” ¹¹ En eveneens: “Looft den Heer, alle heidenen, Verheerlijkt Hem, alle naties!” ¹² En Isaias zegt weer: “Het zal de Wortel van Jesse zijn, Die opstaat om ook over de heidenen te heersen; Op Hem zullen de heidenen hopen.” ¹³ Moge dan de God van hoop door het geloof u vervullen met alle vreugde en vrede; opdat gij rijke overvloed van hoop moogt verwerven door de kracht van den heiligen Geest! ¹⁴ Eigenlijk gezegd, mijn broeders, ben ik er voor mezelf van overtuigd, dat gij toch al vervuld zijt met goede gevoelens en vol van alle kennis, en dat gij zelf in staat zijt, elkaar te vermanen. ¹⁵ Toch heb ik u hier en daar tamelijk vrijmoedig geschreven, daar ik u een en ander in herinnering had te brengen krachtens de genade door God mij geschonken: ¹⁶ om onder de heidenen een dienaar van Christus Jesus te zijn in de heilige dienst van het Evangelie Gods; opdat de heidenen een welgevallige offerande zouden worden, geheiligd door den heiligen Geest. ¹⁷ En op deze dienst van God beroem ik mij in Christus Jesus. ¹⁸ Want ik zal me niet verstouten, over iets anders te spreken, dan over wat Christus door mij heeft uitgewerkt tot bekering der heidenen, door woord en door daad, ¹⁹ door kracht van tekenen en wonderen, en door de kracht van den heiligen Geest. Zó heb ik wel van Jerusalem af tot Illúrië toe in alle richtingen het Evangelie van Christus in al zijn volheid verkondigd; ²⁰ maar evenzeer was het mij een erezaak, nergens het Evangelie te preken, waar de naam van Christus reeds werd genoemd; om niet op de grondslagen van anderen te bouwen, ²¹ maar zoals er geschreven staat: “Zij zullen Hem zien, Wien Hij niet was verkondigd; Zij zullen Hem kennen, Die niet van Hem hadden gehoord.” ²² Dit is dan ook de reden, waarom ik telkens verhinderd werd, u te bezoeken. ²³ Maar nu ik in deze streken geen arbeidsveld meer heb, en ik toch reeds sinds vele jaren het verlangen had, u te bezoeken, ²⁴ nu hoop ik dus, wanneer ik naar Spanje vertrek, u op mijn doorreis te zien, en dan door u verder voortgeholpen te worden, wanneer ik eerst een weinig althans van de omgang met u zal hebben genoten. ²⁵ Thans vertrek ik naar Jerusalem, om aan de heiligen mijn diensten te bewijzen. ²⁶ Want Macedónië en Achaja hebben het goede besluit genomen, een inzameling te houden ten bate van de armen onder de heiligen van Jerusalem. ²⁷ Ze hebben dat goede besluit genomen, daar ze ook verplichtingen aan hen hebben; want wanneer de heidenen deel hebben gekregen aan hùn geestelijke goederen, dan zijn dezen ook verplicht, hèn met stoffelijke goederen te ondersteunen. ²⁸ Wanneer ik dus deze zaak heb afgewikkeld en hun deze opbrengst ter hand heb gesteld, zal ik naar Spanje vertrekken, en dan bij u aankomen. ²⁹ En ik weet, dat ik met de volheid van Christus zegen zal komen, wanneer ik u kom bezoeken. ³⁰ Ik smeed u dan broeders, bij onzen Heer Jesus Christus en bij de liefde van den Geest, mij in de strijd te helpen door uw gebeden, die ge voor mij opstiert tot God; ³¹ opdat ik ontkomen mag aan de ongelovigen van Judea, en mijn dienstbetoon voor Jerusalem door de heiligen op prijs wordt gesteld;

³² en opdat ik dan, zo God het wil, met blijdschap u bezoeken mag, en mij verpozen in uw midden. ³³ De God van de vrede zij met u allen. Amen!

16

¹ Ik beveel u onze zuster Febe aan, diakones van de kerk te Kénchreën, ² opdat ge haar in den Heer een ontvangst bereidt, zoals het heiligen waardig is, en haar bijstaat in alles, waarin ze uw hulp nodig mocht hebben. Want zelf heeft ze goede diensten bewezen aan velen, en ook aan mijzelf. ³ Groet Priska en Aquila, mijn medehelpers in Christus Jesus, ⁴ die voor mijn leven hun eigen hals hebben gewaagd, en aan wie niet ik alleen dank ben verschuldigd, maar ook alle gemeenten der heidenen; ⁵ groet ook de gemeente bij hen aan huis. Groet mijn dierbaren Epénetus, den eersteling van Azië voor Christus; ⁶ groet Maria, die zich veel moeite voor u heeft gegeven. ⁷ Groet Andrónikus en Júnias, mijn stamgenoten en medegevangenen, die in groot aanzien staan bij de Apostelen, en die zelfs vóór mij aan Christus hebben toebehoord. ⁸ Groet Ampliatus, mijn geliefde in den Heer. ⁹ Groet Urbanus, mijn medehelper in Christus, en mijn geliefden Stachus. ¹⁰ Groet Apelles, die in Christus getrouw is gebleken. Groet hen, die tot het huis van Aristobulus behoren. ¹¹ Groet Heródion, mijn stamgenoot, Groet hen, die tot het huis van Narcissus behoren, en volgelingen des Heren zijn. ¹² Groet Trufena en Trufosa, die arbeiden in de dienst des Heren. Groet de geliefde Persis, die veel gearbeid heeft in 's Heren dienst. ¹³ Groet Rufus, den uitverkorene in den Heer; alsmede zijn moeder, die ook de mijne is. ¹⁴ Groet Asúnkritus, Flegon, Hermes, Pátrobas, Hermas en de broeders die bij hem zijn. ¹⁵ Groet Filólogus en Júlia, Nereus en zijn zuster, ook Olumpas met al de heiligen die bij hen zijn. ¹⁶ Groet elkander met een heilige kus. U groeten alle kerken van Christus. ¹⁷ Maar ik vermaan u, broeders, scherp te letten op hen, die tweespalt en aanstoot verwekken tegen de leer, welke gij hebt ontvangen; gij moet geen omgang met hen hebben. ¹⁸ Want zulke lieden dienen niet Christus onzen Heer, maar wel hun eigen buik; en ze misleiden argeloze harten door vrome praat en gefleem. ¹⁹ Zeker, uw volgzzaamheid is algemeen bekend; ik verheug me dus over u. Ik wil echter, dat gij niet slechts wijs zijt in het goede, maar ook bestand tegen het kwaad. ²⁰ Dan zal de God van de vrede den Satan spoedig onder uw voeten verpletteren. De genade van onzen Heer Jesus zij met u! ²¹ Timóteus, mijn medehelper, en mijn stamgenoten Lúcius, Jason en Sosipatros laten u groeten. ²² Ik Tértius, die de brief op schrift heb gebracht, groet u in den Heer. ²³ Cajus, mijn gastheer en die van de ganse gemeente, laat u groeten. Erastus, de stadsrentmeester, en broeder Quartus laten u groeten. ²⁴ De genade van onzen Heer Jesus Christus zij met u allen. Amen! ²⁵ Aan Hem, die bij machte is, u vast te doen staan in overeenstemming met mijn Evangelie en de verkondiging van Jesus Christus, -in overeenstemming ook met het heilsgheheim, dat van eeuwigheid was verzwegen, ²⁶ maar dat thans is geopenbaard, en op bevel van den eeuwigan God door de profetische schriften aan alle heidenen bekend is gemaakt, om hen tot de gehoorzaamheid aan het geloof te brengen: ²⁷ aan Hem, den enig

wijzen God, zij door Jesus Christus de glorie in de eeuwen der eeuwen.
Amen!

De eerste brief aan de Korintiërs

¹ Paulus, apostel van Christus Jesus, geroepen door Gods wil, en broeder Sóstenes: ² aan de Kerk Gods te Korinte, aan hen die geheiligd zijn door Christus Jesus, aan de uitverkoren heiligen, en aan allen die de naam van Jesus Christus aanroepen in iedere plaats, zowel bij hen als bij ons: ³ Genade zij u en vrede van God onzen Vader, en van den Heer Jesus Christus. ⁴ Ten allen tijde dank ik God om u voor Gods genade, die u gegeven is in Christus Jesus; ⁵ want door Hem zijt gij rijk geworden in ieder opzicht, —in alle woord en in alle kennis ⁶ in dezelfde mate als de belijdenis van Christus vastheid onder u heeft gekregen. ⁷ En zo staat gij in geen enkele genadegave ten achter al de tijd, dat gij de openbaring afwacht van onzen Heer Jesus Christus. ⁸ Bovendien zal Deze u vast doen staan ten einde toe, zodat gij onberispelijk zijn zult op de dag van onzen Heer Jesus Christus. ⁹ God is getrouw; Hij door wien gij geroepen zijt tot de gemeenschap met zijn Zoon, Jesus Christus onzen Heer. ¹⁰ Broeders, ik bezweer u uit naam van onzen Heer Jesus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt en dat er onder u geen scheuringen zijn, maar dat gij volkomen één zijt in dezelfde gezindheid en dezelfde overtuiging. ¹¹ Want, mijn broeders, door de lieden van Chloë is me over u bekend geworden, dat er twisten onder u zijn. ¹² Ik bedoel dit: Iedereen van u zegt: “Ik ben van Paulus, ik van Apollo, ik van Kefas, ik van Christus.” ¹³ Is Christus soms verdeeld? Of is Paulus soms voor u gekruisigd, of zijt gij in Paulus’ naam gedoopt? ¹⁴ Ik ben er dankbaar om, dat ik niemand van u gedoopt hebt behalve Krispus en Gajus, ¹⁵ zodat men niet zeggen kan, dat gij in mijn naam zijt gedoopt. ¹⁶ Ook Stéfanus’ familie heb ik nog gedoopt; overigens weet ik niet, dat ik iemand anders gedoopt heb. ¹⁷ Want Christus heeft mij niet gezonden om te dopen, maar om het Evangelie te verkondigen: niet met wijsheid van woorden, opdat het Kruis van Christus zijn betekenis niet zou verliezen. ¹⁸ Immers de prediking van het Kruis is wel een dwaasheid voor hen, die verloren gaan, maar voor ons, die behouden worden, is ze een kracht Gods. ¹⁹ Want er staat geschreven: “Ik zal de wijsheid der wijzen verdelgen, En het beleid der verstandigen te niet doen.” ²⁰ Waar is de wijze? Waar de schriftgeleerde? Waar de redetwister dezer wereld? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt? ²¹ Want daar volgens het bestel van Gods wijsheid de wereld niet door de wijsheid tot de kennis van God is gekomen, zo heeft het God behaagd, de gelovigen zalig te maken door de dwaasheid der prediking. ²² Terwijl de Joden tekenen eisen, en de Grieken wijsheid zoeken, ²³ preken wij Christus gekruisigd, voor de Joden een ergernis en voor de heidenen een dwaasheid, ²⁴ maar voor hen, die geroepen zijn, Joden zowel als Grieken, een Christus, Gods kracht en Gods wijsheid. ²⁵ Want het dwaze van God is wijzer dan de mensen, en het zwakke van God is krachtiger dan de mensen. ²⁶ Inderdaad, broeders, denkt eens aan uw eigen roeping terug; niet velen waren wijzen naar het vlees, niet velen machtig, niet velen aanzienlijk. ²⁷ Neen, het dwaze der wereld

heeft God uitverkoren, om de wijzen beschaamd te maken; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, om het sterke te beschamen; ²⁸ en het onaanzienlijke der wereld en het onbeduidende heeft God uitverkoren: alles wat niets is, om te niet te doen, wat iets is, ²⁹ opdat geen vlees zou roemen voor God. ³⁰ Door Hem toch behoort gij aan Christus Jesus, die ons door God geworden is: Wijsheid, Gerechtigheid, Heiliging en Verlossing; ³¹ opdat gelijk geschreven staat: “Hij die roemt, Roeme in den Heer.”

2

¹ Toen ik dus tot u kwam, broeders, ben ik niet met macht van woord of wijsheid u de getuigenis Gods komen verkondigen. ² En ik was besloten, onder u niets te kennen, dan Jesus Christus, en Dien gekruisigd. ³ Ik trad bij u op in zwakheid, vrees, en grote siddering; ⁴ mijn spreken en preken steunden niet op overtuigende woorden van wijsheid, maar op de overtuiging des Geestes en der kracht, ⁵ opdat uw geloof niet zou rusten op wijsheid van mensen, maar op Gods kracht. ⁶ Toch preken we wijsheid onder de volmaakten; maar geen wijsheid dezer wereld, noch der machten dezer wereld, die vernietigd zullen worden. ⁷ Ja, we verkondigen een Wijsheid Gods, een geheimnisvolle, een verborgene, welke God vóór de tijden heeft voorbestemd tot onze glorie, ⁸ die geen der machten dezer wereld heeft gekend, —want zo ze haar gekend hadden, zouden ze den Heer der glorie niet hebben gekruisigd, ⁹ maar een, waarvan geschreven staat: “Wat het oog niet heeft gezien, Noch het oor heeft gehoord, Noch in het hart van een mens is opgekomen, Wat God heeft bereid voor hen, die Hem liefhebben.” ¹⁰ Immers, òns heeft God ze geopenbaard door den Geest. Want de Geest doorgrondt alles, zelfs de verborgenheden Gods. ¹¹ Wie der mensen toch kent de verborgenheden van den mens, behalve de geest van den mens, die in hem is? Zo ook kent niemand die van God, tenzij de Geest van God. ¹² Welnu, we hebben niet de geest der wereld ontvangen, maar den Geest, die uit God is, opdat we zouden kennen wat ons door God is geschonken. ¹³ En dat spreken we ook uit, niet met woorden door menselijke wijsheid aangeleerd, maar door den Geest onderwezen; het geestelijke met het geestelijke verenigend. ¹⁴ Maar de verstands-mens aanvaardt niet wat van Gods Geest komt, want het is hem een dwaasheid; en hij kàn het zelfs niet kennen, omdat het op geestelijke wijze moet beoordeeld worden. ¹⁵ De geestelijke mens daarentegen beoordeelt alles, zonder zelf door iemand beoordeeld te worden. ¹⁶ “Wie toch kent het inzicht des Heren, dat hij Hem zou onderrichten?” Welnu, wij hebben het inzicht van Christus.

3

¹ Ook tot u, broeders, kon ik niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleselijken, als tot kinderkens in Christus. ² Melk heb ik u te drinken gegeven, geen vaste spijs; want gij kondt er nog niet tegen. En ook nu kunt gij het nog niet; ³ want nog zijt gij vleselijk. Immers, wanneer er onder u naijver is en twist, zijt gij dan niet vleselijk, en wandelt gij niet volgens den mens? ⁴ Want zolang de één zegt: “Ik ben van Paulus”, en de ander: “Ik ben van Apollo”, zijt gij dan niet louter mensen? ⁵ Wat toch is Apollo? Wat is Paulus? Dienaars, door wier toedoen gij

het geloof hebt ontvangen; elk op de wijze als de Heer hem gegeven heeft. ⁶ Ik heb geplant, Apollo heeft begoten, maar God heeft wasdom verleend. ⁷ En daarom, noch hij die plant, noch hij die begiet, betekent iets, maar God die wasdom geeft. ⁸ Toch zijn ze één, hij die plant en hij die begiet; en elk zal zijn eigen loon ontvangen, overeenkomstig eigen arbeid. ⁹ Wij zijn Gods medearbeiders; gij zijt Gods akker, Gods bouwwerk. ¹⁰ Volgens Gods genade, mij geschonken, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd, en een ander bouwt er op. Maar iedereen moet toezien, hoe hij daarop bouwt. ¹¹ Want niemand mag een ander fundament plaatsen, dan wat gelegd is, en dat is Jesus Christus. ¹² Onverschillig of men op dit fundament voortbouwt met goud of zilver, met edelstenen, hout, stro of riet; ¹³ eens zal ieders werk bekend worden gemaakt. Immers de Dag zal het aantonen; want in vuur openbaart hij zich, en het vuur zal uitwijzen, van wat gehalte het werk van een ieder is. ¹⁴ Houdt het werk, dat hij heeft opgebouwd, stand, dan zal hij loon ontvangen. ¹⁵ Zo zijn werk verbrandt, dan zal hij schade lijden; hij zal wel behouden worden, maar zó, dat hij eerst door het vuur moet. ¹⁶ Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt en dat Gods Geest in u woont? ¹⁷ Zo iemand Gods tempel ten verderve brengt, dan zal God ook hem verderven. Want heilig is Gods tempel, en dat zijt gij. ¹⁸ Niemand bedriege zichzelf Zo iemand wijs onder u meent te zijn, hij moet dwaas naar deze wereld worden, om wijs te zijn. ¹⁹ Immers de wijsheid dezer wereld is dwaasheid voor God. Want er staat geschreven: "Hij, die de wijzen in hun eigen arglistigheid vat." ²⁰ En eveneens: "De Heer weet, dat de gedachten der wijzen ijdel zijn." ²¹ Niemand mag dus op mensen roemen. Want alles is het uwe: ²² Paulus, Apollo, Kefas, wereld, leven, dood, heden, toekomst. Alles is het uwe; ²³ maar gij behoort aan Christus, en Christus aan God.

4

¹ Men moet ons zonder meer als dienaars van Christus beschouwen, en beheerders van Gods geheimenissen. ² Welnu, van de beheerders wordt slechts gevorderd, dat ze trouw worden bevonden. ³ En dan is er mij weinig aan gelegen, of ik door u of een menselijk gericht word geoordeeld. Ja, ik oordeel mezelf niet eens; ⁴ want wel ben ik mezelf niets bewust, maar daardoor ben ik niet gerechtvaardigd. De Heer is het, die mij oordeelt. ⁵ Daarom, oordeelt niet vóór de tijd, niet voordat de Heer komt, die zowel de verborgenheden der duisternis aan het licht zal brengen, als de bedoelingen der harten openbaren. En dan zal een ieder lof ontvangen van God. ⁶ Broeders, ik heb deze dingen toegepast op mijzelf en Apollo terwille van u, opdat gij in ons voorbeeld zoudt leren: "Niet boven hetgeen geschreven staat;" opdat de een zich niet opblaast ten voordele van een ander en ten nadele van een derde. ⁷ Wie eigenlijk houdt u voor zo iets bijzonders? Of wat hebt ge, dat ge niet verkregen hebt? En zo ge het verkregen hebt, wat pocht ge dan, als hadt ge het niet verkregen? ⁸ Zeker wel, gij zijt reeds verzadigd! Nu reeds zijt gij rijk! Buiten ons om bezit gij het koningschap! Och, was het toch werkelijk waar, dat gij het koningschap bezat, dan mochten wij er misschien wel in delen! ⁹ Want waarlijk, ik geloof, dat God ons, Apostelen, de laatste

plaats heeft toegewezen, als ter dood veroordeelden; want wij zijn een schouwspel geworden voor de wereld, voor engelen en mensen! ¹⁰ Wij, wij zijn dwazen terwille van Christus; gij echter wijzen in Christus. Wij zijn zwak, gij zijt sterk. Gij zijt geëerd, wij veracht. ¹¹ Tot op dit uur lijden we honger, dorst en naaktheid; we worden mishandeld, we zwerven rond; ¹² in handenarbeid putten we ons uit. Worden we gescholden, we zegenen; worden we vervolgd, we verdragen het; ¹³ worden we gelasterd, we spreken ten goede. Als uitvaagsel der wereld zijn we geworden, het grootste uitschot tot op de huidige dag. ¹⁴ Ik schrijf u deze dingen, niet om u te beschamen, maar om u terecht te wijzen, als mijn geliefde kinderen. ¹⁵ Want al hadt gij ook tienduizend leermeesters in Christus, vele vaders hebt gij niet; ik heb u door het Evangelie in Jesus Christus verwekt. ¹⁶ En daarom smee ik u: weest mijn navolgers. ¹⁷ Om dezelfde reden heb ik Timóteus naar u toe gezonden, die mijn geliefde en getrouwe zoon is in den Heer; hij zal u mijn wegen in Christus in herinnering brengen, zoals ik ze overal in alle kerken leer. ¹⁸ Sommigen zijn verwaard in de overtuiging, dat ik toch niet bij u kom. ¹⁹ Toch zal ik spoedig bij u komen, zo de Heer het wil; dan zal ik me eens op de hoogte stellen, niet van het woord van die verwaarden, maar van hun kracht. ²⁰ Want het koninkrijk Gods bestaat niet in woorden, maar in kracht. ²¹ Wat verkiest gij? Zal ik met de roede tot u komen, of met liefde en zachtmoedigheid?

5

¹ Algemeen hoort men, dat er ontucht onder u voorkomt, en wel zulk een ontucht, als er zelfs onder de heidenen niet bestaat: dat namelijk iemand de vrouw van zijn vader bezit. ² En dan zijt gij nog opgeblazen! Waart gij niet beter terneergeslagen geweest? Dan was hij, die zo iets bedreven heeft, wel uit uw midden verwijderd! ³ Ik zelf toch, lichamenlijk afwezig, maar tegenwoordig met de geest, heb reeds, als was ik tegenwoordig, het oordeel geveld over hem, die zo iets gedaan heeft. ⁴ In de Naam van den Heer Jesus: gij en mijn geest, toegerust met de kracht van onzen Heer Jesus: ⁵ wij leveren hem over aan den satan tot verderf van het vlees, opdat de geest wordt behouden op de dag des Heren. ⁶ Uw roemen staat u niet fraai! Weet gij niet, dat een weinig zuurdeeg geheel het deeg verzuurt? ⁷ Doet het oude zuurdeeg weg, opdat gij vers deeg worden moogt; gij zijt toch ongedesemd brood! Want ook ons Pascha is geslacht: en dat is Christus. ⁸ Laat ons dus feest vieren, niet met het oude zuurdeeg, noch met het zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met de ongedesemde broden van reinheid en waarheid. ⁹ In mijn brief heb ik u geschreven, dat gij geen omgang moogt hebben met ontuchtigen. ¹⁰ Ik schreef niet: met alle ontuchtigen dezer wereld, of met alle hebzuchtigen en dieven, of alle afgodendienaars; ¹¹ anders zoudt gij de wereld moeten verlaten. Maar ik schreef u, geen omgang te hebben met iemand, die zich broeder noemt en toch een ontuchtige is, of een hebzuchtige, een afgodendienaar, lasteraar, dronkaard of dief; en met zo iemand zelfs niet te eten. ¹² Want met welk recht zou ik hen oordelen, die buiten staan? Neen, oordeelt hen, die binnen

zijn; ¹³ God zal oordelen, die buiten staan. Verwijdert den boze uit uw midden!

6

¹ Wanneer iemand van u met een ander een geschil heeft, durft hij dan recht zoeken bij de ongerechten, en niet bij de heiligen? ² Weet gij dan niet, dat de heiligen de wereld zullen richten? En zo zelfs de wereld door u wordt gericht, zoudt gij dan onbevoegd zijn voor onbeduidende geschillen? ³ Weet gij niet, dat wij engelen zullen richten? Hoeveel te meer dus de kwesties van het dagelijks leven. ⁴ En toch laat gij bij uw dagelijkse geschillen juist hen daarover zitting houden, die door de gemeente worden veracht. ⁵ Ik zeg het tot uw beschaming. Is er dan onder u geen enkel verstandig man, die tussen zijn broeders uitspraak zou kunnen doen? ⁶ In plaats daarvan daagt de ene broeder den ander voor het gerecht, en dan nog wel ten overstaan van ongelovigen. ⁷ Ja, het is op zichzelf voor u al meer dan erg, dat gij met elkander geschillen hebt. Waarom lijdt gij niet liever onrecht? Waarom lijdt gij niet liever schade? ⁸ In plaats daarvan doet gij zelf onrecht en schade, en dat nog wel aan broeders. ⁹ Weet gij dan niet, dat zij die onrecht doen, geen deel zullen hebben aan het koninkrijk Gods? Bedriegt u niet. Ontuchtigen, afgodendienaars, overspelers, wellustelingen, knapenschenners, ¹⁰ dieven, hebzuchtigen, dronkaards, lasteraars en rovers zullen geen deel hebben aan het koninkrijk Gods. ¹¹ En dit waren sommigen van u. Maar gij zijt rein gewassen, gij zijt geheiligd, gij zijt gerechtvaardigd in de naam van den Heer Jesus Christus en door den Geest van onzen God. ¹² Alles is mij geoorloofd! Maar alles is niet heilzaam! Alles is mij geoorloofd! Maar ik zal me door niets laten overheersen! ¹³ De spijzen zijn voor de buik, en de buik is voor de spijzen; maar God zal beide aan de vernietiging prijsgeven. Het lichaam daarentegen is niet voor de ontucht, maar het behoort aan den Heer, en de Heer aan het lichaam. ¹⁴ God heeft den Heer opgewekt, en Hij zal ook ons doen verrijzen door zijn kracht. ¹⁵ Weet gij soms niet, dat uw lichamen ledematen zijn van Christus? Zal ik ze dan doen ophouden, ledematen van Christus te zijn, om er ledematen ener deerne van te maken! Dat nooit! ¹⁶ Maar weet gij ook niet, dat hij, die zich met een deerne afgeeft, met haar één lichaam is? Want Hij zegt: "Deze twee zullen één vlees zijn." ¹⁷ Hij daarentegen, die den Heer aanhangt, is één geest met Hem. ¹⁸ Vlucht de ontucht! Iedere zonde, die de mens bedrijft, is buiten het lichaam, maar de ontuchtige zondigt tegen zijn eigen lichaam. ¹⁹ Of weet gij niet, dat uw lichaam een tempel is van den heiligen Geest, die in u woont, en dien gij van God hebt ontvangen; ook dat gij uzelf niet toebehoort, ²⁰ daar gij duur zijt gekocht? Verheerlijkt dus God in uw lichaam!

7

¹ Wat de dingen betreft, waarover gij geschreven hebt: het is goed voor een mens, geen vrouw aan te raken; ² maar ter vermindering van allerlei ontucht moet toch iedere man zijn eigen vrouw behouden, en iedere vrouw haar eigen man. ³ De man moet aan de vrouw zijn plicht

vervullen, zoals ook de vrouw aan den man. ⁴ De vrouw heeft geen vrije beschikking over haar eigen lichaam, maar de man. Eveneens heeft ook de man geen vrije beschikking over zijn eigen lichaam, maar de vrouw. ⁵ Weigert niet aan elkander, dan alleen met onderling goedvinden en voor een bepaalde tijd, om u aan het gebed te wijden; en gaat er dan weer toe over, opdat de satan u niet bekoort door uw onthouding. ⁶ Dit laatste echter bedoel ik als een verlof, en niet als bevel. ⁷ Integendeel, ik zou willen, dat alle mensen waren zoals ikzelf; maar iedereen heeft van God een persoonlijke gave, de één deze, gene weer een andere. ⁸ Tot de ongehuwden en de weduwen zeg ik: het is goed voor hen, zo ze blijven, zoals ikzelf ben ⁹ Maar zo ze zich niet kunnen beheersen, laten ze dan trouwen. Want het is beter te trouwen dan te verbranden. ¹⁰ Aan de gehuwden beveel niet ik maar de Heer, dat de vrouw zich niet mag scheiden van den man; ¹¹ en zo ze toch gescheiden is, dat ze dan ongehuwd moet blijven of zich met den man moet verzoenen; ook dat de man de vrouw niet mag verstoten. ¹² Aan de overigen zeg ik, niet de Heer: Wanneer een broeder een ongelovige vrouw heeft, en deze bewilligt er in, met hem samen te wonen, dan mag hij haar niet verstoten; ¹³ eveneens, wanneer een vrouw een ongelovigen man heeft, en deze er in bewilligt, met haar samen te wonen, dan mag ze den man niet verstoten. ¹⁴ Want de ongelovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongelovige vrouw geheiligd door den broeder; anders toch waren uw kinderen onrein, terwijl ze inderdaad heilig zijn. ¹⁵ Maar wanneer de ongelovige scheiden wil, laat hem scheiden; in zulke gevallen is de broeder en de zuster niet gebonden. God heeft u toch tot vrede geroepen; ¹⁶ want hoe weet ge, vrouw, of ge den man zult redden; en gij, man, hoe weet ge, of ge de vrouw redden zult? ¹⁷ Iedereen heeft dus zó te leven, als de Heer hem heeft toegedeeld, zoals God hem heeft geroepen. Zo verorden ik in alle kerken. ¹⁸ Is iemand geroepen, nadat hij de besnijdenis had ontvangen, hij moet ze niet wegwerken; is iemand als onbesnedene geroepen, hij moet zich niet laten besnijden. ¹⁹ De besnijdenis is niets, de onbesnedenheid evenmin, maar alleen de onderhouding van Gods geboden. ²⁰ Laat iedereen in de staat blijven, waarin hij geroepen is. ²¹ Zijt ge geroepen als slaaf, maak u daarover niet bekommerd; maar zo óók gij vrij kunt worden, maak dan liever van de gelegenheid gebruik. ²² Immers een slaaf, die geroepen is in den Heer, is een vrijgelatene van den Heer; zoals een vrije, die geroepen is, de slaaf is van Christus. ²³ Duur zijt gij gekocht; weest geen mensen-slaven. ²⁴ Broeders, laat iedereen voor God in de staat blijven, waarin hij geroepen werd. ²⁵ Wat de maagden betreft, heb ik geen gebod des Heren; maar ik geef mijn gevoelen als iemand, die door Gods ontferming betrouwbaar is. ²⁶ Welnu, ik ben er van overtuigd, dat om de aanstaande Nood dit het best is: dat namelijk iemand liefst zó blijft, als hij is. ²⁷ Zijt ge aan een vrouw verbonden, zoek dan geen scheiding. ²⁸ Zijt ge niet aan een vrouw verbonden, zoek dan geen vrouw; doch ook al huwt ge, ge zondigt niet; en als een maagd trouwt, zondigt ze niet. Maar zulke personen zullen bekommernissen hebben naar het vlees, en die wilde ik u besparen. ²⁹ Dit toch heb ik te zeggen, broeders. De tijd is kort. Daaruit volgt, dat zelfs zij, die vrouwen hebben, moeten zijn,

als hadden zij ze niet; ³⁰ en zij die wenen, alsof ze niet weenden; en zij die blijde zijn, als verblijdden ze zich niet; en zij die kopen, als behielden ze het niet; ³¹ en zij die van de wereld genieten, als hadden ze er niets mee op. Want de gedaante dezer wereld gaat voorbij; ³² en daarom wil ik, dat gij zonder zorgen zijt. —De ongetrouwde is bezorgd over de dingen des Heren, hoe hij behagen zal aan den Heer; ³³ maar de getrouwde is bezorgd over de dingen der wereld, hoe hij behagen zal aan de vrouw; ³⁴ en hij is verdeeld. Eveneens is ook de ongetrouwde vrouw en de maagd bezorgd over de dingen des Heren, om heilig te zijn naar lichaam en ziel, terwijl de getrouwde bezorgd is over de dingen der wereld, hoe ze den man zal behagen. ³⁵ Ik zeg dit tot uw eigen bestwil, niet om u een strik om te doen, maar opdat gij onwankelbaar zoudt zijn in de eerbaarheid en in de toewijding aan den Heer. ³⁶ Zo iemand schande denkt te brengen op zijn jonge dochter, als ze eens over de jaren komt, en de zaken dus toch haar verloop moeten hebben: hij doe, wat hij wil; hij zondigt niet. Laat ze trouwen. ³⁷ Maar hij, die onwankelbaar in zijn gevoelen volhardt, die vrij van dwang zijn eigen wil kan volgen, en die bij zichzelf besloten heeft, zijn jonge dochter ongerept te bewaren, hij doet wèl. ³⁸ Dus, die zijn dochter uithuwt, doet goed, en die ze niet uithuwt, doet beter. ³⁹ Een vrouw is gebonden, zolang haar man leeft. Maar wanneer de man is ontslapen, dan is ze vrij te trouwen met wien ze wil, mits in den Heer. ⁴⁰ Toch is ze gelukkiger, zo ze blijft, zoals ze is; volgens mijn gevoelen althans. En ik meen toch wel, Gods Geest te hebben.

8

¹ Wat nu het offervlees betreft, weten we: “Allen hebben we kennis.” Maar de kennis blaast op, de liefde bouwt op. ² Zo iemand zich inbeeldt, iets te kennen, dan is zijn kennis nog niet, zoals ze wezen moet; ³ doch zo iemand liefde heeft tot God, dan is hij door Hem gekend. ⁴ Wat dus het eten van het offervlees aangaat, weten we, dat er eigenlijk geen afgod in de wereld bestaat, en dat er geen God is, behalve Eén. ⁵ Want al zijn er ook zogenaamde goden in de hemel of op aarde, en zó zijn er inderdaad veel goden en veel heren, ⁶ voor ons is er slechts één God, de Vader, uit wien alles voortkomt, en tot wien we geordend zijn, en één Heer Jesus Christus, door wien alle dingen, door wien ook wijzelf zijn. ⁷ Maar niet allen hebben die kennis. Sommigen toch, ook nu nog in de overtuiging, dat er werkelijk afgoden bestaan, eten het juist als offervlees, en hun geweten, zwak als het is, wordt er door bezoedeld. ⁸ Zeker, het eten zal ons niet voor God brengen: eten we niet, we zijn er niet minder om: eten we wel, we worden er niet beter van. ⁹ Toch moet gij toezien, dat uw recht de zwakken niet tot aanstoot wordt. ¹⁰ Want wanneer zo iemand u, den man van kennis, in een afgodstempel ziet aanliggen, zal dan het geweten van dien zwakken mens niet worden gestijfd in het eten der afgodenoffers? ¹¹ Ja, dan gaat door uw kennis de zwakke verloren, de broeder, voor wien Christus gestorven is. ¹² Maar door zó tegen de broeders te zondigen en hun zwak geweten te kwetsen, zondigt gij tegen Christus. ¹³ Daarom, zo het eten ergernis geeft aan mijn broeder, dan zal ik in eeuwigheid geen vlees meer eten, om mijn broeder niet te ergeren.

9

¹ Ben ik niet vrij? Ben ik geen Apostel? Heb ik onzen Heer Jesus niet gezien? Zijt gij niet mijn werk in den Heer? ² Zo ik in de opvatting van anderen geen Apostel ben, voor u ben ik het toch zeker wèl; gij zijt zelfs het zegel van mijn apostolaat in den Heer. ³ Ziedaar mijn antwoord aan hen, die iets op mij hebben aan te merken. ⁴ Hebben wij dan geen recht, te eten en te drinken? ⁵ Hebben wij geen recht, een zuster, een vrouw mee te nemen, zoals de overige apostelen, de broeders des Heren en Kefas? ⁶ Of hebben alleen ik en Bárnabas geen recht, ons van handenarbeid ontslagen te achten? ⁷ Wie dient er als soldaat op eigen kosten; wie plant een wijngaard en eet niet van zijn vruchten; of wie weidt een kudde, en voedt zich niet met de melk der kudde? ⁸ Spreek ik misschien zó naar menselijke opvatting, of zegt ook de Wet niet hetzelfde? ⁹ Inderdaad, in de Wet van Moses staat geschreven: “Een dorsenden os zult ge niet muilkorven.” Is het dan God om de ossen te doen; ¹⁰ of zegt Hij dit eigenlijk om onzentwil? Ja, om ons werd het geschreven; want de ploeger moet ploegen op hoop, en de dorser moet hopen, zijn deel te ontvangen. ¹¹ Zo we u het geestelijke hebben gezaaid, is het dan zo buitengewoon, als we van u het vleselijke zouden maaïen? ¹² Wanneer anderen op u rechten kunnen doen gelden, wij niet veel meer? Toch hebben we van dat recht geen gebruik gemaakt, maar van alles afstand gedaan, om het Evangelie van Christus niets in de weg te leggen. ¹³ Weet gij niet, dat zij die dienst doen in het heiligdom, ook van het heiligdom eten; en dat zij die het altaar bedienen, ook met het altaar opdelen? ¹⁴ Zo heeft eveneens de Heer verordend, dat zij, die het Evangelie verkondigen, ook van het Evangelie zouden leven. ¹⁵ Welnu, ik voor mij heb van dit alles geen gebruik gemaakt. Ook schrijf ik het niet, om het op mij toe te passen; want liever wil ik sterven, dan me mijn roem laten ontnemen. ¹⁶ Immers niet het verkondigen zelf van het Evangelie strekt me tot roem. Want dit is mijn plicht. Ja, wee mij, zo ik het Evangelie niet zou verkondigen. ¹⁷ Welnu, wanneer ik iets doe uit vrije beweging, dan heb ik verdienste; maar doe ik het op bevel, dan vervul ik slechts de taak van beheerder. ¹⁸ Waarin ligt dus mijn verdienste? Hierin, dat ik bij mijn prediking het Evangelie om niet verkondig, zonder gebruik te maken van mijn recht, dat aan het preken verbonden is. ¹⁹ Ja, ofschoon ik vrij sta tegenover allen, heb ik me toch tot slaaf van allen gemaakt, om er zoveel mogelijk te winnen. ²⁰ Voor de Joden ben ik als een jood geworden, om Joden te winnen; voor hen, die onder de Wet zijn, als een, die onder de Wet staat, —ook al sta ik niet onder de Wet, —om hen te winnen, die onder de Wet staan. ²¹ Voor hen, die zonder Wet zijn, als een zonder Wet, —hoewel niet zonder wet van God, maar onder Christus’ wet, om hen te winnen, die zonder Wet zijn. ²² Voor de zwakken ben ik zwak geworden, om de zwakken te winnen. Voor allen ben ik van alles geworden, om met alle middelen enigen te redden. ²³ Welnu, dit alles doe ik om het Evangelie, om daaraan deel te mogen hebben. ²⁴ Weet gij niet, dat de wedlopers in het renperk wèl allen lopen, maar dat slechts één de prijs behaalt. Loopt dan zó, dat ook gij hem moogt winnen. ²⁵ En hij, die in het worstelperk optreedt, legt zich een volkomen onthouding op. Zij doen het, om een vergankelijke

kroon te ontvangen, wij om een onvergankelijke. ²⁶ En daarom loop ik niet als een, die in den blinde voortholt, en worstel ik niet als een, die in de lucht slaat. ²⁷ Maar het is mijn eigen lichaam, dat ik beuk en dat ik er onder houd, om na heraut geweest te zijn voor anderen, zelf niet afgewezen te worden.

10

¹ Ik wil niet, broeders, dat gij er geen acht op zoudt slaan, hoe onze vaders allen onder de wolk waren, allen door de zee heentrokken, ² en allen door wolk en zee in Moses werden gedoopt; ³ hoe ze allen dezelfde geestelijke spijs hebben gegeten; ⁴ hoe ze allen dezelfde geestelijke drank hebben gedronken; want ze dronken uit een geestelijke rots, die hen vergezelde, en die rots was Christus. ⁵ Toch heeft God in de meesten van hen geen welbehagen gehad, want ze werden neergeveld in de woestijn; ⁶ en dit is geschied als voorafbeelding voor ons, opdat wij geen begeerte naar het kwade zouden hebben, zoals zij dat hebben gehad. ⁷ Weest ook geen afgodendienaars, zoals sommigen van hen; gelijk geschreven staat: "Het volk zat neer, om te eten en te drinken, en men ging zich vermaken." ⁸ Laten we ook geen ontucht bedrijven, zoals sommigen van hen ontucht bedreven; en op één dag vielen er drie en twintig duizend. ⁹ Tarten we ook den Heer niet, zoals sommigen van hen hebben gedaan; en ze kwamen om door de slangen. ¹⁰ Mort ook niet, zoals sommigen van hen hebben gemord; en ze werden uitgeroeid door den verderfengel. ¹¹ Dit alles nu overkwam hun als een voorafbeelding voor ons, en het werd opgeschreven tot waarschuwing voor ons, die het einde der tijden beleven. ¹² Dus, wie meent te staan, zie toe, dat hij niet valt! ¹³ Gij hebt geen bovenmenselijke bekoring te doorstaan gehad. God is getrouw; Hij zal niet toelaten, dat gij boven uw krachten bekoord wordt, maar met de bekoring zal Hij ook het middel geven, om ze te kunnen doorstaan. ¹⁴ En daarom, mijn geliefden, vlucht de afgoderij! ¹⁵ Ik spreek tot verstandigen; beoordeel dus zelf, wat ik zeggen ga. ¹⁶ Is de kelk der zegening, die wij zegenen, geen deelgenootschap aan het Bloed van Christus; is het brood, dat wij breken, geen deelgenootschap aan het Lichaam van Christus? ¹⁷ Omdat het één Brood is, daarom zijn wij, hoe talrijk ook, één lichaam; want allen hebben wij deel aan het éne Brood. ¹⁸ Beschouwt het Israëel naar het vlees; zijn zij, die de offerspijzen eten, niet in gemeenschap met het altaar? ¹⁹ Wat wil ik hiermee zeggen? Dat het offervlees iets is, of dat een afgod iets is? ²⁰ Neen, maar wat ze offeren, offeren ze aan duivels en niet aan God. En ik wil niet, dat gij in gemeenschap staat met de duivels. ²¹ Gij kunt de kelk des Heren niet drinken en de kelk der duivels. Gij kunt geen deel hebben aan de Tafel des Heren en aan de tafel der duivels. ²² Of zouden we den Heer soms willen uitdagen? Zijn wij soms sterker dan Hij? ²³ Alles is geoorloofd! Maar niet alles is heilzaam! Alles is geoorloofd! Maar niet alles is stichtend. ²⁴ Niemand zoeke zijn eigen belang, maar dat van den naaste. ²⁵ Al wat in de vleeshal verkocht wordt, moogt gij eten, zonder verder onderzoek te doen tot geruststelling van uw geweten. ²⁶ Want: "Aan den Heer behoort de aarde met wat ze bevat." ²⁷ Zo een ongelovige u uitnodigt,

en gij wilt er heen gaan, eet dan gerust al wat u wordt voorgezet, zonder verder onderzoek te doen tot geruststelling van het geweten. ²⁸ Maar zo iemand u zegt: "dit is offervlees," eet er dan niet van, zowel om hem, die er u opmerkzaam op maakte, als om gewetenswil. ²⁹ Ik bedoel niet uw eigen geweten, maar dat van den ander. Waarom toch zou mijn vrijheid op zich zelf genomen afgemeten worden naar het geweten van een ander? ³⁰ Wanneer ik na dankzegging van iets geniet, waarom zou ik gesmaald worden om iets, waarvoor ik dankzegging uitspreek? ³¹ Derhalve, of gij eet, of drinkt, of wat gij ook doet, doet alles ter ere Gods! ³² Geeft geen aanstoot aan Joden of heidenen, noch aan de Kerk van God; ³³ zoals ook ikzelf allen in ieder opzicht terwille ben, en niet mijn eigen belang zoek, maar dat van de grote menigte, opdat ze behouden wordt.

11

¹ Weest mijn navolgers, zoals ik het ben van Christus! ² Ik prijs u, omdat gij bij allerlei zaken aan mij denkt, en vasthoudt aan de voorschriften, die ik u gegeven heb. ³ Welnu, ik wil, dat gij wèl bedenkt: het hoofd van iederen man is Christus; het hoofd van de vrouw is de man; het hoofd van Christus is God. ⁴ Iedere man, die bidt of profeteert met bedekt hoofd, doet zijn hoofd schande aan. ⁵ Iedere vrouw daarentegen, die blootshoofds bidt of profeteert, doet haar hoofd schande aan; want dat is juist hetzelfde, als deed ze het met geschoren hoofd. ⁶ Ja, zo een vrouw zich niet bedekken wil, dan moet ze zich ook maar de haren doen knippen; en zo het voor een vrouw een schande is, zich kaal te laten knippen of scheren, dan moet ze zich ook maar bedekken. ⁷ De man moet zijn hoofd niet bedekken, daar hij het evenbeeld is en de glorie van God; maar de vrouw is de glorie van den man. ⁸ Want de man is niet uit de vrouw, maar de vrouw is uit den man; ⁹ en de man is niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man. ¹⁰ En daarom moet de vrouw een macht over haar hoofd behouden ter wille der engelen. ¹¹ Toch blijft het waar: naar 's Heren plan is een vrouw er niet zonder man, maar ook is een man er niet zonder vrouw. ¹² Want zoals de vrouw uit den man is ontstaan, zo ontstaat ook weer de man door de vrouw; en dit alles naar Gods beschikking. ¹³ Oordeelt nu zelf: Is het betamelijk, dat een vrouw bidt met onbedekt hoofd? ¹⁴ Leert toch de natuur zelf u niet, dat het voor den man een schande is, lang haar te dragen; ¹⁵ terwijl het voor de vrouw een eer is, wanneer ze lang haar draagt; want de haardos is haar gegeven bij wijze van sluier. ¹⁶ En zo iemand nog andere bewijzen verlangt: wij hebben zulke gebruiken niet, en de gemeenten Gods evenmin. ¹⁷ Bij de nu volgende vermaning kan ik u niet prijzen. Want gij komt niet samen tot uw heil, maar tot uw onheil. ¹⁸ Vooreerst toch hoor ik, dat er bij uw bijeenkomsten in de kerk verdeeldheid onder u heerst; en gedeeltelijk geloof ik dit ook. ¹⁹ Want het is nodig, dat er scheuringen onder u zijn, wil het blijken, wie onder u standvastig is. ²⁰ Wanneer gij bijeen komt, dan is dat geen nuttigen van de Maaltijd des Heren. ²¹ Want iedereen begint zijn eigen maal vooruit te eten; en zó is de een hongerig, de ander over-verzadigd. ²² Hebt gij dan geen huizen, om te eten en te drinken? Of durft gij de kerk van God verachten, en hen die niets bezitten, vernederen? Wat zal ik u

zeggen? Zal ik u prijzen? Op dit punt prijs ik u zeker niet. ²³ Want ik zelf heb van den Heer ontvangen, wat ik u ook heb overgeleverd; dat de Heer Jesus in de nacht, dat Hij verraden werd, brood nam, ²⁴ een dankzegging sprak, het brak en zeide: “Dit is mijn Lichaam, dat voor u wordt overgeleverd. Doet dit tot mijn gedachtenis.” ²⁵ Zo ook na de maaltijd de kelk, zeggende: “Deze kelk is het nieuwe Verbond in mijn Bloed. Doet dit, zo dikwijls gij drinkt, tot mijn gedachtenis.” ²⁶ Welnu, zo dikwijls gij dit brood eet en de kelk drinkt, verkondigt gij de dood des Heren, totdat Hij komt. ²⁷ Wie dus op onwaardige wijze het brood eet of de kelk des Heren drinkt, bezondigt zich aan het Lichaam en Bloed des Heren. ²⁸ Laat dus een ieder zichzelf onderzoeken, en dan eerst eten van het brood en drinken van de kelk. ²⁹ Want wie eet en drinkt, eet en drinkt zich een oordeel, zo hij het Lichaam niet naar waarde beoordeelt. ³⁰ Daarom zijn er onder u zoveel zwakken en zieken, en zijn er zovelen ontslapen. ³¹ Zo we onszelf naar waarheid hadden beoordeeld, zouden we niet geoordeeld worden. ³² Welnu, als we door den Heer worden geoordeeld, dan is dat voor ons een les, om niet met de wereld vèroordeeld te worden. ³³ En daarom, mijn broeders, wanneer gij bijeenkomt om te eten, blijft dan op elkander wachten. ³⁴ Zo iemand honger heeft, dan moet hij thuis maar eten. Anders komt gij tot uw oordeel bijeen. De andere zaken zal ik wel regelen, wanneer ik kom.

12

¹ Wat de Geestesgaven betreft, broeders, wil ik u niet in het onzekere laten; ² gij weet het, toen gij heidenen waart, was het blindelings, dat gij naar de stomme afgoden werdt heengedreven. ³ Daarom maak ik u bekend, dat niemand, die spreekt door Gods Geest, zegt: “Vervloekt zij Jesus;” en dat niemand zeggen kan: “Heer Jesus;” dan door den heiligen Geest. ⁴ Welnu, er is verscheidenheid van genadegaven, maar er is slechts één Geest; ⁵ en verscheidenheid van bedieningen, maar slechts één Heer; ⁶ en verscheidenheid van werkingen, maar slechts één God, die alles in allen werkt. ⁷ En aan een ieder wordt de Geestesuiting geschonken, om er nut mee te stichten. ⁸ Den één wordt het woord der wijsheid gegeven door den Geest, den ander het woord der kennis door denzelfden Geest, ⁹ een ander het geloof door denzelfden Geest, een ander de gaven der genezing door den énen Geest. ¹⁰ Aan anderen weer het werken van wonderen, of de profetie, of de onderscheiding der geesten, of de veelheid van talen, of de vertolking der talen; ¹¹ maar dit alles werkt één en dezelfde Geest, die ieder toedeelt, zoals het Hem goeddunkt. ¹² Want zoals het lichaam één is, ofschoon het veel leden heeft, en van de andere kant al de leden van het lichaam, hoe talrijk ook, één lichaam vormen, zo ook Christus. ¹³ Allen toch, Joden of heidenen, slaven of vrijen, allen zijn we in één Geest tot één lichaam gedoopt, en allen zijn we met één Geest gedrenkt. ¹⁴ Want ook het lichaam bestaat niet uit één lid, maar uit meerdere leden. ¹⁵ Al zei de voet: omdat ik geen hand ben, behoor ik niet tot het lichaam; toch behoort hij tot het lichaam. ¹⁶ En al zei het oor: omdat ik geen oog ben, behoor ik niet tot het lichaam; toch behoort het tot het lichaam. ¹⁷ Zo het lichaam één en al oog was, waar bleef het gehoor; was het

één en al gehoor, waar bleef dan de reuk? ¹⁸ Maar in werkelijkheid heeft God de leden, elk in het bijzonder, een plaats in het lichaam gegeven, zoals het Hem heeft behaagd. ¹⁹ En van de andere kant, zo alle nu eens één lid vormden, waar bleef dan het lichaam? ²⁰ Maar in werkelijkheid zijn er veel leden, doch slechts één lichaam. ²¹ Het oog kan niet tot de hand zeggen: Ik heb u niet nodig; het hoofd niet tot de voeten: Ik heb u niet nodig. ²² Integendeel, juist de schijnbaar zwakkere leden van het lichaam zijn het meest noodzakelijk; ²³ wat ons in het lichaam minder edel toeschijnt, bekleden we met meer luister; en juist onze oneerbare ledematen ontvangen groter kiesheid; ²⁴ onze eerbare leden hebben dat niet nodig. Ja, God heeft het lichaam zó samengesteld, dat Hij groter eer gaf aan wat misdeeld is, ²⁵ opdat er in het lichaam geen tweedracht zou heersen, maar de leden gelijke zorg voor elkaar zouden dragen. ²⁶ En wanneer één lid lijdt, lijden alle leden mee; komt één lid in aanzien, alle leden delen in zijn vreugde. ²⁷ Welnu, gij zijt het lichaam van Christus, en ieder in het bijzonder zijn leden. ²⁸ En in de Kerk heeft God den één aangesteld tot apostel, een ander tot profeet, een derde tot leraar; dan komen de wonderen, dan de gaven der genezing, hulpbetoon, bestuur, de veelheid van talen. ²⁹ Zijn allen soms apostelen? Allen profeten? Allen leraars? ³⁰ Hebben allen de wondermacht, allen de gaven der genezing? Spreken allen in talen, vertolken allen? ³¹ Gij hunkert naar de hoogste gaven? Ik wijs u een weg, die nog veel hoger ligt.

13

¹ Al spreek ik de talen van mensen en engelen, Maar ik heb de liefde niet: Ik ben een rinkelend bekken, Of een rammelend cymbaal. ² Al heb ik de gave der profetie, Al bezit ik alle geheimen en kennis, Al heb ik het volle geloof, dat bergen verzet: Zonder liefde ben ik niets. ³ Al schenk ik weg al wat ik heb, Al geef ik mijn lichaam, om mij te laten verbranden: Zo ik de liefde niet heb, Het dient mij tot niets. ⁴ De liefde is geduldig, De liefde is goedertieren, De liefde is niet afgunstig, Niet pronzuchtig, niet verwaand. ⁵ Zij handelt niet onedel, En zoekt zichzelf niet, Zij laat zich niet verbitteren, En rekent het kwade niet aan. ⁶ Over onrecht is zij niet blijde, Maar over de waarheid verheugd. ⁷ Alles bedekt zij, alles gelooft zij, Alles hoopt zij, alles duldt zij. ⁸ De liefde: zij vergaat nimmer! Maar profetieën: zij houden op, En talen: zij zullen verstommen, En kennis: zij zal vergaan. ⁹ Want ons kennen is ten halve, Ons profeteren slechts ten dele; ¹⁰ Maar komt eens het volmaakte, Het onvolmaakte verdwijnt. ¹¹ Toen ik een kind was, sprak ik als kind, Voelde ik als kind, dacht ik als kind; ¹² Nu ik een man ben, Leg ik het kinderlijke af. Thans zien wij in een wazige spiegel; Straks aangezicht tot aangezicht. Thans ken ik slechts ten halve; Straks ten volle, zoals ik zelf ben gekend. ¹³ Zo blijven bestaan Geloof, hoop en liefde, Drie in getal; Maar de grootste daarvan is de liefde.

14

¹ Jaagt de liefde na, en streeft dan naar de Geestesgaven, doch naar het profeteren het meest. ² Wie talen spreekt, spreekt niet voor mensen, maar voor God; want niemand verstaat hem, maar in

geestverrukking spreekt hij geheimzinnige woorden uit. ³ Maar wie profeteert, spreekt voor mensen tot stichting, vermaning en troost. ⁴ Wie talen spreekt, sticht zichzelf; maar wie profeteert, sticht de gemeente. ⁵ Ik wens u allen toe, dat gij in talen moogt spreken, maar meer nog, dat gij moogt profeteren; want hij die profeteert, overtreft hem die in talen spreekt, behalve als hij het ook vertolkt, zodat de gemeente er stichting uit trekt. ⁶ Welnu broeders, als ik tot u kwam en in talen sprak, wat nut zou ik u stichten, zo ik niet tevens u toesprak met openbaring of kennis, met profetie of met lering? ⁷ Het gaat er mee als met de levenloze muziekinstrumenten, fluit of citer; zo ze verwarde geluiden voortbrengen, hoe komt men dan te weten, wat er gefloten of getokkeld wordt? ⁸ En zo een bazuin een bazuin onzekere klank uitstoot, wie maakt zich dan ten strijde gereed? ⁹ Zo gaat het ook u met uw taal; zo gij geen verstaanbare woorden doet horen, hoe zal men dan begrijpen wat er gesproken wordt? Gij spreekt dan tegen de wind! ¹⁰ Er zijn in de wereld wie weet hoeveel talen, en geen enkele is er onverstaanbaar. ¹¹ Maar wanneer ik de zin der taal niet versta, dan ben ik een barbaar voor iemand, die met me spreekt, en hij voor mij. ¹² Zo moet ook gij, nu gij toch zo naar geestverrukking hunkert, er ijverig naar streven, om daarmee de stichting der gemeente zoveel mogelijk te bevorderen. ¹³ Dus, hij die in talen spreekt, moet bidden, dat hij ook vertolken kan. ¹⁴ Want wanneer ik in talen bid, dan bidt wel mijn geest, maar mijn verstand dient voor niets. ¹⁵ Hoe moet het dan? Ik wil bidden met mijn geest, maar ook bidden met mijn verstand; ik wil lofzingen met mijn geest, maar ook lofzingen met mijn verstand. ¹⁶ Want wanneer ge een dankzegging uitspreekt in geestverrukking, hoe zal dan iemand, die tot de oningewijden behoort, het "Amen" kunnen zeggen op uw dankzegging, daar hij niet weet, wat ge zegt. ¹⁷ Zeker, gij van uw kant spreekt een schoon dankgebed uit, maar de ander wordt er niet door gesticht. ¹⁸ Ik dank God, dat ik meer dan gij allen in talen spreek; ¹⁹ maar toch wil ik in de gemeente liever vijf woorden spreken met mijn verstand, om ook anderen te onderrichten, dan tienduizend in een taal. ²⁰ Broeders, weest geen kinderen in uw oordeel, maar weest onmondig in het kwaad en rijp in uw oordeel. ²¹ In de Wet staat geschreven: "Door mensen met vreemde taal, En door lippen van vreemden Zal Ik spreken tot dit volk; Ook dan zullen ze niet naar Mij horen. Spreekt de Heer." ²² De talen zijn dus een teken niet voor de gelovigen, maar voor de ongelovigen; de profetie daarentegen is niet voor de ongelovigen, maar voor hen, die geloven. ²³ Veronderstelt nu eens, dat heel de gemeente op één plaats bijeen is en allen in talen spreken, en dat er een oningewijde of een ongelovige binnenkomt; zullen ze dan niet zeggen, dat gij waanzinnig zijt? ²⁴ Maar zo allen profeteren, en er komt een ongelovige of oningewijde binnen, dan wordt hij door allen overtuigd, door allen geoordeeld, ²⁵ en zijn hartsgeheimen worden blootgelegd; dan zal hij neervallen op zijn aangezicht, God aanbidden, en het openlijk verkondigen, dat waarlijk God in uw midden is. ²⁶ Hoe moet het dan, broeders? Bij uw samenkomsten mag elk iets hebben; de één een psalm, de ander een onderrichting, openbaring, taal of vertolking. Maar alles moet tot stichting geschieden. ²⁷ Wanneer men

in talen spreekt, dan geschiede het door twee, hoogstens drie, en op de beurt; en één moet het vertolken. ²⁸ Zo er geen tolk aanwezig is, dan moet men zwijgen in de gemeente, en slechts spreken voor zichzelf en voor God. ²⁹ Van de profeten mogen er twee of drie het woord voeren, en de anderen moeten het beoordelen. ³⁰ En wanneer een ander, die er bij zit, een openbaring ontvangt, dan moet de eerste zwijgen. ³¹ Zeker, als het úw beurt is, moogt gij allen profeteren, opdat allen er uit leren, en allen worden vertroost. ³² Profeten-geesten toch zijn aan de profeten zelf onderworpen; ³³ want God is geen God van wanorde, maar van vrede. Zoals het in alle gemeenten der heiligen gebeurt, ³⁴ moeten de vrouwen in de bijeenkomsten zwijgen. Want het is haar taak niet, te spreken; maar ze moeten onderdanig zijn, zoals de Wet het ook zegt. ³⁵ En wanneer ze inlichtingen verlangen, dan moeten ze thuis haar eigen man er naar vragen. Want het is voor een vrouw onbetamelijk, in de kerk het woord te voeren. ³⁶ Is het woord Gods soms van u uitgegaan, of is het alleen tot u doorgedrongen? ³⁷ Zo iemand zich voor een profet of begenadigde houdt, hij erkenne, dat het een gebod des Heren is, wat ik u schrijf. ³⁸ En zo hij het miskent, dan worde hij zelf miskend. ³⁹ Zo dan, mijn broeders, beijvert u om te profeteren, en belemmert het spreken in talen niet. ⁴⁰ Maar laat alles betamelijk en ordelijk gebeuren.

15

¹ Broeders, ik herinner u aan het Evangelie, dat ik u heb gepreekt, dat gij ook hebt aangenomen, waarop gij gegroundvest zijt, ² en waardoor gij zult worden gered, zo gij vasthoudt aan de zin, waarin ik het u heb verkondigd; in de veronderstelling althans, dat gij niet helemaal onnadenkend zijt gaan geloven. ³ Want vóór alles heb ik u overgeleverd, wat ik zelf had ontvangen: Christus is voor onze zonden gestorven volgens de Schriften; ⁴ Hij is begraven, de derde dag is Hij verrezen volgens de Schriften; ⁵ en Hij is verschenen aan Kefas, daarna aan de twaalf. ⁶ Vervolgens is Hij verschenen aan meer dan vijfhonderd broeders tegelijk, waarvan de meesten thans nog leven, en slechts enkelen zijn ontslapen. ⁷ Daarna is Hij verschenen aan Jakobus, toen aan alle Apostelen. ⁸ Het laatst van allen verscheen Hij aan mij als aan de misdraacht. ⁹ Ja waarlijk, ik ben de allerminste der Apostelen, niet waardig Apostel genoemd te worden, daar ik Gods Kerk heb vervolgd; ¹⁰ maar door Gods genade ben ik, wat ik ben, en de genade, die Hij me schonk, is niet ijdel geweest, maar meer dan alle anderen heb ik gezwoegd; niet ik, maar Gods genade met mij. ¹¹ Of ik het nu ben, of de anderen: zó preken wij, en zó hebt gij het geloofd! ¹² Welnu, indien van Christus gepreekt wordt, dat Hij van de doden is verrezen, hoe kunnen dan sommigen onder u zeggen: De opstanding der doden is onmogelijk? ¹³ Indien de opstanding der doden onmogelijk is, dan is ook Christus niet verrezen. ¹⁴ Maar zo Christus niet is verrezen, dan is onze prediking ijdel, ijdel ook uw geloof. ¹⁵ Dan blijken we bovendien valse getuigen van God te zijn; want we hebben van God getuigd, dat Hij Christus heeft opgewekt; terwijl Hij Hem niet opgewekt heeft, zo er inderdaad geen doden verrijzen. ¹⁶ Want zo er geen doden verrijzen, dan is ook Christus

niet verzezen. ¹⁷ Maar zo Christus niet is verzezen, dan is uw geloof zonder nut, en zijt gij nog in uw zonden; ¹⁸ dan zijn ook zij verloren, die in Christus ontslieden. ¹⁹ Zo we alleen voor dit leven onze hoop stellen op Christus, dan zijn we de meest beklagenswaardige van alle mensen. ²⁰ Maar neen, Christus is van de doden verzezen, als Eersteling onder hen, die ontslieden zijn. ²¹ Want omdat door een mens de dood is gekomen, daarom ook is door een Mens de opstanding der doden. ²² Zoals allen immers sterven door hun gemeenschap met Adam, zo zullen ook allen door hun gemeenschap met Christus herleven. ²³ Maar iedereen naar eigen rang. Christus als Eersteling; dan zij, die Christus toebehoren bij zijn komst. ²⁴ Daarna komt het einde, als Hij het koningschap aan God en den Vader overdraagt, na alle heerschappij en alle macht en kracht te hebben vernietigd. ²⁵ Want Hij moet Koning zijn, totdat "Hij alle vijanden onder zijn voeten heeft gelegd". ²⁶ En de dood is de laatste vijand, die vernietigd wordt; ²⁷ want alles heeft Hij onder zijn voeten gelegd. Wanneer Hij nu zegt, dat alles aan Hem onderwierp, dan is heel duidelijk Hijzelf uitgezonderd, die alles aan Hem onderwierp. ²⁸ Zodra dus alles aan Hem onderworpen is, zal ook de Zoon Zichzelf onderwerpen aan Dengene, die alles aan Hem onderwierp, opdat God zij: Alles in allen. ²⁹ Wat toch zullen zij aanvangen, die zich voor de doden laten dopen, zo er helemaal geen doden verrijzen? Waarom dan laten ze zich voor hen dopen? ³⁰ En waartoe dient het dan, dat wijzelf ieder uur in gevaar verkeren? ³¹ Elke dag zie ik de dood van nabij; broeders, zowaar ik op u roem, in Christus Jesus onzen Heer. ³² Als ik te Éfese met wilde dieren had gevochten, zoals de mensen het wilden, wat zou het me hebben gebaat? Wanneer de doden niet verrijzen, laat ons dan maar eten en drinken, want morgen gaan we dood. ³³ Laat u niet verleiden: Slechte omgang bederft goede zeden. ³⁴ Gebruikt uw nuchter verstand, zoals het behoort, en zondigt niet. Want er zijn er, die van God geen begrip hebben. Ik zeg het tot uw beschaming. ³⁵ Maar, zal iemand zeggen: Op welke wijze verrijzen de doden; met wat voor lichaam komen ze terug? ³⁶ Gij dwaas! Wat ge zelf zaait, wordt niet levend, zo het niet gestorven is; ³⁷ bovendien wat ge zaait, is niet de uitwendige gestalte, die te voorschijn treedt, doch een naakte korrel, bijvoorbeeld van graan of iets anders; ³⁸ maar God geeft er een gestalte aan, zoals het Hem behaagt, en wel aan ieder zaad zijn eigen gestalte. ³⁹ Alle vlees is niet hetzelfde; maar anders is dat van mensen, anders dat van het vee, van vogels en vissen. ⁴⁰ Er zijn hemellichamen en aardse lichamen, maar de glans der hemelse is anders dan die der aardse. ⁴¹ Anders is de glans van de zon, anders de glans van de maan, anders de glans van de sterren; zelfs de ene ster verschilt van de andere in glans. ⁴² Zo is het ook met de opstanding der doden: Het wordt gezaaid in bederf, Het verrijst onbederflijk. ⁴³ Het wordt gezaaid in oneer, Het verrijst in heerlijkheid. Het wordt gezaaid in zwakheid, Het verrijst in kracht. ⁴⁴ Een ziele-lichaam wordt gezaaid, Een geestelijk lichaam verrijst! Bestaat er een ziele-lichaam, er bestaat ook een geestelijk lichaam. ⁴⁵ Aldus staat er ook geschreven: "De eerste mens Adam werd een levende ziel;" de laatste Adam een levendmakende Geest. ⁴⁶ Niet het geestelijke gaat vooraf, maar wel het bezielde; daarna komt

het geestelijke. ⁴⁷ De eerste mens was uit de aarde, aards; de tweede Mens is uit de hemel. ⁴⁸ Welnu, zoals de aardse was, zo zijn ook de aardse; zoals de Hemelse was, zo zullen ook de hemelse zijn; ⁴⁹ en zoals we de gestalte van den aardsen hebben gedragen, zo moeten we ook de gestalte van den Hemelsen dragen. ⁵⁰ Ik bedoel dit, broeders: vlees en bloed kunnen geen deel hebben aan het koninkrijk Gods, en het bederf heeft geen deel aan het onbederflijke. ⁵¹ Zie ik deel u een geheimenis mee: Niet allen zullen wij ontslapen, maar wel allen van gedaante veranderen; ⁵² plotseling, in een oogwenk, bij de laatste stoot der bazuin. Want zodra de bazuin zal schallen, zullen de doden verrijzen, onbederflijk, maar wij van gedaante veranderen. ⁵³ Want dit bederflijke moet met het onbederflijke worden bekleed; dit sterflijke met onsterfelijkheid. ⁵⁴ En zodra dit bederflijke met het onbederflijke is bekleed, en dit sterflijke met onsterfelijkheid, wordt het woord vervuld, dat geschreven staat: De dood is verzwolgen in overwinning. ⁵⁵ Dood, waar is uw overwinning? Dood, waar is uw prikkel? ⁵⁶ De prikkel des doods is de zonde; de kracht der zonde de Wet. ⁵⁷ Maar God zij dank, die ons de overwinning geeft door Jesus Christus onzen Heer. ⁵⁸ En daarom, mijn geliefde broeders, staat onbewegelijk vast, weest ten allen tijde rijk in 's Heren werk; gij weet, dat uw arbeid niet vergeefs is in den Heer.

16

¹ Wat de collecte betreft ten bate der heiligen, zo moet ook gij doen, zoals ik het in de kerken van Galátië geregeld heb. ² Op de eerste dag van iedere week moet ieder van u naar vermogen iets terzijde leggen en opsparen, opdat de collecten niet eerst beginnen, als ik kom. ³ Bij mijn komst zal ik dan hen, die gij daarvoor geschikt acht, met brieven naar Jerusalem zenden, om uw liefdegave over te brengen. ⁴ Is het de moeite waard, dat ik zelf ga, dan kunnen ze met me mee gaan. ⁵ Ik zal naar u toe komen, wanneer ik Macedónië door ben. Want Macedónië trek ik slechts door; ⁶ maar bij u zal ik, zo mogelijk, langer vertoeven, misschien wel de winter doorbrengen, zodat gij me kunt uitrusten, wanneer ik verder reis. ⁷ Want ik wil u ditmaal niet in het voorbijgaan bezoeken, maar ik hoop enige tijd bij u te blijven, zo de Heer het toelaat. ⁸ Tot Pinksteren zal ik te Éfese blijven; ⁹ want een grote en zware deur staat voor me open, en de tegenstanders zijn velen. ¹⁰ Wanneer Timóteus komt, zorgt dan, dat hij zonder vrees bij u kan zijn, want hij verricht 's Heren werk, evenals ikzelf. ¹¹ Niemand schiete dus te kort in eerbied voor hem. Doet hem in vrede uitgeleide, opdat hij naar mij heen komt; want ik en de broeders wachten op hem. ¹² Wat broeder Apollo betreft, ik heb hem dringend verzocht, naar u heen te gaan tezamen met de broeders; maar hij heeft volstrekt geweigerd, om thans te vertrekken. Hij zal gaan, wanneer het hem gelegen komt. ¹³ Weest waakzaam, staat vast in het geloof; blijft mannen, weest kloek. ¹⁴ Alles geschiede bij u in liefde. ¹⁵ Broeders, ik heb u nog iets te verzoeken. Gij weet, dat de familie van Stéfanus de eersteling van Achaja is, en dat ze zich ten dienste der heiligen hebben gesteld. ¹⁶ Toont ook gij ontzag voor zulke personen, als aan allen, die met hen meewerken en zwoegen, ¹⁷ Ik verheug me over de

aanwezigheid van Stéfanos, Fortunatus en Acháicus; want ze hebben me het gemis van u vergoed,¹⁸ en mijn geest verkwikt evenals die van u. Waardeert dus zulke mensen.¹⁹ De gemeenten van Azië groeten u. Aquila en Priska met heel de gemeente, die in hun huis vergadert, laten u bijzonder groeten in den Heer.²⁰ Alle broeders groeten u. Groet elkander met een heilige kus.²¹ De groet is van mijn eigen hand: Paulus.²² Zo iemand den Heer niet liefheeft, hij zij vervloekt. “Marán-Atá”.²³ De genade van onzen Heer Jesus zij met u!²⁴ Mijn liefde is met u allen in Christus Jesus.

De tweede brief aan de Korintiërs

¹ Paulus, door Gods wil apostel van Christus Jesus, en broeder Timóteus, aan de Kerk Gods in en aan alle heiligen in gans Achaja: ² Genade en vrede zij u van God, onzen Vader, en van den Heer Jesus Christus. ³ Geloofd zij de God en Vader van onzen Heer Jesus Christus, de Vader der ontferming en de God van alle vertroosting, ⁴ die ons troost bij al onze wederwaardigheden, opdat wij hen, die op een of andere wijze in druk verkeren, zouden kunnen opbeuren met de troost, waarmee wijzelf door God worden verkwikt. ⁵ Want zoals in volle mate Christus' lijden ons is toegemeten, zo ook door Christus in volle mate onze vertroosting. ⁶ Welnu, worden wij door lijden gekweld, het geschiedt tot uw troost en uw heil; worden wij vertroost, het geschiedt tot uw vertroosting, daar deze u geschonken wordt door het verdragen van hetzelfde lijden, dat ook wij doorstaan. ⁷ Zó koesteren wij goede hoop met betrekking tot u, in de overtuiging, dat gij deel zult hebben aan de vertroosting, zoals gij deel hebt aan het lijden. ⁸ Want broeders, we willen u niet onkundig laten van de wederwaardigheden, die ons in Azië overkwamen; hoe we het namelijk zwaar te verantwoord hebben hadden, ver boven onze krachten, zodat we zelfs wanhoopten aan ons leven. ⁹ Ja, we hadden over onszelf reeds het doodvonnis geveld, om niet op onszelf te vertrouwen, maar op God, die de doden opwekt. ¹⁰ Hij heeft ons van die dood gered. Hij redt ons nog; en we vertrouwen op Hem, dat Hij ons nog verder zal redden, ¹¹ wanneer ook gij medewerkt door uw gebed voor ons, opdat ook in onze plaats door velen dank zal worden gebracht voor de gunst, ons door bemiddeling van velen geschonken. Eerste deel. Verdediging van Paulus' apostolaat. vastheid van karakter bij Paulus' apostolaat. ¹² Onze roem toch bestaat in de getuigenis van ons geweten, dat we namelijk in heiligheid en oprechtheid Gods, niet in vleselijke wijsheid maar in Gods genade, ons gedrag in de wereld hebben ingericht, en zeer bijzonder met betrekking tot u. ¹³ We schrijven u toch niets anders, dan wat gij leest en verstaat. Ik hoop dus, dat gij het ééns geheel en al zult verstaan, ¹⁴ zoals gij ons reeds ten dele hebt begrepen: dat wij namelijk úw glorie zijn op de Dag van onzen Heer Jesus, gelijk gij de onze. ¹⁵ In dit vertrouwen wilde ik het eerst naar u heenreizen, en opdat gij een dubbele genade zoudt ontvangen ¹⁶ van u naar Macedónië trekken, en van Macedónie naar u terugkeren, om dan verder door u naar Judea te worden gezonden. ¹⁷ Ben ik nu, door dit te willen, wispelturig te werk gegaan; of richt ik de plannen, die ik maak, naar het vlees in, zodat het bij mij nu eens "Ja, ja" is, dan weer "Neen, neen"? ¹⁸ Bij Gods trouw: ons woord aan u is niet "Ja" en "Neen" tegelijk. ¹⁹ Want Gods Zoon, Christus Jesus, die door ons onder u is gepreekt, door mij, Silvanus en Timóteus, Hij is niet "Ja" en "Neen" geweest, maar bij Hem was het slechts "Ja". ²⁰ In Hem toch zijn alle beloften Gods: "Ja"; en daarom is ook door Hem ons "Amen", God ter ere. ²¹ Welnu, God, die ons en u onwankelbaar aan Christus bindt en ons heeft gezalfd, ²² Hij heeft ook zijn zegel op ons gedrukt, en

de waarborg van den Geest in onze harten gelegd. ²³ Ik roep God tot getuige aan voor mijn ziel, dat ik nog niet naar Korinte ben gekomen, enkel om u te sparen. ²⁴ We zijn toch geen dwingelanden over uw geloof, maar medewerkers aan uw blijdschap; in het geloof immers staat gij vast genoeg.

2

¹ Ik had me daarom voorgenomen, niet meer bij u terug te komen in droefheid. ² Want indien ik ú bedroef, wie moet mij dan verblijden? Tenslotte hij alleen, die zelf door mij zou zijn bedroefd. ³ En om dezelfde reden heb ik u ook geschreven, opdat ik bij mijn komst niet bedroefd zou worden door hen, over wie ik mij verheugen moest; ik vertrouwde daarbij van u allen, dat mijn blijdschap ook uw aller blijdschap zou zijn. ⁴ Waarlijk in grote bekommernis en beklemming van hart heb ik u onder veel tranen geschreven, niet opdat gij bedroefd zoudt worden, maar opdat gij de liefde zoudt leren kennen, die ik u zo vurig toedraag. ⁵ Wanneer zeker iemand droefheid heeft veroorzaakt, dan heeft hij niet mij bedroefd, maar enigszins althans, om niet te overdrijven, u allen. ⁶ Voor die persoon is de bestraffing, door de meerderheid opgelegd, voldoende geweest, ⁷ zodat gij hem nu maar vergiffenis moest schenken en bemoedigen, opdat hij niet door overdreven droefheid te gronde gaat. ⁸ Ik dring er dus op aan, hem door een openlijk besluit weer in liefde aan te nemen. ⁹ Want ook hierom heb ik u geschreven, om proefondervindelijk van u te weten, of gij in alles gehoorzaam zijt. ¹⁰ En wien gij iets vergeeft, dien schenk ook ik vergiffenis. En wat ik vergeven heb, —zo ik tenminste iets te vergeven heb, —dat heb ik voor Christus' aanschijn vergeven om uwentwil, ¹¹ opdat de satan geen voorsprong op ons krijgt; want over zijn bedoelingen tasten we niet in het duister. ¹² Toen ik nu in Troas was aangekomen, om er Christus te preken, en mij door den Heer de deur daartoe was opengezet, ¹³ had ik toch geen rust voor mijn geest, omdat ik er mijn broeder Titus niet aantrof; maar ik nam afscheid van hen, en vertrok naar Macedónië. ¹⁴ God zij dank! Overal toch leidt Hij ons rond tot Christus' triomf; allerwege verspreidt Hij door ons de geur van diens kennis. ¹⁵ Want Christus' geur zijn wij voor God, zowel bij hen die worden gered, als bij hen die ten verderve gaan: ¹⁶ voor den één een doodslucht ten dode, voor den ander een levensgeur ten leven. Wie is tot zulk een taak bekwaam? ¹⁷ Wij; daar we niet als veel anderen handel drijven met Gods woord, maar met zuivere bedoelingen spreken, op gezag van God, ten overstaan van God, en in Christus.

3

¹ Gaan we nu opnieuw onszelf aanprijzen? Of behoeven we misschien, als sommige anderen, aanbevelingsbrieven aan u of van u? ² Gijzelf zijt onze brief, wel geschreven in ons hart, maar niettemin gekend en gelezen door alle mensen. ³ Want het is bekend, dat gij een brief van Christus zijt, die door ons is geschreven, niet met inkt, maar met den Geest van den levenden God; niet op stenen tafelen, maar op de vleselijke tafelen van het hart. ⁴ Door Christus

hebben we dit zelfvertrouwen bij God. ⁵ Want niet door onszelf, en als door eigen kracht zijn we in staat, iets te bedenken; maar onze geschiktheid is uit God, ⁶ die ons bekwaam heeft gemaakt, om bedienaars te worden van een nieuw Verbond, niet van de letter, maar van den Geest. Want de letter doodt, maar de Geest maakt levend. ⁷ Welnu, wanneer de bediening des doods, met letters op steen gegrift, in heerlijkheid is geweest, zodat de zonen Israëls het gelaat van Moses niet konden aanstaren om de voorbijgaande glans van zijn aanschijn, ⁸ hoe veel te meer moet dan de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn! ⁹ En wanneer de bediening der verdoeming heerlijk was, hoeveel te meer moet de bediening der rechtvaardiging overvloeien van heerlijkheid! ¹⁰ Ja, wat eens verheerlijkt was, is in vergelijking met deze allesovertreffende heerlijkheid toch eigenlijk nooit zó verheerlijkt geweest. ¹¹ Want indien het vergankelijke van heerlijkheid is omgeven, hoeveel te meer is dan het onvergankelijke in heerlijkheid! ¹² In het bezit van zulk een hoop, tonen we ook grote openhartigheid; ¹³ en wij doen niet als Moses, die een sluier voor zijn gelaat trok, opdat de zonen Israëls het einde niet zouden zien van de voorbijgaande glans. ¹⁴ Waarlijk, hun begrip is er door afgestompt. Want tot op de dag van heden is diezelfde sluier blijven hangen bij de voorlezing van het oude Verbond; want er werd niet ontsluit, dat het een einde kreeg door Christus. ¹⁵ Ja, tot heden toe ligt er een sluier over hun hart, telkens als Moses wordt voorgelezen. ¹⁶ Maar de sluier wordt weggenomen, als men zich wendt tot den Heer; ¹⁷ want de Heer is de Geest, en waar de Geest des Heren is, daar is vrijheid. ¹⁸ En wij allen spiegelen met ongesluit gelaat de heerlijkheid des Heren terug, en worden zelfs steeds heerlijker in zijn beeld herschape, zoals dit door 's Heren Geest geschiedt.

4

¹ En dit is de reden, dat we onbeschroomd optreden, nu we eenmaal uit barmhartigheid deze bediening hebben ontvangen. ² Waarachtig, we hebben gebroken met schandelijke geheimzinnigheid, we houden ons niet met sluwheid op, noch vervalsen Gods woord; maar door openlijke verkondiging der waarheid zijn we voor Gods oog onze eigen aanbeveling bij ieder menselijk geweten. ³ En zo er nog een sluier ligt over ons Evangelie, dan is dit alleen voor hen, die verloren gaan, ⁴ en wier ongelovig verstand de god dezer wereld heeft verblind, zodat ze de uitstraling niet zien van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld is van God. ⁵ Wij toch preken niet onszelf, maar Christus Jesus den Heer, onszelf slechts als uw dienstknechten om Jesus' wil. ⁶ Want God, die gezegd heeft: "Licht zal schijnen uit duisternis," Hij heeft licht ontstoken in onze harten, opdat vandaar de kennis van Gods heerlijkheid, die op Christus' aangezicht ligt, naar buiten zou stralen. ⁷ Maar we bezitten deze schat in lemen vaten; want de overvloed van kracht komt van God, en niet uit onszelf. ⁸ Zo zijn we wel op allerlei wijze bestookt, maar niet benauwd; in twijfel, maar niet in vertwijfeling; ⁹ vervolgd, maar niet verlaten; neergeworpen, maar niet te gronde gericht; ¹⁰ ten allen tijde dragen we Jesus' doodslijden in het lichaam rond, opdat ook Jesus. leven door ons lichaam wordt

geopenbaard. ¹¹ Want tijdens ons leven worden we voortdurend ten dode overgeleverd om Jesus' wil, opdat ook het leven van Jesus door ons sterfelijk vlees wordt geopenbaard. ¹² Zó werkt de dood in ons, het leven in u. ¹³ Maar in het bezit van dezelfde geest des geloofs, waarvan geschreven staat: "Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken," geloven ook wij en spreken het daarom ook uit; ¹⁴ wetend, dat Hij, die den Heer Jesus heeft opgewekt, ook ons met Jesus zal opwekken, en tegelijk met u voor Zich zal doen staan. ¹⁵ Want om u is dit alles geschied, opdat de genade, door zoveel middelen tot volheid gebracht, ook de dankzegging doet overvloeien, ter ere van God. ¹⁶ We worden dus niet kleinmoedig; maar al gaat onze uitwendige mens ook ten onder, onze inwendige herstelt zich iedere dag. ¹⁷ Want de tijdelijke lichte verdrukking verwerft ons een onovertroffen eeuwig gewicht van heerlijkheid. ¹⁸ En zó geven we geen acht op het zichtbare, maar op het onzichtbare; het zichtbare toch is tijdelijk, het onzichtbare eeuwig.

5

¹ Ja, we weten, dat wanneer onze aardse woontent is neergehaald, we een woonplaats ontvangen van God; een woonplaats niet met handen opgeslagen, maar een eeuwige in de hemelen. ² Want in deze woontent zuchten we van verlangen, om onze hemelse er over heen te slaan, ³ zo we tenminste dan nog bekleed zijn en niet naakt. ⁴ Wij toch, die nog in de tent verblijven, we zuchten vol bekommernis, omdat we het kleed niet willen uittrekken, maar een overkleed aandoen, opdat het sterflijke verzwolgen wordt in het leven. ⁵ Het is God zelf, die ons daartoe in staat heeft gesteld, door ons het onderpand des Geestes te geven. ⁶ Daarom houden we steeds goede moed, ook al weten we, dat zolang we inwonend zijn in het lichaam, we buitengesloten zijn van den Heer; ⁷ want in geloof, niet in aanschouwen zwerven we rond. ⁸ Goede moed houden we, ook al geven we er de voorkeur aan, uit het lichaam te verhuizen en inwonend te zijn bij den Heer. ⁹ Maar inwonend of niet, we stellen er een eer in, Hem te behagen. ¹⁰ Want we moeten allen voor Christus' rechterstoel verschijnen, om vergelding te ontvangen voor het goed of het kwaad, dat ieder van ons tijdens zijn lichamelijk bestaan heeft verricht. ¹¹ Daar we dus weten, dat we den Heer moeten vrezen, trachten we mensen te winnen. Voor God liggen we daarbij open geheel en al; ik hoop, voor uw geweten eveneens. Heiligheid van paulus' apostolaat als ambt der verzoening door Jesus. ¹² We gaan ons niet opnieuw bij u aanprijzen, maar we geven u stof tot roem over ons, om iets bij de hand te hebben tegenover hen, die op het uiterlijk pochen, en niet op het hart. ¹³ Want als we ons te buiten gaan, we doen het om God; houden we ons in, dan is het om u. ¹⁴ Inderdaad, Christus' liefde dringt ons. We oordelen aldus: Eén is voor allen gestorven; dus zijn ze allen gestorven. ¹⁵ En Hij is voor allen gestorven, opdat zij die leven, niet voor zichzelf zouden leven, maar voor Hem, die voor hen gestorven is en verrezen. ¹⁶ Daarom ook beoordelen we van nu af niemand meer naar het vlees; en zo we Christus naar het vlees mochten beoordeeld hebben, dan doen we dit thans niet meer. ¹⁷ Derhalve, zo iemand in Christus is, dan is hij een nieuw schepsel; het oude is voorbij, zie het nieuwe is daar. ¹⁸ Welnu,

dit alles is uit God, die ons door Christus met Zich heeft verzoend, en die ons de bediening der Verzoening heeft toevertrouwd. ¹⁹ Want het was God, die door Christus de wereld met Zich verzoende en haar de overtredingen niet toerekende, en die ons de prediking der Verzoening heeft opgedragen. ²⁰ In Christus' naam treden we dus als gezanten op, alsof God zelf door ons vermaant. In Christus' naam smeken we u: Verzoent u met God. ²¹ Hem, die geen zonde heeft gekend, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat we door Hem zouden worden: gerechtigheid Gods.

6

¹ Als medearbeiders vermanen we u bovendien, om Gods genade niet vruchteloos te ontvangen. ² Want Hij zegt: "Op gunstige tijd heb ik u verhoord, En op de dag van heil u geholpen." Ziet, nu is het de gunstige tijd; ziet, nu is het de dag van heil. ³ Op geen enkel punt geven we aanstoot, opdat er geen smet op de bediening valt. ⁴ Integendeel, op alle punten strekken we onszelf tot aanbeveling, als dienaren Gods: Door het grootste geduld, In verdrukking, nood en benauwdheid; ⁵ In slagen, gevangenschap en woeling, In arbeid, nachtwaken en vasten; ⁶ Door reinheid, kennis en lankmoedigheid, Door goedheid, heilige geest en ongeveinsde liefde; ⁷ Door prediking der waarheid, En goddelijke kracht; Met de wapenen der gerechtigheid In rechterhand en linkerhand; ⁸ In eer en in schande, In kwade en goede faam. Als bedriegers, toch zijn we oprecht; ⁹ Als onbekenden, toch overal bekend; Als stervenden, en zie, toch zijn we in leven; Als getuchtigden, en toch niet gedood; ¹⁰ Als treurenden, toch steeds verheugd; Als armen, en velen maken we rijk; Als bezitlozen, toch bezitten we alles. ¹¹ Korintiërs; onze mond heeft zich voor u ontsloten, maar wagenwijd staat open ons hart. ¹² Niet in ons is het u eng, maar in uw eigen binnenste is het benauwd. ¹³ Ik zeg het u als tot mijn kinderen: ook gij op uw beurt moet ruimer worden. ¹⁴ Gaat niet met ongelovigen onder een ongelijk juk. Want wat hebben gerechtigheid en ongerechtigheid gemeen, of wat heeft het licht met duisternis te maken; ¹⁵ wat overeenkomst is er tussen Christus en Béalial, of wat heeft de gelovige met den ongelovige gemeen? ¹⁶ En wat heeft een tempel Gods met afgoden uit te staan? Welnu, wij zijn een tempel van den levenden God! Daarom heeft God gesproken: "Ik zal onder hen wonen en wandelen, Ik zal hun God zijn, zij mijn volk. ¹⁷ Daarom dan, gaat van hen weg, Zondert u af, zegt de Heer. Raakt niets aan wat onrein is. ¹⁸ Dan zal Ik u aannemen, En u tot Vader zijn, Gij Mij tot zonen en dochters; Zegt de almachtige Heer."

7

¹ Geliefden, laat ons, in het bezit van zulke beloften, ons reinigen van iedere smet naar lichaam en geest, en in de vreze Gods onze heiliging voltooien. ² Doet wijd voor ons open! We hebben niemand verongelijkt, niemand te gronde gericht, niemand uitgebuit. ³ Ik zeg dit niet, om u te veroordelen; want ik heb reeds gezegd, dat gij een plaats hebt in ons hart, in dood en in leven. ⁴ Ik heb groot vertrouwen op u, veel over u te roemen; ik ben vervuld van troost, overstelp van blijdschap bij al onze wederwaardigheden. ⁵ Zeker, bij onze aankomst

in Macedónië had ons vlees rust noch duur, maar werden we van alle kanten benauw d: van buiten strijd, van binnen angst. ⁶ Maar God, de Trooster der bedrukten, troostte ons door Titus' komst; ⁷ en niet alleen door zijn komst, maar ook door de troost, die hijzelf bij u had gevonden. Want hij verhaalde ons van uw verlangen, uw deernis, uw ijver voor mij. Daardoor werd ik nog veel blijder gestemd. ⁸ Al heb ik u ook bedroefd door mijn brief, toch spijt me dit niet. En al mocht ik er al spijt van hebben gehad, nu ik zie, dat die brief u inderdaad een tijdlang heeft bedroefd, ⁹ nu verheug ik mij er over; —niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot uw inkeer. Want gij zijt bedroefd geweest, zoals God dit verlangt; dus hebben we onder geen enkel opzicht u daarmee schade berokkend. ¹⁰ Inderdaad de droefheid, zoals God ze verlangt, brengt bekering ter zaligheid voort, die men zich nimmer berouwt; maar de droefheid der wereld heeft de dood ten gevolge. ¹¹ Ziet nu eens, hoe juist deze Gode welgevallige droefheid bij u de oorzaak werd van grote zorgzaamheid, ja van verontschuldiging zelfs, van verontwaardiging, vrees, verlangen, ijver, bestraffing. Door dit alles hebt gij het bewijs geleverd, dat gij persoonlijk rein van schuld zijt in de bekende aangelegenheid. ¹² Wanneer ik u dus daarover geschreven heb, dan was het niet om hem, die het onrecht deed, ook niet om hem die het leed, maar om u voor Gods aanschijn eens duidelijk uw grote bereidwilligheid jegens ons te doen tonen. ¹³ Daarom zijn we van troost vervuld. Behalve onze eigen troost, hebben we nog veel groter vreugde gesmaakt door de blijdschap van Titus over de verkwikking, die zijn geest van u allen ondervond. ¹⁴ Want, zo ik bij hem op een of ander punt over u heb geroemd, dan sta ik nu niet tot schande. Integendeel ook ons roemen over u bij Titus is waarheid gebleken, zoals we u in alles de waarheid hebben gezegd. ¹⁵ En zijn genegenheid jegens u is nog groter geworden, nu hij zich uw aller gehoorzaamheid herinnert, en hoe gij hem met vrezen en beven ontvingt. ¹⁶ Ik ben verheugd, dat ik dus onder alle opzichten gerust over u kan zijn.

8

¹ Broeders, we stellen u in kennis van de genade Gods, die aan de kerken van Macedónië is geschonken; ² zodat te midden van veel beproeving en wederwaardigheden haar hoogste blijdschap en haar diepste armoede een rijke overvloed van milddadigheid deden ontstaan. ³ Want ze gaven naar vermogen; ik durf zeggen, boven vermogen. Uit vrije beweging, ⁴ en met grote aandrang verzochten ze zelfs het ons als een gunst, te mogen meedoen aan de ondersteuning der heiligen. ⁵ Maar wat meer was dan we hadden durven verwachten: ze gaven zelfs hun eigen persoon, eerst aan den Heer, toen aan ons, overeenkomstig de wil van God. ⁶ Daarom hebben we Titus verzocht, dit liefdewerk, waarmee hij vroeger onder u was begonnen, nu ook tot een goed einde te brengen; ⁷ maar ú, om ook in dit liefdewerk uit te munten, zoals gij uitmunt in alles: in geloof, spreken, kennis, in ijver op allerlei gebied, in uw liefde tot ons. ⁸ Ik bedoel dit niet als een bevel, maar als een toets uwer waarachtige liefde aan de toewijding van anderen. ⁹ Gij kent toch de liefdedaad van onzen Heer

Jesus Christus: hoe Hij om uwentwil arm is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat gij rijk zoudt worden door zijn armoede. ¹⁰ Ik geef dus slechts een raad in deze aangelegenheid; dit is voor u voldoende. Want verleden jaar zijt gij de eerste geweest niet alleen in het handelen, maar zelfs in het willen. ¹¹ Nu dan, brengt ook de daad zelf tot een goed einde, opdat aan ijver naar de wil ook de daad naar draagkracht mag beantwoorden. ¹² Zo de goedgeefsheid evenredig is aan wat men bezit, is ze welgevallig; zo niet, dan is ze het niet. ¹³ Want gij behoeft uzelf niet in verlegenheid te brengen, om anderen te verlichten, maar het geschiede volgens een zeker evenwicht. ¹⁴ Uw overvloed moet thans hun gebrek ten goede komen, opdat eens ook hun overvloed uw gebrek mag verhelpen. Zó blijft er evenwicht bestaan, ¹⁵ gelijk geschreven staat: "Hij die veel had, had niet te veel; en hij die weinig had, kwam niet te kort." ¹⁶ God zij dank, die in Titus' hart zulk een ijver voor u heeft neergelegd, ¹⁷ dat hij niet slechts aan onze oproep gehoor gaf, maar geheel uit vrije beweging en zelfs met geestdrift naar u toe is gegaan. ¹⁸ Tegelijk met hem zenden we den broeder mee, die door alle kerken om zijn evangeliewerk geprezen wordt, ¹⁹ en die bovendien door de kerken aangewezen is tot onzen reisgezel bij het liefdewerk, dat we tot glorie des Heren en tot bewijs onzer bereidvaardigheid hebben ondernomen. ²⁰ Hierdoor voorkomen we, dat iemand ons zou verdenken bij het beheer van deze rijke gave; ²¹ want we zijn bedacht op de goede schijn, niet slechts in de ogen des Heren, maar ook in de ogen der mensen. ²² Met hen beiden zenden we onzen broeder mee, dien we vaak in veel zaken vol ijver bevonden, en die thans met nog meer ijver is bezielde door zijn groot vertrouwen op u. ²³ Wat Titus betreft, hij is mijn metgezel en medearbeider bij u; wat de broeders aangaat, ze zijn afgevaardigden der kerken, de glorie van Christus. ²⁴ Welnu dan, levert hun ten overstaan der kerken het onomstotelijk bewijs van úw liefde, en van ons recht, om te roemen op u.

9

¹ Het schijnt me geheel overbodig, u te schrijven over de ondersteuning zelf van de heiligen. ² Want ik ken uw bereidwilligheid, en ik heb zelfs daarom bij de Macedoniërs over u geroemd, dat Achaja reeds verleden jaar gereed was, en dat uw ijver zeer velen heeft geprikkeld. ³ Maar wel zend ik de broeders af, opdat ons roemen over u op dit punt niet ongegrond zou blijken, en gij inderdaad gereed zult zijn, zoals ik dit heb beweerd; ⁴ anders zouden wij, — om van u niet te spreken, — om dit vast vertrouwen misschien nog beschaamd moeten staan, als de Macedoniërs met me meekomen en u niet gereed zouden vinden. ⁵ Ik oordeelde het dus nodig, de broeders te verzoeken, mij vooruit te reizen naar u toe, en uw milde gave, die ik bij voorbaat had toegezegd, in orde te brengen, zodat ze klaar zal liggen; maar dan ook werkelijk als een milde, en geen karige gift. ⁶ Bedenkt het wel: wie spaarzaam zaait, zal spaarzaam maaien; en wie onbekrompen zaait, zal onbekrompen maaien. ⁷ Ieder geve, zoals hij het in zijn hart zich heeft voorgenumen, maar niet met tegenzin of noodgedwongen. Want God heeft een blijmoedigen gever lief; ⁸ en God is bij machte, om u een overvloed te schenken van allerlei

gunsten; zodat gij onder alle opzichten en ten allen tijde ruimschoots het nodige zult bezitten, en nog zult overhouden voor ieder goed werk; ⁹ zoals geschreven staat: "Milddadig deelt hij aan de armen uit: Zijn gerechtigheid houdt in eeuwigheid stand." ¹⁰ Hij toch, die den zaaiër zaad verschafft en brood tot spijsze, Hij zal ook u het zaad verlenen, het doen gedijen, en de vruchten uwer gerechtigheid doen wassen. ¹¹ En wanneer we steeds rijkelijk geven bij iedere vorm van weldadigheid, dan wordt deze door ons toedoen de oorzaak van dankzegging aan God. ¹² Want de beoefening van zulk een liefdedienst voorziet niet alleen in de behoeften der heiligen, maar brengt ook een overvloed van dankzeggingen aan God. ¹³ Door dit bewijs van hulpvaardigheid toch verheerlijken ze God om uw gehoorzaam belijden van Christus' Evangelie, en om uw milddadige gemeenschapszin jegens hen en jegens allen. ¹⁴ En door hun gebed voor u tonen ze u bovendien een vurige afhankelijkheid, om de buitengewone genade Gods aan u geschonken. ¹⁵ God zij dank voor zijn onuitsprekelijke gave!

10

¹ Ik, Paulus zelf, die dichtbij zo schuchter jegens u ben, maar op een afstand heel dapper, ik vermaan u bij Christus' zachtmoedigheid en gematigdheid; ² en ik bid u, bij mijn komst niet krachtdadig te moeten ingrijpen met die beslistheid, waarmee ik denk op te treden tegen dat slag van lieden, die menen, dat we wandelen naar het vlees. ³ Want wel wandelen we in het vlees, maar we kampen niet naar het vlees. ⁴ De wapens toch, waarmee we kampen, zijn niet vleselijk, maar krachtig voor God, om er burchten mee neer te halen; diepzinnigheden werpen we er mee omver, ⁵ ook elke hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God; alle denken nemen we er mee gevangen, om het te brengen onder gehoorzaamheid van Christus; ⁶ en we houden ze gereed, om iedere ongehoorzaamheid te straffen, zo gauw úw gehoorzaamheid maar volmaakt is. ⁷ Geeft acht op wat voor de hand ligt. Is iemand overtuigd, dat hij Christus toebehoort, dan mag hij toch wel bij zichzelf eens bedenken, dat ook wij Christus toebehoren, evengoed als hij. ⁸ Ja, al ging ik nog veel verder met roemen op de volmacht, die de Heer mij gaf, om u op te bouwen, maar niet om u te gronde te richten, ik zou er niet over te blozen hebben. ⁹ Maar ik wil de schijn niet hebben, dat ik u met mijn brieven vrees wil aanjagen. ¹⁰ Want, zo heet het: de brieven zijn gewichtig en krachtig, maar zijn persoonlijk optreden is zwak, zijn spreken onbeduidend. ¹¹ Laat hij, die zó spreekt, er wel aan denken, dat we van dichtbij zó zullen zijn met de daad, als we het uit de verte in onze brieven zijn met het woord. ¹² Maar wat we niet durven: ons op één lijn stellen, of zelfs vergelijken met dat soort lieden, die zich zo gaarne laten gelden. Zij toch meten zich af naar zichzelf, en vergelijken zich met zichzelf, zonder het te bespeuren. ¹³ Wij daarentegen zullen niet gaan roemen zonder maat te houden, maar slechts volgens het meetsnoer, dat God ons tot maat heeft gegeven: en dit is, dat we tot u zouden doordringen. ¹⁴ We rekken ons dus niet buiten dit meetsnoer uit, als waart gij buiten ons bereik gebleven; want feitelijk zijn we tot u doorgedrongen met het Evangelie van Christus. ¹⁵ We beroemen ons dan ook niet buiten die maat, en

op het werk van anderen. Maar wel koesteren we de hoop, dat we, bij het toenemen van het geloof in uw midden, met ons eigen meetsnoer ons nog aanmerkelijk zullen uitbreiden,¹⁶ en het Evangelie in verder liggende streken zullen verkondigen. Maar dan niet met het meetsnoer van anderen, om ons te roemen op wat reeds gedaan is!¹⁷ Bovendien, “wie roemt, roeme in den Heer.”¹⁸ Want niet die zichzelf prijst is goed bevonden, maar die geprezen wordt door den Heer.

11

¹ Och, verdraagt van mij eens wat onverstand! Zeker, dat verdraagt gij wel van mij. ² Want ik ben najverig op u met goddelijke ijverzucht. Want aan één man heb ik u verloofd, om u als reine maagd aan Christus' zijde te stellen; ³ en nu bekruipt mij de vrees, dat zoals de slang met haar arglist Eva bedroog, ook úw gezindheid verleid wordt en afgeleid van de oprechte trouw (en de reinheid) tot Christus. ⁴ Want als er iemand optreedt, om u een anderen Jesus te preken dan wij u hebben verkondigd, of als gij een anderen Geest gaat krijgen dan gij ontvangen hebt, of een ander Evangelie dan gij hebt aangenomen, dan verdraagt gij dit al heel gemakkelijk. ⁵ Toch meen ik in geen enkel opzicht te moeten onderdoen voor dergelijke buitengewoon uitmuntende apostelen. ⁶ Ook al zou ik een leek zijn in het spreken, op het stuk van kennis ben ik het niet; want die hebben we u ten allen tijde en op alle punten wel heel duidelijk meegedeeld. ⁷ Of heb ik er verkeerd aan gedaan, met u om niet Gods Evangelie te verkondigen, mijzelf vernederend om u te verheffen? ⁸ Andere gemeenten heb ik ontriefd door vergoeding aan te nemen voor het dienen van u. ⁹ En toen ik bij mijn verblijf onder u nog te kort kwam, ben ik toch niemand lastig gevallen. Want de broeders, die uit Macedonië kwamen, hebben mijn tekort aangevuld, en ik heb mij er wél voor gewacht, u op een of andere wijze tot last te zijn; en ik zal dit ook blijven doen. ¹⁰ Zo zeker als de waarheid van Christus in mij is: in de streken van Achaja laat ik me die roem niet verkleinen. ¹¹ Waarom? Omdat ik u niet liefheb? Dat weet God. ¹² Maar ik doe het, en zal het blijven volhouden, om hun de kans te ontnemen, die er op uit zijn, om in dingen, waarop men groot kan gaan, helemaal aan ons gelijk te zijn. ¹³ Die lieden toch zijn schijn-apostelen, bedriegelijke arbeiders, die zich voordoen als Apostelen van Christus. ¹⁴ En dit behoeft niemand te verwonderen; want ook Satan zelf vermomt zich als een engel des lichts. ¹⁵ Het is dus niets bijzonders, dat ook zijn dienaars zich voordoen als dienaars der gerechtigheid. Hun einde zal zijn naar hun werken. ¹⁶ Ik herhaal het: Niemand houde mij voor een dwaas; o f anders, ziet me maar aan voor een dwaas, dan mag ook ik mij een weinig gaan roemen. ¹⁷ Zeker, wat ik op het punt van eigenroem ga zeggen, is niet naar 's Heren geest, maar in onverstand gesproken. ¹⁸ Maar omdat er zovelen zijn, die roemen naar het vlees, zal ook ik het eens doen. ¹⁹ Gij verdraagt toch zo makkelijk de dwazen, omdat gij zelf o zo wijs zijt! ²⁰ Gij verdraagt het immers, als men u tyranniseert, als men u uitzuigt en beetneemt, als men verwaand is, en u in het aangezicht slaat. ²¹ Ik moet het tot mijn schande bekennen: daartoe zijn wij te zwak geweest! Maar voor de rest—ik spreek in onverstand wat een ander aandurft, dat durf

ik ook. ²² Zij zijn Hebreënen? Ik ook. Zij zijn Israëlieten? Ik ook. Zij zijn Abrahams zaad? Ik ook. ²³ Zij zijn dienaars van Christus? Ik spreek als een onwijze: Ik veel meer; in zwoegen veel meer, in gevangenschappen veel meer, in slagen overvloedig, in doodsgevaren heel vaak. ²⁴ Van de Joden kreeg ik vijfmaal de veertig min één; ²⁵ driemaal ben ik met de roede geseseld; ééns gestenigd; driemaal heb ik schipbreuk geleden; ééns een heel etmaal rondgezwakt in het holle der zee. ²⁶ Op zwerftochten menigmaal, in gevaren van rivieren, gevaren van rovers, gevaren van eigen volk, gevaren van heidenen, gevaren in de stad, gevaren in de woestijn, gevaren op zee, gevaren onder valse broeders. ²⁷ Onder arbeid en zwoegen vaak zonder slaap, in honger en dorst, in vasten dikwijls, in koude en naaktheid. ²⁸ En behalve de rest, de toeloop nog, dag in, dag uit; de zorg voor alle kerken. ²⁹ Wie is er zwak, en ik voel me niet zwak? Wie ondervindt ergernis, en ik gloei niet van toorn? ³⁰ Moet er geroemd worden, dan wil ik op mijn zwakheid gaan roemen. ³¹ Ik lieg niet; dat weet de God en Vader van den Heer Jesus, in eeuwigheid geprezen. ³² Toen ik in Damascus was, liet de stadhouder van koning Aretas de stad der Damascenen bewaken, om zich van me meester te maken; ³³ maar door een venster werd ik in een mand over de muur naar beneden gelaten, en zó ontquam ik aan zijn handen.

12

¹ Moet er geroemd worden, al dient het nergens toe, dan kom ik nu aan de visioenen en openbaringen des Heren. ² Ik ken een mens in Christus, die veertien jaar geleden naar de derde hemel is weggevoerd, —in het lichaam: ik weet het niet, of buiten het lichaam: ik weet het niet, God weet het. ³ En ik weet van dien mens, dat hij in het Paradijs is opgenomen, —in het lichaam of buiten het lichaam: ik weet het niet, God weet het; ⁴ en dat hij onuitsprekelijke woorden hoorde, die een mens niet nazeggen kan. ⁵ Over hem zal ik roemen; over mijzelf zal ik het niet doen, dan alleen in mijn zwakheden. ⁶ Maar al wilde ik ook roemen, toch was ik geen dwaas, omdat ik de waarheid spreek; maar ik doe het niet, opdat niemand meer van mij denken zal, dan wat hij van mij ziet of hoort, ⁷ zelfs niet op grond van buitengewone openbaringen. En opdat ik hierop niet ijdel zou worden, is mij een doorn in het vlees gestoken; een engel van Satan, om mij met vuisten te slaan, opdat ik niet hoogmoedig zou worden. ⁸ Tot driemaal toe bad ik den Heer, dat hij zou weggaan van mij. ⁹ Maar Hij heeft mij gezegd: “Mijn genade is u genoeg; want juist bij zwakheid komt de Kracht tot haar recht!” Het liefst zal ik dus op mijn zwakheden roemen, opdat de kracht van Christus in mij mag wonen. ¹⁰ En zelfs verheug ik mij om Christus' wil over zwakheid en smaad, over noden, vervolgingen en angsten. Want als ik zwak ben, ben ik sterk. ¹¹ Zeker, ik ben onverstandig geweest; maar gij hebt me er toe gedwongen. Want eigenlijk had ik moeten geprezen worden door ú. Want al ben ik ook niets, toch sta ik in niets ten achter bij die buitengewone apostelen; ¹² de kentekenen toch van Apostel zijn onder u uitgewerkt met het grootste geduld, door wondertekenen, mirakels en krachten. ¹³ Waarin zijt gij dan wel bij de andere kerken achtergesteld? Alleen hierin, dat ikzelf u niet tot

last ben geweest. Vergeeft me dit onrecht. ¹⁴ Zie, ik sta op het punt, om voor de derde keer tot u te komen, en weer zal ik u niet tot last zijn. Want ik zoek niet het uwe, maar u. Niet de kinderen moeten schatten beleggen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen. ¹⁵ Ik zal me dus gaarne offers getroosten, me zelfs uitputten voor uw zielen. En wanneer ik u zo grenzeloos liefheb, zou ik dan minder wederliefde ontvangen? ¹⁶ Goed! Persoonlijk ben ik u niet tot last geweest, maar als sluw mens heb ik u met list beet gehad. ¹⁷ Heb ik u soms uitgebuit door één van hen, die ik u zond? ¹⁸ Hiervoor bestemde ik Titus, en zond den broeder met hem mee. Heeft Titus u dan uitgebuit? Hebben we niet in dezelfde geest, niet in dezelfde sporen gewandeld? ¹⁹ Gij zijt zeker reeds lang in de mening, dat we ons bij u aan het verdedigen zijn. Voor God en in Christus betuigen we: dit alles, geliefden, geschiedde om u te stichten. ²⁰ Want ik vrees, dat ik bij mijn komst u misschien niet zó zal vinden, als ik gaarne zou wensen; en dat ikzelf niet door u zal bevonden worden, zoals gij het verlangt; dat er misschien twist zal bestaan, naijver, wrok, partijzucht, kwaadspreken, laster, verwaandheid, wanordelijkheid; ²¹ ook, dat bij mijn komst God me door u zal vernederen, en dat ik verdriet zal hebben over velen, die vroeger hebben gezondigd, en nog geen berouw hebben getoond over de onreinheid, ontucht en ongebondenheid, waaraan ze zich schuldig hebben gemaakt.

13

¹ Dit is nu de derde maal, dat ik tot u kom. “Op het woord van twee of drie getuigen krijgt iedere zaak haar beslag.” ² Hun die vroeger gezondigd hebben, en al de overigen heb ik vooruit gezegd, en ik zeg het nu nog eens vooruit, —thans bij mijn afwezigheid juist als bij mijn tweede bezoek, —dat ik ze niet sparen zal, wanneer ik nog eens kom. ³ Gij verlangt immers een bewijs, dat Christus door mij spreekt, die tegenover u niet zwak is, maar krachtig. ⁴ Want al werd Hij uit zwakheid gekruisigd, toch leeft Hij door Gods Kracht. Zeker, ook wij zijn zwak met Hem, maar tegenover u zullen we leven met Hem door Gods kracht. ⁵ Onderzoekt uzelf, beproeft uzelf, of gij in het geloof zijt gebleven. Bespeurt gij niet bij uzelf, dat Jesus Christus in u is? Zo niet, dan doorstaat gij de proef niet. ⁶ In ieder geval hoop ik, dat gij zult inzien, dat wij de proef wèl doorstaan. ⁷ We bidden dan ook tot God, dat gij geen kwaad moogt doen; niet om zelf proefhoudend te schijnen, maar opdat gij van uw kant het goede zoudt doen, ook al zouden wijzelf de proef niet doorstaan. ⁸ Want we hebben geen macht tégen, maar wel vóór de waarheid; ⁹ en we verheugen ons, zo gij sterk zijt, al waren wij zelf ook zwak; ook voor één zaak bidden we: uw volmaaktheid. ¹⁰ En hierom schrijf ik dit alles, terwijl ik nog afwezig ben, om bij mijn komst geen strengheid te moeten gebruiken krachtens de volmacht, die de Heer mij gegeven heeft, om op te bouwen, en niet om af te breken. ¹¹ Overigens broeders, weest blijde, verbeter u, laat u vermanen, weest eensgezind en vreedzaam; en de God van liefde en vrede zal met u zijn. ¹² Groet elkander met een heilige kus. ¹³ U groeten al de heiligen. ¹⁴ De genade van den Heer Jesus Christus, de

liefde van God, en de gemeenschap van den heiligen Geest zij met u allen.

De brief aan de Galaten

¹ Paulus, apostel, —niet op gezag van mensen noch door bemiddeling van een mens, maar door Jesus Christus en door God den Vader, die Hem uit de doden heeft opgewekt, ² met al de broeders die bij me zijn: aan de kerken van Galatië. ³ Genade en vrede zij u van God onzen Vader, en van den Heer Jesus Christus, ⁴ die Zich voor onze zonden, —om ons te ontrukken aan deze boze wereld, —heeft overgeleverd volgens de wil van onzen God en Vader; ⁵ aan wien de glorie in de eeuwen der eeuwen. Amen! ⁶ Ik sta er verbaasd over, dat gij zo spoedig af valt van Hem, die u geroepen heeft door de genade van Christus, en naar een ander evangelie overgaat. ⁷ Eigenlijk is het geen ander; maar alleen zijn er enkelen opgestaan, die onrust onder u stoken, en het Evangelie van Christus willen vervalsen. ⁸ Waarachtig, wanneer wijzelf, of zelfs een engel uit de hemel, u een ander evangelie zouden verkondigen, dat wat wij u verkondigd hebben, hij zij vervloekt! ⁹ Zoals we het vroeger hebben gezegd, zo herhaal ik het ook thans: Wanneer iemand u een ander evangelie verkondigt dan gij ontvangen hebt, hij zij vervloekt! ¹⁰ Heet dit nu soms mensen gunstig stemmen, of God; zoek ik soms nu nog aan mensen te behagen? Zo ik nu nog aan mensen tracht te behagen, dan zou ik geen dienaar van Christus zijn. ¹¹ Ik verzeker u toch, broeders, dat het Evangelie, door mij verkondigd, niet van menselijke oorsprong is; ¹² want ik heb het niet van een mens ontvangen of aangeleerd, maar door een openbaring van Jesus Christus. ¹³ Gij hebt immers gehoord van mijn vroeger leven in het Jodendom: hoe ik Gods Kerk heftig vervolgde en haar trachtte te verdolgen; ¹⁴ hoe ik ook boven velen van mijn volk en van mijn leeftijd uitblonk in het Jodendom, en hen in ijver voor de overlevering mijner vaders verre overtrof. ¹⁵ En toen het Hem had behaagd, die mij van de moederschoot af door zijn genade had uitverkoren en geroepen, toen het Hem had behaagd, zijn Zoon aan mij te openbaren, ¹⁶ opdat ik Hem onder de heidenen zou verkondigen, —toen ben ik van de aanvang af niet bij vlees en bloed te rade gegaan, ¹⁷ of naar Jerusalem vertrokken naar hen, die vóór mij apostelen waren; maar toen ben ik naar Arabië gegaan en naar Damascus teruggekeerd. ¹⁸ Eerst drie jaar later ben ik naar Jerusalem vertrokken, om Kefas te bezoeken, en ben ik veertien dagen bij hem gebleven; ¹⁹ maar van de andere apostelen heb ik niemand gezien dan Jakobus, den broeder des Heren. ²⁰ Voor het aanschijn Gods: zie ik lieg niet bij wat ik u schrijf. ²¹ Daarna ben ik naar de gewesten van Syrië en Cilicië vertrokken. ²² Ik was dus persoonlijk onbekend aan de kerken van Judea, die in Christus zijn. ²³ Ze hadden alleen horen zeggen: Hij die ons eertijds vervolgde, hij preekt thans het geloof, dat hij vroeger verwoestte; ²⁴ en ze verheerlijkten God om mij.

2

¹ Veertien jaar later ging ik opnieuw naar Jerusalem tezamen met Bárnabas, en nam ook Titus met me mee; ² ik ging er heen op grond

ener openbaring. En ik legde hun, en heel in het bijzonder aan de mannen van aanzien, het Evangelie voor, dat ik onder de heidenen verkondig; om te weten, of ik soms niet nutteloos liep of gelopen had. ³ Welnu, Titus, die bij me was, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden, ofschoon hij heiden was; ⁴ zelfs niet ten believen van de ingeslopen valse broeders, die onze vrijheid kwamen bespieden, welke we in Christus Jesus bezitten, om ons tot slavernij te brengen. ⁵ Geen ogenblik hebben we hun iets toegegeven, opdat de waarheid van het Evangelie ongerept voor u zou blijven bewaard. ⁶ En wat de mannen betreft, die in aanzien bleken te staan, —wat ze feitelijk waren, gaat me niet aan; God kent geen aanzien van personen, —die mannen van aanzien hebben me verder niets opgelegd. ⁷ Integendeel, toen ze gezien hadden, dat aan mij de prediking onder de onbesnedenen was toevertrouwd, zoals aan Petrus die onder de besnedenen, ⁸ (want Hij, die aan Petrus de kracht heeft geschonken voor het apostolaat onder de besnedenen, heeft ook aan mij de kracht geschonken voor de heidenen), ⁹ en toen ze de genade hadden erkend, die mij was geschonken, toen hebben Jakobus, Kefas en Johannes, die voor steunpilaren gelden, mij en Bárnabas de broederhand gereikt. Wij zouden dus tot de heidenen gaan, en zij tot de besnedenen; ¹⁰ alleen zouden we hun armen gedenken, wat ik dan ook trouw heb gedaan. ¹¹ Maar toen Kefas te Antiochië was gekomen, weerstond ik hem openlijk, omdat hij in het ongelijk was. ¹² Want vóórdat er enkele lieden van Jakobus waren gekomen, at hij in gemeenschap met de heiden-christenen; maar na hun komst trok hij zich terug, en zonderde hij zich af uit vrees voor de besnedenen; ¹³ ook de overige Joden veinsden met hem mee, zodat zelfs Bárnabas in hun veinzerij werd meegesleept. ¹⁴ Welnu, toen ik zag, dat ze niet oprecht handelden in overeenstemming met de waarheid van het Evangelie, sprak ik tot Kefas in het bijzijn van allen: Wanneer ge zelf naar heidense gebruiken leeft en niet naar joodse, ofschoon ge een Jood zijt, waarom dwingt ge dan de heidenen op joodse wijze te leven? ¹⁵ Wij zijn Joden van afkomst en geen zondaars uit de heidenen; ¹⁶ maar omdat we weten, dat de mens niet door de werken der Wet gerechtvaardigd wordt, doch door het geloof in Christus Jesus, daarom hebben we het geloof in Christus Jesus aanvaard, om gerechtvaardigd te worden door het geloof in Christus en niet door de werken der Wet; want niemand wordt gerechtvaardigd door de werken der Wet. ¹⁷ Maar wanneer we nu toch als zondaars worden beschouwd, juist omdat we gerechtvaardigd willen worden in Christus, is dan soms Christus bediener der zonde? Dat nooit! ¹⁸ Doch wel zou ik mezelf tot een overtreder maken, wanneer ik weer opbouw, wat ik afgebroken heb. ¹⁹ Want ik ben dood voor de Wet door een andere wet, om te leven voor God. —Met Christus ben ik gekruisigd. ²⁰ Ikzelf leef niet meer, maar Christus leeft in mij; terwijl ik leef in het vlees, leef ik in het geloof van den Zoon van God, die mij heeft liefgehad en die Zich voor mij heeft overgeleverd. ²¹ Ik doe geen afbreuk aan de genade van God; want als de gerechtigheid door de Wet wordt verkregen, dan is Christus doelloos gestorven.

3

¹ O dwaze Galaten! Wie heeft u toch door toverij verblind: u, voor wier ogen Jesus Christus afgeschilderd is als gekruisigd? ² Dit alleen wil ik van u weten: Hebt gij den Geest ontvangen door de werken der Wet, of door gehoor te geven aan het geloof? ³ Zijt gij dan zó dwaas, dat gij thans gaat eindigen met het vlees, na met den Geest te zijn begonnen? ⁴ Hebt gij dan dit alles beleefd zonder vrucht? En was het nog maar alleen zonder vrucht! ⁵ Nu dan, Hij die u den Geest verleent en wonderen onder u wrocht, doet Hij dit om de werken der Wet of om de gehoorzaamheid aan het geloof? ⁶ Zo ook “geloofde Abraham aan God, en dit werd hem als gerechtigheid toegerekend.” ⁷ Beseft het dus wel: Wie uit het geloof zijn geboren, zijn kinderen van Abraham! ⁸ En daar de Schrift heeft voorzien, dat God de heidenen rechtvaardigen zou door het geloof, daarom heeft ze aan Abraham de blijde Boodschap voorspeld: “In u zullen alle volkeren worden gezegend.” ⁹ Wie dus uit het geloof zijn geboren, worden met den gelovigen Abraham gezegend. ¹⁰ Allen immers die steunen op de werken der Wet, liggen onder de vloek; want er staat geschreven: “Vervloekt zij een ieder, die niet alles onderhouden blijft, wat in het boek van de Wet staat geschreven.” ¹¹ Ook is het duidelijk, dat niemand bij God gerechtvaardigd wordt door de Wet. Want: “Wie rechtvaardig is door het geloof, hij zal leven.” ¹² Welnu, de Wet is niet uit het geloof; maar “wie deze voorschriften onderhoudt, zal daardoor leven.” ¹³ Christus heeft ons verlost van de vloek van de Wet, door voor ons tot vloek te worden; —want er staat geschreven: “Vervloekt wie hangt aan het hout;” ¹⁴ opdat door Jesus Christus de zegen van Abraham over de heidenen zou komen, en wij door het geloof de beloften van den Geest zouden ontvangen. ¹⁵ Broeders, ik redeneer uit een menselijk voorbeeld. Het is er mee gesteld als met een menselijke wilsbeschikking, die door niemand vernietigd wordt of gewijzigd, wanneer ze eenmaal rechtsgeldigheid heeft verkregen. ¹⁶ Welnu, de Beloften zijn gedaan aan Abraham en aan zijn Zaad; er wordt niet gezegd: “aan zijn zaden,” alsof er spraak was van meerderen, maar “aan uw Zaad,” als van één, en dit is Christus. ¹⁷ Ik besluit dus: een vroegere geldige wilsbeschikking Gods wordt niet ongeldig gemaakt door een Wet, die vierhonderd dertig jaar later komt, zodat de Belofte zou komen te vervallen. ¹⁸ Welnu, wanneer dit Erfdeel werd geschonken uit kracht van de Wet, dan zou het niet zijn geschonken uit kracht der Belofte; en toch heeft God het door een Belofte aan Abraham goedgunstig verleend. ¹⁹ Wat heeft de Wet dan voor zin? Om wille der overtredingen is ze er aan toegevoegd, totdat het Zaad zou zijn gekomen, tot wien de Belofte gericht was. —Ze werd door engelen uitgevaardigd door tussenkomst van een middelaar; ²⁰ welnu een middelaar van één persoon bestaat er niet; en God is één. ²¹ Is dan soms de Wet met Gods Belofte in strijd? Onmogelijk! Zeker, wanneer er een Wet was gegeven, die het Leven kon schenken, dan zou de gerechtigheid inderdaad afhankelijk zijn van de Wet; ²² maar de Schrift heeft alles opgesloten onder de zonde, opdat de Belofte aan de gelovigen zou worden vervuld door het geloof in Jesus Christus. ²³ Maar vóórdat het geloof is gekomen, waren we opgesloten onder de bewaking der Wet, totdat het geloof zou

worden geopenbaard. ²⁴ De Wet is dus onze tuchtmeester geweest tot Christus' ³:opdat we gerechtvaardigd zouden worden door het geloof. ²⁵ Maar nu het geloof is gekomen, nu staan we niet langer onder den tuchtmeester. ²⁶ Want kinderen van God zijt gij allen door het geloof in Christus Jesus; ²⁷ allen hebt gij u met Christus bekleed, omdat gij allen gedoopt zijt tot de gemeenschap met Christus. ²⁸ Thans is er geen jood meer of heiden, geen slaaf en geen vrije, geen man en geen vrouw. Want allen zijt gij één in Christus Jesus; ²⁹ en wanneer gij Christus toebehoort, dan zijt gij ook het kroost van Abraham en erfgenamen volgens Belofte.

4

¹ Dit stel ik vast: Zolang de erfgenaam onmondig is, verschilt hij in niets van den slaaf, ook al is hij heer van alles; ² maar hij staat onder voogden en beheerders tot aan de tijd, die door zijn vader is bepaald. ³ Zó ook waren wij, toen we nog onmondig waren, als slaven onderworpen aan de leerbeginselen der wereld. ⁴ Maar toen de volheid van de tijd was gekomen, heeft God zijn eigen Zoon gezonden, die uit een vrouw werd geboren en geboren werd onder de Wet, ⁵ opdat Hij allen zou loskopen, die staan onder de Wet, en wij het kindschap zouden beërven. ⁶ En het bewijs, dat gij kinderen zijt: God heeft den Geest van zijn Zoon in onze harten gezonden, en Deze roept: Abba, Vader! ⁷ Ge zijt dus geen slaaf meer, maar kind; zijt ge kind, dan zijt ge ook erfgenaam, dank zij God. ⁸ Zeker, vroeger hebt gij God niet gekend en zijt gij goden gaan dienen, die het in werkelijkheid niet zijn; ⁹ maar thans, nu gij God kent, of liever nog, door God wordt gekend, hoe zoudt gij u weer gaan wenden tot die zwakke en onbeduidende leerbeginselen, wier slaven gij weer worden wilt? ¹⁰ Gij viert dagen en maanden, seizoenen en jaren? ¹¹ Ik ben bang, dat ik misschien vruchteloos voor u heb gezwoegd! ¹² Ik smEEK u, broeders, wordt zoals ik; want ik werd aan u gelijk. —Nog nooit hebt gij mij enig verdriet aangedaan. ¹³ Gij herinnert u toch, hoe ik u de eerste keer in lichaamszwakte het Evangelie verkondigd heb; ¹⁴ en hoe gij me niet met smaad en minachting hebt bejegend om de beproeving, die mijn lichaam u bracht; maar hoe gij me hebt ontvangen als een engel van God, als Christus Jesus zelf. ¹⁵ Waar is nu uw zalig geluk gebleven; want ik kan van u getuigen, dat gij zo mogelijk u de ogen zoudt hebben uitgerukt en ze aan mij zoudt hebben gegeven! ¹⁶ Ben ik dan uw vijand geworden, omdat ik u de waarheid zeg? ¹⁷ Zij ijveren voor u, maar niet met zuivere bedoeling; maar ze trachten u van mij te vervreemden, opdat gij zoudt ijveren voor hen. ¹⁸ Zeker, het valt te prijzen, wanneer er geijverd wordt; maar dan voor het goede en ten allen tijde; niet slechts als ik bij u ben. ¹⁹ Mijn kinderkens, voor wie ik opnieuw barensweeën moet lijden, eer Christus in u is gevormd: ²⁰ ik zou op dit ogenblik wel bij u willen zijn, om de juiste toon te treffen; want ik ben ten einde raad over u. ²¹ Zegt me nu eens, gij die onder de Wet wilt staan, luistert gij niet naar de Wet? ²² Er staat toch geschreven, dat Abraham twee zonen had, één bij de slavin, en één bij de vrije vrouw; ²³ maar de zoon der slavin was verwekt naar het vlees, maar die van de vrije vrouw uit kracht der Belofte. ²⁴ Deze dingen hebben

een zinnebeeldige betekenis. Want de twee 4:verbeelden tweeërlei verbond. Het éne, dat van de berg Sinaï, brengt slavenkinderen voort, en dat is Agar; ²⁵ want de berg Sinaï ligt in Arabië, en Agar is het beeld van het hedendaags Jerusalem, want deze stad ligt in slavernij met haar kinderen. ²⁶ Maar het Jerusalem uit den hoge is vrij, en dat is onze moeder. Want er staat geschreven: ²⁷ “Jubel onvruchtbare, die niet baart; Breek uit in gejuich, die geen barensood kent. Want talrijker zijn de kinderen der verlatene Dan van haar, die aan een man is gehuwd.” ²⁸ Welnu, broeders, gij zijt als Isaäk, kinderen der Belofte. ²⁹ Maar zoals eertijds hij, die naar het vlees was verwekt, hem ging vervolgen, die verwekt was naar de geest, zo gebeurt het ook thans. ³⁰ Maar wat zegt de Schrift? “Jaag weg de slavin met haar zoon; want de zoon der slavin zal niet meêerven met den zoon der vrije vrouw.” ³¹ Broeders, we zijn dus geen slavenkinderen, maar kinderen der vrije vrouw!

5

¹ Christus heeft ons vrij gemaakt, om in de vrijheid te blijven; staat dus vast, en kromt u niet opnieuw onder het slavenjuk. ² Zie, ik Paulus zeg het u: Als gij u besnijden laat, zal Christus u niets baten. ³ En nog eens verklaar ik aan iedereen, die zich besnijden laat, dat hij dan verplicht is de hele Wet te onderhouden; ⁴ en aan ieder van u, die gerechtvaardigd wil worden door de Wet, dat gij u losmaakt van Christus, en vervallen zijt van de genade. ⁵ Door den Geest immers verwachten we de gehoopte gerechtigheid uit kracht van het geloof; ⁶ want in Christus Jesus is besnijdenis noch onbesnedenheid van waarde, maar wel het geloof, dat werkt door de liefde. ⁷ Gij waart zo goed aan het lopen; wie heeft u gestuit in het volgen der waarheid? ⁸ Dat was zeker geen ingeving van Hem, die u roept; ⁹ een weinig zuurdeeg verzuurt al het deeg! ¹⁰ Ik vertrouw op u in den Heer, dat gij er niet anders over zult denken; maar wie verwarring onder u zaait, zal zijn straf ondergaan; wie het ook is. ¹¹ Broeders, wanneer ikzelf nog steeds de besnijdenis zou preken, waarom blijft men mij dan nog vervolgen; dan was toch de ergernis van het kruis wel verdwenen. ¹² Laten zij, die u opstoken, zich maar verder verminken! ¹³ Zeker broeders, gij zijt tot vrijheid geroepen; maar tot geen vrijheid, die een voorwendsel is voor het vlees. Integendeel, dient elkander uit liefde; ¹⁴ want de ganse Wet wordt vervuld in één enkel gebod: “Ge zult uw naaste liefhebben als uzelf.” ¹⁵ Maar zo gij elkander bijt en verslindt, ziet dan toe, dat gij niet door elkaar wordt verteerd. ¹⁶ Ook zeg ik u: leeft naar de geest, dan zult gij niet de begeerten inwilligen van het vlees. ¹⁷ Want het vlees begeert tegen de geest, en de geest tegen het vlees; ze staan vijandig tegenover elkaar, zodat gij niet doet, wat gij zoudt willen. ¹⁸ Indien gij u door de geest laat leiden, dan valt gij niet onder de Wet. ¹⁹ Welnu, de werken van het vlees zijn bekend: ontucht, onreinheid en losbandigheid; ²⁰ afgoderij en toverij; vijandschap, twist, afgunst, gramschap, partijzucht, verdeeldheid, scheuring, ²¹ en nijd; dronkenschap, brasserij en dergelijke; en ik waarschuw u, zoals ik het ook vroeger deed: wie zo iets doet, zal het koninkrijk Gods niet beërven. ²² Maar de vrucht van de geest is: liefde, blijdschap en

vrede; lankmoedigheid, welwillendheid en goedhartigheid; betrouwbaarheid, ²³ zachtmoedigheid en gematigdheid. En tegen dit alles is de Wet niet gericht. ²⁴ Welnu, zij die Christus toebehoren, hebben het vlees gekruisigd met zijn driften en begeerten. ²⁵ Zo we leven door de geest, laat ons dan ook handelen naar de geest; ²⁶ niet begerig naar ijdele glorie, elkander niet tartend, elkaar niet benijdend.

6

¹ Broeders, wanneer iemand onverhoopt een mis. stap heeft begaan, dan moet gij, die geestelijk zijt, hem terecht helpen in de geest van zachtmoedigheid; slaat een blik op uzelf, want ook gij kunt worden bekoord. ² Draagt elkanders lasten; zo zult gij de Wet van Christus volbrengen. ³ Want wanneer iemand zich inbeeldt, iets te zijn, terwijl hij niets is, dan bedriegt hij zichzelf. ⁴ Laat iedereen zijn eigen gedrag maar eens onderzoeken; dan zal hij zich hoogstens op zichzelf kunnen beroemen, maar zeker niet door een vergelijking met anderen; ⁵ want iedereen gaat onder zijn eigen last gebukt. ⁶ Die onderwezen wordt in de leer, moet zijn leraar in al zijn goederen doen delen. ⁷ Bedriegt u niet: God laat niet met Zich spotten. Wat de mens zaait, zal hij ook oogsten; ⁸ wie zaait in het vlees, zal verderf oogsten uit het vlees; maar wie zaait in de geest, zal eeuwig leven oogsten uit de geest. ⁹ Laat ons dus niet moede worden, het goede te doen; want verslappen we niet, dan zullen we oogsten te zijner tijd. ¹⁰ Welnu dan, zolang we nog tijd hebben, laat ons wèl doen aan allen, maar het meest aan de huisgenoten des geloofs. ¹¹ Ziet, met wat grote letters ik u schrijf met eigen hand. ¹² Zij die erg bezorgd naar het vlees willen zijn, dwingen u tot de besnijdenis, enkel en alleen, om niet vervolgd te worden terwille van Christus' kruis. ¹³ Want ofschoon ze besnedenen zijn, nemen ze zelf de Wet niet in acht; maar ze willen u laten besnijden, om in uw vlees te kunnen roemen. ¹⁴ Wat mijzelf betreft: het zij verre van mij, op iets anders te roemen dan op het kruis van onzen Heer Jesus Christus, waardoor de wereld voor mij is gekruisigd, en ik voor de wereld. ¹⁵ Want noch besnijdenis, noch onbesnedenheid heeft waarde, maar wel het nieuwe schepsel. ¹⁶ En over allen, die naar deze regel zullen leven, moge vrede en barmhartigheid komen: over hen en over het Israël Gods. ¹⁷ Laat niemand mij meer lastig vallen; want ik draag de merktekenen van Jesus in mijn lichaam! ¹⁸ Broeders, de genade van onzen Heer Jesus Christus zij met uw geest. Amen!

De brief aan de Efeziërs

¹ Paulus, door de wil van God apostel van Christus Jesus: aan de heiligen te Éfese en de gelovigen in Christus Jesus: ² Genade en vrede zij u van God onzen Vader; en van den Heer Jesus Christus. ³ Geprezen zij de God en Vader van onzen Heer Jesus Christus, die ons in Christus gezegend heeft met allerlei geestelijke zegening uit de hemelen. ⁴ In Hem toch heeft Hij ons vóór de grondvesting der wereld uitverkoren, om heilig en vlekkeloos te zijn in zijn oog. ⁵ Liefdevol heeft Hij, volgens het welbehagen van zijn wil, ons voorbestemd, om zijn kinderen te worden door Jesus Christus, ⁶ tot lof zijner heerlijke genade, waarmee Hij ons begenadigd heeft in den Beminde. ⁷ In Hem bezitten we de verlossing door zijn Bloed, de vergiffenis der zonden naar de rijkdom zijner genade. ⁸ Die genade heeft Hij, tezamen met wijsheid en inzicht, in volle overvloed over ons uitgestort, ⁹ toen Hij ons het geheim openbaarde van zijn raadsbesluit, dat Hij naar zijn welbehagen bij Zichzelf had vastgesteld ¹⁰ voor het Bestel in de volheid der tijden: om namelijk alles wat in de hemel en op aarde is, in Christus weer samen te brengen. ¹¹ In Hem ook hebben we het erfdeel verkregen, waartoe we waren voorbestemd krachtens de beschikking van Hem, die alles tot stand brengt naar het besluit van zijn wil; ¹² opdat wij, die eerst op Christus hebben gehoopt, ook zijn glorie zouden mogen loven. ¹³ En gij, die het woord der waarheid, de blijde boodschap uwer zaligheid, hebt gehoord en er in hebt geloofd, ook gij zijt in Hem verzegeld geworden met den beloofden heiligen Geest, ¹⁴ het Onderpand onzer erfenis; opdat gij als zijn eigendom moogt worden vrijgekocht, en zijn glorie moogt loven. ¹⁵ En omdat ik gehoord heb van uw geloof in den Heer Jesus en van uw liefde voor alle heiligen, ¹⁶ houd ik niet op, dank te brengen voor u, wanneer ik in mijn gebeden gedenk. ¹⁷ Moge de God van onzen Heer Jesus Christus, de Vader der glorie, u een geest van wijsheid en openbaring verlenen, opdat gij Hem moogt leren kennen. ¹⁸ Hij verlichte de ogen van uw hart, opdat gij moogt inzien: welke de hoop is, waartoe Hij u geroepen heeft; welke de rijkdom der glorie is, die Hij aan de heiligen als erfenis schenkt; ¹⁹ en welke de overweldigende grootte der kracht is, die Hij ons gelovigen ten dienste stelt. Dezelfde krachtige werking zijner Macht ²⁰ heeft Hij ook in Christus betoond, door Hem uit de doden op te wekken, en Hem te doen zetelen aan zijn rechterhand in de hemel: ²¹ hoog boven alle heerschappij en macht en kracht en hoogheid, en boven elke naam, die genoemd wordt in deze wereld niet alleen, maar ook in de toekomstige wereld; ²² “en alles heeft Hij onder zijn voeten gesteld.” En Hij heeft Hem aan de Kerk geschonken als Hoofd van alles; ²³ zij is zijn Lichaam, vol van Hem, die alles in allen vervult.

2

¹ Gij ook waart dood door uw overtredingen en zonden, ² waarin gij eertijds geleefd hebt in navolging van deze aardse wereld, in navolging ook van den vorst der macht in de lucht, van den vorst van de geest,

die nog altijd werkt in de zonen der ongehoorzaamheid. ³ Ook wij allen behoorden daartoe, en hebben vroeger naar onze vleselijke lusten geleefd, de begeerten van het vlees en van de zinnen volbracht, en waren van nature kinderen van toorn, juist zoals de anderen. ⁴ Maar God, die rijk aan ontferming is, heeft door de grote liefde, die Hij ons toedroeg, ⁵ ook ons, die dood waren door de overtredingen, ten leven verwekt tezamen met Christus; door de genade zijt gij gered. ⁶ En in Christus Jesus heeft Hij ons opgewekt en in de hemel een plaats bereid te zamen met Hem; ⁷ opdat in de toekomstige tijden de overgrote rijkdom zijner genade zou worden geopenbaard, die Hij in zijn goedheid ons in Christus Jesus heeft geschonken. ⁸ Want uit genade zijt gij gered door het geloof. Niet uit uzelf; Gods gave is het. ⁹ Niet uit de werken, opdat niemand zou roemen; ¹⁰ want zijn maaksel zijn wij, in Christus Jesus geschapen tot goede werken, die God vooruit heeft bereid, opdat we daarin zouden leven. De volkomen gelijkheid der goddelijke genade van roeping voor Joden en heidenen. ¹¹ Denkt er dus aan, dat gij eertijds heidenen waart van geboorte, en onbesnedenen wordt genoemd door de zogenaamde besnijdenis, die met de hand in het vlees wordt aangebracht; ¹² en dat gij toen zonder Christus waart, uitgesloten van Israëls burgerschap, vreemd aan het verbond der Belofte, zonder hoop in de wereld en zonder God. ¹³ Maar thans, nu gij in Christus Jesus zijt, thans zijt gij nabij gekomen door Christus' Bloed, gij die eertijds verre waart. ¹⁴ Want Hij is onze vrede, Hij die beide groepen één heeft gemaakt, en de scheidsmuur-dat is de vijandschap, -heeft weggebroken. ¹⁵ Door zijn Vlees heeft Hij de Wet afgeschaft met haar geboden en instellingen, om als Vredestichter beide groepen om te scheppen in Hem tot één enkelen nieuwen mens; ¹⁶ om beiden in één Lichaam met God door het kruis te verzoenen, en zó de vijandschap te doden. ¹⁷ Hij is gekomen om vrede te preken aan u, die verre waart, en vrede aan hen, die nabij waren gebleven. ¹⁸ Want door Hem hebben we beiden toegang tot den Vader in één Geest. ¹⁹ Dus zijt gij niet langer vreemdelingen en gasten, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods, ²⁰ gebouwd op de grondslag der Apostelen en Profeten, waarvan Christus Jesus de hoeksteen is. ²¹ In Hem wordt heel het gebouw bijeen gehouden, en rijst het op tot een tempel, heilig in den Heer; ²² in Hem wordt ook gij opgebouwd, tezamen met de anderen, tot een woning van God in den Geest.

3

¹ En dit is de reden, waarom ik Paulus, de gevangene van Christus Jesus, voor u heidenen ben aangesteld. ² Gij hebt immers gehoord, dat aan mij het beheer van Gods genadegaven voor u is toevertrouwd, ³ en dat aan mij door openbaring het heilsgeheim bekend is gemaakt, zoals ik dit boven in het kort heb beschreven. ⁴ Wanneer gij dit leest, kunt gij daaruit mijn inzicht a fleiden in het Christus-geheim. ⁵ Nooit is het onder vroegere geslachten aan de kinderen der mensen bekend gemaakt, zoals het thans in den Geest door zijn heilige Apostelen en Profeten is geopenbaard: ⁶ dat namelijk de heidenen door het Evangelie medeërftgenamen zijn, medeleden en deelgenoten aan de

Belofte in Christus Jesus. ⁷ Daarvan ben ik de bedienaar geworden krachtens de genadegave, die God door zijn machtige werking aan mij heeft verleend. ⁸ Aan mij, den geringste van alle heiligen, is deze genade geschonken: aan de heidenen de ondoorgrondelijke rijkdom van Christus te verkondigen, ⁹ en het Bestel te doen zien van het heilsgeheim, dat van eeuwigheid verborgen was in God, den Schepper aller dingen; ¹⁰ opdat thans door middel van de Kerk de veelzijdige Wijsheid van God bekend zou worden gemaakt aan de hemelse heerschappijen en machten. ¹¹ En dit is geschied volgens de eeuwige voorbeschikking, die Hij ten uitvoer heeft gebracht in Christus Jesus onzen Heer. ¹² In Hem naderen we door het geloof in Hem, vrijmoedig en vol vertrouwen tot God. ¹³ Daarom bid ik u, dat gij de moed niet verliest door mijn wederwaardigheden terwille van u; want daarin juist ligt uw roem. ¹⁴ En daarom buig ik mijn knieën voor den Vader, ¹⁵ van wien alle geslachten in de hemel en op de aarde hun naam hebben ontvangen: ¹⁶ dat Hij naar de rijkdom zijner glorie u moge verlenen, krachtig naar den inwendigen mens te worden gesterkt door zijn Geest; ¹⁷ dat Hij Christus in uw harten doe wonen door het geloof; dat gij geworteld moogt blijven en gegrondvest in liefde. ¹⁸ Dan zult gij tezamen met alle heiligen u een denkbeeld kunnen vormen van de breedte en lengte, de hoogte en diepte; ¹⁹ en de liefde van Christus leren beseffen, die alle begrip te boven gaat; dan zult gij vervuld worden van de ganse volheid van God. ²⁰ Aan Hem, die door de kracht die in ons werkt, veel meer kan uitrichten, dan wat wij bidden of denken: ²¹ aan Hem zij de glorie in de Kerk en in Christus Jesus ten allen tijde, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen!

4

¹ Ik, de gevangene voor de zaak des Heren, vermaan u dus, dat gij u gedraagt overeenkomstig uw roeping; ² dat gij elkander in liefde verdraagt met alle ootmoedigheid, zachtheid en geduld; ³ dat gij uw best doet, de eenheid des geestes te bewaren door de band van de vrede. ⁴ Eén lichaam en één geest, zoals gij ook geroepen zijt tot één hoop, die aan uw roeping ontspruit; ⁵ één Heer, één geloof, één doopsel; ⁶ één God en Vader van allen, die boven alles, door alles, en in alles is. ⁷ Aan ieder van ons is de genade geschonken naar de maat, die Christus heeft toegemeten. ⁸ Daarom wordt er gezegd: "Opgestegen ten hoge, Heeft Hij gevangenen buitgemaakt, Gaven uitgedeeld aan de mensen." ⁹ Welnu, dit "Hij is opgestegen," wat betekent het anders, dan dat Hij ook is neergedaald naar de onderste delen der aarde. ¹⁰ Hij, die is neergedaald, is Dezelfde als Hij, die hoog boven alle hemelen is opgestegen, om alles tot volheid te brengen. ¹¹ Hijzelf is het geweest, die sommigen tot apostelen heeft aangesteld, anderen tot profeten, evangelisten, herders en leraars; ¹² maar met het doel, om de heiligen tot volmaakte plichtsvervulling te brengen, om op te bouwen het Lichaam van Christus; ¹³ tot de tijd, dat wij allen tot de eenheid des geloofs en der kennis van Gods Zoon zijn gekomen, een volwassen man zijn geworden, en de mannenmaat van den volmaakten Christus hebben bereikt. ¹⁴ Dan zullen we geen onmondige kinderen meer zijn, die heen en weer worden geslingerd en voortgestuwd door elke

windvlaag van lering, door het bedrog van de mensen, door sluwe verleiding tot dwaling. ¹⁵ Maar we zullen de waarheid bewaren in liefde, en zó in ieder opzicht opgroeien voor Hem, voor Christus, die het Hoofd is. ¹⁶ Door Hem wordt het ganze lichaam samengevoegd en samengehouden, omdat elk gewricht zijn taak vervult met de kracht, die ieder lid in 't bijzonder is toegemeten; en zó voltrekt zich de groei van het lichaam tot eigen opbouw in liefde. ¹⁷ Daarom zeg ik en bezweer ik u in den Heer, dat gij niet langer een leven moogt leiden, zoals de heidenen in hun ijdele gezindheid dit doen. ¹⁸ Want hun verstand is verduisterd en ze zijn vervreemd van het leven van God, omdat er onwetendheid onder hen heerst en hun hart is verstokt. ¹⁹ Ze hebben zich afgestompt en zich aan losbandigheid overgegeven, zodat ze uit hebzucht allerlei ontucht bedrijven. ²⁰ Maar zó hebt gij Christus niet leren kennen. ²¹ Gij hebt toch van Hem gehoord, en zijt in Hem onderwezen, wat de waarheid in Jesus is: ²² met betrekking tot uw vroeger gedrag moet gij den ouden mens afleggen, die door bedriegelijke begeerten te gronde gaat; ²³ gij moet u vernieuwen naar de inwendige geest; ²⁴ gij moet den nieuwen mens aantrekken, die naar Gods beeld is geschapen in ware gerechtigheid en heiligheid. ²⁵ Legt daarom de leugen af en spreekt de waarheid tot den naaste, ieder voor zich; want ledematen zijn we van elkander. ²⁶ Wordt gij toornig, zondigt dan niet; de zon ga niet onder over uw toorn; ²⁷ geeft geen vrij spel aan den duivel. ²⁸ De dief mag voortaan niet meer stelen, maar moet arbeiden, om met eigen handen de kost te verdienen, en iets over te houden, om het weg te schenken aan wie er behoefte aan heeft. ²⁹ Uit uw mond kome geen vuile taal, maar goede woorden alleen, die zo nodig stichten kunnen, zodat ze voordeel brengen aan hen die ze horen. ³⁰ Bedroeft ook niet Gods heiligen Geest, waarmee gij verzegeld zijt voor de Dag der Verlossing. ³¹ Verre van u alle bitterheid, gramschap, toorn, geschreeuw, laster en alle andere boosheid. ³² Maar weest minzaam en hartelijk jegens elkander; vergeeft elkander, gelijk ook God u door Christus vergiffenis heeft geschonken.

5

¹ Weest dus navolgers van God, als zijn geliefde kinderen; ² en leeft in liefde, zoals ook Christus u heeft liefgehad en Zich voor ons heeft gegeven als gave en offer, tot een lieflijke geur voor God. ³ Van ontucht, alle soort van onreinheid en hebzucht mag onder u zelfs geen sprake meer zijn, zoals dit heiligen betaamt; ⁴ evenmin van vuile taal, zotteklap of spotternij. Deze dingen betamen niet; een dankgebed betaamt veel meer. ⁵ Weet wel: geen ontuchtige, onreine of hebzuchtige bezit een erfdeel in het koninkrijk van Christus en van God; zo iemand staat met een afgodendienaar gelijk. ⁶ Laat niemand u met holle woorden bedriegen; want daarom juist komt Gods toorn over de kinderen der ongehoorzaamheid. ⁷ Wordt dus hun medeplichtigen niet! ⁸ Vroeger waart gij duisternis, thans zijt gij licht in den Heer; gedraagt u dan ook als kinderen van het licht. ⁹ Want de vrucht van het licht bestaat in allerlei goedheid, gerechtigheid en waarheid. ¹⁰ Onderzoekt wat welbehaaglijk is aan den Heer, ¹¹ en neemt geen deel aan de onvruchtbare werken der duisternis; maar keurt ze af. ¹² Want

wat door hen in het geheim wordt gedaan, is te schandelijk zelfs om het te noemen. ¹³ Alles echter wat afkeurenswaardig is, wordt openbaar gemaakt door het licht; want het licht maakt alles openbaar. ¹⁴ Daarom wordt er gezegd: "Ontwaak, gij slaper; Sta op uit de doden, En Christus zal over u lichten!" ¹⁵ Ziet dus nauwlettend toe, hoe ge u gedraagt: niet als dwazen, maar als wijzen; ¹⁶ benut de gunstige gelegenheid, want de tijden zijn boos. ¹⁷ Weest daarom niet onverstandig, maar tracht de wil des Heren te verstaan. ¹⁸ Bedrinkt u niet aan de wijn, want dit voert tot losbandigheid; maar wordt vol van den Geest. ¹⁹ Spreekt tot elkander in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen; zingt en juicht in uw hart voor den Heer; ²⁰ betuigt zonder ophouden voor alles uw dank aan God en den Vader, in de naam van Jesus Christus onzen Heer. ²¹ Weest elkander onderdanig in de vreze van Christus. ²² Gij vrouwen, weest onderdanig aan uw mannen, als aan den Heer. ²³ Want de man is het hoofd van de vrouw, zoals Christus het Hoofd is der Kerk, Hij die de Verlosser is van het Lichaam. ²⁴ Welnu, zoals de Kerk onderdanig is aan Christus, zo moeten in alles de vrouwen het zijn aan haar mannen. ²⁵ Gij mannen, hebt uw vrouwen lief, zoals ook Christus de Kerk heeft bemind. Hij heeft Zich voor haar overgeleverd: ²⁶ om haar te heiligen en te reinigen door het Waterbad, vergezeld van het woord; ²⁷ om Zich een heerlijke Kerk te bereiden, zonder vlek of rimpel of iets van die aard, maar heilig en zonder enige smet. ²⁸ Zo moeten ook de mannen hun vrouwen liefhebben als hun eigen lichaam; wie zijn vrouw bemint, heeft zichzelf lief. ²⁹ Welnu, niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat; maar hij voedt en verzorgt het, zoals ook Christus het doet met de Kerk, ³⁰ omdat we de ledematen zijn van zijn Lichaam. ³¹ "Daarom zal de man vader en moeder verlaten, en zich hechten aan zijn vrouw; en die twee zullen één vlees worden", ³² Dit geheim is groot; ik bedoel: zijn verhouding tot Christus en de Kerk. ³³ Maar hoe het ook zij: ieder van u moet zijn vrouw liefhebben als zichzelf, en de vrouw moet eerbied hebben voor den man.

6

¹ Gij kinderen, weest gehoorzaam aan uw ouders in den Heer; want dit is uw plicht. ² "Eer uw vader en uw moeder;" dit is het eerste gebod, waaraan de belofte verbonden is: ³ "opdat het u goed moge gaan, en ge lang moogt leven op aarde." ⁴ En gij vaders, verbittert uw kinderen niet, maar voedt ze op in de tucht en in de vermaning des Heren. ⁵ Gij slaven, weest aan uw aardse meesters met vrees en siddering onderdanig: in de eenvoud uws harten, zoals aan Christus; ⁶ niet uit ogendienarij, als zij die mensen willen behagen; maar als slaven van Christus, die van harte de wil van God volbrengen, ⁷ en die met goede wil hun dienst verrichten, als dienden ze den Heer en niet de mensen. ⁸ Gij weet immers, dat ieder, die het goede doet, door den Heer zal worden beloond; hij moge slaaf zijn of vrij. ⁹ En gij meesters, behandelt hen op dezelfde wijze, en laat het dreigen achterwege. Want gij weet, dat hèn en ùw meester in de hemel is, en dat bij Hem geen aanzien van personen bestaat. ¹⁰ Ten slotte! Weest sterk in den Heer en in zijn sterke kracht! ¹¹ Legt aan de wapenrusting Gods, om stand te kunnen houden tegen de listen des duivels. ¹² Want

niet tegen vlees en bloed geldt onze strijd, maar tegen heerschappijen en machten, tegen wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten in de lucht. ¹³ Grijpt daarom naar de wapenrusting Gods, om weerstand te kunnen bieden op de boze dag, en pal te blijven staan, na alles te hebben volbracht. ¹⁴ Op dan! Uw lenden omgord met de waarheid, en het pantser der gerechtigheid om; ¹⁵ de voeten geschoeid met bereidwilligheid voor de blijde Boodschap van vrede; ¹⁶ het schild des geloofs steeds voor u uit, om al de vurige pijlen van den Boze te kunnen smoren; ¹⁷ grijpt naar de helm van het heil en het zwaard van den Geest: en dit is het woord van God. ¹⁸ Blijft bidden in den Geest ten allen tijde met gebed en smeking in allerlei vorm; draagt daarbij zorg, om ook met grote volharding voor alle heiligen te blijven bidden. ¹⁹ Bidt ook voor mij, dat mij het rechte woord gegeven wordt, wanneer ik mijn mond ga openen, om vrijmoedig het geheim van het evangelie te verkondigen; ²⁰ daarvoor ben ik een gezant in boeien! Bidt, dat ik vrijmoedig daarover blijf spreken, zoals het mijn plicht is. ²¹ Tóchicus, de geliefde broeder en trouwe dienaar in den Heer, zal u volledig inlichten, hoe het mij gaat en wat ik doe, opdat ook gij goed op de hoogte zult blijven. ²² Daarom juist zend ik hem naar u toe, opdat gij alles over ons te weten zoudt komen, en hij uw harten bemoedigen mag. ²³ Vrede, liefde en geloof aan de broeders, van God den Vader en van den Heer Jesus Christus. ²⁴ De genade zij met allen, die een onverwoestbare liefde toedragen aan Jesus Christus onzen Heer.

De brief aan de Filippenzen

¹ Paulus en Timóteus, dienaars van Christus Jesus: aan al de heiligen in Christus Jesus, die te Filippi zijn, met hun bisschoppen en diakens: ² Genade en vrede zij u van God onzen Vader en van den Heer Jesus Christus. ³ Ik breng dank aan mijn God, -zo dikwijls ik aan u denk, ⁴ en bij al mijn gebeden met blijdschap voor u allen bid, ⁵ voor uw gehechtheid aan het Evangelie van de eerste dag af tot heden toe. ⁶ Want ik heb het vaste vertrouwen, dat Hij, die in u het goede werk is begonnen, het ook zal voltooien tot op de Dag van Christus Jesus. ⁷ Want het is niet meer dan billijk, dat ik zó over u allen denk, daar ik u ronddraag in mijn hart, en daar gij allen deelgenoot aan mijn genade zijt, zowel in mijn boeien als in de verdediging en bevestiging van het Evangelie. ⁸ God is mijn getuige, hoe ik met de hartelijke liefde van Christus Jesus naar u allen verlang. ⁹ En ik bid, dat uw liefde steeds meer moge winnen aan kennis en zedelijk inzicht, ¹⁰ om scherp het goed van het kwaad te onderscheiden; en dat gij op de Dag van Christus rein en onberispelijk moogt zijn, ¹¹ beladen met de vrucht der gerechtigheid, die door Jesus Christus is verworven, tot eer en glorie van God. ¹² Broeders, ik wil u doen weten, dat mijn lotgevallen veel hebben bijgedragen tot de vooruitgang van het Evangelie. ¹³ Heel de keizerlijke lijfwacht en alle anderen zijn er door te weten gekomen, dat ik mijn boeien draag om Christus' wil; ¹⁴ en de meeste broeders zijn door mijn boeien met vertrouwen vervuld op den Heer, en verkondigen het woord Gods met groter durf en zonder vrees. ¹⁵ Zeker, sommigen preken Christus uit nijd en strijd, maar anderen toch ook met een zuivere mening. ¹⁶ Dezen preken Christus uit liefde, omdat ze weten, dat ik voor de verdediging van het Evangelie gevangen zit; ¹⁷ anderen echter uit partijzucht, en met de verkeerde bedoeling, om daardoor mijn boeien nog te verzwaren. ¹⁸ Maar wat doet het er toe? Hoe dan ook, met of zonder bijbedoeling, wanneer Christus maar wordt gepreekt! Daarover verheug ik mij, en zal ik me ook blijven verheugen. ¹⁹ Want ik weet, dat dit mij tot heil strekken zal, dank zij uw gebed en de bijstand van den Geest van Jesus Christus. ²⁰ Hiernaar smacht ik en hoop ik, dat ik in geen enkel opzicht zal worden beschaamd, maar dat ik nu zoals immer met alle vrijmoedigheid Christus verheerlijken zal in mijn lichaam, hetzij door leven of dood. ²¹ Want leven is voor mij: "Christus," en sterven dus een gewin; ²² maar wanneer ik in het vlees blijf leven, dan betekent dit voor mij: vruchtbare arbeid. Ik weet dus niet, wat ik kiezen moet; ²³ ik word naar twee kanten getrokken. Ik smacht er naar, ontbonden te worden en met Christus te zijn; want dit is verreweg het beste. ²⁴ Maar meer noodzakelijk is het om wille van u, dat ik blijf leven in het vlees. ²⁵ En omdat ik hiervan overtuigd ben, weet ik ook, dat ik zal blijven leven, en bij u allen zal blijven voor uw vooruitgang in het geloof, en uw vreugde daarin. ²⁶ Zo zult gij bij mijn terugkeer nog meer over mij kunnen roemen in Christus Jesus. ²⁷ Enkel dit! Leidt een leven, dat het Evangelie van Christus waardig is. Zó, dat ik bij mijn komst

het kan zien, of bij mijn afwezigheid horen, dat gij vast blijft staan in één geest, dat gij eensgezind strijdt voor het geloof in het Evangelie, ²⁸ en dat gij u helemaal niet bang laat maken door de tegenstanders. Voor hen is dit een teken van ondergang, maar voor u een teken van zaligheid; en wel een teken van God. ²⁹ Want dan valt u de genade ten deel, in Christus te geloven niet alleen, maar ook voor Hem te lijden, ³⁰ en dezelfde strijd te doorstaan, die gij vroeger van mij hebt gezien, en thans van mij hoort.

2

¹ Wanneer dan een vermaning in Christus of een liefderijk woord, geestesgemeenschap, hartelijkheid of deernis nog vat op u heeft, ² maakt dan mijn vreugde volkomen door eensgezind te zijn, de onderlinge liefde te bewaren, en eenstemmig hetzelfde na te streven; ³ door niets uit partijzucht of ijdele glorie te doen, maar ootmoedig een ander hoger te achten dan uzelf; ⁴ door niet alleen op uw eigen belang te letten, maar ook op dat van anderen bedacht te zijn. ⁵ L at dezelfde gezindheid onder u heersen, als ook in Christus Jesus was. ⁶ Want hoewel Hij Gods gestalte bezat en zijn gelijkheid met God geen roof hoefde achten, ⁷ heeft Hij toch er Zich van ontdaan, door de gestalte aan te nemen van een slaaf en gelijk te worden aan de mensen. ⁸ En toen Hij uiterlijk als een mens werd bevonden, heeft Hij Zich nog vernederd, door gehoorzaam te worden tot de dood, ja, tot de dood van het kruis. ⁹ Maar daarom dan ook heeft God Hem verheven en Hem de Naam gegeven hoog boven alle namen, ¹⁰ opdat in de Naam van Jesus iedere knie zich zou buigen in de hemel, op aarde en onder de aarde, ¹¹ en iedere tong zou belijden tot glorie van God den Vader, dat Jesus Christus de Heer is. ¹² Mijn geliefden, omdat gij altijd gehoorzaam zijt, weet het dan ook niet alleen, wanneer ik bij u ben, maar thans bij mijn afwezigheid nog veel meer. Bewerkt uw heil met vrezen en beven; ¹³ want God is het, die naar zijn welbehagen in u het willen uitwerkt en het handelen. ¹⁴ Doet alles zonder morren en aarzelen, ¹⁵ opdat gij onberispelijk moogt zijn en ongerept, vlekkeloze kinderen van God temidden van een krom en verdraaid geslacht, waaronder gij schittert als sterren in het heelal. ¹⁶ Houdt vast aan het woord des levens, opdat ik op de Dag van Christus kan roemen, dat ik niet tevergeefs heb gelopen of tevergeefs heb gezwogen. ¹⁷ En al word ik dan ook als plengoffer vergoten bij de offerande en de eredienst van uw geloof, dan blijf ik me toch nog verheugen, en mij met u allen verblijden. ¹⁸ En ook gij moet u er over verheugen, en blijde met me zijn. ¹⁹ In den Heer Jesus hoop ik, Timóteus spoedig tot u te zenden, om ook zelf te worden verkwikt, wanneer ik verneem, hoe het u gaat. ²⁰ Want ik heb niemand, die zo goed is gestemd en die zo trouw uw zaak behartigt. ²¹ Want allen zoeken hun eigen belang, niet de belangen van Christus Jesus. ²² Maar gij weet, dat zijn trouw is beproefd, en dat hij voor het Evangelie met mij heeft gezwogen, als een kind met zijn vader. ²³ Ik hoop hem dus te zenden, zodra ik de uitslag van mijn proces kan voorzien. ²⁴ En ik vertrouw in den Heer, dat ik dan ook zelf spoedig zal komen. ²⁵ Ik heb het intussen nodig geacht, Epafroditus naar u toe te zenden: mijn broeder, medearbeider en medestrijder; uw bode, die

me van het nodige heeft voorzien. ²⁶ Want hij verlangt naar u allen, en is een beetje bekommerd, omdat gij van zijn ziekte gehoord hebt. ²⁷ Hij is inderdaad ziek geweest, en zelfs de dood nabij. Maar God heeft medelijden met hem gehad; en niet slechts met hem, maar ook met mij: dat ik niet het ene verdriet na het andere zou hebben. ²⁸ Ik zend hem dus terug met des te meer spoed, opdat gij u verheugen moogt als gij hem weerziet, en ikzelf een zorg minder zal hebben. ²⁹ Ontvangt hem dus in den Heer met ongemengde blijdschap. Houdt zulke mannen in ere; ³⁰ want om de zaak van Christus is hij de dood nabij geweest, en heeft hij zijn leven gewaagd, om mij uw verdere ondersteuning te brengen.

3

¹ Ten slotte: Verheugt u in den Heer, mijn broeders! U nog eens hetzelfde te schrijven, is voor mij geen last en u geeft het zekerheid. ² Opgepast voor de honden, opgepast voor de slechte werkers, opgepast voor de versnijding. ³ De besnijdenis immers zijn wij; wij die God dienen door zijn Geest, wij die op Christus Jesus roemen en geen vertrouwen stellen op het vlees. ⁴ Zeker, ik zelf zou op het vlees kunnen vertrouwen; en zo iemand meent, zijn vrouwen te kunnen stellen op het vlees, ik kan het nog meer. ⁵ Op de achtste dag ben ik besneden; ik ben uit Israëls geslacht, uit de stam van Bénéjamin, Hebreër uit de Hebreën; wat de Wet betreft een Farizeër, ⁶ wat ijver betreft een vervolger der Kerk, wat wettelijke gerechtigheid betreft een heilige. ⁷ Maar wat winst voor mij was, heb ik schade geacht om Christus' wil. ⁸ Ja, alles houd ik voor schade, omdat de kennis van Christus Jesus, mijn Heer, alles te boven gaat. Om Hem heb ik alles prijsgegeven en heb het als vuilnis geacht, om Christus te winnen ⁹ en één met Hem te zijn. Mijn gerechtigheid heb ik niet uit de Wet, maar door het geloof in Christus; de gerechtigheid, voortkomend uit God en berustend op het geloof. ¹⁰ Zó wilde ik Hem leren kennen, de kracht ook zijner Verrijzenis en de gemeenschap met zijn Lijden; zó wilde ik gelijkvormig worden aan zijn Dood, ¹¹ om eenmaal te kunnen komen tot de opstanding uit de doden. ¹² Zeker, ik heb het nog niet bereikt, en nog ben ik niet volmaakt; maar ik jaag het na, om het te grijpen, omdat ik ook zelf ben gegrepen door Christus Jesus. ¹³ Neen broeders, ik beeld me niet in, het reeds te hebben bereikt. Maar wel dit éne: Ik vergeet wat achter me ligt; ik reikhals naar wat vóór me ligt; ¹⁴ het doel jaag ik na, om de prijs te behalen van Gods hemelse roeping in Christus Jesus. ¹⁵ Zó moeten we allen denken, als we volmaakt willen zijn. Mocht gij dan op een of ander punt van een ander gevoelen zijn, dan zal God het u wel duidelijk maken. ¹⁶ Maar in ieder geval moeten we blijven, waar we gekomen zijn! ¹⁷ Broeders, volgt mij na, en richt u naar hen, die zich naar ons voorbeeld gedragen. ¹⁸ Want zoals ik het u zo vaak heb gezegd, en het ook thans onder tranen herhaal: Velen leven als vijanden van Christus' Kruis; ¹⁹ hun einde is de ondergang, hun god is de buik, hun eer ligt in hun schande, hun zinnen zijn op het aardse gericht. ²⁰ Maar óns Vaderland is in de hemel. Vandaar verwachten we den Verlosser, Jesus Christus, den Heer; ²¹ Hij zal ons

vernederd lichaam herscheppen, aan zijn verheerlijkt Lichaam gelijk, door de kracht, waarmee Hij alles aan Zich onderwerpen kan.

4

¹ En daarom, mijn innig geliefde broeders, mijn vreugde en mijn kroon: geliefden, staat vast in den Heer! ² Evódia vermaan ik, en Suntuche ook, om eensgezind te zijn in den Heer. ³ En u, trouwe Sunzuchus verzoek ik dringend, beiden daarbij behulpzaam te zijn. Want ze hebben me bijgestaan in de strijd voor het Evangelie; zij en Clemens en mijn andere medewerkers, wier namen in het boek des levens staan. ⁴ Verblijdt u altijd in den Heer; ik herhaal het: Verblijdt u! ⁵ Laat alle mensen uw minzaamheid zien. De Heer is nabij; ⁶ maakt u over niets bezorgd, doch maakt aan God al uw wensen bekend door bidden en smeken en danken. ⁷ En de vrede Gods, die alle begrip te boven gaat, zal uw harten en zinnen bewaren in Christus Jesus. ⁸ Ten slotte, broeders, houdt uw aandacht gevestigd op al wat waar, op al wat edel, rechtvaardig, rein, liefelijk en welgevallig is, op al wat deugd heet en lof verdient. ⁹ Handelt naar wat gij geleerd en aanvaard hebt, naar wat gij van mij hebt gehoord en gezien. En de God van de vrede zal met u zijn. ¹⁰ Het was me een grote vreugde in den Heer, dat gij weer eens gelegenheid hadt, om voor mij te zorgen. Wel zijt gij er bedacht op gebleven, maar gij hadt er geen gelegenheid toe. ¹¹ Ik zeg dit niet, omdat ik gebrek heb geleden. Want ik heb geleerd, tevreden te zijn met wat ik heb. ¹² Ik weet armoede te lijden en in overvloed te leven; met alles ben ik in alle omstandigheden vertrouwd: met verzadigd zijn en honger lijden, met overvloed en met gebrek. ¹³ Tot alles ben ik in staat door Hem, die mij sterkt. ¹⁴ Toch hebt gij goed gedaan, met me bij te staan in mijn nood. ¹⁵ Gij weet zelf toch wel, Filippenzen, dat bij mijn vertrek uit Macedónië in het begin van mijn prediking, geen enkele kerk, dan gij alleen, met mij een rekening had van uitgave en ontvangst, ¹⁶ en dat gij tot tweemaal toe mij ook in Tessalonika iets voor eigen gebruik hebt gezonden. ¹⁷ Zeker, het is me niet om de gave te doen, maar het is me te doen om de rente, die rijkelijk op uw rekening wordt geboekt. ¹⁸ Maar nu heb ik het hele bedrag gekregen, en zelfs meer dan dat. Ik bezit volop, sinds ik door Epafroditus uw gift heb ontvangen: een welriekende geur, een aangenaam, Gode welgevallig offer. ¹⁹ Mijn God zal dan ook in Christus Jesus in al uw behoeften voorzien naar zijn rijkdom en door zijn heerlijkheid. ²⁰ Aan onzen God en Vader zij de glorie in de eeuwen der eeuwen. Amen. ²¹ Groet alle heiligen in Christus Jesus. U groeten de broeders, die bij me zijn. ²² Alle heiligen groeten u, vooral die tot het huis van Cesar behoren. ²³ De genade van den Heer Jesus Christus zij met uw geest.

De brief aan de Kolossenzen

¹ Paulus, apostel van Christus Jesus door Gods wil, en broeder Timóteus: ² aan de heilige en gelovige broeders in Christus te Kolosse: Genade en vrede zij u van God onzen Vader. ³ We brengen dank aan God, den Vader van onzen Heer Jesus Christus, telkens wanneer wij voor u bidden. ⁴ Want wij hebben gehoord van uw geloof in Christus Jesus, en van de liefde, die gij alle heiligen toedraagt, ⁵ om wille der hoop, die voor u is weggelegd in de hemel, maar die gij thans reeds hebt vernomen door het waarachtige woord van het Evangelie, ⁶ dat tot u is doorgedrongen. Zoals dit immers in heel de wereld vruchten draagt en groeit, zo doet het dit ook onder u van de dag af, waarop gij Gods genade hebt vernomen, en ze in waarheid hebt aanvaard, ⁷ juist zoals ge ze geleerd hebt van Épafra, onzen geliefden medearbeider. Deze is een trouw dienaar van Christus voor u; ⁸ hij is het ook, die ons bericht heeft gebracht van uw liefde in den Geest. ⁹ Sinds we dit vernomen hebben, houden we dan ook niet op, voor u te bidden en te smeken: dat gij, in het bezit van allerlei wijsheid en geestelijk inzicht, tot de volledige kennis van zijn wil moogt geraken; ¹⁰ dat gij daardoor een leven moogt leiden, den Heer waardig, en Hem in alles behagen; dat gij in ieder goed werk vruchten moogt dragen, en toenemen moogt in de kennis van God; ¹¹ dat gij door de macht zijner glorie moogt worden toegerust met alle kracht, om alles met blijdschap te verdragen en te verduren; ¹² dat gij den Vader moogt danken, die u in staat heeft gesteld, om deel te nemen aan de erfenis der heiligen in het licht. ¹³ Hij heeft ons uit de macht der duisternis bevrijd en ons overgebracht naar het Rijk van zijn geliefden Zoon, ¹⁴ door wien we de verlossing hebben verkregen, de vergiffenis der zonden. ¹⁵ Deze is het Beeld van den onzichtbaren God, de Eerstgeborene van gans de schepping. ¹⁶ Want in Hem werd alles geschapen, wat in de hemel is en op de aarde, de zichtbare en onzichtbare dingen, Tronen, Heerschappijen, Overheden en Machten. Alles is geschapen door Hem en voor Hem; ¹⁷ Hij is vóór alles, en alles bestaat in Hem. ¹⁸ Hij is ook het Hoofd van het Lichaam, de Kerk; Hij is het begin, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in alles de Eerste zou zijn. ¹⁹ Want in Hem heeft de ganse Volheid van God willen wonen, ²⁰ en door Hem alles met Zich willen verzoenen: alles wat op aarde is en in de hemel: nadat Hij vrede had gebracht door het Bloed van zijn Kruis. ²¹ Ook u, die eens van God waart vervreemd, en door uw boze werken uw vijandige gezindheid getoond hebt, ²² ook u heeft Hij thans in zijn vleselijk Lichaam verzoend door de dood, om u heilig en vlekkeloos en onberispelijk voor zijn aanschijn te doen staan. ²³ Maar op voorwaarde, dat gij onwankelbaar op het geloof blijft gegrond, en onwrikbaar vasthoudt aan de hoop van het Evangelie, dat gij vernomen hebt, dat verkondigd wordt aan alle schepselen onder de hemel, en waarvan ik, Paulus, de bedienaar ben. ²⁴ Thans verheug ik mij, dat ik voor u lijden mag en aanvullen in mijn vlees, wat aan Christus' lijden ontbreekt, ten bate van zijn Lichaam, de Kerk. ²⁵ Ik ben haar bedienaar geworden door de beschikking van God; zij

werd mij verleend, om u Gods woord in al zijn volheid te brengen: ²⁶ het heilsgeheim, dat sinds de aanvang der eeuwen en geslachten verborgen is geweest, maar thans aan zijn heiligen is geopenbaard. ²⁷ Aan hen heeft God bekend willen maken, hoe rijk aan glorie dit heilsgeheim onder de heidenen is: hoe Christus namelijk onder u is, de hoop op de glorie. ²⁸ Hem verkondigen wij; en alle mensen vermanen wij, en alle mensen onderrichten wij met alle wijsheid, om alle mensen tot volmaaktheid in Christus te brengen. ²⁹ Daarvoor zwoeg ik en strijd ik met zijn kracht, die machtig in mij werkt.

2

¹ Want ik wil, dat gij weet, welke strijd ik heb te voeren, zowel voor u, als voor hen, die in Laodicea wonen, en voor allen, die me persoonlijk niet hebben gekend; ² opdat hun harten worden getroost, opdat ze, in liefde verenigd, tot de volste rijkdom van inzicht mogen komen: tot de kennis van Gods heilsgeheim, tot de kennis van Christus, ³ in wien alle schatten verborgen zijn van wijsheid en kennis. ⁴ Dit zeg ik, opdat niemand u door spitsvondigheden mag misleiden. ⁵ Want al ben ik naar het lichaam afwezig, in de geest ben ik bij u, en verheug ik me bij het zien van de goede orde onder u en van uw onwankelbaar geloof in Christus. ⁶ Zoals gij dus Christus Jesus den Heer hebt aanvaard, moet gij ook in Hem blijven. ⁷ Blijft op Hem gegrond en opgebouwd; houdt vast aan het geloof, zoals gij het hebt geleerd; weest zeer dankbaar daarvoor ⁸ Past op, dat niemand u meesleept door de wijsbegeerte of ijdele drogredenen, die op de overlevering der mensen zijn gegrond, of op de leerbeginselen der wereld, maar niet op Christus. ⁹ Immers in Hem woont in werkelijkheid de ganse volheid der Godheid; ¹⁰ en in gemeenschap met Hem zijt gij aan die volheid deelachtig geworden. Hij is het Hoofd van alle Heerschappijen en Machten. ¹¹ In Hem zijt gij ook besneden met een besnijdenis, die niet met de handen verricht wordt door de verwijdering van het vleselijk lichaam, maar door de besnijdenis van Christus. ¹² Want met Hem zijt gij door het Doopsel begraven, met Hem zijt gij ook verrezen door het geloof in de almacht van God, die Hem uit de doden heeft opgewekt. ¹³ Ook u, die dood waart door uw zonden en door uw onbesneden vlees, heeft Hij levend gemaakt tezamen met Hem; Hij heeft ons alle zonden vergeven. ¹⁴ Het handschrift, dat door zijn bepalingen onze aanklager was, heeft Hij uitgewist en vernietigd, door het te slaan aan het Kruis. ¹⁵ Hij heeft de Heerschappijen en Machten ontmaskerd en openlijk ten toon gesteld, hen door het Kruis overwonnen. ¹⁶ Laat dus niemand u oordelen met betrekking tot spijs en drank, of feestdag, nieuwe maan en sabbat. ¹⁷ Deze dingen zijn slechts een schaduwbeeld van de toekomstige dingen, maar de werkelijkheid is van Christus. ¹⁸ Laat niemand u overbluffen met gewilde nederigheid en engelendienst. Zó iemand maakt zich druk over zijn visioenen, en wordt verwaand door zijn vleselijke gezindheid zonder enige grond; ¹⁹ maar hij houdt zich niet vast aan het Hoofd, waaruit het ganse lichaam door gewrichten en vezels gestut en saamgehouden wordt, en opgroeit tot goddelijke rijpheid. ²⁰ Indien gij met Christus zijt afgestorven aan de leerbeginselen der wereld,

waarom laat gij u dan, als iemand, die in de wereld leeft, allerlei bepalingen voorschrijven, als: ²¹ “raak niet aan; proef niet; roer niet aan!” ²² Al dergelijke bepalingen slaan op dingen, die vergaan door het gebruik; het zijn slechts geboden en leringen van mensen! ²³ Ze hebben de schijn wel van wijsheid door godzaligheid van eigen vinding, door nederigheid en zelfkastijding, maar ze hebben geen waarde dan voor de bevrediging van het vlees.

3

¹ Zo gij dan met Christus verzezen zijt, zoekt dan ook naar wat hierboven is: waar Christus is, gezeten aan Gods rechterhand. ² Weest bedacht op wat daarboven is, en niet op het aardse. ³ Want gij zijt dood, en uw leven is met Christus verborgen in God. ⁴ Maar wanneer Christus, ons leven, wordt geopenbaard, dan zult ook gij geopenbaard worden in glorie, tezamen met Hem. ⁵ Doodt dan wat aardse is in uw leden: ontucht, onreinheid, drift, boze begeerte en hebzucht, welke ten slotte afgoderij is; ⁶ door dit alles komt Gods toorn. ⁷ Zeker, dit alles hebt gij vroeger gedaan, toen gij daarin hebt geleefd. ⁸ Maar thans moet ook gij dit alles afleggen: toorn, gramschap, boosheid, laster, oneerbare taal uit uw mond; ⁹ bedriegt elkander niet. Want gij hebt den ouden mens afgelegd met zijn practijken, ¹⁰ en aangetrokken den nieuwen mens, die tot beter inzicht vernieuwd is naar het beeld van zijn Schepper. ¹¹ Zó is er geen Griek meer of Jood, geen besnedene of onbesnedene, geen barbaar en geen Scyt, geen slaaf en geen vrije; maar Christus is alles in allen. ¹² Bekleedt u dan, als Gods uitverkoren heiligen en geliefden, met innige barmhartigheid, met goedheid, ootmoed, zachtheid en lankmoedigheid. ¹³ Weest verdraagzaam jegens elkander en vergeeft elkander, als gij over elkaar hebt te klagen; zoals de Heer ú heeft vergeven, zo moet ook gij het doen. ¹⁴ Trekt over dit alles de liefde aan, die de band is der volmaaktheid. ¹⁵ In uw harten heerse ook de vrede van Christus; want daartoe zijt gij tot één lichaam geroepen. Weest dankbaar bovendien! ¹⁶ Moge Christus' woord in u wonen in rijke overvloed! Leert en vermaant elkander met allerlei wijsheid! Looft God in uw harten op lieflijke wijze, met psalmen, gezangen en geestelijke liederen. ¹⁷ En al wat gij doet, door woord of door daad, doet het in de naam van Jesus den Heer, en betuigt dan door Hem aan God den Vader uw dank! ¹⁸ Gij vrouwen, weest onderdanig aan uw mannen, zoals het uw plicht is in den Heer. ¹⁹ Gij mannen, hebt uw vrouwen lief, en weest niet ongenietbaar jegens haar. ²⁰ Gij kinderen, gehoorzaamt uw ouders in alles; want dit is welgevallig in den Heer. ²¹ Gij vaders, verbittert uw kinderen niet, opdat ze niet onverschillig gaan worden. ²² Gij slaven, gehoorzaamt uw aardse meesters in alles, niet als ogendienaars, die mensen behagen, maar in eenvoud van hart, uit vrees voor den Heer. ²³ Al wat gij doet, doet het van harte, als voor den Heer en niet als voor mensen; ²⁴ gij weet toch, dat gij van den Heer het erfdeel als loon zult ontvangen. Weest slaven van Christus, den Heer! ²⁵ Want wie onrecht doet, zal zijn onrecht moeten boeten; er bestaat geen aanzien van personen.

4

¹ Gij meesters, geeft uw slaven wat recht is en billijk; want gij weet, dat ook gij een Meester hebt in de hemel. ² Volhardt in het gebed, aandachtig en dankbaar! ³ Bidt ook voor ons, dat God ons de deur der prediking mag openen, en ik het heilsgeheim van Christus verkondigen mag, waarvoor ik dan ook een gevangene ben; ⁴ en dat ik het openlijk mag preken, zoals het mijn plicht is. ⁵ Uw omgang met de buitenstaanders moet met wijsheid gebeuren; neemt daartoe elke gunstige gelegenheid te baat. ⁶ Uw gesprek moet steeds opgewekt zijn, met zout gekruid; gij moet weten, hoe gij iedereen te woord hebt te staan. ⁷ Týchicus, mijn geliefde broeder, de trouwe dienaar en medearbeider in den Heer, zal u volledig inlichten over mijn toestand. ⁸ Daarom juist zend ik hem naar u toe, opdat gij weten moogt, hoe het ons gaat, en opdat hij uw harten mag troosten. ⁹ Met hem zend ik Onésimus uw landgenoot, den trouwen en geliefden broeder. Zij zullen u vertellen al wat hier gebeurt. ¹⁰ U groet Aristarchus, mijn medegevangene; en Markus, de neef van Bárnabas, over wien gij reeds de opdracht hebt gekregen, hem goed te ontvangen, als hij bij u komt; Jesus eveneens, ook Justus geheten. ¹¹ Ze zijn de enigen uit de besnijdenis, die mijn medewerkers voor het koninkrijk Gods, en voor mijzelf een grote troost zijn geweest. ¹² U groet Épafras uw landgenoot, een dienstknecht van Christus Jesus, die steeds voor u worstelt in zijn gebeden, opdat gij stand moogt houden, volmaakt en volkomen, in alles wat God van u verlangt. ¹³ Want ik getuig over hem, dat hij zich veel moeite getroost, zowel voor u als voor hen, die in Laodicea en Hiërâpolis zijn. ¹⁴ U groet de geliefde Lukas, de arts, en Demas eveneens. ¹⁵ Groet de broeders in Laodicea; zo ook Numfa met de gemeente, die in haar huis vergadert. ¹⁶ En wanneer de brief bij u is voorgelezen, zorgt er dan voor, dat hij ook in de kerk van Laodicea voorgelezen wordt, en dat gij zelf de brief uit Laodicea te lezen krijgt. ¹⁷ En zegt aan Archippus: Zorg er voor, dat ge het ambt naar behoren vervult, dat ge ontvangen hebt in den Heer. ¹⁸ De eigenhandige groet van mij: Paulus. Weest mijn boeien indachtig! De genade zij met u allen!

De eerste brief aan de Tessalonicenzen

¹ Paulus, Silvanus en Timóteus, aan de kerk der Tessalonicenzen, in God den Vader en in den Heer Jesus Christus: Genade en vrede zij u. ² Steeds danken we God voor u allen, zo dikwijls we u herdenken in onze gebeden. ³ Zonder ophouden toch zijn we voor God, onzen Vader, uw werkdadig geloof indachtig, uw zwoegende liefde, uw geduldige hoop op onzen Heer Jesus Christus. ⁴ Van God geliefde broeders, van uw uitverkiezing zijn we overtuigd. ⁵ Want ons Evangelie is niet tot u gekomen door woord alleen, maar ook met kracht, met den heiligen Geest, en met grote beslistheid; gij weet toch nog wel, hoe we om uwentwil onder u zijn opgetreden. ⁶ En gij, van uw kant, zijt navolgers geworden van ons en van den Heer, door onder veel wederwaardigheden met een blijdschap van den heiligen Geest het woord te aanvaarden; ⁷ zodat gij een voorbeeld werdt voor alle gelovigen in Macedonië en Achaja. ⁸ Want door u kreeg het woord des Heren een goede naam niet slechts in Macedonië en Achaja, maar in iedere plaats kwam uw geloof in God aan de dag. Ik had dus niet nodig, daarover te spreken; ⁹ want uit eigen beweging vertelde men van ons: hoe wij onder u zijn opgetreden; en hoe gij u van de afgoden tot God hebt bekeerd, om den levenden en waarachtigen God te dienen, ¹⁰ en om uit de hemel zijn Zoon te verwachten, dien Hij van de doden heeft opgewekt: Jesus, die ons verlost van de komende Toorn.

2

¹ Broeders, zelf weet gij toch wel, dat ons optreden onder u niet zonder vrucht is geweest. ² Want ofschoon we in Filippi, zoals u bekend is, veel lijden en smaad hadden verduurd, hebben we toch door onzen God de moed gehad, onder heftige tegenstand Gods Evangelie aan u te verkondigen. ³ Ons troostwoord had dan ook niets te doen met dwaling, onzuivere bedoeling of bedrog; ⁴ maar we verkondigen het Evangelie, zoals God ons daartoe waardig keurde, en zoals Hij het ons heeft toevertrouwd: niet om te behagen aan mensen maar aan God, die onze harten beproeft. ⁵ Nooit traden we met vleitaal op, gij weet het; noch met hebzuchtige bedoelingen, God is mijn getuige. ⁶ We zochten niet de eer van mensen, van u noch van anderen. ⁷ Als apostelen van Christus hadden we ons kunnen doen gelden, maar onder u zijn we minzaam geweest. Zoals een voedster haar kinderen koestert, ⁸ zó hebben wij naar u gesmacht, en was het ons een groot genot, u niet alleen Gods Evangelie, maar ook ons eigen leven te schenken, omdat gij ons zo dierbaar waart. ⁹ Broeders, gij herinnert u toch ons werken en slaven; we hebben u Gods Evangelie verkondigd, zwoegende nacht en dag, om niemand van u tot last te zijn. ¹⁰ Gij zijt getuigen, en God ook, hoe heilig, rechtschapen en onberispelijk we ons onder u, gelovigen, hebben gedragen. ¹¹ Gij weet het ook, hoe we, als een vader het zijn kinderen doet, ieder van u ¹² hebben vermaand, bemoedigd, bezworen, een leven te leiden welgevallig aan God, die u roept tot zijn rijk en zijn glorie. ¹³ En daarom brengen ook wij dank aan God

zonder einde, omdat gij het woord van God, door ons gepreekt, hebt aanvaard, en ook ter harte genomen, niet als het woord van mensen, maar, wat het in werkelijkheid is, als het woord van God, dat ook in u werkt, wanneer gij gelooft. ¹⁴ Broeders, in Christus Jesus immers zijt gij navolgers geworden van de gemeenten Gods in Judea, omdat gij van uw eigen stamgenoten hetzelfde hebt verduurd, als zij van de Joden, ¹⁵ die den Heer Jesus en de profeten hebben gedood en ook ons hebben vervolgd; Gode niet welgevallig, alle mensen vijandig, ¹⁶ verhinderen ze ons, tot de heidenen te spreken, om hen te redden. Zo maken ze in ieder opzicht de maat hunner zonden vol; dan komt de Toorn over hen ten einde toe. ¹⁷ Broeders, voor een korte tijd waren we van u verweesd naar het oog, maar niet naar het hart; met des te groter verlangen hebben we ons best gedaan, u weer te zien. ¹⁸ Ik, Paulus zelf, wilde dus wel naar u heen gaan, éénmaal, tweemaal zelfs; maar de satan heeft het ons belet. ¹⁹ Want wie anders dan gij is onze hoop, on e vreugde, onze gloriekroon voor het aanschijn van Jesus, onzen Heer, bij zijn komst? ²⁰ Inderdaad, onze glorie en vreugde zijt gij!

3

¹ Daar we het dus niet langer meer konden uithouden, gaven we er de voorkeur aan, alleen in Athene achter te blijven, ² en zonden we Timóteus, onzen broeder en Gods dienaar in het Evangelie van Christus, om u te versterken, en u te bemoedigen in uw geloof, ³ opdat niemand door deze wederwaardigheden aan het wankelen zou worden gebracht. Zelf weet gij toch wel, dat dergelijke dingen ons te wachten staan; ⁴ bovendien hebben we, toen we bij u waren, u toch vooruit gezegd, dat we wederwaardigheden zouden te verduren hebben; en zo is het ook gebeurd, als gij weet. ⁵ Omdat ik het dus niet langer meer uithield, heb ik er hem op afgezonden, om te weten, hoe het staat met uw geloof: de bekoorder mocht u eens hebben verleid, en onze arbeid vergeefs zijn geweest. ⁶ Zo juist is Timóteus van u teruggekeerd, en heeft ons goede tijding gebracht van uw geloof en van uw liefde tot ons, en hoe gij steeds een goede herinnering aan ons bewaart en vurig verlangt, ons weer te zien, zoals wij u. ⁷ Daarom broeders, zijn we bij al onze nood en druk door uw geloof met troost over u vervuld; ⁸ want nu leven we op, zo gij maar vast staat in den Heer. ⁹ Hoe kunnen we God genoeg om u danken voor al de vreugde, waarmee we ons over u verblijden voor het aanschijn van onzen God. ¹⁰ Vurig bidden we nacht en dag, om u te mogen weerzien, en de leemten aan te vullen in uw geloof. ¹¹ Moge dan onze God en Vader zelf en onze Heer Jesus òns de weg naar u banen; ¹² moge de Heer ú echter vervullen en doen overvloeien van liefde tot elkander en tot iedereen, zoals wij ze hebben tot u. ¹³ Zo make Hij uw harten sterk en onberispelijk in heiligheid voor het aanschijn van God, onzen Vader, bij de komst van onzen Heer Jesus, met al zijn heiligen.

4

¹ Overigens broeders, bidden en smeken we u in den Heer Jesus, dat gij nog meer moogt uitmunten in uw levenswandel en in het behagen aan God, zoals gij dat van ons hebt geleerd, en zoals gij dat feitelijk

reeds betracht. ² Gij weet toch wel, welke voorschriften we u uit naam van den Heer Jesus hebben gegeven. ³ Want dit is Gods wil, uw heiliging: dat gij u namelijk van ontucht onthoudt; ⁴ dat ieder van u zijn eigen vrouw weet te verwerven in heiligheid en eerbaarheid, ⁵ niet in hartstochtelijke begeerlijkheid, zoals de heidenen, die God niet kennen; ⁶ dat niemand zich te buiten gaat, en in deze aangelegenheid zijn broeder bedriegt. Want de Heer is de Wreker van al deze dingen, zoals we het vroeger hebben gezegd en voortdurend betuigd. ⁷ Want God heeft ons niet tot onreinheid geroepen, maar tot heiligheid.

⁸ Wie dit dus veracht, veracht niet een mens, maar God zelf, die ook aan u zijn heiligen Geest heeft geschonken. ⁹ Over de broederlijke liefde is het niet nodig, u te schrijven. Want zelf hebt gij van God geleerd, elkander lief te hebben; en gij doet het ook tegenover alle broeders in heel Macedonië. ¹⁰ Maar we vermanen u, broeders, om nog meer uit te munten, ¹¹ en er zelfs een eer in te stellen, om rustig te leven, u met uw eigen zaken te bemoeien, en zelf de handen aan het werk te slaan, zoals we u dat geboden hebben. ¹² Zo toch gedraagt gij u behoorlijk voor hen, die buiten staan, en hebt gij van niemand iets nodig. ¹³ Broeders, wij willen u niet in onwetendheid laten over hen die ontslapen zijn, opdat gij niet treurt als de anderen, die geen hoop meer bezitten. ¹⁴ Want zo wij geloven, dat Jesus gestorven is en verzezen, dan geloven wij ook, dat God hen, die in Jesus ontsliepen, zal terugvoeren met Hem. ¹⁵ Want dit zeggen wij u op 's Heren woord: Wij die leven en achter blijven tot 's Heren komst, wij zullen de ontslapenen zeer zeker niet vóór gaan. ¹⁶ Want op een teken, op het geroep van den Aartsengel en de bazuinstoot van God, zal de Heer zelf uit de hemel nederdalen, en allereerst zullen zij verrijzen, die stierven in Christus; ¹⁷ eerst dan zullen wij, die leven en achterblijven, tezamen met hen worden weggevoerd op de wolken, den Heer tegemoet in de lucht. En zó zullen wij altijd bij den Heer blijven. ¹⁸ Vertrouwt dus elkander met deze woorden.

5

¹ Maar over tijden en stonden, broeders, behoeft u niet te worden geschreven. ² Want zelf weet gij goed, dat de Dag des Heren komt als een dief in de nacht. ³ Wanneer men zegt: "Vrede en veiligheid," dan valt op hen het verderf onverwacht, zoals barensweeën op een zwangere vrouw; en ontkomen doen ze zeker niet. ⁴ Maar gij broeders, gij verkeert niet in duisternis, zodat de Dag u als een dief zou verrassen. ⁵ Want allen zijt gij zonen van het licht, zonen ook van de dag; van nacht of duisternis zijn we het niet. ⁶ Slapen we dus niet als de anderen, maar laten we waken en nuchter blijven. ⁷ Want wie slapen, slapen 's nachts; en die zich bedrinken, bedrinken zich 's nachts. ⁸ Maar wij moeten nuchter blijven, want we zijn zonen van de dag; toegerust met het pantser van geloof en van liefde, en met de helm, de hoop op de zaligheid. ⁹ Want God heeft ons niet bestemd voor de Toorn, maar tot het verwerven der zaligheid door onzen Heer Jesus Christus, ¹⁰ die voor ons is gestorven, opdat we, wakend of slapend, samen met Hem zouden leven. ¹¹ Troost dus elkander, sticht ook elkander, zoals gij gewoon zijt te doen. ¹² We verzoeken u, broeders, hen te

waarderen, die onder u arbeiden, die u vóórgaan, en terechtwijzen in den Heer; ¹³ acht ze ook meer dan gewone liefde waardig om hun arbeid. Bewaart de vrede onder elkander. ¹⁴ Broeders, we sporen u aan: berispt de leeglopers, bemoedigt de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, weest jegens allen geduldig. ¹⁵ Past op, dat niemand kwaad met kwaad vergeldt; maar streeft allen het goede na jegens elkander en jegens allen. ¹⁶ Weest altijd blijde. ¹⁷ Bidt zonder ophouden; ¹⁸ brengt dankzegging voor alles; want dit is voor u Gods wil in Christus Jesus. ¹⁹ Blust den Geest niet uit, ²⁰ versmaadt de profetieën niet; ²¹ maar onderzoekt alles, en behoudt het goede. ²² Onthoudt u van kwaad onder iedere vorm. ²³ Dan moge de God van de vrede zelf u heiligen heel en al; uw geest, uw ziel en uw lichaam blijve ongerept bewaard en onberispelijk tot de komst van Jesus Christus onzen Heer. ²⁴ Hij die roept, is ook getrouw; Hij zal het ook ten uitvoer brengen. ²⁵ Bidt voor ons, broeders. ²⁶ Groet al de broeders met een heilige kus. ²⁷ Ik bezweer u bij den Heer, de brief aan al de broeders voor te lezen. ²⁸ De genade van onzen Heer Jesus Christus zij met u!

De tweede brief aan de Tessalonicenzen

¹ Paulus, Silvanus en Timóteus, aan de kerk der Tessalonicenzen in God onzen Vader en in den Heer Jesus Christus: ² Genade en vrede zij u van God den Vader en van den Heer Jesus Christus. ³ Broeders, steeds moeten we, zoals het betaamt, dank brengen aan God over u, omdat uw geloof krachtig opbloeit, en de onderlinge liefde toeneemt bij ieder van u zonder uitzondering. ⁴ Daarom ook roemen wijzelf over u in Gods kerken: over uw standvastigheid en geloof temidden van allerlei vervolgingen en kwellingen, die gij doorstaat. ⁵ Deze zijn een zeker teken van Gods rechtvaardig oordeel, waardoor gij waardig zult worden bevonden voor het Koninkrijk Gods, waarvoor gij thans te lijden hebt. ⁶ Want het is rechtvaardig, zo God hen, die u kwellen, met kwelling vergeldt, en u die gekweld wordt, met verkwikking tezamen met ons. ⁷ En dit zal geschieden, wanneer de Heer Jesus uit de hemel zal komen met de engelen zijner macht, ⁸ in een helvlammend vuur. Dan neemt Hij wraak over hen, die God niet kennen en niet luisteren naar het Evangelie van onzen Heer Jesus; ⁹ ze zullen gestraft worden met eeuwig verderf, ver weg van den Heer en van de glorie zijner kracht. ¹⁰ Ja, op die dag: als Hij komt, om in zijn heiligen verheerlijkt te worden, en bewonderd in alle gelovigen; want bij u vond onze getuigenis geloof. ¹¹ Daarom dan ook bidden we altijd voor u, dat onze God u de roeping waardig mag maken, en elk verlangen naar het goede, als de daad zelf uit geloof, mag vervullen van kracht. ¹² Zó moge de Naam van onzen Heer Jesus in u worden verheerlijkt en gij in Hem; naar de mate der genade van onzen God en van den Heer Jesus Christus.

2

¹ Broeders, met betrekking tot de wederkomst van onzen Heer Jesus Christus en onze vereniging met Hem, verzoeken we u, ² niet zo gemakkelijk uw bezinning te verliezen, en u niet van streek te laten brengen door een geestesuiting, door een woord of door een brief, die van ons heet te komen: alsof de Dag des Heren aanstaande is. ³ Laat niemand u misleiden, hoe dan ook. Want voordat de afval heeft plaats gehad, en de Man der goddeloosheid is verschenen, het kind der verdoeming, ⁴ de tegenstander die zich verheft tegen al wat God of heilig heet, zodat hij zich neerzet in Gods tempel en zich aanstelt als God...komt de Dag des Heren niet. ⁵ Herinnert gij u niet, dat ik u dit gezegd heb, toen ik nog bij u was? ⁶ En nu weet gij, wat hem tegenhoudt, zodat hij eerst te zijner tijd zich openbaren zal. ⁷ Zeker, het mysterie der ongerechtigheid is reeds aan het werk; maar er is er nog een, die het tegenhoudt. Eerst als deze verdwenen zal zijn, ⁸ dan zal de Goddeloze verschijnen, dien de Heer Jesus zal vernietigen door de adem van zijn mond, en verlammen door de glans van zijn komst; ⁹ zijn verschijning zal geschieden als een werk van den Satan, met allerlei valse kracht, tekenen en wonderen, ¹⁰ en met allerlei misdadige misleiding voor hen, die ten verderve gaan, omdat ze de liefde voor de waarheid niet hebben aangekweekt tot hun redding. ¹¹ En daarom

zendt God hun een kracht ter misleiding, waardoor ze de leugen geloven; ¹² opdat allen zouden veroordeeld worden, die de waarheid niet hebben geloofd, maar behagen hadden in de ongerechtigheid. ¹³ Maar wij, wij moeten God altijd danken voor u, broeders, geliefd door den Heer, omdat God van de aanvang af door heiliging des Geestes en geloof aan de waarheid u ter zaligheid heeft uitverkoren, ¹⁴ en ook door ons Evangelie u heeft geroepen, om de heerlijkheid te verwerven van Jesus Christus onzen Heer. ¹⁵ Daarom broeders, staat pal, en houdt vast aan de overleveringen, die gij geleerd hebt door ons woord of ons schrijven. ¹⁶ Onze Heer Jesus Christus zelf en God onze Vader, die ons heeft liefgehad, en door zijn genade eeuwige troost en goede hoop heeft geschonken, ¹⁷ Hij trooste uw harten en make ze sterk in ieder goed werk en goed woord.

3

¹ Verder, broeders, bidt voor ons, opdat het woord des Heren voort mag ijlen, en verheerlijkt mag worden als onder u; ² ook dat we verlost mogen worden van onbetamelijke en slechte mensen; want niet allen bezitten het geloof. ³ De Heer is getrouw; Hij zal u sterken, en u voor het kwade bewaren. ⁴ Daarenboven vertrouwen we van u in den Heer, dat gij doet, wat we bevelen, en dat gij het ook zult blijven doen. ⁵ En de Heer neige uw harten tot de liefde voor God en tot de verwachting van Christus. ⁶ Broeders, in de naam van den Heer Jesus Christus drukken we u op het hart, u terug te trekken van elken broeder, die ongeregeld leeft, niet naar de overlevering, die gij van ons hebt ontvangen. ⁷ Zelf weet gij toch wel, hoe gij ons navolgen moet. Want we hebben onder u niet ongeregeld geleefd. ⁸ We hebben niemands brood om niet gegeten, maar nacht en dag gearbeid in zwoegen en slaven, om niemand van u tot last te zijn; ⁹ niet alsof we geen recht er op hadden, maar om onszelf aan u als voorbeeld ter navolging te stellen. ¹⁰ Bovendien, toen we bij u waren, hebben we u toch voorgehouden, dat wie niet werken wil, ook niet ete. ¹¹ En nu horen we toch, dat sommigen onder u een ongeregeld leven leiden, zich niet druk maken, maar wel veel drukte. ¹² Hen gebieden en vermanen we in den Heer Jesus Christus, om rustig te werken en hun eigen brood te eten. ¹³ En gij broeders, wordt niet moede, het goede te doen. ¹⁴ Zo iemand niet luistert naar ons woord in deze brief, tekent Hem aan en gaat niet met hem om, opdat hij beschaamd moge staan. ¹⁵ Toch moet ge hem niet als uw vijand beschouwen, maar als een broeder vermanen. ¹⁶ De Heer van de vrede, Hij geve u de vrede altijd en in alles. De Heer zij met u allen! ¹⁷ De groet is van mijn eigen hand: Paulus. Dit is het teken bij iedere brief; zo schrijf ik: ¹⁸ De genade van onzen Heer Jesus Christus zij met u allen.

De eerste brief aan Timoteüs

¹ Paulus, apostel van Christus Jesus, volgens de beschikking van God, onzen Zaligmaker, en van Christus Jesus, onze hoop: ² aan Timóteus, zijn rechtgeaard kind in het geloof: genade, barmhartigheid en vrede van God den Vader en van Jesus Christus onzen Heer. ³ Zoals ik u bij mijn vertrek naar Macedonië ver. zocht heb, moet ge in Éfese blijven, om sommige lieden te verbieden, vreemde dingen te leren, ⁴ en zich bezig te houden met fabels en eindeloze geslachtslijsten, die zich beter lenen voor twistvragen dan voor de geloofsbedeling Gods. ⁵ Immers het doel der prediking is liefde, die voortspruit uit een rein hart, een goed geweten en een ongeveinsd geloof. ⁶ Dit hebben die lieden uit het oog verloren, en daardoor zijn ze in leeg gepraat vervallen; ⁷ ze willen leraars zijn der Wet, maar begrijpen niet eens wat ze zeggen, en wat ze zo stellig beweren. ⁸ Zeker we weten, dat de Wet goed is, zo men haar toepast op wettige wijze; ⁹ en zo men bedenkt, dat de Wet niet gemaakt is voor den rechtvaardige, maar voor tuchtelozen en losbandigen, voor goddelozen en zondaars, voor heiligschenners en ongodsdienstigen, voor vadermoorders en moedermoorders, voor doodslagers, ¹⁰ ontuchtigen en knapenschenners, voor mensenrovers, leugenaars en meinedigen, -en wat er verder in strijd is met de gezonde leer, ¹¹ volgens het Evangelie der glorie van den gelukzaligen God, dat aan mij is toevertrouwd. ¹² Dank breng ik Hem, die mij sterkte, Christus Jesus onzen Heer, omdat Hij mij trouw heeft geacht en in bediening heeft gesteld, ¹³ hoewel ik toch vroeger een godslasteraar was, een vervolger en geweldenaar. Maar omdat ik het in ongeloof onwetend deed, vond ik ontferming; ¹⁴ en overvloedig zelfs stroomde de genade onzes Heren mij toe, met geloof en liefde in Christus Jesus. ¹⁵ Waarachtig is het woord, en volkomen geloofwaardig, dat Christus Jesus in de wereld is gekomen, om zondaars te redden. Ik ben de grootste onder hen; ¹⁶ maar daarom juist heb ik ontferming gevonden, opdat aan mij, den grootste, Jesus Christus zijn volle lankmoedigheid zou tonen, als voorbeeld voor hen, die in Hem zullen geloven ten eeuwigen leven. ¹⁷ Aan den Koning der eeuwen, den onvergankelijken, onzichtbaren, enigen God: eer en glorie in de eeuwen der eeuwen. Amen! ¹⁸ Timóteus, mijn kind, deze prediking vertrouw ik u toe krachtens de profetieën, die vroeger over u zijn uitgebracht. Moogt ge, daarop steunend, de goede strijd blijven strijden, ¹⁹ in het bezit van het geloof en van een goed geweten. Sommigen hebben dit van zich afgestoten, en daardoor schipbreuk geleden in het geloof. ²⁰ Hiertoe behoren Humeneus en Alexander; ik heb ze Satan overgeleverd, om ze het lasteren af te leren.

2

¹ Vóór alles dus dring ik er op aan, dat er gebeden, smekingen, voorbeden en dankzeggingen worden opgedragen voor alle mensen; ² voor koningen ook en alle overheden, opdat we een stil en rustig leven mogen leiden in alle vroomheid en eerbaarheid. ³ Dit immers

is goed en welgevallig aan God onzen Zaligmaker, ⁴ die wil, dat alle mensen zalig worden en tot de kennis der waarheid geraken. ⁵ Want er is één God, en ook één Middelaar tussen God en de mensen, de Mens Jesus Christus, ⁶ die zich gaf als losprijs voor allen. Zo luidt de getuigenis voor onze tijd; ⁷ hiertoe ben ik aangesteld als heraut en apostel, -ik spreek waarheid, geen leugen, -als leraar der heidenen in geloof en in waarheid. ⁸ Ik verlang dus, dat de mannen bidden overal, en reine handen opheffen zonder toorn en twijfel. ⁹ Eveneens moeten dan de vrouwen, eerbaar en ingetogen, zich tooien met passende kleding; niet met haarvlechten, goud, paarden of kostbare kleren, ¹⁰ maar met goede werken, zoals het vrouwen betaamt, die aanspraak maken op godsdienstigheid. ¹¹ Een vrouw moet onderricht ontvangen, zwigend en in alle nederigheid. ¹² Ik sta niet toe, dat de vrouw onderricht geeft of meestert over den man; ze moet zich stil houden. ¹³ Want Adam werd het eerst geschapen, daarna Eva. ¹⁴ Ook werd Adam niet misleid, maar de vrouw werd bedrogen en kwam ten val. ¹⁵ Toch zal ze zalig worden door het baren van kinderen, zo ze volhardt in geloof, liefde en heiligheid, aan ingetogenheid gepaard.

3

¹ Dit woord is waarachtig! Streeft iemand naar het bisschopsambt, dan begeert hij een voortreffelijke taak. ² De bisschop dan moet onberispelijk zijn, slechts éénmaal gehuwd; gematigd, bezonnen, zedig, gastvrij, geschikt voor het onderricht; ³ geen drinker, geen vechter, maar zachtzinnig, vredelievend, onbaatzuchtig. ⁴ Iemand, die zijn eigen huis goed bestiert, en zijn kinderen onder tucht heeft met behoud zijner waardigheid; ⁵ zo iemand toch zijn eigen huis niet weet te besturen, hoe zal hij zorg kunnen dragen voor Gods Kerk? ⁶ Hij mag geen pasbekeerde zijn, opdat hij niet door trots beneveld in het vonnis van den duivel valt. ⁷ Ook te goeder faam moet hij bekend zijn bij hen, die buiten staan, opdat hij niet in schande valt en in de strik van den duivel. ⁸ Ook diakens moeten eerbaar zijn; geen dubbele tong, niet verslaafd aan de wijn, op schandelijk gewin niet bedacht; ⁹ in een rein geweten moeten ze ronddragen het geheim des geloofs. ¹⁰ Ook zij moeten eerst worden waardig gekeurd, en slechts wanneer ze onberispelijk zijn, als diaken worden aangesteld. ¹¹ Ook hun vrouwen moeten eerbaar zijn, geen lastertongen; maar gematigd en betrouwbaar in alles. ¹² Diakens mogen slechts éénmaal gehuwd zijn, en moeten hun kinderen en gezinnen goed besturen. ¹³ Zij, die het ambt van diaken goed hebben bekleed, verwerven zich een ereplaats en groot aanzien door het geloof in Christus Jesus. ¹⁴ Dit alles schrijf ik u, ofschoon ik hoop, spoedig bij u te komen; ¹⁵ opdat, mocht ik vertraging hebben, ge toch weten zoudt, hoe ge u gedragen moet in het huis van God, de Kerk van den levenden God, zuil en grondslag der waarheid. ¹⁶ Groot is het geheim van de godsdienst, zoals het eensgezind wordt beleden: Hij verscheen in het Vlees, Werd gerechtvaardigd door den Geest; Hij werd door de Engelen aanschouwd, Onder de heidenen gepreekt; Hij werd in de wereld gelovig aanvaard, En opgenomen in de heerlijkheid.

4

¹ Toch zegt de Geest uitdrukkelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, en aan dwaalgeesten en duivelse leringen gehoor zullen geven, ² door de huichelarij van leugenaars, die hun eigen geweten hebben toegeschroeid. ³ Liederen, die verbieden te trouwen, en spijzen te gebruiken, welke God heeft geschapen, om met dankzegging te worden genuttigd door hen, die geloven en de waarheid hebben erkend. ⁴ Inderdaad, al wat door God is geschapen, is goed; en niets is verwerpelijck, zo het onder dankzegging genuttigd wordt; ⁵ want dan wordt het geheiligd door Gods woord en gebed. ⁶ Zo ge de broeders dit alles voorhoudt, zult ge een goed dienaar zijn van Christus Jesus, u voedend met de woorden van het geloof en met de degelijke leer, die ge u tot richtsnoer gesteld hebt. ⁷ Wijs dus de profane oudewijven-fabels van u af. Oefen ook uzelf in godsvrucht. ⁸ Want de lichaamsoefening is van weinig nut; maar de godsvrucht is nuttig onder alle opzichten, daar ze de belofte bezit van dit leven en van het toekomstige. ⁹ Dit is een waarachtig woord en volkomen geloofwaardig. ¹⁰ Want daarom zwoegen we en strijden we, omdat we onze hoop hebben gevestigd op den levenden God, die de Zaligmaker is van alle mensen, van de gelovigen vooral. ¹¹ Dit moet ge inscherpen en leren. ¹² Zeker, niemand mag uw jeugd verachten; maar wees gij dan ook een voorbeeld voor de gelovigen in woord en in wandel, in liefde, in geloof en in onschuld. ¹³ Schenk uw aandacht aan de voorlezing, opwekking en lering, totdat ik kom. ¹⁴ Wees niet zorgeloos met de genadegave, die ge bezit, en die u krachtens een profetie onder handoplegging der priesterschaar is geschonken. ¹⁵ Draag dáárvoor zorg, en leef er in, opdat uw vooruitgang aan iedereen mag blijken. ¹⁶ Geef acht op uzelf en op het onderricht; blijf daarin volharden. Want zo ge het doet, redt ge uzelf en uw hoorders.

5

¹ Ge moet niet hard optreden tegen een bejaard man, maar hem vermanen als een vader; jongelieden als broeders, ² bejaarde vrouwen als moeders, jonge vrouwen als zusters in alle eerbaarheid. ³ De weduwen moet ge eren, zo ze inderdaad als weduwen alleen staan. ⁴ Want zo een weduwe kinderen of kleinkinderen heeft, dan moeten die vóór alles leren, hun eigen familie in ere te houden, en hun ouders het goede te vergelden; want dit is aangenaam aan God. ⁵ Wie werkelijk weduwe is en helemaal alleen staat, moet haar hoop op God gevestigd houden, en volharden in bidden en smeken, nacht en dag; ⁶ als ze een dartel leven leidt, is ze levend dood. ⁷ Ook dit moet ge inscherpen, opdat ze zich onberispelijck gedragen. ⁸ En zo er een is, die zich niet om haar familie en heel in het bijzonder zich niet om haar huisgenoten bekommert, dan verloochent ze het geloof, en is erger dan een ongelovige. ⁹ Als weduwe mag op de lijst worden geplaatst, die niet beneden de zestig jaren is, en slechts éénmaal gehuwd is geweest. ¹⁰ Ze moet gunstig bekend staan om haar goede werken: dat ze namelijk haar kinderen heeft opgevoed, gastvrijheid beoefend, de voeten der heiligen gewassen, de noodlijdenden ondersteund, en zich aan allerlei goede werken heeft toegewijd. ¹¹ Maar jonge weduwen moet ge

afwijzen. Want wanneer oplaaierende zinnelijkheid haar van Christus vervreemdt, willen ze trouwen; ¹² en ze lopen een veroordeling in, omdat ze de vroegere gelofte hebben verbroken. ¹³ Tegelijkertijd leren ze dan leeglopers worden door het houden van huisbezoek; en niet alleen leeglopers, maar ook babbelaars, bemoeialen, beuzelend over al wat niet past. ¹⁴ Ik verlang dus, dat jongere weduwen trouwen, kinderen ter wereld brengen, haar huishouding besturen, en dat ze den tegenstander geen enkele aanleiding geven tot lasteren. ¹⁵ Feitelijk zijn enkelen reeds achter Satan verloren gelopen. ¹⁶ Wanneer een gelovige vrouw onder haar verwanten weduwen telt, dan moet zij ze bijstaan; men moet de gemeente er niet mee belasten, opdat deze de eigenlijke weduwen kan helpen. ¹⁷ De priesters, die op waardige wijze aan het hoofd staan, moeten dubbele eer worden waardig geacht; vooral als ze zich inspanssen door prediking en onderricht. ¹⁸ De Schrift immers zegt: “Een dorsenden os zult ge niet muilbanden,” en “de werkmans loon is waard.” ¹⁹ Tegen een priester moogt ge geen aanklacht aanvaarden, dan onder twee of drie getuigen. ²⁰ Hebben ze gezondigd, straf ze dan in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de overigen worden afgeschrikt. ²¹ Ik bezweer u bij God en Christus Jesus en bij de uitverkoren Engelen, dat ge dergelijke zaken zonder vooroordeel behandelt, en niets uit partijdigheid doet. ²² Leg niemand overijld de handen op, en maak u niet schuldig aan vreemde zonden. ²³ Bewaar uw reinheid; drink niet langer water alleen, maar gebruik wat wijn voor uw maag en uw voortdurende ongesteldheid. ²⁴ Van sommige mensen zijn de zonden reeds vóór de rechterlijke uitspraak bekend, van anderen eerst daarna. ²⁵ Op dezelfde wijze raken ook de goede werken bekend; in ieder geval, verborgen blijven kunnen ze niet.

6

¹ Allen, die het slavenjuk torsen, moeten hun meesters hoogachten, opdat de naam van God en de leer niet worden gelasterd. ² Zij die gelovigen tot meesters hebben, mogen ze niet minachten, omdat ze broeders zijn; maar ze moeten hen des te beter dienen, juist omdat ze gelovigen zijn en welbeminden, die zich toeleggen op weldoen. Zó moet ge leren en vermanen. ³ Wie vreemde dingen leert, en zich niet houdt aan de gezonde prediking van onzen Heer Jesus Christus en aan de vrome leer, ⁴ is door hoogmoed beneveld. Hij begrijpt niets, maar hij is ziek van twistvragen en woordenstrijd, waaruit nijd ontstaat, twist, gelaster, boze argwaan ⁵ en voortdurend gewrijf van mensen, die geestelijk bedorven zijn en van de waarheid beroofd, en die menen, dat de godsvrucht hetzelfde is als een bron van verdiensten. ⁶ Zeker, de godsvrucht is een krachtige bron van verdiensten, zo ze gepaard gaat met tevredenheid. ⁷ We hebben niets in de wereld meegebracht, omdat we er toch ook niets kunnen uitdragen. ⁸ Hebben we dus voedsel en kleding, dan moeten we daarmee ook tevreden zijn. ⁹ Zij, die echter rijk willen worden, vallen in bekoring en strik, en in vele dwaze en schandelijke begeerten, welke de mensen neerstorten in ondergang en verderf. ¹⁰ Want de wortel van alle kwaad is de geldzucht. Door hieraan toe te geven, zijn sommigen afgedwaald van het geloof, en

hebben zich veel stekende pijnen bereid. ¹¹ Man Gods, gij moet u daarvoor wachten! Streef liever naar gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, geduld en zachtmoedigheid. ¹² Strijd de goede strijd van het geloof; ding naar het eeuwige leven, waartoe ge geroepen zijt, en voor vele getuigen de heerlijke belijdenis hebt afgelegd. ¹³ Ik beveel u bij God, die alles ten leven verwekt, en bij Christus Jesus, die onder Póntius Pilatus de heerlijke belijdenis heeft afgelegd, ¹⁴ dat ge dit gebod zult volbrengen, vlekkeloos en onberispelijk tot aan de komst van Jesus Christus onzen Heer. ¹⁵ Hem zal te zijner tijd de zalige en enige Heerser openbaren, de Koning der koningen en Heer der heren, ¹⁶ Hij die alleen de onsterfelijkheid bezit, die het ontoegankelijk licht bewoont, dien geen mens heeft gezien of kàn zien, wien de eer is en eeuwige macht. Amen! ¹⁷ Vermaan de rijken dezer wereld, dat ze niet trots mogen zijn; dat ze hun hoop niet stellen op wisselvallige rijkdom, maar op God, die ons rijkelijk van alles voorziet, om er van te genieten; ¹⁸ dat ze deugdzaam moeten zijn en rijk in goede werken, vrijgevig ook en mededeelzaam. ¹⁹ Dan stapelen ze zich voor de toekomst een goede grondslag op, waarop ze het eeuwig leven bereiken. ²⁰ Timóteus, bewaar het toevertrouwde pand. Wend u af van de profane beuzelpraat, van de twistvragen der zogenaamde Kennis, ²¹ waartoe sommigen zich hebben bekend, en het spoor in het geloof zijn bijster geworden. De genade zij met u allen!

De tweede brief aan Timoteüs

¹ Paulus, apostel van Christus Jesus, door de wil van God en ter wille der belofte van het leven, dat in Christus Jesus is: ² aan Timóteus, zijn geliefd kind: Genade, barmhartigheid en vrede van God den Vader en van Christus Jesus onzen Heer. ³ Ik breng dank aan God, dien ik van geslacht op geslacht met een rein geweten dien, wanneer ik onverpoosd nacht en dag u in mijn gebeden gedenk. ⁴ En zo vaak ik terugdenk aan uw tranen, komt in mij het verlangen op, u weer te zien, om zelf met blijdschap te worden vervuld. ⁵ Want ik draag de herinnering mee aan uw ongeveinsd geloof; vroeger heeft het in uw grootmoeder Loïs en in uw moeder Eunike gewoond; ik ben er dus zeker van, dat het ook in u verblijft. ⁶ En daarom herinner ik u er aan, dat ge Gods genade moet doen opleven, die ge door mijn handoplegging verkregen hebt. ⁷ Want God schonk ons niet een geest van vreesachtigheid, maar van kracht, van liefde en zelfbeheersing. ⁸ Schaam u dus niet voor de belijdenis van onzen Heer, noch over mij, zijn geboeide; maar neem uw aandeel in het lijden voor het Evangelie door de kracht van God, ⁹ die ons gered heeft en tot een heilige roeping heeft uitverkoren, niet op grond van onze werken, maar door zijn eigen voorbeschikking en genade. Deze toch is ons van alle eeuwigheid in Christus Jesus verleend, ¹⁰ maar thans geopenbaard door de verschijning van onzen Zaligmaker Christus Jesus. Hij heeft de dood ten onder gebracht, doch leven en onsterfelijkheid aan het licht gebracht, door het Evangelie, ¹¹ waartoe ik ben aangesteld als heraut, apostel en leraar. ¹² Daarom lijd ik dit alles wel, maar mij er over schamen doe ik niet. Want ik weet op wien ik mijn vertrouwen stel, en ik ben er zeker van, dat Hij machtig is, het mij toevertrouwde pand te bewaren tot die Dag. ¹³ In geloof en in liefde tot Christus Jesus: houd vast aan wat ge van mij hebt gehoord, als aan een richtsnoer van gezonde lering; ¹⁴ bewaar dat kostelijk pand door den heiligen Geest, die in ons woont. ¹⁵ Ge weet, dat al de Aziaten mij in de steek hebben gelaten, onder anderen Fúgelus en Hermógenes. ¹⁶ De Heer bewijze barmhartigheid aan het huis van Onesiforus, omdat deze me vaak heeft opgemonterd, en zich mijn ketenen niet heeft geschaamd; ¹⁷ want toen hij te Rome was aangekomen, heeft hij ijverig naar me gezocht, en me dan ook gevonden. ¹⁸ Geve de Heer, dat hij zelf barmhartigheid mag vinden bij den Heer op die Dag. En welke diensten hij in Éfese heeft bewezen, weet ge beter dan ik.

2

¹ Gij dan mijn kind, toon u kloek door de genade, die ge in Christus Jesus bezit; ² wat ge van mij onder vele getuigen gehoord hebt, draag dat aan betrouwbare mannen over, die geschikt zijn, ook anderen te onderrichten; ³ neem ook uw aandeel in het lijden als een goed krijgsknecht van Christus Jesus. ⁴ Wie krijgsdienst verricht, bemoeit zich niet met levensonderhoud, om slechts den krijgsheer te behagen. ⁵ Eveneens wordt een kampvechter niet gekroond, als hij niet volgens

vaste regels heeft geworsteld. ⁶ En slechts de landman, die zich afslooft, moet het eerst van de vruchten genieten. ⁷ Denk na over wat ik zeg; en de Heer zal u inzicht geven in alles. ⁸ Denk ook eens terug aan “Jesus Christus, uit Davids zaad, maar van de doden opgewekt;” zoals mijn Evangelie luidt, ⁹ waarvoor ik lijd, tot boeien toe, een misdadiger gelijk; maar het Woord van God is niet geboeid! ¹⁰ Daarom juist verdraag ik alles terwille der uitverkorenen, opdat ook zij het heil verwerven in Christus Jesus, en de eeuwige glorie bovendien. ¹¹ Dit woord is waarachtig! Immers zijn wij met Hem gestorven, dan zullen wij ook met Hem leven; ¹² lijden wij, dan zullen wij ook met Hem heersen; verloochenen wij Hem, dan zal Hij ook ons verloochenen; ¹³ zijn wij ontrouw, Hij blijft trouw, want Zich verloochenen kan Hij niet. ¹⁴ Scherp hun deze dingen in, en bezweer hen bij God, geen woordenstrijd te voeren, die tot niets anders dient, dan tot verderf der hoorders. ¹⁵ Doe zelf uw best, voor God te staan als een beproefd man, als arbeider, die zich niet heeft te schamen, als voorsnijder, die het woord der waarheid rechtaf snijdt. ¹⁶ Profane beuzelpraat moet ge vermijden; want zij, die er zich aan schuldig maken, vervallen tot steeds groter goddeloosheid, ¹⁷ en hun woord vreet voort als de kanker. Hiertoe behoren Humeneus en Filetus; ¹⁸ door te beweren, dat de opstanding reeds heeft plaats gehad, zijn ze zelf afgedwaald van de waarheid en verwoesten ze het geloof van anderen. ¹⁹ Zeker, Gods grondsteen staat ongeschokt, en draagt als stempel: “De Heer kent de zijnen,” en “Wie de naam des Heren aanroept, sta ver van de boosheid.” ²⁰ Maar in een groot huis zijn niet slechts vaten van goud en zilver, maar ook van hout en leem; sommige met eervolle, andere met smadelijke bestemming. ²¹ Wie zich dus rein houdt van dit alles, zal een vat zijn tot ere, geheiligd, bruikbaar voor den Heer, en geschikt voor ieder goed werk. ²² Vlucht dus de lusten der jeugd, en streef naar gerechtigheid, geloof, liefde en vrede, in gemeenschap met hen, die den Heer aanroepen met een zuiver hart. ²³ Vermijd eveneens de dwaze en onverstandige twistvragen, daar ge weet, dat ze slechts strijd doen ontstaan. ²⁴ Een dienaar des Heren moet niet vechten, maar hij moet vriendelijk jegens allen zijn, geschikt voor het onderricht en lankmoedig. ²⁵ De koppigen moet hij terechtwijzen met zachtheid; want misschien brengt God ze tot inkeer en tot erkenning der waarheid, ²⁶ en komen ze nog tot bezinning, als ze uit de strik van den duivel door Hem zijn gevangen om zijn wil te volbrengen.

3

¹ Weet wel, dat in de laatste dagen boze tijden zullen komen. ² Want de mensen zullen zelfzuchtig worden, geldgierig, snoevers, hoogmoedig, lasteraars, ongehoorzaam aan hun ouders, ondankbaar, goddeloos, ³ liefdeloos, trouweloos, kwaadsprekers, onmatig, verwilderd, van het goede vervreemd, ⁴ verraders, roekeloos, trots, met meer liefde voor genot dan voor God, ⁵ mensen die de schijn van vroomheid bewaren, maar er de kracht van verwerpen. Ook dit slag moet ge vermijden. ⁶ Want tot dit soort behoren zij, die de huizen binnensluipen, en vrouwtjes inpalmen, welke gedrukt gaan onder zonden en door allerlei lusten worden gedreven, ⁷ welke altijd

door maar blijven leren en nooit tot de kennis der waarheid kunnen geraken. ⁸ Zoals Jannes en Jambres zich tegen Moses verzetten, zo ook verzet dit slag mensen zich tegen de waarheid; bedorven zijn ze naar het verstand, zonder houvast in het geloof. ⁹ Maar veel verder zullen ze het dan ook niet brengen; want hun dwaasheid zal opvallen aan iedereen, juist als van die twee anderen. ¹⁰ Maar gij zijt mijn navolger in leer, gedrag en besluiten, in mijn geloof, lankmoedigheid, liefde en geduld, ¹¹ in mijn vervolgingen en lijden, die mij in Antiochië, Ikónium en Lustra overkwamen, die ik alle geduldig verdroeg, en waaruit ook de Heer mij verlost. ¹² Inderdaad, allen zullen vervolgd worden, die in Christus Jesus godvruchtig willen leven; ¹³ maar deugnieten en bedriegers zullen van kwaad tot erger komen: anderen misleidend, blijven ze zelf in dwaling. ¹⁴ Gij echter, volhard in wat ge geleerd en gelovig aanvaard hebt; ¹⁵ omdat ge weet, van wien ge het hebt geleerd, en omdat ge van kindsbeen af de heilige Schriften kent, die u wijsheid ter zaligheid kunnen geven door het geloof in Christus Jesus. ¹⁶ De hele Schrift is door God ingegeven, en is nuttig tot onderrichting, weerlegging, terechtwijzing en opvoeding in de gerechtigheid; ¹⁷ opdat de man Gods er door volmaakt zou worden, en toegerust tot ieder goed werk.

4

¹ Ik bezweer u bij God, en bij Christus Jesus, die levenden en doden zal oordelen, en bij zijn Verschijning en zijn Rijk: ² Verkondig het woord; treed op, welkom of niet; weerleg, berisp en vermaan in alle lankmoedigheid en met alle soort van lering. ³ Want er komt een tijd, dat men de gezonde leer niet verdraagt, maar zich een massa leraars bijeenraapt naar eigen smaak; dat men zich de oren laat strelen, ⁴ maar ze afkeert van de waarheid, om zich te houden aan fabels. ⁵ Gij daarentegen, wees nuchter bij alles, wees lijdzaam; volbreng de taak van Evangelist, vervul uw ambt ten volle. ⁶ Zie, ikzelf word reeds als drankoffer geplengd, en de tijd van mijn verscheiden is nabij. ⁷ De goede strijd heb ik gestreden, de wedloop volbracht, het geloof bewaard. ⁸ Van nu af ligt voor mij de kroon der gerechtigheid gereed, die de Heer, de rechtvaardige Rechter, mij schenken zal op die Dag. — En niet alleen aan mij, maar ook aan allen, die zijn verschijnen hebben liefgehad. ⁹ Doe uw best, om spoedig bij me te komen. ¹⁰ Want Demas, die deze wereld heeft liefgekrepen, heeft me verlaten, en is naar Tessalonika vertrokken; Crescens naar Galátië, Titus naar Dalmátië. ¹¹ Alleen Lukas is bij me gebleven. Haal Markus op, en breng hem met u mee; want hij komt mij goed van pas bij het werk. ¹² Túchicus heb ik naar Éfese gezonden. ¹³ Wanneer ge komt, breng dan de mantel mee, die ik in Troas bij Carpus heb achtergelaten; ook de boeken en vooral de perkamenten. ¹⁴ Alexander, de edelsmid, heeft me veel kwaad gedaan; de Heer zal hem vergelden naar werken; ¹⁵ en ook gij moet u voor hem wachten. Zeer heftig toch heeft hij ons pleidooi bestreden. ¹⁶ Bij mijn eerste verdediging stond niemand mij ter zijde, maar allen lieten me in de steek; het worde hun niet toegerekend. ¹⁷ Maar de Heer heeft mij ter zijde gestaan en mij kracht verleend, opdat door mij de prediking haar volle maat zou krijgen, en al de heidenen ze

zouden horen; zo werd ik verlost uit de muil van den leeuw. ¹⁸ De Heer zal mij verlossen van alle boze aanslagen, en mij behouden voor zijn hemels Rijk: Hem zij de eer in de eeuwen der eeuwen. Amen! ¹⁹ Groet Priska en Aquila en het gezin van Onesiforus. Erastus is in Korinte gebleven; ²⁰ Trófimus heb ik ziek in Milete achtergelaten. ²¹ Doe uw best, nog vóór de winter te komen. Eubulus, Pudens, Linus, Cláudia en alle broeders groeten u. ²² De Heer zij met uw geest. De genade zij met u allen!

De brief aan Titus

¹ Paulus, dienaar van God en apostel van Jesus Christus, -terwille van het geloof van Gods uitverkorenen en de kennis der waarheid, die in vroomheid wortelt, ² terwille ook van de hoop op het eeuwige leven, dat de waarachtige God vóór eeuwige tijden heeft beloofd, ³ en te zijner tijd als zijn woord heeft geopenbaard door de prediking, die mij is toevertrouwd door beschikking van God onzen Zaligmaker: ⁴ aan Titus, zijn rechtgeaard kind in gemeenschappelijk geloof: Genade en vrede van God den Vader, en van Christus Jesus onzen Verlosser. ⁵ Ik heb u op Kreta achtergelaten, opdat ge zoudt voltooien wat nog onafgedaan bleef, en in iedere stad priesters zoudt benoemen, naar de eisen welke ik u heb vastgesteld: ⁶ namelijk slechts iemand, die onberispelijk is, die slechts éénmaal is gehuwd en gelovige kinderen heeft, welke niet van losbandigheid en weerspannigheid worden beschuldigd. ⁷ Want een bisschop moet onberispelijk zijn als huishouder Gods; niet verwaand, niet driftig, geen drinker, geen vechter, niet uit op winstbejag; ⁸ maar gastvrij, deugdzaam, bezonnen, rechtvaardig, vroom en matig; ⁹ hij moet zich houden aan de prediking, die strookt met de ware leer, opdat hij met gezonde onderrichting vermanen kan en de tegensprekers weerleggen. ¹⁰ Want er zijn veel weerspannigen, holle pratens en verleiders, heel in het bijzonder onder de besnedenen. ¹¹ Ge moet hun de mond stoppen; anders zetten ze ganse gezinnen overhoop, door onbehoorlijke dingen te leren uit winstbejag. ¹² Een hunner, hun eigen profeet, zegt: “Kretenzen zijn altijd leugenaars, boos vee, vadsige buiken,” ¹³ en deze getuigenis is waar; daarom moet ge ze streng aanpakken, opdat ze gezond worden in het geloof, ¹⁴ en zich niet afgeven met joodse fabels en inzetten van mensen, die de waarheid de rug toekeren. ¹⁵ Alles is rein voor de reinen; maar voor den onreine en ongelovige is niets rein, doch bij hem is bevlekt èn verstand èn geweten. ¹⁶ Ze geven voor, God te kennen, maar ze verloochenen Hem door hun gedrag; want ze zijn verfoeilijk, weerspannig en voor geen enkel goed werk geschikt.

2

¹ Maar gij moet verkondigen, wat in overeenstemming is met de gezonde leer. ² De bejaarde mannen moeten sober zijn, eerbaar, bezonnen, gezond in geloof, liefde en geduld. ³ Eveneens moeten bejaarde vrouwen zich gedragen, zoals het heiligen betaamt; ze moeten geen lastertongen zijn en niet verslaafd aan de wijn, maar ze moeten het goede voorbeeld geven. ⁴ Want aan de jonge vrouwen moeten ze leren, bezonnen te zijn, haar mannen en kinderen lief te hebben; ⁵ zich te beheersen, kuis te zijn, huishoudelijk en goedig; onderdanig ook aan haar mannen, opdat Gods woord niet gelasterd wordt. ⁶ Vermaan eveneens de jonge mannen, zich in alles te beheersen; ⁷ toon hun uw eigen voorbeeld van goede werken, zuiverheid in de leer, eerbaarheid, ⁸ gezonde, onberispelijke taal, zodat de tegenstander beschaamd mag staan, daar hij van ons geen kwaad kan zeggen.

⁹ De slaven moeten hun meesters onderdanig zijn en voorkómend in alles; ze moeten niet tegenspreken, ¹⁰ niet oneerlijk zijn, maar steeds zich goed betrouwbaar tonen, opdat ze in ieder opzicht de leer van God onzen Zaligmaker tot sieraad strekken. ¹¹ Want Gods genade is verschenen, redding brengend aan alle mensen. ¹² Zij voedt ons op, om goddeloosheid te verzaken en wereldse begeerlijkheid; om ingetogen, rechtschappen, godvruchtig in deze wereld te leven; ¹³ om de zalige hoop te verwachten en de openbaring der glorie van onzen groten God en Zaligmaker Christus Jesus. ¹⁴ Hij heeft zich voor ons gegeven, om ons van alle ongerechtigheid te verlossen, en ons te reinigen als zijn eigen volk, vol van ijver in goede werken. ¹⁵ Zó moet ge spreken, vermanen en straffen met volle gezag; niemand mag minachtend op u neerzien.

3

¹ Druk hun op het hart, dat ze aan machthebbers en overheden onderdanig moeten zijn, gehoorzaam en bereid tot ieder goed werk; ² dat ze niemand moeten lasteren, niet strijdlustig, maar inschikkelijk zijn, en zich heel zachtmoedig moeten tonen voor alle mensen. ³ Want ook wij zijn vroeger onverstandig geweest, ongehoorzaam, verdwaald, slaaf van allerlei begeerten en lusten, voortlevend in boosheid en afgunst, zelf hatelijk en elkander hatend. ⁴ Maar toen de goedertierenheid en mensenliefde van God onzen Zaligmaker zich had geopenbaard, ⁵ toen heeft Hij ons verlost, niet op grond van gerechte werken, die we hadden gedaan, doch op grond van zijn eigen barmhartigheid, door het bad van wedergeboorte en door de vernieuwing van den heiligen Geest. ⁶ Overvloedig heeft Hij dien over ons uitgestort door Jesus Christus onzen Verlosser; ⁷ opdat wij, door zijn genáde gerechtvaardigd, door de hóóp erfgenamen zouden worden van het eeuwige leven. ⁸ Dit woord is waarachtig; en ik verlang, dat ge krachtig optreedt voor dit alles; opdat zij, die in God geloven, zich met zorg toeleggen op goede werken. Dit alles is schoon en nuttig voor de mensen. ⁹ Ge moet u niet ophouden met dwaze navorsingen en geslachtslijsten, noch met twist- en strijdvrage over de Wet; want dit is nutteloos en ijdel. ¹⁰ Een ketters mens moet ge na een eerste en tweede vermaning vermijden; ¹¹ want ge weet, dat zo iemand door en door bedorven is, dat hij zondigt, en zijn eigen oordeel in zich draagt. ¹² Wanneer ik Artemas en Túchicus tot u zend, kom dan spoedig bij me te Nikópolis; want ik heb besloten, daar de winter door te brengen. ¹³ Zorg goed voor de reis van Zenas, den wetgeleerde, en Apollo, zodat het hun aan niets ontbreekt. ¹⁴ Ook de ónzen moeten leren, zich toe te leggen op goede werken, om in noodzakelijke behoeften te voorzien; anders blijven ze zonder vrucht. ¹⁵ Allen, die bij me zijn, groeten u. Groet hen, die ons liefhebben in het geloof. De genade zij met u allen!

De brief aan Filemon

¹ Paulus, de geboeide van Christus Jesus, en broeder Timóteus; aan onzen beminden medearbeider Filemon, ² alsook aan onze zuster Appia, aan onzen strijdmakker Archippus en aan de gemeente, die bij u vergadert: ³ genade en vrede zij u van God onzen Vader en van den Heer Jesus Christus. ⁴ Ik breng dank aan mijn God, telkens wanneer ik u in mijn gebeden gedenk, ⁵ omdat ik hoor van uw liefde, die ge aan alle heiligen bewijst, en van uw geloof, waarmee ge in den Heer Jesus gelooft. ⁶ Moge uw geloofsbezit zich ook tonen door de daad, door de erkenning van al het goede, dat er is in ons, die aan Christus toebehoren. ⁷ Ja waarlijk, broeder, door uw liefde heb ik veel vreugde en troost ondervonden, omdat ge rust hebt gebracht in de harten der heiligen. ⁸ Ofschoon ik in Christus het volste recht heb, u te bevelen wat uw plicht is, ⁹ wil ik daarom toch liever een beroep op uw liefde doen. Zie, ik Paulus, een oud man en thans bovendien nog geboeid voor Christus Jesus, ¹⁰ ikzelf kom u smeken voor Onésimus, mijn kind, dat ik in mijn boeien heb verwekt, ¹¹ en dat u vroeger van weinig nut is geweest, maar thans zowel voor u als voor mij van groot nut is geworden. ¹² Ik zend hem u terug; hem, dat is mijn eigen hart. ¹³ Ik had hem gaarne bij me gehouden, opdat hij mij in úw plaats zou dienen gedurende mijn gevangenschap voor het Evangelie. ¹⁴ Maar ik heb niets zonder uw toestemming willen doen, opdat uw goede daad niet afgedwongen zou zijn, maar vrijwillig zou geschieden. ¹⁵ Want misschien is hij juist daarom een tijdje van u weg geweest, opdat ge hem zoudt bezitten voor eeuwig; ¹⁶ niet meer als slaaf, doch meer dan dat, als een geliefden broeder. Geldt dit voor mij, hoeveel te meer geldt het dan voor u, die hem terugkrijgt zowel naar het lichaam als in den Heer. ¹⁷ Indien ge me dus als een vriend beschouwt, neem hem dan op, als was ik het zelf. ¹⁸ Wanneer hij u enige schade heeft berokkend of u iets schuldig is, zet het dan op mijn rekening; ¹⁹ ik Paulus schrijf het eigenhandig: Ik zal het betalen. Of liever nog: zet het op uw eigen rekening; want ge zijt mij uzelf schuldig. ²⁰ Ja broeder, laat mij nu in den Heer ook wat voordeel hebben van u; stel in Christus mijn hart gerust. ²¹ Ik schrijf u, omdat ik op uw bereidwilligheid vertrouw, en omdat ik weet, dat ge nog meer zult doen dan ik vraag. ²² Bovendien moet ge u gereed houden, om ook mij als gast te ontvangen; want ik hoop, dat ge mij door uw gebeden terug zult bekomen. ²³ U groet Épafras, mijn medegevangene in Christus Jesus; ²⁴ ook mijn medearbeiders Markus, Aristarchus, Demas en Lukas. ²⁵ De genade van den Heer Jesus Christus zij met uw geest!

De brief aan de Hebreeën

¹ Nadat God eertijds vele malen en op velerlei wijzen tot de Vaders gesproken heeft door de Profeten, ² heeft Hij aan het einde dezer dagen tot ons gesproken door den Zoon, dien Hij gesteld heeft tot erfgenaam van al zijn bezit en door wien Hij de wereld gemaakt heeft. ³ Deze is de afstraling zijner Glorie en de afdruk van zijn Wezen, en Hij draagt het heelal door het woord zijner Macht; Hij heeft de reiniging van zonden bewerkt, en toen Zich neergezet aan de rechterhand der Majesteit in den hoge. ⁴ Even hoog staat Hij boven de engelen, als de Naam, die Hij ontving, voortreffelijker is dan de hunne. ⁵ Want tot wien der engelen heeft Hij ooit gezegd: "Gij zijt mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt." Of wederom: "Ik zal Hem tot Vader zijn, En Hij zal Mij wezen tot Zoon." ⁶ En wanneer Hij den Eerstgeborene de wereld binnenleidt, zegt Hij opnieuw: "Alle engelen Gods moeten Hem aanbidden." ⁷ En van de engelen zegt Hij: "Die zijn engelen geesten maakt, En zijn knechten vlamvend vuur." ⁸ Maar van den Zoon: Uw troon, o God, is in de eeuwen der eeuwen, En uw koningschepter is de schepter van het recht. ⁹ Gij hebt gerechtigheid bemind, En ongerechtigheid gehaat. Daarom, o God, heeft uw God U gezalfd, Met vreugde-olie boven uw genoten. ¹⁰ En: Heer, in den beginne hebt Gij de aarde gegrond, En de hemelen zijn de werken uwer handen. ¹¹ Zij zullen vergaan, maar Gij blijft! Als een kleed zullen ze allen verslijten. ¹² Als een mantel rolt Gij ze op, En als een kleed zullen ze worden verwisseld. Maar Gij blijft dezelfde, En uw jaren nemen geen einde. ¹³ En tot wien der engelen sprak Hij ooit: "Zet U aan mijn rechterhand, Totdat Ik uw vijanden leg als een voetbank voor uw voeten." ¹⁴ Zijn ze niet allen dienstbare geesten, uitgezonden tot hulp van hen, die de zaligheid zullen beërven?

2

¹ Daarom moeten we ons des te steviger vastklampen aan wat we gehoord hebben; anders toch drijven we weg. ² Want zo het woord van kracht bleef, dat door de engelen werd verkondigd, en iedere overtreding en ongehoorzaamheid gerechte straf ontving: ³ hoe zullen wij dan ontkomen, wanneer we een zaligheid verwaarlozen, welke het eerst door den Heer is gepreekt, welke onder ons werd bevestigd door hen die Hem hoorden, ⁴ en welke ook door God is betuigd door tekenen, wonderen en velerlei kracht, door gaven ook van den heiligen Geest, zoals het Hem heeft behaagd? ⁵ Immers niet aan engelen onderwierp Hij de toekomstige wereld, waarover we spreken. ⁶ Want er is ergens getuigd: Wat is een mens, dat Gij hem zoudt gedenken, Of een mensenkind, dat Gij acht op hem slaat? ⁷ Een korte tijd hebt Gij hem beneden de engelen gesteld, Hem met glorie en luister gekroond. ⁸ Alles hebt Gij onderworpen aan zijn voeten. Door hem nu alles te onderwerpen, heeft Hij niets uitgezonderd, dat hem niet onderworpen is. Zeker, nu zien we nog niet, dat alles hem onderworpen is. ⁹ Maar wel zien we Jesus met glorie en luister gekroond, omdat Hij de dood heeft ondergaan; Hij, die een korte tijd beneden de engelen was

gesteld, om door Gods genade de dood te smaken voor allen. ¹⁰ Het lag toch voor de hand, dat Hij, om wien en door wien alles bestaat, en die vele zonen tot glorie brengt, ook hun Leidsman ter zaligheid door lijden tot glorie zou brengen. ¹¹ Want Hij die heiligt, en zij die geheiligt worden, zijn allen uit Eén. Daarom schaamt Hij Zich niet, hen broeders te noemen, ¹² als Hij zegt: “Ik zal uw Naam aan mijn broeders verkondigen, In de kring der gemeente U prijzen.” ¹³ En wederom: “Ik zal op Hem mijn betrouwen stellen.” En vervolgens: “Zie Ik en de kinderen, Die God Mij gaf.” ¹⁴ Welnu, omdat de kinderen deel hebben aan vlees en bloed, daarom was ook Hij daaraan deelachtig, om door de Dood hem machteloos te maken, die macht had over de dood, en dat is de duivel; ¹⁵ en om allen te verlossen, die uit vrees voor de dood heel hun leven in slavernij zouden verkeren. ¹⁶ Niet engelen toch trok Hij Zich aan, maar Abrahams zaad trok Hij Zich aan. ¹⁷ En daarom moest Hij in alles gelijk worden aan zijn broeders, opdat Hij in hun betrekkingen tot God een barmhartig en getrouw Hogepriester zou zijn tot uitboeting der zonde van het volk. ¹⁸ Want juist omdat Hijzelf werd bekoord en zelf heeft geleden, kan Hij ook hen helpen, die worden bekoord.

3

¹ Heilige broeders, deelgenoten ener hemelse roeping, beschouwt dus den Apostel en Hogepriester onzer belijdenis: Jesus, ² die getrouw is aan Hem, die Hem gemaakt heeft, zoals ook “Moses in geheel zijn huis.” ³ Tegenover Moses is Hij immers in die mate groter eer waardig, als de bouwheer meer eer geniet dan het huis. ⁴ Elk huis toch wordt door iemand gebouwd; maar de Bouwheer van alles is God. ⁵ Moses nu was wel “getrouw in geheel zijn huis” als dienstknecht, om getuigenis af te leggen van wat verkondigd zou worden, ⁶ maar Christus is het als Zoon boven zijn huis; zijn huis zijn wij, indien wij de zekerheid der hoop en het roemen daarop ongeschokt bewaren ten einde toe. ⁷ Daarom zegt de heilige Geest: Als gij dan heden mijn stem verneemt, ⁸ Verstokt dan uw harten niet als bij de Verbittering, Als op de dag der Verzoeking in de woestijn, ⁹ Toen uw vaders Mij tartten en beproefden, ¹⁰ Ofschoon ze mijn werken hadden aanschouwd veertig jaar lang. Daarom werd Ik toornig op dat geslacht, En Ik sprak: Steeds dwaalt hun hart van Mij af, En mijn wegen kennen ze niet. ¹¹ Daarom zwoer Ik in mijn toorn: Neen, ze zullen niet ingaan in mijn Rust! ¹² Broeders, zorgt er voor, dat in niemand van u een boos en ongelovig hart wordt gevonden door de afval van den levenden God; ¹³ maar vermaant elkander iedere dag, zolang het “Heden” nog voortduurt, opdat niemand van u wordt verstokt door de verleiding der zonde. ¹⁴ Want we delen slechts met Christus mee, zo we de aanvankelijke overtuiging ongeschokt bewaren ten einde toe. ¹⁵ Wanneer er dus wordt gezegd: “Als gij dan heden mijn stem verneemt, verstokt uw harten niet als bij de Verbittering” ¹⁶ wie waren het dan, die vernamen en verbitterden? Waren het niet allen, die, dank zij Moses, Egypte waren uitgetrokken? ¹⁷ Of tegen wie toornde Hij veertig jaar lang? Was het niet tegen hen, die gezondigd hadden, wier lijken neerlagen in de woestijn? ¹⁸ En tegen wie anders heeft Hij gezworen, dat ze niet

zouden ingaan in zijn Rust, dan juist tegen de ongehoorzamen? ¹⁹ Zo zien we, dat ze niet konden ingaan om hun ongelooft.

4

¹ We moeten er dus wèl bevreemd voor zijn, dat iemand van u bevonden wordt achter te blijven, terwijl de belofte nog voortduurt, om zijn Rust binnen te gaan. ² Immers ook wij hebben de belofte ontvangen, juist zoals zij. Maar hùn heeft het woord, dat ze hoorden, niet gebaat, omdat het horen niet gepaard ging met geloof; ³ want we gaan slechts binnen in de Rust, indien we geloven; zoals Hij heeft gezegd: “Daarom zwoer Ik in mijn toorn: neen, ze zullen niet ingaan in mijn Rust.” —Inderdaad, toen door de schepping der wereld de werken voltooid waren, ⁴ heeft Hij over de zevende dag ergens aldus gesproken: “En God Rustte op de zevende dag van al zijn werken;” ⁵ en hier weer: “Neen, ze zullen niet ingaan in mijn Rust.” ⁶ Welnu, daar het zeker is, dat enigen althans Haar zullen binnengaan, terwijl zij, die het eerst de belofte ontvingen, door ongehoorzaamheid er niet zijn binnengegaan, ⁷ daarom stelt Hij opnieuw een dag vast: “Heden”, en spreekt Hij zo lange tijd daarna door David, zoals reeds gezegd is: “Als gij heden mijn stem verneemt, verstokt uw harten niet.” ⁸ Zo Josuë immers de rust had gebracht, dan zou Hij niet van een andere dag spreken, die eerst later zou komen. ⁹ Dus is het volk Gods nog een Sabbat-Rust voorbehouden; ¹⁰ want die zijn Rust binnengaat, rust ook zelf van zijn werken, zoals ook God van de zijne. ¹¹ Doen wij ons best dus, om binnen te gaan in die Rust, opdat niemand in dit voorbeeld van ongehoorzaamheid mag vervallen. ¹² Want Gods woord is levend en krachtig, scherper dan elk tweesnijdend zwaard, dóórdringend tussen ziel en geest, gewrichten en merg, rechter ook der neigingen en overdenkingen van het hart. ¹³ En geen schepsel is onzichtbaar voor Hem, maar alles ligt naakt en bloot voor de ogen van Hem, aan wien we verantwoording hebben af te leggen. ¹⁴ Daar we nu een groten Hogepriester hebben, die in de hemelen is doorgedrongen, Jesus, den zoon van God, zo laat ons vasthouden aan de belijdenis. ¹⁵ Want we hebben geen Hogepriester, die onze zwakheden niet meevoelen kan, maar Eén, die bekoord werd geheel op dezelfde wijze als wij, behoudens de zonde. ¹⁶ Laat ons dus met vertrouwen opgaan tot de troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen, en genade te vinden tot tijdige hulp.

5

¹ Want iedere hogepriester wordt uit de kring der mensen genomen, en ten bate der mensen aangesteld voor hun betrekkingen tot God, om gaven en offers te brengen voor de zonden. ² Hij moet in staat wezen, toegeeflijk te zijn voor onwetenden en dwalenden, omdat hij zelf met zwakheid omkleed is, ³ en daarom zondeoffers moet brengen zowel voor het volk, als voor zichzelf. ⁴ En niemand neemt de waardigheid uit zichzelf, maar door roeping van God, zoals ook Aäron. ⁵ Zo ook heeft Christus Zichzelf de eer niet toegeëigend, Hogepriester te worden, maar Hij die tot Hem heeft gesproken: “Gij zijt mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt,” ⁶ zoals Hij dan ook op een andere plaats heeft

gezegd: “Gij zijt Priester voor eeuwig, Naar de Orde van Melkisedek.”⁷ En ofschoon Hij in de dagen van zijn Vlees, onder luid geroep en tranen, gebeden en smekingen heeft opgestierd tot Hem, die Hem van de dood kon redden; ofschoon Hij verhoord werd terwille van zijn godvrezendheid;⁸ ofschoon Hij bovendien zelfs de Zoon was, heeft Hij toch door zijn lijden de gehoorzaamheid geleerd,⁹ en is Hij na zijn verheerlijking de oorzaak van eeuwige zaligheid geworden voor allen, die Hem gehoorzaam zijn;¹⁰ daar Hij door God was uitgeroepen tot “Hogepriester naar de Orde van Melkisedek.”¹¹ Over dit onderwerp hebben we veel te zeggen, en de uitleg is moeilijk, omdat gij hardhorend zijt geworden.¹² Of is het soms nog nodig, dat men u de eerste beginselen van Gods woorden gaat leren, terwijl gij toch, de tijd in aanmerking genomen, reeds leermeesters moest zijn; hebt gij soms nog behoefte aan melk, niet aan vaste spijs?¹³ Want wie nog melk behoeft, is onbekwaam voor het woord der gerechtigheid, want hij is een kind;¹⁴ maar vaste spijs is voor de volwassenen, voor hen, die door oefening de zintuigen hebben afgericht, om goed en kwaad te onderscheiden.

6

¹ Daarom willen we de aanvangsleer over Christus laten rusten en tot het volmaakte overgaan, zonder opnieuw een grondslag te leggen van: bekering uit dode werken, geloof in God,² de leer over doopsels, handoplegging, opstanding der doden en eeuwig oordeel.³ En dit gaan we nu ondernemen, zo God het wil.⁴ Want het is toch onmogelijk, om hen, die eenmaal verlicht zijn geweest, de hemelse gaven hebben gesmaakt, den heiligen Geest hebben ontvangen,⁵ het heerlijk woord Gods en de krachten der toekomstige wereld hebben geproefd,⁶ maar afgefallen zijn: het is onmogelijk, om hen een tweede maal tot bekering op te wekken, daar ze, zover het hun betreft, den Zoon van God opnieuw hebben gekruisigd en bespot.⁷ De bodem immers, die de overvloedig neervallende regen heeft opgezogen, en nuttig gewas voortbrengt voor hen, door wie hij werd bebouwd, hij ontvangt zegen van God;⁸ maar zo hij doornen en distels voortbrengt, dan wordt hij afgekeurd en is de vloek nabij, die uitloopt op verbranding.⁹ Maar al spreken we zó, geliefden, toch zijn we over u van iets beters overtuigd, iets dat tot zaligheid strekt.¹⁰ Want God is niet onrechtvaardig; en Hij zal dus uw arbeid niet vergeten noch de liefde, die gij om zijn Naam hebt getoond door het dienen der heiligen vroeger en thans.¹¹ We wensen echter, dat gij allen dezelfde ijver aan de dag blijft leggen, om de volle zekerheid der hoop te bewaren ten einde toe;¹² en dat gij niet traag moogt worden, maar navolgers van hen, die door geloof en volharding de belofte hebben verkregen.¹³ Want toen God aan Abraham de belofte deed, zwoer Hij bij Zichzelf, daar Hij bij geen hogere kon zweren en Hij sprak:¹⁴ “Voorwaar, rijk zal Ik u zegenen, Overvloedig u vermenigvuldigen,”¹⁵ en zo verkreeg Abraham de vervulling der belofte door volharding.¹⁶ De mensen toch zweren bij hem die hoger staat, en de eed dient hun tot bevestiging, en sluit verdere tegenspraak uit.¹⁷ Daarom ook heeft God een eed tot waarborg gegeven, toen Hij aan de erfgenamen der

belofte nog duidelijker de onveranderlijkheid van zijn Raadsbesluit wilde tonen; ¹⁸ opdat wij door twee onwrikbare zaken, waardoor het God onmogelijk is te bedriegen, een krachtige aansporing zouden ontvangen, om onze toevlucht te nemen en ons vast te klampen aan de hoop op wat ons is weggelegd. ¹⁹ Haar toch behouden we als een veilig en zeker anker onzer ziel, vastzittend in het binnenste achter het Voorhangsel, ²⁰ waar terwille van ons onze Voorloper is binnengegaan: Jesus, “Hogepriester voor eeuwig naar de Orde van Melkisedek.”

7

¹ Deze Melkisedek immers was koning van Salem en priester van den allerhoogsten God; hij ging Abraham tegemoet, toen deze terugkeerde van zijn overwinning op de koningen, en hij zegende hem; ² en Abraham gaf hem de tiende van alles. Welnu, vooreerst betekent zijn naam: Koning der Gerechtigheid; vervolgens was hij koning van Salem, en dit betekent: Koning van de Vrede; ³ ook was hij zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtslijst, zonder begin van dagen en einde van leven; en zó is hij den Zoon van God volkomen gelijk geworden, blijft hij priester voor eeuwig. ⁴ Overweegt nu eens, hoe groot hij is, dat zelfs Abraham, de aartsvader, hem tiende gaf uit het beste van de buit. ⁵ Zeker, ook de zonen van Levi, die het priesterschap ontvingen, kregen volgens de Wet bevel, om tiende te heffen van het volk, dat is van hun broeders, ofschoon ook zij uit Abrahams lende waren voortgesproten. ⁶ Maar ofschoon Melkisedek niet tot hun geslacht behoorde, heeft hij toch tiende van Abraham ontvangen, en hem gezegend, die de belofte bezat. ⁷ Welnu, het lijdt geen tegenspraak, dat het mindere wordt gezegend door het meerdere; ⁸ en in het éne geval waren het sterflijke mensen, die tiende ontvingen, in het andere geval een, van wien getuigd wordt, dat hij leeft. ⁹ Bovendien heeft Levi, die zelf tiende hief, als ‘t ware in Abraham tiende betaald; ¹⁰ want hij was nog in de lende van zijn vader, toen Melkisedek dien tegemoet ging. ¹¹ Zo dus de volmaaktheid bereikt was door het levietische priesterschap—want daarop berustte de wetgeving voor het volk waarom zou het dan nog nodig geweest zijn, dat er een andere Priester werd aangesteld “naar de Orde van Melkisedek,” en dat Hij niet naar de orde van Aäron werd genoemd? ¹² Met de verandering toch van het priesterschap verandert ook noodzakelijk de wet. ¹³ Welnu, Hij op wien dit alles slaat, behoorde tot een andere stam, waaruit niemand zich aan het altaar heeft gewijd; ¹⁴ want het is bekend, dat onze Heer uit Juda gesproten is; en met betrekking tot deze stam heeft Moses niets van priesters gesproken. ¹⁵ En dit is nog veel duidelijker, nu als evenbeeld van Melkisedek een ander Priester is aangesteld, ¹⁶ één, die het niet geworden is volgens de wet ener vleselijke instelling, maar uit kracht van een onvergankelijk leven; ¹⁷ want er is betuigd: “Gij zijt Priester voor eeuwig naar de Orde van Melkisedek.” ¹⁸ En zó werd de vroegere instelling opgeheven om haar zwakte en nutteloosheid, ¹⁹ want de Wet heeft niets tot volmaking gebracht, —en werd ze vervangen door een betere hoop, waardoor wij naderen tot God. ²⁰ Bovendien is dit ook niet zonder eed geschied. Want de anderen zijn priesters geworden zonder eed, ²¹ maar Hij

werd het door een eed van Hem, die tot Hem sprak: “De Heer heeft gezworen, En het zal Hem nimmer berouwen: Gij zijt Priester voor eeuwig!”²² En ook in zover is Jesus de borg geworden van een veel beter Verbond.²³ Daarenboven, die anderen zijn priesters geworden in grote getale, omdat ze door hun dood verhinderd werden aan te blijven.²⁴ Maar Hij bezit een onvervreemdbaar Priesterschap, omdat Hij blijft voor eeuwig.²⁵ Daarom kan Hij ook ten allen tijde hen redden, die tot God komen door zijn bemiddeling, daar Hij altijd leeft, om hun Middelaar te zijn.²⁶ Ons voegt ook een Hogepriester, die heilig is, onschuldig, onbezoedeld, verwijderd van de zondaars en verheven boven de hemelen;²⁷ Eén, die niet zoals de hogepriesters dagelijks nodig heeft, eerst voor eigen zonden te offeren, daarna voor die van het volk; want dit laatste heeft Hij eens en voor al gedaan door het Offer van Zichzelf.²⁸ De Wet toch stelt tot hogepriesters mensen aan, met zwakheid behept; maar de eed-uitspraak, die na de Wet is gekomen, den Zoon, die volmaakt is voor eeuwig.

8

¹ Hoofdzaak echter van wat gesproken wordt, is het volgende: Een zo groot Hogepriester hebben we, dat Hij gezeten is ter rechterzijde van de troon der Majesteit in de hemelen,² en dat Hij Bedienaar is van het Heiligdom en van het ware Tabernakel, dat de Heer heeft opgericht, en niet een mens.³ Want iedere hogepriester is aangesteld, om gaven en offers te brengen; daarom moet ook Hij iets hebben, om te offeren.⁴ Welnu, indien Hij op aarde was, dan zou Hij zelfs niet eens priester zijn. Want daar zijn offeraars volgens de Wet,⁵ en deze verrichten de dienst bij het afbeeldsel, de schaduw der hemelse dingen; zoals dit aan Moses, toen hij het tabernakel wilde vervaardigen, door een godsspraak werd duidelijk gemaakt, daar Hij sprak: “Zorg er voor, dat ge alles vervaardigt naar het model, dat u op de berg is getoond.”⁶ Maar thans heeft Hij een veel voortreffelijker bediening ontvangen, naarmate het Verbond, waarvan Hij Middelaar werd, volmakter is, en op volmaktere beloften rust.⁷ Want zo het eerste zonder gebrek was geweest, dan zou er geen plaats zijn gezocht voor een tweede.⁸ Maar Hij zegt, om hen te berispen: Ziet, de dagen komen, Spreekt de Heer, Dat Ik met het huis van Israël En met het huis van Juda Een nieuw Verbond zal sluiten.⁹ Niet als het verbond, dat Ik met hun vaders sloot, Toen Ik ze bij de hand heb gehad, Om ze uit het land van Egypte te leiden. Want zij deden mijn verbond niet gestand, En Ik bekommerde Mij niet over hen, Spreekt de Heer.¹⁰ Maar dit is het Verbond, dat Ik sluit Met Israëls huis na deze dagen, spreekt de Heer. Mijn wetten zal Ik prenten in hun verstand, Ik zal ze schrijven op hun hart; En Ik zal hun God, Zij zullen mijn volk zijn!¹¹ Dan behoeven ze elkander niet meer te leren, De een tot den ander niet te zeggen: Leert den Heer kennen. Neen, dan zullen zij allen Mij kennen, Kleinen en groten;¹² Want dan zal Ik hun ongerechtigheden genadig zijn, Hun zonden niet langer gedenken.¹³ Door van een nieuw Verbond te spreken, heeft Hij het vroegere verouderd verklaard; welnu, wat verouderd is en afgeleefd, is zijn opheffing nabij.

9

¹ Ook het eerste verbond had voorschriften omtrent de eredienst en het aardse heiligdom. ² Want er was een eerste tabernakel, waarin de kandelaar, de tafel en de toonbroden waren geplaatst; dit werd het Heilige genoemd. ³ Achter het tweede voorhangsel was een tabernakel, die het Heilige der Heiligen genoemd werd. ⁴ Dit bevatte naast een gouden reukaltaar ook de ark des verbonds, die geheel met goud was overtrokken, en waarin zich de gouden vaas met het manna bevond, benevens de staf van Aäron die gebloeid had, en de verbondstafelen; ⁵ en daarboven waren de cherubs der glorie, die het zoendeksel overschaduwden. Maar het is niet nodig, hierover thans in bijzonderheden uit te weiden. ⁶ En wanneer dit alles zó was ingericht, gingen de priesters ten allen tijde in de eerste tabernakel, om er de diensten te verrichten; ⁷ maar in de tweede alleen de hogepriester, en slechts éénmaal in het jaar en niet zonder het bloed, dat hij offerde voor zijn eigen nalatigheid en voor die van het volk. ⁸ Hiermee geeft de heilige Geest te verstaan, dat de weg tot het Heiligdom nog niet open staat, zolang de eerste tabernakel nog stand houdt, ⁹ die een afbeelding was van de tegenwoordige tijd. Vandaar dat er gaven en offers worden gebracht, welke den offeraar niet kunnen volmaken naar het geweten, ¹⁰ doch die tegelijk met spijsen, dranken en allerlei wassingen enkel vleselijke voorschriften zijn, vastgesteld tot aan de tijd van het volmaakte Bestel. ¹¹ Maar Christus, optredend als Hogepriester der toekomstige goederen, is het Heiligdom binnengegaan door de grotere en volmaaktere Tabernakel, welke niet met handen gemaakt is, —dat wil zeggen, welke niet tot deze schepping behoort; ¹² niet door bloed van bokken en kalveren, maar door zijn eigen Bloed; ééns voor altijd, daar Hij een eeuwige verlossing verworven had. ¹³ Want zo het bloed van bokken en stieren, en de besprenkeling met as van een koe, de onreinen heiligt tot de reinheid van het vlees, ¹⁴ hoeveel te meer zal dan het Bloed van Christus, die door een eeuwigen Geest Zich als smetteloos Offer opdroeg aan God, ons geweten reinigen van dode werken tot de dienst van den levenden God? ¹⁵ En daarom is Hij de Middelaar van een nieuw Testament, en is Hij gestorven tot verzoening van de overtredingen van het eerste, opdat de uitverkorenen de beloofde eeuwige erfenis zouden ontvangen. ¹⁶ Want waar een testament is, daar moet de dood van den erflater worden vastgesteld. ¹⁷ Want het testament wordt eerst bindend door de dood, daar het niet van kracht is, zolang de erflater leeft. ¹⁸ Daarom ook is het eerste testament niet ingewijd zonder bloed. ¹⁹ Want nadat Moses alle voorschriften der Wet aan heel het volk had afgekondigd, nam hij het bloed van kalveren en bokken met water, purperwol en hysop, en besprenkelde het boek zelf en heel het volk, ²⁰ terwijl hij sprak: “Dit is het bloed van het verbond, dat God met u heeft gesloten.” ²¹ Eveneens besprenkelde hij de tabernakel en al het benodigde van de eredienst met het bloed; ²² ook wordt volgens de Wet nagenoeg alles door bloed gereinigd, en zonder bloedstorting is er geen vergiffenis. ²³ Het was dus noodzakelijk, dat de afbeeldingen der hemelse dingen op die wijze werden gereinigd, maar de hemelse dingen zelf door volmaaktere offers. ²⁴ Want Christus is niet een heiligdom binnengegaan, dat met handen gemaakt is en

vooraafbeelding is van het waarachtige, maar de hemel zelf, om thans voor Gods aangezicht te verschijnen ten behoeve van ons. ²⁵ Ook droeg Hij Zich niet meermalen op, zoals de hogepriester ieder jaar opnieuw het heiligdom binnenging met het bloed, dat het zijne niet was. ²⁶ Want dan zou Hij van de schepping der wereld af meermalen hebben moeten lijden, terwijl Hij feitelijk slechts éénmaal en op het einde der tijden verschenen is, om door zijn Offer de zonde te delgen. ²⁷ En evenals het voor de mensen is vastgesteld, één enkele maal te sterven, en daarna het oordeel volgt, ²⁸ zo is ook Christus één enkele maal geofferd, om veler zonden te delgen; en ten tweede male zal Hij verschijnen, niet om wille der zonde, maar tot zaligheid van hen, die Hem verwachten.

10

¹ Daar de Wet slechts de schaduw bezit der toekomstige goederen en niet het wezen der dingen zelf, kan ze onmogelijk door offers, welke men jaarlijks opdraagt op dezelfde wijze, hen die er aan deelnemen, ééns en voor al tot volmaaktheid brengen. ² Zou anders het offeren niet hebben opgehouden, omdat dan de offeraars ééns en voor al waren gereinigd en zich geen zonden meer waren bewust? ³ Maar nu wordt integendeel ieder jaar de gedachte aan zonde opnieuw daardoor opgewekt. ⁴ Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken zonden wegneemt. ⁵ Daarom zegt Hij bij zijn Intreden in de wereld: Offers noch gaven hebt Gij gewild, Maar een Lichaam hebt Gij Mij bereid. ⁶ Brand- en zoenoffers behaagden U niet, ⁷ Toen zeide Ik: Zie Ik kom! In de boekrol staat van Mij geschreven, Uw wil te volbrengen, o God! ⁸ Daar Hij nu eerst heeft gezegd: “Offers en gaven, brand- en zoenoffers hebt Gij niet gewild, behaagden U niet,” ofschoon ze volgens de Wet worden geofferd; ⁹ en Hij vervolgens sprak: “Zie Ik kom, om uw wil te volbrengen;” zó heeft Hij het eerste afgeschafte, om het tweede in te stellen. ¹⁰ Uit kracht van die wil zijn wij ééns en voor al geheiligd door het Offer van het Lichaam van Jesus Christus. ¹¹ En terwijl iedere priester, dag in dag uit, dienst staat te verrichten en meermalen dezelfde offers opdraagt, welke toch nimmer de zonde kunnen wegnemen, ¹² heeft Hij daarentegen, ééns en voor al, één enkel Offer gebracht voor de zonden, “en is Hij gezeten aan Gods rechterhand,” ¹³ in afwachting “tot zijn vijanden neergelegd zijn als voetbank voor zijn voeten.” ¹⁴ Immers door één enkel Offer heeft Hij de geheiligden, ééns en voor al, tot volmaaktheid gebracht. Dit getuigt ons ook de heilige Geest. ¹⁵ Want nadat Hij gesproken heeft: ¹⁶ “Dit is het Verbond, dat Ik sluit Met hen na deze dagen,” Spreekt de Heer: Mijn wetten zal Ik prenten in hun harten, Ik zal ze schrijven in hun verstand; ¹⁷ En hun zonden en ongerechtigheden Zal Ik niet langer gedenken. ¹⁸ Welnu, waar deze vergeven zijn, daar is geen offer voor de zonde meer nodig. ¹⁹ Welnu dan broeders, daar we de vaste zekerheid hebben, dat door het Bloed van Jesus de weg tot het Heiligdom ons open staat, ²⁰ —een nieuwe en levende weg, die Hij ons heeft gebaad door het Voorhangsel heen, namelijk dat van zijn Vlees, ²¹ daar we eveneens “een Hogepriester over Gods Huis” hebben; ²² zo laat ons toetreden met een oprecht hart en in volle geloofsovertuiging; onze harten door besprenkeling gezuiverd van een slecht geweten, ons

lichaam door rein water gewassen. ²³ Laat ons onwrikbaar vasthouden aan de belijdenis der hoop; want Hij die de belofte deed, is getrouw. ²⁴ Laat ons elkander gadeslaan, om ons tot liefde te prikkelen en goede werken; ²⁵ verwaarloost het gemeenschapsleven niet, zoals sommigen plegen te doen; maar vermaant elkander, te meer, daar gij de Dag ziet naderen. ²⁶ Want wanneer we, na de kennis der waarheid te hebben ontvangen, wetens en willens zondigen, dan is er geen offer voor de zonden meer in uitzicht, ²⁷ maar slechts een vreselijke verwachting van oordeel en vuurgloed, die de weerspannigen zal verslinden. ²⁸ Verwerpt iemand de Wet van Moses, zonder genade “sterft hij op het woord van twee of drie getuigen;” ²⁹ hoeveel zwaarder straf, dunkt u, zal hij dan verdienen, die den Zoon van God met voeten treedt, het Bloed van het Verbond veracht, waardoor hij geheiligd is, en den Geest der genade durft honen? ³⁰ We weten toch, dat Hij gezegd heeft: “Aan Mij is de wraak; Ik zal vergelden;” en eveneens: “de Heer zal zijn volk oordelen.” ³¹ Vreselijk is het, te vallen in de handen van den levenden God. ³² Denkt eens terug aan de dagen, toen gij het licht hebt ontvangen, en daardoor zulk een smartelijke strijd hebt doorstaan: ³³ nu eens zelf een toonbeeld van smaad en druk, dan weer één met hen, wie het zó verging. ³⁴ Inderdaad, toen hebt gij mee geleden met hen, die gevangen waren, en de roof uwer goederen met blijdschap verdragen, in de overtuiging, dat gij betere en blijvende goederen bezit. ³⁵ Werpt dus uw vast vertrouwen niet weg, dat een grote beloning in zich sluit. ³⁶ Volharding toch is noodzakelijk voor u, om de wil van God te volbrengen en te verkrijgen wat beloofd is. ³⁷ Want nog een kleine, kleine tijd: Hij die komt, zal komen, En Hij zal niet toeven. ³⁸ Mijn rechtvaardige zal leven door geloof; Maar zo hij terugdeinst, Heeft mijn ziel geen behagen in hem. ³⁹ Welnu, wij zijn geen mensen van terugdeinzen ten verderve, maar van geloven tot behoud onzer ziel.

11

¹ Het geloof is een vaste grond voor wat men hoopt; een overtuiging over dingen, die men niet ziet. ² Om het geloof zijn de Ouden met ere vermeld; ³ hierdoor ook erkennen we, dat de wereld door Gods Woord is geschapen, dat het zichtbare uit het Onzichtbare is ontstaan. ⁴ Door het geloof heeft Abel meer dan Kaïn aan God een voortreffelijk offer gebracht. Daardoor werd van hem getuigd, dat hij rechtvaardig was; want om zijn gave heeft God zelf dit betuigd. Door het geloof spreekt hij ook nog na zijn dood. ⁵ Door het geloof werd Henok opgenomen, zodat hij de dood niet heeft gezien; hij werd niet meer gevonden, omdat God hem opgenomen had. Want voordat hij opgenomen werd, is van hem getuigd, dat hij welgevallig was aan God. ⁶ Welnu, zonder geloof is het onmogelijk, welgevallig te zijn; want wie tot God wil naderen, moet geloven, dat Hij bestaat, en Beloner is voor hen, die Hem zoeken. ⁷ Door het geloof heeft Noë, toen hem geopenbaard werd, wat nog niet was te zien, dit ter harte genomen, en tot redding van zijn huis de ark gebouwd; waardoor hij de wereld veroordeelde, en deelachtig werd aan de gerechtigheid door het geloof. ⁸ Door het geloof ging Abraham, toen hij geroepen werd, gehoorzaam uit naar de plaats, die

hij tot erfdeel zou ontvangen; hij vertrok. zonder te weten, waarheen hij ging. ⁹ Door het geloof vestigde hij zich in het land der beloften als in den vreemde, en woonde daar in tenten tezamen met Isaäk en Jakob, de medeërfgenen derzelfde belofte; ¹⁰ want hij wachtte op de stad met grondslagen, wier kunstenaar en bouwheer God is. ¹¹ Door het geloof heeft zelfs Sara, en nog wel boven de bepaalde leeftijd, de kracht tot zwangerschap ontvangen, omdat ze Hem, die het beloofd had, voor getrouw heeft gehouden. ¹² Daarom ook is uit één man, en nog wel uit een, die afgeleefd was, een geslacht ontsproten, talrijk als de sterren aan de hemel en als het ontelbare zand aan het strand van de zee. ¹³ In het geloof zijn ze allen gestorven, zonder het beloofde te hebben ontvangen; maar ze hebben het slechts gezien en begroet uit de verte, en beleden, dat ze vreemdelingen zijn en zwervelingen op aarde. ¹⁴ Waarlijk, die zó iets zeggen, tonen wel degelijk, op zoek te zijn naar een vaderland. ¹⁵ En zo ze daarbij gedacht hadden aan het land, dat ze waren uitgetrokken, dan hadden ze tijd genoeg gehad, om daarheen terug te keren; ¹⁶ maar feitelijk hebben ze naar een beter geslacht, naar het hemelse. Daarom schaamt God Zich niet, hun God te worden genoemd; want Hij heeft voor hen een stad bereid. ¹⁷ Door het geloof heeft Abraham, toen hij op de proef werd gesteld, Isaäk opgeofferd en zijn ééngeborene opgedragen, ¹⁸ ofschoon hij de belofte had ontvangen, en tot hem was gezegd: “In Isaäk zal uw naam worden voortgeplant.” ¹⁹ Want hij was overtuigd, dat God machtig was, hem op te wekken zelfs uit de doden; vanwaar hij hem dan ook, om zo te zeggen, terug heeft ontvangen. ²⁰ Door het geloof heeft Isaäk een zegening uitgesproken over Jakob en Esau, zelfs met betrekking tot de toekomstige dingen. ²¹ Door het geloof heeft de stervende Jakob beide zonen van Josef gezegend, en bad hij, steunend op de knop van zijn staf. ²² Door het geloof heeft Josef bij zijn sterven nog aan de uittocht der zonen Israëls gedacht, en bevelen gegeven met betrekking tot zijn gebeente. ²³ Door het geloof werd Moses na zijn geboorte drie maanden lang door zijn ouders verborgen, daar ze zagen, “dat het knaapje schoon was;” en ze hebben het bevel van den koning niet gevreesd. ²⁴ Door het geloof heeft Moses, toen hij groot was geworden, geweigerd, den zoon van Fárao's dochter te heten, ²⁵ en wilde hij liever smaad lijden met Gods volk dan een vergankelijk voordeel trekken uit de zonde; ²⁶ hij stelde de smaad van Christus boven de schatten van Egypte, want hij hield het oog op de beloning gevestigd. ²⁷ Door het geloof verliet hij Egypte zonder de toorn van den koning te vrezen; want hij stond pal, daar hij als het ware den Onzichtbare had gezien. ²⁸ Door het geloof heeft hij het Pascha verordend en het bestrijken met bloed, opdat de verderver hun eerstgeborenen niet zou treffen. ²⁹ Door het geloof zijn ze de Rode Zee doorgetrokken als door het droge; toen de Egyptenaren het beproefden, verdronken ze. ³⁰ Door het geloof vielen de muren van Jéricho om na een rondgang van zeven dagen. ³¹ Door het geloof kwam de ontuchtige Rachab niet met de ongehoorzamen om, daar ze de verspieders in vrede ontving. ³² En wat zal ik nog zeggen? De tijd zou me ontbreken, zo ik verhalen ging van Gédeon, Barak, Samson, Jefte, David, Samuël en de Profeten. ³³ Door het geloof hebben ze koninkrijken overweldigd,

gerechtigheid uitgeoefend, beloften zien vervullen, leeuwenmuilen gestopt; ³⁴ hebben ze het geweld van het vuur geblust, de scherpte van het zwaard kunnen ontgaan, nieuwe krachten na zwakheid bekomen, sterkte ontvangen in de strijd, heirscharen van vreemden doen wijken. ³⁵ Vrouwen ontvingen haar doden door opstanding terug. Anderen lieten zich folteren en namen de vrijspraak niet aan, om een betere opstanding te bekomen. ³⁶ Anderen weer leden bespottung en geseling, boeien zelfs en gevangenis; ³⁷ ze werden gestenigd, door midden gezaagd, op de pijnbank beproefd, door het moordend zwaard gedood. Ze zwierven rond in schapenvachten en geitenvellen, verlaten, verdrukt en mishandeld: ³⁸ de wereld was hunner niet waardig; dus doolden ze rond in woestijnen en bergen, spelonken en holen. ³⁹ En toch heeft geen van hen de belofte in vervulling zien gaan. ofschoon ze om hun geloof met ere worden vermeld. ⁴⁰ Want daar God voor ons iets beters beschikt had, mochten zij niet zonder ons tot verheerlijking komen.

12

¹ Welnu dan, omringd van zulk een wolk van getuigen, laat ons iedere belemmering en hinder van zonde wegwerpen van ons, en dan met volharding de wedloop beginnen, die voor ons ligt; ² het oog gevestigd op Jesus, aanvang en einde van het geloof. Hij heeft in plaats van de vreugde, die Hem toekwam, een kruis op Zich genomen, en de schande niet geacht; maar is dan ook gezeten ter rechterzijde van Gods troon. ³ Houdt Hem toch voor ogen, die van de zondaars zulk een tegenspraak heeft verduurd, opdat gij niet uitgeput raakt en de zielskracht verliest. ⁴ Nog hebt gij niet ten bloede toe weerstand geboden in de strijd tegen de zonde; ⁵ en zijt gij dan reeds de vermaning vergeten, die u als zonen toespreekt: Mijn zoon, verwerp de kastijding des Heren niet, En wees niet ontmoedigd, zo ge door Hem wordt bestraft. ⁶ Want de Heer kastijdt dien Hij bemint, Tuchtigt elken zoon, dien Hij liefheeft. ⁷ Verdraag het dus als een kastijding; God behandelt u als zonen. Want is er wel een zoon, die door zijn vader niet wordt gekastijd? ⁸ Zo gij dus zonder kastijding zoudt wezen, waarvan allen hun deel krijgen, dan waart gij bastaards en geen zonen. ⁹ Bovendien, we hebben vaders naar het vlees gehad, die ons kastijdden, en we kwamen tot inkeer; zullen we ons dan niet veel meer onderwerpen aan den Vader der geesten, en leven? ¹⁰ Zij toch hebben ons gekastijd ter wille van enkele dagen en naar het hun goeddacht; maar Hij doet het tot ons nut, opdat we zijn heiligheid deelachtig worden. ¹¹ Elke kastijding schijnt op het ogenblik zelf geen reden tot vreugde, maar reden tot droefheid; later echter draagt ze hun, die er door geoeffend zijn, een vredevrucht der gerechtigheid. ¹² Richt op dus de slappe handen en knikkende knieën! ¹³ Maakt rechte sporen met uw voeten, opdat het kreupele niet wordt ontwricht, maar genezen veeleer! ¹⁴ Streeft naar vrede met allen; ook naar heiligheid, zonder welke niemand den Heer zal zien. ¹⁵ Zorgt er voor, dat niemand Gods genade verwaarloost; dat er geen wortel van bitterheid opschiet, anderen in de weg staat, en velen aansteekt; ¹⁶ dat niemand ontuchtig is, of onverschillig als Esau, die voor één enkele

spijs zijn eerstgeboorterecht verkocht. ¹⁷ Gij weet toch, dat toen hij later de zegen wilde erven, hij afgewezen werd; want hij vond geen mogelijkheid, de gezindheid van zijn vader te veranderen, hoewel hij het onder tranen beproefde. ¹⁸ Inderdaad, gij zijt niet toegetreden tot een tastbare berg, niet tot brandend vuur, duisternis, donkere wolk, storm, ¹⁹ bazuingeschal; niet tot daverende woorden, waarvan de hoorders bezwoeren, dat er geen woord meer bij mocht komen, ²⁰ omdat het bevel hun te machtig was: “Zelfs als een dier de berg aanraakt, moet het gestenigd worden.” ²¹ En zó ontzettend was de verschijning, dat Moses uitriep: “Ik beef en sidder van angst.” ²² Neen, gij zijt toegetreden tot de berg Sion en de Stad van den levenden God, het hemels Jerusalem; tot de tienduizenden engelen, tot de feestvergadering, ²³ tot de gemeente der eerstgeborenen, opgeschreven in de hemel; tot God den Rechter van allen; tot de geesten der rechtvaardigen, die hun voleinding hebben bereikt; ²⁴ tot Jesus den Middelaar van het nieuwe Verbond, tot het Bloed der besprenkeling, dat iets beters afroept dan Abels bloed. ²⁵ Zorgt er voor, dat gij Hem niet afwijst, die roept! Want wanneer zij niet ontkwamen, die Hem afwezen, toen Hij op aarde sprak, hoeveel minder wij, zo we ons afkeren van Hem, die uit de hemelen spreekt, ²⁶ wiens stem eertijds de aarde deed sidderen, maar die nu heeft verkondigd: “Nog eenmaal zal Ik doen beven Niet slechts de aarde, maar ook de hemel.” ²⁷ Welnu, dit “Nog eenmaal” wijst op de omverwerping van wat als schepsel vergankelijk is, opdat dan het onvergankelijke blijft bestaan. ²⁸ Wij dus, die een onvergankelijk koninkrijk hebben ontvangen, we moeten vasthouden aan de genade, en daardoor God dienen, zoals het Hem welgevallig is: in vrome eerbied en ontzag. ²⁹ Want onze God is een verterend vuur!

13

¹ Laat er altijd broederlijke liefde blijven! ² Verwaarloost ook de gastvrijheid niet; want daardoor hebben sommigen, zonder het te weten, engelen geherbergd. ³ Denkt aan de gevangenen, als waart gij medegevangen; aan hen, die mishandeld worden, als waart gijzelf in hun lichaam! ⁴ Het huwelijk moet eerbaar zijn onder ieder opzicht, en onbezoedeld het huwelijksbed; want God zal ontuchtigen en overspelers oordelen. ⁵ Weest niet hebzuchtig van aard, en stelt u tevreden met wat ge bezit; want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven, ⁶ Zo zeggen we met goede moed: “De Heer is mijn Helper; ik heb niets te vrezen; Wat kan een mens mij nog doen?” ⁷ Denkt aan uw leidlieden, die u het woord Gods hebben verkondigd; let op het einde van hun leven, en volgt hun geloof na. ⁸ Jesus Christus is Dezelfde, gisteren en heden en in eeuwigheid! ⁹ Laat u niet van de weg brengen door veelsoortige en vreemde leringen. Want goed is het, het hart door de genade te sterken, maar niet door spijzen, welke van geen nut zijn voor hen, die zich daaraan hechten. ¹⁰ We hebben een Altaar, waarvan zij, die de tabernakel bedienen, niet mogen eten. ¹¹ Want de lichamen der dieren, wier bloed als een zoenoffer door den hogepriester in het heiligdom is gebracht, worden verbrand buiten de legerplaats. ¹² Daarom heeft ook Jesus buiten de poort geleden,

om het volk te heiligen door zijn Bloed. ¹³ Laat ons dus tot Hem uitgaan buiten de legerplaats en zijn smaad dragen; ¹⁴ want we hebben hier geen blijvende stad, maar we reikhalzen naar de toekomstige. ¹⁵ Door Hem moeten we een altijddurend dankoffer brengen aan God, namelijk de vrucht van lippen, die zijn Naam verheerlijken! ¹⁶ Vergeet de weldadigheid niet en de onderlinge hulp; want in zulke offers heeft God welbehagen. ¹⁷ Weest gehoorzaam en onderdanig aan uw leidslieden; want ze waken over uw zielen als mensen, die rekenschap hebben af te leggen. Zorgt er voor, dat ze dit met vreugde kunnen doen en niet met zuchten; want dat zou u niet voordelig zijn. ¹⁸ Bidt voor ons; want we vertrouwen, een rein geweten te hebben, daar we onder ieder opzicht ons onberispelijk trachten te gedragen. ¹⁹ Met meer nadruk verzoek ik u dit te doen, opdat ik u spoediger teruggegeven word. ²⁰ De God van vrede, die Jesus onzen Heer van de doden heeft opgewekt, den groten Herder der schapen door het Bloed van een eeuwig Verbond: ²¹ Hij bevestigte u in alle goed, opdat gij zijn wil moogt volbrengen; al wat Hem welbehagelijk is, werke Hij in ons uit door Jesus Christus: Hem zij ere in de eeuwen der eeuwen. Amen! ²² Ik bid u broeders, neemt het woord der vermaning gewillig aan! Want ik heb het u geschreven in een korte brief. ²³ Gij weet, dat onze broeder Timóteus de vrijheid heeft verkregen. Zo hij spoedig komt, zal ik u bezoeken in zijn gezelschap. ²⁴ Groet al uw leidslieden en alle heiligen. De Italianen groeten u. ²⁵ De genade zij met u allen!

De brief van Jakobus

¹ Jakobus, dienaar van God en van den Heer Jesus Christus, aan de twaalf stammen in de verstrooiing: heil! ² Mijn broeders, acht het een zeer grote vreugde, wanneer gij in allerhande bekoringen valt. ³ Want gij weet, dat de beproeving van uw geloof de oorzaak is van geduld; ⁴ welnu, het geduld behoeft slechts volkomen te worden, dan zijt gij volmaakt en ongerept, en schiet gij in niets te kort. ⁵ Komt iemand van u dan wijsheid te kort, hij vrage ze aan God, die ze aan allen verleent, eenvoudigweg en zonder verwijt; dan zal ze hem geschonken worden. ⁶ Maar hij moet vragen met geloof en zonder te weifelen; want wie weifelt, gelijkt op een golf van de zee, die door de wind wordt bewogen, en heen en weer wordt geslingerd. ⁷ Zo iemand toch verbeelde zich niet, dat hij iets van den Heer zal ontvangen; ⁸ dubbelhartig man als hij is, ongestadig in heel zijn gedrag. ⁹ Laat de broeder van nederige staat zich op zijn verheffing beroemen. ¹⁰ Maar de rijke op zijn geringheid; want hij zal verdwijnen als een bloem in het gras. ¹¹ Want de zon gaat op met haar gloed en doet het gras verdorren; dan valt ook zijn bloem, en haar schoonheid vliedt heen. Zo zal ook de rijke verkwijnen op zijn levenspad. ¹² Zalig de man, die staande blijft bij de bekoring; want wanneer hij de proef heeft doorstaan, zal hij de kroon des levens ontvangen, die God beloofd heeft aan hen, die Hem liefhebben. ¹³ Niemand mag zeggen, als hij bekoord wordt: ik word door God bekoord. Want evenmin als God zelf door het kwaad wordt bekoord, brengt Hij wien ook in bekoring. ¹⁴ Neen, iedere mens wordt door zijn eigen begeerlijkheid bekoord, verleid en verlost; ¹⁵ wanneer dan de begeerlijkheid is bevrucht, baart ze de zonde, en als de zonde volgroeid is, brengt ze de dood. ¹⁶ Bedriegt u niet, mijn geliefde broeders. ¹⁷ Niet dan goede gift en volmaakte gave komt van boven, en daalt neer van den Vader der lichten, bij wien geen verandering bestaat of schaduw van wisselvalligheid. ¹⁸ Uit vrije wil heeft Hij ons door de prediking der waarheid verwekt, opdat we de eersteling zijner schepselen zouden zijn. ¹⁹ Verstaat dit goed, mijn geliefde broeders! Een ieder zij vlug in het horen, maar traag in het spreken, traag in de toorn; ²⁰ want 's mensen toorn bewerkt geen gerechtigheid Gods. ²¹ Legt daarom alle onreinheid af en uitwas van boosheid, maar neemt met zachtmoedigheid het woord in u op, dat op u is geënt, en dat uw zielen kan redden. ²² Weest werkers van het woord, en niet hoorders alleen; anders bedriegt gij uzelf. ²³ Immers, wanneer iemand het woord aanhoort, maar er zich niet naar gedraagt, dan gelijkt hij op een man, die zijn gelaat, door de natuur hem geschonken, in een spiegel beziet; ²⁴ want als hij toegekeken heeft en heen is gegaan, is hij aanstonds vergeten, hoe hij er uitzag. ²⁵ Maar hij, die met volle aandacht de volmaakte wet der vrijheid beschouwt, en zich er ook naar gedraagt, —geen vergeetachtig hoorder, maar een man van de daad, —hij zal zalig worden door zijn werken. ²⁶ Zo iemand vroom meent te zijn, maar zijn tong niet beteugelt, dan bedriegt hij zichzelf, en zijn vroomheid is ijdel. ²⁷ Reine en vlekkeloze vroomheid in de ogen

van God en den Vader is deze: zorg te dragen voor wezen en weduwen in hun rampspoed, en zich onbesmet van de wereld te houden.

2

¹ Mijn broeders, paart het aanzien van personen niet met het geloof in onzen verheerlijkten Heer Jesus Christus. ² Welnu, wanneer bij uw samenkomst een man binnentreedt met gouden ringen en een prachtig gewaad, maar er ook een arme binnenkomt met onverzorgde kleding, ³ en wanneer gij dan opziet tegen den man met het prachtig gewaad en hem zegt: "Zet u hier op de ereplaats neer;" maar wanneer gij tot den arme zegt: "Blijf ginder staan," of "Ga zitten bij mijn voetbank," ⁴ hebt gij dan bij uzelf geen onderscheid gemaakt, en oordeelt gij dan niet op verkeerde gronden? ⁵ Luistert wél, mijn geliefde broeders! Heeft God de armen der wereld niet uitverkoren, om rijk te woren in geloof, en erfgenamen van het koninkrijk, dat Hij beloofd heeft aan hen, die Hem liefhebben; ⁶ en gij zoudt den arme verachten? En zijn het juist de rijken niet, die u verdrukken en u voor de rechtbank slepen; ⁷ zijn zij het niet, die de heerlijke Naam lasteren, waarnaar gij genoemd wordt? ⁸ Welnu, wanneer gij de koninklijke wet volbrengt, overeenkomstig de Schrift: "Ge zult uw naaste liefhebben als uzelf," dan doet gij wél; ⁹ maar wanneer gij handelt volgens aanzien van personen, dan zondigt gij, en wordt gij als overtreders aangeklaagd door de wet. ¹⁰ Immers wie de ganse wet onderhoudt, maar in één punt misdoet, is schuldig aan het geheel. ¹¹ Want Hij, die gezegd heeft: "Ge zult geen overspel doen, "Hij heeft ook gezegd: "Ge zult niet doodslaan." Wanneer ge dus geen overspel doet, maar wel doodslaat, dan zijt gij een overtreders der wet. ¹² Spreekt dus en handelt als mensen, die geoordeeld zullen worden door de wet der vrijheid. ¹³ Want onbarmhartig is het oordeel over hem, die geen barmhartigheid heeft getoond; maar de barmhartigheid neemt het tegen het oordeel op. ¹⁴ Wat baat het, mijn broeders, of iemand al beweert, het geloof te bezitten, zo hij de werken niet heeft? Kan het geloof hem soms redden? ¹⁵ Wanneer een broeder of zuster naakt zou zijn en van het dagelijks voedsel beroofd, ¹⁶ en iemand van u zou hun zeggen: Gaat heen in vrede, verwarmt en verzadigt u, maar gij schenkt hun niet, wat ze voor hun lichaam behoeven, wat zal het baten? ¹⁷ Zo gaat het ook met het geloof: zonder de werken is het innerlijk dood. ¹⁸ Bovendien zou men zo iemand kunnen zeggen: "Gij hebt het geloof, en ik heb de werken? Toon me eens uw geloof zonder de werken; mijn geloof zal ik u uit de werken bewijzen. ¹⁹ Ge gelooft, dat er slechts één God bestaat? Ge doet wél; maar ook de duivels geloven het..., en sidderen!" ²⁰ Wilt ge zien, lege mens, hoe het geloof zonder de werken onvruchtbaar is? ²¹ Werd Abraham, onze Vader, niet uit werken gerechtvaardigd, toen hij Isaäk, zijn zoon, op het altaar had geofferd? ²² Ge ziet, hoe het geloof met zijn werken gepaard ging, en hoe door de werken het geloof werd volmaakt. ²³ En toen ging de Schrift in vervulling, die zegt: "Abraham geloofde aan God, en het werd hem tot gerechtigheid gerekend;" toen ook werd hij genoemd: "de vriend van God." ²⁴ Ge ziet: uit werken wordt de mens gerechtvaardigd, en niet uit geloof alleen. ²⁵ Werd ook de ontuchtige Rachab niet gerechtvaardigd uit werken, omdat ze de boden gastvrij

ontving, en ze langs een andere weg liet vertrekken? ²⁶ Want zoals het lichaam dood is zonder geest, zo is ook dood het geloof zonder werken.

3

¹ Laat er onder u niet velen als leermeesters optreden, mijn broeders; want we weten, dat we dan een strenger oordeel zullen ondergaan. ² Allen toch struikelen we op vele punten. Zo iemand in het spreken niet struikelt, dan is hij een volmaakt man; want dan kan hij ook heel het lichaam beteugelen. ³ Wanneer we de paarden het gebit in de bek steken, om ze ons te doen gehoorzamen, dan mennen we ook heel hun lijf. ⁴ Ziet ook eens naar de schepen: hoe groot ze ook zijn, en door wat onstuimige winden ze worden gedreven, door een heel klein roer worden ze gewend, waarheen de stuurman het wil. ⁵ Zo ook is de tong slechts een klein lid, maar ze bezit een grote invloed. Ziet, hoe een klein vuurtje een heel bos in brand steekt! ⁶ Ook de tong is een vuur: een wereld van ongerechtigheid. Onder onze leden is het de tong, die heel het lichaam bezoedelt, en ons levensrad in brand steekt, zelf in vlam gezet door de hel. ⁷ Inderdaad, alle soorten van beesten en vogels, kruipende dieren en beesten der zee, worden getemd en zijn getemd door het menselijk geslacht; ⁸ maar de tong: geen mens kan haar temmen; rusteloos kwaad, vol dodelijk venijn. ⁹ Met haar zegenen we den Heer en den Vader, met haar ook vervloeken we de mensen, naar Gods beeld geschapen; ¹⁰ uit dezelfde mond komt zegen en vloek. —Neen mijn broeders, dit moet zó niet zijn! ¹¹ Of laat soms een bron uit dezelfde ader zoet en bitter water opborrelen? ¹² Of is het mogelijk, mijn broeders, dat een vijg olijven draagt, en een wijnstok vijgen? Ook kan een zoute bron geen zoet water geven. ¹³ Wie is er onder u wijs en verstandig? Hij tone door eerbare wandel zijn werken, met wijze zachtmoedigheid gepaard. ¹⁴ Maar zo ge bittere naijver en twist ronddraagt in uw hart, zet gij u dan niet op tegen de waarheid, en liegt gij dan niet tegen haar? ¹⁵ Zo'n wijsheid komt niet van boven, maar is aards, zinnelijk en duivels; ¹⁶ want waar naijver heerst en twist, daar is onrust en allerlei kwaad. ¹⁷ De wijsheid, die van boven komt, is vóór alles rein, maar ook vredelievend, inschikkelijk, gezeggelijk, vol barmhartigheid en goede vruchten, onpartijdig, ongeveinsd; ¹⁸ en de vredevrucht der gerechtigheid wordt gezaaid door hen, die de vrede bewaren.

4

¹ Vanwaar dan strijd en getwist onder u? Komt het niet voort uit uw lusten, die door uw ledematen aan het vechten slaan? ² Gij begeert, toch bezit gij niet; gij moordt en benijdt, toch verkrijgt gij niet. Gij blijft dus vechten en strijden! Gij bezit echter niet, omdat gij niet bidt; ³ gij bidt en toch verkrijgt gij niet, omdat gij bidt met de boze bedoeling, door uw lusten te verbrassen wat gij verkrijgt. ⁴ Overspelers, weet gij dan niet, dat vriendschap der wereld vijandschap is jegens God? Wie dus een vriend van de wereld wil zijn, maakt zich tot vijand van God. ⁵ Of meent gij soms, dat de Schrift het voor niets zegt: “Tot afgunst toe begeert de Geest, dien Hij in ons deed wonen?” ⁶ Groter genade geeft Hij zelfs; daarom zegt ze: “God weerstaat de hovaardigen, maar aan de nederigen geeft Hij genade.” ⁷ Onderwerpt u dus nederig

aan God, maar verzet u tegen den duivel, en hij zal voor u vluchten! ⁸ Treedt nader tot God, en Hij zal naderen tot u! Zondaars, reinigt uw handen; dubbelhartigen, zuivert uw harten! ⁹ Beseft uw ellende, jammert en weent; uw lachen verkere in rouw, en uw vreugde in droefheid! ¹⁰ Vernedert u voor den Heer, en Hij zal u verheffen. ¹¹ Broeders, spreek geen kwaad van elkander! Wie kwaad spreekt van zijn broeder, of den broeder beoordeelt, spreekt kwaad van de wet en oordeelt de wet; maar zo ge haar oordeelt, zijt ge geen werker der wet, maar haar rechter. ¹² Wetgever en Rechter is Eén: Hij die redden kan en verderven. Maar wie zijt gij, dat ge den naaste beoordeelt? ¹³ En nu gij daar, die zegt: “Vandaag of morgen zullen we heenreizen naar die of die stad; een jaar zullen we daar blijven, handel drijven en winst maken.” ¹⁴ Gij daar, die niet eens de dag van morgen kent! Wat is uw leven? Een damp immers zijt gij, die een stonde opkomt en dan weer verdwijnt. ¹⁵ Neen, gij moest zeggen: “Zo de Heer het wil, zullen we leven, en dit doen of dat!” ¹⁶ Maar nu bluft gij in uw verwaandheid; al dergelijk gebluf is verkeerd. ¹⁷ Nu dan, hij die weet, dat hij goed heeft te doen en het nalaat, doet zonde.

5

¹ Welnu dan, gij rijken; weent en jammert om de rampen, die u bedreigen. ² Uw rijkdom is verrot, uw gewaden zijn verteerd door de mot; ³ uw goud en zilver is verroest, en hun roest zal tegen u getuigen en ook wegvreten uw vlees; vuur hebt gij u als een schat opgehoopt voor het einde der dagen. ⁴ Ziet, het achterstallige loon der arbeiders, die uw akkers hebben gemaaid, schreeuwt luid tegen u op; de kreten der maaiers dringen door in de oren des Heren Sabaót. ⁵ Gij hebt op aarde gezwelgd en gebrast, uw harten vetgemest voor de dag van het slachten. ⁶ Den gerechte hebt gij gevonnist, vermoord, ofschoon hij uw vijand niet is. ⁷ Broeders, weest dan geduldig tot ‘s Heren komst. Ziet, de landman wacht op de kostelijke vrucht van de akker, maar oefent daarbij het geduld, totdat deze de vroege en late regen ontvangt. ⁸ Weest gij ook geduldig, en laat uw harten niet wankelen; want de komst van den Heer is nabij. ⁹ Klaagt niet, broeders, tegen elkander, opdat gij niet geoordeeld wordt; ziet, de Rechter staat voor de deur! ¹⁰ Broeders, neemt in lijden en dulden een voorbeeld aan de profeten, die gesproken hebben in ‘s Heren naam. ¹¹ Ziet, de geduldigen prijzen we zalig; gij hebt van Jobs geduld gehoord, gij kent ook de uitkomst, die de Heer heeft geschonken, “omdat de Heer vol medelijden is en ontferming.” ¹² Vóór alles, mijn broeders, zweert niet, noch bij de hemel, noch bij de aarde, noch met een andere eed. Maar uw ja zij ja, en uw neen zij neen, opdat ge niet bezwijken moogt onder het oordeel. ¹³ Is iemand van u in lijden: hij bidde; is hij verheugd: hij zinge een lofzang. ¹⁴ Is iemand van u ziek: hij roepe de priesters der Kerk; laat hen dan over hem bidden, en hem zalven met olie in de naam des Heren. ¹⁵ En het gelovig gebed zal den zieke behouden, de Heer zal hem opbeuren; en mocht hij zonden hebben begaan, dan zullen ze hem vergeven worden. ¹⁶ Belijdt dus elkander uw zonden en bidt voor elkaar, opdat gij genezen moogt worden. Veel vermag het krachtdadig gebed van een rechtvaardige. ¹⁷ Elias was een mens,

juist zoals wij; hij bad, dat het niet regenen zou, en het regende niet op de aarde drie jaren en zes maanden lang; ¹⁸ en weer bad hij, en de hemel schonk regen, en de aarde bracht haar vruchten voort. ¹⁹ Mijn broeders, wanneer iemand van u is afgedwaald van de waarheid, en een ander brengt hem tot inkeer; ²⁰ weet dan, dat hij, die een zondaar van zijn dwaalweg bekeert, diens ziel van de dood zal redden, en een menigte zonden bedekken.

De eerste brief van Petrus

¹ Petrus, apostel van Jesus Christus, aan de pelgrims der Verstrooiing van Pontus, Galátië, Kappadócië, Azië en Bitúnië, die zijn uitverkoren, ² naar de voorwetenschap van God den Vader en door de heiliging van den Geest, tot de gehoorzaamheid aan Jesus Christus en de besprenkeling met zijn Bloed: Genade en vrede zij u in volle mate. ³ Geloofd zij de God en Vader van onzen Heer Jesus Christus, die in zijn grote barmhartigheid door de opstanding van Jesus Christus uit de doden ons deed wedergeboren worden tot een levende hoop, ⁴ tot een onbederflijke, onbezoedelde en onvergankelijke erfenis. Deze is in de hemel weggelegd voor u, ⁵ die in Gods kracht door het geloof wordt behouden, om tot een zaligheid te geraken, welke gereed ligt voor haar openbaring op het einde der tijden. ⁶ Dan zult gij u verheugen, al wordt gij ook thans, indien het zo wezen moet, voor korte tijd door allerlei beproevingen gekweld. ⁷ Want wanneer uw geloof de proef heeft doorstaan, dan heeft het hoger waarde dan vergankelijk goud, dat door het vuur is gelouterd; en zal het strekken tot lof en eer en roem bij de verschijning van Jesus Christus. ⁸ Hem hebt gij lief, ofschoon gij Hem niet hebt gezien; in Hem gelooft gij, ofschoon gij Hem thans nog niet ziet; verheugt u dus met onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde, ⁹ omdat gij het doel van uw geloof bereikt, de zaligheid uwer zielen. ¹⁰ Naar deze zaligheid hebben de profeten gezocht en gevorst; zij profeteerden over de genade, die voor u was bestemd; ¹¹ ze onderzochten, op wat tijd en wat uur de Geest van Christus gedoeld heeft, die in hen was en het lijden voorzegde, dat Christus zou treffen, en de heerlijkheid, die daarop volgen zou. ¹² Maar het werd hun geopenbaard, dat ze met dit alles zichzelf niet dienden, maar u. En thans is u dit alles verkondigd door hen, die u de blijde boodschap brachten door den heiligen Geest, die uit de hemel is neergezonden; en engelen zelfs zijn begerig, er een blik in te slaan. ¹³ Omgordt dus de lenden van uw verstand en weest bezonnen; richt heel uw hoop op de genade, die u geschonken wordt, als Jesus Christus verschijnt. ¹⁴ Voegt u, als gehoorzame kinderen, niet naar uw vroegere lusten uit de tijd der onwetendheid; ¹⁵ maar weest heilig in heel uw wandel, zoals Hij heilig is, die u riep. ¹⁶ Want er staat geschreven: "Weest heilig, omdat Ik heilig ben." ¹⁷ En wanneer gij Hem aanroept als Vader, die zonder aanzien des persoons een ieder oordeelt naar zijn werken, brengt dan in vreze de tijd van uw ballingschap door. ¹⁸ Want gij weet, dat gij niet met vergankelijk zilver of goud zijt vrijgekocht uit uw ijdele levenswandel, die van uw vaders stamt, ¹⁹ maar door het kostbaar Bloed van Christus, als van een Lam zonder vlek of gebrek. ²⁰ Vóór de grondvesting der wereld was Hij daartoe voorbestemd, maar eerst op het einde der tijden is Hij verschenen terwille van u. ²¹ Door Hem gelooft gij in God, die Hem van de doden heeft opgewekt en verheerlijkt; en zó is uw geloof ook hoop op God. ²² En nu gij door gehoorzaamheid aan de waarheid uw zielen tot ongeveinsde broederliefde hebt geheiligd, nu moet gij elkander van harte en vurig

beminnen. ²³ Want gij zijt wedergeboren niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levend en blijvend woord van God. ²⁴ Want: “Alle vlees is als gras, Heel zijn glorie als een bloem in het gras. Het gras verdort, de bloem valt af; ²⁵ Maar het woord des Heren houdt in eeuwigheid stand!” En dit is het woord, dat onder u is verkondigd.

2

¹ Legt dan af alle boosheid, valsheid, huichelarij, afgunst en alle kwaadsprekerij. ² Weest, als pasgeboren kinderkens, begerig naar onvervalste geestelijke melk, om daardoor op te groeien tot zaligheid, ³ zo “gij reeds gesmaakt hebt, dat de Heer goedertieren is.” ⁴ Nadert tot Hem, de levende steen, —door de mensen verworpen, maar uitverkoren en kostbaar bij God, ⁵ en laat u als levende stenen opbouwen tot een geestelijke tempel, bestemd voor een heilig priesterschap, dat geestelijke offers brengt, welgevallig aan God door Jesus Christus. ⁶ Daarom staat er in de Schrift: “Zie, Ik leg in Sion een uitverkoren steen, een kostbare hoeksteen; En wie in Hem gelooft, wordt niet beschaamd.” ⁷ Voor u dus de eer, omdat gij gelooft. Maar voor wie niet geloven, blijft het gelden: “De steen, die de bouwlieden hadden verworpen, Is hoeksteen geworden; ⁸ Maar ook een steen des aanstoots, En een rotsblok, waarover men struikelt.” Omdat ze het woord niet geloven, stoten ze zich; en hiertoe zijn ze voorbestemd. ⁹ Gij echter zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een aangeworven volk: om te verkondigen de deugden van Hem, die u riep uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht. ¹⁰ Gij, vroeger geen volk, nu Gods volk; vroeger van genade verstoken, nu begenadigd. ¹¹ Geliefden, ik vermaan u, als pelgrims en vreemdelingen, u verre te houden van de vleeselijke lusten, die strijd voeren tegen de ziel. ¹² Leidt onder de heidenen een voorbeeldig leven, opdat zij uw wandel, waarover ze thans u als boosdoeners lasteren, uit uw goede werken zullen leren kennen op de dag der bezoeking, en dan glorie zullen brengen aan God. ¹³ Weest onderdanig aan ieder menselijk gezag om ‘s Heren wil: aan den koning als opperheer; ¹⁴ aan de landvoogden als zijn gezanten, om de boosdoeners te straffen en de goeden te prijzen. ¹⁵ Want het is de wil van God, dat gij, door het goede te doen, het onverstand van domme mensen tot zwijgen brengt. ¹⁶ Doet het als vrije mannen; niet als mensen, die de vrijheid als een dekmantel der boosheid gebruiken, maar als dienstknechten Gods. ¹⁷ Houdt alle mensen in ere, hebt de gemeenschap lief; vreest God, eert den koning! ¹⁸ Gij slaven, weest onderdanig aan uw meesters met alle ontzag; niet alleen aan de goede en vriendelijke, maar ook aan de lastige. ¹⁹ Want dit is een welgevallige daad, wanneer men uit gewetensplicht tegenover God het leed verdraagt, dat men onverdiend moet lijden. ²⁰ Wat eer toch steekt er in, gelaten te zijn, als gij geslagen wordt, omdat gij misdaan hebt? Neen, dit is welgevallig aan God: gelaten te zijn, als gij lijdt, ofschoon gij goed hebt gehandeld. ²¹ Hiertoe immers zijt gij geroepen; want ook Christus heeft geleden voor u, en u een voorbeeld nagelaten, opdat gij zijn voetstappen zoudt volgen. ²² Hij heeft geen zonde bedreven, en er was geen bedrog in zijn mond; ²³ toch hoonde Hij niet, als Hij gehoond werd, en dreigde Hij niet, als Hij leed;

maar Hij liet het over aan Hem, die met rechtvaardigheid oordeelt. ²⁴ Hij zelf heeft aan het kruishout in zijn Lichaam onze zonden gedragen, opdat wij, van de zonden ontlast, voor de gerechtigheid zouden leven. Door zijn striemen zijt gij genezen; ²⁵ want als schapen hebt gij rondgedwaald, maar thans zijt gij teruggekeerd tot den Herder, tot Hem, die uw zielen behoedt.

3

¹ Eveneens moet gij, vrouwen, onderdanig zijn aan uw mannen; opdat ook zij, die misschien nog onwillig staan tegenover het woord, zonder woord, worden gewonnen door het gedrag hunner vrouwen, ² wanneer ze uw reine, ingetogen wandel bespeuren. ³ Uw tooi moet niet in uiterlijke dingen bestaan: in haarvlechten, gouden smuk en klederdracht, ⁴ maar in den verborgen mens van het hart: in de onvergankelijke tooi van een zachtmoedige en ingetogen geest, die kostbaar is in Gods oog. ⁵ Zo immers tooiden zich vroeger ook de heilige vrouwen, die haar hoop stelden op God; aan haar mannen waren ze onderdanig, ⁶ zoals Sara aan Abraham gehoorzaam was, en hem “heer” heeft genoemd. Haar kinderen zijt gij geworden door het goede te doen, en geen enkel schrikbeeld te vrezen. ⁷ Eveneens moet gij, mannen, op redelijke wijze met uw vrouwen verkeren als met het zwakkere vat, en haar in ere houden als medeerfgenamen van de genade des levens, opdat uw gebeden niet worden belemmerd. ⁸ Ten slotte, weest allen eensgezind, deelnemend voor elkander, vol broederliefde, barmhartig, bescheiden; ⁹ vergeldt geen kwaad met kwaad, of schelden met schelden, maar zegent elkander veeleer; gij zijt toch geroepen, om zegen te erven. ¹⁰ Immers: “Wie het leven wil liefhebben, En goede dagen wil zien: Beware zijn tong voor het kwaad, En zijn lippen voor leugen; ¹¹ Hij vluchte het kwaad, doe enkel wat goed is, Zoek de vrede en jage hem na. ¹² Want de ogen des Heren zijn op de vromen gericht, Zijn oren naar hun smeken gekeerd; Maar ‘s Heren aanschijn blijkt grimmig tegen de bozen.” ¹³ En wie zal u kwaad doen, wanneer gij ijverig zijt in het goede? ¹⁴ Maar al zoudt gij ook lijden om de gerechtigheid, zalig zijt gij! “Vreest niet voor hen, en laat u niet ontrusten.” ¹⁵ Heiligt Christus, den Heer, in uw harten; weest altijd tot verantwoording bereid aan iedereen, die u rekenschap vraagt van de hoop, die in u leeft. ¹⁶ Doet het echter met zachtheid en schroom en met een goed geweten, opdat zij, die op uw goede wandel in Christus smalen, over hun lastertaal beschaamd mogen staan. ¹⁷ Want het is beter te lijden, zo God het wil, wanneer men goed doet, dan wanneer men kwaad bedrijft. ¹⁸ Immers ook Christus is éénmaal voor de zonden gestorven, een Rechtvaardige voor ongerechten, —om u te brengen tot God. Maar ter dood gebracht naar het Vlees, is Hij ten leven gewekt naar den Geest. ¹⁹ In den Geest is Hij dan ook aan de geesten in de kerker gaat preken: ²⁰ aan hen, die eertijds onwillig waren geweest, toen in de dagen van Noë Gods lankmoedigheid bleef wachten, totdat de ark was gebouwd. Hierin werden enigen—acht personen, —gered door het water heen. ²¹ Als voorafgebeeld Doopsel redt thans dit water ook u; niet als een afwassing van de onreinheid naar het vlees, maar als een bede tot God om een goed geweten, door

de opstanding van Jesus Christus. ²² Hij is opgestegen ten hemel, en is gezeten aan de rechterhand Gods, terwijl engelen en machten en krachten aan Hem zijn onderworpen.

4

¹ Daar Christus nu naar het vlees heeft geleden, moet ook gij u wapenen met dezelfde gedachte: wie lijdt naar het vlees, is los van de zonde; ² zodat gij niet langer naar de lusten der mensen, maar naar de wil van God de tijd doorleeft, die u rest in het vlees. ³ Want lang genoeg heeft de tijd geduurd, die nu voorbij is, waarin gij de zin der heidenen deedt, en geleefd hebt in losbandigheid, wellust, dronkenschap, brasserie, drinkgelagen en zondige afgoderij. ⁴ En nu staan ze vreemd te zien en lasteren ze u, omdat gij niet meedraaft naar dezelfde modderpoel van ongebondenheid; ⁵ maar ze zullen hierover rekenschap hebben te geven aan Hem, die gereed staat, om levenden en doden te oordelen. ⁶ Immers juist hierom is ook aan de doden de blijde tijding gebracht, opdat ze bij God naar de geest zouden leven, al zijn ze ook bij de mensen geoordeeld naar het vlees. ⁷ Het einde nadert van alle dingen! Beheerst dus uzelf en weest bezonnen, opdat gij kunt bidden. ⁸ Draagt vóór alles elkander vurige liefde; want de liefde bedekt een menigte zonden. ⁹ Weest gastvrij jegens elkander, zonder te morren. ¹⁰ Dient elkander met de genadegaven, zoals elk ze ontving, als goede beheerders van de vele genaden van God: ¹¹ wanneer iemand spreekt, het zij als Gods woord; wanneer iemand dient, het geschiede door de kracht, door God hem verleend. Moge dan in alles God worden verheerlijkt door Jesus Christus, wien de heerlijkheid is en de kracht in de eeuwen der eeuwen. Amen! ¹² Geliefden, staat niet verbaasd over de brand der beproeving, die bij u uitslaat, alsof u iets vreemds overkwam! ¹³ Maar verheugt u veeleer, naarmate gij deel hebt aan het lijden van Christus, opdat gij ook blijde moogt juichen als zijn glorie verschijnt. ¹⁴ Zalig zijt gij, zo gij om Christus' naam smaad ondergaat; want dan rust op u de Geest der glorie, de Geest van God. ¹⁵ Immers niemand van u mag lijden als moordenaar of dief, als misdadiger of oproermaker; ¹⁶ maar lijdt hij als christen, hij schame zich niet, doch verheerlijke God om die naam. ¹⁷ Want de tijd van het oordeel is daar, dat begint met Gods huis. Maar wanneer het met ons gaat beginnen, wat zal dan het einde zijn van hen, die niet gehoorzamen aan het Evangelie van God? ¹⁸ En wanneer de rechtvaardige ternauwernood wordt gered, waar komt dan de goddeloze en zondaar terecht? ¹⁹ Daarom ook moeten zij, die naar Gods wil lijden verduren, hun zielen veilig stellen bij den getrouwen Schepper, door het goede te doen.

5

¹ De priesters onder u vermaan ik dus: ik, die hun medepriester ben, de getuige ook van Christus' lijden, en hun deelgenoot van de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden: ² Weidt Gods kudde, die aan uw zorgen is toevertrouwd; niet uit dwang, maar gewillig, zoals het God behaagt; niet uit winzucht, maar uit toegenegenheid; ³ niet als dwingelanden over de u toegewezen groepen, maar als voorbeeld

der kudde. ⁴ Dan zult gij de onverwelkbare krans der glorie behalen, wanneer de opperste Herder verschijnt. ⁵ En gij jongeren, weest onderdanig aan de priesters! Gij allen, weest tegenover elkaar met het livrei der nederigheid bekleed; want "God weerstaat de hoogmoedigen, maar aan de nederigen geeft Hij genade." ⁶ Vernedert u dus onder Gods machtige hand, opdat Hij u te zijner tijd moge verheffen. ⁷ Werpt op Hem al uw bekommernis; want Hij draagt zorg voor u. ⁸ Weest bezonnen en waakzaam! De duivel, uw vijand, zwerft rond als een brullende leeuw, op zoek wien hij verslinden zal. ⁹ Weerstaat hem, sterk door het geloof! Denkt er aan, dat aan uw broeders, over de wereld verspreid, het lijden is toegemeten in dezelfde mate. ¹⁰ De God van alle genade, die u in Christus riep tot zijn eeuwige glorie, Hij zal u na kortstondig lijden oprichten en sterken, stevigen en bevestigen. ¹¹ Hem is de kracht in de eeuwen der eeuwen. Amen! ¹² Met behulp van Silvanus, dien ik hoogschat als een trouw broeder voor u, heb ik in het kort u geschreven, om u te bemoedigen, en u te verzekeren, dat dit inderdaad waarachtige genade van God is. Blijft daarin vaststaan! ¹³ De mede-uitverkorene in Babylon, en Markus mijn zoon, groeten u. Groet elkander met een liefdekus. ¹⁴ Vrede zij u allen, die in Christus zijt!

De tweede brief van Petrus

¹ Simon Petrus, dienaar en apostel van Jesus Christus: aan hen, die door de gerechtigheid van onzen God en Zaligmaker Jesus Christus een geloof hebben ontvangen, even kostbaar als het onze: ² Genade en vrede zij u in volle mate door de kennis van God en van Jesus onzen Heer. ³ Alles toch wat tot leven en vroomheid kan strekken, heeft zijn goddelijke macht ons geschonken door de kennis van Hem, die ons riep door zijn glorie en kracht. ⁴ Hierdoor ook heeft Hij ons de meest kostelijke en heerlijke beloften gedaan: dat gij door dit alles deelachtig zoudt worden aan Gods natuur, wanneer gij ontkomen zult zijn aan het zinnelijk bederf van de wereld. ⁵ En juist Daarom moet gij uw uiterste best doen, om met het geloof de deugd te paren, met de deugd de kennis, ⁶ met de kennis de zelfbeheersing, met de zelfbeheersing de volharding, met de volharding de vroomheid, ⁷ met de vroomheid de broederlijkheid, met de broederlijkheid de liefde. ⁸ Want wanneer gij dit alles bezit en in ruimer mate verkrijgt, zal het u niet leeg en onvruchtbaar maken voor uw kennis van Jesus christus onzen Heer; ⁹ hij immers wien dit alles ontbreekt, is blind En kortzichtig, en heeft vergeten, dat hij gereinigd werd van vroegere zonden. ¹⁰ Broeders, bijvert u dus zoveel mogelijk, om uw roeping en uitverkiezing vast te doen staan. Want wanneer gij dit Alles beoefent, zult gij nooit struikelen, ¹¹ en dan zal ook de toegang tot het eeuwig koninkrijk van Jesus Christus, onzen Heer en Zaligmaker, wijd voor u openstaan. ¹² Daarom dan ook zal ik zonder ophouden u dit alles in herinnering blijven brengen, ofschoon gij de waarheid wel kent, die gij bezit, en er zelfs in bevestigd zijt. ¹³ Zolang ik in deze tentwoning blijf, acht ik het mijn plicht, door gestadige herinnering u er toe op te wekken. ¹⁴ Want ik weet, dat weldra mijn tent zal worden neergehaald, zoals ook Jesus Christus onze Heer het mij bekend heeft gemaakt. ¹⁵ Ik zal er dus mijn best voor doen, dat gij ook, na mijn heengaan, het u ten allen tijde zult blijven herinneren. ¹⁶ We hebben u immers de kracht en de komst van onzen Heer Jesus Christus verkondigd, niet als napraters van listig verzonnen sprookjes, maar als ooggetuigen van zijn Majesteit. ¹⁷ Want toen Hij van God den Vader eer en glorie ontving, klonk tot Hem de stem van de Hoogwaardige Heerlijkheid: “Deze is mijn welbeminde Zoon, in wien Ik mijn welbehagen gesteld heb.” ¹⁸ En wijzelf hebben deze stem uit de hemel gehoord, toen wij op de heilige berg waren, tezamen met Hem. ¹⁹ Bovendien bezitten we het woord der profeten, dat daardoor nog meer bekrachtigd werd; gij doet dus wèl, met er acht op te slaan als op een lamp, die schijnt op een donkere plaats, totdat de Dag gaat gloren en de Morgenster opgaat in uw harten. ²⁰ Toch moet gij vóór alles begrijpen, dat er geen enkele profetie der Schrift door eigenmachtige verklaring ontstaat. ²¹ Want nooit is er een profetie uitgebracht door de wil van een mens, maar onder de drang van den heiligen Geest hebben mensen gesproken uit naam van God.

2

¹ Maar er waren ook valse profeten opgestaan onder het Volk, zoals er ook valse leraars zullen zijn onder ú. Ze zullen verderflijke ketterijen binnensmokkelen, den Meester verloochenen, die hen heeft vrijgekocht, en zich zó een ras verderf berokkenen. ² En velen zullen hun losbandigheid volgen; door hun toedoen zal de weg der Waarheid worden gelasterd. ³ Ook zullen ze, door winzucht gedreven, u uitbuiten met sluwe woorden. Sinds lang reeds staat hun vonnis klaar, en hun ondergang sluimert niet in. ⁴ Want wanneer God de zondige engelen niet spaarde, maar ze naar de hel verwees, en opsloot in donkere holen, om ze vast te houden voor het oordeel; ⁵ wanneer Hij de oude wereld niet spaarde, maar de zondvloed bracht over de wereld der goddelozen, maar het achttal van Noë, den heraut der gerechtigheid, in het leven behield; ⁶ wanneer Hij de steden Sódoma en Gomorra in as legde, ze ten ondergang doemde en ze tot voorbeeld stelde voor goddelozen uit later tijd, ⁷ maar Lot den rechtvaardige redde, die door het liederlijk gedrag van tuchteloze lieden gekweld werd, ⁸ daar deze rechtschapen man in hun midden vertoefde, en, dag in, dag uit, zijn rechtvaardige ziel heeft gefolterd door de schandelijke daden die hij zien moest en horen; ⁹ dan staat het wel vast: de Heer weet de vromen uit de beproeving te redden, maar de bozen afgezonderd te houden, om ze te straffen op de dag van het oordeel; ¹⁰ hen bovenal, die leven naar het vlees in onreine begeerten, en die de Heerschappij verachten. Vermetel en verwaand schromen ze niet, de Heerlijkheden te beschimpen. ¹¹ En terwijl de Engelen, hun meerderen in kracht en in macht, tegen haar geen smalend oordeel uitspreken bij den Heer, ¹² smalen zij wat ze niet kennen, als redeloos vee, van nature tot grijpen en moorden bestemd. En aan hun eigen verderf zullen ze ten verderve gaan; ¹³ ze worden bedrogen als loon voor bedrog. Slempen des daags is hun een genot, dat vuil, die schandvlekken; en als ze met u de gemeenschappelijke maaltijd houden, brassen ze van hun bedriegerijen. ¹⁴ Hun ogen zijn vol overspel en rusteloos in de zonde; wankelende zielen verlokken ze er mee. Hun hart is in hebzucht volleerd; die kinderen der vervloeking! ¹⁵ Ze hebben de rechte weg verlaten, en zijn aan het dwalen geraakt; ze hebben de weg van Bálaám gevolgd, van Beórs zoon, die het loon der ongerechtigheid liefhad, ¹⁶ maar een berisping voor zijn overtreding ontving: het stomme lastdier, sprekend met menselijke stem, stuitte de waanzin van den profeet. ¹⁷ Ze zijn bronnen zonder water, nevelwolken opgestuwd door de wind; de uiterste duisternis staat hen te wachten. ¹⁸ Want met hun ijdele grootspraak en losbandige vleselijke lusten verlokken ze hen, die zich ternauwernood van de dolende heidenen hebben afgewend. ¹⁹ Vrijheid spiegelen ze hun voor, maar zelf zijn ze slaven van het bederf; want door wien men overwonnen is, van hem is men de slaaf. ²⁰ Wanneer men immers door de kennis van Jesus Christus, onzen Heer en Verlosser, de besmetting der wereld is ontvlucht, maar er weer in verstrikt raakt en het onderspit delft, dan is voor zo iemand het laatste erger nog dan het eerste. ²¹ Want beter was het voor hen, de weg der gerechtigheid niet te hebben gekend, dan het heilig gebod, dat ze kregen, wèl te kennen, maar het de rug toe te keren.

²² Voor hen blijft gelden, wat het toepasselijke spreekwoord zegt: “Een hond keert terug naar zijn eigen braaksel,” en “een schoon-gewassen zwijn wentelt zich weer in de modder.”

3

¹ Geliefden, dit is reeds de tweede brief, die ik u schrijf. In beide trachtte ik, door het opfrissen van het geheugen, uw goede gezindheid levendig te houden, ² opdat gij de voorspelling der heilige profeten indachtig zoudt blijven, alsook het gebod van den Heer en Verlosser, door uw apostelen verkondigd. ³ Vóór alles moet gij er aan denken, dat op het einde der tijden spotters met bijtende spot zullen komen, die naar hun eigen lusten leven, en zeggen: ⁴ “Waar blijft nu de belofte van zijn Komst? Want sinds de Vaders zijn ontslapen, blijft alles zoals het geweest is van het begin der schepping af!” ⁵ Het ontgaat hun immers met opzet, dat door Gods woord de hemelen van oudsher bestonden, en de aarde uit water en door water ontstond; ⁶ en dat de toenmalige wereld door beide wateren werd overstroomd en verging. ⁷ Welnu, door hetzelfde woord van God zijn de huidige hemel en aarde zorgvuldig behouden, en bewaard voor het vuur tegen de Dag van het Oordeel en van de ondergang der goddeloze mensen. ⁸ Geliefden, dit éne mag u niet ontgaan: Voor den Heer is één dag als duizend jaren, en duizend jaren als één dag. ⁹ Niet traag is de Heer met zijn belofte, zoals sommigen dat traagheid noemen; maar lankmoedig is Hij voor u, daar Hij niet wil, dat sommigen verloren gaan, maar dat allen zich zullen bekeren. ¹⁰ Maar komen zal de Dag des Heren als een dief; en dan zullen de hemelen vergaan met donderend geweld, de elementen zullen verbranden en smelten, zo ook de aarde met al wat er op is gemaakt. ¹¹ En wanneer zó dit alles ineen stort, hoe moet gij dan wel uitmunten in heilige wandel en vroomheid, ¹² en reikhalzend uitzien naar de komst van de Dag van God! Terwille van hem zullen de hemelen ineen zinken door vuur, de elementen verbranden en smelten, ¹³ en verwachten we uit kracht zijner belofte een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarin de gerechtigheid woont. ¹⁴ Daarom geliefden, nu gij dit alles verwacht, moet gij uw best doen, om smetteloos en onbevlekt te worden bevonden, in vrede met Hem. ¹⁵ Weet ook de lankmoedigheid van onzen Heer als een heil te waarden, zoals onze geliefde broeder Paulus, naar de hem geschonken wijsheid, aan u heeft geschreven, ¹⁶ en zoals hij dit ook in al de andere brieven leert, wanneer hij over deze dingen spreekt. Er komen daarin sommige duistere plaatsen voor, die onontwikkelde en onstandvastige mensen verdraaien tot hun eigen verderf, zoals ze dat ook met al de andere Schriften doen. ¹⁷ Gij dan, geliefden, nu gij het te voren weet, weest op uw hoede, opdat gij niet door de dwaling der goddelozen wordt meegesleept en uw eigen vastheid verliest. ¹⁸ Neemt liever toe in genade en kennis van Jesus Christus onzen Heer en Verlosser. Hem zij de glorie nu en tot de Dag der Eeuwigheid.

De eerste brief van Johannes

¹ Wat van de aanvang af bestond, wat wij hebben gehoord, wat wij met onze ogen hebben gezien, wat we mochten aanschouwen en onze handen mochten betasten met betrekking tot het Woord des Levens: ² ja waarlijk, het Leven is verschenen en wij hebben het gezien; en wij leggen getuigenis af en brengen u de boodschap van het eeuwig Leven, dat bij den Vader was en aan ons is verschenen; ³ wat wij dan hebben gezien en gehoord, dat verkondigen wij ook aan u, opdat gij gemeenschap moogt hebben met ons: en onze gemeenschap is met den Vader, en met Jesus Christus, zijn Zoon. ⁴ En we schrijven hierover, opdat onze vreugde volkomen mag worden. ⁵ En dit is de boodschap, die we van Hem hebben gehoord, en die we u verkondigen gaan: God is Licht; en in Hem is geen spoor van duisternis! ⁶ Wanneer we nu zeggen, dat we gemeenschap hebben met Hem, ofschoon we in duisternis wandelen, dan liegen we en betrachten we de waarheid niet. ⁷ Maar wanneer we wandelen in het licht, zoals Hij in het Licht verkeert, dan is er gemeenschap tussen ons beiden, en reinigt het Bloed van Jesus, zijn Zoon, ons van alle zonde. ⁸ Als we beweren, geen zonde te hebben, dan misleiden we onszelf, en is de waarheid niet in ons. ⁹ Maar wanneer we onze zonden bekennen, dan is Hij getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid. ¹⁰ Als we beweren, dat we niet hebben gezondigd, dan maken we Hem tot een leugenaar, en is zijn woord niet in ons.

2

¹ Mijn kinderkens, ik schrijf u dit, opdat gij niet zondigt. En mocht iemand zondigen, dan hebben we bij den Vader een Helper: Jesus Christus, den Gerechte; ² Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet voor de onze alleen, maar ook voor die van heel de wereld. ³ En hieraan weten we, dat we Hem kennen: wanneer we zijn geboden onderhouden. ⁴ Wie zegt: Ik ken Hem, doch zijn geboden niet onderhoudt, hij is een leugenaar, en in hem is de waarheid niet. ⁵ Maar wie zijn woord onderhoudt, in hem is waarlijk de volmaakte liefde tot God; hieraan erkennen we, dat we in Hem zijn. ⁶ Wie beweert, in Hem te blijven, die moet wandelen zoals Hij heeft gewandeld. ⁷ Geliefden, niet over een nieuw gebod schrijf ik u, maar over een oud, dat gij gehad hebt van de aanvang af; dat oude gebod is het woord, dat gij gehoord hebt. ⁸ Toch is het ook een nieuw gebod, dat ik u schrijf: - wat waar is voor Hem en voor u; -want de duisternis is voorbij, en het ware licht is reeds aan het schijnen. ⁹ Wie beweert, in het licht te zijn, maar zijn broeder haat, hij is ook nu nog in duisternis. ¹⁰ Wie zijn broeder liefheeft, blijft in het licht, en voor hem ligt er geen struikelblok; ¹¹ maar wie zijn broeder haat, hij is in de duisternis, wandelt in duisternis, en weet niet, waartoe hij komen kan, omdat de duisternis zijn ogen verblindt. ¹² Ik schrijf u, kinderkens, omdat de zonden u zijn vergeven om wille van zijn Naam. ¹³ Ik schrijf u, vaders, omdat gij Hem hebt leren kennen, die van de aanvang af bestaat.

Ik schrijf u, jonge mannen, omdat gij den Boze hebt overwonnen. ¹⁴ Kinderkens, ik heb u vroeger geschreven, omdat gij den Vader hebt leren kennen. Vaders, ik heb u geschreven, omdat gij Hem hebt leren kennen, die van de aanvang af bestaat. Jonge mannen, ik heb u geschreven, omdat gij sterk zijt en het woord van God in u blijft, en omdat gij den Boze hebt overwonnen. ¹⁵ Hebt de wereld niet lief, noch al wat er is in de wereld. Want wanneer iemand de wereld liefheeft, dan is er geen liefde tot den Vader in hem; ¹⁶ want al wat er is in de wereld: de begeerlijkheid des vlezes, de begeerlijkheid der ogen en de hovaardij des levens: is niet uit den Vader, maar is uit de wereld. ¹⁷ En de wereld gaat voorbij met haar begeerlijkheid; maar wie de wil van God volbrengt, blijft in eeuwigheid. ¹⁸ Kinderkens, het laatste uur is daar! En zoals gij gehoord hebt, komt dan de Antichrist. Ook nu is er menig Antichrist opgestaan; daaruit weten we, dat het laatste uur daar is. ¹⁹ Uit ons midden kwamen ze voort, maar toch, ze maakten geen deel van ons uit. Want hadden ze tot ons behoord, dan zouden ze bij ons zijn gebleven. Maar dit is geschied, opdat door hen het duidelijk zou worden, dat niet allen deel uitmaken van ons. ²⁰ Maar gij hebt de Zalving van den Heilige, en allen bezit gij kennis. ²¹ Ik schrijf u dan ook niet, omdat gij de waarheid niet kent, maar omdat ge haar wèl kent, en weet, dat geen leugen deel uitmaakt van de waarheid. ²² Wie anders zou er nog leugenaar zijn, wanneer hij het niet is, die loochent, dat Jesus de Christus is? De Antichrist is hij, die loochent den Vader en den Zoon. ²³ Wie den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet; wie den Zoon belijdt, heeft ook den Vader. ²⁴ Wat u betreft: wat gij gehoord hebt van de aanvang af, het blijve in u. Wanneer in u blijft, wat gij van de aanvang af hebt gehoord, dan zult gij ook zelf blijven in den Zoon en in den Vader. ²⁵ En dit is dan de belofte, die Hij ons heeft gegeven: het eeuwig leven. ²⁶ Dit alles schrijf ik u met het oog op hen, die u misleiden. ²⁷ Wat toch uzelf betreft: in u blijft de Zalving, die gij van Hem ontvangen hebt; gij hebt dus niet nodig, dat iemand u leert. Maar juist zoals zijn Zalving het u leert, zó is dat alles ook waar en geen leugen. Blijft in Hem, zoals Zij het u heeft geleerd. ²⁸ Kinderkens, blijft thans in Hem, opdat we vertrouwen mogen hebben, als Hij verschijnt, en niet voor Hem beschaamd zullen staan bij zijn Komst. ²⁹ Wanneer gij weet, dat Hij rechtvaardig is, dan weet gij ook, dat allen, die de rechtvaardigheid betrachten, uit Hem zijn geboren.

3

¹ Ziet, hoe grote liefde de Vader ons heeft bewezen, dat wij kinderen Gods worden genoemd, en het ook zijn. Daarom juist kent de wereld ons niet, omdat ze Hem niet kent. ² Geliefden, thans reeds zijn wij kinderen Gods; maar nog is het niet openbaar geworden, wat wij zullen zijn. Toch weten we, dat wanneer de openbaring gekomen is, wij aan Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien, zoals Hij is. ³ Wie deze hoop op Hem stelt, houdt zich rein, zoals Hij rein is. ⁴ Wie zonde bedrijft, overtreedt ook de wet; want de zonde is schennis der wet. ⁵ Welnu, gij weet, dat Hij is verschenen, om de zonden weg te nemen; en in Hem is geen zonde. ⁶ Wie in Hem blijft, zondigt niet; wie zondigt, heeft Hem gezien, noch gekend.

⁷ Kinderkens, laat u door niemand misleiden! Wie de gerechtigheid beoefent, is een gerechtige, zoals Hij Gerechtig is. ⁸ Maar wie zonde bedrijft, is uit den duivel, want de duivel zondigt van de aanvang af; en daartoe juist is Gods Zoon verschenen, om de werken van den duivel te vernietigen. ⁹ Wie uit God is geboren, bedrijft geen zonde, want zijn Zaad is in hem; hij kan zelfs niet zondigen, omdat hij uit God is geboren. ¹⁰ Hieraan zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels te kennen: wie de gerechtigheid niet beoefent, is niet uit God. Evenmin hij, die zijn broeder niet liefheeft. ¹¹ Want dit is de boodschap, die gij van de aanvang af hebt gehoord, dat we elkander moeten beminnen. ¹² We moeten niet zijn als Kaïn, die uit den Boze was en zijn broeder vermoordde. En waarom vermoordde hij hem? Omdat zijn werken boos waren, maar die van zijn broeder gerecht. ¹³ Broeders, verwondert u dus niet, zo de wereld u haat. ¹⁴ We weten, dat we uit de dood tot het leven zijn overgegaan, omdat we de broeders beminnen; die niet bemint, blijft in de dood. ¹⁵ Wie zijn broeder haat, is een moordenaar; en gij weet, dat geen moordenaar het eeuwig leven behoudt. ¹⁶ Hieraan erkennen we de liefde: Hij heeft zijn leven gegeven voor ons; ook wij moeten ons leven geven voor onze broeders. ¹⁷ Wie dan de goederen der wereld bezit, en zijn broeder in nood ziet, maar zijn hart voor hem sluit, hoe blijft dan in hem de liefde tot God? ¹⁸ Kinderkens, laat ons niet liefhebben met woord of met tong, maar met daad en in waarheid. ¹⁹ Hieraan zullen we erkennen, dat we uit de waarheid zijn: We zullen ons hart geruststellen voor Hem, ²⁰ ook als het hart ons aanklaagt; want God is groter dan ons hart, en Hij weet alles. ²¹ Geliefden, als ons hart ons niet aanklaagt, dan hebben we vertrouwen op God, ²² en verkrijgen van Hem al wat we vragen. -Want we onderhouden zijn geboden en doen wat Hem behaagt. ²³ Dit immers is zijn gebod: dat we geloven in de naam van zijn Zoon Jesus Christus, en dat we elkander beminnen, zoals Hij het ons bevolen heeft. ²⁴ Wie zijn geboden onderhoudt, blijft in Hem en Hij in hem; en hieraan erkennen we, dat Hij in ons blijft: aan de geest, die Hij ons schonk.

4

¹ Geliefden, gelooft niet iedere geest, maar onderzoekt, of de geesten uit God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan over de wereld. ² Hieraan erkent ge de geest van God: Iedere geest die belijdt, dat Jesus Christus in het Vlees is gekomen, hij is uit God. ³ Maar iedere geest, die Jesus niet belijdt, is niet uit God; dat is er een van den Antichrist, die komt, zoals gij gehoord hebt, en die nu reeds in de wereld is. ⁴ Gij, kinderkens, gij zijt uit God, en hebt ze overwonnen; want Hij die in u woont, is machtiger dan hij die in de wereld is. ⁵ Zij zijn uit de wereld; daarom spreken ze naar de wereld, en de wereld luistert naar hen. ⁶ Wij zijn uit God: wie God kent, luistert naar ons; wie niet uit God is, luistert niet naar ons. -Hieraan erkennen we de geest der waarheid en de geest der dwaling. ⁷ Geliefden, laat ons elkander beminnen. Want de liefde is uit God, en wie liefheeft, is uit God geboren en kent God; ⁸ wie niet liefheeft, kent God niet. Want God is liefde! ⁹ Hierdoor heeft Gods liefde zich aan ons geopenbaard, dat God zijn eniggeboren

Zoon in de wereld heeft gezonden, opdat wij door Hem zouden leven. ¹⁰ Hierin bestaat de liefde: niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft bemind en zijn Zoon heeft gezonden tot verzoening voor onze zonden. ¹¹ Geliefden, als God ons zó heeft liefgehad, dan moeten ook wij elkander beminnen. ¹² Nooit heeft iemand God aanschouwd; maar wanneer wij elkander beminnen, dan blijft God in ons, en is in ons de volmaakte liefde tot Hem. ¹³ Hieraan erkennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons: dat Hij ons van zijn Geest heeft meegedeeld. ¹⁴ En we hebben aanschouwd en getuigen, dat de Vader den Zoon heeft gezonden als Verlosser der wereld; ¹⁵ wie dus belijdt, dat Jesus de Zoon is van God, in hem blijft God, en hij blijft in God; ¹⁶ dan hebben we ook de liefde erkend en geloofd, die God voor ons heeft. God is liefde; en wie in de liefde blijft, blijft in God en God in hem. ¹⁷ Hiertoe juist is bij ons de liefde tot volmaaktheid gebracht, dat we vertrouwen mogen hebben op de dag van het Oordeel; want dan zijn we op de wereld, gelijk Hijzelf is. ¹⁸ In de liefde bestaat er geen vrees, maar de volmaakte liefde bant de vrees; want de vrees onderstelt straf. Wie vreest, heeft dus de volmaakte liefde niet. ¹⁹ Wij hebben lief, omdat Hij ons het eerst heeft liefgehad. ²⁰ Zo iemand zegt: "Ik heb God lief," maar toch zijn broeder haat, hij is een leugenaar; wie immers zijn broeder, dien hij gezien heeft, niet bemint, kan God niet beminnen, dien hij niet heeft gezien. ²¹ Want dit gebod hebben we van Hem ontvangen: wie God bemint, moet ook zijn broeder beminnen.

5

¹ Wie gelooft, dat Jesus de Christus is, hij is uit God geboren; en wie den Verwekker bemint, bemint ook hem, die door Hem is verwekt; ² hieraan erkennen we, dat we de kinderen Gods beminnen. Wanneer we God liefhebben, dan onderhouden we ook zijn geboden; ³ want dit is juist liefde tot God, dat we zijn geboden onderhouden. En zijn geboden zijn niet zwaar; ⁴ want wat uit God is geboren, overwint de wereld. En dit is de overwinning, die zegepraalt over de wereld: ons geloof! ⁵ Wie anders toch is overwinnaar der wereld, dan hij die gelooft, dat Jesus de Zoon is van God? ⁶ Hij is het, die gekomen is door Water en Bloed: Jesus Christus; niet door Water alleen, maar door Water en Bloed. Ook de Geest legt getuigenis af; want de Geest is waarheid. ⁷ Zodat er drie zijn, die getuigenis afleggen (in de hemel: de Vader, het Woord en de heilige Geest; en deze drie zijn één. En drie zijn er, die getuigenis afleggen op de aarde): ⁸ de Geest, het Water en het Bloed; en deze drie zijn eenstemmig. ⁹ Wanneer we de getuigenis van mensen aanvaarden, de getuigenis van God heeft groter gezag; omdat het is een getuigenis van God, en omdat Hij getuigenis aflegt over zijn eigen Zoon. ¹⁰ Wie in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis Gods in zich. Wie God niet gelooft, maakt Hem tot een leugenaar; want dan gelooft hij niet in de getuigenis, die God heeft gegeven over zijn eigen Zoon. ¹¹ En dit is de getuigenis: God heeft ons het eeuwig leven geschonken; en dat leven is in zijn Zoon. ¹² Wie den Zoon heeft, heeft het leven; wie den Zoon van God niet heeft, heeft ook het leven niet. ¹³ Dit alles heb ik u geschreven, opdat gij weten moogt, dat gij het eeuwig leven bezit, zo gij gelooft in de naam van

den Zoon van God. ¹⁴ En dit is het vertrouwen, dat wij op Hem stellen: Wanneer we iets vragen overeenkomstig zijn wil, dan luistert Hij naar ons. ¹⁵ En wanneer we weten, dat Hij naar ons luistert, wat we ook vragen, dan weten we ook, dat we verkrijgen, wat we Hem hebben gevraagd. ¹⁶ Wanneer iemand zijn broeder een zonde ziet bedrijven, die niet ten dode is, dan moet hij bidden; en Hij zal het leven schenken aan hen, die niet ten dode hebben gezondigd. Er bestaat echter een zonde, die ten dode is; ik zeg niet, dat men voor die zonde moet bidden. ¹⁷ Zeker, iedere ongerechtigheid is zonde; maar niet een zonde ten dode. ¹⁸ We weten, dat wie uit God is geboren, niet zondigt; maar wie uit God is geboren, waakt over zichzelf, en de Boze heeft geen vat op hem. ¹⁹ We weten, dat we uit God zijn, maar dat de hele wereld in kwaad verkeert. ²⁰ We weten ook, dat de Zoon van God is gekomen, en ons het inzicht heeft gegeven, om den Waarachtige te kennen. Wij zijn in den Waarachtige, en in zijn Zoon Jesus Christus. Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven. ²¹ Kinderkens, wacht u voor de afgoden!

De tweede brief van Johannes

¹ De présbuter aan de uitverkoren Vrouwe en haar kinderen, die ikzelf niet alleen, maar ook allen, die de waarheid hebben erkend, waarachtig liefhebben ² om de waarheid, die in ons woont en die in eeuwigheid bij ons zal blijven: ³ de genade, barmhartigheid en vrede van God den Vader en van Jesus Christus, den Zoon des Vaders, zullen ons deel zijn door de waarheid en de liefde. ⁴ Het heeft mij uitermate verheugd, dat ik onder uw kinderen er aangetroffen heb, die in de waarheid wandelen naar het bevel, dat we van den Vader hebben ontvangen. ⁵ En nu bid ik u, Vrouwe, dat we elkander mogen beminnen; ik schrijf u dit niet als een nieuw gebod, maar als een, dat we bezitten van de aanvang af. ⁶ En dit is de liefde: laat ons dus wandelen naar zijn geboden; dit is ook het gebod, dat gij van de aanvang af hebt vernomen: leeft er dus naar. ⁷ Want er zijn veel dwaalleraars uitgegaan over de wereld, die niet belijden, dat Jesus Christus in het Vlees is gekomen. Zo iemand is dwaalleraar en Antichrist. ⁸ Let op uzelf, opdat gij niet verliest, wat wij tot stand hebben gebracht, maar het volle loon moogt ontvangen. ⁹ Wie nieuwigheden aanbrengt, en niet in de leer van Christus blijft, hij heeft God niet; maar wie standvastig blijft in de leer, hij heeft zowel den Vader als den Zoon. ¹⁰ Wanneer iemand bij u komt en deze leer niet verkondigt, dan moet gij hem niet in uw huis ontvangen, noch een groet tot hem richten; ¹¹ want wie een groet tot hem richt, neemt deel aan zijn boze werken. ¹² Ik heb u nog veel te schrijven, maar ik wil het niet doen met papier en met inkt; ik hoop echter bij u te komen, en dan te spreken van mond tot mond, opdat onze vreugde volkomen mag zijn. ¹³ De kinderen van uw uitverkoren Zuster groeten u!

De derde brief van Johannes

¹ De présbuter aan den geliefden Cajus, dien ik waarachtig liefheb.
² Geliefde, ik bid, dat ge het in ieder opzicht goed moogt stellen en een goede gezondheid moogt genieten, evenals het u wèl gaat naar de ziel. ³ Want ik heb me buitengewoon verheugd, wanneer er broeders kwamen en een goede getuigenis aflegden van uw waarheid, en van uw gedrag overeenkomstig de waarheid. ⁴ Ik ken toch geen groter vreugde, dan wanneer ik hoor, dat mijn kinderen in de waarheid wandelen. ⁵ Geliefde, ge handelt ook overeenkomstig uw geloof bij al wat ge doet voor de broeders, zelfs wanneer het vreemden zijn; ⁶ ze hebben dan ook in de Kerk uw liefde met lof vermeld. Ge zult goed doen, met hen ook verder voort te helpen, zoals het God behaagt; ⁷ want ze zijn op reis gegaan terwille van zijn Naam, en ze nemen niets van de heidenen aan. ⁸ We zijn dus verplicht, voor zulke mannen zorg te dragen, opdat we medewerkers mogen worden voor de Waarheid. ⁹ Ik heb hierover aan de gemeente geschreven. Maar Diótrefes, die zo gaarne onder hen de eerste wil zijn, stoort zich niet aan ons. ¹⁰ Daarom zal ik bij mijn komst hem zijn daden onder het oog brengen. Want hij strooit boze praatjes over ons rond; en hiermee niet tevreden, neemt hij zelf de broeders niet op, en verhindert anderen, die het wèl willen doen, en werpt ze uit de kerk. ¹¹ Geliefde, volgt het kwade niet na, maar wèl het goede! Wie goed doet, is uit God; wie kwaad doet, heeft God nooit gezien. ¹² Over Demétrius is door allen een goede getuigenis afgelegd, ook door de Waarheid zelf; ook wij zelf getuigen het, en ge weet, dat onze getuigenis waarachtig is. ¹³ Ik had u nog veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en met pen; ¹⁴ ik hoop u echter spoedig te zien, en dan zullen we spreken van mond tot mond. Vrede zij u! De vrienden groeten u. Groet de vrienden één voor één!

De brief van Judas

¹ Judas, dienaar van Jesus Christus, en broeder van Jakobus: aan de uitverkorenen, door God den Vader bemind en voor Jesus Christus behouden: ² Barmhartigheid, vrede en liefde zij in volle mate uw deel! ³ Geliefden, daar ik u vol ijver over ons gemeenschappelijk heil wilde schrijven, heb ik mij verplicht gezien, u door een schrijven aan te sporen, om te strijden voor het geloof, dat eens en voor al aan de heiligen is overgeleverd. ⁴ Want er zijn enige lieden binnengeslopen, die reeds lang te voren opgeschreven staan voor dit doemvonnis: goddelozen, die de genade van onzen God in liederlijkheid verkeren, en Jesus Christus verloochenen, onzen enigen Meester en Heer. ⁵ En nu gij eenmaal dit alles weet, wil ik u ook in herinnering brengen, hoe de Heer het Volk uit het land van Egypte verlostte, maar later de ongelovigen in het verderf heeft gestort; ⁶ hoe Hij de engelen, die hun Heerschappij niet bewaarden, maar hun eigen woonsteden verlieten, met eeuwige boeien in de duisternis vasthoudt voor het gericht van de grote Dag; ⁷ hoe Sódoma en Gomorra met de omliggende steden, die ontucht bedreven evenals zij, en tegennatuurlijke vleselijke lusten hebben nagejaagd, tot een voorbeeld gesteld zijn van de straf door het eeuwige vuur. ⁸ Zo bezoedelen ook deze dromers hun vlees; ze verachten de Heerschappij, en beschimpen de Heerlijkheden. ⁹ Welnu, zelfs de Aartsengel Mikaël durfde geen smadend oordeel vellen, toen hij met den duivel over het lichaam van Moses twistte, maar hij zeide: “De Heer bestraffe u!” ¹⁰ Deze lieden echter beschimpen wat ze niet kennen; en wat ze kennen op natuurlijke wijze als redeloos vee, daarmee gaan ze te gronde. ¹¹ Wee over hen! Want ze slaan de weg van Kain in; om loon werpen ze zich op Bálaäms bedrog; ze komen om in de opstand van Kore. ¹² Ze zijn de schandvlekken op uw liefdemalen, schaamteloze brassers, die zichzelf weiden; wolken zonder water; voortgestuwd door de wind; bomen zonder vrucht in de herfst, morsdood en onworteld; ¹³ woeste golven der zee, die hun eigen schande opspatten; dwaalsterren, wie diepste duisternis voor eeuwig wacht. ¹⁴ Tegen hen heeft Henok, de zevende van Adam af, aldus geprofeteerd: “Zie de Heer komt met zijn tienduizenden heiligen, ¹⁵ om gericht te houden over allen, en om alle goddelozen te straffen voor al hun goddeloze werken, die ze verrichten, en voor al de vermetelee woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem spreken.” ¹⁶ Dat zijn de morrende klagers, die leven naar hun eigen lusten; hun mond bralt hoogmoed, ze vleien anderen uit winstbejag. ¹⁷ Gij echter, geliefden, weest de woorden indachtig, die door de apostelen van onzen Heer Jesus Christus zijn voorspeld; ¹⁸ want ze hebben u gezegd: “Op het einde der tijden zullen er spotters opstaan, die leven naar hun eigen goddeloze lusten.” ¹⁹ En dit zijn zij, die scheuring verwekken, profanen, die den Geest niet bezitten. ²⁰ Gij echter, geliefden, bouwt voort op uw allerheiligst geloof, bidt in den heiligen Geest, ²¹ bewaart uzelf in Gods liefde, en rekent op de barmhartigheid van onzen Heer Jesus Christus ten eeuwigen leven. ²² Hebt medelijden met hen die

twijfelen; redt ze en rukt ze uit het vuur. ²³ Maar hebt medelijden met hen in vreze, en haat zelfs het kleet, dat door het vlees is bezoedeld. ²⁴ Aan Hem, die machtig is, u voor struikelen te behoeden, en vlekkeloos in jubelende vreugde u voor zijn Glorie te plaatsen; ²⁵ — aan den enigen God, onzen Redder door Jesus Christus onzen Heer, aan Hem zij de glorie en grootheid, de kracht en de macht vóór alle eeuwigheid, en nu en in alle eeuwigheid. Amen!

De Openbaring van Johannes

¹ De openbaring van Jesus Christus, die God Hem gaf, om aan zijn dienaars te tonen, wat weldra geschieden moet; en die Hij door het zenden van zijn engel bekend heeft gemaakt aan zijn dienaar Johannes. ² Deze betuigt het woord van God en de getuigenis van Jesus Christus: al wat hij zag. ³ Zalig hij, die de woorden voorleest der Profetie; ook zij die ze horen, en die bovendien onderhouden, wat daarin geschreven staat. Want de tijd is nabij! ⁴ Johannes, aan de zeven kerken in Azië: Genade zij u en vrede van Hem, die is, en die wàs, en die kòm; en van de zeven Geesten voor zijn troon; ⁵ en van Jesus Christus, den waarachtigen Getuige, den Eerstgeborene der doden en den Opperste van de koningen der aarde. Aan Hem, die ons bemint, die ons door zijn Bloed van de zonde verlost heeft, ⁶ die ons ook tot een koningschap heeft gemaakt, tot priesters voor zijn God en zijn Vader: aan Hem zij de glorie en de macht in de eeuwen der eeuwen. Amen! ⁷ Zie, Hij komt met de wolken; en alle oog zal Hem zien, zelfs zij die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen zich op de borst kloppen om Hem. Ja! Amen! ⁸ Ik ben de Alfa en Omega, zegt God de Heer, Hij die is, en die wàs en die kòm: de Almachtige. ⁹ Ik Johannes, uw broeder en uw deelgenoot in de verdrukking, in het koningschap en de volharding in Jesus: ik was op het eiland, Patmos genaamd, terwille van Gods woord en de getuigenis van Jesus. ¹⁰ Op de dag des Heren was ik in geestverrukking, en ik hoorde achter mij een machtige stem als van een bazuin. ¹¹ Deze sprak: Wat ge ziet, schrijf dat op in een boek, en zend het aan de zeven kerken: naar Éfese, Smyrna, Pérgamus, en Tuatira, naar Sardes, Filadélfia en Laodicea. ¹² Ik keerde mij om, om naar de stem te zien, die tot mij sprak. En toen ik me had omgekeerd, zag ik zeven gouden luchters; ¹³ en te midden der luchters iemand, een Mensenzoon gelijk. Hij was gekleed in een lang-afhangend gewaad, de borst omgord met een gouden gordel; ¹⁴ zijn hoofd en zijn haren waren wit als sneeuwwitte wol; ¹⁵ zijn ogen waren als een vuurvlam, en zijn voeten geleken glanzend koper, in de oven gegloeid; zijn stem was als het geruis van vele wateren. ¹⁶ In zijn rechterhand had Hij zeven sterren, en uit zijn mond ging een scherp tweesnijdend zwaard. Zijn aanblik was schitterend, als de zon in haar kracht. ¹⁷ Toen ik Hem zag, viel ik als dood aan zijn voeten. Maar Hij legde op mij zijn rechterhand, en Hij sprak: Vrees niet! Ik ben de Eerste en de Laatste. ¹⁸ Ik ben de Levende; Ik was dood, doch zie, Ik leef in de eeuwen der eeuwen. En Ik heb de sleutels van de dood en van het dodenrijk. ¹⁹ Schrijf nu op wat ge gezien hebt: èn wat thans is, èn wat hierna geschieden zal. ²⁰ Dit is het geheim der zeven sterren, die ge op mijn rechterhand hebt gezien, en van de zeven gouden luchters: De zeven sterren zijn de engelen der zeven kerken, en de zeven luchters zijn de zeven kerken zelf.

2

¹ Schrijf aan den engel der kerk te Éfese. Dit zegt Hij, die de zeven

sterren houdt in zijn rechterhand, die rondgaat te midden der zeven gouden luchters: ² Ik ken uw werken, uw zwoegen en uw geduld; en Ik weet, dat ge de bozen niet kunt verdragen. Ge hebt hen, die zich apostelen noemen, —maar ze zijn het niet—op de proef gesteld, en ze leugenaars bevonden. ³ Ook bezit ge geduld, en veel hebt ge uitgestaan terwille van mijn Naam, zonder moede te worden. ⁴ Maar Ik heb tégen u, dat ge uw eerste liefde verloren hebt. ⁵ Denk er eens aan, van welke hoogte ge zijt neergestort; bekeer u, en doe de werken van weleer. Zo niet, dan kom Ik op u af; Ik zal uw luchter van zijn plaats verwijderen, zo ge u niet bekeert. ⁶ Dit echter hebt ge vóór, dat ge de werken der Nikolaieten haat, die ook Ik haat. ⁷ Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken: Wie overwint, zal Ik doen eten van de boom des levens, die staat in het Paradijs van God. ⁸ Schrijf aan den engel der kerk te Smyrna. Dit zegt de Eerste en de Laatste, Hij die dood was en levend werd: ⁹ Ik ken uw verdrukking en uw armoede, —toch zijt ge rijk; ook de lastering door hen, die zich Joden noemen, —toch zijt ze het niet, maar een synagoge van Satan. ¹⁰ Vrees niet voor wat ge lijden moet. Zie, de duivel zal sommigen van u in de kerker werpen, om u te bekoren; ook zult ge verdrukking lijden tien dagen lang. Wees getrouw tot in de dood, en Ik zal u de kroon des leven schenken. ¹¹ Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken: Wie overwint, zal van de tweede dood geen letsel krijgen. ¹² Schrijf aan den engel der kerk te Pérgamus. Dit zegt Hij, die voert het scherpe tweesnijdende zwaard: ¹³ Ik weet, waar ge woont; daar, waar de troon van Satan staat. Toch houdt ge vast aan mijn Naam; het geloof in Mij hebt ge niet verloochend, zelfs in de dagen van Antipas niet, mijn trouwen getuige, die gedood werd bij u, waar Satan woont. ¹⁴ Maar Ik heb enkele dingen tégen u. Want ge hebt er daar, die de leer van Bálaâm volgen, van hem, die Balak een struikelblok leerde leggen voor Israëls zonen, om afgodenoffers te eten en ontucht te plegen; ¹⁵ zó hebt gij er ook, die de leer der Nikolaieten volgen, die hetzelfde beoogt. ¹⁶ Bekeer u dus! Zo niet, dan kom Ik schielijk op u af; en Ik zal strijd tegen hen voeren met het zwaard van mijn mond. ¹⁷ Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken: Wie overwint, zal Ik van het verborgen manna geven; en Ik zal hem schenken een witte steen, en op die steen zal een nieuwe naam staan geschreven, die niemand kent, dan die hem krijgt. ¹⁸ Schrijf aan den engel der kerk te Tuatira. Dit zegt de Zoon van God, die ogen heeft als een vuurvlam, wiens voeten zijn als glanzend koper. ¹⁹ Ik ken uw werken, uw liefde, geloof, dienstvaardigheid en standvastigheid; ook uw latere werken, talrijker nog dan de eerste. ²⁰ Maar Ik heb tégen u, dat ge de vrouw Izebel laat begaan, die zich profetes noemt, en door haar leer mijn dienaars verleidt, om ontucht te plegen en afgodenoffers te eten. ²¹ Ik heb haar tijd gegeven, om tot inkeer te komen; maar ze wil zich niet bekeren van haar ontucht. ²² Zie, haar werp Ik op het bed; die overspel met haar plegen, breng Ik in grote verdrukking, wanneer ze zich niet van haar werken bekeren; ²³ haar kinderen zal Ik doen omkomen door de dood. Dan zullen alle kerken weten, dat Ik het ben, die nieren en harten doorgrond, en dat Ik ieder van u naar uw werken vergeld. ²⁴ Aan de anderen van Tuatira, aan hen, die deze leer niet aanvaarden en de diepte van Satan niet

kennen, zoals men dat noemt; aan u zeg Ik: Ik leg u geen andere last op; ²⁵ houdt slechts vast wat ge hebt, totdat Ik kom. ²⁶ Wie overwint, en ten einde toe mijn werken volbrengt, hem zal Ik macht over de heidenen geven; ²⁷ met ijzeren staf zal hij ze weiden, gelijk de aarden vaten worden verbrijzeld, ²⁸ zoals Ik die macht ook van mijn Vader ontving. Ook zal Ik hem schenken de morgenster. ²⁹ Wie oren heeft, hore wat de Geest zegt tot de kerken.

3

¹ Schrijf aan den engel der kerk te Sardes. Dit zegt Hij, die de zeven geesten Gods en de zeven sterren heeft: Ik ken uw werken; ge hebt de naam, dat ge leeft, maar ge zijt dood. ² Word wakker, en geef steun aan de rest, die op 't punt van sterven staat. Want Ik heb uw werken niet volmaakt bevonden voor het aanschijn van mijn God. ³ Herinner u dus, hoe ge ontvangen hebt en geluisterd; onderhoud het, en kom tot inkeer. Zo ge dus niet wakker wordt, zal Ik komen als een dief, en ge zult niet weten, op wat uur Ik u zal overvallen. ⁴ Toch hebt ge in Sardes er enkelen, die hun klederen niet hebben besmet; met Mij zullen ze wandelen in het wit gekleed, omdat ze daartoe waardig zijn. ⁵ Wie overwint, zal dus in witte klederen worden gehuld; zijn naam zal Ik niet uitwissen uit het boek des levens, maar zijn naam belijden voor mijn Vader en voor zijn engelen. ⁶ Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken. ⁷ Schrijf aan den engel der kerk te Filadélfia. Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, Hij die de sleutel Davids heeft; Die opent, en niemand zal sluiten; Die sluit, en niemand zal openen: ⁸ Ik ken uw werken! Zie, Ik heb bij u een deur opengezet, die niemand kan sluiten. Want wel hebt ge slechts geringe kracht, maar mijn woord hebt ge bewaard, en mijn Naam niet verloochend. ⁹ Zie, Ik breng lieden van de synagoge van Satan, die zeggen, dat ze Joden zijn: —toch zijn ze het niet, maar ze liegen; —zie, Ik zal ze tot u doen komen, ze doen neervallen aan uw voeten, en ze doen weten, dat Ik u liefhad. ¹⁰ Omdat gij mijn bevel tot volharding bewaard hebt, zal Ik ook u in het uur der beproeving bewaren, dat over de hele wereld zal slaan, en hen zal beproeven, die de aarde bewonen. ¹¹ Ik kom spoedig! Houd vast wat ge hebt, opdat niemand u berooft van de kroon. ¹² Wie overwint, zal Ik maken tot een zuil in het huis van mijn God, en nooit zal hij er uitgaan; en Ik zal daarop schrijven de Naam van mijn God, —en de Naam van de Stad van mijn God, van het Nieuw-Jerusalem, dat neerdaalt van mijn God uit de hemel, —en bovendien mijn nieuwe Naam. ¹³ Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken. ¹⁴ Schrijf aan den en el der kerk te Laodicea. Dit zegt “Amen”, de trouwe en waarachtige Getuige, de Aanvang van de schepping Gods: ¹⁵ Ik ken uw werken, en weet, dat ge koud zijt noch warm. Och, waart ge maar koud of warm! ¹⁶ Omdat ge lauw zijt, warm noch koud, daarom zal Ik u uitspuwen uit mijn mond. ¹⁷ Ge zegt: Ik ben rijk, ik heb overvloed en heb behoefte aan niets; daarom beseft ge ook niet, dat ge ellendig zijt en erbarmelijk, arm, blind en naakt. ¹⁸ Ik raad u aan, om goud van Mij te kopen door vuur gelouterd, opdat ge rijk moogt worden; en witte klederen, om ze aan te trekken, opdat de schande uwer naaktheid niet aan de dag zal komen; en zalf, om uw ogen te zalven, opdat ge moogt zien. ¹⁹ Ik

bestraf en tuchtig al, die Ik liefheb. Doe dus uw best en bekeer u. ²⁰ Zie, Ik sta aan de deur en klop; wanneer iemand luistert naar mijn stem en de deur zal ontsluiten, dan zal Ik bij hem binnenkomen, de maaltijd met hem houden, en hij met Mij. ²¹ Wie overwint, zal Ik naast Mij op mijn troon doen zitten, zoals Ik zelf heb overwonnen, en met mijn Vader op zijn troon ben gezeten. ²² Wie oren heeft, hore wat de Geest zegt tot de kerken.

4

¹ Daarna had ik een visioen; en zie, een deur stond open in de hemel. En de stem, die ik vroeger als een bazuin tot mij had horen spreken, zeide: Stijg op hierheen, en ik zal u tonen, wat hierna geschieden moet. ² Aanstonds was ik in geestverrukking. En zie: een troon stond in de hemel, en iemand was op de troon gezeten. ³ En Die er op was gezeten, geleek op jaspis-steen en sardium; en rond de troon was een regenboog, gelijkend op smaragd. ⁴ Rondom de troon zag ik vier en twintig tronen, en op de tronen vier en twintig Oudsten gezeten, in witte klederen gehuld, met gouden kronen op het hoofd. ⁵ Van de troon gingen bliksemstralen uit, geraas en donderslagen. Vóór de troon brandden zeven gloeiende lampen; dat zijn de zeven Geesten Gods. ⁶ En vóór de troon was een glazen zee, gelijk kristal. Midden voor de troon en rond de troon zag ik vier Dieren, vol ogen van voren en achter: ⁷ het eerste Dier als een leeuw, het tweede Dier als een rund, het derde Dier als met een mensengelaat, het vierde Dier als een vliegende adelaar. ⁸ En de vier Dieren hadden allen zes vleugels, van buiten en binnen vol ogen. Rusteloos riepen ze dag en nacht: "Heilig, Heilig, Heilig, De Heer, de almachtige God, Die wás, en die is, en die kòmt!" ⁹ En toen de Dieren roemt, en eer en dank hadden gebracht aan Hem, die op de troon is gezeten: den Levende in de eeuwen der eeuwen: ¹⁰ vielen de vier en twintig Oudsten neer voor Hem, die op de troon is gezeten, aanbaden den Levende in de eeuwen der eeuwen, legden hun kronen neer voor de troon, en riepen: ¹¹ "Waardig zijt Gij, onze Heer, onze God, De roem en de eer en de macht te ontvangen. Want Gij, Gij hebt alle wezens geschapen, Door uw Wil bestaan ze, en zijn ze geschapen."

5

¹ Toen zag ik in de rechterhand van Die op de troon is gezeten, een boek van binnen en buiten beschreven, met zeven zegels verzegeld. ² Ook zag ik een machtigen engel, die uitriep met geweldige stem: Wie is waardig, te openen het boek en te verbreken zijn zegels? ³ Maar niemand in de hemel, op de aarde of onder de aarde was bij machte, het boek te openen, of er een blik in te slaan. ⁴ En ik weende bitter, omdat niemand werd waardig bevonden, het boek te openen of er een blik in te slaan. ⁵ Maar één van de Oudsten sprak tot mij: Ween niet; zie, de Leeuw uit Juda's stam, de Wortel van David heeft overwonnen; Hij zal dus het boek en zijn zeven zegels openen! ⁶ En ik zag midden tussen de troon met de vier Dieren en tussen de Oudsten, een Lam staan, alsof het geslacht was. Het had zeven horens en zeven ogen; dit zijn de zeven Geesten Gods, die over de ganse aarde worden gevonden. ⁷ Het Lam kwam naderbij, en ontving het boek uit de rechterhand van

Hem, die op de troon was gezeten. ⁸ En toen het Lam het boek had ontvangen, wierpen de vier Dieren en de vier en twintig Oudsten zich neer voor het Lam, elk met een citer en gouden schalen vol reukwerk; en dit zijn de gebeden der heiligen. ⁹ En ze zongen een nieuw lied, en ze zeiden: Waardig zijt Gij, het boek te ontvangen, En zijn zegels te breken. Want Gij zijt geslacht geworden, Hebt met uw Bloed voor God gekocht: Uit alle stammen en talen, Uit alle volken en naties. ¹⁰ Gij hebt ze gemaakt voor onzen God Tot koningschap en priesters, En heersen zullen ze over de aarde. ¹¹ En terwijl ik toezag, hoorde ik de stem van vele engelen, rondom de troon, rondom de Dieren en Oudsten; hun getal was tienduizend maal tienduizend en duizendmaal duizenden. En ze riepen met machtige stem: ¹² Waardig is het Lam dat geslacht is, Macht te ontvangen, rijkdom en wijsheid, Kracht, ere, glorie en lof! ¹³ En ieder schepsel in de hemel, op de aarde en onder de aarde, op de zee en al wat daarin is, hoorde ik roepen: Hem die zetelt op de troon En aan het Lam: Zij lof en eer en glorie, En kracht in de eeuwen der eeuwen! ¹⁴ En de vier Dieren riepen: Amen! En de Oudsten vielen aanbeddend neer.

6

¹ Ik bleef toezien. Toen het Lam het eerste van de zeven zegels opende, hoorde ik één van de vier Dieren roepen als met de stem van de donder: "Kom uit!" ² Ik zag toe. En zie: een wit paard. En die er op zat, had een boog, en hem werd een kroon gegeven; als overwinnaar trok hij uit, om nog meer te overwinnen. ³ Toen het Lam het tweede zegel opende, hoorde ik het tweede Dier roepen: "Kom uit!" ⁴ En een ander paard kwam te voorschijn, vuurrood. Aan zijn berijder werd het gegeven, de vrede van de aarde weg te nemen, zodat men elkaar zou vermoorden; een groot zwaard werd hem ter hand gesteld. ⁵ Toen het Lam het derde zegel opende, hoorde ik het derde Dier roepen: "Kom uit!" Ik zag toe. En zie: een zwart paard; en die er op zat, had een weegschaal in zijn hand. ⁶ En ik hoorde een stem te midden der vier Dieren roepen: "Een maat tarwe voor een tienling, en voor een tienling drie maten gerst; maar de olie en de wijn moogt ge niet schaden!" ⁷ Toen het Lam het vierde zegel opende, hoorde ik de stem van het vierde Dier roepen: "Kom uit!" Ik zag toe. En zie: een vaal paard; en die er op zat, heette de Dood, en de Onderwereld kwam achter hem aan. ⁸ En hun werd macht gegeven over het vierde deel der aarde, om te doden met zwaard en hongersnood, met pest en wilde beesten. ⁹ En toen het Lam het vijfde zegel opende, zag ik onder het altaar de zielen van hen, die waren geslacht om Gods woord en om de getuigenis, die ze hadden beleden. ¹⁰ En ze riepen met machtige stem: Hoelang nog, o heilige, waarachtige Heer, Velt Gij geen oordeel, En wreekt Gij ons bloed niet op hen, Die de aarde bewonen? ¹¹ Toen werd aan ieder van hen een wit gewaad geschonken. Maar er werd hun aangezegd, dat ze nog een korte tijd moesten rusten, totdat hun mededienaars en broeders, die gedood zouden worden juist zoals zij, geheel voltallig zouden zijn. ¹² Ik bleef toezien, toen het Lam het zesde zegel opende: Een hevige aardbeving brak los; de zon werd zwart als een haren zak, de maan geheel als bloed; ¹³ de sterren des hemels vielen neer op de

aarde, zoals een vijgeboom zijn onrijpe vijgen laat vallen, als hij door een sterke wind wordt geschud; ¹⁴ de hemel kromp samen als een boek, dat zich oprolt; alle bergen en eilanden vloten weg van hun plaats. ¹⁵ En de koningin der aarde, rijksgroten en legerhoofden, rijken en machtigen, alle slaven en vrijen, ze verborgen zich in de spelonken en rotsen der bergen. ¹⁶ En tot bergen en rotsen riepen ze uit: Valt op ons neer! Verbergt ons voor het aanschijn van Hem, die op de troon is gezeten, en voor de toorn van het Lam. ¹⁷ Want gekomen is de groote Dag van hun toorn! En wie kan dan blijven bestaan!

7

¹ Daarna zag ik vier engelen staan aan de vier hoeken der aarde; de vier winden der aarde hielden ze in bedwang, opdat geen wind zou waaien noch over de aarde, noch over de zee, noch over een boom. ² Nog zag ik een anderen engel, opstijgend van de opgang der zon, dragend het zegel van den levenden God. Met machtige stem riep hij de vier engelen toe, wien het gegeven was, aarde en zee te beschadigen; ³ en hij sprak: Beschadigt noch aarde, noch zee, noch de bomen, vóórdat we de dienaars van onzen God op hun voorhoofden hebben gezegeld! ⁴ En ik hoorde het getal der gezegelden: Honderd vier en veertig duizend gezegelden uit alle stammen van Israëls zonen: ⁵ Uit de stam van Juda, twaalf duizend gezegelden. Uit de stam van Ruben, twaalf duizend. Uit de stam van Gad, twaalf duizend. ⁶ Uit de stam van Aser, twaalf duizend. Uit de stam van Néftali, twaalf duizend. Uit de stam van Manasse, twaalf duizend. ⁷ Uit de stam van Simeon, twaalf duizend. Uit de stam van Levi, twaalf duizend. Uit de stam van Issakar, twaalf duizend. ⁸ Uit de stam van Zábulon, twaalf duizend. Uit de stam van Josef, twaalf duizend. Uit de stam van Bénjamin, twaalf duizend gezegelden. ⁹ Zie, daarna zag ik een overgrote menigte, die niemand kon tellen, uit alle volken en stammen, naties en talen. Ze stonden voor de troon en het Lam, in witte klederen gehuld, met palmtakken in hun handen. ¹⁰ En ze jubelden met machtige stem, en riepen: Heil onzen God, Die op de troon is gezeten, Heil aan het Lam! ¹¹ En al de engelen waren geschaard rond de troon, rondom de Oudsten en de vier Dieren; ze vielen op hun aangezicht neer voor de troon, aanbaden God, ¹² en zeiden: Amen! Lof, glorie, wijsheid en dank, De eer, en de macht en de sterkte Aan onzen God in de eeuwen der eeuwen! Amen! ¹³ Toen nam één van de Oudsten het woord, en hij sprak tot mij: Die daar, in witte klederen gehuld: wie zijn ze, en vanwaar zijn ze gekomen? ¹⁴ Ik antwoordde hem: Gij weet het, mijn heer! En hij sprak tot mij: Zij zijn het, die gekomen zijn uit de grote verdrukking, Hun klederen blank hebben gewassen in het Bloed van het Lam. ¹⁵ Daarom bevinden ze zich voor Gods troon, Dienen Hem dag en nacht in zijn tempel! Die op de troon is gezeten, Zal zijn tent over hen spannen! ¹⁶ Ze zullen geen honger meer hebben, noch dorst; De zon, noch de hitte zullen hen treffen. ¹⁷ Want het Lam, midden voor de troon, zal hen weiden, Zal hen voeren naar de waterbronnen des levens! Dan zal God wegwissen Alle tranen uit hun ogen!

8

¹ Engelen-tafereel van strijd en zege. De zeven bazuinen. Maar toen

het Lam het zevende zegel opende, kwam er een stilte in de hemel, een half uur lang. ² Toen zag ik de zeven engelen, die voor God staan; en hun werden zeven bazuinen gegeven. ³ Nog kwam er een andere engel, die bij het altaar ging staan; hij had een gouden wierookpan, en veel wierook werd hem gegeven, om dit met de gebeden van al de heiligen neer te leggen op het gouden altaar voor de troon. ⁴ En de walm van de wierook met de gebeden der heiligen steeg op uit de hand van den engel voor het aanschijn van God. ⁵ De engel nam de wierookpan, vulde ze met het vuur van het altaar, en wierp dit op de aarde. En donder brak los en geraas, bliksem en aardbeving. ⁶ Toen maakten ook de zeven engelen, met de zeven bazuinen, zich gereed om te blazen. ⁷ De eerste blies: Hagel en vuur brak los, met bloed gemengd, en het werd op de aarde geworpen. En het derde deel van de aarde verbrandde, het derde deel der bomen verbrandde, en al het groene gras werd verbrand. ⁸ De tweede engel blies: Een grote berg, laaiend van vuur, werd in de zee geworpen. En het derde deel der zee werd bloed, ⁹ het derde deel van de levende schepsels der zee kwam om, en het derde deel der schepen verging. ¹⁰ De derde engel blies: Een grote ster viel neer uit de hemel, brandend als een fakkel; ze viel neer op het derde deel der rivieren en op de waterbronnen; ¹¹ en de naam der ster heet: "Alsem". En het derde deel van het water werd alsem, en vele mensen stierven van het water, omdat het bitter was geworden. ¹² De vierde engel blies: Het derde deel der zon werd getroffen, het derde deel der maan, en het derde deel van de sterren. Zó werd hun derde deel verduisterd; de dag lichtte niet voor een derde deel, en evenmin de nacht. ¹³ Ik zag toe. Daar hoorde ik een adelaar, vliegend hoog tegen de hemel, roepen met machtige stem: Wee! Wee! Wee! de bewoners der aarde, om de laatste stoten van de bazuin der drie engelen, die thans gaan blazen.

9

¹ De vijfde engel blies: Toen zag ik een ster, die uit de hemel op aarde was neergevallen; en haar werd de sleutel gegeven van de put van de Afgrond. ² Ze opende de put van de Afgrond; rook steeg op uit de put als de rook van een geweldige oven; de zon en de lucht werden verduisterd door de rook uit de put. ³ En uit de rook stegen sprinkhanen op en streken neer op de aarde. En er werd hun een macht gegeven, zoals aardse scorpioenen die hebben. ⁴ Maar er werd hun gezegd, dat ze het gras der aarde niet mochten beschadigen, geen groen en geen boom, doch enkel de mensen, die op het voorhoofd niet dragen het zegel van God. ⁵ Niet werd hun vergund, ze te doden, maar wél ze te kwellen vijf maanden lang; hun kwelling is pijnlijk als van een scorpioen, als hij een mens steekt. ⁶ In die dagen zullen de mensen de dood zoeken, maar hem niet vinden; smachten zullen ze om te sterven, maar de dood vliedt henen van hen. ⁷ De sprinkhanen nu zagen er uit als paarden, toegerust tot de strijd. Op hun koppen droegen ze kronen als van goud; hun gezichten waren als die van een mens; ⁸ hun haren gelijk aan vrouwenharen; hun tanden gelijk aan leeuwentanden. ⁹ Ze droegen borstharnassen als ijzeren pantsers, en het geluid hunner vleugels was als het daveren van wagens met veel paarden, oprukkend ten strijd. ¹⁰ Als scorpioenen droegen ze startten

met angels, en in die staarten de macht, om de mensen te schaden, vijf maanden lang. ¹¹ Tot koning over zich hebben ze den Engel van de Afgrond: zijn naam is "Abaddon" in 't hebreeuws, "Apollion" is zijn naam in 't grieks. ¹² Het eerste "Wee!" is voorbij: zie nog twee "Weeën" komen hierna. ¹³ De zesde engel blies: En ik hoorde een stem uit de vier hoornen van het gouden altaar, dat staat voor het aanschijn van God. ¹⁴ Ze riep tot den zesden engel met de bazuin: Laat los de vier engelen, die bij de grote rivier de Eufraat zijn gebonden! ¹⁵ En losgelaten werden de vier engelen, die zich gereed hadden gemaakt voor het uur en de dag, de maand en het jaar, om het derde deel der mensen te doden. ¹⁶ Ik hoorde hun getal: Het getal der bereden strijdkrachten was twintigduizend maal tienduizend. ¹⁷ Zó zag ik in het visioen de paarden en hun berijders: ze droegen harnessen, vuurrood, paars, zwavelgrijs; de koppen der paarden waren als koppen van leeuwen; vuur, rook en zwavel kwam uit hun bek. ¹⁸ Door deze drie plagen werd het derde deel der mensen gedood, namelijk door het vuur, de rook en de zwavel uit hun bek. ¹⁹ Want de macht der paarden ligt in hun bek, maar tegelijk in hun staarten; immers hun staarten zijn slangen gelijk, en van koppen voorzien: ook hiermee brengen ze letsel toe. ²⁰ En de rest van de mensen, die door deze plagen niet werden gedood, bekeerden zich toch niet van de werken hunner handen, van de aanbidding der duivels, en der beelden van goud, zilver en koper, steen en hout, die niet kunnen zien, niet horen, niet gaan; ²¹ ze bekeerden zich niet van hun moorden, hun toverij, hun ontucht en diefstal.

10

¹ Toen zag ik een anderen machtigen engel: uit de hemel daalde hij neer, gehuld in een wolk, de regenboog boven zijn hoofd, zijn aangezicht was als de zon, zijn benen als zuilen van vuur. ² Een klein open boekje hield hij in zijn hand. Op de zee zette hij zijn rechervoet, zijn linker op het land. ³ En hij schreeuwde het uit met machtige stem, als een brullende leeuw. Terwijl hij daar schreeuwde, spraken de zeven Donders hun stemmen. ⁴ En toen de zeven Donders hadden gesproken, wilde ik schrijven. Maar ik hoorde een stem uit de hemel, die sprak: "Verzegel wat de zeven Donders hebben gesproken, en schrijf het niet op." ⁵ Toen hief de engel, dien ik op de zee en het land zag staan, zijn rechterhand ten hemel op. ⁶ Hij zwoer bij Hem, die leeft in de eeuwen der eeuwen, en die de hemel heeft geschapen met al wat er in is, de aarde met al wat er in is, en de zee met al wat er in is: Geen tijd blijft er over; ⁷ maar in de dagen der stem van den zevenden engel, als deze zal blazen, dan is Gods mysterie vervuld, zoals Hij dit verkondigd heeft aan de profeten, zijn dienaars! ⁸ En de stem, die ik uit de hemel gehoord had, sprak andermaal tot mij, en ze zeide: Ga heen; neem het boekje, dat open ligt in de hand van den engel, die op de zee staat en het land. ⁹ Ik ging heen naar den engel en vroeg hem, mij het boekje te geven. En hij sprak tot mij: Neem het en eet het op; voor uw buik zal het bitter zijn, maar in uw mond zal het zoet zijn als honing. ¹⁰ Ik nam dus het boekje uit de hand van den engel, en at het op: in mijn mond was het zoet als honing, maar toen ik het gegeten had, was er bitterheid in mijn buik. ¹¹ En men zeide tot mij: Ge moet

opnieuw gaan profeteren over volken, naties en talen, en over talrijke koningen!

11

¹ Toen werd mij een maatstaf gegeven, een roede gelijk. En hij sprak: Sta op, meet Gods tempel en het altaar, met hen die er aanbidden. ² Maar de buitenste voorhof van de tempel laat ge liggen; ge moet hem niet meten; want hij is overgeleverd aan de heidenen. Die zullen ook de heilige stad vertrappen, twee en veertig maanden lang. ³ Maar ik zal ook mijn twee Getuigen doen profeteren, in zakken gehuld, duizend twee honderd en zestig dagen. ⁴ Dit zijn de twee olijfbomen en de twee luchters, die voor den Heer der aarde staan. ⁵ Zo iemand hen wil schaden, komt er vuur uit hun mond en verteert hun vijanden; zo iemand hen wil schaden, moet hij dus zelf worden gedood. ⁶ Ze hebben de macht, om de hemel te sluiten, zodat er geen regen valt, zolang ze profeteren; macht hebben ze over de wateren, om die in bloed te veranderen; ook om de aarde te slaan met allerlei plagen, zo vaak ze het willen. ⁷ Maar wanneer ze hun getuigenis hebben voleind, dan zal het Beest, dat uit de afgrond omhoog stijgt, strijd met hen voeren, ze overwinnen en doden. ⁸ En hun lijk zal blijven liggen op de straat der grote stad, geestelijk "Sodoma en Egypte" geheten, waar ook hun Heer werd gekruisigd; ⁹ uit volken en stammen, talen en naties zullen er hun lijk zien liggen drie en een halve dag lang; ze zullen niet toelaten, dat hun lijk in het graf wordt gelegd. ¹⁰ En de bewoners der aarde zullen zich over hen verheugen, elkander gelukwensen en elkander geschenken zenden; want deze beide profeten hadden de bewoners der aarde pijn gedaan. ¹¹ Maar na drie en een halve dag voer in hen een levensgeest uit God, en ze stonden op hun voeten; grote schrik viel neer op allen, die hen zagen. ¹² En ze hoorden een machtige stem uit de hemel, die tot hen riep: "Stijgt op hierheen!" Toen stegen ze in een wolk ten hemel op, en hun vijanden aanschouwden hen. ¹³ En op hetzelfde ogenblik barstte een geweldige aardbeving los; het tiende deel der stad viel ineen, zeven duizend mensen kwamen bij die aardbeving om. —Toen werden de overigen zeer bevreesd, en brachten eer aan den God des hemels. ¹⁴ Het tweede "Wee" is voorbij; zie het derde "Wee" komt ras. ¹⁵ Toen blies de zevende engel: In de hemel weerklonken machtige stemmen; ze riepen: Gekomen is het koningschap over de wereld Van onzen Heer en zijn Gezalfde. Hij zal heersen in de eeuwen der eeuwen! ¹⁶ En de vier en twintig Oudsten, die op hun troon waren gezeten voor het aanschijn van God, wierpen zich op hun aangezicht neer, aanbaden God en riepen: ¹⁷ Wij danken U, Heer, almachtige God, Die zijt en die waart; Want Gij hebt uw oppermacht aanvaard, ¹⁸ En uw koningschap, hoe de heidenen ook toornen. Uw toorn is gekomen, De tijd van de heidenen, om te worden geoordeeld: Om te belonen de profeten, uw dienaars, De heiligen, die uw Naam vrezen, klein en groot; Om te verderven, Die de aarde verdierven! ¹⁹ En de Tempel van God in de hemel ging open, en in zijn Tempel verscheen zijn Ark des Verbonds. Bliksemstralen braken los, geraas en donderslagen, aardbeving en geweldige hagel.

12

¹ Toen verscheen er een groot teken aan de hemel: een Vrouw, bekleed met de zon, de maan aan haar voeten, en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren. ² Ze was zwanger, en kreet in haar weeën en in haar barensood. ³ Nog een ander teken verscheen aan de hemel. Zie: een grote rossige Draak met zeven koppen en tien horens, en op zijn koppen zeven kronen. ⁴ Zijn staart sleepte het derde deel van de sterren des hemels weg, en wierp ze op aarde. En de Draak stelde zich op tegenover de Vrouw, die op het punt stond te baren, om zodra zij gebaard had, haar Kind te verslinden. ⁵ Ze baarde een Kind van het mannelijk geslacht, dat alle volkeren zal weiden met ijzeren staf. En haar Kind werd weggevoerd naar God en zijn troon. ⁶ Maar de Vrouw nam de vlucht naar de woestijn, waar ze een plaats heeft, door God haar bereid, om daar te worden gevoed duizend tweehonderd zestig dagen. ⁷ Toen barstte een strijd in de hemel los: Mikaël met zijn engelen streed tegen den Draak; ook vochten de Draak en zijn engelen. ⁸ Maar de laatsten legden het af, en er was geen plaats meer voor hen in de hemel. ⁹ De grote Draak werd neergesmaakt, de oude slang, die Duivel en Satan heet en de ganse aarde verleidt; neergesmaakt op de aarde, neergesmaakt zijn engelen met hem. ¹⁰ En ik hoorde een machtige stem in de hemel, die riep: Thans is gekomen het heil en de macht, Het koningschap van onzen God, de heerschappij van zijn Gezalfde; Want neergesmaakt ligt hij, die onze broeders beticht, Die ze beschuldigt voor onzen God, dag en nacht. ¹¹ Overwonnen hebben ze hem door het Bloed van het Lam, Door het woord van hun getuigenis. Ze hadden hun leven niet lief tot de dood; ¹² Juicht daarom hemelen, en die er in woont! Wee echter de aarde en de zee! Want de duivel is tot u neergedaald; Hij is ziedend van woede: Want hij weet, hij heeft slechts weinig tijd. ¹³ En toen de Draak zag, dat hij op aarde was neergesmaakt, ging hij de Vrouw vervolgen, die het Kind had gebaard. ¹⁴ Maar aan de Vrouw werden de twee vleugels van den groten adelaar gegeven, om te vliegen naar de woestijn, naar de plaats, waar ze gevoed wordt een tijd, twee tijden en een halve tijd, buiten bereik van de slang. ¹⁵ Wel spoot de slang uit haar bek water, als een rivier, de Vrouw achterna, om haar mee te sleuren door de stroom; ¹⁶ doch de aarde kwam de Vrouw te hulp; ze opende haar mond en verzwoeg de rivier, die de Draak uit zijn bek had gespoten. ¹⁷ Nu ontstak de Draak in woede tegen de Vrouw; hij trok af, om strijd te voeren tegen de rest van haar zaad, tegen hen, die de geboden van God onderhouden, en de getuigenis van Jesus bezitten.

13

¹ Hij ging staan aan het strand van de zee. Toen zag ik uit de zee een Beest opstijgen met tien horens en zeven koppen; op zijn horens tien kronen en op zijn koppen godslasterlijke namen. ² Het Beest, dat ik zag, geleek op een panter; zijn poten waren als berenpoten, zijn muil als de muil van een leeuw. ³ De Draak gaf hem zijn kracht en zijn troon, en grote macht. Doch één van zijn koppen zag ik als ten dode gewond; maar toch, zijn dodelijke wonde genas. En heel de wereld liep in verbazing het Beest achterna. ⁴ Ze aanbaden den

Draak, omdat hij macht aan het Beest had gegeven; maar ook het Beest aanbaden ze, en ze zeiden: Wie is gelijk aan het Beest, En wie kan het bestrijden? ⁵ Ook had het een bek gekregen, om grootspraak en godslastering uit te braken; en het was hem gegeven, dit te doen twee en veertig maanden lang. ⁶ En het opende zijn bek tot het lasteren van God, om zijn Naam te vervloeken, zijn Woontent en allen die in de hemel verblijven. ⁷ Ook werd hem toegestaan, strijd te voeren tegen de heiligen, en ze te overwinnen. En er werd hem macht gegeven over alle stammen en volken, talen en naties; ⁸ en aanbidden zullen hem alle bewoners der aarde, wier naam niet staat geschreven sinds de grondvesting der wereld in het boek des levens van het Lam, dat geslacht is. ⁹ Wie oren heeft, die hore! ¹⁰ Wie tot gevangenis wordt veroordeeld, ga de gevangenis in; wie met het zwaard doodt, moet zelf met het zwaard worden gedood. Hier geldt slechts het geduld der heiligen en hun geloof. ¹¹ Toen zag ik een ander beest oprijzen uit de aarde. Het had twee horens als die van het Lam, maar het sprak als de Draak. ¹² Heel de macht van het eerste Beest oefent het uit onder diens ogen. Het doet de aarde, en die er op wonen, het eerste Beest aanbidden, wiens dodelijke wonde genezen was; ¹³ het verricht grote tekenen, zodat het zelfs vuur uit de hemel op aarde doet vallen voor de ogen der mensen. ¹⁴ En de bewoners der aarde verleidt het door de tekenen, die het in staat was te doen ten overstaan van het Beest; het zegt tot de bewoners der aarde, dat ze een beeld moeten maken voor het Beest, dat door het zwaard was gewond, maar bleef leven. ¹⁵ Zelfs was het bij machte, een geest te geven aan het beeld van het Beest, zodat het beeld van het Beest begon te spreken. En al wie het beeld van het Beest niet aanbaden, liet het doden. ¹⁶ En aan allen, kleinen en groten, aan rijken en armen, aan vrijen en slaven laat het een merkteken geven op rechterhand of voorhoofd, ¹⁷ zodat niemand kan kopen of verkopen, zo hij dat teken niet draagt, de naam van het Beest of het getal van zijn naam. ¹⁸ Hier komt de wijsheid van pas! Die doorzicht heeft, berekene het getal van het Beest. Want het is het getal van een mens; zijn getal is zeshonderd zes en zestig.

14

¹ Ik bleef toezien: Zie, op de berg Sion stond het Lam, en tezamen met Hem honderd vier en veertig duizend, die zijn Naam en de Naam van zijn Vader op hun voorhoofden hadden geschreven. ² En ik hoorde een geluid uit de hemel als het geruis van talrijke wateren en het daveren van geweldige donder, maar toch was het geluid, dat ik hoorde, als dat van citerspelers, die op hun citers tokkelen. ³ En een nieuw lied hieven ze aan voor de Troon, voor de vier Dieren en de Oudsten; niemand kon dat lied leren zingen, dan de honderd vier en veertig duizend, die van de aarde zijn vrijgekocht. ⁴ Zij zijn het, die zich met vrouwen niet hebben besmet, Want ze zijn maagden. Zij zijn het, die het Lam volgen, Waar Het ook gaat. Zij zijn het, die zijn vrijgekocht uit de mensen, Als eerstelingen voor God en het Lam; ⁵ In hun mond wordt geen leugen gevonden; Ze zijn zonder enige smet. ⁶ Toen zag ik een anderen engel, vliegend hoog tegen de lucht. Hij moest een eeuwig Evangelie verkondigen aan hen, die de aarde bewonen, aan alle naties en stammen, talen en volken. ⁷ En hij riep met machtige

stem: Vreest God! Geeft Hem ere! Want gekomen is het uur van zijn oordeel. Aanbidt Hem, die hemel en aarde gemaakt heeft, De zee en de waterbronnen. ⁸ Een andere engel, een tweede, volgde en riep: Gevallen, gevallen! Bábylon de grote! Die al de volken dronken maakt Met de driftwijn van haar ontucht. ⁹ Een andere engel, een derde, volgde en riep met machtige stem: Zo iemand het Beest aanbidt en zijn beeld, Het merkteken aanneemt op voorhoofd of hand; ¹⁰ Dan zal hij drinken de wijn van Gods toorn, Onvermengd bereid in de beker van zijn gramschap. Gepijnigd zal hij worden Door vuur en door zwavel. Ten aanschouwen der heilige engelen En voor het aanschijn van het Lam. ¹¹ De rook hunner foltering stijgt op in de eeuwen der eeuwen, Ze hebben geen rust dag of nacht: Zij die aanbidden het Beest en zijn beeld, Al wie het merkteken draagt van zijn naam. ¹² Hier geldt slechts het geduld der heiligen, Die de geboden van God en het geloof in Jesus bewaren! ¹³ Toen hoorde ik een stem uit de hemel, die sprak: "Schrijf op: Zalig de doden, die in den Heer sterven; van nu af! Ja, zegt de Geest, ze zullen uitrusten van hun zwoegen; want hun werken volgen hen achterna." ¹⁴ Ik zag toe, en zie: Een witte wolk, en op die wolk zat Iemand, een Mensenzoon gelijk, met een gouden kroon op zijn hoofd, een scherpe sikkel in zijn hand. ¹⁵ En weer een andere engel trad uit de tempel, en riep met machtige stem tot Hem, die op de wolk was gezeten: Sla uw scherpe sikkel uit, Want gekomen is het uur om te maaien; Geel staat de oogst van de aarde. ¹⁶ En Die op de wolk was gezeten sloeg zijn sikkel uit over de aarde, en de aarde werd afgemaaid. ¹⁷ Nog een andere engel trad uit de tempel des hemels; ook hij droeg een scherpe sikkel. ¹⁸ Weer een andere trad uit van het altaar, en deze had macht over het vuur; hij riep met geweldige stem tot hem, die de scherpe sikkel voert, en hij sprak: Sla uw scherpe sikkel uit, Snijd af de trossen van de wijnstok der aarde; Want zijn druiven zijn rijp. ¹⁹ Toen sloeg de engel zijn sikkel uit over de aarde; hij sneed de trossen af van de wijnstok der aarde, en wierp ze in de grote perskuip van Gods toorn. ²⁰ En buiten de stad werd de perskuip getreden, en uit de kuip stroomde het bloed tot aan de tomen der paarden, duizend zes honderd stadiën ver.

15

¹ Toen zag ik een ander teken in de hemel, groot en wonderbaar: Zeven engelen met zeven plagen, de allerzwaarste; want hiermee heeft Gods toorn zijn toppunt bereikt. ² Ook zag ik een glazen zee, doorstreept als met vuur; en de overwinnaars van het Beest, van zijn beeld en het getal van zijn naam, stonden boven op de glazen zee, dragend de citers van God. ³ En ze zongen het lied van Moses, den dienaar van God, en het lied van het Lam; en ze zeiden: Groot en wonderbaar zijn uw werken, O Heer en almachtige God! Rechtvaardig en waarachtig zijn uw wegen, O Koning der volken! ⁴ Wie zou U niet vrezen, o Heer, uw Naam niet verheerlijken, Want Gij alleen zijt heilig; Alle volken zullen U komen aanbidden, Want uw oordelen worden thans geopenbaard. ⁵ Na dit alles bleef ik nog toezien. Daar ging de hemelse tempel van de openbaringstent open! ⁶ En de zeven engelen met de zeven plagen traden de tempel uit, gekleed in rein, schitterend

lijnwaad, de borsten met gouden gordels omgord. ⁷ Eén van de vier Dieren gaf aan de zeven engelen zeven gouden schalen, vol van de gramschap van God, van den Levende in de eeuwen der eeuwen. ⁸ En de tempel werd vervuld met rook door de heerlijkheid Gods en zijn macht; en niemand kon de tempel binnengaan, vóórdat de zeven plagen der zeven engelen waren voltrokken.

16

¹ Toen hoorde ik een machtige stem uit de tempel, die tot de zeven engelen sprak: “Gaat heen, en giet de zeven schalen van Gods gramschap leeg op de aarde.” ² De eerste ging heen, en goot zijn schaal leeg op de aarde. Kwade en boosaardige zweren braken uit op de mensen, die het merkteken droegen van het Beest en zijn beeld aanbaden. ³ De tweede goot zijn schaal op de zee leeg: Ze werd bloed, als dat van een dode; en alle levende wezens der zee kwamen om. ⁴ De derde goot zijn schaal leeg op de rivieren en de waterbronnen: Ze werden bloed. ⁵ En den engel der wateren hoorde ik zeggen: Rechtvaardig zijt Gij, de Heilige, die zijt en die waart, Omdat Gij zulke oordelen velt. ⁶ Want ze hebben het bloed Van heiligen en profeten vergoten; Bloed hebt Gij hun te drinken gegeven. Ze hebben het verdiend! ⁷ En het altaar hoorde ik roepen: Ja waarlijk, Heer en almachtige God, Waarachtig en rechtvaardig zijn uw oordelen! ⁸ De vierde engel goot zijn schaal leeg op de zon: Het werd haar gegeven, de mensen te blakeren met vuur; ⁹ en de mensen werden geblakerd door geweldige hitte. Maar ze lasterden de Naam van God, die de macht heeft over die plagen; ze bekeerden zich niet, om Hem eer te geven. ¹⁰ De vijfde goot zijn schaal leeg op de troon van het Beest: Zijn rijk werd verduisterd; en ze verbeterden hun tongen van pijn. ¹¹ Maar ze lasterden den God des hemels om hun pijnen en zweren; ze bekeerden zich niet van hun werken. ¹² De zesde engel goot zijn schaal leeg op de grote stroom, de Eufraat: Zijn water droogde op, zodat de weg was gebaad voor de koningen van de opgang der zon. ¹³ Toen zag ik uit de mond van den Draak, uit de mond van het Beest, en uit de mond van den valschen profeet drie onreine geesten uitgaan als kikvorsen; ¹⁴ want het zijn duivelsgeesten, die wondertekenen doen, en die zich begeven tot de koningen van heel de wereld, om hen te verzamelen tot de strijd op de grote dag van den almachtigen God. ¹⁵ “Zie, Ik kom als een dief. Zalig hij die waakt en zijn kleren aanhoudt, opdat hij niet naakt ga, en men zijn schaamte niet zie.” ¹⁶ En ze verzamelden hen op de plaats, in het hebreuws “Harmagedón” geheten. ¹⁷ De zevende goot zijn schaal leeg op de lucht: Er kwam een machtige stem uit de tempel en van de troon, en ze sprak: “Het is geschied!” ¹⁸ Bliksemstralen, geraas en donderslagen barstten los, en een geweldige aardbeving brak uit; een aardbeving zó verschrikkelijk als er nooit is geweest, sinds er een mens op aarde woont. ¹⁹ En de grote stad scheurde in drie delen uiteen; de steden der heidenen stortten in. Het grote Bábylon werd voor Gods aanschijn bedacht, om het de beker te geven van de wijn van zijn verbolgen toorn. ²⁰ Alle eilanden vloten heen, en bergen waren niet meer. ²¹ Geweldige hagel, zwaar als talenten, viel uit de hemel neer op

de mensen. Maar de mensen lasterden God om de plaag van de hagel; want ontzettend groot was die plaag.

17

¹ Toen kwam een der zeven engelen, die de zeven schalen droegen, naderbij, en hij sprak tot mij: Kom mee; ik zal u het oordeel doen zien over de grote Ontuchtige, die aan vele wateren is gezeten, ² met wie de koningen der aarde overspel hebben bedreven, en aan wier ontucht-wijn de bewoners der aarde zich hebben bedronken. ³ In geestvervoering bracht hij me naar een woestijn. En ik zag een Vrouw, zittend op een scharlakenrood Beest, vol van godslasterlijke namen, met zeven koppen en tien horens. ⁴ De Vrouw was in purper en scharlaken gekleed, met goud, edelstenen en paarden getooid. Ze droeg in haar hand een gouden beker, vol van gruwelen en van de onreinheid harer ontucht. ⁵ Op haar voorhoofd stond een naam... een geheim... geschreven: "Het grote Bábylon, de moeder van de ontuchtigen en van de gruwelen der aarde". ⁶ Dronken zag ik de Vrouw van het bloed der heiligen en van het bloed der martelaren van Jesus. Ik was vol verbazing, toen ik haar zag. ⁷ Maar de engel sprak tot mij: Waarom zijt ge verbaasd? Ik zal u het geheim verklaren van de Vrouw en van het Beest, dat haar draagt, met de zeven koppen en tien horens. ⁸ Het Beest, dat ge gezien hebt, wàs, maar is niet; doch het zal opstijgen uit de afgrond en ten verderve gaan. En de bewoners der aarde, wier naam niet geschreven staat in het boek des levens van de grondvesting der wereld af, ze zullen verbaasd staan bij het zien van het Beest, omdat het wàs, niet is, doch zàl zijn. ⁹ Hier komt het doorzicht van pas, aan wijsheid gepaard. De zeven koppen zijn zeven bergen, waarop de Vrouw is gezeten. —Maar het zijn ook zeven koningen. ¹⁰ Vijf zijn gevallen; één is er. De andere is nog niet gekomen, doch als hij komt, moet hij een korte tijd blijven. ¹¹ De achtste, ofschoon één van de zeven, is zelf het Beest, dat wàs, en niet is; het gaat ten verderve. ¹² De tien horens, die ge gezien hebt, zijn tien koningen, die de heerschappij nog niet hebben verkregen, maar die tezamen met het Beest de koninklijke macht zullen bezitten, één uur lang. ¹³ Ze zijn eensgezind onder elkander, en stellen hun macht en gezag in dienst van het Beest. ¹⁴ Ze zullen strijd voeren tegen het Lam; maar het Lam zal hen overwinnen, —want Het is de Heer der heren en de Koning der koningen; —ook de geroepenen zullen dit doen, de uitverkorenen en de getrouwen, tezamen met Hem. ¹⁵ En hij sprak tot mij: De wateren, die ge gezien hebt, waar de Ontuchtige is gezeten, zijn volken en groepen, naties en talen. ¹⁶ De tien horens en het Beest, die ge gezien hebt, ze zullen de Ontuchtige haten, haar eenzaam maken en naakt, haar vlees verslinden, en haar verbranden met vuur. ¹⁷ Want God gaf hun in het hart, zijn Wil te volbrengen: om onderling eensgezind te handelen, hun heerschappij in dienst van het Beest te stellen, totdat de uitspraken Gods vervuld zullen zijn. ¹⁸ De Vrouw, die ge gezien hebt, is de grote stad, die heerschappij voert over de koningen der aarde.

18

¹ Daarna zag ik een anderen engel uit de hemel nederdalen,

toegerust met grote macht, en de aarde werd verlicht door zijn luister. ² Hij riep met machtige stem, en hij sprak: Gevallen, gevallen het grote Bábylon! Het is een woonplaats van duivels geworden, Een schuiloord van allerlei onreine geesten, Een toevlucht van allerlei onreine, afschuwelijke vogels. ³ Want alle volken hebben de driftwijn harer ontucht gedronken, De koningen der aarde hebben met haar geboeleerd; De kooplieden der aarde hebben zich verrijkt Door haar ontzaglijke weelde. ⁴ Toen hoorde ik een andere stem uit de hemel, die sprak: Gaat uit van haar, o mijn volk! Om geen deel te nemen aan haar zonden, En geen deel te krijgen van haar plagen. ⁵ Want tot de hemel zijn opgestapeld haar zonden, En God gedenkt haar ongerechtigheid. ⁶ Zet haar betaald, zoals zij betaald heeft, Geeft haar het dubbele terug van haar werken. In de beker, waarin zij gemengd heeft, Mengt haar het dubbele terug. ⁷ In zoveel glorie en weelde zij baadde, Geeft haar evenveel kwelling en rouw. Omdat ze zegt in haar hart: "Ik troon als koningin, Ben geen weduwe, en ken geen rouw;" ⁸ Daarom zullen op één dag haar plagen komen: Dood en rouw en hongersnood, En met vuur zal ze worden verbrand; Want God de Heer, die haar oordeelt, is machtig! ⁹ En de koningen der aarde, die met haar ontucht hebben bedreven en in weelde gebaad, ze zullen wenen en klagen over haar, als ze de rook aanschouwen van haar brand. ¹⁰ Van verre zullen ze blijven staan uit vrees voor haar plagen, en roepen: Wee, Wee, de grote stad, Bábylon, de machtige stad; In één uur is uw oordeel gekomen! ¹¹ Ook de kooplieden der aarde zullen wenen en klagen over haar, omdat niemand hun lading meer koopt: ¹² Lading van goud en van zilver, van edelstenen en paarlen, Van fijn linnen en purper, van zijde en scharlaken, Allerlei reukhout en allerlei werk van ivoor, Van het kostbaarste hout, van koper, ijzer en marmer. ¹³ Kaneel en geurige zalf, reukwerk, balsam en wierook, Wijn, olie, meelbloem en tarwe; Runderen en schapen, paarden en wagens, Mensen-lichamen en mensen-zielen. ¹⁴ Het ooft, waar uw ziel naar smacht, ging van u heen, Met alles, wat schittert en blinkt; Het is voor u verloren gegaan, En nimmermeer zal men het vinden. ¹⁵ De handelaars in al deze dingen, die door haar zijn rijk geworden, zullen van verre blijven staan uit vrees voor haar plagen, en zullen roepen, wenend en klagend: ¹⁶ Wee, Wee, de grote stad, Die gekleed was in linnen, purper, scharlaken, Gesmukt met goud, edelstenen en paarlen: ¹⁷ In één uur is al die rijkdom verwoest! En alle stuurlieden, kustvaarders, scheepsvolk, en al wie zee bouwt, ook zij zullen van verre blijven staan, ¹⁸ en roepen bij het zien van de rook van haar brand: "Welke stad is gelijk aan die Grote?" ¹⁹ En ze zullen stof op hun hoofden strooien, en roepen wenend en klagend: Wee, Wee, de grote stad, Waarin allen, die schepen bezitten op zee, Rijk zijn geworden door haar weelde: Want in één uur werd ze verwoest! ²⁰ Maar gij, hemel, verheug u om haar, gij heiligen, apostelen, profeten; want God heeft aan haar uw vonnis voltrokken! ²¹ Toen hief een machtige engel een steen op, groot als een molensteen; hij wierp hem in zee, en hij sprak: Zó zal met één slag Bábylon worden neergeworpen, De grote stad; Men zal haar nimmermeer vinden! ²² Geen muziek van citerspellers en muzikanten, Van fluitspellers en trompetters zal in u worden gehoord,

Geen beoefenaar van enige kunst In u nog worden gevonden, Het geluid van een molen zal nooit meer worden gehoord, ²³ Het licht ener lamp nooit meer in u schijnen, De stem van bruidegom en bruid Nooit meer in u worden vernomen. Want uw kooplieden waren de groten der aarde, En door uw toverdrank werden alle volkeren verleid; ²⁴ In haar werd het bloed van profeten en heiligen gevonden, Van allen, die vermoord zijn op aarde.

19

¹ Daarna hoorde ik een machtige stem als van een talrijke schare in de hemel, die riep: Alleluja! Het heil, de glorie en macht Behoren onzen God; ² Want waarachtig en rechtvaardig zijn zijn oordelen! De grote Boeleerster heeft Hij geoordeeld, Haar, die de aarde bedierf door haar ontucht: Hij heeft het bloed van zijn dienaars opgeëist uit haar hand! ³ En ze herhaalden: Alleluja! Haar rook stijgt op in de eeuwen der eeuwen! ⁴ En de vier en twintig Oudsten en de vier Dieren vielen neer, aanbaden God, die op de troon is gezeten, en antwoordden: Amen! Alleluja! ⁵ Toen ging er een stem uit van de troon, en deze sprak: Looft onzen God, Gij allen, zijn dienaars, Gij die Hem vreest, Kleinen en groten! ⁶ En ik hoorde als het gejuich van een talrijke schare, als het geruis van vele wateren, als het rollen van geweldige donder: Alleluja! Want de Heer, onze God, De Almachtige heeft zijn koningschap aanvaard! ⁷ Laat ons blij zijn en juichen, En Hem de glorie geven! Want gekomen is de bruiloft van het Lam, En zijn Vrouw heeft er zich toe bereid; ⁸ In blinkend rein lijnwaad mag ze zich kleden, In lijnwaad: de gerechtige werken der heiligen. ⁹ Toen sprak hij tot mij: Schrijf op! Zalig zij, die geroepen zijn tot het Bruiloftsmaal van het Lam. En hij vervolgde: Dit zijn de waarachtige woorden van God! ¹⁰ Toen viel ik voor zijn voeten neer, om hem te aanbidden. Maar hij sprak tot mij: Houd op! Ik ben uw mededienstknecht, en die uwer broeders, die de getuigenis van Jesus bezitten. God moet gij aanbidden! Want de getuigenis van Jesus is de geest der profetie. ¹¹ Toen zag ik de hemel geopend, en zie: Een wit paard. En Die er op was gezeten, wordt "Getrouwe en Waarachtige" genoemd; met rechtvaardigheid leidt Hij het oordeel, en voert Hij de strijd. ¹² Zijn ogen waren als een vuurvlam; op zijn hoofd waren talrijke kronen. Hij droeg een Naam, die niemand verstaat dan Hijzelf. ¹³ Hij was omhangen met een kleed, gedrenkt in bloed. Zijn Naam wordt geheten: "Het Woord van God!" ¹⁴ Op witte rossen volgen Hem de legerscharen des hemels, gekleed in lijnwaad, wit en rein. ¹⁵ En uit zijn mond kwam een scherp zwaard te voorschijn, om er de volkeren mee te treffen. Hij zal ze weiden met ijzeren staf; Hij zelf treedt de perskuip van de grimmige toorn van den almachtigen God. ¹⁶ En op zijn kleed en op zijn heup draagt Hij de Naam geschreven: "Koning der koningen, en Heer der heren". ¹⁷ En ik zag een engel staan in de zon; hij riep met machtige stem al de vogels toe, die vliegen hoog in de lucht: Hierheen! Verzamelt u aan de grote maaltijd van God, ¹⁸ Om het vlees van koningen te eten! Het vlees van krijgsoversten en machtigen, Het vlees van paarden en ruiters, Het vlees van alle vrijen en slaven, Van alle kleinen en groten! ¹⁹ Toen zag ik het Beest en de koningen der aarde met hun legerscharen, die

zich hadden verzameld, om strijd te voeren met Hem, die op het paard was gezeten, en met zijn legermacht. ²⁰ En gegrepen werd het Beest, en met hem de valse profeet, die onder zijn ogen de wonderen verricht had, waarmee hij hèn had verleid, die het teken van het Beest hadden aanvaard en zijn beeld hadden aanbeden: Levend werden beiden in de vuurpoel geworpen, met zwavel gestookt. ²¹ En de overigen werden gedood met het zwaard uit de mond van Hem, die op het paard was gezeten; en alle vogels vraten zich zat aan hun vlees.

20

¹ Toen zag ik een engel uit de hemel nederdalen; de sleutel van de Afgrond en een grote keten droeg hij in zijn hand. ² En hij greep den Draak: de oude slang, de duivel en Satan. Hij bond hem vast voor duizend jaar, ³ en wierp hem in de Afgrond. Toen sloot hij hem in, en legde er een zegel op, opdat hij de volkeren niet langer zou verleiden, totdat de duizend jaar voleindigd zijn. Daarna moet hij losgelaten worden voor korte tijd. ⁴ Nu zag ik tronen; en hun, die er op zaten, werd het oordeel toegewezen. Ook zag ik de zielen van hen, die om de getuigenis van Jesus en om het woord van God waren onthoofd, die het Beest noch zijn beeld hadden aanbeden, en het teken niet hadden aanvaard op hun voorhoofd en hand. En ze leefden en heersten met Christus, duizend jaar lang. ⁵ De andere doden leefden niet, voordat de duizend jaar voleind zouden zijn. Dit is de eerste opstanding. ⁶ Zalig en heilig zijn zij, die deel hebben aan de eerste opstanding. Over hen heeft de tweede dood geen macht; maar ze zullen priesters zijn van God en van Christus, en heersen met Hem, duizend jaar lang. ⁷ Wanneer de duizend jaar voleind zullen zijn, dan zal de Satan worden losgelaten uit zijn kerker. ⁸ Dan zal hij uittrekken, om de volkeren te verleiden aan de vier hoeken der aarde, —“Gog en Magog”, —en om ze te verzamelen tot de strijd; hun getal zal zijn als het zand aan de zee. ⁹ En ze rukten op over de vlakte der aarde, en omsingelden de legerplaats der heiligen en de geliefde Stad. Maar vuur viel neer uit de hemel, en verslond ze. ¹⁰ En de duivel, die ze verleid had, werd weer neergeworpen in de poel van vuur en zwavel, waar ook het Beest is en de valse profeet; gepijnigd zullen ze worden dag en nacht in de eeuwen der eeuwen. ¹¹ Toen zag ik een grote schitterende Troon; ook Hem, die er op is gezeten. Voor zijn Aanschijn vloten hemel en aarde heen, zodat hun plaats niet meer gevonden werd. ¹² Toen zag ik de doden, groten en kleinen, staan voor de Troon. De boeken werden opengeslagen. Nog een ander boek werd geopend: het boek des Levens. En de doden werden naar hun werken geoordeeld, zoals die in de boeken beschreven staan. ¹³ De zee gaf de doden terug, die er in zijn; Dood en Onderwereld gaven de doden terug, die er in zijn. En allen werden naar hun werken geoordeeld. ¹⁴ Dood en Onderwereld werden in de vuurpoel geworpen; de vuurpoel is de tweede dood. ¹⁵ En wie niet geschreven stond in het Boek des Levens, ook hij werd in de vuurpoel geworpen.

21

¹ Toen zag ik een nieuwe hemel en een nieuwe aarde; want de eerste

hemel en de eerste aarde waren verdwenen, en ook de zee bestond niet meer. ² En de heilige Stad, het Nieuw-Jerusalem, zag ik neerdalen van God uit de hemel, toegerust als een bruid, die voor haar man is getooid. ³ En ik hoorde van de Troon een machtige stem en ze sprak: Zie, de Woonstede Gods bij de mensen: Hij zal zijn Tent bij hen spannen. Zij zullen zijn volk zijn, Hij: God met hen! ⁴ Elke traan wist Hij weg uit hun ogen; En nooit zal de dood er meer zijn, Geen rouw, geen geweent en geen smart; Want het vroegere is voorbij! ⁵ En Die op de Troon is gezeten, sprak: Zie, Ik maak alles nieuw! En Hij vervolgde: Schrijf op! Want deze woorden zijn trouw en waarachtig. ⁶ En Hij sprak tot mij: Het is geschied! Ik ben de Alfa en de Omega; Het Begin en het Einde! Den dorstige zal ik te drinken geven Uit de bron des eeuwigen Levens, om niet. ⁷ Die overwint, zal dit alles beërven; Ik zal hem tot God zijn, hij Mij tot zoon. ⁸ Maar alle lafaards, trouwelozen, Boosdoeners en moordenaars, Ontuchtigen, tovenaars, Afgodendienaars en leugenaars: Ze krijgen hun deel in de poel, Die brandt van vuur en zwavel! En dit is de tweede dood. ⁹ Toen kwam er één van de zeven engelen, die de zeven schalen droegen, vol van de zeven zwaarste plagen; en hij sprak tot mij: Kom, ik zal u tonen de Bruid, de Vrouw van het Lam. ¹⁰ In geestverrukking voerde hij mij weg op een grote en hoge berg. En hij toonde mij de heilige Stad, Jerusalem, neerdalend van God uit de hemel. ¹¹ Ze prijkte met Gods heerlijkheid; haar lichtglans leek op edelsteen, op jaspis helder als kristal. ¹² Ze had een grote, hoge muur, met twaalf poorten, en twaalf engelen op de poorten; ook waren er namen in gehouwen: die van de twaalf stammen der zonen Israëls. ¹³ Ten oosten drie poorten; ten noorden drie poorten; ten zuiden drie poorten; ten westen drie poorten. ¹⁴ De muur der Stad had twaalf grondvesten, en daarop twaalf namen, der twaalf Apostelen van het Lam. ¹⁵ En die met mij sprak, had een gouden roede als maatstaf, om de Stad, haar poorten, haar muur te meten. ¹⁶ De Stad nu was vierkant, haar lengte en breedte gelijk. Hij mat de Stad met de roede: twaalf duizend stadiën; lengte, breedte en hoogte gelijk. ¹⁷ Hij mat ook de muur: honderd vier en veertig el naar mensenmaat, aan engelenmaat gelijk. ¹⁸ De bouwstoffen van haar muur waren van jaspis. —De Stad zelf was van zuiver goud, gelijkend op helder kristal. ¹⁹ De grondvesten van de muur der Stad waren met allerlei kostbare stenen gesierd. De eerste grondvest was jaspis, de tweede saffier, de derde chalcedon, de vierde smaragd, ²⁰ de vijfde sardonyx, de zesde kornalijn, de zevende chrysoliet, de achtste beryllus, de negende topaas, de tiende chrysopraas, de elfde hyacint, de twaalfde amethyst, ²¹ De twaalf poorten waren twaalf paarden; iedere poort op zich één paarl. —Het plein der Stad was louter goud, doorschijnend als kristal. ²² Maar een tempel zag ik er niet; want de Heer, de almachtige God, is haar tempel; zo ook het Lam. ²³ Ook heeft de Stad de zon niet van node, noch de maan, om haar te beschijnen; want de Glorie van God doet haar lichten, en het Lam is haar fakkel. ²⁴ De volkeren zullen wandelen in haar licht, de koningen der aarde haar hun heerlijkheid brengen. ²⁵ Geen enkele dag zullen haar poorten worden gesloten; want nacht zal er niet zijn. ²⁶ Zo zal men haar brengen de heerlijkheid en de glorie der volken. ²⁷ Nooit zal er ingaan

iets wat onrein is, noch die gruwelen pleegt of leugens spreekt; maar zij alleen, die staan geschreven in het boek des Levens van het Lam.

22

¹ Ook toonde hij mij een stroom van het water des Levens, helder als kristal, opbruisend uit de Troon van God en van het Lam. ² En midden op haar plein, aan beide kanten door de stroom omringd, stond de boom des levens, die twaalf maal vruchten draagt, en elke maand zijn vruchten geeft. De bladeren van de bomen dienen tot genezing der volken, ³ en geen enkele vervloeking zal er meer zijn. ⁴ Daar zal ook de Troon zijn van God en het Lam, en zullen zijn dienaars Hem dienen. Ze zullen zijn Aanschijn aanschouwen, zijn Naam op hun voorhoofd. ⁵ Dan zal er geen nacht meer zijn, en ze zullen het licht van fakkel en zon niet langer behoeven. Want God de Heer zal over hen lichten; ze zullen heersen in de eeuwen der eeuwen! ⁶ Weer sprak hij tot mij: Deze woorden zijn trouw en waarachtig. De Heer, de God van de geesten der profeten, heeft zijn engel gezonden, om aan zijn dienaars te tonen, wat dra geschieden moet. ⁷ “Zie, ik kom spoedig! Zalig hij, die de woorden der profetie van dit boek onderhoudt.” ⁸ En ik, Johannes, was het, die dit alles hoorde en zag. En toen ik het gehoord en gezien had, viel ik neer in aanbidding voor de voeten van den engel, die ze mij had getoond. ⁹ Maar hij sprak tot mij: Doe het niet! Ik ben uw mededienstknecht, en die van de profeten uw broeders, en van hen, die de woorden van dit boek onderhouden. God moet ge aanbidden! ¹⁰ Toen sprak Hij tot mij: “Verzegel niet de woorden der profetie van dit boek. Want de tijd is nabij!” ¹¹ Wie onrecht doet, laat hem onrecht bedrijven, Wie onrein is, laat hem zich verder bevleken; Maar de gerechte moet steeds gerechtiger, De heilige moet nog heiliger worden. ¹² Zie, Ik kom spoedig; mijn loon draag Ik bij Mij, Om ieder te vergelden naar werken. ¹³ Ik ben de Alfa en Omega, De Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde! ¹⁴ Zalig zij, die hun klederen wassen, Om recht te verkrijgen Op de Boom des Levens, En door de poorten de Stad mogen binnengaan. ¹⁵ Maar naar buiten, de honden, De tovenaars en ontuchtigen, De moordenaars en de afgodendienaars, En alwie de leugen liefheeft en spreekt! ¹⁶ Ik, Jesus, heb mijn engel gezonden, Om u dit alles te betuigen ten behoeve der Kerken. Ik ben Davids Wortel en Spruit; De lichtende Morgenster! ¹⁷ En de Geest en de Bruid zeggen: “Kom!” En hij, die het hoort, zegge: “Kom!” Wie dorst heeft, hij kome! Wie wil, neme het water des Levens, om niet! ¹⁸ Ik betuig aan ieder, die de woorden hoort van de profetie van dit boek: Zo iemand er iets aan toevoegt, dan zal God hem toevoegen de plagen, die in dit boek staan geschreven. ¹⁹ En zo iemand iets afneemt van de woorden van dit boek der profetie, dan zal God hem afnemen zijn deel van de Boom des Levens, en van de heilige Stad, waarvan geschreven staat in dit boek. ²⁰ Hij, die dit alles betuigt, Hij zegt: Ja, Ik kom haastig! “Amen! Heer Jesus, kom!” ²¹ De genade van den Heer Jesus zij met u allen. Amen!

De psalmen

1

¹ Gelukkig de man, Die de raad der goddelozen niet volgt, Niet de weg der zondaars betreedt, Niet neerzit in de kring van de spotters; ² Maar die zijn vreugde vindt in Jahweh's wet, En dag en nacht zijn wet overweegt. ³ Hij is als een boom, aan stromend water geplant, Die zijn vrucht geeft op tijd, Waarvan het blad niet verwelkt: Al wat hij doet zal gedijen. ⁴ De goddelozen zal het heel anders gaan: Als kaf opgejaagd door de wind! ⁵ Daarom houden de bozen het bij het oordeel niet uit, De zondaars niet in de gemeenschap der vromen. ⁶ Want Jahweh kent het pad der rechtvaardigen, Maar de weg der goddelozen loopt uit op verderf.

2

¹ Waarom razen de volken, Bluffen de naties, ² Komen de koningen der aarde bijeen, Spannen de vorsten samen tegen Jahweh en zijn Gezalfde: ³ "Laat ons hun ketens verbreken, Ons van hun boeien ontslaan!" ⁴ Die in de hemelen woont, lacht hen uit, Jahweh bespot ze; ⁵ Dan dreigt Hij ze toornig, Doet ze rillen voor zijn gramschap: ⁶ "Ik zelf stel Mij een koning aan, Op Sion, mijn heilige berg!" ⁷ Nu wil Ik Jahweh's beslissing verkonden; Hij heeft Mij gezegd: Gij zijt mijn Zoon; Ik heb U heden verwekt. ⁸ Vraag Mij: dan geef Ik U de volkeren tot erfdeel, En de grenzen der aarde tot uw bezit; ⁹ Gij moogt ze vermorzelen met ijzeren knots, En stuk slaan als een aarden pot. ¹⁰ Koningen, bedenkt het dus wel; Weest gewaarschuwde, wereldregeerders! ¹¹ Dient Jahweh in vreze; Beeft, en kust Hem de voeten! ¹² Anders ontsteekt Hij in toorn, en loopt gij uw verderf tegemoet, Want licht kan zijn gramschap ontvlammen. Gelukkig, wie tot Hem zijn toevlucht neemt!

3

¹ Een psalm van David, bij zijn vlucht voor zijn zoon Absalom. Jahweh, hoe talrijk zijn mijn belagers, Hoe talrijk, die tegen mij opstaan; ² Hoe velen, die van mij zeggen: Voor hem geen heil bij zijn God! ³ Toch zijt Gij, Jahweh, het schild dat mij dekt, Mijn glorie en trots! ⁴ Ik behoef maar tot Jahweh te roepen, Dan verhoort Hij mij van zijn heilige berg. ⁵ Ik leg mij neer, slaap rustig in, Ontwaak, want Jahweh beschut mij. ⁶ Zo vrees ik de duizenden niet, Die van alle kant mij omringen. ⁷ Sta op dan, Jahweh; Red mij, mijn God! Want Gij slaat al mijn vijanden in het gezicht, Stoot de bozen hun tanden stuk. ⁸ Bij U, Jahweh, is redding; Op uw volk rust uw zegen.

4

¹ Voor muziek begeleiding: met harpen. Een psalm van David. Verhoor mij, als ik roep, Mijn rechtvaardige God! Breng mij verlichting in mijn benauwdheid; Ontferm U mijner, en hoor mijn gebed. ² Kinderen, hoe lang nog zwaarmoedig; Waarom ijdele verwachting, bedriegelijke hoop nagejaagd? ³ Beseft toch, dat Jahweh wonderen

doet voor die Hem bemint, Dat Jahweh luistert, als ik Hem roep.
⁴ Moogt gij al uit het veld zijn geslagen, zondigt niet; Op uw sponde prullen, blijft zwijgen. ⁵ Brengt uw verschuldigde offers, En stelt uw vrouwen op Jahweh. ⁶ Velen zeggen: "Wie verleent ons geluk; Laat het licht van uw aanschijn over ons opgaan!" ⁷ Jahweh, Gij bereidt mijn hart groter vreugd, Dan hùn door overvloed van koren en most. ⁸ In vrede leg ik mij neer, En aanstonds sluimer ik in; Want Gij alleen, Jahweh, Laat mij zonder zorgen rusten.

5

¹ Voor muziekbegeleiding: met fluiten. Een psalm van David. Jahweh, hoor naar mijn roepen, Let op mijn zuchten; ² Luister naar mijn schreien, Mijn Koning en God. ³ Want tot U richt ik mijn bede, o Jahweh, Reeds in de vroegte hoort Gij mijn smeken; 's Morgens leg ik het voor U neer, En zie vertrouwend naar U op. ⁴ Gij zijt geen God, wien de boosheid behaagt, Nooit is de zondaar U welkom; ⁵ Geen goddeloze mag Voor uw ogen verschijnen! Gij haat al wie ongerechtigheid pleegt, ⁶ En leugenaars richt Gij te gronde; De man van bloed en bedrog Is een afschuw voor Jahweh. ⁷ Maar door uw grote genade Mag ik uw huis binnengaan, En naar uw heilige tempel gericht, U vol eerbied aanbidden. ⁸ Geleid mij, o Jahweh, Naar uw gerechtigheid; En om wille van die mij belagen, Baan mij de weg voor uw aanschijn. ⁹ Neen, in hun mond is geen waarheid, En hun hart is bedorven; Een open graf is hun keel, Ze huichelen met hun tong. ¹⁰ Laat ze boeten, o God, Aan eigen sluwheid te gronde gaan; Stoot ze weg om hun talrijke zonden, Want ze zijn weerbarstig tegen U. ¹¹ Dan verheugen zich allen, Die tot U vluchten; Jubelen eeuwig, Daar Gij ze beschermt; En juichen in U, Die uw Naam beminnen. ¹² Want Gij zegent den rechtvaardige, Jahweh; Als een schild dekt hem uw liefde.

6

¹ Voor muziekbegeleiding: met harpen en bassen. Een psalm van David. Jahweh, straf mij niet in uw toorn, En tuchtig mij niet in uw gramschap. ² Ontferm U, Jahweh, want ik verkwijn; Schenk mij genezing, o Jahweh. Want mijn beenderen rillen, ³ Mijn ziel is hevig ontsteld. Jahweh, hoe lang nog; ⁴ Jahweh, houd op! Spaar mijn leven, En kom mij te hulp om uw goedheid. ⁵ Want in de dood denkt niemand aan U; Wie prijst U nog in het dodenrijk? ⁶ Ik ben afgetobd Door mijn kreunen; Nacht aan nacht besproei ik mijn sponde, Bevochtig mijn kussen met tranen; ⁷ Mijn oog is dof van verdriet, Mat van al die mij kwellen. ⁸ Booswichten, weg van mij, allen! Want Jahweh heeft mijn schreien gehoord, ⁹ Jahweh heeft naar mijn smeken geluisterd, Jahweh verhoort mijn gebed. ¹⁰ Al mijn vijanden zullen worden beschaamd en hevig ontstellen, Plotseling vluchten, met schande bedekt.

7

¹ Een klaaglied van David, dat hij Jahweh toezong naar aanleiding van Koesj, den Benjamiet. Jahweh, mijn God, tot U neem ik mijn toevlucht; Help mij, en verlos mij van al mijn vervolgers, ² Opdat ze mij niet als leeuwen verscheuren, En wegslepen, reddeloos verloren. ³ Jahweh, mijn God, als ik dat zelf heb gedaan, Als er onrecht kleeft

aan mijn handen, ⁴ Als ik kwaad heb vergolden hem, die het mij aandeed, Heb uitgeplunderd, die mij zonder reden bestreed: ⁵ Laat dan de vijand mij achtervolgen, Totdat hij me grijpt; Mijn leven op de grond vertrappen, Mijn eer vergooien in het slijk. ⁶ Maar nu, o Jahweh, sta op in uw toorn, Verhef U tegen mijn grimmigen vijand; Waak op tot het oordeel, dat Gij zelf hebt gewild, ⁷ Laat de scharen der volken U omringen! Span de vierschaar over haar in den hoge, ⁸ Als rechter der volken, o Jahweh; Doe mij recht, Jahweh, naar mijn gerechtigheid En naar de onschuld mijns harten. ⁹ Maak een einde aan de boosheid der zondaars, Maar laat de rechtvaardige blijven bestaan! Gij zijt het, die harten en nieren doorgrondt, Rechtvaardige God! ¹⁰ Het is God, die mijn schild draagt, Die redt de oprechten van hart; ¹¹ Maar ook een rechtvaardig rechter is God, Een God, wiens gramschap voortdurend blijft dreigen. ¹² Bekeert men zich niet, dan scherpt Hij zijn zwaard, Dan spant en richt Hij zijn boog, ¹³ Houdt moordende wapens gereed, Maakt zijn pijlen als brandende schichten. ¹⁴ Ziet, die met valsheid bevrucht is en zwanger van onheil, Baart enkel ontgoocheling; ¹⁵ Die een put graaft en uitdiept, Valt in de kuil, die hij delft. ¹⁶ Zo keert zijn onrecht op zijn eigen hoofd terug, Valt op eigen schedel zijn misdaad! ¹⁷ Dan zal ik Jahweh om zijn gerechtigheid prijzen, De naam van Jahweh, den Allerhoogste, bezingen!

8

¹ Voor muziekbegeleiding: met de gittiet. Een psalm van David. Jahweh, onze Heer, Hoe heerlijk is uw Naam over heel de aarde! Laat mij uw glorie bezingen hoog aan de hemel: ² Uit de mond van kind en zuigeling stemt Gij U een loflied aan, Om uw vijand te verstommen, Uw tegenstanders en haters. ³ Als ik de hemelen zie, het werk uwer vingers, De maan en de sterren, die Gij een plaats hebt bereid: ⁴ Wat is dan een mens, dat Gij hem zoudt gedenken, Een mensenkind, dat Gij acht op hem slaat? ⁵ Toch hebt Gij hem haast tot een godheid gemaakt, Hem met glorie en luister gekroond. ⁶ Gij hebt hem gesteld over het werk uwer handen, En alles aan zijn voeten gelegd: ⁷ Al de schapen en runderen, En de beesten in het wild; ⁸ De vogels in de lucht en de vissen in zee, Al wat de paden der zeeën bewandelt. ⁹ Jahweh, onze Heer, Hoe heerlijk is uw Naam over heel de aarde!

9

¹ Voor muziekbegeleiding. Wijze: De dood van den zoon. Een psalm van David. Met heel mijn hart wil ik U loven, o Jahweh En al uw wonderen vermelden; ² In U mij verheugen en juichen, Uw Naam, Allerhoogste, bezingen! ³ Want mijn vijanden hebben de vlucht moeten nemen, Ze zijn gestruikeld en kwamen om voor uw blik; ⁴ Want Gij hebt mijn pleit en belangen behartigd, Als rechtvaardig Rechter uw troon bestegen. ⁵ De heidenen hebt Gij bestraft, De goddelozen vernietigd, Zelfs hun naam uitgewist Voor altijd en immer. ⁶ De vijanden werden tot zwijgen gebracht, Voor goed hun zwaarden gebroken; Hun steden hebt Gij verwoest, Zelfs de herinnering er aan ging verloren. ⁷ Ziet, Jahweh troont in eeuwigheid, Houdt zijn rechterstoel voor het oordeel gereed; ⁸ Rechtvaardig richt Hij de

wereld, Vonnist de volken, zoals ze verdienen. ⁹ Zo bleef Jahweh een toevlucht voor de verdrukten, Een wijkplaats in tijden van nood; ¹⁰ Die uw Naam kennen, mochten steeds op U hopen, Want nooit verliet Gij, die U zochten, o Jahweh! ¹¹ Zingt nu voor Jahweh, die de Sion bewoont, Roept tot de volken zijn daden; ¹² Want de Bloedwreker blijft de verdrukten gedenken, Vergeet hun noodkreten niet. ¹³ Jahweh, wees mij genadig; zie mijn ellende, door mijn haters berokkend, Trek mij omhoog uit de poorten des doods, ¹⁴ Opdat ik overal uw lof mag verkonden, Om uw redding juichen in de poorten der dochter van Sion. ¹⁵ De heidenen zinken weg in de kuil, die ze groeven, Hun voet is gevangen in het net, dat ze spanden; ¹⁶ Jahweh heeft Zich doen kennen, en vonnis gewezen: De goddeloze ligt in zijn eigen daden verstrikt. ¹⁷ Zó mogen ook de zondaars naar het dodenrijk varen, Alle heidenen, die God niet gedenken; ¹⁸ Maar de arme worde niet eeuwig vergeten, De hoop der verdrukten niet altijd beschaamd. ¹⁹ Sta op dan, Jahweh! Laat zich de mens niet vermeten, Maar laat de heidenen worden gericht voor uw aanschijn. ²⁰ Jahweh, geef hun een les, Waaruit de heidenen leren, dat ze maar mens zijn.

10

¹ Waarom, Jahweh, zoudt Gij veraf blijven staan, U verbergen in tijden van nood? ² Waarom zou de arme zich ergeren aan de trots van den boze, In de listen worden verstrikt, die hij spon? ³ Zie, de goddeloze pocht op zijn lusten, De woekeraar prijst zich gelukkig, ⁴ De zondaar trekt honend zijn neus op voor Jahweh, En denkt maar: "Hij straft niet; er is geen God!" ⁵ Zijn wandel is altijd krom uw wetten gooit hij ver van zich af, En wie hem weerstaat, fluit hij uit; ⁶ Hij zegt bij zich zelf: "Nooit zal ik wankelen; Van geslacht tot geslacht treft mij ongeluk noch vloek!" ⁷ Zijn mond zit vol bedrog en geweld, Verderf en onheil kleven aan zijn tong. ⁸ Hij legt zich in hinderlaag achter de heggen, Om heimelijk de onschuld te moorden. Zijn ogen begluren den zwakke, ⁹ Hij ligt op de loer als een leeuw in zijn hol; Hij besluipt den ongelukkige, om hem te bespringen, Grijpt hem vast, en sleept hem weg in zijn net. ¹⁰ Dan slaat hij hem neer, kromt zich over hem heen, En de ongelukkige valt in zijn klauwen. ¹¹ En hij zegt bij zich zelf: "God vergeet het! Hij verbergt zijn gelaat; Hij ziet het niet eens!" ¹² Sta op dan Jahweh! Steek uw hand uit, o God; Vergeet de ongelukkigen niet! ¹³ Waarom zou de booswicht God blijven honen, Bij zichzelf blijven zeggen: "Toch vergeldt Gij het niet!" ¹⁴ Gij ziet toch het leed en de ellende; Gij blikt er op neer, om ze te wreken! De zwakke verlaat zich op U, En een wees hebt Gij altijd geholpen! ¹⁵ Verbrijzel de arm van zondaar en boze; Vergeld hem zijn misdaad, laat ze niet ongestraft. ¹⁶ Jahweh, wees Koning voor eeuwig en immer; Weg met de heidenen, weg uit zijn land! ¹⁷ Hoor het smachtend verlangen der armen, o Jahweh; Luister naar de roep van hun hart: ¹⁸ Om recht te verschaffen aan wees en verdrukte, Zodat ze niemand ter wereld meer vrezin.

11

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Tot Jahweh neem ik mijn toevlucht! Hoe durft gij dan tot mij zeggen: Vogels, gauw

de bergen in; ² Want de bozen houden hun boog al gespannen, En zetten pijlen op de pees, Om geniepig onschuldige harten te treffen! ³ Al storten zelfs de pijlers der aarde ineen, En zou de rechtvaardige radeloos staan: ⁴ Jahweh blijft in zijn heilige tempel, Jahweh houdt in de hemel zijn troon; Zijn ogen zijn op de wereld gericht, Zijn wimpers doorvorsen de kinderen der mensen. ⁵ Jahweh stelt den gerechte wel op de proef, Maar Hij haat den boze en die onrecht bemint; ⁶ Op de zondaars regent Hij vurige kolen en solfer, En een verschroeiende wind is het deel van hun beker. ⁷ Want Jahweh is rechtvaardig, en heeft de gerechtigheid lief; De vromen zullen zijn aanschijn aanschouwen.

12

¹ Voor muziekbegeleiding; met bassen. Een psalm van David. Help toch Jahweh; want de trouw is verdwenen, De waarheid is zoek onder de kinderen der mensen. ² Men liegt elkander maar voor, Met valse harten, maar vleiende lippen. ³ Jahweh snijde al die vleiende lippen af, De verwaande tongen van allen die zeggen: ⁴ “Met onze tong zijn we sterk! We hebben onze lippen; wie kan ons aan!” ⁵ Om de nood der verdrukten En het kermen der armen Ga Ik opstaan, zegt Jahweh, Om redding te brengen aan wie er naar smacht! ⁶ Het woord van Jahweh Is zuiver als zilver, In een aarden smeltkroes gelouterd, Gereinigd tot zevenmaal toe. ⁷ Gij zult het gestand doen, o Jahweh, En ons altijd beschermen tegen dit ras: ⁸ Al zijn de bozen nog zo verwaand, En de mensen nog zo gemeen!

13

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Hoe lang nog, Jahweh, zult Gij me blijven vergeten, Hoe lang nog voor mij uw aanschijn verbergen? ² Hoe lang draag ik wee in mijn ziel, altijd kommer in mijn hart; Hoe lang zal de vijand nog over mij juichen! ³ Zie op mij neer; verhoor mij, Jahweh, mijn God! Straal glans in mijn ogen, opdat ik niet wegslaap in de dood, ⁴ En mijn vijand niet zegt: “Ik heb hem er onder”, Mijn tegenstanders niet juichen over mijn wankelen. ⁵ Ik blijf op uw goedheid vertrouwen, Mijn hart zal jubelen over uw hulp; ⁶ Ik zal zingen ter ere van Jahweh, Omdat Hij goed voor mij is!

14

¹ Voor muziekbegeleiding. Van David. De dwaas zegt bij zichzelf: “Er is geen God!” Slecht en schandelijk is zijn gedrag; Er is niemand, die het goede behartigt. ² Jahweh blikte uit de hemelen neer Op de kinderen der mensen: Om te zien, of er niet één verstandige is, Niet één, die God zoekt. ³ Maar allen zijn ze afgedwaald, Allen even bedorven; Er is niemand, die het goede behartigt, Geen enkele zelfs! ⁴ Worden al die zondaars dan nimmer verstandig: Ze blijven mijn volk maar verslinden, En het brood van Jahweh wel eten, Maar ze vereren Hem niet. ⁵ Maar, dan zullen ze beven van angst, Als Jahweh het opneemt voor het vrome geslacht; ⁶ De wijsheid van den eenvoudige zal hem beschamen, Omdat deze op Jahweh zijn hoop heeft gesteld. ⁷ Ach, dat uit Sion Israëls redding mocht dagen, Als Jahweh het lot van zijn volk ten beste keert: Dan zal Jakob jubelen, En Israël juichen!

15

¹ Een psalm van David. Jahweh, wie mag uw gast zijn in uw tent, Wie wonen op uw heilige berg? ² Die onberispelijk is van wandel, En van rechtschappen gedrag; Die in zijn hart de waarheid spreekt, ³ En met zijn tong niet lastert. Die zijn naaste geen kwaad doet, Geen smaad op zijn evenmens werpt; ⁴ In wiens oog een vervloekte verachtelijk is, Maar die eert, wie Jahweh vreest. Die zijn naaste een eed heeft gezworen, En hem niet breekt; ⁵ Die zijn geld niet uitleent met woeker, Geen steekpenning neemt, om de onschuld te schaden. Wie zó doet, Wankelt in eeuwigheid niet!

16

¹ Een puntgedicht van David. Behoed mij, o God, want tot U neem ik mijn toevlucht; ² Ik zeg tot Jahweh: Gij zijt mijn Heer, buiten U geen geluk! ³ Aan de heiligen, die zijn land bewonen, Schenkt Hij de volheid zijner genade. ⁴ Zij hopen zich ellende op, Die achter vreemde goden lopen. Neen, ik pleng hun bloedige offers niet mee, Zelfs hun naam komt mij niet op de lippen! ⁵ Gij zijt mijn erfdeel, o Jahweh, en het deel van mijn beker, Gij zijt het, die het lot voor mij wierpt: ⁶ Mijn meetsnoer lag in lieflijke drevlen, Een prachtig stuk viel mij toe. ⁷ Ik zegen Jahweh, want Hij is mijn raadsman: Zelfs 's nachts word ik door mijn nieren vermaand. ⁸ Jahweh houd ik altijd voor ogen; Staat Hij mij ter zijde, dan wankel ik niet. ⁹ Zo verheugt zich mijn hart, En jubelt mijn geest; Ook mijn vlees is vol moed, ¹⁰ Want Gij geeft mij niet prijs aan het dodenrijk. Gij laat uw vrome het graf niet aanschouwen, ¹¹ Maar toont mij de weg naar het leven, Overvloedige vreugd voor uw aanschijn, Aan uw rechterhand eeuwig geluk.

17

¹ Gebed van David. Jahweh, hoor naar de stem van het recht, Luister naar mijn smeken; Verhoor mijn gebed, Van eerlijke lippen gevloeid. ² Van uw aanschijn gaat mijn oordeel uit, Uw ogen zien scherp; ³ Gij peilt mijn hart, doorzoekt het des nachts, Beproeft mij: maar iets verkeerd vindt Gij niet. ⁴ Ik overtrad uw gebod niet, zoals de mensen dat doen, Maar volbracht het bevel uwer lippen; ⁵ Op het pad uwer wetten heb ik mijn schreden gezet, Mijn voet heeft nooit op uw wegen gewankeld. ⁶ Nu roep ik tot U; want Gij zult mij verhoren, o God; Luister naar mij, en hoor naar mijn smeken! ⁷ Doe wonderen van goedheid, o Redder van die op U hopen, En die op uw rechterhand steunen. ⁸ Behoed mij als de appel van uw oog, Verberg mij in de schaduw uwer vleugelen: ⁹ Voor de bozen, die mij bespringen, Voor mijn vijanden, die mij woedend omringen. ¹⁰ Ze hebben hun hart met vet afgesloten, En blijven zwetsen met hun mond; ¹¹ Ze omsingelen mij, waar ik ook ga, Loerend, om mij ter aarde te werpen. ¹² Ze zijn als een leeuw, die hunkert naar buit, Als een leeuwenwelp, dat in hinderlaag ligt. ¹³ Op, Jahweh, hem tegemoet, stort hem neer, En red mijn ziel van den boze! ¹⁴ Uw zwaard moge ze doden, Jahweh, uw hand ze van de aarde verdelgen! Dit zij hun deel in het leven; En hebt Gij nog meer, vul er hun buik mee; Laat hun zonen er zich aan vergasten, En de rest aan hun kinderen vermaken. ¹⁵ Maar laat

mij door mijn gerechtigheid uw aanschijn aanschouwen, Mij aan uw glorie verzadigen na het ontwaken!

18

¹ Voor muziekbegeleiding. Van den Dienaar van Jahweh; van David, die tot Jahweh de woorden van dit lied heeft gericht, toen Jahweh hem had verlost uit de hand van al zijn vijanden en ook uit de hand van Saul. En hij sprak: Ik heb U lief, o Jahweh, mijn kracht; ² Jahweh, mijn toevlucht, mijn burcht en mijn veste; Mijn God, mijn rots, waarop ik kan schuilen, Mijn schild, de hoorn van mijn heil, en mijn schutse. ³ Ik roep: Geprezen zij Jahweh! En ben van mijn vijand verlost. ⁴ De branding van de dood had mij al gegrepen, De golven der onderwereld sloegen over mij heen; ⁵ De strikken van het dodenrijk hielden mij vast, De klemmen van de dood lagen voor mij gereed: ⁶ Maar ik riep tot Jahweh in mijn nood, En schreide om hulp tot mijn God. En Hij hoorde mijn stem in zijn vorstelijke woning, Mijn hulpgeroep drong door tot zijn oren: ⁷ Daar schudde en beefde de aarde, Rilden en dreunden de fundamenten der bergen; Want Hij was in woede ontstoken, ⁸ Rook steeg op uit zijn neus, Verslindend vuur spoot uit zijn mond, En gloeiende kolen spatten er uit. ⁹ Hij boog de hemel, en daalde neer, Grauwe wolken onder zijn voeten; ¹⁰ Hij besteeg den Cherub en vloog in het rond, Zwevend op de windwieken. ¹¹ Hij sloeg de duisternis als een dek om Zich heen, Donkere nevels, dreigende wolken waren zijn tent; ¹² En door de gloed, die voor Hem uitging, Braakten zijn wolken hagel en vurige kolen. ¹³ En in de hemel donderde Jahweh, Verhief de Allerhoogste zijn stem; ¹⁴ Hij schoot zijn pijlen en strooide ze rond, Slingerde zijn bliksems, en joeg ze uiteen. ¹⁵ Open lag de bedding der zee, Het fundament van de aarde kwam bloot: Door uw dreigen, o Jahweh, Door het snuivend gebries van uw neus. ¹⁶ Van boven boog Hij Zich neer, greep mij vast, En trok mij weg uit de onstuimige wateren; ¹⁷ Hij verloste mij van mijn grimmigen vijand En van mijn haters, want ze waren te machtig. ¹⁸ Ze waren uitgetrokken op de dag van mijn ramspoed, Maar Jahweh was mijn beschermer; ¹⁹ Hij beveiligde mij, En bracht mij redding, omdat Hij mij liefhad. ²⁰ Toen werd mijn gerechtigheid door Jahweh beloond, Mijn reinheid van handen vergolden: ²¹ Want ik had de wegen van Jahweh bewandeld, Niet gezondigd tegen mijn God; ²² Ik had al zijn geboden voor ogen gehouden, Niet zijn wetten ontweken; ²³ Ik was voor Hem zonder smet, Had mij zuiver van zonde bewaard; ²⁴ Daarom werd mijn gerechtigheid door Jahweh beloond, En mijn reinheid van handen in zijn ogen. ²⁵ Want voor getrouwen toont Gij U trouw, Voor rechtschapenen rechtschapen; ²⁶ Rein voor den reine, Maar voor de listigaards listig. ²⁷ Ja, Gij redt het deemoedige volk, Maar vernedert hovaardige blikken; ²⁸ Gij zijt, o Jahweh, mijn lamp, Mijn God, die licht in mijn duisternis straalt; ²⁹ Met U durf ik de stormloop beginnen, Met mijn God de wallen bespringen. ³⁰ God! Volmaakt zijn zijn wegen, Jahweh's woord is gelouterd. Hij is voor allen een schild, Die vluchten tot Hem. ³¹ Wie toch is God, dan Jahweh alleen; Wie een rots, dan alleen onze God! ³² God! Hij omgordt mij met kracht, En baant mij een veilige weg; ³³ Hij maakt mijn voeten vlug als hinden, En

doet mij de hoogste toppen beklimmen; ³⁴ Hij oefent mijn handen ten strijde, Mijn armen tot het spannen van de koperen boog. ³⁵ Zo hebt Gij mij het schild van uw heil gereikt; Uw rechterhand heeft mij gestut, uw goedheid maakte mij groot. ³⁶ Gij hebt een weg voor mijn stappen gebaad, En mijn voeten wankelden niet. ³⁷ Ik vervolgde mijn vijanden, haalde ze in, En keerde niet terug, eer ik ze had verslagen; ³⁸ Ik heb ze verpletterd, zodat ze niet opstaan, Maar onder mijn voet blijven liggen. ³⁹ Gij hebt mij met kracht omgord tot de strijd, Mijn tegenstanders voor mij doen bukken; ⁴⁰ Gij liet mij de rug van mijn vijanden zien, Mijn haters heb ik verdelgd. ⁴¹ Nu huilen ze, maar niemand helpt: Tot Jahweh zelfs, maar Hij antwoordt hun niet; ⁴² Ik vermaal ze als stof voor de wind, En vertrap ze als slijk op de straten. ⁴³ Gij hebt mij gered uit de strijd met de volkeren, En mij aan het hoofd van de naties gesteld: ⁴⁴ Volkeren, die ik niet kende, werden mij dienstbaar, Vreemden brachten mij hulde; Nauwelijks hadden ze van mij gehoord, Of ze gehoorzaamden mij; ⁴⁵ Anderen lagen uitgeput neer, En kropen sidderend uit hun burchten. ⁴⁶ Leve Jahweh! Gezegend mijn Rots; Hoogverheven de God van mijn heil! ⁴⁷ Gij hebt mij gewroken, o God, Volkeren aan mij onderworpen; ⁴⁸ Mij van mijn grimmigen vijand verlost, Zege over mijn bestrijders verleend, mij van geweldenaars bevrijd! ⁴⁹ Daarom wil ik U prijzen, o Jahweh, Uw Naam verheerlijken onder de volken! ⁵⁰ Machtige hulp verleent Hij zijn Koning, En genade aan zijn Gezalfde: Aan David en zijn geslacht voor altijd!

19

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. De hemelen verhalen de glorie van God, Het firmament verkondigt het werk zijner handen; ² De dag roept het toe aan de andere dag, En de nacht meldt het weer aan de nacht. ³ Geen taal en geen woorden, Hun stem hoort men niet; ⁴ Toch galmen over heel de aarde hun klanken, Tot aan de grenzen der wereld hun tonen. ⁵ Hij heeft voor de zon een tent opgeslagen In het midden der zee; Ze is als een bruidegom, die uit de bruidskamer treedt, Stralend van vreugd als een held, die zijn loopbaan begint. ⁶ Haar opgang is aan het eind van de hemel, Haar kringloop tot aan het andere eind; Niets blijft verborgen Voor haar gloed. ⁷ Jahweh's wet is volmaakt: een verkwikking der ziel; Jahweh's gebod betrouwbaar: een wijsheid voor eenvoudigen; ⁸ Jahweh's bevelen rechtvaardig: een vreugd voor het hart; Jahweh's voorschrift onberispelijk: een licht voor de ogen; ⁹ Jahweh's woord zonder smet: voor eeuwig bestendig; Jahweh's oordelen waarheid: alle rechtvaardig! ¹⁰ Kostbaarder zijn ze dan goud en edel metaal; Zoeter dan honing en zeem uit de raten. ¹¹ Ook uw dienaar weet ze naar waarde te schatten: Wie ze trouw onderhoudt, wordt rijk beloond. ¹² Maar wie kan al zijn fouten kennen? Vergeef mij ook, die ik me niet ben bewust. ¹³ Maar behoed ook uw dienaar voor zelfoverschatting; Laat die niet over mij heersen! Dan zal ik altijd smetteloos blijven, En rein van grote zonden; ¹⁴ Dan zal het woord van mijn mond U behagen, Met het gepeins van mijn hart, o Jahweh, mijn Rots en Redder!

20

¹ Voor muziekbegleiding. Een psalm van David. Moge Jahweh op de dag van nood u verhoren, De naam van Jakobs God u beschermen, ² Uit het heiligdom u hulp verlenen, En uit Sion u bijstaan. ³ Hij gedenke al uw offergaven, En neme genadig uw brandoffers aan; ⁴ Hij schenke u wat uw hart maar begeert, En doe al uw plannen gelukken. ⁵ Dan zullen wij om uw zegepraal juichen, In de Naam van onzen God de feestbanier heffen! ⁶ Nu reeds ben ik er zeker van, Dat Jahweh zijn Gezalfde de zegepraal schenkt, En Hem uit zijn heilige hemel verhoort Door de reddende kracht van zijn rechterhand. ⁷ Anderen gaan trots op wagens en paarden, Wij op de Naam van Jahweh, onzen God; ⁸ Maar zij storten neer, en blijven liggen, Wij rijzen op en staan vast! ⁹ Jahweh, geef den Koning de zege, En verhoor nog heden ons smeekgebed!

21

¹ Voor muziekbegleiding. Een psalm van David. Jahweh, in uw schutse verheugt zich de koning; Hoe blijde juicht hij om uw hulp! ² Gij hebt zijn hartewens vervuld, De bede zijner lippen niet afgewezen. ³ Neen, Gij tradt hem tegen met rijke zegen, En zette hem een gouden kroon op het hoofd. ⁴ Léven vroeg hij U: Gij hebt het hem geschonken, Lengte van dagen: voor eeuwig en immer. ⁵ Groot is zijn majesteit door uw hulp, Gij hebt hem met glorie en luister getooid; ⁶ Want Gij hebt hem overstelpt met zegen voor immer, Hem met vreugde overstroomd voor uw aanschijn. ⁷ Ja, de koning blijft op Jahweh vertrouwen, Op de gunst van den Allerhoogste, zonder te wankelen! ⁸ Uw hand zal al uw vijanden treffen, Uw rechterhand al die u haten; ⁹ Gij zult ze doen blozen als een gloeiende oven, Wanneer gij maar een blik op hen werpt. Jahweh zal in zijn toorn ze verslinden, En het vuur ze verteren. ¹⁰ Hun vrucht zult gij van de aarde verdelgen, Hun kroost onder de kinderen der mensen. ¹¹ En als ze u kwaad willen doen, Of boze plannen beramen, bereiken zij niets; ¹² Want gij zult ze de hielen doen lichten, En met uw boog op hen mikken. ¹³ Sta op dan, Jahweh, in uw kracht; Dan zingen en prijzen wij uw macht!

22

¹ Voor muziekbegleiding; wijze: De hinde van de dageraad. Een psalm van David. Mijn God, mijn God, zie op mij neer; Waarom hebt Gij mij verlaten? Waarom houdt Gij U ver van mijn hulp, Ver van mijn jammerklachten, mijn God? ² Ik roep overdag, Gij antwoordt niet; Des nachts, maar ik vind geen rust. ³ Toch troont Gij in het heiligdom, Gij, Israëls hoop! ⁴ Op U hebben onze vaders vertrouwd, Op U zich verlaten, Gij hebt ze verlost; ⁵ Tot U geroepen, ze werden gered, Op U gerekend, ze zijn niet beschaamd. ⁶ Doch ik ben maar een worm en geen mens, Door de wereld bespot, veracht door het volk; ⁷ Al die mij zien, lachen mij uit, Grijnzen, en schudden meewarig het hoofd: ⁸ "Hij heeft op Jahweh vertrouwd. Laat Die hem nu helpen, En hem verlossen, wanneer Hij hem liefheeft!" ⁹ Ja, Gij zijt het, die mij uit de schoot hebt genomen, Die mij veilig deedt rusten aan de borst mijner moeder; ¹⁰ Bij mijn geboorte werd ik op uw knieën gelegd, Gij zijt mijn God van de moederschoot af. ¹¹ Blijf dus niet verre van mij, Want de

nood is nabij, en er is niemand die helpt! ¹² Bonkige stieren staan om mij heen, Buffels van Basjan omsingelen mij; ¹³ Ze sperren hun muil naar mij open Als verscheurende, brullende leeuwen. ¹⁴ Als water ben ik uitgegoten, Al mijn beenderen zijn ontwricht; Mijn hart is als was, Smelt weg in mijn borst. ¹⁵ Mijn keel is droog als een scherf, Mijn tong kleeft aan mijn gehemelte vast; En in het stof van de dood Strekt Gij mij neer. ¹⁶ Dan komen honden om mij heen, Een bende boosdoeners houdt mij omlegerd; Ze doorboren mijn handen en voeten, ¹⁷ Al mijn beenderen kan ik tellen. Ze werpen begerige blikken, En gluren mij aan; ¹⁸ Verdelen mijn kleren onder elkander, En loten om mijn gewaad. ¹⁹ O Jahweh, blijf toch niet in de verte; Mijn Sterkte, snel mij te hulp! ²⁰ Bescherm mijn leven tegen het zwaard, Het enige, dat mij nog rest, tegen de honden; ²¹ Red mij uit de muil van den leeuw, Mij arme, van de hoornen der buffels. ²² Dan zal ik uw Naam aan mijn broeders verkonden, In de kring der gemeente U prijzen: ²³ “Looft Jahweh, gij die Hem vreest, Heel Jakobs geslacht; Brengt Hem ere en siddert voor Hem, Alle kinderen van Israël!” ²⁴ “Want nimmer heeft Hij versmaad of veracht De ellende van den verdrukte; Zijn aanschijn voor hem niet verborgen, Maar hem verhoord, als hij Hem riep!” ²⁵ Dit zal mijn danklied voor U zijn In de grote gemeente! Dan zal ik ook mijn belofte vervullen Aan hen, die Hem vrezen: ²⁶ De armen zullen eten, En worden verzadigd; Die Jahweh zoeken, zullen Hem loven. En hun hart zal eeuwig worden verkwikt. ²⁷ Alle grenzen der aarde zullen het gedenken, En zich tot Jahweh bekeren, Alle stammen der heidenen Hem aanbidden! ²⁸ Want Jahweh komt het koningschap toe, Hij is de Heerser der volken; ²⁹ Hem alleen moeten huldigen alle machten der aarde! Dan buigen zich ook voor Hem neer, die in het stof zijn gezonken, En geen leven meer hebben. ³⁰ Dan zal ook mijn zaad Hem dienen, En van den Heer gaan vertellen aan het volgend geslacht, ³¹ Zijn goedheid verhalen aan het volk, dat nog geboren moet worden: Dat het Jahweh was, die het volbracht!

23

¹ Een psalm van David. Mijn Herder is Jahweh! het ontbreekt mij aan niets: ² Hij laat mij rusten in groene beemden; ³ Hij voert mij naar vredige wateren, verkwikt mijn ziel, En leidt mij in het rechte spoor, om wille van zijn Naam. ⁴ Al moet ik door donkere krochten heen, Ik ben voor geen onheil bevreesd: Want Gij staat me bij, Uw staf en stok zijn mijn stut! ⁵ Gij bereidt mij een dis Voor het oog van mijn vijand; Met olie zalft Gij mijn hoofd, En mijn beker vloeit over. ⁶ Voorspoed en zegen zullen mij volgen Mijn leven lang; In het huis van Jahweh mag ik wonen In lengte van dagen!

24

¹ Een psalm van David. Aan Jahweh behoort de aarde, met wat ze bevat, De wereld en die er op wonen; ² Want Hij heeft ze op de zeeën gegrond, En geplant op de stromen. ³ Wie mag de berg van Jahweh bestijgen, Wie zijn heilige stede betreden? ⁴ Die rein is van handen, en zuiver van hart; In wiens ziel geen bedrog is, en die geen valse eden zweert. ⁵ Hij zal zegen van Jahweh ontvangen, En loon van den

God van zijn heil: ⁶ Die behoort tot hen, die Jahweh vereren, En het aangezicht zoeken van Jakobs God. ⁷ Poorten, heft uw kroonlijsten op; Eeuwige posten, rekt u omhoog: De Koning der glorie gaat binnen! ⁸ Wie is de Koning der glorie? Jahweh, krachtig en sterk, Jahweh, de held in de strijd! ⁹ Poorten, heft uw kroonlijsten op; Eeuwige posten, rekt u omhoog: De Koning der glorie gaat binnen! ¹⁰ Wie is de Koning der glorie? Jahweh der heirscharen Is de Koning der glorie!

25

¹ Van David. Tot U verhef ik mijn ziel, O Jahweh, mijn God! ² Op U blijf ik hopen; laat mij niet worden beschaamd, En den vijand niet de spot met mij drijven. ³ Neen, niemand die op U vertrouwt, wordt beschaamd; Alleen de afvalligen worden te schande. ⁴ Jahweh, toon mij uw wegen, En maak mij uw paden bekend; ⁵ Laat mij wandelen in uw waarheid, Onderricht mij, want Gij zijt de God van mijn heil. Op U blijf ik altijd vertrouwen, Om uw goedheid, o Jahweh! ⁶ Gedenk uw barmhartigheid, Jahweh; En uw ontferming, want ze zijn eeuwig! ⁷ Wees niet de zonden mijner jeugd en mijn fouten indachtig, Maar blijf mij gedenken naar uw genade. ⁸ Jahweh is goed en minzaam: Daarom wijst Hij de zondaars terecht. ⁹ De nederigen houdt Hij in het rechte spoor, Den eenvoudige toont Hij zijn pad; ¹⁰ Alle wegen van Jahweh zijn goedheid en trouw, Voor wie zijn Verbond en zijn Wet onderhoudt. ¹¹ O Jahweh, om wille van uw Naam, Vergeef mij mijn schuld, hoe groot zij ook is. ¹² Iedereen, die Jahweh vreest, Leert Hij, welke weg hij moet kiezen: ¹³ Hijzelf zal steeds in voorspoed leven, Zijn kinderen zullen het Land bezitten. ¹⁴ Jahweh's vriendschap geldt hun, die Hem vrezen, Hij maakt hen deelachtig aan zijn Verbond. ¹⁵ Mijn ogen zijn altijd op Jahweh gericht; Want Hij trekt mijn voet uit de strikken. ¹⁶ Wend U tot mij, en wees mij genadig, Want ik ben eenzaam, ellendig. ¹⁷ Verlicht de druk van mijn hart, En bevrijd me van mijn benauwdheid! ¹⁸ Blik neer op mijn ellende en jammer, En vergeef mij al mijn zonden. ¹⁹ Zie, hoe talrijk mijn vijanden zijn, En hoe diep ze mij haten. ²⁰ Behoed mij, en red mij; Laat mijn vertrouwen op U niet worden beschaamd! ²¹ Maar mogen onschuld en deugd mij beschermen; Want op U blijf ik hopen, o Jahweh! ²² Verlos Israël uit al zijn ellenden, o God!

26

¹ Van David. Wees mijn Rechter, o Jahweh! Want mijn wandel is rein; Altijd heb ik op Jahweh vertrouwd, Nooit gewankeld! ² Beproof mij, en toets mij, o Jahweh; Doorgrond mijn nieren en hart. ³ Want uw liefde houd ik voor ogen, En in uw waarheid heb ik geleefd; ⁴ Ik heb geen gemeenschap met veinzers, Met gluipers ga ik niet om; ⁵ Ik haat het gezelschap der bozen, En met slechtaards zit ik niet aan. ⁶ Maar ik was mijn handen in onschuld, En sta rond uw altaar, ⁷ O Jahweh, om U een loflied te zingen, En al uw wonderen te melden. ⁸ Jahweh, ik bemin het huis, waar Gij toeft, De woonplaats van uw heerlijkheid. ⁹ Werp mij niet weg met de zondaars, Mijn leven niet met moordenaars, ¹⁰ Aan wier handen misdaad kleeft, Wier rechterhand is omgekocht. ¹¹ Neen, ik wandel in onschuld; Red mij dus, Jahweh, en wees mij genadig!

12 Mijn voet staat in de gerechtigheid vast; Ik zal U loven, o Jahweh, in de volle gemeente!

27

1 Van David. Jahweh is mijn licht en mijn heil: Wien zou ik vrezen? Jahweh is de schuts van mijn leven: Wien zou ik duchten? 2 Al rukken de bozen tegen mij op, Om mijn vlees te verslinden Het zijn mijn verdrukkers en haters, Die struikelen en vallen! 3 Al stelt zich een krijgsmacht tegen mij op: Mijn hart kent geen vrees; Al ontbrandt ook de strijd tegen mij: Toch blijf ik gerust! 4 Eén ding heb ik Jahweh gevraagd, dit slechts begeerd: In het huis van Jahweh te wonen al de dagen mijns levens, Jahweh's zoetheid te smaken, En in zijn tempel te overwegen! 5 Want in zijn tabernakel laat Hij mij schuilen In tijden van nood; Hij beschut mij onder het dek van zijn tent, En plaatst mij veilig op de Rots. 6 Zo hef ik fier mijn hoofd omhoog Boven mijn vijanden rondom mij heen, Breng in zijn tent de offers van jubel, Wil zingen en spelen voor Jahweh! 7 Jahweh, luister naar mijn smeken, Ontferm U mijner, en wil mij verhooren. 8 Gij hebt het toch zelf mij gezegd: "Ge moet mijn aangezicht zoeken!" 9 Nu zoek ik uw aanschijn, o Jahweh; Verberg het mij niet. Wijs uw dienaar niet af in uw gramschap: Gij zijt toch mijn hulp! Verstoot mij niet, verlaat mij niet, O God van mijn heil! 10 Neen, al verlaten mij vader en moeder, Jahweh trekt Zich mij aan. 11 Wijs mij, o Jahweh, uw weg, Geleid mij op het pad der deugd; En om wille van mijn verdrukkers, o Jahweh, 12 Geef mij niet prijs aan de haat van mijn vijand! Want valse getuigen staan tegen mij op, En brengen leugens tegen mij in. 13 O, als ik er eens niet zeker van was, Nog in het land der levenden Jahweh's goedheid te zien! 14 Vertrouw maar op Jahweh; wees welgemoed! Sterk zij uw hart; blijf hopen op Jahweh!

28

1 Van David. Tot U roep ik, Jahweh, mijn Rots! Ach, houd U voor mij niet doof: Opdat ik, als Gij blijft zwijgen, Niet gelijk word aan hen, die in het graf zijn gedaald. 2 Hoor, Jahweh, mijn zuchten, Nu ik tot U smEEK, En mijn handen hef Naar uw heilige woning. 3 Werp mij niet weg met de bozen, Niet weg met de zondaars, Die lief doen tegen hun naaste, Maar met venijn in het hart. 4 Zet ze hun werken betaald, En hun schandelijk gedrag; Vergeld ze het werk hunner handen, En geef hun wat ze verdienen. 5 Want ze begrijpen niets van Jahweh's daden, Niets van wat door zijn hand werd verricht; Daarom breekt Hij ze af, En bouwt ze niet op! 6 Geprezen zij Jahweh! Want Hij heeft mijn smeken gehoord; 7 Jahweh is mijn schuts en mijn schild. Als mijn hart op Hem hoopt, word ik zeker geholpen; Daarom jubelt mijn hart, en zegen ik Hem met mijn lied! 8 Jahweh is een schuts voor zijn volk, En voor zijn Gezalfde een machtige hulp. 9 Red dus uw volk en zegen uw erfdeel; Weid hen en leid hen voor eeuwig!

29

1 Een psalm van David. Brengt Jahweh, zonen Gods, Brengt Jahweh glorie en lof. 2 Brengt Jahweh de eer van zijn Naam; Huldigt Jahweh

in heilige feestdos! ³ De stem van Jahweh over de wateren! De God van majesteit, Jahweh, dondert over de onmetelijke plassen! ⁴ De stem van Jahweh vol kracht, De stem van Jahweh vol glorie! ⁵ De stem van Jahweh verbrijzelt de ceders, Jahweh slaat de ceders van de Libanon te pletter. ⁶ Als een kalf laat Hij de Libanon huppelen, De Sjrjon als het jong van een buffel. ⁷ De stem van Jahweh braakt vurige flitsen; En in zijn paleis roept iedereen: Glorie! ⁸ De stem van Jahweh laat de wildernis beven, Jahweh schokt de steppe van Kadesj; ⁹ De stem van Jahweh wringt eiken krom, En ontbladert de wouden. ¹⁰ Jahweh zetelt op de orkaan, Jahweh troont er als Koning voor eeuwig! ¹¹ Jahweh geeft kracht aan zijn volk; Jahweh zegent zijn volk met de vrede!

30

¹ Een psalm. Een lied der tempelwijding. Van David. Ik wil U prijzen, o Jahweh; want Gij trokt mij omhoog, Opdat mijn vijanden niet over mij juichen. ² Ik riep tot U: "O Jahweh, mijn God!" En Gij hebt mij genezen, o Jahweh! ³ Gij trokt mij uit het dodenrijk op, Ten leven uit het midden van die in het graf zijn gezonken. ⁴ Jahweh's vromen, zingt Hem een lied, En verheerlijkt zijn heilige Naam: ⁵ Want zijn toorn duurt maar een ogenblik, Zijn goedheid levenslang; 's Avonds komt er geweest, Maar 's morgens is er weer vreugd. ⁶ In zelfgenoegzaamheid had ik gezegd: "Nooit zal ik wankelen!" ⁷ Neen, Jahweh, door uw goedheid alleen Hadt Gij kracht verleend aan mijn geest; Maar nauwelijks hadt Gij uw aanschijn verborgen, Of plotseling zonk ik ineen! ⁸ Jahweh, toen riep ik U aan, En ik bad tot mijn Heer: ⁹ "Wat kan mijn verstomming U baten, En dat ik zink in het graf; Kan het stof U soms loven, En uw trouw nog verkonden?" ¹⁰ En Jahweh heeft het gehoord, en Zich mijner ontfermd; Jahweh heeft mij geholpen. ¹¹ Gij hebt mijn gejammer in een reidans veranderd, Mijn rouwkleed verscheurd, met vreugd mij omgord: ¹² Opdat mijn geest U zou prijzen, en nooit meer zou zwijgen, U eeuwig zou loven, o Jahweh, mijn God!

31

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Tot U neem ik mijn toevlucht, o Jahweh, Laat mij nooit beschaamd komen staan. Geef mij uitkomst door uw genade, ² Hoor mij aan, en red mij snel! Wees mij een veilige rots, Een veste, om mij te redden; ³ Want Gij zijt mijn steun en mijn sterkte, Om wille van uw Naam. Gij zijt mijn gids en mijn leider; ⁴ En bevrijdt mij uit het net, dat men mij had gespannen; Want Gij zijt mijn toevlucht, ⁵ In úw handen beveel ik mijn geest. Gij verlost mij, Jahweh, trouwe God, ⁶ Maar Gij haat, die op nietige afgoden hopen. Neen, ik blijf op Jahweh vertrouwen, ⁷ Wil juichen en jubelen in uw genade. Want Gij ziet mijn ellende, En kent de angst van mijn ziel. ⁸ Neen, Gij geeft mij niet prijs aan de macht van den vijand, Maar zet mijn voeten op veilige grond. ⁹ Ach Jahweh, ontferm U over mij, Want het is mij zo bang om het hart; Van verdriet kwijnt mijn oog, Mijn ziel en mijn lichaam. ¹⁰ Mijn leven vliedt in jammer heen, In kermen mijn jaren; Mijn kracht is gebroken door mijn ellende, Mijn gebeente verdord. ¹¹ Voor al mijn vijanden Ben ik een spot; Voor mijn

buren een afschuw, Voor bekenden een schrik. Die mij op straat ziet, Vlucht voor mij weg; ¹² Als een dode ben ik uit de harten verbannen, Weggegooid als een pot. ¹³ Ik hoor ze met elkander al fluisteren; Overal schrik om mij heen! Ze steken de hoofden bijeen, En smeden plannen, om mij te doden. ¹⁴ Maar ik blijf op U hopen, o Jahweh, En zeggen: Gij zijt mijn God! ¹⁵ Mijn lot blijft in uw handen liggen; Verlos mij van mijn vijand en vervolgers. ¹⁶ Laat uw aanschijn lichten over uw dienaar; Red mij door uw genade. ¹⁷ Jahweh, laat mij toch niet beschaamd komen staan: Want U roep ik aan. Neen, laat de bozen worden beschaamd en in het dodenrijk varen; ¹⁸ Laat de leugenlippen verstommen, Die den gerechte durven tergen Met trots en verachting. ¹⁹ Hoe groot is uw goedheid, o Jahweh, Die Gij hebt weggelegd voor hen, die U vrezen, Die Gij bewijst aan wie tot U vluchten, Voor het oog aller mensen. ²⁰ Gij beschermt ze in de schuts van uw aanschijn Voor het sarren der mensen; Gij stelt ze veilig in uw tent Voor het kijven der tongen. ²¹ Gezegend zij Jahweh! Want Hij heeft wonderen verricht Van zijn goedheid voor mij Ten tijde van nood. ²² Ik had in mijn angst al gezegd: "Ik ben uit uw ogen verstoten!" Maar Gij hebt mijn smeken verhoord, Toen ik om hulp tot U riep. ²³ Hebt Jahweh dus lief Gij allen, zijn vromen; Want Jahweh behoedt de getrouwen, Maar met woeker vergeldt Hij de trotsen. ²⁴ Houdt moed, weest onverschrokken van hart, Gij allen, die op Jahweh hoopt!

32

¹ Van David; een leerdicht. Gelukkig hij, wiens schuld is vergeven, Wiens zonde is bedekt; ² Gelukkig de mens, wiens misdaad Jahweh niet langer gedenkt, In wiens geest geen onoprechtheid meer woont. ³ Zolang ik bleef zwijgen, werd mijn gebeente verteerd Door mijn kreunen heel de dag; ⁴ Want uw hand drukte dag en nacht op mij neer, En mijn merg droogde weg in verschroeiende gloed. ⁵ Maar toen ik U mijn zonde beleed, Mijn schuld niet verheelde, En sprak: "Ik wil Jahweh mijn misdaad bekennen"; Toen hebt Gij de schuld mijner zonde vergeven. ⁶ Daarom moeten alle vromen U om vergiffenis smeken, Zolang Gij U nog vinden laat; Dan zullen bij de stortvloed de onstuimige wateren Hen niet bereiken. ⁷ Gij zijt mijn schutse, en behoedt mij voor rampspoed, Gij omringt mij met jubel van heil! ⁸ Nu wil ik u onderricht geven, De weg wijzen, die ge moet gaan; Ik wil u raden, En mijn oog op u richten. ⁹ Wees niet als paarden Of muilezels zonder verstand, Die men moet mennen met toom en gebit, Of ze gehoorzamen niet. ¹⁰ Veel kommer valt den boze ten deel, Maar de genade omringt wie op Jahweh vertrouwt. ¹¹ Verblijdt u in Jahweh en jubelt, gij vromen, Juicht allen, oprechten van hart!

33

¹ Gij rechtvaardigen, heft Jahweh een jubelzang aan; De psalm is een lust voor de vromen! ² Looft Jahweh met citers, Bespeelt voor Hem de tiensnarige harp; ³ Stemt een nieuw lied voor Hem aan, Tokkelt de lieren, lustig en luid! ⁴ Want Jahweh's woord is waarachtig, Onveranderlijk al zijn daden. ⁵ Gerechtigheid en recht heeft Hij lief; Van Jahweh's goedheid is de aarde vol. ⁶ Door het woord van Jahweh

zijn de hemelen gemaakt, Door de adem van zijn mond heel hun heir; ⁷ Hij verzamelde het water der zee in een zak, Legde de oceanen in schuren op. ⁸ Heel de aarde moet Jahweh vrezen, Al de bewoners der wereld Hem duchten. ⁹ Want Hij sprak: en het was; Hij gebood: en het stond. ¹⁰ De raadslagen der volken gooit Jahweh omver, Hij verijdelt de plannen der naties; ¹¹ Maar Jahweh's raadsbesluit staat in eeuwigheid vast: Wat zijn hart heeft bedacht, van geslacht tot geslacht. ¹² Gelukkig de natie, die Jahweh tot God heeft, Het volk, dat Hij Zich tot erfdeel verkoos! ¹³ Jahweh ziet neer uit de hemel, Richt zijn blik op alle kinderen der mensen. ¹⁴ Hij let van de plaats, waar Hij troont, Op alle bewoners der aarde: ¹⁵ Hij, die aller hart heeft geschapen, En al hun daden doorgrondt. ¹⁶ Geen koning overwint door de macht van zijn heir, Geen held wordt gered door geweldige kracht; ¹⁷ Ook het ros kan de zege niet schenken, Door zijn grote snelheid niet redden. ¹⁸ Maar het oog van Jahweh rust op hen, die Hem vrezen, En die op zijn goedheid vertrouwen: ¹⁹ Om ze te redden van de dood, Ze in het leven te houden bij hongersnood. ²⁰ Onze ziel blijft opzien tot Jahweh: Hij is onze hulp en ons schild; ²¹ In Hem verheugt zich ons hart, Wij vertrouwen op zijn heilige Naam. ²² Uw genade, o Jahweh, dale over ons neer, Naarmate wij op U blijven hopen!

34

¹ Van David, toen hij zich voor Abimé als een krankzinnige had aangesteld, door hem was weggejaagd, en was heengegaan. Altijd wil ik Jahweh prijzen, Steeds trilt zijn lofzang in mijn mond. ² Mijn ziel zal roemen in Jahweh; Bedrukten zullen het horen, en juichen. ³ Verheerlijkt Jahweh met mij, Laat ons te zamen zijn Naam verheffen: ⁴ Ik heb Jahweh gesmeekt; Hij heeft mij verhoord, En mij van al mijn angsten bevrijd. ⁵ Ziet naar Hem op, dan straalt gij van vreugde, En uw gelaat zal niet blozen van schaamte. ⁶ Hier is een rampzalige, die om hulp heeft geroepen: Jahweh heeft hem gehoord, en van al zijn ellende verlost. ⁷ De engel van Jahweh slaat zijn legerplaats op Rond die Hem vrezen, om ze te redden! ⁸ Smaakt en besef dan de goedheid van Jahweh; Gelukkig de man, die zijn hoop op Hem stelt. ⁹ Vreest Jahweh, zijn vromen, Want die Hem duchten, ontbreekt het aan niets; ¹⁰ Rijken kunnen verarmen en hongeren, Die Jahweh zoekt, komt niets te kort. ¹¹ Komt nu, kinderen, en luistert naar mij! Ik leer u, hoe men Jahweh moet vrezen, ¹² En wie het is, die van het leven geniet, Lengte van dagen zich wenst, om het goede te zien: ¹³ Bewaar uw tong voor het kwaad, En uw lippen voor leugen; ¹⁴ Vlucht het kwaad, doe enkel wat goed is; Zoek de vrede, en jaag hem na! ¹⁵ De ogen van Jahweh zijn op de vromen gericht, Zijn oren naar hun smeken gekeerd; ¹⁶ Maar Jahweh's aanschijn blijkt grimmig tegen de bozen, Om hun gedachtenis van de aarde te delgen. ¹⁷ De vromen roepen, en Jahweh verhoort hen, En verlost ze van al hun ellende; ¹⁸ Gebroken harten blijft Jahweh nabij, Vermorzelde zielen komt Hij te hulp. ¹⁹ Hoe talrijk de rampen van den rechtvaardige ook zijn, Jahweh redt hem er uit; ²⁰ Jahweh is voor al zijn beenderen bezorgd, Niet één daarvan wordt gebroken. ²¹ De zonde brengt den boze de dood, En wie den rechtvaardige haat,

moet het boeten. ²² Maar zijn dienaars spaart Jahweh het leven; Wie tot Hem vlucht, zal het nimmer berouwen.

35

¹ Van David. Bestrijd, o Jahweh, die mij bestrijden, Kamp tegen hen, die mij bekampen! ² Grijp schild en beukelaar, Sta op, mij te hulp; ³ Trek speer en strijdbijl tegen mijn vervolgers, Zeg tot mijn ziel: "Uw redding ben Ik!" ⁴ Laat smaad en schande hen treffen, die mijn leven belagen, Vol schaamte vluchten, die boze plannen tegen mij smeden. ⁵ Ze mogen worden als kaf voor de wind, Wanneer de Engel van Jahweh ze opjaagt; ⁶ Hun weg zij donker en glad, Wanneer de Engel van Jahweh ze nazet. ⁷ Want zonder reden hebben ze mij hun netten gespannen, Zonder aanleiding een kuil mij gegraven. ⁸ Moge hem de ondergang treffen, Eer hij het weet; Laat het net, dat hij spande, hem vangen, Laat hem vallen in zijn eigen kuil! ⁹ Dan zal mijn ziel in Jahweh juichen, Zich over mijn redding verheugen; ¹⁰ En heel mijn gebeente zal zeggen: "Jahweh, wie is U gelijk? Gij beschermt den zwakke tegen den sterke, Den zwakke en arme tegen zijn berovers!" ¹¹ Ze staan tegen mij op Als valse getuigen; En wat ik mij niet ben bewust, Brengen ze tegen mij in. ¹² Goed met kwaad vergelden ze mij, En leggen het op mijn leven aan. ¹³ En toch, toen zij ziek lagen, Trok ik het boetekleed aan, Putte mij door vasten uit, En het gebed was niet weg uit mijn hart; ¹⁴ Ik liep rond, als gold het mijn broer of mijn vriend, Onder droefheid gebukt, als in rouw voor mijn moeder. ¹⁵ Maar nu ik zelf dreig te vallen, worden ze vrolijk, Lopen te hoop en scholen tegen mij samen; Als vreemden, die ik niet ken, Gaan ze tegen mij schelden, ¹⁶ Honen mij met bittere spot, En knarsetanden tegen mij. ¹⁷ Hoe lang nog, o Heer, Zult Gij dit aanzien? Verlos mij toch van hun brullen, Het enige, dat mij nog rest, uit de macht van de leeuwen! ¹⁸ Dan zal ik U loven in de grote gemeente, Voor een talloze schare U prijzen. ¹⁹ Laat toch mijn valse vijand niet om mij lachen, Geen knipoogjes geven, die mij onverdiend haten. ²⁰ Want nooit spreken ze woorden van vrede, Doch verzinnen maar leugens tegen het vreedzame volk; ²¹ Ze zetten een grote mond tegen mij op, En zeggen: Ha, ha! We hebben het met eigen ogen gezien! ²² Jahweh! Gij hebt het gezien; blijf niet zwijgen! Heer; houd U niet verre van mij! ²³ Ontwaak en sta op, om mij recht te verschaffen, Om mij te verdedigen, mijn God en mijn Heer. ²⁴ Schaf mij recht naar uw gerechtigheid, Jahweh, mijn God; Laat ze niet over mij juichen. ²⁵ Laat ze niet denken: "Ha, nu zijn wij tevreden!" Niet zeggen: "We hebben hem onder de voet!" ²⁶ Neen, laat ze allen blozen van schaamte, Die zich vrolijk maken over mijn ongeluk; Met smaad en schande worden bedekt, Die een hoge toon tegen mij aanslaan. ²⁷ Maar mogen juichen en jubelen Die van mijn goed recht zijn doordrongen; Zonder ophouden zeggen: "Jahweh is groot, Die enkel het heil van zijn dienaar beoogt!" ²⁸ Dan zal mijn tong uw gerechtigheid prijzen, En elke dag uw lof verbreiden.

36

¹ Voor muziekbegleiding. Van David, den dienaar van Jahweh. De zonde fluistert den boze haar inblazingen toe. In het diepst van

zijn hart; Geen vreze Gods Staat hem voor ogen. ² Want ze heeft hem met blindheid geslagen, Zodat hij zijn misdaad kent noch haat. ³ Het woord van zijn mond Is leugen en bedrog. Hij weigert, zich verstandig en goed te gedragen; ⁴ Zelfs op zijn sponde bedenkt hij nog slechtheid. Het verkeerde pad gaat hij op, En wendt zich niet af van het kwaad. ⁵ Maar uw goedheid, o Jahweh, reikt tot de hemel, En tot aan de wolken uw trouw; ⁶ Uw gerechtigheid is als de bergen Gods, Als de onmetelijke oceaan uw gericht. Mensen en dieren helpt Gij, o Jahweh; ⁷ Hoe heerlijk is uw genade, o God! Daarom zoeken de kinderen der mensen Hun toevlucht in de schaduw uwer vleugelen; ⁸ Zij verzadigen zich met het vet van uw woning, Gij laaft ze aan uw stroom van geneugten. ⁹ Want bij U is de bron van het leven, In uw licht aanschouwen wij licht. ¹⁰ Blijf uw goedertierenheid tonen aan hen, die U vrezen, Uw gerechtigheid aan de oprechten van hart; ¹¹ Laat geen trotse voet mij vertrappen, Geen goddeloze vuisten mij slaan. ¹² Maar waar de zondaars vallen, Laat ze daar liggen, en nimmermeer opstaan.

37

¹ Van David. Wees niet afgunstig op zondaars, En benijd de boosdoeners niet; ² Want snel versmachten zij als gras, Verkwijnen als het groen gewas. ³ Vertrouw op Jahweh, doe enkel wat goed is, Blijf in het land en wees trouw; ⁴ Dan zult gij uw vreugde in Jahweh vinden, En Hij schenkt u wat uw hart maar begeert. ⁵ Laat Jahweh uw weg maar bestieren, Verlaat u op Hem: Hij zal hem banen; ⁶ Als de dageraad doet Hij uw gerechtigheid stralen, En als de middagzon uw recht. ⁷ Berust in Jahweh, En blijf op Hem hopen. Benijd niet den man, wien het goed gaat, Ofschoon hij bedriegt. ⁸ Word niet toornig en maak u niet boos, Wind u niet op: gij maakt het maar erger; ⁹ Want de zondaars worden vernietigd, Maar die op Jahweh vertrouwen, bezitten het Land! ¹⁰ Een ogenblik maar: en de zondaar is er niet meer; Gij zoekt naar zijn plaats: hij is weg. ¹¹ Maar de rechtschapenen bezitten het Land, En genieten een heerlijke vrede. ¹² De zondaar belaagt den rechtvaardige, En knarst tegen hem op zijn tanden; ¹³ Maar de Heer lacht hem uit, Want Hij ziet zijn Dag al nabij. ¹⁴ De bozen trekken hun zwaard en spannen hun boog, Om ongelukkigen en armen te doden, en vromen te slachten; ¹⁵ Maar het zwaard dringt in hun eigen hart, En hun bogen worden gebroken. ¹⁶ Beter het weinige, dat de rechtvaardige heeft, Dan de geweldige rijkdom der bozen; ¹⁷ Want de arm der bozen wordt gebroken, Maar voor de rechtvaardigen is Jahweh een stut. ¹⁸ Jahweh zorgt voor de dagen der vromen, En hun erfdeel blijft eeuwig bijeen; ¹⁹ Ze staan niet verlegen in tijden van rampspoed, Maar worden verzadigd bij hongersnood. ²⁰ Maar de goddelozen gaan zeker te gronde, En hun kinderen bedelen om brood; Jahweh's vijanden vergaan als de glorie der velden, En verdwijnen als rook. ²¹ De boze moet lenen, en kan niet betalen, De gerechte kan mild zijn en geven; ²² Want wien Hij zegent, bezit het Land, Maar wien Hij vervloekt, wordt vernietigd. ²³ Jahweh leidt de schreden der mensen, Hij richt overeind, wiens gedrag Hem behaagt; ²⁴ En mocht hij al wankelen, toch zal hij niet vallen, Want Jahweh houdt hem bij de hand. ²⁵ Ik was jong, en nu ben ik oud: Maar

nooit heb ik een vrome verlaten gezien; ²⁶ Steeds kan hij nog mild zijn en aan anderen lenen, Zijn nageslacht tot zegen zijn. ²⁷ Houd u ver van het kwaad, en doe enkel wat goed is, Dan woont gij veilig voor eeuwig; ²⁸ Want Jahweh heeft de gerechtigheid lief, En nimmer verlaat Hij zijn vromen. De bozen worden voor eeuwig vernietigd, En het geslacht van de zondaars vergaat; ²⁹ Maar de rechtvaardigen bezitten het Land, En blijven er altijd in wonen. ³⁰ De mond van den rechtvaardige verkondigt de wijsheid, En zijn tong spreekt wat recht is. ³¹ Hij draagt de Wet van zijn God in zijn hart; Nooit wankelen zijn schreden. ³² De boze loert op den vrome, En zoekt hem te doden; ³³ Maar Jahweh laat hem niet in zijn macht, En duldt geen veroordeling, als men hem richt. ³⁴ Blijf op Jahweh vertrouwen, En bewandel zijn wegen; Dan stelt Hij u in het bezit van het Land, En zult gij de verdelging der zondaars aanschouwen. ³⁵ Ik heb een zondaar gezien in zijn vermetele trots, Hoog als een Libanon-ceder; ³⁶ Ik ging voorbij: zie, hij was er niet meer; Ik zocht hem, hij was niet te vinden. ³⁷ Geef acht op den vrome en let op den brave: Het kroost van dien man leeft in vrede; ³⁸ Maar de zondaars gaan allen te gronde, De kinderen der bozen worden vernietigd. ³⁹ Jahweh is het heil van de vromen, Hun toevlucht in tijden van nood; ⁴⁰ Jahweh helpt en beschermt hen tegen de bozen, Hij redt hen, als ze vluchten tot Hem!

38

¹ Van David; bij het herinneringsoffer. Jahweh, tuchtig mij niet in uw toorn, Kastijd mij niet in uw gramschap: ² Want uw pijlen hebben mij getroffen, Uw hand drukt zwaar op mij neer. ³ Er is geen gezonde plek aan mijn vlees om uw toorn, Niets gaafs aan mijn gebeente om mijn zonden; ⁴ Want mijn misdaden stapelen zich op mijn hoofd, En drukken mij neer als een loodzware last. ⁵ Mijn wonden stinken en dragen Om mijn verdwazing; ⁶ Ik ga gebukt en geknakt, Loop heel de dag maar treurend rond. ⁷ Mijn lenden zijn aan alle kanten ontstoken, Geen gezonde plek aan mijn vlees; ⁸ Ik ben uitgeput en gebroken, En snik het uit door het gekerm van mijn hart. ⁹ Heer, al mijn jammeren is U bekend, Mijn zuchten voor U niet verborgen; ¹⁰ Wild bonst mijn hart, de kracht ontzinkt mij, Zelfs het licht van mijn ogen is heen. ¹¹ Mijn vrienden en makers keren zich af om mijn plagen, En mijn verwanten staan op een afstand te spotten; ¹² Die mijn leven belagen en mijn ongeluk zoeken, Bespreken mijn val, en belasteren mij de hele dag. ¹³ Maar ik ben als een dove, die het niet hoort, Als een stomme, die zijn mond niet opent, ¹⁴ Als een man, die niet luistert, En wiens mond geen antwoord meer weet. ¹⁵ Neen, Jahweh, ik verlaat mij op U: Antwoord Gij, mijn Heer en mijn God; ¹⁶ Want ik vrees, dat men zich vrolijk over mij maakt, Een grote mond tegen mij zet, nu mijn voeten wankelen. ¹⁷ Ja, ieder ogenblik dreig ik te vallen, Mijn ellende staat mij steeds voor de geest; ¹⁸ Want ik moet wel mijn misdaad bekennen, En bekommerd zijn over mijn schuld. ¹⁹ En machtig zijn ook, die zonder reden mijn vijanden zijn, Talrijk, die mij onverdiend haten, ²⁰ Die goed vergelden met kwaad, Mij ondanks mijn beste bedoeling bestrijden. ²¹ Jahweh, verlaat mij dus niet; Mijn God, blijf niet verre van mij! ²² Kom mij spoedig te hulp, Mijn Heer en mijn Heil!

39

¹ Voor muziekbegleiding; voor Jedoetoen: een psalm van David. Ik had wel gezegd: “Goed wil ik op mijn woorden letten, Om niet te zondigen met mijn tong; Mijn mond betugelen, Als de boze er bij staat.” ² Ik zweeg, bleef sprakeloos en stom, Hoe fel mijn smart ook mocht zijn. ³ Maar nu kookt mijn hart in mijn boezem over; En als ik er aan denk, laait het vuur in mij op. Nu snik ik het uit: ⁴ Jahweh, laat mij mijn einde maar zien; Ik wil weten, hoeveel tijd mij nog rest, En wanneer het met mij is gedaan! ⁵ Zie, Gij hebt mijn dagen een paar handbreedten lengte gegeven, En de duur van mijn leven is voor U als niets; ⁶ Iedere mens is enkel een zucht, En als een schaduwbeeld wandelt hij rond; Voor niets maakt hij zich druk en verzamelt zich schatten, Zonder te weten, wie ze zal krijgen. ⁷ Wat zou ik dan nog verwachten, o Heer! Alleen op U kan ik nog hopen! ⁸ Verlos mij van al mijn zonden, En maak mij niet tot spot voor den dwaas. ⁹ Ik zwijg, en doe mijn mond niet open: Want Gij zelf deedt het mij aan. ¹⁰ Ach, neem uw plaag van mij weg, Want ik bezwijk onder de druk van uw hand. Alleen om de zonde te straffen, ¹¹ Slaat Gij den mens, Verteert Gij als de motten zijn glorie, En is iedere mens maar een zucht. ¹² Jahweh, hoor mijn gebed en luister naar mijn smeken, Zwijg niet stil bij mijn tranen; Want ik ben toch uw gast, En bij U op bezoek als al mijn vaderen. ¹³ Houd op; opdat ik nog vreugde mag hebben, Eer ik heenga, en er niet meer zal zijn!

40

¹ Voor muziekbegleiding. Een psalm van David. Vol vertrouwen heb ik op Jahweh gehoopt; Hij boog tot mij neer, en verhoorde mijn smeken. ² Hij trok mij uit de poel van bederf, uit modder en slijk, Zette mijn voeten op een rots, en gaf mij weer een vaste stap: ³ Hij legde een nieuw lied in mijn mond, Een jubelzang voor onzen God! Mogen velen het zien vol ontzag, En met vertrouwen op Jahweh worden vervuld! ⁴ Gelukkig de man, die op Jahweh vertrouwt, En zich niet tot monsters wendt en tot valse gedochten. ⁵ Ontzaglijke wonderen hebt Gij gewrocht, O Jahweh, mijn God; En in uw raadsbesluiten over ons Kan niemand zich met U meten. Ik zou ze willen verhalen en melden, Maar ze zijn niet te tellen. ⁶ Slacht- en spijsoffers wilt Gij niet, Maar Gij hebt mij de oren geopend; Brand- en zoenoffers eist Gij niet, ⁷ Daarom zeg ik: “Zie, ik kom!” In de boekrol staat mij voorgeschreven, ⁸ Uw wil te volbrengen: Mijn God, dit is mijn hartewens, En in mijn boezem draag ik uw Wet. ⁹ Uw goedertierenheid heb ik verkondigd In de grote gemeente; Ik hield mijn lippen niet gesloten, Jahweh, Gij weet het! ¹⁰ Uw gerechtigheid verborg ik niet in mijn hart, Uw trouw en hulp sprak ik openlijk uit; Uw liefde en gunst heb ik nimmer verzwegen Voor de talloze schare! ¹¹ Jahweh, onthoud mij nu ook uw barmhartigheid niet, Maar laat uw liefde en gunst mij altijd behoeden. ¹² Want van alle kanten omringen mij rampen: Ik kan ze niet tellen; Mijn zonden hebben mij achterhaald: Ik kan ze niet overzien; Ze zijn talrijker dan het haar op mijn hoofd, Zodat de moed mij ontzinkt. ¹³ Gewaardig U, Jahweh, mij te verlossen; Jahweh, snel mij te hulp! ¹⁴ Laat smaad en ontering hen treffen, Die mijn leven belagen; Laat

ze vluchten met schande, Die zich vrolijk over mijn ongeluk maken,¹⁵ En verstarren van schaamte, Die tot mij roepen: “Ha, ha!”¹⁶ Maar in U mogen jubelen en juichen, Al die U zoeken; Zonder ophouden zeggen: “Jahweh is groot!” Die verlangend zijn naar uw heil.¹⁷ Ik ben wel ellendig en arm, Maar de Heer zal mijner gedenken. Gij zijt mijn helper en redder: Toef niet, mijn God!

41

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Heil, die bezorgd is voor zwakken en armen: Op de dag van rampspoed zal Jahweh hem redden.² Jahweh behoedt en behoudt hem, maakt hem gelukkig op aarde, En geeft hem niet prijs aan de haat van zijn vijand.³ Jahweh zal hem op zijn ziekbed verkwikken, En zijn lijdenssponde verlichten.⁴ Ik bid wel: “Jahweh, wees mij genadig; Genees mijn ziel, want ik heb gezondigd tegen U!”⁵ Maar mijn vijand verwenst mij: “Wanneer gaat hij dood, en verdwijnt ook zijn naam!”⁶ En komt er een op bezoek, dan huichelt zijn hart, Verzint hij leugens, en gaat ze buiten vertellen.⁷ Al die mij haten, smoezelen onder elkander, En denken het ergste van mij:⁸ “Een helse pest kleeft hem aan; Waar hij ligt, blijft hij liggen!”⁹ Zelfs mijn vriend, op wien ik vertrouwde, En die mijn brood heeft gegeten, heft de hiel tegen mij op.¹⁰ Maar wees Gij mij genadig, o Jahweh; Richt mij weer op, om het hun te vergelden.¹¹ Hieraan erken ik, dat Gij mij bemint: Als mijn vijand niet over mij juicht,¹² Maar als ik gezond word, en Gij mij behoudt, En mij eeuwig voor uw aangezicht plaatst.¹³ Geloofd zij Jahweh, Israëls God Van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen, Amen!

42

¹ Voor muziekbegeleiding. Een leerdicht; van de zonen van Kore. Zoals een hert smacht naar de stromende wateren. Zo smacht mijn ziel naar U, o God!² Mijn ziel dorst naar God, naar den levenden God: Wanneer mag ik opgaan, en Gods aanschijn aanschouwen?³ Dag en nacht zijn de tranen mijn brood, Omdat mij almaar gezegd wordt: “Waar blijft toch uw God!”⁴ Ik denk er met diepe weemoed aan terug, Hoe ik optrok in vorstelijke stoet naar Gods huis, Onder gejuich en gejubel En het gejoel van de schare.⁵ Mijn ziel, wat zijt gij bedroefd, En wat kreunt gij in mij? Vertrouw toch op God: Dan zal ik Hem eens mogen danken Als mijn Helper en God!⁶ Mijn ziel is bedroefd, daarom denk ik aan U terug, In het land van Jordaan en Hermon en in het lage gebergte.⁷ Afgrond dreunt tegen afgrond door het gebruik van uw stromen. Al uw golven en baren slaan over mij heen.⁸ Overdag blijf ik uitzien naar Jahweh om zijn genade, ‘s Nachts klinkt mijn lied als een gebed tot den levenden God.⁹ Ik zeg tot mijn God en mijn Rots: “Waarom zijt Gij mij vergeten; Waarom ga ik in rouw door de druk van mijn vijand?”¹⁰ De hoon van mijn haters schrijnt als een steek in mijn beenderen, Omdat mij almaar gezegd wordt: “Waar blijft toch uw God!”¹¹ Mijn ziel, wat zijt gij bedroefd, En wat kreunt gij in mij? Vertrouw toch op God: Dan zal ik Hem eens mogen danken Als mijn Helper en God!

43

¹ God, schaf mij recht, kom tegen een goddeloos volk voor mij op,
² Verlos mij van den man van leugen en misdaad. Gij zijt toch mijn toevlucht, o God! Waarom verstoot Gij mij dan; Waarom ga ik in rouw door de druk van mijn vijand? ³ Zend uw licht en uw trouw: Zij zullen mij leiden, En voeren naar uw heilige berg en uw woning. ⁴ Dan zal ik naar Gods altaar mogen gaan, Naar den God mijner jubelende vreugde; En met de citer U loven, Mijn Heer en mijn God! ⁵ Mijn ziel, wat zijt gij bedroefd, En wat kreunt gij in mij? Vertrouw toch op God: Dan zal ik Hem eens mogen danken Als mijn Helper en God!

44

¹ Voor muziekbegeleiding. Van de zonen van Kore; een leerdicht. O God, wij hebben het met eigen oren gehoord, Onze vaders hebben het ons verteld, Wat Gij gedaan hebt in hun dagen, Met eigen hand in vroeger tijd. ² Naties hebt Gij uitgeroeid om hèn te planten, Volkeren geveld, om hèn te doen groeien. ³ Neen, niet met hun zwaard namen zij bezit van het Land, Niet hun arm bracht hun zege: Maar het was uw rechterhand en uw arm En het licht van uw aanschijn, omdat Gij ze lief hadt. ⁴ Gij waart het, mijn Koning en God, Die Jakob de zege verleende; ⁵ Met úw hulp sloegen wij onze vijanden neer, Door úw Naam traptten wij onze haters tegen de grond; ⁶ Neen, ik heb niet vertrouwd op mijn boog, En mijn zwaard kon de zege niet schenken. ⁷ Maar Gij hebt ons van onze verdrukkers verlost, En onze haters te schande gemaakt; ⁸ In God mochten we steeds blijven roemen, En uw Naam in eeuwigheid prijzen! ⁹ Maar nú hebt Gij ons verstoten, ons te schande gemaakt, En trekt niet meer met onze heirscharen op; ¹⁰ Gij laat ons vluchten voor onze verdrukkers, En onze haters roven ons leeg! ¹¹ Gij levert ons als slachtvee uit, En verstroot ons onder de naties; ¹² Verkoopt uw volk voor een spotprijs, En geeft het bijna voor niet! ¹³ Gij maakt ons tot smaad onzer burens, Tot spot en hoon voor die ons omringen; ¹⁴ Gij laat de heidenen over ons schimpen, De volkeren meewarig het hoofd over ons schudden. ¹⁵ Mijn schande staat mij altijd voor ogen, En de schaamte bedekt mijn gelaat, ¹⁶ Om de praatjes van schimper en spotter, Om de blik van vijand en hater. ¹⁷ En dit alles trof ons, ofschoon wij U niet hebben vergeten, En uw Verbond niet hebben verbroken. ¹⁸ Ons hart is niet afvallig geworden, Onze schreden dwaalden niet af van uw pad; ¹⁹ Toch hebt Gij ons naar het oord der jakhalzen verwezen, En ons met de schaduw des doods overdekt. ²⁰ Of, hadden wij de Naam van onzen God soms vergeten, Onze handen naar vreemde goden geheven: ²¹ Zou God het misschien niet hebben geweten, Hij, die de hartsgeheimen doorgrondt? ²² Neen, om U wentwil blijft men ons wurgen, En worden wij als slachtvee behandeld! ²³ Sta op dan; waarom zoudt Gij slapen, o Heer! Ontwaak; blijf ons niet altijd verstoten! ²⁴ Waarom zoudt Gij uw aanschijn verbergen, Onze nood en ellende vergeten? ²⁵ Want onze ziel ligt gebukt in het stof, En ons lichaam kleeft vast aan de grond. ²⁶ Sta op, ons te hulp! Red ons om wille van uw genade!

45

¹ Voor muziekbegeleiding; op de wijze van: “Leliën” Van de zonen van Kore; een minnelied. Een heerlijk lied ontwelt aan mijn hart, Ik wil den Koning mijn zang doen horen; Mijn tong is als een vlotte pen: ² Gij zijt de schoonste onder de kinderen der mensen, Aanminnigheid ligt op uw lippen, Zo heeft God U voor eeuwig gezegend. ³ Gord uw zwaard om de heupen, o held, Omkleed U met glorie en luister; ⁴ Vol moed op uw ros voor waarheid, onschuld en recht! Uw rechterhand lere U machtige daden; ⁵ Scherp zijn uw pijlen: volkeren liggen onder uw voet, ‘s Konings vijanden ontzinkt de moed! ⁶ Uw troon staat vast in de eeuwen der eeuwen, Uw koningsschepter is een schepter van recht; ⁷ Gij hebt de gerechtigheid lief, maar haat de boosheid. Daarom heeft Jahweh, uw God, U gezalfd Met vreugde-olie als geen uwer broeders; ⁸ Al uw kleren geuren van mirre, aloë en laurier. Uit ivoren paleizen juichen de harpen U toe, ⁹ Koningsdochters staan onder uw schonen; Daar treedt de Koningin aan uw rechter in ofibrocaat! ¹⁰ Hoor, Dochter! Zie, en neig uw oor, Vergeet uw volk en het huis van uw vader: ¹¹ Laat de Koning uw schoonheid begeren; Breng Hem uw hulde, want Hij is uw Heer! ¹² Dan komt de dochter van Tyrus tot U met geschenken, En zoeken de rijkste volken uw gunst. ¹³ Enkel liefvalligheid ligt op het gelaat der koninklijke Dochter, Met goud doorweven is haar ornaat; ¹⁴ Over bonte tapijten wordt zij voor den Koning geleid, Als bruidsmisjes volgen haar de vriendinnen; ¹⁵ En onder gejuich en gejubel Trekken zij in het paleis van den Koning! ¹⁶ Dan worden in plaats van uw vaders U zonen geboren, En Gij stelt ze over heel de aarde tot koningen aan. ¹⁷ Zij zullen uw Naam doen gedenken Van geslacht tot geslacht; En volken zullen U prijzen Voor eeuwig en immer!

46

¹ Voor muziekbegeleiding. Van de zonen van Kore. Met sopraanstemmen. Een lied. God is onze toevlucht en sterkte Een machtige hulp in de nood: ² Dus vrezen wij niets, al wordt de aarde uit haar voegen gerukt, En schudden de bergen in het diepst van de zee; ³ Al bruisen en schuimen haar wateren, En rillen de bergen door haar geweld! Jahweh der heirscharen is met ons, Onze burcht is Jakobs God! ⁴ Een vloed met zijn stromen brengt de Godsstad in vreugde, De heilige stede van den Allerhoogste. ⁵ God is daarbinnen, nooit zal zij wankelen; God zal haar helpen, als de dageraad komt: ⁶ Al woeden de volken, al wankelen de staten, Al beeft de aarde door de stem van zijn donder! ⁷ Jahweh der heirscharen is met ons, Onze burcht is Jakobs God! ⁸ Komt dan, en ziet de werken van Jahweh, Die wonderen op de aarde wrocht: ⁹ Die de oorlogen bant buiten de grenzen der aarde, De bogen breekt, de lanssen vernielt, de wagens verbrandt. ¹⁰ Houdt op! Erkent, dat Ik God ben, Hoog boven de volkeren, verheven op aarde! ¹¹ Jahweh der heirscharen is met ons, Onze burcht is Jakobs God!

47

¹ Voor muziekbegeleiding. Van de zonen van Kore; een psalm. Volkeren, klapt allen in de handen; Juicht en jubelt ter ere van God!

² Want ontzaglijk is Jahweh, de Allerhoogste, Een machtig Koning over heel de aarde. ³ Hij legt de volken voor ons neer, En naties onder onze voeten; ⁴ Hij kiest het erfdeel voor ons uit, De trots van Jakob, zijn beminde. ⁵ God stijgt ten troon met jubelzang, Jahweh met bazuingeschal! ⁶ Zingt en jubelt ter ere van God, Zingt en juicht voor onzen Koning! ⁷ Want Hij is Koning van heel de aarde; Zingt dus een hymne ter ere van God! ⁸ God heeft het koningschap over de volkeren aanvaard, God heeft zijn heilige troon bestegen; ⁹ De vorsten der volkeren sluiten zich aan Bij het volk van Abrahams God. Want Gode behoren de heersers der aarde; Hoog verheven is Hij alleen!

48

¹ Een lied; een psalm van de zonen van Kore. Groot is Jahweh, hoog geprezen In de stad van onzen God! ² Lieflijk verheft zich zijn heilige berg, Voor heel de aarde een vreugde. De Sionsberg is de Spits van het Noorden, De stad van een machtigen Koning; ³ God woont in haar burchten, En toont zich een veilige schuts. ⁴ Want zie, de koningen hadden zich met elkander verbonden, En rukten gezamenlijk aan; ⁵ Maar toen ze haar zagen, stonden ze stom van ontzetting, En stoven verschrokken uiteen. ⁶ Vreselijke angst greep hen aan, En wee als een barende vrouw: ⁷ Ineens als een storm uit het oosten, Die de Tarsjischepen vernielt. ⁸ Wat we vroeger hadden gehoord, Hebben we nu ook gezien: Jahweh der heirscharen woont in de stad, Onze God woont in de stad, en laat haar eeuwig bestaan! ⁹ Wij gedenken uw goedheid, o God, Binnen uw tempel. ¹⁰ Uw lof, o God, reikt als uw Naam Tot aan de grenzen der aarde. Vol gerechtigheid is uw rechterhand, ¹¹ Sions berg is er over verheugd; En Juda's dochteren juichen van vreugde, O Jahweh, om uw gericht. ¹² Trekt rond de Sion, loopt er omheen: Telt zijn torens, ¹³ Let op zijn wallen Ziet naar zijn burchten; Om aan een volgend geslacht te vertellen, ¹⁴ Dat God hier woont, Dat onze God ons leidt Voor eeuwig en immer!

49

¹ Met sopraanstemmen; Voor muziekbegeleiding. Van de zonen van Kore; een psalm. Volkeren, hoort dit allen aan, Luistert allen, bewoners der aarde; ² Kinderen uit het volk en edelgeborenen, Rijken en armen, allen te zamen! ³ Mijn mond gaat diepe wijsheid verkonden, Mijn hart verstandige dingen bepeinzen; ⁴ Ik spits mijn oren voor een moeilijk probleem, En bij snarenspeel los ik mijn raadsel op. De mens in weelde, die het niet wil begrijpen, Lijkt op vee, dat geslacht wordt. ⁵ Waarom zou ik de dagen der bozen benijden, En de levenskracht van mijn belagers, die mij omringen; ⁶ Van allen, die op hun schatten vertrouwen, En op hun grote rijkdommen pochen? ⁷ Ach, er is niemand, die zich vrij kan kopen, Of aan God zijn losgeld betalen: ⁸ Te hoog is de prijs van zijn leven, Ontoereikend voor eeuwig. De mens in weelde, die het niet wil begrijpen, Lijkt op vee, dat geslacht wordt. ⁹ Of zou hij eeuwig blijven leven, En zijn graf niet aanschouwen? ¹⁰ Neen, men ziet de wijzen sterven, Den dwaas met den domoor vergaan; ¹¹ Hun graf is voor altijd hun woning, Hun verblijf van geslacht tot geslacht; En al hebben ze hele landen hun eigen genoemd, Toch laten

ze hun schatten voor anderen achter. ¹² De mens in weelde, die het niet wil begrijpen, Lijkt op vee, dat geslacht wordt. ¹³ Dit is het lot van wie daarop bouwen, Het einde van die daarover snoeven: ¹⁴ Als schapen worden ze het graf ingejaagd, Het is de dood, die ze weidt; Regelrecht zinken ze neer in de kuil, En hun gestalte gaat over tot de ontbinding van de dood. ¹⁵ Neen, God alleen kan de prijs voor mijn leven betalen. Hij alleen mij uit de macht van het dodenrijk redden! De mens in weelde, die het niet wil begrijpen, Lijkt op vee, dat geslacht wordt. ¹⁶ Dus wees niet afgunstig, als iemand rijkdommen krijgt, En de schat van zijn huis zich vermeerdert; ¹⁷ Want niets van dit alles neemt hij mee bij zijn dood, En de schat volgt hem niet in het graf. ¹⁸ Al prijst hij zich bij zijn leven gelukkig, En roemt zich, omdat het hem goed gaat: ¹⁹ Toch komt hij in het verblijf van zijn vaderen, En nooit meer aanschouwt hij het licht. ²⁰ De mens in weelde, die het niet wil begrijpen, Lijkt op vee, dat geslacht wordt.

50

¹ Een psalm van Asaf. De God der goden, Jahweh, spreekt en roept tot de aarde Van de opgang tot de ondergang der zon! ² Van Sion, de kroon der schoonheid, straalt God zijn heerlijkheid uit: ³ Hij komt, onze God, en zwijgt niet meer! Verterend vuur gaat voor Hem uit, De stormwind woedt om Hem heen! ⁴ Hij nodigt de hemelen uit, daarboven, En de aarde, om zijn volk te richten: ⁵ “Brengt Mij mijn getrouwen bijeen, Die door offers het Verbond met Mij sloten!” ⁶ En de hemelen verkondigen zijn gerechtigheid; Want God begint het gericht. ⁷ Hoor, mijn volk, en laat Mij spreken; Het u betuigen, Israël: Ik Jahweh, uw God: ⁸ Niet om uw offers spreek Ik u vrij, Of om uw brandoffers, Mij zonder ophouden gebracht. ⁹ Neen, Ik heb den stier uit uw stallen niet nodig, En geen bokken uit uw kooien. ¹⁰ Want Mij behoren alle dieren in het woud, Het vee en het wild op de bergen; ¹¹ Ik ken alle vogels in de lucht, Van Mij is wat zich beweegt op het veld. ¹² Had Ik honger, Ik behoefde het ú niet te zeggen, Want Mij behoort de aarde met wat ze bevat. ¹³ Of zou Ik soms stierenvlees eten, En bokkenbloed drinken? ¹⁴ Neen, breng als uw offer een loflied aan God, Onderhoud uw geloften, den Allerhoogste gebracht, ¹⁵ En roep Mij aan in tijden van nood: Dan zal Ik u redden, en gij zult Mij eren. ¹⁶ Hoe waagt gij het, over mijn geboden te spreken, En uw mond vol te hebben van mijn Verbond, ¹⁷ Terwijl gij toch de tucht veracht, En mijn woord in de wind slaat? ¹⁸ Ziet gij een dief, gij loopt terstond met hem mee, En met echtbrekers gaat gij vriendschappelijk om. ¹⁹ Uw mond vloeit over van boosheid, En uw tong weeft bedrog; ²⁰ Gij spreekt schande over uw broeder, En werpt smaad op den zoon van uw moeder. ²¹ Dit hebt gij gedaan; en omdat Ik bleef zwijgen, Dacht gij nog: Ik ben niet beter dan gij. Daarom waarschuw Ik u, En breng het u onder het oog. ²² Godvergetenen, neemt het ter harte; Anders verscheur Ik u, en er is niemand, die u zal redden! ²³ Wie een loflied offert, eert Mij waarachtig, En wie deugdzaam leeft, hem toon Ik Gods heil!

51

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David, nadat de profeet

Natan bij hem was gekomen, omdat hij gemeenschap met Bat-Sjéba had gehad. Erbarm U mijner naar uw genade, o God; Delg mijn misdaden uit naar uw grote ontferming; ² Was mij vlekkeloos schoon van mijn schuld, En reinig mij van mijn zonde. ³ Want ik ben mij mijn misdaad bewust, En mijn zonde staat mij steeds voor de geest: ⁴ Tegen U, ach, tegen U heb ik gezondigd, En kwaad in uw ogen gedaan. Zo zult Gij rechtvaardig zijn in uw vonnis, En onberispelijk in uw gericht: ⁵ Want in ongerechtigheid ben ik geboren, En mijn moeder ontving mij in zonde. ⁶ Zie, Gij bemint de oprechtheid des harten: Daarom brengt Gij mijn geweten tot inkeer; ⁷ Gij besprengt mij met hysop, en weer ben ik rein, Gij wast mij schoon, en ik ben blanker dan sneeuw. ⁸ Laat mij weer vreugde en blijdschap genieten, En mijn beenderen juichen, die Gij hebt verbrijzeld; ⁹ Bedek uw gelaat voor mijn zonden, En delg al mijn misdaden uit. ¹⁰ Schep mij een zuiver hart, o mijn God, En leg in mijn boezem een nieuwe, standvastige geest; ¹¹ Verstoot mij niet van uw aanschijn, En neem uw heilige geest niet van mij weg. ¹² Schenk mij terug de vreugd van uw heil, En versterk in mij de gewillige geest; ¹³ Dan zal ik de bozen uw wegen doen kennen, En de zondaars zullen zich tot U bekeren. ¹⁴ Bevrijd mij van bloedschuld, o Jahweh, God van mijn heil, En mijn tong zal uw barmhartigheid loven; ¹⁵ Open mijn lippen, o Heer, En mijn mond verkondigt uw lof. ¹⁶ Neen, slachtoffers behagen U niet, En zo ik U brandoffers bracht, Gij zoudt ze niet willen; ¹⁷ Maar een vermorzeld gemoed is een offer voor God, Een verbrijzeld en deemoedig hart versmaadt Gij niet, o mijn God! ¹⁸ Wees Sion naar uw goedheid genadig, En bouw de muren van Jerusalem weer op; ¹⁹ Dan zullen brand- en zoenoffers U als waarachtige offers behagen, En brengt men weer varren op uw altaar.

52

¹ Voor muziekbegleiding. Een leerdicht van David, nadat Doëg, de Edomiet aan Saül was gaan melden: “David is in het huis van Achimélek gekomen.” Wat pocht gij op boosheid, En snoeft gij op onrecht, ² Broedt gij voortdurend op onheil, Is uw tong als een vlijmscherp, verraderlijk mes? ³ Gij kiest wat kwaad is boven het goede, De leugen boven de waarheid; ⁴ Gij houdt alleen van verwarrende woorden, En bedriegelijke taal. ⁵ Daarom zal God u vernielen, U weggooien eens en voor al, U wegsleuren uit uw tent, Uw wortel uit het land der levenden rukken. ⁶ De rechtvaardigen zullen het huiverend zien, en over hem lachen: ⁷ “Daar is nu de man, die zijn kracht niet in God heeft gezocht, Maar die op zijn grote rijkdom vertrouwde, En zich op zijn schatten beroemde!” ⁸ Maar ik ben als een bloeiende olijf in Gods huis, En vertrouw op Gods goedheid voor eeuwig en immer. ⁹ Eeuwig zal ik U danken, omdat het úw werk is geweest, En de goedheid van uw Naam voor uw vromen verkonden!

53

¹ Voor muziekbegleiding; op de fluit. Een leerdicht van David. De dwaas zegt bij zichzelf: “Er is geen God!” Slecht en schandelijk is zijn gedrag; Er is niemand, die het goede wil doen. ² God blikte uit de hemelen neer Op de kinderen der mensen: Om te zien, of er niet één

verstandige is, Niet één, die God zoekt. ³ Maar allen zijn ze afgedwaald, Allen even bedorven; Er is niemand, die het goede wil doen, Geen enkele zelfs. ⁴ Worden de zondaars dan nimmer verstandig: Ze blijven mijn volk maar verslinden, En het brood van God wel eten, Maar zij roepen Hem niet aan. ⁵ Maar dan zullen ze eens beven van angst, Want God zal hun gebeente verstrooien; Die u omsingelen, zult gij beschamen, Want God heeft ze verworpen. ⁶ Ach, dat uit Sion Israëls redding mocht dagen, Als God het lot van zijn volk ten beste keert! Dan zal Jakob jubelen, En Israël juichen!

54

¹ Voor muziekbegleiding; met harpen. Een leerdicht van David, toen de Zifieten Saül kwamen melden: “David houdt zich bij ons schuil.” O God, kom mij te hulp door uw Naam, En verschaf mij recht door uw kracht. ² Hoor naar mijn smeken, o God, Luister naar het gebed van mijn mond. ³ Want vreemden staan tegen mij op, En geweldenaars belagen mijn leven; Neen, ze houden God niet voor ogen. ⁴ Zie, God is mijn Helper; Het is de Heer, die mijn leven behoudt! ⁵ Wend de rampen op mijn vijanden af, Verniel ze om wille van uw trouw. ⁶ Dan zal ik U gaarne offers brengen, En danken, o Jahweh, de goedertierenheid van uw Naam; ⁷ Omdat hij mij uit alle nood heeft verlost, En mijn oog zich aan mijn vijand verlustigt.

55

¹ Voor muziekbegleiding; met harpen. Een leerdicht van David. Hoor toch, o God, naar mijn bidden, En wend U niet af van mijn smeken; ² Luister naar mij, en schenk mij verhoring: Van ellende loop ik radeloos rond. ³ Ik sidder voor het geschreeuw van den vijand, En het gehuil van den boze; Want ze storten rampen over mij uit, En bestoken mij grimmig. ⁴ Mijn hart krimpt in mijn boezem, En doodsangst bekruipt mij; ⁵ Vrees en ontzetting houden mij beklemd, En de schrik grijpt mij aan. ⁶ Ik dacht: Had ik maar vleugels als een duif, Dan vloog ik heen, om een zoekplaats te vinden; ⁷ Ver, ver weg zou ik vluchten, En een rustoord zoeken in de woestijn. ⁸ Ik zou mij haastig in veiligheid stellen Voor de razende storm, ⁹ Voor de wervelstorm, Heer, En voor de stortvloed van hun tongen. Want ik zie geweld ontketend, En de strijd tegen de stad; ¹⁰ Dag en nacht trekken ze om haar heen, Over haar wallen. Daarbinnen heerst onrecht en knevelarij, ¹¹ En de misdaad troont in haar midden; En van haar pleinen wijkt Geweld noch bedrog. ¹² En was het een vijand, die mij beschimpte, Ik zou het verdragen; Of een van mijn haters, die mij hoonde, Ik zou mij verschuilen. ¹³ Maar gij, een man van mijn stam, Mijn vriend en mijn makker, ¹⁴ Met wien ik vertrouwelijk omging, Eendrachtig leefde in Gods huis! ¹⁵ Moge de dood ze verrassen, Zodat ze levend in het dodenrijk dalen! Want boosheid heerst in hun woning, En slechtheid in hun gemoed. ¹⁶ Maar ik roep tot God, En Jahweh komt mij te hulp. ¹⁷ 's Avonds, 's morgens en 's middags klaag ik en zucht ik, En Hij hoort naar mijn smeken. ¹⁸ Hij zal mij vrede schenken, mij van mijn belagers bevrijden, Al staan ze nog zo talrijk tegen mij op. ¹⁹ God verhoort mij: Hij zal ze vernederen, Hij, die van eeuwigheid op zijn troon is gezeten.

Want ze zijn onverbeterlijk, En vrezen God niet; ²⁰ Ze slaan de hand aan hun vrienden, En schenden hun trouw. ²¹ Hun mond is gladder dan olie, Maar steken als dolken. ²² Werp daarom uw kommer op Jahweh, Hij zal voor u zorgen; En nooit zal Hij dulden, Dat de rechtvaardige wankelt. ²³ Maar stort in het diepst van het graf, o mijn God, Die mannen van bloed en bedrog; Laat ze de helft van hun dagen niet zien, Doch laat mij op U blijven hopen!

56

¹ Voor muziekbegleiding; op de wijze: “Een duif van ver verwijsderde terebinten.” Een punt dicht van David, toen de Filistijnen hem in Gat gevangen hielden. Ontferm U mijner, o God; want de mensen grijpen mij aan, Bekampen en kwellen mij iedere dag; ² Mijn vijanden bestoken mij altijd door, Want talrijk zijn mijn belagers. ³ Maar verre van mij, dat ik ooit zou vrezen; Op U heb ik mijn vertrouwen gesteld. ⁴ In Jahweh's belofte kan ik jubelen; Op God vertrouw ik, zonder te vrezen! Wat kunnen de mensen mij doen? ⁵ Ze blijven mij krenken, altijd door, Tegen mij zijn al hun boze plannen gericht; ⁶ Ze loeren en spieden, en belagen mijn hielen, Omdat ze mij naar het leven staan. ⁷ Vergeld ze hun misdaad, En werp in uw toorn de volkeren neer, o mijn God! In Jahweh's belofte kan ik jubelen; Op God vertrouw ik, zonder te vrezen! Wat kunnen de mensen mij doen? ⁸ Gij hebt mijn ellende geteld, Mijn tranen in uw kruik verzameld. Hebt Gij het zelf niet beloofd, ⁹ Dat mijn vijand zal vluchten, als ik U aanroep? Zo weet ik zeker, Dat God met mij is! ¹⁰ In Jahweh's belofte kan ik jubelen; ¹¹ Op God vertrouw ik, zonder te vrezen! Wat kunnen de mensen mij doen? ¹² O God, Gij hebt mij uw belofte gehouden, Ik breng U daarvoor mijn dank; ¹³ Want Gij hebt mijn ziel behoed voor de dood, Zelfs mijn voet voor het stoten: Opdat ik voor Gods aanschijn blijf wandelen In het licht van het leven. In Jahweh's belofte kan ik jubelen; Op God vertrouw ik, zonder te vrezen! Wat kunnen de mensen mij doen?

57

¹ Voor muziekbegleiding: “verderf niet.” Een punt dicht van David, toen hij voor Saül in de spelonk vluchtte. Ontferm U mijner, o God; ontferm U mijner, Want ik neem mijn toevlucht tot U. In de schaduw uwer vleugelen zoek ik een schuilplaats, Totdat het onheil voorbij is. Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde! ² Ik roep tot God, den Allerhoogste, Tot God, zo goedertieren voor mij; ³ Hij zendt mij hulp uit de hemel, en beschaamt mijn belager, God zendt mij zijn liefde en trouw. Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde! ⁴ Zo leg ik mij neer te midden van leeuwen, Van mensen met vlammeende ogen, Wier tanden spitsen en pijlen zijn, Scherp is hun tong als een zwaard. ⁵ Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde! ⁶ Ze spanden een net voor mijn voeten, Maar hun eigen voet werd er in verstrikt; Ze groeven mij kuilen, Zelf vielen zij er in. Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde! ⁷ Mijn hart is gerust, o mijn God; mijn hart is gerust; Ik wil zingen en spelen. ⁸ Word wakker mijn lofzang: harp

en citer, ontwaak; Ik wil het morgenrood wekken! Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde! ⁹ Ik wil U loven onder de volken, o Heer; U verheerlijken onder de naties; ¹⁰ Want uw goedheid reikt tot de hemel, En tot de wolken uw trouw! ¹¹ Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde!

58

¹ Voor muziekbegeleiding; “Verderf niet.” Een puntdicht van David. Meent gij nu werkelijk recht te spreken, En met rechtvaardigheid de mensen te richten? ² Neen, in uw hart pleegt gij onrecht, En uw handen banen de weg voor geweld in het land. ³ De schurken: ze zijn ontaard van hun moederschoot af; De leugenaars: sinds hun geboorte bedorven! ⁴ Ze zijn venijnig als giftige adders; Ze stoppen hun oren als dove slangen, ⁵ Die niet luisteren naar de stem van bezweerders, En van bekwame belezers. ⁶ O God, sla ze de tanden stuk in hun mond; Jahweh, ruk uit het gebit van dat broed! ⁷ Laat ze verdwijnen als wegzinkend water, Als gras langs de weg, dat verdort, ⁸ Als een slak, die zich oplost in slijm, Als een misdracht, die het zonlicht niet ziet; ⁹ Voordat de doornen hun ketels verhitten: Onverbrand of verbrand, Hij vaagt ze weg. ¹⁰ De rechtvaardige zal zich verheugen, Als hij die wraak mag aanschouwen, En met zijn voeten plassen in het bloed van die schurken. En de mensen zullen dan zeggen: ¹¹ “Toch heeft het zijn nut, rechtvaardig te zijn; Toch is er een God, die recht doet op aarde!”

59

¹ Voor muziekbegeleiding; “Verderf niet.” Een puntdicht van David, toen Saül het huis liet bewaken, om hem te doden. Red mij van mijn vijanden, o mijn God, Bescherm mij tegen mijn verdrukkers; ² Bevrijd mij van de woestelingen, Verlos mij van de bloeddorstigen. ³ Want zie, ze belagen mijn leven, En geweldenaars grijpen mij aan; ⁴ O Jahweh, ofschoon ik niets kwaads of verkeerd heb gedaan, En geen schuld er aan heb, lopen zij uit en wachten mij op. Sta op! Snel mij te hulp en zie toe, ⁵ Jahweh der heirscharen, Israëls God! Ontwaak, om al die trotsaards te straffen, Spaar geen van die valse verraders! ⁶ Iedere avond komen ze terug. En lopen de stad rond, jankend als honden. ⁷ Zie, ze kwijlen smaadt uit hun mond, En het licht op hun lippen: “Wie wil er wat horen!” ⁸ Maar Jahweh, Gij lacht ze uit, En drijft met al die trotsaards de spot! ⁹ Mijn Sterkte, aan U klamp ik mij vast, Want Gij zijt mijn toevlucht, o God! ¹⁰ Mijn God, uw goedheid trede mij tegen, En doe mij op mijn vijanden neerzien, o God. ¹¹ Neen, spaar ze niet, opdat ze mijn volk niet verleiden; Maar doe ze vallen, en stort ze neer door uw kracht. ¹² Vergeld hun, o Heer, het kwaad van hun mond En het woord hunner lippen; Laat ze in hun eigen trots zich verstrikken, Om de vloeken en leugens, die ze hebben gesproken. ¹³ Maak een eind aan hun woede, Maak een eind aan hun trots, Opdat ze erkennen, dat God heerst in Jakob Tot aan de grenzen der aarde. ¹⁴ Laat ze terugkomen, iedere avond opnieuw, En door de stad lopen, jankend als honden, ¹⁵ Rondzwervend, om vreten te zoeken, En blaffen, wanneer ze niet vol zijn. ¹⁶ Maar ik zal uw almacht bezingen, Elke morgen uw goedertierenheid prijzen; Want Gij zijt mijn schuts, Mijn toevlucht in

tijden van nood. ¹⁷ Mijn Sterkte, U wil ik loven; Want Gij zijt mijn toevlucht, o God, mijn genadige God!

60

¹ Voor muziekbegleiding; op de wijze: “De lelie der wet.” Een punt- en leerdicht van David, toen, na zijn oorlog tegen Aram van Mesopotamië en Aram-Soba, Joab terugkeerde, en in het Zoutdal twaalfduizend Edomieten versloeg. O God, Gij hebt ons verstoten, Onze gelederen verbroken; Gij waart vertoornd, En hebt ons doen vluchten. ² Gij hebt het land laten kraken en scheuren; Het stortte ineen, en ligt nu in puin. ³ Gij hebt uw volk harde dingen doen slikken, En ons een koppige wijn laten drinken! ⁴ Maar voor uw vromen hadt Gij een banier opgericht, Om zich daar omheen te verzamelen tegen de hoog; ⁵ En om uw geliefden te redden, Strek uw rechterhand uit, en verhoor ons. ⁶ Bij zijn heiligheid heeft God beloofd: Juichend zal ik Sikem verdelen, En het dal van Soekkot meten; ⁷ Mij behoort Gilad, van mij is Manasse. Efraïm is de helm van mijn hoofd, Juda mijn schepter, ⁸ Moab is mijn voetenbekken; Op Edom werp ik mijn schoeisel, Over Filistea hef ik mijn zegekreet aan. ⁹ Maar wie brengt mij nu binnen de vesting, Wie zal mij naar Edom geleiden: ¹⁰ Moet Gij het niet zijn, die ons hebt verstoten, o God, En niet langer met onze heirscharen optrekt, o God? ¹¹ Ach, help ons dan tegen den vijand, Want hulp van mensen is ijdel; ¹² Maar met God zijn wij sterk, Hij zal onze verdrukkers vertrappen!

61

¹ Voor muziekbegleiding; met harpen. Van David. Hoor toch, o God, mijn gejammer, En let op mijn smeken: ² Van het einde der aarde roep ik tot U In de beklemmende angst van mijn hart. Stel mij hoog op de Rots, en laat mij daar rusten, ³ Want Gij zijt mijn toevlucht en sterkte tegen den vijand; ⁴ Laat mij in uw woontent voor eeuwig uw gast zijn, En mij verbergen in de schaduw uwer vleugelen. ⁵ Want Gij hoort mijn beloften, o mijn God, En vervult de wens van hen, die uw Naam vrezen: ⁶ Vermeerder de dagen des konings, En zijn jaren van geslacht tot geslacht; ⁷ Moge hij altijd voor Gods aangezicht tronen, En liefde en trouw hem behoeden. ⁸ Dan zal ik uw Naam in eeuwigheid prijzen, Dag aan dag U mijn dankoffer brengen!

62

¹ Voor muziekbegleiding; voor Jedoetoen. Een psalm van David. Vertrouw rustig op God, mijn ziel, Want van Hem komt mijn heil; ² Hij alleen is mijn rots en mijn redding, Mijn toevlucht: nooit zal ik wankelen! ³ Hoe lang nog stormt gij op een ander los, En stoot hem met u allen omver Als een hellende wand, Of een vallende muur? ⁴ Ze leggen het op zijn ondergang aan, En liegen er op los, om hem in het ongeluk te storten; Ze zegenen wel met hun mond, Maar vervloeken met hun hart. ⁵ Vertrouw rustig op God, mijn ziel, Want van Hem komt mijn heil; ⁶ Hij alleen is mijn rots en mijn redding, Mijn toevlucht: nooit zal ik wankelen! ⁷ Bij God is mijn heil en mijn eer, God is mijn sterkte en mijn stut. ⁸ Blijf altijd op God vertrouwen, mijn volk, Stort uw

hart voor Hem uit: onze toevlucht is God! ⁹ Maar de mens is enkel een zucht, De kinderen der mensen een leugen; In de weegschaal gaan ze allen omhoog, Ze zijn lichter dan lucht. Vertrouw rustig op God, mijn ziel, Want van Hem komt mijn heil; Hij alleen is mijn rots en mijn redding, Mijn toevlucht: nooit zal ik wankelen! ¹⁰ Ook in afpersing stelt geen vertrouwen. Op diefstal geen ijdele hoop; En als de rijkdom vermeerdert, Hecht uw hart er niet aan. ¹¹ Eén woord heeft God gesproken, En deze twee heb ik gehoord: Bij God is de macht; ¹² bij U de genade, o Heer! En: Gij vergeldt iedereen naar zijn werken!

63

¹ Een psalm van David, toen hij in de woestijn van Juda vertoefde. God, wat verlang ik naar U; mijn God, naar U dorst mijn ziel, Naar U smacht mijn lichaam als een dor en droog land naar het water. ² Ik blik naar U op in uw heilige woning, Om uw macht en uw glorie te aanschouwen! ³ Ja, uw genade is kostelijker nog dan het leven: Daarom moeten mijn lippen U loven, ⁴ En wil ik U al mijn dagen prijzen, Mijn handen opheffen in uw Naam. ⁵ Gij verzadigt mij als met vet en met merg, En mijn mond juicht U toe met jubelende lippen; ⁶ Nog op mijn legerstede moet ik aan U denken, En in mijn nachtwaken over U peinen. ⁷ Want Gij zijt mijn Helper, Ik nestel in de schaduw uwer vleugelen; ⁸ Mijn ziel klampt zich aan U vast, En uw rechterhand is mij een stut. ⁹ Maar zij, die mijn ondergang zoeken, Zullen in de diepten der aarde verzinken; ¹⁰ Ze vallen ten prooi aan het zwaard, En worden een buit van de jakhalzen. ¹¹ Doch de Koning zal zich verheugen in God, En wie Hem trouw zweert, zal juichen; Maar de mond van de leugenaars wordt gestopt!

64

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Hoor, o God, mijn luid gemmer; Bevrijd mijn leven van de schrik voor den vijand; ² Bescherm mij tegen de aanslag der bozen, En tegen het woelen van schurken. ³ Want ze scherpen hun tong als een zwaard, Richten als pijlen hun bittere woorden; ⁴ En om in het geniep den onschuldige te treffen, Leggen ze onverhoeds en onvervaard op hem aan. ⁵ Ze stellen hun boze plannen vast, En overleggen, hoe hun strikken te zetten; Ze zeggen: Wie ziet het; ⁶ Wie achterhaalt onze streken? We zijn met onze plannen gereed, De list is gelukt! Het binnenste van iederen mens is een graf, Een afgrond zijn hart! ⁷ Daar schiet God zijn pijl op hen af, En de slagen vallen onverwacht op hen neer; ⁸ Hun eigen tong brengt ze ten val: Wie ze ziet, schudt meewarig het hoofd. ⁹ En allen zullen vol diep ontzag Gods daden verkonden, Erkennen, dat het zijn werk is geweest; ¹⁰ De brave zal zich in Jahweh verheugen, en op Hem hopen, Alle oprechten van hart zullen juichen!

65

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David; een lied. U komt een lofzang toe In Sion, o God! U moet een dankoffer worden gebracht, In Jerusaleem, Heer! ² Gij verhoort het gebed, Alle vlees komt tot U; ³ En al drukt onze schuld ons nog zo zwaar, Gij vergeeft onze zonden. ⁴ Gelukkig, dien Gij uitverkiest en aanneemt, Om in uw voorhof te

wonen: Die ons laven aan het goede van uw huis, Van uw heilige tempel! ⁵ Met wonderen verhoort Gij ons in uw trouw, O God van ons heil; Gij, de hoop van alle grenzen der aarde, En ongenaakbare zeeën! ⁶ Gij, die de bergen door uw kracht hebt gegrond, En met macht zijt omgord; ⁷ Die het bulderen der zeeën bedaart, En het gebruik van haar golven. Ontsteld staan de volken, ⁸ Vol vrees, die de grenzen der aarde bewonen: Voor uw tekenen daar, waar de morgen gloort, En waar Gij de avond doet juichen. ⁹ Gij draagt zorg voor de aarde, En drenkt ze volop; Gij stort er een rijke zegen op uit, Gods vloed heeft altijd water genoeg. Gij maakt haar gereed voor haar koren, Zó maakt Gij ze klaar: ¹⁰ Gij drenkt haar voren, bevochtigt haar kluiten, En maakt ze door regenslag week. Dan zegent Gij haar kiemen, ¹¹ En zet de kroon op het jaar van uw goedheid: Uw voetstappen druipen van vet, ¹² Zelfs de vlakten der steppen druipen er van. De heuvels zijn met gejubel omgord, ¹³ De weiden met kudden bekleed, De dalen met koren getooid: Ze juichen en zingen!

66

¹ Voor muziekbegeleiding. Een lied; een psalm. ² Juich, heel de aarde, God ter ere, En prijs de glans van zijn Naam; Hef een heerlijk loflied aan, ³ En zeg tot God: Hoe ontzaglijk uw werken! Om uw almacht moeten uw vijanden U vleien, ⁴ En moet heel de aarde U aanbidden, U ter eer een lofzang zingen, Glorie brengen aan uw Naam! ⁵ Komt, en ziet de werken van God, Zijn wondere daden voor de kinderen der mensen: ⁶ De zee legde Hij droog, En ze trokken te voet door de stroom! Laat ons in Hem ons verheugen, ⁷ Hij, die eeuwig heerst door zijn kracht; Hij houdt zijn oog op de volkeren gericht, En geen weerspannige durft tegen Hem opstaan. ⁸ Zegent, volkeren, onzen God, Laat zijn loflied luid weerschallen; ⁹ Hij is het, die ons in het leven hield, Onze voet niet liet wankelen. ¹⁰ Toch hebt Gij ons beproefd, o mijn God, Ons gelouterd, als men zilver loutert; ¹¹ Gij hebt ons in ellende gedompeld, Ons rampen op de heupen gelegd. ¹² Gij hebt anderen ons op het hoofd doen zitten, We zijn door vuur en water gegaan: Maar eindelijk toch Hebt Gij ons uitkomst gebracht. ¹³ Zo treed ik met offers binnen uw huis, Om te volbrengen wat ik U heb beloofd: ¹⁴ Wat mijn lippen hebben gesproken, Wat mijn mond in mijn nood heeft gezegd. ¹⁵ Vette lammeren draag ik U Als brandoffers op; En met de offergeur van rammen, Bied ik U runderen en bokken aan. ¹⁶ Komt nu en hoort, ik wil u allen verkonden, U, die God vreest, wat Hij aan mij heeft gedaan: ¹⁷ Nauwelijks riep ik Hem aan met mijn mond, Of ik had een danklied op mijn tong! ¹⁸ Was ik mij kwaad bewust in mijn hart, Dan had de Heer mij niet verhoord: ¹⁹ Maar nu heeft God naar mij geluisterd, En op mijn smeken gelet! ²⁰ Gezegend zij God, die mijn bede niet afwees, Mij zijn genade niet onthield!

67

¹ Voor muziekbegeleiding; met harpen. Een psalm; een lied. God zij ons genadig, en zegene ons, En doe zijn aanschijn over ons lichten; ² Opdat men op aarde zijn wegen erkenne, Onder alle volken zijn heil. ³ De volkeren moeten U prijzen, o God; Alle naties moeten U loven! ⁴ De

volkeren zullen juichen en jubelen, Omdat Gij de wereld rechtvaardig regeert, Met gerechtigheid de volkeren richt, En de naties op aarde bestuurt. ⁵ De volkeren moeten U prijzen, o God; Alle naties moeten U loven! ⁶ De aarde heeft haar oogst gegeven, De Heer, onze God, ons gezegend; ⁷ Moge God ons blijven zegenen, En alle grenzen der aarde Hem vrezen. De volkeren moeten U prijzen, o God; Alle naties moeten U loven!

68

¹ Voor muziekbegeleiding van David. Een psalm; een lied. God staat op: zijn vijanden stuiven uiteen, Zijn haters vluchten voor Hem weg! ² Zoals rook spoorloos verdwijnt, En was wegsmelt in vuur, Zo vergaan de bozen Voor het aanschijn van God. ³ Maar de rechtvaardigen mogen juichen en jubelen, Zich verheugen en verblijden in God! ⁴ Zingt God ter ere, en verheerlijkt zijn Naam, Jubelt voor Hem, die door de woestijn kwam gereden; Verheugt u in Jahweh, En juicht voor zijn aanschijn! ⁵ Hij is de Vader der wezen, de Beschermmer der weduwen, Hij is God in zijn heilige tent; ⁶ God, die de eenzame zwervers naar huis geleidde, Maar de weerspannigen bleven in de wildernis achter! ⁷ Bij uw uittocht, o God, aan de spits van uw volk, En bij uw opmars door de woestijn: ⁸ Beefde de aarde, dropen de hemelen voor het aanschijn van God, Rilde de Sinai voor het aanschijn van Jahweh, Israëls God! ⁹ Een regen van gaven hebt Gij uitgestort, o God, En toen uw erfdeel uitgeput was, hebt Gij het gesterkt; ¹⁰ Uw beesten lieten zich onder hen neer, De uitgehongerden hebt Gij, o God, in uw goedheid verkwikt. ¹¹ Toen heeft de Heer zijn belofte vervuld, En een leger van vrouwen kwam het blijde verkonden: ¹² Machtige koningen slaan met haast op de vlucht, En het schone geslacht verdeelt de buit! ¹³ Nu moogt gij gaan rusten in uw beemden: Zilverwit als de vleugels der duif, met goud overtrokken; ¹⁴ Want de Almachtige heeft de koningen verstrooid, Zoals het sneeuwt op de Salmon! ¹⁵ Bergen van Basjan, godengebergte met uw spitsen: ¹⁶ Bergen en toppen, waarom kijkt gij scheel Naar de berg, die God tot woonplaats verkoos, En waar Jahweh eeuwig zal wonen? ¹⁷ Op de wagens van God: tienduizenden, duizend maal duizend, Trokt Gij van de Sinai uw heiligdom binnen, o Heer; ¹⁸ Gij hebt de hoogte beklommen, De gevangenen meegevoerd, Van de mensen geschenken aanvaard, Van weerspannigen zelfs, voor de woonplaats van God! ¹⁹ Geloofd zij de Heer, die ons altijd beschermt, de God van ons heil; ²⁰ Gij, die ons redt; Jahweh, die nog uitwegen kent van de dood; ²¹ God, die de kop van zijn vijand verplettert, De harde schedel van hem, die in ongerechtigheid leeft! ²² De Heer heeft gezegd: Ik sleep ze uit Basjan, Haal ze naar boven uit de diepten der zee, ²³ Opdat gij in hun bloed met uw voeten kunt plassen, Ook de tong van uw honden haar deel van de vijanden krijgt! ²⁴ Ziet, daar nadert de feeststoet van God, De feeststoet naar het heiligdom van mijn God en mijn Koning! ²⁵ Voorop gaan de zangers, de harpspelers volgen; ²⁶ In het midden de maagden met pauken: in koren loven ze God. Dan de heersers, uit Israëls bronnen ontsprongen: ²⁷ Benjamin de jongste vooraan, Met de vorsten van Juda in machtige drommen, En de vorsten van Zabulon en Neftali's vorsten! ²⁸ Toon nu uw almacht, o God, die Gij

ons hebt betuigd, ²⁹ Van uw heiligdom uit voor Jerusalems heil! Laat koningen U geschenken brengen: ³⁰ Jonge schapen, kudden stieren en kalveren uit Patros; Met staven van zilver en goud Als vrijwillige schatting der volken; ³¹ Laat Egypte zijn vette gaven brengen, Koesj zijn handen vullen voor God! ³² Koninkrijken der aarde, zingt ter ere van God, En stemt een loflied aan voor den Heer: ³³ Die de hoogste hemel der hemelen bestijgt, En met zijn stem de machtige donder doet rollen! ³⁴ Geeft glorie aan Israëls God, Wiens macht en kracht in de wolken reikt! ³⁵ Ontzaglijk is God in zijn heilige woning: Hij, Israëls God, Die kracht en sterkte geeft aan het volk: Gezegend zij God!

69

¹ Voor muziekbegeleiding; op de wijze: “De leliën.” Van David. Red mij, o God! Want het water staat aan mijn lippen; ² Ik zink in een modderpoel weg, En voel geen grond meer onder de voeten; Ik ben in peilloze wateren geraakt, En de stroom sleurt mij mee. ³ Ik ben afgemat van mijn schreien en schor is mijn keel; Mijn ogen staan mat van het staren naar God. ⁴ Talrijker dan de haren op mijn hoofd, zijn zij, die mij onverdiend haten. Talrijker dan mijn beenderen, die mij bestrijden zonder enige grond; En wat ik niet heb geroofd, Vordert men nog van mij terug. ⁵ Gij zoudt het weten, o God, als ik iets dwaas had gedaan, En als ik schuld had, was het U niet verborgen! ⁶ Laat dus in mij niet worden beschaamd, Die op U hopen, Heer, Jahweh der heirscharen; In mij niet te schande worden, Die U zoeken, Israëls God! ⁷ Neen, om Uwentwil moet ik schande verduren, En bedekt het schaamrood mijn gelaat! ⁸ Ik ben een vreemdeling voor mijn broeders geworden, Een onbekende voor de zonen mijner moeder: ⁹ Want de ijver voor uw huis heeft mij verteerd, Op mij valt de smaad van hen, die U smaden. ¹⁰ Als ik ween, en mij door vasten kastijd, Wordt het mij tot schande gerekend; ¹¹ Trek ik het boetekleed aan, Men gaat er mee spotten; ¹² Die in de poort zitten, praten over mij, En de slempers maken er liedjes op. ¹³ Maar tot U richt ik mijn bede, o Jahweh, In de tijd der genade, o God. Verhoor mij om uw grote ontferming, En om de trouw van uw hulp; ¹⁴ Red mij uit de modderpoel en laat mij er niet in verzinken; Verlos mij, en trek mij uit de diepe wateren omhoog! ¹⁵ Laat de watervloed mij niet overstelpen, de kolken verzwelgen, De afgrond zijn mond niet boven mij sluiten. ¹⁶ Red mij, Jahweh, naar de goedertierenheid uwer genade, En zie op mij neer naar uw grote ontferming; ¹⁷ Verberg uw aanschijn niet voor uw dienaar, Verhoor mij spoedig, want het is mij bang om het hart! ¹⁸ Wees mij nabij, en kom mij te hulp, Verlos mij om wille van mijn vijand! ¹⁹ Gij kent toch mijn smaad, mijn schaamte en schande, En al mijn verdrukkers staan U voor ogen; ²⁰ Gij weet, hoe de smaad mij het hart heeft gebroken, En hoe vertwijfeld ik ben. Ik wachtte op een, die medelijden had, maar er was er geen, Op troosters, maar ik vond ze niet. ²¹ Ze gaven mij gal in plaats van spijs, En lesten mijn dorst met azijn. ²² Hun tafel worde hun tot een val, Hun offergelagen een strik; ²³ Laat hun ogen worden beneveld, zodat ze niet zien, En ontwricht hun lenden voor immer; ²⁴ Stort uw gramschap over hen uit, Uw woede moge hen treffen! ²⁵ Laat hun kamp tot steppe worden, En niemand hun tenten bewonen.

²⁶ Neen, ze vervolgden nog, dien Gij hadt geslagen, En vergrootten de smarten van die door U was gewond; ²⁷ Stapel de ene schuld op de andere, Zodat ze niet tot uw gerechtigheid komen; ²⁸ Laat ze uit het boek des levens worden geschrapt, Niet worden opgeschreven met de rechtvaardigen. ²⁹ Maar hoe ook geplaagd en bedroefd, Uw hulp, o God, zal mij redden! ³⁰ Dan zal ik de Naam van God in liederen prijzen, En Hem loven en danken! ³¹ Dit zal Jahweh meer aangenaam zijn dan stieren, Meer dan varren met horens en hoeven. ³² Verheugt u, ongelukkigen, wanneer gij dit ziet; Zoekt naar God, en uw hart leeft weer op. ³³ Want Jahweh hoort de behoeftigen aan, En versmaadt de geknevelden niet. ³⁴ Hemel en aarde moeten Hem loven, De zeeën, met wat er in leeft! ³⁵ Want God zal Sion verlossen, En de steden van Juda herbouwen. Men zal daarin terugkeren, En ze bezetten; ³⁶ Het geslacht van zijn dienaars zal ze erven, En wie zijn Naam liefheeft, daar wonen!

70

¹ Voor muziekbegeleiding. Van David. Bij het reukoffer. Gewaardig U, mij te verlossen, o God; Jahweh, snel mij te hulp! ² Laat smaad en ontering hen treffen, Die mijn leven belagen; Laat ze vluchten met schande, Die zich vrolijk over mijn ongeluk maken, ³ En verstarren van schaamte, Die tot mij roepen: “Ha, ha!” ⁴ Maar in U mogen jubelen, Al die U zoeken; Zonder ophouden zeggen: “God is groot!” Die verlangend zijn naar uw heil. ⁵ Ik ben ellendig en arm, God, kom mij te hulp! Gij zijt mijn helper en redder: Toef niet, o Jahweh!

71

¹ Tot U neem ik mijn toevlucht, o Jahweh; Laat mij toch nooit beschaamd komen staan. ² Bevrijd en verlos mij door uw genade, Hoor mij aan, en kom mij te hulp. ³ Wees mij een veilige, altijd toegankelijke rots; Gewaardig U, mij te helpen, want Gij zijt mijn toevlucht en schuts! ⁴ Mijn God, red mij uit de hand van den boze, Uit de vuist van tyran en verdrukker. ⁵ Want Gij, o Heer, zijt mijn hoop, Van kindsbeen af mijn vertrouwen, o Jahweh; ⁶ Ik steunde op U van de moederschoot af, Reeds vóór mijn geboorte waart Gij mijn beschermer. In U heb ik altijd gejubeld, ⁷ Zodat ik velen een voorbeeld kon zijn. Gij zijt mijn machtige toevlucht geweest, ⁸ Mijn mond bleef vervuld van uw lof; Zo heb ik uw glorie bezongen, Uw heerlijkheid iedere dag! ⁹ Verstoot mij niet, nu ik oud ben; Verlaat mij niet, nu de kracht mij ontzinkt. ¹⁰ Want mijn vijanden houden al beraad over mij, En die mijn leven belagen, smeden samen hun plannen. ¹¹ Ze zeggen: “God heeft hem verlaten; vervolgt en grijpt hem; Want er is niemand, die hem kan redden!” ¹² O God, blijf niet ver van mij af; Mijn God, kom mij spoedig te hulp! ¹³ Laat schaamte en schande hen treffen, Die mijn leven belagen; Hoon en smaad hen bedekken, Die mijn ongeluk zoeken. ¹⁴ Maar ik wil standvastig vertrouwen, En al uw glorie blijven verkonden: ¹⁵ Mijn mond zal uw gerechtigheid melden, En altijd uw heil, want ik ken er geen maat van; ¹⁶ Ik zal de machtige daden des Heren verhalen, Jahweh, uw gerechtigheid roemen, de uwe alleen! ¹⁷ Gij hebt mij van jongsaf geleid, o mijn God, En tot nu toe heb ik uw wonderen

verkondigd; ¹⁸ Wil mij ook thans, nu ik oud ben en grijs, Toch nimmer verlaten, o God; Dan zal ik dit geslacht uw arm doen kennen, Heel het komend geslacht uw kracht. ¹⁹ Uw rechtvaardigheid reikt tot de hemel, o God; Want Gij hebt grote dingen gedaan: wie is U gelijk, o mijn God! ²⁰ Wel liet Gij mij veel smarten en rampen verduren, Maar Gij zult mij nu doen herleven, ²¹ Mij optrekken uit de diepten der aarde, Nog meer mij verhogen, en troosten. ²² Dan zal ik op harpen U danken voor uw trouw, o mijn God; U, Israëls Heilige, op de citer bezingen. ²³ Mijn lippen zullen bij mijn lofzangen jubelen, Met mijn ziel, die Gij hebt verlost; ²⁴ Ook mijn tong zal iedere dag uw rechtvaardigheid melden, Als schaamte en schande hen treffen, die mijn ongeluk zochten!

72

¹ Van Salomon. Geef aan den Koning uw rechtsmacht, o God, En uw gerechtigheid aan den Zoon van den Koning; ² Opdat Hij uw volk met rechtvaardigheid richte, En uw misdeelden volgens recht. ³ De bergen zullen de vrede brengen, De heuvelen gerechtigheid voor het volk; ⁴ Hij zal recht verschaffen aan het volk in verdrukking, De armen helpen, maar den verdrukker vertrappen. ⁵ Hij zal leven, zolang de zon blijft stralen, Met de maan van geslacht tot geslacht; ⁶ Hij zal neerdalen als regen op de beemden, Als een bui, die de aarde besproeit. ⁷ In zijn dagen zal de gerechtigheid bloeien, En een volheid van vrede, totdat de maan niet meer schijnt. ⁸ Van zee tot zee zal Hij heersen, Van de Eufraat tot de grenzen der aarde. ⁹ Zijn tegenstanders zullen de knie voor Hem buigen, Zijn vijanden in het stof moeten bijten; ¹⁰ De koningen van Tarsis en zijn kusten, Zullen Hem geschenken brengen. De koningen van Sjeba en Seba Zullen Hem hun schatting betalen; ¹¹ Alle vorsten Hem huldigen, Alle volken Hem dienen. ¹² Want Hij zal den arme tegen den rijke beschermen, En den verdrukte, die geen helper meer heeft; ¹³ Zich over den zwakke en arme ontfermen, En uitkomst brengen aan de misdeelden. ¹⁴ Hij zal ze verlossen van druk en geweld, En hun bloed zal kostbaar zijn in zijn ogen; ¹⁵ Hij zal ze doen leven, en het goud van Sjeba hun schenken, Steeds voor hen bidden, ze iedere dag zegenen. ¹⁶ Dan zal er een overvloed van koren zijn in het land, Het zal wuiven op de toppen der bergen; Zijn aren zullen als de Libanon bloeien, En de halmen als het kruid op het veld. ¹⁷ Zijn Naam zij voor eeuwig gezegend, Zolang de zon schijnt, heerse zijn Naam: Alle volkeren zullen zich daarmee zegenen, Alle geslachten der aarde hem loven! ¹⁸ Gezegend zij Jahweh, Israëls God, Die wonderen doet, Hij alleen! ¹⁹ Gezegend voor eeuwig zijn heerlijke Naam, Heel de aarde worde vervuld van zijn glorie! Amen, Amen! ²⁰ Einde der gebeden van David, den zoon van Jesse.

73

¹ Psalm van Asaf. Waarachtig; God is goed voor den rechtvaardige, Jahweh voor de reinen van hart! ² Toch waren haast mijn voeten gestruikeld, Mijn schreden bijna uitgeleden! ³ Want ik was jaloers op de bozen, Omdat ik de voorspoed der zondaars zag; ⁴ Voor hen toch bestaat er geen lijden, Gezond en vol kracht is hun lijf. ⁵ Ze hebben geen zorgen als andere mensen, Worden niet als anderen geplaagd;

6 Daarom hangen ze hoogmoed om als een keten, Bedekt hen geweld als een mantel. 7 De misdaad puilt uit hun vet, Hun hart loopt over van slechte gedachten; 8 Ze honen en lasteren, En dreigen op hoge toon met geweld. 9 Ze zetten een mond op tegen de hemel, En hun tong gaat zich tegen de aarde te buiten. 10 Daarom lopen de dwazen achter hen aan, En slurpen begerig hun woorden op. 11 Ze zeggen: "Hoe zou God er iets van weten, De Allerhoogste er kennis van hebben?" 12 Zie, zo gaat het de zondaars: Ze zijn altijd gelukkig, en hopen zich rijkdommen op! 13 Heb ik dan mijn hart vergeefs in reinheid bewaard, En mijn handen in onschuld gewassen: 14 De ganse dag word ik geplaagd, Iedere morgen opnieuw geslagen! 15 Dacht ik: Zo wil ik spreken! Dan brak ik de trouw van het geslacht uwer kinderen; 16 Maar als ik ging peinen, om het te vatten, Dan bleef het een raadsel in mijn oog. 17 Totdat ik in Gods raadsbesluiten drong, En op hun einde ging letten: 18 Ja, Gij hebt ze op een glibberige bodem gezet, Ze gestort in hun eigen verderf! 19 Hoe zijn ze in een oogwenk vernietigd, Verdwenen, in verschrikkelijke rampen vergaan: 20 Heer, als een droom, die bij het ontwaken vervliegt, Wiens beeld we bij het opstaan verachten! 21 Als dus mijn hart nog verbitterd zou zijn, En mijn nieren bleven geprikkeld, 22 Dan was ik een dwaas en een zot, Een stuk vee in uw oog. 23 Want ik blijf altijd bij U, Gij houdt mij bij de rechterhand; 24 Gij leidt mij naar uw raadsbesluit, En herstelt mij in ere! 25 Wat heb ik toch in de hemel; Ook op aarde verlang ik niets buiten U! 26 Al bezwijken mijn vlees en mijn hart, God is voor eeuwig de Rots van mijn hart en mijn erfdeel. 27 Maar die U verlaten, gaan zeker te gronde, Gij vernietigt wie van U afvalt; 28 Doch mij is het goed, in Gods nabijheid te blijven, En mijn vertrouwen te stellen op Jahweh, mijn Heer!

74

1 Een leerdicht van Asaf. O God, waarom zoudt Gij ons voor altijd verstoten, Zou uw toorn blijven woeden tegen de kudde uwer weide? 2 Gedenk toch uw volk, dat Gij U eens hebt verworven, De stam, die Gij hebt verlost als uw erfdeel, De Sionsberg, Die Gij U tot woonplaats verkoost! 3 Ach, richt toch uw schreden naar de onherstelbare puinen; Heel het heiligdom is door den vijand vernield. 4 Uw haters joelden in uw heilige tent, En hebben er hun banieren geplaat. 5 Ze hakten de friezen boven de ingangen stuk, Zoals een bijl in het kreupelhout woedt. 6 Ze hebben het drijfwerk in stukken geslagen, Met bijl en houweel het vernield; 7 Uw heiligdom in brand gestoken, De woonplaats van uw Naam tot de grond toe ontwijd. 8 Ze zeiden: "Wij zullen alles verwoesten, Alle godshuizen verbranden door 't hele land!" 9 Wij zien geen voortekens meer, en er is geen profeet, Niemand onder ons, die kan zeggen: Hoelang nog! 10 Ja, hoelang nog, o God, zal de vijand U honen, De vijand maar altijd uw Naam blijven lasteren? 11 Waarom trekt Gij uw hand van ons terug, En houdt Gij uw rechter in uw boezem verborgen? 12 Gij zijt toch van ouds onze Koning, o God, Die op aarde altijd de zege bevocht: 13 Gij hebt de zee opgezweept door uw kracht, Op het water de schedels der draken verpletterd; 14 Gij hebt Liwjatan zijn koppen verbrijzeld, En hem een prooi der jakhalzen gemaakt. 15 Gij liet bronnen en beken ontspringen,

Maar eeuwige stromen verdrogen. ¹⁶ Door U kwam de dag, door U kwam de nacht, Gij hebt de maan en de zon haar plaatsen bereid. ¹⁷ Gij hebt al de grenzen der aarde gesteld, Zomer en winter, Gij hebt ze gemaakt! ¹⁸ Denk aan dit alles, o Jahweh, als de vijand blijft honen, Een waanzinnig volk uw Naam blijft lasteren! ¹⁹ Geef, die U loven, niet prijs aan de beesten, En vergeet uw ongelukkigen niet voor altoos. ²⁰ Zie neer op uw verbond, en houd het gestand: Het rampzalige Land is een oord van verdrukking! ²¹ Laat de vertrapte niet onverhoord gaan, Maar de verdrukte en arme uw Naam verheerlijken. ²² Sta op, o God, en verdedig uw zaak, Gedenk, hoe die dwazen U steeds blijven honen; ²³ Vergeet het geschreeuw van uw vijanden niet, Het geloei van uw haters, dat altijd maar raast!

75

¹ Voor muziekbegleiding; op de wijze: "Verderf niet." Een psalm van Asaf; een lied. Wij loven U, God, en prijzen U, Wij roepen uw Naam aan, en vermelden uw wonderen! ² Als Ik de tijd acht gekomen, Zal Ik een rechtvaardig oordeel houden: ³ Al wankelt de aarde met al haar bewoners, Ik zet haar zuilen weer recht! ⁴ Daarom roep ik de hoogmoedigen toe: Weest niet trots, De goddelozen: Steekt de hoorn niet omhoog! ⁵ Steekt uw hoorn tegen de hemel niet op, En spreek niet hooghartig tegen de Rots! ⁶ Want niet uit het oosten of westen, Niet uit de woestijn komt de glorie! ⁷ Neen, het is God, die zal richten, Den een vernederen, den ander verheffen! ⁸ Want in Jahweh's hand is een beker Met schuimende wijn vol bittere kruiden! Hij schenkt hem leeg tot de droesem toe: Alle bozen der aarde moeten slurpen en drinken. ⁹ Maar ik zal in eeuwigheid jubelen, Den God van Jakob mijn loflied zingen: ¹⁰ Alle hoornen der bozen worden gebroken, Maar de hoornen der rechtvaardigen steken omhoog!

76

¹ Voor muziekbegleiding; met harpen. Een psalm van Asaf; een lied. God heeft Zich in Juda doen kennen, Ontzaglijk is in Israël zijn Naam! ² Zijn tent staat in Sjalem, Zijn woning op Sion: ³ Daar sloeg Hij de schichten van de boog, Schild en zwaard en strijdknoks stuk! ⁴ Vol majesteit straalt Gij Uit de eeuwige bergen ⁵ Kloeke harten werden ontmoedigd en vielen in slaap, De arm ontzonk alle dappere strijders; ⁶ God van Jakob, door uw dreigen Werden ruiters en paarden versuft. ⁷ Geweldig zijt Gij! Wie houdt voor U stand, Als uw toorn is ontstoken? ⁸ Toen Gij uit de hemel uw vonnis deedt horen, Werd de aarde stil van ontzetting: ⁹ Toen Gij opstondt ten oordeel, o God, Om alle ongelukkigen in het Land te redden. ¹⁰ Alle stammen der mensen moeten U prijzen, Wat uw toorn heeft gespaard, U feestelijk loven! ¹¹ Doet geloften aan Jahweh, uw God, en blijft ze trouw, Brengt Hem geschenken, gij allen, die rond Hem moogt wonen: ¹² Den Geweldige, die de hoogmoed der vorsten vernedert, Die door de koningen der aarde wordt gevreesd!

77

¹ Voor muziekbegeleiding; voor Jedoetoen. Een psalm van Asaf. Luide roep ik tot Jahweh; Luide tot God, opdat Hij mij hore! ² Overdag zoek ik in mijn benauwdheid den Heer, 's Nachts strekken mijn handen zich uit, onvermoeid. ³ Mijn ziel weigert troost: denk ik aan God, ik moet kreunen; Peins ik na, mijn geest is verslagen. ⁴ Ik kan mijn ogen niet sluiten, En van onrust niet spreken. ⁵ Ik denk aan de oude dagen terug, En herinner me weer de vroegere jaren; ⁶ Ik lig er 's nachts over te peinzen, Te klagen, en in mijn gedachten te tobben. ⁷ Zou de Heer dan voor altijd verstoten, En nooit genadig meer zijn; ⁸ Zou zijn liefde voorgoed zijn verdwenen, Zijn belofte verbroken, die Hij deed van geslacht tot geslacht; ⁹ Zou God zijn vergeten, Zich te ontfermen, Of in zijn toorn zijn hart hebben gesloten? ¹⁰ Maar ik sprak: Neen, dit werp ik ver van mij af, Dat de hand van den Allerhoogste veranderd zou zijn! ¹¹ Ik dacht dus aan uw daden, o Jahweh, Dacht terug aan uw vroegere wonderen; ¹² Peinsde over al uw werken, Overwoog, wat door U is verricht. ¹³ Ja, uw weg was heilig, o God; Welke God was ontzaglijk als Jahweh! ¹⁴ Gij waart de God, die wonderen wrochtte, En uw macht aan de heidenen toonde! ¹⁵ Gij hebt door uw arm uw volk verlost, De zonen van Jakob en Josef! ¹⁶ De wateren zagen U, o God, De wateren zagen U en beefden, Zelfs de zeeën begonnen te rillen; ¹⁷ De wolken goten stromen neer, Het zwerk daverde en dreunde, Langs alle kant vlogen uw schichten rond. ¹⁸ Uw donder kraakte en rolde, Uw bliksems verlichtten de wereld, De aarde rilde en beefde! ¹⁹ Uw weg liep midden door de zee, Uw pad door onstuimige wateren; Toch bleven uw sporen onzichtbaar! ²⁰ Zo hebt Gij uw volk als schapen geleid, Door de hand van Moses en Aäron!

78

¹ Een leerdicht van Asaf. Luister naar mijn onderrichting, mijn volk, Geef acht op de woorden van mijn mond; ² Ik ga mijn mond voor een leerdicht openen, Diepzinnige lessen uit oude tijden verkonden! ³ Wat wij hebben gehoord en vernomen, En onze vaders ons hebben verteld, ⁴ Dat willen wij niet voor hun kinderen verbergen, Maar het verhalen aan een volgend geslacht: Jahweh's heerlijke daden en macht, En de wonderen, die Hij deed. ⁵ Hij gaf zijn geboden aan Jakob, Schonk aan Israëel een wet; Hij beval onze vadersen, ze hun kinderen te leren, ⁶ Opdat een volgend geslacht ze zou kennen, En de kinderen, die hun werden geboren, Ze weer aan hun kinderen zouden vertellen. ⁷ Zij moesten vertrouwen stellen in God, Niet vergeten Gods werken, zijn geboden onderhouden; ⁸ Niet worden als hun vadersen, Een lichtzinnig en opstandig geslacht: Een geslacht, onstandvastig van hart, En trouweloos van geest jegens God. ⁹ Maar Efraïms zonen waren ontrouw als schutters, Die terugtreden op de dag van de strijd. ¹⁰ Ze deden het verbond met God niet gestand, En weigerden, zijn wet te beleven. ¹¹ Ze vergaten zijn machtige werken, De wonderen, die Hij hun had getoond. ¹² Toch had Hij ook voor hun vadersen Wondertekenen gewrocht In het land van Egypte, In de vlakke van Sóan: ¹³ Hij kliefde de zee en voerde hen er doorheen, Zette de wateren overeind als een dam. ¹⁴ Hij leidde hen overdag door een wolk, Door

een lichtend vuur heel de nacht. ¹⁵ Hij spleet in de woestijn de rotsen vaneen, En drenkte de steppen met plassen; ¹⁶ Uit de klippen liet Hij beken ontspringen, En er water uit vloeien bij stromen. ¹⁷ Maar ze zondigden opnieuw tegen Hem, En tartten den Allerhoogste in de woestijn; ¹⁸ Ze stelden God in hun hart op de proef, Door spijs voor hun leeftocht te eisen. ¹⁹ En krenkend spraken ze over God: “Zou God een tafel in de woestijn kunnen dekken?” ²⁰ “Zeker, Hij heeft wel de rotsen geslagen, En de steppen met plassen gedrenkt, Zodat er water uit vloeide, En er beken uit stroomden: Maar zal Hij ook brood kunnen schenken, En vlees aan zijn volk kunnen geven?” ²¹ Toen Jahweh dit hoorde, Ontstak Hij in gramschap; Er ontbrandde een vuur tegen Jakob, En tegen Israël woedde zijn toorn: ²² Omdat ze niet in God geloofden, En niet vertrouwden op zijn hulp. ²³ Toch gaf Hij de wolken daarboven bevel, En ontsloot de poorten des hemels; ²⁴ Hij regende manna als spijs op hen neer, En schonk hun het hemelse koren: ²⁵ De mensen aten het brood der engelen, Hij zond hun voedsel tot verzadiging toe. ²⁶ Hij liet ook aan de hemel de oostenwind waaien, En zwepte de zuidenwind op door zijn kracht: ²⁷ Hij regende vlees als stof op hen neer, Gevleugelde vogels als het zand van de zee; ²⁸ Hij liet ze midden in hun legerplaats vallen, En rond hun tenten. ²⁹ Zij aten, en werden ten volle verzadigd: Hij had hun geschonken, wat ze begeerden; ³⁰ Maar nog was hun lust niet voldaan, en de spijs in hun mond, ³¹ Of Gods gramschap barstte tegen hen los; Hij richtte een slachting aan onder hun sterksten, En velde de bloem van Israël neer. ³² Ondanks dit alles, bleven ze in hun zonden volharden, En niet aan zijn wonderen geloven. ³³ Toen liet Hij doelloos hun dagen verlopen, En in ontgoocheling hun jaren. ³⁴ Ze zochten Hem enkel, wanneer Hij ze sloeg; Dan bekeerden ze zich, en vroegen naar God. ³⁵ Maar zelfs als ze gedachten, dat God hun Rots was, De allerhoogste God hun Verlosser, ³⁶ Ook dan nog vleiden ze Hem met hun mond, En belogen Hem met hun tong. ³⁷ Neen, hun hart was Hem toch niet verknocht, Ze bleven zijn verbond niet getrouw. ³⁸ Maar Hij bleef barmhartig, Vergaf hun de schuld en vernielde ze niet. Hoe dikwijls bedwong Hij zijn toorn, En liet zijn volle gramschap niet woeden: ³⁹ Hij dacht er aan, dat ze maar vlees zijn, Een zucht; die vervliegt, en niet keert. ⁴⁰ Hoe dikwijls nog hebben ze in de woestijn Hem verbitterd, En Hem in de steppe gekrenkt; ⁴¹ Hebben ze God beproefd, Israëls Heilige gegriefd? ⁴² Neen, ze dachten niet terug aan de macht van zijn hand, Aan de dag, waarop Hij ze van den vijand verlost. ⁴³ En toch, wat voor tekenen had Hij in Egypte gedaan, En wonderen in de vlakte van Sóan! ⁴⁴ Hun stromen had Hij in bloed veranderd, En hun beken ondrinkbaar gemaakt; ⁴⁵ Gulzige muggen op hen afgezonden, En kikvorsen, om ze te gronde te richten. ⁴⁶ Hij had hun gewas aan den sprinkhaan gegeven, En aan den schrokker hun vruchten; ⁴⁷ Hun ranken door hagel vernield, Hun moerbeï door ijzel; ⁴⁸ Hun vee een prooi der pest gemaakt, Hun kudde een buit der besmetting. ⁴⁹ En op henzelf had Hij zijn ziedende gramschap losgelaten, Zijn toorn, zijn woede en kwelling; Verderf-engelen op hen afgezonden, De vrije loop aan zijn gramschap gelaten: ⁵⁰ Hij had ze de dood niet laten ontsnappen, Maar hun leven prijs gegeven aan de pest. ⁵¹ Hij had

alle eerstgeborenen in Egypte geslagen, De eerstelingen der mannelijke kracht in de tenten van Cham. ⁵² Maar zijn volk had Hij weggeleid als een kudde, En als schapen door de steppe gevoerd; ⁵³ Hij had ze veilig doen gaan, ze behoeften niemand te vrezen: Want de zee had hun vijand bedekt. ⁵⁴ Zo bracht Hij hen naar zijn heilige grond, Naar de berg, die zijn rechterhand had veroverd. ⁵⁵ Hij dreef de volkeren voor hen uit, Gaf ze bij lot als erfdeel weg; En in hun tenten liet Hij wonen. Israëls stammen. ⁵⁶ Maar ook daar beproefden en tartten ze God, En onderhielden de geboden van den Allerhoogste niet. ⁵⁷ Trouweloos vielen ze af als hun vaders, Wispelturig als een onbetrouwbare boog; ⁵⁸ Ze tergden Hem door hun offerhoogten, En prikkelden Hem met hun beelden. ⁵⁹ God merkte het, en ziedde van gramschap, En Israël begon Hem te walgen: ⁶⁰ Hij gaf zijn woning in Sjilo prijs, De tent, waar Hij onder de mensen verkeerde; ⁶¹ Zijn majesteit gaf Hij gevangen, Zijn glorie in de hand van den vijand. ⁶² Hij wierp zijn volk ten prooi aan het zwaard, En grimde van toorn op zijn erfdeel: ⁶³ Zijn jonge mannen werden verteerd door het vuur, Zijn maagden kregen geen huwelijkslied; ⁶⁴ Zijn priesters vielen door het zwaard, En zijn weduwen beweeden ze niet. ⁶⁵ Maar eindelijk ontwaakte de Heer, als iemand die slaapt, En als een krijgsman, bevangen door wijn: ⁶⁶ Hij sloeg zijn vijanden achteruit, En bracht ze voor eeuwig tot schande. ⁶⁷ Toch bleef Hij de tent van Josef versmaden, En koos de stam van Efraïm niet uit! ⁶⁸ Neen, Juda's stam koos Hij uit, Sions berg, die Hij liefhad; ⁶⁹ Hij bouwde zijn heiligdom hoog als de hemel, Vast als de aarde voor eeuwig. ⁷⁰ En Hij stelde zijn keuze In David, zijn dienaar! Hij nam hem van de schaapskooien weg, ⁷¹ En haalde hem van de zogende schapen, Opdat hij Jakob, zijn volk, zou weiden, En Israël, zijn erfdeel. ⁷² Hij heeft ze geweid, rechtschapen van hart, En met bekwame hand ze geleid!

79

¹ Een psalm van Asaf. Ach God, de heidenen zijn in uw erfdeel gedrongen, Hebben uw heilige tempel ontviid, En Jerusalem tot een puinhoop gemaakt! ² Ze hebben de lijken van uw dienaren Als spijs toegeworpen aan de vogels in de lucht, En aan de wilde dieren het vlees uwer vromen; ³ Ze hebben hun bloed als water vergoten Rondom Jerusalem; en niemand heeft ze begraven. ⁴ Wij zijn een smaad voor onze burens geworden, Een spot en een hoon voor onze omgeving! ⁵ Hoelang nog, Jahweh, blijft Gij altijd maar toornen, En zal uw ijverzucht branden als vuur? ⁶ Neen, stort uw gramschap over de heidenen uit, die U niet kennen, Over de koninkrijken, die uw Naam niet vereren; ⁷ Want ze hebben Jakob verslonden, En zijn woonplaats verwoest! ⁸ Ach, reken ons de vroegere zonden niet toe; Uw ontferming trede ons snel tegemoet, Want onze ellende is groot! ⁹ Help ons, o God van ons heil, En red ons om de eer van uw Naam; Vergeef onze zonden om wille van uw Naam! ¹⁰ Waarom zouden de heidenen zeggen: "Waar is nu hun God?" Neen, laat de heidenen voor onze ogen de wraak ondergaan Voor het vergoten bloed van uw dienaars; ¹¹ Laat het gekerm van den gevangene voor uw aangezicht komen: Verlos de ten dode gewijden door de kracht van uw arm. ¹² Werp in de schoot onzer

buren tot zevenmaal toe De smaad, o Heer, waarmee ze U hebben gehoord. ¹³ Maar wij blijven uw volk en de kudde uwer weide; Wij prijzen U eeuwig, en verkonden uw lof van geslacht tot geslacht.

80

¹ Voor muziekbegeleiding; op de wijze: "Leliën der Wet." Een psalm van Asaf. Herder van Israël, ach, wil toch horen: Gij, die Josef leidt als een kudde; Die troont op de Cherubs, laat stralen uw licht ² Over Efraïm, Benjamin en Manasse; Doe uw kracht weer ontwaken, En kom ons te hulp! ³ O God, richt ons weer op; Laat uw aanschijn lichten, dat we worden gered! ⁴ God der heirscharen, Jahweh, Hoelang nog blijft Gij vergramd ondanks het gebed van uw volk! ⁵ Hoelang nog laat Gij ons tranenbrood eten, En tranen drinken bij stromen; ⁶ Maakt Gij ons tot twistappel voor onze burenen, En zal onze vijand de spot met ons drijven? ⁷ God der heirscharen, richt ons weer op; Laat uw aanschijn lichten, dat we worden gered! ⁸ Een wijnstok hebt Gij uit Egypte overgebracht, Volkeren uitgetrokken, om hem te planten; ⁹ Gij hebt hem plaats gemaakt, zodat hij wortel kon schieten, En het hele land kon begroeien. ¹⁰ Zijn lommer bedekte de bergen, Zijn ranken Gods ceders; ¹¹ Hij strekte zijn takken uit tot de Zee, Zijn loten naar de Rivier. ¹² Maar waarom hebt Gij dan zijn omheining vernield, Zodat iedereen, die voorbij gaat, hem leeg plukt, ¹³ Het everzwijn uit het woud hem ontwortelt, Het veldgedierte hem kaal vreet? ¹⁴ Jahweh der heirscharen, ach, keer toch terug, Blik neer uit de hemel, zie toe; Zoek deze wijnstok weer op, ¹⁵ De stek, die uw rechterhand heeft geplant! ¹⁶ Laat, die hem als vuilnis verbranden, Vergaan voor uw dreigende blik! ¹⁷ Maar laat uw hand op de man blijven rusten, Uw rechter op het mensenkind, dat Gij groot hebt gebracht; ¹⁸ Laat ons toch nimmermeer van U wijken, Maar doe ons weer leven, en wij eren uw Naam! ¹⁹ God der heirscharen, Jahweh, richt ons weer op; Laat uw aanschijn lichten, dat we worden gered!

81

¹ Voor muziekbegeleiding; op de gittiet. Van Asaf. Jubelt voor God, onze sterkte, Juicht den God van Jakob ter eer; ² Stemt lofzangen aan, slaat de pauken, Met lieflijke citer en harp; ³ Steekt deze maand de bazuinen, Bij volle maan voor de dag van ons feest! ⁴ Want dit is een voorschrift aan Israël, En een bevel van Jakobs God: ⁵ Een gebod, aan Josef gegeven, Na zijn tocht uit het land van Egypte, Toen hij een woord vernam, Dat hij nooit had gehoord: ⁶ Ik heb de last van uw schouders genomen, En uw handen werden van de draagkorf bevrijd. ⁷ Gij riept in de nood, En Ik heb u verlost, In donderwolken u verhoord, Bij de wateren van Meriba u beproefd. ⁸ Hoor, mijn volk, Ik ga het u plechtig verkonden; Israël, ach, luister naar Mij: ⁹ Geen andere god mag er onder u zijn; Geen vreemden god moogt gij aanbidden! ¹⁰ Ik ben Jahweh, uw God, die u uit Egypte heb geleid, En die uw mond heb gevuld, toen hij wijd was geopend! ¹¹ Maar mijn volk luisterde niet naar mijn stem, En Israël gehoorzaamde niet; ¹² Toen gaf ik ze prijs aan verstoktheid des harten, En iedereen ging zijn eigen weg. ¹³ Ach, had mijn volk naar Mij toch geluisterd, En Israël mijn wegen

bewandeld! ¹⁴ Hoe snel had Ik dan zijn vijand vernederd, Mijn hand op zijn verdrukkers doen komen; ¹⁵ Al hadden Jahweh's haters Hem nog zo geveleid, Hun tijd was voor eeuwig gekomen! ¹⁶ Maar u zou Ik spijzen met de bloem van de tarwe, En verzadigen met honing uit de rotsen.

82

¹ Een lied van Asaf. God staat op in de goddelijke raad, Houdt gericht te midden der goden! ² Hoelang nog zult gij onrechtvaardige vonnissen vellen, En voor de bozen partij blijven trekken? ³ Neemt het op voor zwakken en wezen, Geef den geringe en verdrukte zijn recht: ⁴ Redt den behoeftige en arme, En rukt ze uit de handen der bozen! ⁵ Maar ze hebben verstand noch begrip; ze tasten in duisternis rond, En brengen alle grondslagen der aarde aan het wankelen! ⁶ Ik had gezegd: Gij zijt goden, Zonen van den Allerhoogste, gij allen; ⁷ Maar gij zult sterven als mensen, En als een der afgoden vallen! ⁸ Sta op, o God, en richt de aarde; Want alle volkeren behoren U toe!

83

¹ Een lied; een psalm van Asaf. O God, houd U niet stil, Niet rustig en werkeloos, o God! ² Want zie, uw vijanden razen, En uw haters steken hun hoofden omhoog. ³ Ze smeden listige plannen tegen uw volk, En spannen tegen uw beschermelingen samen: ⁴ "Komt, laat ons ze uitroeien uit de rij van de volken, Zodat men zelfs Israëls naam niet meer noemt!" ⁵ Ja, eensgezind hebben ze samengezwoven, En een verbond gesloten tegen U: ⁶ De tenten van Edom en van de Jisjmaëlieten, Van Moab en de zonen van Hagar. ⁷ En Gebal, Ammon en Amalek, Filistea met de bewoners van Tyrus, ⁸ Zelfs Assjoer sluit zich bij hen aan, En leent zijn arm aan de zonen van Lot. ⁹ Doe met hen als met Midjan, Als met Sisera en Jabin bij de beek Kisjon, ¹⁰ Die bij En-Dor werden vernietigd, En tot mest voor het veld zijn gemaakt. ¹¹ Zet het hun vorsten betaald als Oreb en Zeëb, Als Zébach en Salmoenna, ¹² Met al hun groten, die zeggen: Laat ons het land van God gaan bezetten! ¹³ Maak ze aan dwarrelende blaren gelijk, o mijn God, En aan kaf voor de wind! ¹⁴ En zoals het vuur de bossen verteert, De vlammen de bergen verzengen: ¹⁵ Zo moogt Gij hen met uw stormwind vervolgen, In verwarring brengen door uw orkaan! ¹⁶ Bedek met smaad hun gelaat, Opdat ze uw Naam mogen eren, o Jahweh; ¹⁷ Laat ze beschaamd staan en verbijsterd voor eeuwig, En in schande vergaan! ¹⁸ Dan zullen zij weten, dat "Jahweh" uw Naam is; Dat Gij de Allerhoogste zijt op heel de aarde, Gij alleen!

84

¹ Voor muziekbegeleiding; op de gittiet. Een psalm van de zonen van Kore. Hoe lieflijk is uw woning, Jahweh der heirscharen! ² Mijn ziel smacht van verlangen Naar de voorhoven van Jahweh; Mijn hart en mijn lichaam heffen een jubelzang aan Voor den levenden God! ³ Ook de mus vindt een woning, De zwaluw een nest, waar ze haar jongen kan leggen: Bij uw altaren, Jahweh der heirscharen, Mijn Koning en God. ⁴ Gelukkig, die in uw huis mogen wonen, En eeuwig U loven! ⁵ Gelukkig de mensen, die hun kracht in U vinden, Als ze met blijdschap

ter bedevaart gaan! ⁶ Het dorre dal wordt hun een bron, En de lenteregen bedekt het met vijvers; ⁷ Zo gaan ze steeds krachtiger voort, Totdat ze voor God op de Sion verschijnen. ⁸ Jahweh der heirscharen, hoor mijn gebed; Jakobs God, ach, luister toch! ⁹⁻¹⁰ Waarachtig, één dag in uw voorhoven Is beter dan duizend daarbuiten; Liever wil ik op de drempel van Gods huis blijven staan, Dan wonen in de tenten der bozen. ¹¹ Want Jahweh is een zon en een schild; God geeft genade en glorie. Nooit weigert Jahweh een weldaad aan hen, Die onberispelijk leven. ¹² Jahweh der heirscharen: Gelukkig de mens, die op U blijft vertrouwen!

85

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van de zonen van Kore. Jahweh, Gij hebt weer uw land begenadigd, En het lot van Jakob ten beste gekeerd; ² Gij hebt uw volk zijn schuld vergeven, En al zijn zonden bedekt, ³ Heel uw gramschap laten varen, Geblust de gloed van uw toorn. ⁴ Richt ons dan op, o God van ons heil, En leg uw wrevel over ons af! ⁵ Of zoudt Gij voor eeuwig op ons vertoornnd willen zijn, Verbolgen blijven van geslacht tot geslacht, ⁶ En niet liever ons laten herleven, Opdat uw volk zich in U kan verheugen? ⁷ Toon ons uw goedheid, o Jahweh, En schenk ons uw heil! ⁸ Ik wil horen wat Jahweh mij zegt; Want Hij spreekt woorden van vrede Voor zijn volk en zijn vromen, Voor die op Hem blijven hopen! ⁹ Waarachtig; zijn heil is nabij aan hen, die Hem vrezen, En zijn heerlijkheid woont in ons Land. ¹⁰ Genade en trouw ontmoeten elkander, Gerechtigheid en vrede omhelzen elkaar: ¹¹ De trouw ontspruit aan de aarde, De gerechtigheid blik uit de hemel. ¹² Jahweh zelf schenkt zijn zegen, En ons Land geeft zijn oogst; ¹³ Gerechtigheid gaat voor Hem uit, En geluk volgt zijn schreden!

86

¹ Een gebed van David. Luister toch Jahweh, en wil mij verhoren, Want ik ben zo ellendig en arm. ² Wees mijn behoeder, want ik ben uw vrome vereerder; Mijn God, kom uw dienaar te hulp, die op U hoopt. ³ Ontferm U mijner, o Heer; Want ik roep tot U de ganse dag. ⁴ Stort vreugde in de ziel van uw dienaar, Want tot U verhef ik mijn geest, o mijn Heer; ⁵ Want Gij, o Heer, zijt goed en barmhartig, Rijk aan genade voor al wie U aanroept. ⁶ Jahweh, hoor mijn gebed, zie neer op mijn smeken; ⁷ Ik roep tot U op de dag van mijn nood, daar Gij mij verhoort! ⁸ Heer, geen der goden komt U nabij, En niets gelijkt op uw werken! ⁹ Alle volkeren, die Gij hebt geschapen, o Heer, Moeten U komen aanbidden en uw Naam verheerlijken! ¹⁰ Want Gij zijt groot, Gij doet wonderen; Waarachtig, Gij alleen zijt God! ¹¹ Jahweh, toon mij uw weg, opdat ik wandele in uw waarheid, Vervul enkel mijn hart van de vrees voor uw Naam; ¹² Dan zal ik U hartelijk danken, mijn Heer en mijn God, En uw Naam verheerlijken voor eeuwig! ¹³ Want dan toont Gij mij uw grote ontferming, En redt Gij mij uit het diepst van de afgrond! ¹⁴ Mijn God, onbeschaamden staan tegen mij op, Een bende geweldenaars bedreigt mijn leven; Want ze houden U niet voor ogen! ¹⁵ Maar Gij zijt een barmhartig en genadig God, o mijn Heer,

Lankmoedig en rijk aan goedheid en trouw: ¹⁶Wend U tot mij, en wees mij genadig! Verleen uw dienaar bescherming, En red den zoon van uw dienstmaagd. ¹⁷Geef mij een teken van heil; Opdat mijn haters tot hun beschaming aanschouwen, Dat Gij het zijt, Jahweh, Die mij bijstaat en troost!

87

¹Een psalm van de zonen van Kore; een lied. Zijn stichting op de heilige bergen Heeft Jahweh lief; ²De poorten van Sion nog meer Dan alle woonsteden van Jakob! ³Heerlijke dingen zegt Hij van u, Stad van God: ⁴Ik zal Ráhab en Babel tellen Bij mijn belijders; Zie, Filistea, Tyrus en Koesj; Hier zijn ze geboren! ⁵Ja, van Sion zal men eens zeggen: "Man voor man is daar geboren!" En de Allerhoogste zal het bevestigen, ⁶Jahweh het schrijven In het boek van de volkeren: "Hier zijn ze geboren!" ⁷Dan zullen ze allen in reidans zingen: "In U is mijn woning!"

88

¹Een lied; een psalm van de zonen van Kore. Voor muziekbegeleiding; met de fluit. Een klaag- en leerdicht van Heman, den Ezrachiet. Jahweh, mijn God, overdag roep ik om hulp, En schrei des nachts voor uw aanschijn. ²Laat mijn gebed voor uw aangezicht dringen; Luister toch naar mijn klagen. ³Want mijn ziel is zat van ellende, Mijn leven het rijk der doden nabij; ⁴Men telt mij bij hen, die ten grave dalen, Ik ben als een man, aan het eind van zijn kracht. ⁵Ik ben als de doden verstoten, Als lijken, die in het graf zijn gelegd: Aan wie Gij niet langer meer denkt, En die aan uw hand zijn onttrokken. ⁶Gij hebt mij in de diepe grafkuil gestort, In duisternis en in de schaduw des doods; ⁷Uw toorn drukt zwaar op mij neer, Al uw golven slaan over mij heen. ⁸Gij hebt mijn vrienden van mij vervreemd, En ze van mij laten walgen; Ik zit in de knel, en kan er niet uit, ⁹Mijn oog versmacht van ellende. De ganse dag, Jahweh, roep ik U aan, En strek mijn handen naar U uit: ¹⁰Of doet Gij aan de doden nog wonderen, Staan de schimmen soms op, om U te loven? ¹¹Zal men in het graf van uw goedheid gewagen, Van uw trouw in de afgrond; ¹²Zal men in de duisternis uw wondermacht kennen, Uw gerechtigheid in het land van vergeten? ¹³Daarom, Jahweh, roep ik U aan, Treedt iedere morgen mijn bede U tegen. ¹⁴Waarom zoudt Gij mij dan verstoten, o Jahweh, En mij uw aanschijn verbergen? ¹⁵Van jongsaf ben ik in ellende en zorgen gedompeld, Ik ben radeloos onder de last van uw plagen; ¹⁶Uw gramschap slaat over mij heen, Uw verschrikkingen overstelpen mij. ¹⁷Als water omringen ze mij iedere dag, En sluiten mij helemaal in; ¹⁸Gij hebt vrienden en makers van mij vervreemd, En mijn bekenden door mijn ellende.

89

¹Een leerdicht van Etan, den Ezrachiet. Uw genade, o Jahweh, wil ik eeuwig bezingen, Uw trouw verkonden van geslacht tot geslacht! ²Want Gij hebt gesproken: Mijn genade duurt eeuwig, Mijn trouw staat als de hemel onwankelbaar vast. ³Ik heb een verbond met mijn uitverkorene gesloten, Een eed gezworen aan David, mijn dienaar:

⁴ Voor eeuwig zal Ik uw nazaat behouden, Uw troon doen staan van geslacht tot geslacht! ⁵ De hemelen loven uw wondermacht, Jahweh, En uw trouw in de gemeenschap der heiligen; ⁶ Want wie in de wolken kan zich meten met Jahweh, Wie van Gods zonen is aan Jahweh gelijk? ⁷ Geweldig is God in de gemeenschap der heiligen, Machtig, ontzaglijk boven allen om Hem heen! ⁸ God der heirscharen, Jahweh, wie komt U nabij; Uw almacht en trouw omringen U, Jahweh! ⁹ Gij beheerst de onstuimige zee, En bedaart de bruisende golven; ¹⁰ Gij hebt Ráhab weggetrapt als een kring, Uw vijanden uiteen gejaagd door uw machtige arm. ¹¹ Van U is de hemel, van U is de aarde; Gij hebt de wereld gegrond met wat ze bevat. ¹² Het Noorden en Zuiden, Gij hebt ze geschapen; Tabor en Hermon prijzen uw Naam! ¹³ Aan U de arm met heldenkracht; Uw hand is sterk, uw rechter verheven. ¹⁴ Recht en gerechtigheid dragen uw troon, Genade en trouw gaan voor uw aangezicht uit! ¹⁵ Gelukkig het volk, dat nog jubelen kan, En wandelen in het licht van uw aanschijn, o Jahweh; ¹⁶ Dat zich altijd verheugt in uw Naam, En in uw gerechtigheid roemt. ¹⁷ Want Gij zijt onze heerlijke schutse, Door uw goedheid heft onze hoorn zich omhoog: ¹⁸ Want Jahweh is ons tot schild, Israëls Heilige tot Koning! ¹⁹ Eens hebt Gij in visioenen gesproken, En tot uw getrouwe gezegd: Ik heb een dapperen strijder gekroond, Hoog verheven een jongeman uit het volk. ²⁰ Ik heb David, mijn dienaar, gevonden, Hem met mijn heilige olie gezalfd; ²¹ Mijn hand houdt hem vast, En mijn arm zal hem stutten! ²² Geen vijand zal hem bespringen, Geen booswicht benauwen; ²³ Ik leg zijn vijanden voor hem neer, En sla zijn haters tegen de grond. ²⁴ Mijn trouw en genade zullen hem steeds vergezellen, Door mijn Naam zal zijn hoorn zich verheffen; ²⁵ Ik leg zijn hand op de zee, Zijn rechter op de rivieren. ²⁶ Hij mag tot Mij roepen: Mijn Vader zijt Gij, Mijn God en de Rots van mijn heil; ²⁷ En Ik zal hem tot eerstgeborene verheffen, Hoog boven de koningen der aarde. ²⁸ Eeuwig zal Ik hem mijn genade behouden, Onverbreekbaar zal mijn verbond met hem zijn: ²⁹ Ik zal zijn geslacht laten duren voor eeuwig, Zijn troon als de dagen des hemels! ³⁰ En mochten zijn zonen mijn wet verzaken, En niet wandelen naar mijn geboden, ³¹ Mijn voorschriften schenden, Mijn bevel overtreden: ³² Dan zal Ik wel met de roede hun misdaad bestraffen, En met slagen hun schuld, ³³ Maar hem zal Ik mijn gunst niet onthouden, En mijn trouw niet verloochenen. ³⁴ Mijn verbond zal Ik nimmer verbreken, Nooit veranderen wat Ik eens heb gezegd; ³⁵ Bij mijn heiligheid heb Ik het eens en voor altijd gezworen, En nooit breek Ik David mijn woord! ³⁶ Zijn geslacht zal eeuwig bestaan, En zijn troon als de zon voor mijn aanschijn; ³⁷ Als de maan, die stand houdt voor eeuwig, En trouw in de wolken blijft staan. ³⁸ En nu hebt Gij toch uw Gezalfde versmaad en verstoten, Tegen hem uw gramschap ontstoken; ³⁹ Het verbond met uw dienaar verbroken, Zijn kroon vertrappt op de grond. ⁴⁰ Al zijn wallen hebt Gij geslecht, Zijn vestingen in puin gelegd; ⁴¹ Iedereen plundert hem, die er voorbij gaat, En zijn bureu spotten met hem. ⁴² Gij hebt de rechterhand van zijn verdrukkers verhoogd, En al zijn vijanden van blijdschap doen juichen, ⁴³ Doen wijken de kling van zijn zwaard, Hem geen stand doen houden in de strijd. ⁴⁴ Gij

hebt hem van zijn glorie beroofd, Zijn troon ter aarde geworpen; ⁴⁵ De dagen verkort van zijn jeugdige kracht, En hem met schande bedekt. ⁴⁶ Hoe lang nog, Jahweh, zult Gij U maar altijd verbergen, En zal uw gramschap laaien als vuur? ⁴⁷ Bedenk toch, wat het leven is, Hoe vergankelijk Gij den mens hebt gemaakt. ⁴⁸ Waar leeft de man, die de dood niet zal zien, Zijn leven kan redden uit de klauw van het graf? ⁴⁹ Heer, waar zijn dan uw vroegere gunsten gebleven, Die Gij David bij uw trouw hadt bezworen? ⁵⁰ Ach Heer, gedenk toch de smaad van uw dienaar, De hoon der volken, die ik in mijn boezem verkrop, ⁵¹ Waarmee uw vijanden schimpen, o Jahweh, En uw Gezalfde tergen bij iedere stap! ⁵² Gezegend zij Jahweh in eeuwigheid; Amen, Amen!

90

¹ Een gebed van Moses, den man Gods. Heer, Gij waart ons een schuts van geslacht tot geslacht, ² Voordat de bergen waren geboren; Eer aarde en wereld werden gebaard, Zijt Gij, o God, in de eeuwen der eeuwen! ³ Maar de mensen laat Gij tot stof vergaan, En zegt: Keert er toe terug, gij kinderen der mensen! ⁴ Ja, duizend jaren zijn als de dag van gisteren in uw oog, En als een nachtwaak, wanneer ze voorbij is. ⁵ Gij laat ze verdwijnen als slaap in de morgen, En als het welig tierende gras, ⁶ Dat 's morgens opgroeit en bloeit, Maar 's avonds verwelkt en verdort. ⁷ Want wij komen om door uw toorn, Verdwijnen plotseling door uw gramschap. ⁸ Gij hebt U onze zonden voor ogen gesteld, Onze geheime fouten in het licht van uw aanschijn: ⁹ Zo snellen door uw toorn onze dagen voorbij, En vliegen onze jaren heen als een zucht. ¹⁰ Ons leven duurt maar zeventig jaren, Of zijn we krachtig, tachtig jaar. Het meeste daarvan is nog onheil en jammer, Want de verzwakking komt snel, en dan vlieden we heen. ¹¹ Ach, mochten we toch de kracht van uw gramschap beseffen, En uw toorn leren vrezen! ¹² Leer ons dan zó onze dagen tellen, Dat we er verstandig van harte door worden. ¹³ Ach Jahweh, wend U eindelijk toch eens tot ons, En ontferm U over uw dienaars; ¹⁴ Verzadig ons met uw genade, als we nog jong zijn, Opdat we heel ons leven mogen jubelen en juichen. ¹⁵ Geef ons vreugde, even lang als Gij ons hebt gekastijd; Evenveel jaren als wij ellende doorstonden. ¹⁶ Laat uw dienaars uw machtige daden aanschouwen, En hun kinderen uw glorie! ¹⁷ Moge de goedheid van Jahweh, onzen God, met ons blijven, En het werk onzer handen doen gedijen!

91

¹ Wie onder de hoede van den Allerhoogste verblijft, En in de schaduw van den Almachtige woont, ² Mag zeggen tot Jahweh: "Mijn toevlucht en sterkte, Mijn God, op wien ik vertrouw!" ³ Want Hij behoedt u voor de strik van den jager, En voor de verraderlijke kuil; ⁴ Hij zal met zijn vleugelen u dekken, En onder zijn wieken vindt gij een schuilplaats. ⁵ Gij hebt de verschrikkingen van de nacht niet te vrezen, Geen pijl, die vliegt overdag; ⁶ Geen pest, die in de duisternis rondsluip, Geen besmetting, die 's middags haar verwoestingen aanricht. ⁷ Al vallen er duizend aan uw zijde, Tienduizend aan uw rechterhand, U treffen ze niet; Zijn trouw is een schild en een

pantser! ⁸ Ja, met eigen ogen zult gij het zien, En de vergelding der bozen aanschouwen; ⁹ Want úw toevlucht is Jahweh, Den Allerhoogste hebt gij u tot beschermer gekozen. ¹⁰ Geen onheil zal u dus treffen, Geen plaag uw tenten bereiken; ¹¹ Want Hij zal voor u zijn engelen ontbieden, Om u op al uw wegen te hoeden. ¹² Zij zullen u op de handen dragen, Opdat gij aan geen steen uw voeten zult stoten; ¹³ Op slang en adder zult gij treden, Leeuwenwelp en draak vertrappen. ¹⁴ “Omdat hij Mij liefheeft, zal Ik hem redden, En omdat hij mijn Naam kent, hem beschermen; Roept hij Mij aan, Dan antwoord Ik hem.” ¹⁵ Ik zelf sta hem bij in de nood; Ik red hem en herstel hem in ere: ¹⁶ Lengte van dagen zal Ik hem schenken, En hem mijn heil doen aanschouwen!

92

¹ Een psalm; een lied voor de Sabbat. Heerlijk is het, Jahweh te loven, Uw Naam te prijzen, Allerhoogste, ² ‘s Morgens vroeg uw goedheid te roemen, En uw trouw in de nacht: ³ Op lier en harp, Met citerslag. ⁴ Want Gij hebt mij verblijd door uw daden, o Jahweh, En ik juich om het werk uwer handen. ⁵ Hoe groot zijn uw werken, o Jahweh, Hoe peilloos diep uw gedachten! ⁶ Dom, wie dat niet erkent; Dwaas, wie dat niet begrijpt. ⁷ Wanneer dan de zondaars groeien als gras, En al de boosdoeners bloeien: Dan is het, om voor altijd te gronde te gaan, ⁸ Maar Gij, Jahweh, blijft eeuwig verheven! ⁹ Ja, uw vijanden, Jahweh, lopen hun bederf tegemoet, En alle boosdoeners worden verstrooid. ¹⁰ Maar mijn hoorn heft zich op als die van een buffel, Met verse olie word ik gezalfd; ¹¹ Vol vreugde ziet mijn oog op mijn vijanden neer, Hoort mijn oor van die mij bestrijden. ¹² Maar de rechtvaardige groeit als een palm, Als de ceder op de Libanon rijst hij omhoog. ¹³ Zij worden in Jahweh’s tempel geplant, En bloeien in de voorhoven van onzen God; ¹⁴ Zij dragen nog vrucht als ze oud zijn, En blijven nog sappig en fris. ¹⁵ Zo verkondigen ze, dat Jahweh gerecht is, Mijn Rots, aan wien geen onrecht kleeft!

93

¹ Jahweh is Koning! Jahweh heeft Zich met hoogheid bekleed, En met kracht Zich omgord. De aarde staat onwankelbaar vast, ² Maar vóór alle tijd staat uw troon; Gij zijt van eeuwigheid af! ³ De stromen verheffen, o Jahweh, De stromen verheffen hun stem, De stromen verheffen hun bruisen. ⁴ Maar boven het druisen der machtige wateren, Boven de ontzaglijke branding der zee, Zijt Gij ontzaglijk in den hoge, o Jahweh! ⁵ Onveranderlijk blijven uw wetten, Heiligheid past aan uw huis, Tot in lengte van dagen, o Jahweh!

94

¹ Jahweh, wrekende God, God der wrake, treed op; ² Verhef U, Rechter der aarde, Vergeld de trotsen wat ze verdienen! ³ Hoelang nog zullen de zondaars, o Jahweh, Hoelang nog zullen de boosdoeners juichen? ⁴ Al die booswichten pochen en snoeven, En een hoge toon slaan ze aan! ⁵ Jahweh, ze vertrappen uw volk, En verdrukken uw erfdeel; ⁶ Ze doden weduwen en wezen, Vermoorden die bij ons kwamen wonen. ⁷ En dan zeggen ze nog: Jahweh ziet het niet eens, De

God van Jakob merkt het niet! ⁸ Domme kudde, word toch verstandig; Gij dwazen, wanneer wordt gij wijs? ⁹ Zou Hij het niet horen, die het oor heeft gepland, Niet zien, die het oog heeft geschapen; ¹⁰ Zou Hij, die de volkeren tuchtigt, niet straffen, Onwetend zijn, die den mens onderricht? ¹¹ Neen, Jahweh kent de gedachten der mensen, Hij weet, dat het hersenschimmen zijn. ¹² Jahweh, gelukkig de man, dien Gij onderricht, En dien Gij leert uit uw wet: ¹³ Hoe hij gelaten moet zijn in dagen van rampspoed, Totdat voor den boze het graf is gedolven; ¹⁴ Hoe Jahweh zijn volk niet verstoot, En nooit zijn erfdeel verlaat; ¹⁵ Hoe de brave zijn recht weer verkrijgt, Alle oprechten van hart weer geluk! ¹⁶ Wie anders neemt het voor mij tegen de boosdoeners op, Wie staat mij tegen de booswichten bij? ¹⁷ Wanneer Jahweh mij niet te hulp was gekomen, Dan lag ik misschien al lang in het graf. ¹⁸ Maar als ik denk: nú wankelt mijn voet, Dan steunt mij uw goedheid, o Jahweh; ¹⁹ En wanneer zware zorgen mij innerlijk drukken, Dan verkwikt uw vertroosting mijn ziel. ²⁰ Zoudt Gij iets gemeen hebben met de zetel van onrecht, Die onheil sticht op gezag van de wet; ²¹ Met hen, die het leven der braven belagen, En onschuldig bloed durven straffen? ²² Neen, voor mij is Jahweh een toevlucht, Mijn God een veilige Rots; ²³ Maar hùn vergeldt Hij hun onrecht, En vernielt ze om hun boosheid: Jahweh, onze God!

95

¹ Komt, laat ons juichen ter ere van Jahweh, Jubelen voor de Rots van ons heil; ² Laat ons met lofzangen voor zijn aangezicht treden, En onze liederen voor Hem zingen: ³ Want Jahweh is een machtige God! Hij is Koning, boven alle goden verheven: ⁴ Hij houdt in zijn hand de diepten der aarde, En de toppen der bergen behoren Hem toe; ⁵ Van Hem is de zee, Hij heeft ze geschapen, Het vaste land, dat zijn hand heeft gemaakt! ⁶ Komt, buigen en werpen wij ons neer, Knielen wij voor Jahweh, die ons heeft geschapen; ⁷ Want Hij is onze God, Wij het volk, dat Hij leidt, En de kudde aan zijn hand! Als gij dan heden mijn stem verneemt, ⁸ Verstokt uw hart als bij Meriba niet; Als op de dag van Massa in de woestijn, ⁹ Toen uw vaders Mij tartten en beproefden, Ofschoon ze mijn werken hadden aanschouwd! ¹⁰ Veertig jaar lang was dat geslacht Mij een walg, En Ik sprak: Steeds dwaalt hun hart van Mij af, En mijn wegen kennen ze niet. ¹¹ Daarom zwoer Ik in mijn toorn: Neen, ze zullen niet ingaan in mijn Rust!

96

¹ Zingt een nieuw lied ter ere van Jahweh, Heel de aarde, zingt Jahweh ter eer! ² Zingt voor Jahweh, en zegent zijn Naam, Verkondigt zijn heil iedere dag; ³ Meldt aan de naties zijn glorie, Aan alle volkeren zijn wonderen! ⁴ Want groot is Jahweh, hoog te prijzen, En boven alle goden te vrezen! ⁵ Ja, alle goden der volkeren zijn niets, Maar Jahweh heeft de hemel gemaakt; ⁶ Glans en glorie zijn voor zijn aanschijn, Kracht en luister in zijn heilige woning. ⁷ Brengt Jahweh, geslachten der volken, Brengt Jahweh glorie en lof. ⁸ Brengt Jahweh de eer van zijn Naam, En treedt met offers zijn voorhoven binnen; ⁹ Werpt u neder voor Jahweh in zijn heilige woning, Heel de aarde, beef voor

zijn aanschijn! ¹⁰ Roept het onder de volkeren uit, "Jahweh is Koning! Hij houdt de weegschaal der wereld, zodat ze niet schommelt, En de volkeren richt Hij naar recht!" ¹¹ Laat de hemelen juichen, de aarde jubelen, Laat bulderen de zee met wat ze bevat. ¹² Laat jubelen het veld, met wat er op groeit, In het woud alle bomen juichen ¹³ Voor het aanschijn van Jahweh, want Hij komt, Hij komt, om de aarde te richten! Met rechtvaardigheid richt Hij de wereld, En de volkeren naar zijn trouw.

97

¹ Jahweh is Koning! Laat de aarde jubelen, De ontelbare eilanden juichen! ² Donkere wolken pakken zich om Hem heen, Recht en gerechtigheid schragen zijn troon. ³ Vuur gaat voor zijn aangezicht uit, En het vlamt om zijn schreden; ⁴ Zijn bliksems verlichten de wereld, De aarde ziet het, en beeft! ⁵ De bergen smelten als was voor het aanschijn van Jahweh, Voor den Heer van de volheid der aarde; ⁶ De hemelen kondigen zijn gerechtigheid aan, Alle volken aanschouwen zijn glorie. ⁷ Alle beeldenaanbidders worden te schande, Die zich op hun goden beroemen; En diep in het stof werpen alle afgoden Zich voor Hem neer. ⁸ Sion hoort het vol vreugde, Juda's dochteren juichen, Jahweh, om uw gericht; ⁹ Want Gij zijt de Allerhoogste op heel de aarde, o Jahweh, Hoog boven alle goden verheven! ¹⁰ Jahweh heeft lief Die de ongerechtigheid haat; Hij behoedt het leven van zijn getrouwen, En redt ze uit de handen der bozen. ¹¹ Een licht straalt over de rechtvaardigen uit, En blijdschap over de oprechten van hart; ¹² De vromen zullen zich in Jahweh verheugen, En loven zijn heilige Naam!

98

¹ Zingt een nieuw lied ter ere van Jahweh, Want wonderen heeft Hij gewrocht; Zijn rechterhand heeft Hem geholpen, Zijn heilige arm Hem gesteund. ² Jahweh heeft zijn redding doen zien, Voor het oog der volken zijn goedheid getoond; ³ Hij was zijn liefde voor Jakob indachtig, En zijn trouw aan Israëls huis. Ziet nu, alle grenzen der aarde, De redding, door God ons gebracht! ⁴ Jubelt voor Jahweh, heel de aarde, Juicht, weest vrolijk en zingt; ⁵ Speelt op de citer voor Jahweh, Op citer en harp, ⁶ Op trompet en bazuin: Jubelt voor Jahweh, den Koning! ⁷ Laat daveren de zee met wat ze bevat, De aarde met wat er op woont, ⁸ De stromen in hun handen klappen, De bergen tezamen juichen: ⁹ Voor het aanschijn van Jahweh, Want Hij komt, om de aarde te richten! Met rechtvaardigheid richt Hij de wereld, En de volkeren volgens recht.

99

¹ Jahweh is Koning: de volkeren rillen; Hij troont op de Cherubs: de aarde beeft. ² Jahweh is groot op de Sion, Hoog boven alle volkeren verheven; ³ Ze prijzen uw grote, ontzaglijke Naam: Hij is heilig en machtig! ⁴ Gij zijt een Koning, die de gerechtigheid liefhebt, Gij handhaaft het recht; Recht en gerechtigheid hebt Gij in Jakob gegrond. ⁵ Prijst dan Jahweh, onzen God, En werpt u neer voor zijn voetbank: Want heilig is Jahweh, onze God! ⁶ Een Moses en Aäron waren onder

zijn priesters, Een Samuël onder de belijders van zijn Naam: Ze riepen tot Jahweh, en Hij heeft ze verhoord, ⁷ En in een wolkkolom tot hen gesproken. Ze hadden zijn geboden volbracht, De wet, die Hij hun had gegeven: ⁸ Daarom hebt Gij, Jahweh, onze God, hen verhoord; Gij waart hun een God, die vergiffenis schonk, En hun daden niet strafte. ⁹ Prijst dan Jahweh, onzen God, En werpt u neer voor zijn heilige berg: Want heilig is Jahweh, onze God!

100

¹ Een psalm bij het dankoffer. Juicht Jahweh ter eer, heel de aarde, ² Dient Jahweh met vreugde, Treedt jubelend voor zijn aangezicht. ³ Erkent het: Jahweh is God; Hij heeft ons gemaakt, Hem behoren wij toe, Als zijn volk en de kudde zijner weide. ⁴ Treedt zijn poorten met dankzegging binnen, Zijn voorhoven met jubelzang, Brengt Hem glorie, en zegent zijn Naam. ⁵ Want Jahweh is goed, Zijn genade duurt eeuwig, Zijn trouw van geslacht tot geslacht!

101

¹ Een psalm van David. Van vroomheid en recht wil ik zingen, U loven, o Jahweh! ² Op de wandel der vromen gaan dichten: Ach, mocht hij mijn deel zijn! Rein van hart wil ik leven Binnen mijn huis; ³ Voor mijn ogen niets dulden Wat slecht is. Uitspatting haat ik, En neem er geen deel aan; ⁴ Een bedorven hart blijft verre van mij, En van kwaad wil ik niets weten. ⁵ Wie heimelijk zijn naaste belastert, Doe ik verstommen; De hoogmoedige blik en het trotse hart Kan ik niet uitstaan. ⁶ Mijn ogen zijn gericht op de getrouwen in het land, Om ze bij mij te doen wonen; En wie een onberispelijk leven leidt, Mag mij dienen. ⁷ Maar niemand blijft in mijn huis, Die zich schuldig maakt aan bedrog; En wie leugens spreekt, Houdt geen stand voor mijn ogen. ⁸ Iedere morgen delg ik Alle boosdoeners uit in den lande; En drijf uit Jahweh's stad Alle misdadigers weg.

102

¹ Gebed van een ongelukkige, als de moed hem ontzinkt, en hij voor Jahweh zijn jammerklacht uitstort. Jahweh, hoor mijn gebed, Mijn jammerklacht dringe tot U door! ² Verberg voor mij uw aanschijn niet, Wanneer het mij bang wordt; Luister naar mij, als ik roep, En verhoor mij toch snel! ³ Want als rook gaan mijn dagen voorbij; En mijn gebeente gloeit als een oven; ⁴ Mijn hart is verdroogd en verdord als het gras, Want ik denk er niet aan, mijn brood nog te eten; ⁵ En door mijn klagen en kermen, Kleeft mijn gebeente aan mijn vlees. ⁶ Ik ben als een pelikaan der woestijn, En als een uil tussen puinen; ⁷ Ik kan niet meer slapen, en zit maar te klagen, Als een eenzame mus op het dak. ⁸ Mijn vijanden houden niet op, mij te honen, En tegen mij te razen en te vloeken. ⁹ Ja, ik eet as als mijn brood, En met tranen meng ik mijn drank; ¹⁰ Want Gij hebt om uw gramschap en toorn Mij opgenomen en weggeslingerd! ¹¹ Mijn dagen vlieden heen als een schaduw, Ik kwijn weg als het gras. ¹² Maar Gij, Jahweh, blijft eeuwig, En uw Naam van geslacht tot geslacht! ¹³ Gij zult opstaan, en U over Sion ontfermen: Het is tijd, hem genadig te zijn; het uur is gekomen!

¹⁴ Want uw dienaars hebben zijn stenen lief, En hebben deernis met zijn puinen. ¹⁵ Dan zullen de heidenen de Naam van Jahweh vrezen, Alle vorsten der aarde uw majesteit: ¹⁶ Omdat Jahweh Sion herbouwt, En Zich openbaart in zijn glorie; ¹⁷ Zich tot de bede der verlatenen neigt, En hun gebed niet versmaadt! ¹⁸ Men schrijve dit op voor een volgend geslacht, Opdat het volk, door Jahweh herschapen, Hem zal prijzen: ¹⁹ Als Jahweh weer neerziet Uit zijn heilige woning, En uit de hemel Weer neerblikt op aarde: ²⁰ Om het gekerm der gevangenen te horen, Te verlossen, die ten dode zijn gewijd; ²¹ En om Jahweh's Naam in Sion te melden, In Jerusalem zijn lof, ²² Wanneer de volkeren zich verzamelen, En de koninkrijken, om Jahweh te dienen! ²³ Wel heeft Hij midden op mijn weg mijn krachten gebroken, En mijn dagen verkort; maar toch blijf ik bidden: ²⁴ Mijn God, neem mij niet weg op de helft mijner dagen; Uw jaren duren van geslacht tot geslacht. ²⁵ In den beginne hebt Gij de aarde gegrond, En de hemelen zijn het werk uwer handen! ²⁶ Zij zullen vergaan, maar Gij blijft; Als een kleed zullen zij allen verslijten. ²⁷ Gij verwisselt ze als een mantel, zij zullen verdwijnen; Maar Gij blijft dezelfde, en uw jaren nemen geen einde. ²⁸ Zo blijven ook de zonen uwer dienaars bestaan, En hun kroost houdt stand voor uw aanschijn!

103

¹ Van David. Loof Jahweh, mijn ziel, Heel mijn binnenste zijn heilige Naam; ² Loof Jahweh, mijn ziel, En vergeet zijn talloze weldaden niet! ³ Hij is het, die al uw zonden vergeeft, En al uw zwakheid geneest; ⁴ Die uw leven behoedt voor het graf, U kroont met genade en ontferming; ⁵ Die al uw verlangens bevredigt, En als een adelaar uw jeugd verjongt! ⁶ Jahweh oefent gerechtigheid uit, Schaft recht aan alle verdrukten: ⁷ Hij toonde Moses zijn wegen, Aan de kinderen van Israël zijn machtige werken! ⁸ Maar Jahweh is ook barmhartig en genadig, Lankmoedig en rijk aan ontferming: ⁹ Hij toorn niet voor immer, En wrokt niet voor eeuwig; ¹⁰ Hij vergeldt ons niet naar onze zonden, En straft ons niet naar onze schuld. ¹¹ Neen, zo hoog als de hemel Zich boven de aarde verheft, Zo groot is zijn goedheid Voor hen, die Hem vrezen! ¹² Zo ver het oosten staat van het westen, Werpt Hij onze schuld van Zich af; ¹³ Zoals een vader zich over zijn kinderen ontfermt, Ontfermt Zich Jahweh over hen, die Hem vrezen: ¹⁴ Want Hij kent onze aard, En bedenkt, dat wij stof zijn. ¹⁵ Als het gras zijn de dagen der mensen, Ze bloeien als een bloem op het veld: ¹⁶ Waait er een wind overheen, ze is weg, En men weet niet meer, waar ze stond. ¹⁷ Maar van eeuwigheid is de goedheid van Jahweh, En tot in eeuwigheid blijft zij bestaan; Zijn barmhartigheid is voor hen, die Hem vrezen, En voor de kinderen van hun zonen: ¹⁸ Voor hen, die zijn Verbond onderhouden, Zijn geboden gedenken en ze volbrengen. ¹⁹ In de hemel heeft Jahweh zijn troon opgeslagen, En zijn koningschap beheerst het heelal; ²⁰ Jahweh's engelen zingen Hem glorie, De sterke helden, die zijn geboden volbrengen, Die gehoorzamen aan zijn bevelen! ²¹ Looft Jahweh dan, al zijn legerscharen, Zijn dienaars, die zijn wil volbrengt; ²² Looft Jahweh, al zijn werken, In iedere plaats van zijn rijk; Loof Jahweh, mijn ziel!

104

¹ Halleluja! Loof Jahweh, mijn ziel: Jahweh, mijn God, hoog zijt Gij verheven! Gij hebt U met glorie en luister omkleed, ² En hult U in het licht als een mantel; Gij spant de hemelen uit als een tent, ³ En legt op de wateren uw opperzalen. Gij maakt van de wolken uw wagen, Zweeft op de vleugels van de wind; ⁴ Stelt de stormen aan tot uw boden, Laaiend vuur tot uw knechten. ⁵ Gij hebt de aarde op haar pijlers gegrond, Zodat ze voor eeuwig niet wankelt. ⁶ De Oceaan bedekte haar als een kleed, Nog boven de bergen stonden de wateren: ⁷ Maar ze namen de vlucht voor uw dreigen, Rilden van angst voor de stem van uw donder; ⁸ Toen rezen de bergen, en zonken de dalen Op de plaats, die Gij hun hadt bestemd. ⁹ Gij hebt ze grenzen gesteld, die ze niet overschreden, Ze mochten niet meer de aarde bedekken; ¹⁰ Gij zendt de bronnen in de dalen, En tussen de bergen stromen ze voort; ¹¹ Ze laven al de wilde dieren, En de woudezel lest er zijn dorst; ¹² Daar nestelen de vogels uit de lucht, En fluiten er tussen de struiken. ¹³ Uit uw zalen drenkt Gij de bergen, Door het sap van uw nevel wordt de aarde verzadigd; ¹⁴ Gij laat voor het vee het gras ontspruiten, En het groen voor wat de mensen dient. Gij roept het graan uit de aarde te voorschijn, ¹⁵ En de wijn, die het hart van de mensen verheugt; Olie, om het gelaat te doen glanzen, Brood, dat het hart van de mensen verkwikt. ¹⁶ Jahweh's bomen drinken zich vol, De Libanon-ceders, die Hij heeft geplant: ¹⁷ Waar de vogels zich nestelen, In wier toppen de ooievaar woont. ¹⁸ De hoogste bergen zijn voor de gemzen, De klippen een schuilplaats voor bokken. ¹⁹ Gij schiept de maan, om de tijd te bepalen, De zon weet, wanneer ze onder moet gaan. ²⁰ Maakt Gij het donker, dan wordt het nacht, En sluipen de wilde beesten rond, ²¹ Brullen de leeuwen om buit, En vragen God om hun voedsel. ²² De zon gaat op: ze kruipen weg, En leggen zich neer in hun holen; ²³ Maar de mens tijgt aan zijn werk, En aan zijn arbeid tot aan de avond. ²⁴ Hoe ontzaglijk zijn uw werken, o Jahweh: Gij hebt ze allen met wijsheid gewrocht! De aarde is vol van uw schepselen, ²⁵ Niet minder de zee; Die is groot en geweldig, En het wemelt daarin zonder tal: Beesten, kleine en grote, ²⁶ Monsters trekken er door, Liwjatan dien Gij hebt geschapen, Om er mede te spelen. ²⁷ Allen zien naar U uit, Om voedsel, elk op zijn tijd. ²⁸ Geeft Gij het: ze eten het op; Gij opent uw hand: ze worden van het goede verzadigd. ²⁹ Maar verbergt Gij uw aanschijn: Ze verstarren van schrik; Gij ontnemt hun de adem: Ze sterven en keren terug tot hun stof. ³⁰ Maar Gij zendt weer uw geest: en ze worden geschapen, En Gij vernieuwt het aanschijn der aarde! ³¹ Eeuwig dure de glorie van Jahweh, En blijve Jahweh Zich in zijn werken verheugen; ³² Hij, die de aarde beziet: en ze beeft; Die de bergen aanraakt: ze roken! ³³ Heel mijn leven zal ik zingen voor Jahweh, Mijn God blijven loven, zolang ik besta! ³⁴ Moge mijn zang Hèm behagen, En ik mij in Jahweh verblijden; ³⁵ Maar mogen de zondaars van de aarde verdwijnen, En de goddelozen niet blijven bestaan! Loof Jahweh, mijn ziel!

105

¹ Halleluja! Looft Jahweh, verkondigt zijn Naam, Maakt onder de

volken zijn daden bekend; ² Zingt en juicht Hem ter ere, En verhaalt al zijn wonderen! ³ Roemt in zijn heilige Naam: Vreugd moet er zijn in de harten der Jahweh-vereerders! ⁴ Wendt u tot Jahweh en zijn macht, Houdt niet op, zijn aanschijn te zoeken; ⁵ Denkt aan de wonderen, die Hij deed, Aan zijn tekenen, aan zijn gerichten: ⁶ Gij kinderen van Abraham, zijn dienaar; Gij zonen van Jakob, zijn vriend! ⁷ Hij, Jahweh, is onze God; Voor heel de aarde gelden zijn wetten! ⁸ Hij blijft zijn verbond voor eeuwig indachtig, En zijn belofte in duizend geslachten: ⁹ Het verbond, met Abraham gesloten, De belofte, aan Isaäk gezworen. ¹⁰ En Hij heeft die belofte aan Jakob bekrachtigd, Aan Israël het eeuwig verbond: ¹¹ Hij zeide: "Aan u zal Ik geven Het land van Kanaän als uw erfdeel." ¹² Toch waren ze daar maar gering in getal, Nog zonder aanzien en vreemd. ¹³ En toen ze nog zwierven van volk tot volk, Van het ene rijk naar het andere, ¹⁴ Duldde Hij niet, dat iemand ze kwelde, Maar tuchtigde koningen om hunnentwil: ¹⁵ "Raakt mijn gezalften niet aan, En doet mijn profeten geen leed!" ¹⁶ En toen Hij honger in het land had ontboden, Alle broodstokken stuk had geslagen, ¹⁷ Zond Hij een man voor hen uit, Werd Josef verkocht als een slaaf; ¹⁸ Men sloeg zijn voeten in boeien, In ijzeren ketens werd hij gekluisterd. ¹⁹ Maar toen eindelijk zijn voorzegging vervuld was, En Jahweh's uitspraak hem in het gelijk had gesteld, ²⁰ Beval de koning, hem te bevrijden, Liet de heerser der volken hem los; ²¹ Hij stelde hem aan tot heer van zijn huis, Tot bestuurder van heel zijn bezit. ²² En terwijl hij diens vorsten door zijn geest onderrichtte, En wijsheid leerde aan zijn oudsten, ²³ Trok Israël Egypte binnen, Werd Jakob gast in het land van Cham. ²⁴ Daar liet Hij zijn volk heel vruchtbaar worden, Veel talrijker dan zijn verdrukkers. ²⁵ Maar toen hun hart verstarde, en zij zijn volk gingen haten, En trouweloos zijn dienaren kwelden, ²⁶ Zond Hij Moses, zijn dienstknecht, Aäron, dien Hij zelf had gekozen; ²⁷ En zij verrichtten zijn tekenen onder hen, En wonderen in het land van Cham. ²⁸ Hij zond duisternis af, en maakte het donker; Maar men achtte niet op zijn bevel. ²⁹ Hij veranderde hun wateren in bloed, En doodde hun vissen. ³⁰ Hun land krioelde van kikkers, Tot in de zalen zelfs van hun koning. ³¹ Hij sprak: Daar kwamen de muggen, Musketien over heel hun gebied. ³² Hij gaf hun hagel voor regen, En het vuur laaide op in hun land. ³³ Hij sloeg hun wijnstok en vijg, En knakte de bomen op hun grond. ³⁴ Hij sprak: Daar kwamen de sprinkhanen aan, En ontelbare slokkers; ³⁵ Ze verslonden al het gewas op het veld, En schrokten de vruchten weg van hun akker. ³⁶ Hij sloeg alle eerstgeborenen in hun land, Al de eersten van hun mannenkracht. ³⁷ Toen voerde Hij hen uit met zilver en goud, En geen van hun stammen bleef struikelend achter. ³⁸ Egypte was blij, dat ze gingen; Want de schrik voor hen had ze bevangen. ³⁹ En Hij spreidde een wolk uit tot dek, Een vuur, om de nacht te verlichten. ⁴⁰ Zij baden: Hij liet de kwakkels komen, En verzadigde hen met brood uit de hemel; ⁴¹ Hij spleet de rotsen: daar borrelden de wateren, En vloeiden door de woestijn als een stroom: ⁴² Want Hij was zijn heilige belofte indachtig, Aan Abraham, zijn dienaar, gedaan! ⁴³ Zo leidde Hij zijn volk met gejubel, Zijn uitverkorenen onder gejuich. ⁴⁴ Hij schonk hun de landen

der heidenen, En ze erfden het vermogen der volken: ⁴⁵ Opdat ze zijn geboden zouden volbrengen, En zijn wetten onderhouden!

106

¹ Halleluja! Looft Jahweh, want Hij is goed En zijn genade duurt eeuwig! ² Wie kan Jahweh's machtige daden vermelden, En heel zijn glorie verkonden? ³ Gelukkig hij, die de wet onderhoudt, En altijd het goede blijft doen! ⁴ Wees ons indachtig, o Jahweh, Om uw liefde voor uw volk; Zoek ons op met uw heil, ⁵ Opdat wij het geluk uwer vrienden aanschouwen, Met uw blijde volk ons verblijden, Met uw erfdeel mogen roemen! ⁶ Ach, wij hebben gezondigd met onze vaders, Wij hebben misdreven en kwaad gedaan! ⁷ Onze vaders in Egypte Hebben al niet op uw wonderen gelet; En zonder aan uw talrijke gunsten te denken, Zich bij de Rode Zee tegen den Allerhoogste verzet! ⁸ Toch redde Hij hen om wille van zijn Naam, En om zijn almacht te tonen: ⁹ Hij bedreigde de Rode Zee, ze liep droog, Hij leidde hen tussen de golven als door een uitgedroogd land. ¹⁰ Hij redde hen uit de hand van hun haters, Verloste hen uit de macht van hun vijand; ¹¹ De wateren spoelden over hun vijanden heen, En geen bleef er over! ¹² Toen sloegen ze geloof aan zijn woorden, En zongen zijn lof. ¹³ Maar spoedig waren ze weer zijn werken vergeten, En wachtten zijn raadsbesluiten niet af; ¹⁴ Ze gaven zich in de woestijn aan hun gulzigheid over, En stelden God op de proef in de steppe. ¹⁵ Hij schonk hun wat ze Hem vroegen, Maar Hij liet ze er spoedig van walgen. ¹⁶ Daarna werden ze in hun kamp afgunstig op Moses, En op Aäron, aan Jahweh gewijd. ¹⁷ Maar de aarde spleet open, zwolg Datan in, En bedolf de bent van Abiram; ¹⁸ Vuur verbrandde hun aanhang, Vlammen verteerden de bozen! ¹⁹ Dan maakten ze een kalf bij de Horeb, En wierpen zich voor een afgietsel neer; ²⁰ Ze vervuilden hun Glorie Voor het beeld van een grasvretend rund. ²¹ Ze vergaten God, hun Verlosser Die grote dingen in Egypte had gedaan, ²² Wonderwerken in het land van Cham, Ontzaglijke daden bij de Rode Zee. ²³ En zeker had Hij hun verdelging beslist, Als Moses, zijn geliefde, er niet was geweest; Maar deze stelde zich tegen Hem in de bres, Om Hem te weerhouden, hen in zijn toorn te vernielen. ²⁴ Later versmaadden ze het heerlijke land, En sloegen geen geloof aan zijn woord; ²⁵ Ze begonnen in hun tenten te morren, En luisterden niet naar Jahweh's stem. ²⁶ Toen stak Hij zijn hand tegen hen op: Hij zou ze neerslaan in de woestijn, ²⁷ Hun zaad verstrooien onder de volken, Ze over vreemde landen verspreiden! ²⁸ Dan weer koppelden ze zich aan Báal-Peor, En aten de offers van levenloze wezens; ²⁹ Ze tergden Hem door hun gedrag, Zodat er een slachting onder hen woedde. ³⁰ Toen trad Pinechas op, om de misdaad te wreken, En de slachting hield op; ³¹ Het werd hem tot verdienste gerekend, Van geslacht tot geslacht voor altijd. ³² Ook bij de wateren van Meriba hebben ze Hem getergd, En ging het Moses om hunnentwil slecht: ³³ Want ze hadden zijn stemming verbitterd, Zodat hem onbezonnen woorden ontsnapten. ³⁴ Ook verdelgden ze de volkeren niet, Zoals Jahweh het hun had bevolen; ³⁵ Maar ze vermengden zich met de heidenen, En leerden hun gewoonten aan: ³⁶ Ze vereerden hun beelden, en die werden hun

strik; ³⁷ Ze brachten hun zonen en dochters aan de goden ten offer; ³⁸ Ze gingen onschuldig bloed vergieten, Het bloed van hun zonen en dochters; Ze offerden het aan de beelden van Kanaän, En het land werd door hun bloedschuld ontwijfd. ³⁹ Zo bezoedelden ze zich door eigen maaksels, En dreven overspel met het werk hunner handen! ⁴⁰ Toen werd Jahweh vergramd op zijn volk, En zijn erfdeel begon Hem te walgen: ⁴¹ Hij leverde ze aan de heidenen uit, En hun haters werden hun meesters; ⁴² Ze werden verdrukt door hun vijand, Moesten bukken onder hun macht. ⁴³ En al bracht Hij hun telkens verlossing, Ze bleven in hun opstand volharden! Maar werden ze door hun misdaad vermorzeld, ⁴⁴ Dan zag Hij neer op hun nood, zodra Hij hun smeken vernam; ⁴⁵ Dan was Hij voor hen zijn verbond weer indachtig, Had deernis met hen naar zijn grote ontferming; ⁴⁶ Dan liet Hij hen genade vinden, Bij die hen hadden weggevoerd. ⁴⁷ Ach, red ons Jahweh, onze God, En breng ons uit het land der heidenen samen: Opdat wij uw heilige Naam mogen danken, En uw heerlijkheid prijzen! ⁴⁸ Gezegend zij Jahweh, Israëls God, van eeuwigheid tot eeuwigheid! Laat heel het volk het herhalen: Amen! Halleluja!

107

¹ Brengt Jahweh dank, want Hij is goed, En zijn genade duurt eeuwig!
² Zo moeten getuigen, die door Jahweh verlost zijn, En door Hem uit de nood zijn gered; ³ Die Hij van alle kant hierheen heeft gebracht, Van oost en west, van noord en zuid. ⁴ Sommigen doolden in woestijn en wildernis rond, Zonder de weg naar hun woonplaats te vinden; ⁵ Ze leden honger en dorst, En hun leven verkwijnde. ⁶ Maar ze riepen Jahweh aan in hun nood, En Hij verloste hen van hun angsten: ⁷ Hij bracht ze weer op de veilige weg, Zodat ze hun woonplaats bereikten. ⁸ Laat ze Jahweh voor zijn goedheid dan danken, En voor zijn wonderen voor de kinderen der mensen: ⁹ Want den dorstige heeft Hij gelaafd, Den hongerige heeft Hij verzadigd! ¹⁰ Anderen zaten in duister en donker, In ellende en boeien gekluisterd; ¹¹ Want ze hadden zich tegen Gods geboden verzet, En de vermaning van den Allerhoogste veracht; ¹² Zo was door rampspoed de moed hun ontzonken, En reddeloos stortten ze neer. ¹³ Maar ze riepen Jahweh aan in hun nood, En Hij verloste hen van hun angsten: ¹⁴ Hij haalde ze uit het duister en donker, En verbrak hun boeien. ¹⁵ Laat ze Jahweh voor zijn goedheid dan danken, En voor zijn wonderen voor de kinderen der mensen: ¹⁶ Want metalen poorten heeft Hij verbrijzeld, Ijzeren grendels in stukken geslagen! ¹⁷ Anderen werden ziek door hun zondige wandel, Hadden smarten te lijden om hun schuld; ¹⁸ Alle voedsel begon hun te walgen, En ze stonden al dicht bij de poorten des doods. ¹⁹ Maar ze riepen Jahweh aan in hun nood, En Hij verloste hen van hun angsten. ²⁰ Hij sprak: en ze werden genezen, En Hij ontrukte hen weer aan het graf. ²¹ Laat ze Jahweh voor zijn goedheid dan danken, En voor zijn wonderen voor de kinderen der mensen: ²² Laat ze dankoffers brengen, En jubelend zijn werken vermelden! ²³ Anderen staken op schepen in zee, Om handel te drijven op de onmetelijke wateren. ²⁴ Ook zij hebben Jahweh's werken aanschouwd, In de kolken zijn wonderen. ²⁵ Hij sprak: en er stak een stormwind op,

Die zwiepte de golven omhoog; ²⁶ Ze vlogen op naar de hemel, ploften neer in de diepten, En vergingen van angst; ²⁷ Ze rolden en tuimelden, als waren ze dronken, En al hun zeemanschap was tevergeefs. ²⁸ Maar ze riepen Jahweh aan in hun nood, En Hij verlost hen van hun angsten: ²⁹ Hij bedaarde de storm tot een bries, En de golven legden zich neer; ³⁰ Wat waren ze blij, toen het kalm was geworden, En Hij hen naar de verbeide haven geleidde! ³¹ Laat ze Jahweh voor zijn goedheid dan danken, En voor zijn wonderen voor de kinderen der mensen: ³² Hem in de volksgemeente roemen, Hem in de raad der oudsten prijzen! ³³ Rivieren maakt Hij tot steppe, Waterbronnen tot dorstige grond; ³⁴ Vruchtbaar land tot zilte bodem, Om de boosheid van zijn bewoners. ³⁵ Maar van de steppe maakt Hij een vijver, Waterbronnen van het dorre land; ³⁶ Daar zet Hij de hongerigen neer, Om er zich een woonplaats te stichten. ³⁷ Ze bezaaien hun akkers, beplanten hun gaarden, En oogsten hun vruchten. ³⁸ Hij zegent hen: ze worden zeer talrijk, En Hij vermeerdert hun vee. ³⁹ En nemen ze af in getal, en gaan ze ten onder Door verdrukking, ellende en jammer: ⁴⁰ Dan geeft Hij de tyrannen prijs aan de schande, En laat ze door de wildernis dolen. ⁴¹ Maar den arme heft Hij uit de ellende weer op, En maakt zijn geslacht weer talrijk als kudden: ⁴² De vromen zien het, en juichen; Maar wat boos is, zwijgt stil. ⁴³ Wie wijs is, neemt het ter harte, En beseft de goedheid van Jahweh!

108

¹ Een lied; een psalm van David. Mijn hart is gerust, o mijn God; Ik wil zingen en spelen: ² Word wakker, mijn lofzang; harp en citer ontwaak; Ik wil het morgenrood wekken! ³ Ik wil U loven onder de volken, o Jahweh, U verheerlijken onder de naties; ⁴ Want uw goedheid reikt tot de hemel, En tot de wolken uw trouw. ⁵ Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde! ⁶ Wil uw geliefden dan redden, Strek uw rechterhand uit, en verhoor ons! ⁷ Bij zijn heiligheid heeft God het beloofd: Juichend zal ik Sikem verdelen, En het dal van Soekkot meten; ⁸ Mij behoort Gilad, van mij is Manasse. Efraïm is de helm van mijn hoofd, Juda mijn scepter; ⁹ Moab is mijn voetenbekken; Op Edom werp ik mijn schoeisel, Over Filistea hef ik mijn zegekreet aan. ¹⁰ Maar wie brengt mij nu binnen de vesting, Wie zal mij naar Edom geleiden; ¹¹ Moet Gij het niet zijn, die ons hebt verstoten, o God, En niet langer met onze heirscharen optrekt, o God? ¹² Ach, help ons dan tegen den vijand, Want hulp van mensen is ijdel. ¹³ Maar met God zijn wij sterk; Hij zal onze verdrukkers vertrappen!

109

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Mijn God, tot wien mijn loflied klinkt, Zwig toch niet stil! ² Want men zet een mond vol boosheid en bedrog tegen mij op, En belastert mij met leugentongen; ³ Men bestookt mij met woorden van haat, En bestrijdt mij zonder enige grond; ⁴ Men belaagt mij tot loon voor mijn liefde, En tot loon voor mijn bidden; ⁵ Men vergeldt mij kwaad voor goed, En haat voor mijn liefde. ⁶ Stel een gewetenloos rechter over hem aan, En aan zijn rechterhand trede een valse aanklager op; ⁷ Voor het gerecht worde hij

schuldig bevonden, En smeke hij tevergeefs om genade. ⁸ Mogen zijn dagen maar kort zijn, En zijn ambt aan een ander vervallen. ⁹ Zijn kinderen mogen wezen, Zijn vrouw een weduwe worden; ¹⁰ Mogen zijn zonen als bedelaars zwerven, Zelfs uit hun krotten worden verjaagd. ¹¹ De woekeraar legge beslag op heel zijn bezit, En vreemden mogen met zijn verdiensten gaan strijken. ¹² Laat niemand zich zijner ontfermen, Niemand zich over zijn wezen erbarmen; ¹³ Laat zijn kroost ten ondergang worden gedoemd, Zijn naam al verdwijnen in het eerste geslacht. ¹⁴ Moge Jahweh de misdaad zijner vaders gedenken, En de schuld van zijn moeder nooit worden gedelgd; ¹⁵ Jahweh houde ze altijd voor ogen, Zodat zelfs hun aandenken van de aarde verdwijnt. ¹⁶ Want hij dacht er niet aan, barmhartig te zijn, Maar vervolgde den ellendige, arme en bedroefde ten dode. ¹⁷ Hij hield van vervloeking: die treffe hem dan; Geen zegen wilde hij spreken: die blijve hem verre! ¹⁸ De vloek trok hij aan als een kled: Die dringe hem als water in het lijf, als olie in zijn gebeente; ¹⁹ Die worde de mantel, waarin hij zich hult, De gordel, die hij altijd moet dragen. ²⁰ Zó moge Jahweh mijn haters vergelden, En die laag van mij lasteren! ²¹ Maar treed Gij voor mij op, o Jahweh, mijn Heer, En red mij omwille van uw Naam naar de rijkdom uwer genade! ²² Want ik ben arm en ellendig, En mijn hart krimpt ineen in mijn borst; ²³ Ik zink weg als een verdwijnende schaduw, Word voortgejaagd als een sprinkhanenzwerm; ²⁴ Van het vasten knikken mijn knieën, En mijn vermagerd lichaam schrompelt ineen. ²⁵ Zó ben ik hun een bespotting geworden; Die mij zien, schudden meewarig het hoofd. ²⁶ Help mij, Jahweh, mijn God, En red mij naar uw genade; ²⁷ Opdat men erkenne, dat het uw hand is, Jahweh: dat Gij het volbracht! ²⁸ Laat hèn dan maar vloeken, als Gij mij wilt zegenen; Mijn vijand zich schamen, maar uw knecht zich verheugen; ²⁹ Mogen mijn tegenstanders met smaad worden bekleed, En zich in hun schande hullen als in een mantel! ³⁰ Dan zal ik Jahweh juichend danken, En voor een talloze schare Hem prijzen; ³¹ Omdat Hij aan de rechterhand van den ongelukkige staat, Om hem te redden, van die hem verdoemen!

110

¹ Een psalm van David. Jahweh spreekt tot mijn Heer: “Zet U aan mijn rechterhand, Totdat Ik uw vijanden leg als een voetbank voor uw voeten!” ² Jahweh zal U een machtige schepter verlenen: Treed uit Sion als Heerser te midden uwer vijanden! ³ Gij draagt de offers ten dage van uw mannelijke kracht, Zijt met de heilige gewaden bekleed Van de moederschoot af, Sinds de morgendauw uwer jeugd. ⁴ Jahweh heeft gezworen, en het zal Hem nimmer berouwen: “Gij zijt Priester voor eeuwig, zoals Melkisédék was!” ⁵ De Heer zal aan uw rechterhand blijven staan, En de vorsten vermorzelen op de dag van zijn toorn; ⁶ Vol majesteit de volkeren richten, De koppen verpletteren tegen de grond! ⁷ Maar U alleen zal Hij een kostbaar erfdeel schenken, En daarom fier uw hoofd verheffen!

111

¹ Halleluja! Ik wil Jahweh loven met heel mijn hart In de kring

en de gemeente der vromen: ² Groot zijn de werken van Jahweh, En door allen gezocht, die hun vreugd erin vinden. ³ Zijn daden stralen van glorie en luister, En zijn gerechtigheid houdt eeuwig stand. ⁴ Door zijn wonderen heeft Hij het in de herinnering gegrift: “Genadig en barmhartig is Jahweh!” ⁵ Hij gaf voedsel aan hen, die Hem vreesden, En bleef zijn Verbond voor eeuwig indachtig; ⁶ Hij heeft zijn volk zijn machtige daden getoond, Door hun het erfdeel der heidenen te schenken. ⁷ Waarheid en recht zijn het werk zijner handen, Onveranderlijk al zijn geboden: ⁸ Onwrikbaar voor altijd en eeuwig, Gedragen door trouw en door recht. ⁹ Hij heeft zijn volk verlossing gebracht, Zijn Verbond voor eeuwig bekrachtigd; Heilig, ontzaglijk is zijn Naam! ¹⁰ Het begin van de wijsheid is de vreze van Jahweh, En die haar beoefent, zal helder inzicht bekomen; Voor eeuwig zij Hij geprezen!

112

¹ Halleluja! Heil den man, die Jahweh vreest, En zijn geboden van harte bemint: ² Zijn kroost zal machtig op aarde zijn, Het geslacht der vromen zal worden gezegend. ³ Welvaart en rijkdom bewonen zijn huis, En zijn gerechtigheid houdt in eeuwigheid stand; ⁴ De vromen gaat een licht in de duisternis op, Hem, die genadig, barmhartig en rechtvaardig zal zijn. ⁵ Heil den man, die weggeeft en leent, En zijn zaken beheert volgens recht; ⁶ Want in eeuwigheid zal de rechtvaardige niet wankelen, En hij blijft in de herinnering voor eeuwig. ⁷ Voor kwade geruchten is hij niet bang; Zijn hart blijft rotsvast op Jahweh vertrouwen, ⁸ Onverstoorbaar, onbevreesd, Totdat hij op zijn vijanden neerziet. ⁹ Milddadig deelt hij aan de armen uit: Zijn gerechtigheid houdt in eeuwigheid stand, En zijn hoorn verheft zich in ere. ¹⁰ De boze ziet het vol afgunst, En knarsetandend gaat hij te gronde: Nooit wordt de wens der bozen vervuld!

113

¹ Halleluja! Looft, dienaars van Jahweh, Looft Jahweh's Naam! ² Gezegend zij de Naam van Jahweh Van nu af tot in eeuwigheid; ³ Van de opgang tot de ondergang der zon Zij de Naam van Jahweh geprezen! ⁴ Hoog boven alle volkeren is Jahweh verheven, Hoog boven de hemelen zijn glorie! ⁵ Wie is Jahweh gelijk, onzen God: Die troont in de hoogte, ⁶ En schouwt in de diepte, In hemel en aarde? ⁷ Den geringe verheft Hij uit het stof, Den arme beurt Hij uit het slijk: ⁸ Om hem een plaats bij de vorsten te geven, Bij de vorsten van zijn volk; ⁹ En de onvruchtbare herstelt Hij in ere, Als een blijde moeder van zonen!

114

¹ Halleluja! Toen Israël uit Egypte trok, Jakobs huis uit een volk van barbaren, ² Werd Juda zijn heiligdom, En Israël zijn rijk. ³ De zee zag het, en sloeg op de vlucht, De Jordaan deinsde terug; ⁴ Als rammen sprongen de bergen weg, Als lammeren de heuvels. ⁵ Zee, wat was er, dat gij gingt vluchten, Jordaan, dat gij achteruit zijt geweken; ⁶ Bergen, dat gij wegsprongt als rammen, Gij heuvels als lammeren? ⁷ Voor den

Heer kromp de aarde ineen, Voor het aangezicht van Jakobs God; ⁸ Die de rots in een vijver herschiep, De klip in een borrelende bron!

115

¹ Niet ons, o Jahweh, niet ons, Maar uw Naam geef eer om uw goedheid en trouw! ² Waarom zouden de heidenen zeggen: “Waar is toch hun God?” ³ De God van òns is in de hemel, En Hij doet wat Hij wil; ⁴ Doch hùn goden zijn maar zilver en goud, Door mensenhanden gemaakt. ⁵ Ze hebben een mond, maar kunnen niet spreken; Ogen, maar kunnen niet zien; ⁶ Oren, maar kunnen niet horen; Een neus, maar kunnen niet ruiken. ⁷ Hun handen kunnen niet tasten, Hun voeten niet gaan; Ze geven geen geluid met hun keel, En hebben geen adem in hun mond. ⁸ Aan hen worden gelijk, die ze maken, En allen, die er op hopen! ⁹ Maar Israël blijft op Jahweh vertrouwen: Hij is hun hulp en hun schild; ¹⁰ Het huis van Aäron blijft op Jahweh vertrouwen: Hij is hun hulp en hun schild; ¹¹ Die Jahweh vrezen, blijven op Jahweh vertrouwen: Hij is hun hulp en hun schild! ¹² En Jahweh zal ons gedenken, Ons zijn zegen verlenen: Het huis van Israël zegenen, Het huis van Aäron zegenen, ¹³ Die Jahweh vrezen zegenen, Kleinen en groten; ¹⁴ En Jahweh zal u blijven zegenen, U en uw kinderen! ¹⁵ Weest dan gezegend door Jahweh, Die hemel en aarde heeft gemaakt: ¹⁶ De hemel blijft de hemel van Jahweh, Maar de aarde gaf Hij aan de kinderen der mensen. ¹⁷ De doden zullen Jahweh niet prijzen, Niemand, die in het oord van Stilte is gedaald: ¹⁸ Maar wij, wij zullen Jahweh loven, Van nu af tot in eeuwigheid!

116

¹ Halleluja! Ik heb Jahweh lief, Want Hij hoort naar mijn smeken! ² Hij luisterde naar mij, toen ik riep ³ En de strikken des doods mij omknelden; Toen doodsangst mij kwelde, Nood en jammer mij troffen. ⁴ Ik riep de Naam van Jahweh aan: “Ach, Jahweh, spaar toch mijn leven!” ⁵ En Jahweh was genadig en trouw, Onze God vol ontferming: ⁶ Jahweh waakt over de zwakken; Ik was uitgeput, maar Jahweh heeft mij gered! ⁷ Wees dan gelaten, mijn ziel; Want Jahweh blijft voor u zorgen: ⁸ Hij heeft mij gered van de dood, Mijn ogen van tranen, mijn voeten van stoten; ⁹ Nog mag ik voor Jahweh’s aanschijn wandelen In de landen der levenden! ¹⁰ Ik blijf dus vertrouwen, al roep ik ook uit: “Ik ben diep ongelukkig!” ¹¹ Al zou ik in mijn ellende ook zeggen: “Er is geen mens te vertrouwen!” ¹² Hoe zal ik Jahweh kunnen vergelden Al het goede, dat Hij mij deed? ¹³ De kelk der redding hef ik omhoog, En roep de Naam van Jahweh aan; ¹⁴ Ik zal mijn gelofte aan Jahweh volbrengen Ten overstaan van heel het volk: ¹⁵ Want te duur was in de ogen van Jahweh De dood zijner vromen. ¹⁶ Ach Jahweh, ik ben maar uw knecht, de zoon van uw dienstmaagd, Toch hebt Gij mijn boeien verbroken: ¹⁷ Ik breng U dan een offer van dank, En roep de Naam van Jahweh aan, ¹⁸ - ¹⁹ In de voorhoven van Jahweh’s huis, Binnen uw muren, Jerusalem!

117

¹ Hallejuja! Looft Jahweh, alle volken, Verheerlijkt Hem, alle naties;
² Want machtig toont zich voor ons zijn genade, En in eeuwigheid duurt Jahweh's trouw!

118

¹ Halleluja! Brengt Jahweh dank, want Hij is goed: Zijn genade duurt eeuwig! ² Laat Israël herhalen: Zijn genade duurt eeuwig! ³ Laat het huis van Aäron herhalen: Zijn genade duurt eeuwig! ⁴ Die Jahweh vrezden, herhalen: Zijn genade duurt eeuwig! ⁵ In mijn benauwdheid riep ik tot Jahweh; En Jahweh heeft mij verhoord en verkwikt. ⁶ Voor mij neemt Jahweh het op: Niets heb ik te vrezden; Wat zouden de mensen mij doen! ⁷ Voor mij neemt Jahweh het op: Hij komt mij te hulp; Zo zie ik op mijn vijanden neer! ⁸ Beter tot Jahweh te vluchten, dan op mensen te bouwen; ⁹ Beter tot Jahweh te vluchten, dan te bouwen op vorsten! ¹⁰ Al houden mij alle volken omsingeld: In de Naam van Jahweh sla ik ze neer! ¹¹ Al hebben ze mij van alle kanten omringd: In de Naam van Jahweh sla ik ze neer! ¹² Al zwermen ze als wespen om mij heen: In de Naam van Jahweh sla ik ze neer! Al laaien ze op als vuur in de doornen: In de Naam van Jahweh sla ik ze neer! ¹³ Ik ben gestompt en geslagen, om te vallen, Maar Jahweh heeft mij gestut; ¹⁴ Jahweh is mijn kracht en mijn schuts, Hij heeft mij de zege verleend! ¹⁵ Een jubel van blijdschap en zege juicht onder de tenten der vromen: Jahweh's rechterhand brengt de victorie; ¹⁶ Jahweh's rechter overwint! ¹⁷ Neen, ik zal niet sterven, maar leven, Om Jahweh's daden te melden! ¹⁸ Wel heeft Jahweh mij streng gekastijd, Maar Hij gaf mij niet prijs aan de dood. ¹⁹ Doet dan de poorten der gerechtigheid open: Ik wil er doorheen, om Jahweh te danken! ²⁰ - ²¹ Ik wil U danken, want Gij hebt mij verhoord, Gij hebt mij de zege verleend! ²² De steen, die de bouwlieden hadden verworpen, Is hoeksteen geworden; ²³ Jahweh heeft het gedaan: Een wonder was het in onze ogen! ²⁴ Dit is de dag, die Jahweh gemaakt heeft: Laat ons thans jubelen en juichen! ²⁵ Ach Jahweh, blijf ons toch helpen; Ach Jahweh, maak ons gelukkig! ²⁶ Gezegend, die komt in de Naam van Jahweh: ⁷ Uit Jahweh's woning bidden wij zegen u toe! ²⁷ Jahweh is God: Hij doet ons stralen van vreugde; Bindt dan de feestslingers tot de hoornen van het altaar! ²⁸ Gij zijt mijn God: U wil ik loven; Gij zijt mijn God: U wil ik roemen! ²⁹ Brengt Jahweh dank, want Hij is goed: Zijn genade duurt eeuwig!

119

¹ Gelukkig, die onberispelijk zijn in hun wandel, En leven volgens Jahweh's wet; ² Gelukkig, die op zijn vermaningen letten, Hem zoeken met geheel hun hart; ³ Zij ook, die geen ongerechtigheid plegen, Maar blijven leven naar zijn woord. ⁴ Gij zelf hebt uw bevelen gegeven, Opdat men ze trouw zou volbrengen; ⁵ Ach, mocht mijn gedrag zo onwankelbaar zijn, Dat ik uw inzettingen trouw onderhield. ⁶ Dan zal ik nooit beschaamd komen staan, Als ik het oog richt op al uw geboden; ⁷ Maar in oprechtheid des harten zal ik U danken, Als ik uw rechtvaardige voorschriften leer. ⁸ Ik houd mij vast aan uw bestel:

Verlaat mij dan niet voor altoos! ⁹ Hoe kan een jongeman zijn reinheid bewaren? Door zich te houden aan uw woord! ¹⁰ Ik heb U met heel mijn hart gezocht, Laat mij nooit uw geboden verlaten; ¹¹ Ik bewaar uw bestel in mijn hart, Om nooit te zondigen tegen U. ¹² Geprezen zijt Gij, o Jahweh, Leer mij uw inzettingen kennen; ¹³ Dan zal ik met mijn lippen verbreiden Al de voorschriften van uw mond. ¹⁴ Ik verheug mij over de weg, die uw vermaning mij wees, Meer dan over alle schatten; ¹⁵ Uw bevelen wil ik overwegen, En op uw paden blijven letten; ¹⁶ Ik wil mij aan uw wet verkwikken, En nimmermeer uw woord vergeten! ¹⁷ Laat uw dienstknecht leven, En ik zal uw woord onderhouden; ¹⁸ Neem de sluier van mijn ogen, Opdat ik de wonderen van uw wet aanschouwe. ¹⁹ Al ben ik maar een zwerver op aarde, Verberg mij uw bevelen niet; ²⁰ Want mijn ziel wordt verteerd van verlangen Naar uw voorschriften, altijd door. ²¹ Gij bedreigt de hoogmoedigen, Vervloekt, die uw geboden verlaat; ²² Wend dan smaad en hoon van mij af, Want uw vermaningen neem ik ter harte. ²³ Al spannen ook vorsten tegen mij samen, Uw dienstknecht peinst over uw inzettingen na; ²⁴ Ja, uw bestel is mij een lust, En mijn berader. ²⁵ Reeds ligt mijn ziel aan het stof gekluisterd: Wek mij ten leven naar uw woord. ²⁶ Mijn leven heb ik U open gelegd: Gij hebt mij gehoord, Leer mij thans uw inzettingen kennen; ²⁷ Onderricht mij, hoe ik naar uw bevelen moet leven, En ik zal uw wonderen vermelden. ²⁸ Mijn ziel kwijnt weg van ellende: Richt mij naar uw bestel weer op. ²⁹ Houd de weg der leugen ver van mij af, En schenk mij genadig uw wet; ³⁰ Ik heb de weg der waarheid gekozen, Uw voorschriften mij voor ogen gesteld. ³¹ Ik klamp mij aan uw vermaningen vast, Maak mij niet te schande, o Jahweh; ³² De weg uwer geboden zal ik bewandelen, Als Gij mijn hart maar verblijdt. ³³ Leer mij, Jahweh, naar uw inzettingen leven, Opdat ik ze ten einde toe onderhoud; ³⁴ Geef mij inzicht om uw wet te volbrengen, En met heel mijn hart te belevan; ³⁵ Laat mij het pad uwer geboden betreden, Want dat is mijn vreugd. ³⁶ Neig mijn hart naar uw vermaningen, En niet naar gewin; ³⁷ Wend mijn ogen van de ijdelheid af, En laat mij leven naar uw woord. ³⁸ Doe uw bestel aan uw dienstknecht gestand, Dat Gij beschikt hebt voor hen, die U vrezen; ³⁹ Wentel de smaad, die ik ducht, van mij weg, Want uw voorschriften blijven voortreffelijk. ⁴⁰ Zie, ik hunker naar uw bevelen, Laat mij door uw gerechtigheid leven! ⁴¹ Moge uw genade mijn deel zijn, o Jahweh, En uw heil naar uw bestel; ⁴² Dan zal ik mijn lasteraars te woord kunnen staan, Want ik vertrouw op uw woord; ⁴³ Neem het woord der waarheid niet geheel uit mijn mond, Want ik wacht uw voorschriften af. ⁴⁴ Uw wet wil ik steeds onderhouden, Voor eeuwig en immer; ⁴⁵ Dan zal ik ongestoord kunnen leven, Omdat ik naar uw bevelen vraag. ⁴⁶ Zelfs koningen zal ik van uw vermaningen spreken, En mij er nooit over schamen; ⁴⁷ Ik zal mij aan uw geboden verkwikken, Die ik van harte bemin; ⁴⁸ Tot U zal ik mijn handen verheffen, En uw inzettingen overwegen. ⁴⁹ Gedenk het woord, tot uw dienstknecht gesproken, En waarop Gij mijn hoop hebt gesteld; ⁵⁰ Dit is mijn troost in mijn ellende, Dat uw bestel mij het leven behoudt. ⁵¹ Al bespotten de bozen mij nog zo vijandig, Toch wijk ik niet af van uw wet; ⁵² Ik blijf uw aloude voorschriften indachtig, En voel mij er door getroost, o Jahweh; ⁵³ Maar gramschap

maakt zich van mij meester; Om de zondaars, die uw geboden verlaten.
54 Uw inzettingen ruisen als zangen mij tegen In het huis van mijn ballingschap; 55 Des nachts, o Jahweh, gedenk ik uw Naam, En volg uw vermaningen op; 56 Want dit is mijn plicht: Dat ik uw bevelen volbreng. 57 Gij zijt mijn erfdeel, o Jahweh: Ik heb beloofd, uw woord te volbrengen; 58 Van ganser harte zoek ik uw aanschijn, Wees mij genadig naar uw bestel. 59 Ik overleg bij mijzelf, welke weg ik moet gaan, En naar uw vermaningen richt ik mijn schreden; 60 Ik haast mij, zonder ooit te talmen, Om uw geboden te onderhouden; 61 En al houden mij de strikken der bozen gevangen, Nooit vergeet ik uw wet; 62 Midden in de nacht sta ik op, Om U voor uw rechtvaardige voorschriften te danken. 63 Ik ben de vriend van al, die U vreest, En die uw bevelen volbrengt; 64 De aarde is vol van uw goedheid, o Jahweh, Leer mij maar uw inzettingen kennen. 65 Gij hebt uw dienstknecht wèl gedaan, O Jahweh, naar uw woord; 66 Schenk mij een helder oordeel en inzicht, Want ik heb vertrouwen in uw geboden. 67 Eer ik vernederd werd, dwaalde ik af, Maar nu houd ik mij aan uw bestel; 68 Gij zijt goed en doet wèl: Leer mij dan uw inzettingen kennen. 69 Onbeschaamden belasteren mij, Want van ganser harte neem ik uw bevelen in acht; 70 Lomp als vet is hun hart, Maar ik vind mijn vreugd in uw wet; 71 En het was mij goed, te worden vernederd, Om uw vermaningen te leren verstaan; 72 Want de voorschriften van uw mond schat ik hoger, Dan duizenden in goud en zilver! 73 Uw handen hebben mij gemaakt en gevormd, Geef mij ook inzicht, om uw geboden te kennen; 74 Dan zien, die U vrezen, met vreugd op mij neer, Omdat ik vertrouw op uw woord. 75 Ik weet, dat uw oordeel rechtvaardig is, Jahweh, En dat Gij mij naar verdienste kastijdt; 76 Maar uw genade zij mij tot troost, Naar uw bestel voor uw knecht; 77 Uw ontferming dale op mij neer, en doe mij herleven, Want uw wet is mij een verkwikking. 78 Schande voor de trotsen, die onverdiend mij verdrukken, Daar ik uw bevelen bedenk; 79 Maar mijn vrienden mogen zijn, die U vrezen, En die uw vermaningen kennen; 80 Door uw inzettingen worde mijn hart zonder smet, Zodat ik niet beschaamd hoef te staan. 81 Mijn ziel smacht naar uw heil, Ik vertrouw op uw woord; 82 Mijn ogen hunker naar uw bestel, En vragen: Wanneer brengt Gij mij troost? 83 Al ben ik als een leren zak in de rook, Toch vergeet ik uw inzettingen niet. 84 Ach, hoelang zal uw dienstknecht nog leven, En wanneer voltrekt Gij aan mijn vervolgers uw oordeel? 85 Onbeschaamden hebben mij kuilen gegraven, Want ze leven niet naar uw wet. 86 Al uw geboden zijn waarachtig, Maar men vervolgt mij met leugens: Ach kom mij te hulp; 87 Men had mij haast van de aarde verdelgd, Toch had ik mij niet aan uw bevelen onttrokken; 88 Behoud mij in het leven naar uw genade, En de vermaningen van uw mond volg ik op! 89 Uw woord blijft eeuwig, o Jahweh, Het staat vast als de hemel; 90 Uw bestel houdt stand van geslacht tot geslacht, Staat vast als de aarde, die Gij hebt gegrond; 91 En naar uw voorschriften blijven ze ook nu nog bestaan, Want het heelal is uw dienstknecht! 92 Wanneer uw wet mij niet had verkwikt, Dan was ik in mijn ellende te gronde gegaan; 93 Nimmer zal ik dan uw bevelen vergeten, Want juist daardoor doet Gij mij leven. 94 Ik ben de

uwe: Ach, kom mij te hulp, Want ijverig spoor ik uw voorschriften na; ⁹⁵ De bozen loeren, om mij te verdelgen, Maar ik blijf uw vermaningen achten. ⁹⁶ Aan alles zie ik een eind, al is het nog zo volmaakt, Maar uw gebod is onbegrensd! ⁹⁷ Hoe lief toch heb ik uw wet, Ik overweeg ze de hele dag door! ⁹⁸ Uw gebod maakt mij wijzer dan mijn vijanden zijn, Want het vergezelt mij voor eeuwig; ⁹⁹ Ik heb meer verstand dan al mijn meesters, Want ik denk over uw vermaningen na; ¹⁰⁰ En ik heb helderder inzicht dan de oudsten, Want ik neem uw bevelen in acht. ¹⁰¹ Van alle slechte paden houd ik mijn voeten, Om uw woord te volbrengen; ¹⁰² En van uw voorschriften wijk ik niet af, Want Gij hebt ze mij zelf onderwezen. ¹⁰³ Hoe zoet voor mijn gehemelte is uw bestel, Meer dan honing voor mijn mond; ¹⁰⁴ Door uw inzettingen ben ik verstandig geworden, En haat dus ieder leugenpad. ¹⁰⁵ Uw woord is een lamp voor mijn voeten, En een licht op mijn pad; ¹⁰⁶ Ik heb gezworen, en zal het gestand doen, Uw rechtvaardige voorschriften te onderhouden. ¹⁰⁷ Ach, Jahweh, ik ga zo diep gebukt, Wek mij ten leven naar uw bestel; ¹⁰⁸ Wil de offeranden van mijn mond aanvaarden, o Jahweh, En onderricht mij in uw geboden. ¹⁰⁹ Al zweeft mijn leven in voortdurend gevaar, Toch vergeet ik nimmer uw wet; ¹¹⁰ En al leggen de bozen mij strikken, Van al uw bevelen wijk ik niet af. ¹¹¹ Uw vermaningen blijven mijn erfdeel voor eeuwig, Want ze zijn de vreugd van mijn hart; ¹¹² En ik heb er mijn hart op gezet, Naar uw inzettingen te leven voor eeuwig en immer! ¹¹³ Ik haat halfslachtige wezens, Maar uw wet heb ik lief; ¹¹⁴ Gij zijt mijn schuts en mijn schild, Ik vertrouw op uw woord; ¹¹⁵ Weg van mij, zondaars, Laat mij de geboden van mijn God onderhouden! ¹¹⁶ Sterk mij naar uw bestel, opdat ik blijf leven, En laat mijn hoop niet worden beschaamd; ¹¹⁷ Stut mij, opdat ik worde gered, En mij altijd aan uw bevelen verkwikke. ¹¹⁸ Wie uw inzettingen verlaten, zijn U een gruwel, Want ze bedenken enkel leugens; ¹¹⁹ En als afval veracht Gij alle bozen op aarde, Daarom heb ik uw vermaningen lief. ¹²⁰ Mijn lichaam beeft voor U van schrik, En ik ben bevreesd voor uw oordeel! ¹²¹ Een rechtvaardig oordeel hebt Gij geveld, Lever mij niet over aan mijn verdrukkers; ¹²² Uw woord blijve borg voor uw dienaar, Laat geen onbeschaamde mij kwellen. ¹²³ Mijn ogen smachten naar uw heil, En naar uw rechtvaardig bestel; ¹²⁴ Handel met uw dienstknecht naar uw genade, En leer mij uw inzettingen kennen; ¹²⁵ Ik ben uw dienstknecht: ach, geef mij verstand, Opdat ik uw vermaningen moge begrijpen. ¹²⁶ Het is tijd om te handelen, Jahweh: Men verkracht uw wet; ¹²⁷ Daarom heb ik uw geboden lief, Boven goud en edel metaal; ¹²⁸ Daarom richt ik mij naar al uw bevelen, En haat ik ieder leugenpad. ¹²⁹ Uw vermaningen zijn wondervol, Mijn ziel neemt ze daarom in acht; ¹³⁰ De openbaring van uw woord straalt licht van zich uit, En geeft wijsheid aan de eenvoudigen; ¹³¹ En smachtend open ik mijn mond, Want ik hunker naar uw geboden. ¹³² Keer U tot mij, en wees mij genadig, Naar uw beschikking voor hen, die uw Naam beminnen; ¹³³ Richt mijn schreden naar uw bestel, En laat geen onheil mij treffen. ¹³⁴ Bevrijd mij van de verdrukking der mensen, Opdat ik trouw uw bevelen volbreng; ¹³⁵ Laat uw aangezicht stralen over uw dienstknecht, En leer mij uw inzettingen kennen. ¹³⁶ Stromen

van tranen ontwellen mijn ogen, Omdat men uw wet niet beleeft. ¹³⁷ Rechtvaardig zijt Gij, o Jahweh, En ook uw voorschriften zijn volgens recht; ¹³⁸ In gerechtigheid hebt Gij uw vermaningen gegeven, En in volledige trouw. ¹³⁹ Ik word door ergernis verteerd, Omdat mijn vijanden uw woord vergeten; ¹⁴⁰ Maar uw bestel is beproefd als in vuur, En uw dienstknecht heeft het lief; ¹⁴¹ En al ben ik maar klein en gering, Nooit wil ik uw bevelen vergeten. ¹⁴² Ongerept blijft uw gerechtigheid voor eeuwig en immer, En waarachtig uw wet; ¹⁴³ Al treffen mij nood en ellende, Uw geboden zijn mijn verkwikking. ¹⁴⁴ Uw inzetten zijn rechtvaardig voor eeuwig; Onderricht mij er in, opdat ik blijf leven! ¹⁴⁵ Ik roep met heel mijn hart: Jahweh verhoor mij! Uw inzetten wil ik trouw onderhouden; ¹⁴⁶ Ik roep U aan: ach, kom mij te hulp, Om uw vermaningen te beleven. ¹⁴⁷ Ik ben met mijn smeken de dageraad vóór, Want ik smacht naar uw woord; ¹⁴⁸ En mijn ogen voorkomen de nachtwake, Om op te zien naar uw bestel. ¹⁴⁹ Hoor in uw goedheid mijn smeken, o Jahweh, En wek mij naar uw beschikking ten leven; ¹⁵⁰ Mijn listige vervolgers zijn al nabij, Maar ze houden zich ver van uw wet; ¹⁵¹ Maar Gij ook, Jahweh, zijt nabij, En waarachtig zijn al uw geboden; ¹⁵² Van oudsher ken ik uw bevelen, Want Gij hebt ze gegeven voor eeuwig! ¹⁵³ Aanschouw mijn ellende, en kom mij te hulp, Want nooit vergeet ik uw wet; ¹⁵⁴ Wees mijn verdediger en mijn beschermer, En doe mij leven naar uw bestel. ¹⁵⁵ Het heil blijft ver van de bozen verwijderd, Want ze zoeken uw inzetten niet; ¹⁵⁶ Maar uw barmhartigheid, Jahweh, is groot, Wek mij ten leven naar uw woord. ¹⁵⁷ Al zijn mijn vervolgers en vijanden talrijk, Van uw vermaningen wijk ik niet af; ¹⁵⁸ Het walgt mij, als ik trouwelozen aanschouw, Die uw geboden niet willen volbrengen. ¹⁵⁹ Zie, hoe ik uw bevelen liefheb, o Jahweh, Laat mij dan leven naar uw genade; ¹⁶⁰ Uw woord is een en al waarheid, En eeuwig houden al uw rechtvaardige voorschriften stand. ¹⁶¹ Vorsten vervolgen mij zonder enige grond, Maar mijn hart is enkel beducht voor uw woord. ¹⁶² Ik verheug mij over uw bestel, Als iemand, die rijke buit heeft gemaakt; ¹⁶³ Leugen en haat verfoei ik, Maar uw inzetten heb ik lief. ¹⁶⁴ Zeven maal daags zing ik uw lof, Om uw rechtvaardige voorschriften; ¹⁶⁵ Die uw wet beminnen, genieten een heerlijke vrede, En struikelen nooit. ¹⁶⁶ Jahweh, ik smacht naar uw heil, En onderhoud uw geboden; ¹⁶⁷ Ik volg uw vermaningen op, En bemin ze van harte; ¹⁶⁸ Ik volbreng uw bevelen, Ja, heel mijn leven ligt voor U bloot! ¹⁶⁹ Jahweh, mijn smeken dringe tot U door, Geef mij inzicht naar uw woord; ¹⁷⁰ Moge mijn gebed voor uw aangezicht komen, Breng mij redding naar uw bestel. ¹⁷¹ Dan zal een lofzang mijn lippen ontstromen, Omdat Gij uw inzetten mij hebt geleerd; ¹⁷² En mijn tong zal uw waarachtigheid loven, Want al uw vermaningen zijn gerecht. ¹⁷³ Uw hand zij bereid, mij te helpen, Want uw bevelen heb ik verkoren; ¹⁷⁴ Jahweh, ik smacht naar uw heil, En uw wet is mij een verkwikking. ¹⁷⁵ Mijn ziel moge leven, om U te loven, En uw voorschriften mogen mij helpen; ¹⁷⁶ Als een verloren schaap dool ik rond: zoek uw dienaar weer op, Want nimmer heb ik uw geboden vergeten!

120

¹ Een bedevaartslied. Tot Jahweh riep ik in mijn nood, En Hij heeft mij verhoord. ² Verlos mij, Jahweh, van leugenlippen En lastertongen! ³ Wat kan een lastertong u al brengen, En wat er nog bij doen: ⁴ Scherpgepunte oorlogspijlen, Met gloeiende houtskool! ⁵ Wee mij, dat ik moet toeven In de tenten van Mésjek, En dat ik moet wonen In de tenten van Kedar! ⁶ Reeds te lang leef ik samen Met vredeverstoorders; ⁷ Als ik over vrede wil spreken, Zoeken zij strijd!

121

¹ Een bedevaartslied. Ik hef mijn ogen omhoog naar de bergen: “Vanwaar komt mijn hulp?” ² Mijn hulp komt van Jahweh, Die hemel en aarde heeft gemaakt! ³ Neen, Hij laat uw voeten niet struikelen, Hij slaapt niet, uw Wachter; ⁴ Neen, Hij sluimert noch dommelt, Israëls Beschermers! ⁵ Jahweh is uw Behoeder, Uw schaduw aan uw rechterhand: ⁶ Overdag zal de zon u niet hinderen, En de maan niet des nachts. ⁷ Jahweh behoedt u voor iedere ramp, Hij is bezorgd voor uw leven; ⁸ Jahweh waakt over uw komen en gaan Van nu af tot in eeuwigheid.

122

¹ Een bedevaartslied. Wat was ik verheugd, toen men zeide: “Wij trekken op naar Jahweh’s huis!” ² En nu staan onze voeten Al binnen uw poorten, Jerusalem! ³ Jerusalem, als stad herbouwd, Met burgers, vast aaneen gesloten; ⁴ Waar de stammen naar opgaan, De stammen van Jahweh. Daar is het Israël een wet, De Naam van Jahweh te loven; ⁵ Daar staan de zetels voor het gericht, En het troongestoelte van Davids huis. ⁶ Jerusalem, die u liefhebben, Wensen u vrede en heil; ⁷ Vrede zij binnen uw muren, Heil binnen uw burchten! ⁸ Om mijn broeders en vrienden Bid ik de vrede over u af; ⁹ Om het huis van Jahweh, onzen God, Wil ik smeken voor uw heil!

123

¹ Een bedevaartslied. Tot U hef ik mijn ogen omhoog, Tot U, die troont in de hemel! ² Zie, als de ogen van slaven op de hand hunner meesters, En het oog der slavinnen op de hand van haar gebiedster: Zo zijn onze ogen op Jahweh gericht, Onzen God, totdat Hij Zich onzer erbarmt. ³ Ontferm U onzer, o Jahweh. Ach, erbarm U over ons! Want we zijn met hoon overkropt, ⁴ En onze ziel is er zat van: Door de spot van de snoevers, Door de smaad van de trotsen.

124

¹ Een bedevaartslied; van David. Was Jahweh niet vóór ons geweest: Laat Israël getuigen, ² Toen de mensen tégen ons waren, ³ Dan hadden zij ons levend verslonden, In hun ziedende woede; ⁴ Dan hadden de wateren ons verzwolgen, Had ons een stortvloed bedolven; ⁵ Dan waren over ons heengeslagen De bruisende golven. ⁶ Maar geprezen zij Jahweh, Die ons geen prooi voor hun tanden heeft gemaakt! ⁷ Levend zijn wij ontsnapt, Als een vogel uit het net van den vinker: Het net is gescheurd, En wij zijn ontkomen! ⁸ Onze hulp is in de Naam van Jahweh, Die hemel en aarde heeft gemaakt!

125

¹ Een bedevaartslied. Die op Jahweh vertrouwen, zijn als de berg Sion, Die niet wankelt, maar eeuwig blijft staan. ² Zoals Jerusalem van bergen is omringd, Omringt Jahweh zijn volk, van nu af tot in eeuwigheid! ³ Neen, de sceppter der bozen Mag niet blijven drukken op het erfdeel der vromen: Opdat ook de braven ten leste Hun handen niet aan ongerechtigheid slaan. ⁴ Wees dan goed voor de vromen, o Jahweh, En voor de oprechten van hart; ⁵ Maar die een kronkelpad gaan, moge Jahweh verdelgen, Tegelijk met de bozen: Over Israël vrede!

126

¹ Een bedevaartslied. Toen Jahweh Sion uit de ballingschap bracht, Was het ons als een droom; ² Toen werd onze mond met lachen gevuld, Onze tong met gejubel. Toen zei men onder de volken: "Jahweh heeft hun grote dingen gedaan!" ³ Ja, grote dingen heeft Jahweh ons gedaan; En daarom zijn wij verheugd! ⁴ Ach Jahweh, wend ons lot weer ten beste, Als voor de dorre greppels van Négeb: ⁵ Die nu zaaien met tranen, Laat ze maaien met jubel! ⁶ Met gewezen trekt men op, Om het zaad uit te strooien: Maar met gejuich keert men terug, Met schoven beladen!

127

¹ Een bedevaartslied; van Salomon. Wanneer Jahweh het huis niet bouwt, Is het zwoegen der bouwlieden ijdel; Wanneer Jahweh de stad niet behoedt, Waken de wachters vergeefs. ² Dan heeft het geen zin, vroeg op te staan, Of laat u te ruste te leggen; Gij eet dan het brood in uw zweet: Maar dien Hij liefheeft, geeft Hij het ook in de slaap. ³ Waarachtig; zonen zijn geschenken van Jahweh, De vrucht van de schoot een beloning! ⁴ Als pijlen in de hand van den strijder, Zijn de zonen, verwekt in de jeugd; ⁵ Gelukkig de man, Die er zijn koker van vol heeft: Hij hoeft niet verlegen te staan, Als hij onder de poort met zijn vijanden twist.

128

¹ Een bedevaartslied. Gelukkig hij, die Jahweh vreest, En zijn wegen bewandelt. ² Want van uw arbeid zult gij eten, Voorspoedig en gelukkig zijn! ³ Uw vrouw zal zijn als een vruchtbare wingerd Binnen uw huis; Uw zonen als ranken van de olijf Rondom uw dis. ⁴ Zie, zó wordt de man gezegend, Die Jahweh vreest; ⁵ Zó zal Jahweh uit Sion U zegen bereiden! Dan moogt gij Jerusalems heil aanschouwen Al de dagen uws levens; ⁶ Nog de kinderen van uw kinderen zien: De vrede over Israël!

129

¹ Een bedevaartslied. Van jongs af heeft men wreed mij mishandeld, Mag Israël wel zeggen; ² Mij hardvochtig gekweld sinds mijn jeugd, Maar nooit mij gebroken. ³ Ploegers hebben mijn rug beploegd, En lange voren getrokken; ⁴ Maar Jahweh bleef trouw: De riemen der bozen sneed Hij stuk. ⁵ Beschaamd moeten vluchten Alle haters van Sion. ⁶ Ze zullen worden als gras op de daken, Dat vóór het opschiet,

verdort; ⁷ Waarmee geen maaier zijn hand kan vullen, Geen hooier zijn arm. ⁸ En niemand zal in het voorbijgaan zeggen: “De zegen van Jahweh over u; Wij zegenen u in Jahweh’s Naam!”

130

¹ Een bedevaartslied. Uit de diepten, o Jahweh, roep ik tot U, ² Heer, hoor mijn klagen; Laat uw oren toch luisteren Naar mijn bidden en smeken! ³ Ach Jahweh, zo Gij de zonde gedenkt, Ach Heer, wie zou het bestaan? ⁴ Neen, bij U is vergeving, Opdat ik vol hoop U zou vrezen, o Jahweh. ⁵ Mijn ziel schouwt hunkerend naar zijn belofte, Mijn ziel smacht naar den Heer; ⁶ Meer dan wachters naar de morgen, ⁷ Ziet Israël naar Jahweh uit. Want bij Jahweh is ontferming, En overvloed van verlossing; ⁸ Hij zal Israël bevrijden Van al zijn zonden!

131

¹ Een bedevaartslied. Van David. Jahweh, mijn hart is niet trots, Niet hovaardig mijn ogen; Ik houd mij niet op met geweldige plannen, Met dingen, die te hoog voor mij zijn. ² Neen, ik voel mij zo klein, En beeld mij niets in; Zoals de zuigeling aan de borst van zijn moeder, Ben ik een kindje voor U. ³ Israël, stel uw hoop op Jahweh, Van nu af tot in eeuwigheid!

132

¹ Een bedevaartslied. Blijf David gedenken, o Jahweh, En alle moeite, die hij zich troostte, ² Omdat hij Jahweh had gezworen, Jakobs Sterke had beloofd: ³ Ik zal mijn woontent niet ingaan, Mijn legerstede niet beklimmen, ⁴ Mijn ogen geen slaap gunnen, Mijn wimpers geen sluimer: ⁵ Voordat ik een plaats heb gevonden voor Jahweh, Voor Jakobs Sterke een woning! ⁶ Zie, wij hoorden, dat zij in Efráta was, Wij vonden haar weer in de velden van Jáar; ⁷ Laat ons naar zijn Woning gaan, En ons voor zijn voetbank werpen! ⁸ Jahweh, trek op naar uw rustplaats, Gij zelf en de ark uwer glorie! ⁹ Mogen uw priesters met gerechtigheid worden bekleed, En uw vromen een jubellied zingen! ¹⁰ Om wille van David, uw dienaar, Wijs het gebed van uw gezalfde niet af! ¹¹ En Jahweh heeft aan David gezworen, Een trouwe Belofte, waarvan Hij niet afwijkt: Van de vrucht van uw schoot Zet Ik er een op uw troon! ¹² En zo uw zonen mijn verbond onderhouden, En de vermaningen, die Ik hun gaf, Dan zullen ook hùn zonen voor eeuwig Op uw troon blijven zitten! ¹³ Want Jahweh heeft Sion verkoren, En Zich tot woning begeerd! ¹⁴ “Hij is mijn rustplaats voor eeuwig; Hier wil Ik wonen, want hèm heb Ik verkoren! ¹⁵ Zijn mondkost zal Ik ruimschoots zegenen, Zijn armen verzadigen met brood; ¹⁶ Zijn priesters zal Ik met heil bekleden. Zijn vromen zullen een jubellied zingen! ¹⁷ Hier zal Ik David een Hoorn doen ontspruiten, Een lamp ontsteken voor mijn Gezalfde; ¹⁸ Zijn vijanden zal Ik met schande bedekken, Mijn kroon zal schitteren op zijn hoofd!”

133

¹ Een bedevaartslied. Van David. Zie, hoe goed en lieflijk het is, Als broeders eendrachtig samen zijn: ² Het is als kostelijke balsem op het

hoofd, Die afdruipt op de baard; Als de baard van Aäron, Die neergolft over de hals van zijn kleet; ³ Als de dauw van de Hermon, Die neerslaat op de bergen van Sion! Want daar geeft Jahweh zijn zegen, En leven tot in eeuwigheid!

134

¹ Een bedevaartslied. Welaan dan, zegent nu Jahweh, Gij allen, dienaars van Jahweh: Die in het huis van Jahweh verblijft, En 's nachts in zijn voorhoven toeft! ² Heft uw handen naar het heiligdom op, En zegent nu Jahweh; ³ En uit Sion zal Jahweh u zegenen, Die hemel en aarde heeft gemaakt!

135

¹ Halleluja! Looft Jahweh's Naam, Looft Hem, dienaars van Jahweh: ² Gij, die in het huis van Jahweh staat, In de voorhoven van het huis van onzen God! ³ Looft Jahweh: want Jahweh is goed, Verheerlijkt zijn Naam: want die is zo lieflijk; ⁴ Want Jahweh heeft Zich Jakob verkoren, En Israël tot zijn bezit! ⁵ Ja, ik weet het: Jahweh is groot, Onze Heer boven alle goden verheven; ⁶ Jahweh doet wat Hij wil in hemel en aarde, in zeeën en diepten. ⁷ Hij laat de wolken verrijzen Aan de kimmten der aarde; Smeedt de bliksem tot regen, Haalt de wind uit zijn schuren. ⁸ Hij was het, die Egypte's eerstgeborenen sloeg, Van mensen en vee; ⁹ Die tekenen en wonderen deed in uw midden, Egypte, Tegen Farao en al die hem dienden; ¹⁰ Die talrijke volken versloeg, En machtige koningen doodde: ¹¹ Sichon, den vorst der Amorieten, En Og, den koning van Basjan. Hij was het, die alle vorsten vernielde En alle koninkrijken van Kanaän; ¹² En die hun land ten erfdeel gaf, Tot bezit aan Israël, zijn volk. ¹³ Uw Naam duurt eeuwig, o Jahweh, Uw roem, o Jahweh, van geslacht tot geslacht; ¹⁴ Want Jahweh schaft recht aan zijn volk, En ontfermt Zich over zijn dienaars. ¹⁵ Maar de goden der volken zijn zilver en goud, Door mensenhanden gemaakt: ¹⁶ Ze hebben een mond, maar kunnen niet spreken; Ogen, maar kunnen niet zien; ¹⁷ Oren, maar kunnen niet horen; Ze hebben geen adem in hun mond. ¹⁸ Aan hen worden gelijk, die ze maken, En allen, die er op hopen! ¹⁹ Huis van Israël, zegent dan Jahweh; Huis van Aäron, zegent dan Jahweh; ²⁰ Huis van Levi, zegent dan Jahweh; Die Jahweh vrezten, zegent dan Jahweh; ²¹ Gezegend zij Jahweh uit Sion, Hij, die in Jerusalem woont!

136

¹ Halleluja! Looft Jahweh, want Hij is goed: Zijn genade duurt eeuwig! ² Looft den God der goden: Zijn genade duurt eeuwig! ³ Looft den Heer der heren: Zijn genade duurt eeuwig! ⁴ Die grote wonderen doet, Hij alleen: Zijn genade duurt eeuwig! ⁵ Die met wijsheid de hemelen schiep: Zijn genade duurt eeuwig! ⁶ De aarde op de wateren legde: Zijn genade duurt eeuwig! ⁷ De grote lichten heeft gemaakt: Zijn genade duurt eeuwig! ⁸ De zon, om over de dag te heersen: Zijn genade duurt eeuwig! ⁹ Maan en sterren, om te heersen over de nacht: Zijn genade duurt eeuwig! ¹⁰ Die Egypte in zijn eerstgeborenen sloeg: Zijn genade duurt eeuwig! ¹¹ En Israël uit zijn midden voerde: Zijn

genade duurt eeuwig! ¹² Met sterke hand, en vaste arm: Zijn genade duurt eeuwig! ¹³ Die de Rode Zee in tweeën kliefde: Zijn genade duurt eeuwig! ¹⁴ Israëel erdoor deed gaan: Zijn genade duurt eeuwig! ¹⁵ Maar Farao in de Rode Zee heeft gestort met zijn heir: Zijn genade duurt eeuwig! ¹⁶ Die zijn volk door de woestijn heeft geleid: Zijn genade duurt eeuwig! ¹⁷ Machtige vorsten versloeg: Zijn genade duurt eeuwig! ¹⁸ Beroemde koningen doodde: Zijn genade duurt eeuwig! ¹⁹ Sichon, den vorst der Amorieten: Zijn genade duurt eeuwig! ²⁰ Og, den koning van Basjan: Zijn genade duurt eeuwig! En alle vorsten van Kanaän: Zijn genade duurt eeuwig! ²¹ Die hun land ten erfdeel gaf: Zijn genade duurt eeuwig! ²² Tot bezit aan Israëel; zijn dienaar: Zijn genade duurt eeuwig! ²³ Die in onze vernedering ons gedacht: Zijn genade duurt eeuwig! ²⁴ En ons van onzen vijand verlost: Zijn genade duurt eeuwig! ²⁵ Die voedsel geeft aan al wat leeft: Zijn genade duurt eeuwig! ²⁶ Looft den God der hemelen: Zijn genade duurt eeuwig!

137

¹ Aan Babels stromen zaten wij schreiend Bij de gedachte aan Sion; ² En aan de wilgen, die daar stonden, Hingen wij onze harpen op. ³ Ja, daar durfden onze rovers Ons nog liederen vragen; En onze beulen: “Zingt ons vrolijke wijsjes Uit de zangen van Sion!” ⁴ Ach, hoe zouden wij Jahweh’s liederen zingen Op vreemde bodem! ⁵ Jerusalem, zo ik u zou vergeten, Ik vergat mijn rechterhand nog eer; ⁶ Mijn tong mag aan mijn gehemelte kleven, Zo ik u niet gedenk: Zo ik niet meer van Jerusalem houd, Dan van het toppunt van vreugde. ⁷ Jahweh, reken de zonen van Edom De dag van Jerusalem toe; Die riepen: Smijt ze neer, smijt ze neer; Neer met haar op de grond! ⁸ En gij, dochter van Babel, moordnares: Heil hem, die u vergeldt wat gij ons hebt gedaan; ⁹ Heil hem, die uw kinderen grijpt, En tegen de rots te pletter slaat!

138

¹ Van David. Van ganser harte wil ik U danken, o Jahweh, U roemen hoog boven de goden: Want Gij hebt mijn smeken gehoord. ² Ik werp mij neer, naar uw heilige tempel gericht, En verheerlijk uw Naam, Om uw genade en trouw. ³ Gij hebt onnoemelijk meer gedaan, dan Gij hebt beloofd; Gij hebt mij verhoord, toen ik tot U riep, En mijn zielskracht vermeerderd. ⁴ Alle koningen der aarde zullen U loven, o Jahweh; En als zij uw belofte vernemen, ⁵ Zullen zij de wegen van Jahweh bezingen. Waarachtig, groot is de glorie van Jahweh; ⁶ Hoog verheven is Jahweh: toch ziet Hij op de nederigen neer, En kent de trotsen van verre! ⁷ Gij behoedt mijn leven, als ik in ellende verkeer, Steekt uw hand uit, als mijn vijanden woeden, En uw rechter komt mij te hulp. ⁸ Jahweh, volbreng het voor mij ten einde toe: Jahweh laat uw genade duren voor eeuwig; Laat het werk uwer handen niet onvoltooid!

139

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Jahweh, Gij doorschouwt mij volmaakt, Gij zijt het, die mij doorgrondt; ² Gij kent mijn zitten en staan, En verstaat mijn gedachten van verre. ³ Gij

meet mijn lopen en liggen, Zijt met al mijn wegen vertrouwd; ⁴ Ja, er komt geen woord op mijn tong, Of Gij kent het nauwkeurig, o Jahweh! ⁵ Gij omsluit mij van achter en voren, En houdt mij geheel in uw hand. ⁶ Te wonderlijk is mij uw weten, Te hoog: ik kan het niet vatten. ⁷ Waar zou ik ooit uw geest ontlopen, Uw aanschijn kunnen ontvluchten? ⁸ Stijg ik ten hemel: Gij zijt er; Daal ik in het dodenrijk af: Gij zijt er! ⁹ Sla ik de wieken als het morgenrood uit, En laat ik mij neer aan de grenzen der zee: ¹⁰ Ook daar nog leidt mij uw hand, En houdt uw rechter mij vast. ¹¹ Al zeg ik: Ha, de duisternis zal mij bedekken, De nacht mij verschuilen: ¹² Dan maakt duisternis zelfs het niet donker voor U, Straalt de nacht als de dag, het donker als licht! ¹³ Want Gij hebt mijn nieren geschapen, Mij in de schoot van mijn moeder gevormd: ¹⁴ Ik dank U voor het ontzaglijk wonder van mijn ontstaan, En voor uw heerlijke werken. ¹⁵ Gij hebt ook mijn ziel zorgvuldig gekend, En mijn gebeente bleef voor U niet verborgen, Toen ik in dat geheimvolle oord werd geschapen, Kunstig bewerkt in de diepten der aarde. ¹⁶ Uw ogen hebben mijn vormeloze leden aanschouwd, In uw boek stonden ze allen beschreven: Ook de dagen, waarop ze werden gemaakt, Voordat er nog één van bestond. ¹⁷ Maar hoe ondoordringelijk zijn uw gedachten voor mij, Hoe overweldigend is haar getal, o mijn God; ¹⁸ Ga ik ze tellen, ze zijn talrijker nog dan het zand, En als ik ontwaak, is mijn geest met U bezig! ¹⁹ Dood dan de bozen, o God, En laat de bloeddorstigen ver van mij blijven: ²⁰ Die zich tegen uw plannen verzetten, En uw raadsbesluiten willen verijdelen. ²¹ Zou ik niet haten, die U haten, o Jahweh, Niet walgen van wie tegen U opstaan? ²² Ik haat ze zo fel, als ik haten kan, Mijn eigen vijanden zullen ze zijn! ²³ Beproof mij, o God, en doorgrond mijn hart, Toets mij, en ken mijn gedachten: ²⁴ Zie, of ik op de weg der ongerechtigheid ben; Breng mij dan terug op het eeuwige pad!

140

¹ Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Red mij, Jahweh, uit de macht van de bozen, Behoed mij voor den man van geweld: ² Die kwaad verzinnen in hun hart, Dag in, dag uit blijven twisten; ³ Die scherpe tongen hebben als slangen, En adderengif op hun lippen. ⁴ Bescherm mij, Jahweh, tegen de macht van den boze, Behoed mij voor den man van geweld, Die mij de voet trachten te lichten, ⁵ Mij klemmen en strikken durven leggen, Netten spannen langs mijn weg, En een val voor mij zetten. ⁶ Ik zeg tot Jahweh: Gij zijt mijn God, Hoor naar mijn smeken, o Jahweh! ⁷ Jahweh, mijn Heer, Gij zijt mijn machtige Helper, Gij beschut mijn hoofd op de dag van de strijd. ⁸ Jahweh, laat de opzet der bozen niet slagen, Hun aanslag niet lukken. ⁹ Laat mijn belagers hun hoofd niet verheffen, Maar de vloek van hun eigen lippen ze treffen; ¹⁰ Laat het vurige kolen op hen regenen, In kuilen hen vallen, waaruit ze niet opstaan. ¹¹ Moge de kwaadspreker geen voorspoed genieten op aarde, Maar onheil den geweldenaar meedogenloos vervolgen! ¹² Ik weet, dat Jahweh den ongelukkige recht zal verschaffen, En gerechtigheid aan de armen; ¹³ Dan zullen de vromen uw Naam verheerlijken, De deugdzamen voor uw aangezicht wonen!

141

¹ Een psalm van David. Ik roep tot U, Jahweh; ach, snel mij te hulp, Hoor naar mijn klagen, wanneer ik U smeek; ² Laat mijn gebed voor U als een reukoffer gelden, Mijn opgeheven handen als een avondoffer zijn. ³ Jahweh, zet een wacht voor mijn mond, Een post voor de deur van mijn lippen; ⁴ Laat mijn hart zich naar het kwade niet neigen, Om slechte dingen te doen. Met zondaars zoek ik geen omgang, En van hun lekkernijen wil ik niet eten; ⁵ Maar de rechtvaardige, zelfs als hij slaat, is een zegen, En als hij mij tuchtigt, nog balsem op het hoofd. Mijn hoofd zal niet schudden, wanneer ze vermanen, En als ze kastijden, stijgt mijn gebed nog omhoog; ⁶ En al word ik door mijn rechters gestenigd, Zij horen van mij enkel vriendelijke woorden. ⁷ Als barsten en scheuren in de akker Liggen mijn beenderen verstrooid aan de rand van het graf: ⁸ Maar op U, Jahweh mijn Heer, blijven mijn ogen gericht, Tot U neem ik mijn toevlucht: giet mijn leven niet weg! ⁹ Behoed mij voor het net, dat men mij heeft gespannen, En voor de strikken der zondaars; ¹⁰ Laat de bozen in hun eigen kuilen verzinken, Maar ik er alleen aan ontsnappen!

142

¹ Een leerdicht van David, toen hij zich in de spelonk bevond. Een gebed. Luide roep ik tot Jahweh, Innig smeek ik tot Jahweh; ² Ik stort mijn klacht voor Hem uit, En klaag Hem mijn nood. ³ Voor mijn geest hangt een nevel, Maar Gij kent mijn weg: Op het pad, dat ik ga, Heeft men mij heimelijk strikken gelegd. ⁴ Al kijk ik naar rechts en naar links, Er is niemand, die acht op mij slaat; Nergens vind ik een toevlucht, Niet een, die om mij zich bekommert. ⁵ Daarom roep ik tot U, Ach Jahweh, en bid ik tot U; Gij zijt mijn toevlucht, Mijn erfdeel in het land van de levenden. ⁶ Ach, hoor naar mijn smeken: Want ik voel mij zo zwak; Red mij van die mij vervolgen, Want ze zijn veel sterker dan ik. ⁷ Bevrijd mij uit mijn benauwing, Opdat ik uw Naam moge danken, En de vromen mij blijde omringen, Omdat Gij zo goed voor mij zijt!

143

¹ Een psalm van David. Jahweh, hoor mijn gebed, En geef acht op mijn smeken. Verhoor mij om uw trouw En om uw barmhartigheid; ² Treed niet in het gericht met uw dienstknecht, Want geen levende is voor úw aanschijn rechtvaardig. ³ Zie, de vijand vervolgt mij, En trapt mijn leven tegen de grond; Hij maakt het nacht om mij heen, Als voor hen, die al lang zijn gestorven. ⁴ Zo hangt er een floers voor mijn geest, En mijn hart is ontsteld in mijn borst. ⁵ Ik denk terug aan de vroegere dagen, Overweeg wat Gij deedt; Ik peins over het werk uwer handen, ⁶ En strek mijn handen naar U uit; Naar U smacht mijn ziel Als een dorstende bodem. ⁷ Verhoor mij toch spoedig, o Jahweh, Want mijn geest gaat bezwijken. Verberg mij uw aangezicht niet, Anders word ik als die in het graf zijn gezonken; ⁸ Laat mij spoedig uw goedertierenheid smaken, Want op U blijf ik hopen! Toon mij de weg, die ik volgen moet, Want tot U verhef ik mijn geest. ⁹ Verlos mij van mijn vijanden, Jahweh, Want ik neem mijn toevlucht tot U. ¹⁰ Leer mij, uw wil te volbrengen, want Gij zijt mijn God; En uw goede geest

leide mij op het veilige pad! ¹¹ Jahweh, terwille van uw Naam, Laat mij leven door uw genade, En verlos mijn ziel uit de nood; ¹² Maar verniel in uw goedheid mijn vijand, En vernietig al mijn verdrukkers: Want ik ben uw dienstknecht!

144

¹ Van David. Geprezen zij Jahweh, Mijn Rots; Die mijn handen leert strijden, En mijn vingers leert kampen. ² Mijn sterkte en burcht, Mijn schuilplaats en toevlucht, Mijn schild, waarop ik vertrouw: Die de volkeren aan mij onderwerpt. ³ Jahweh, wat is de mens, dat Gij acht op hem slaat; Een mensenkind, dat Gij om hem U bekommert? ⁴ De mens lijkt enkel een zucht, Zijn dagen een vluchtige schaduw. ⁵ Jahweh, buig uw hemel omlaag, en daal neer, Raak de bergen aan, en ze roken; ⁶ Slinger uw bliksems, en strooi ze in het rond, Schiet uw pijlen, en jaag ze uiteen. ⁷ Reik mij uw hand uit den hoge, En verlos mij uit de macht der barbaren, ⁸ Wier mond alleen maar leugentaal spreekt, En wier rechter een hand van bedrog is. ⁹ Dan zal ik een nieuw lied voor U zingen, o God, Op de tiensnarige harp voor U spelen: ¹⁰ Voor U, die aan koningen de zege verleent, Die redding brengt aan David, uw dienaar. ¹¹ Ja, Hij hééft mij gered van het moordende zwaard, Mij verlost uit de macht der barbaren, Wier mond alleen maar leugentaal spreekt, En wier rechter een hand van bedrog is. ¹² Nu zijn onze zonen als planten, Zorgvuldig gekweekt in hun jeugd; Onze dochters als zuilen, Voor de bouw van paleizen gehouwen. ¹³ Onze schuren gevuld, Boordevol van allerlei vrucht; Onze schapen bij duizenden werpend, ¹⁴ De runderen in onze weiden bij tienduizenden drachtig. Geen bres en geen stormloop, Op onze pleinen geen kermen: ¹⁵ Gelukkig het volk, wat zo'n lot is beschoren; Gelukkig het volk, waarvan Jahweh de God is!

145

¹ Een loflied van David. Ik wil U verheffen, mijn God en mijn Koning Uw Naam in eeuwigheid loven; ² Ik wil U zegenen iedere dag, Uw Naam verheerlijken voor altijd en eeuwig. ³ Groot is Jahweh, en hooggeprezen, Zijn majesteit is niet te doorgronden! ⁴ Van geslacht tot geslacht zal men uw werken verheffen, En uw machtige daden vermelden; ⁵ Van de heerlijke luister van uw Majesteit spreken, En uw wonderen bezingen; ⁶ Van de macht uwer ontzaglijke daden gewagen, En uw grootheid verkonden! ⁷ Men zal de roem van uw onmetelijke goedheid verbreiden, En over uw goedertierenheid jubelen: ⁸ "Genadig en barmhartig is Jahweh, Lankmoedig, vol goedheid; ⁹ Goedertieren is Jahweh voor allen, Zijn barmhartigheid strekt zich over al zijn schepselen uit!" ¹⁰ Al uw werken zullen U loven, o Jahweh, En uw vromen zullen U prijzen; ¹¹ Ze zullen de glorie van uw Koningschap roemen, En uw almacht verkonden: ¹² Om de kinderen der mensen uw kracht te doen kennen, En de heerlijke glans van uw Rijk. ¹³ Uw Koningschap is een koningschap voor alle eeuwen, Uw heerschappij blijft van geslacht tot geslacht! Trouw is Jahweh in al zijn beloften, En in al zijn werken vol goedheid. ¹⁴ Jahweh stut die dreigen te vallen, En die gebukt gaan, richt Hij weer op. ¹⁵ Aller ogen zien naar U uit, Gij geeft voedsel aan allen, elk op zijn tijd; ¹⁶ Gij opent uw handen,

En verzadigt naar hartelust al wat leeft! ¹⁷ Goedertieren is Jahweh in al zijn wegen, En in al zijn werken vol liefde. ¹⁸ Jahweh is allen, die Hem roepen, nabij: Allen, die oprecht tot Hem bidden. ¹⁹ Hij vervult de wensen van hen, die Hem vrezen; Hij hoort hun smeken, en komt ze te hulp. ²⁰ Jahweh behoedt wie Hem liefheeft, Maar vernielt alle bozen! ²¹ Mijn mond zal de lof van Jahweh verkonden; Alle vlees zijn heilige Naam zegenen voor eeuwig!

146

¹ Halleluja! Loof Jahweh mijn ziel! ² Zolang ik leef, wil ik Jahweh prijzen, Mijn God verheerlijken, zolang ik besta! ³ Vertrouwt niet op vorsten, Op mensen, die niet kunnen helpen: ⁴ Is hun adem heen, ze keren terug tot het stof, En het is met hun plannen gedaan. ⁵ Gelukkig, wien de God van Jakob blijft helpen, Wiens hoop is gevestigd op Jahweh, zijn God: ⁶ Die hemel en aarde heeft gemaakt, De zee met wat ze bevat. Jahweh, die trouw blijft voor eeuwig, ⁷ De verdrukten verdedigt, Brood aan de hongerigen reikt, En de gevangenen bevrijdt! ⁸ Jahweh opent de ogen der blinden, Jahweh richt de gebukten weer op; Jahweh heeft de rechtvaardigen lief, ⁹ Jahweh draagt zorg voor de zwervers. Hij is een steun voor weduwen en wezen, Maar de bozen richt Hij te gronde: ¹⁰ Jahweh is Koning voor eeuwig; Uw God, o Sion, van geslacht tot geslacht!

147

¹ Halleluja! Looft Jahweh: want het is goed, Hem te prijzen, Onzen God: want het is lieflijk en schoon, Hem te roemen! ² Jahweh bouwt Jerusalem weer op, En brengt de verstrooiden van Israël bijeen. ³ Hij is het, die de gebroken harten geneest, En hun wonden verbindt; ⁴ Die het getal van de sterren bepaalt, En ze allen roept bij haar naam. ⁵ Groot is onze Heer, geweldig zijn macht, Zijn wijsheid oneindig; ⁶ Jahweh richt de nederigen op, Maar de bozen werpt Hij ter aarde. ⁷ Heft Jahweh een jubelzang aan Speelt op de citer voor onzen God: ⁸ Die de hemel met wolken bedekt, En de regen bereidt voor de aarde. Die op de bergen gras doet ontspruiten, En groen voor de beesten, die den mens moeten dienen; ⁹ Die aan het vee zijn voedsel geeft, En aan de jonge raven, die er om roepen. ¹⁰ Hij vindt geen vreugde in de sterkte der paarden, Hem verheugen geen krachtige schenkels; ¹¹ Maar Jahweh heeft behagen in hen, die Hem vrezen, En die smachten naar zijn genade! ¹² Breng Jahweh lof, Jerusalem; Sion, loof uw God! ¹³ Want Hij heeft de grendels van uw poorten versterkt, Uw zonen binnen uw muren gezegend, ¹⁴ De vrede aan uw grenzen geschonken, U met de bloem der tarwe verzadigd. ¹⁵ Hij is het, die de aarde zijn bevelen stuurt, En haastig rept zich zijn woord: ¹⁶ Die sneeuw als wolvlokken zendt, Zijn ijzel rondstrooit als as. ¹⁷ Hij werpt zijn hagel bij brokken, En voor zijn koude stollen de wateren; ¹⁸ Maar Hij stuurt zijn bevel, en ze smelten: Zijn winden waaien, weer stromen de wateren. ¹⁹ Hij maakte Jakob zijn geboden bekend, Israël zijn bevelen en wetten: ²⁰ Zo deed Hij voor geen ander volk, Nooit heeft Hij hùn zijn wetten geleerd! Halleluja!

148

¹ Halleluja! Looft Jahweh in de hemel, Looft Hem in den hoge; ² Looft Hem al zijn engelen, Looft Hem heel zijn heir! ³ Looft Hem, zon en maan, Looft Hem allen, flonkerende sterren; ⁴ Looft Hem hoogste gewesten, De wateren boven de hemel! ⁵ De Naam van Jahweh moeten ze loven, Want Hij gebod, en ze werden geschapen; ⁶ Hij wees hun een plaats voor altijd en eeuwig, Hij gaf hun een wet, die ze niet overtreden. ⁷ Looft Jahweh op aarde: Monsters der zee en alle oceanen, ⁸ Vuur en hagel, sneeuw en ijzel, Stormwind, die zijn bevelen volbrengt! ⁹ Alle bergen en heuvels, Alle vruchtbomen en ceders; ¹⁰ Alle beesten, wilde en tamme, Kruipende dieren en gevleugelde vogels! ¹¹ Alle koningen en volken der aarde, Alle vorsten en wereldbestuurders; ¹² Jonge mannen en maagden, Grijsaards en kinderen! ¹³ De Naam van Jahweh moeten ze loven: Want zijn Naam is verheven; Zijn glorie alleen Gaat hemel en aarde te boven! ¹⁴ Hij heeft de hoorn van zijn volk weer verhoogd, En de roem van al zijn getrouwen: Van Israëls zonen, Van het volk, van zijn vrienden! Halleluja!

149

¹ Halleluja! Zingt een nieuw lied ter ere van Jahweh, Zijn lof in de gemeenschap der vromen. ² Laat Israël zich in zijn Schepper verheugen, Sions kinderen zich in hun Koning verblijden; ³ Zijn Naam met reidansen vieren, Hem verheerlijken met pauken en citer! ⁴ Want Jahweh heeft zijn volk begenadigd, De verdrukten met zege gekroond; ⁵ Laat de vromen nu hun krijsroem bezingen, En jubelen over hun wapens: ⁶ Met Gods lof in hun keel, En een tweesnijdend zwaard in hun hand! ⁷ Zich op de heidenen wreken, De volken richten, ⁸ Hun koningen in ketenen slaan, Hun vorsten in ijzeren boeien, ⁹ Aan hen het vonnis voltrekken, zoals het geveld is: Dit is de glorie van al zijn vromen! Halleluja!

150

¹ Halleluja! Looft Jahweh in zijn heiligdom, Looft Hem in het firmament zijner glorie; ² Looft Hem om zijn machtige daden, Looft Hem om zijn ontzaglijke grootheid! ³ Looft Hem met bazuingeschal, Looft Hem met harp en citer; ⁴ Looft Hem met pauken en koren, Looft Hem op snaren en fluit! ⁵ Looft Hem met schelle cimbalen, Looft Hem met kletterende bekkens! ⁶ Looft Jahweh, alles wat ademt! Halleluja!